

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

ISSN-1857-9779

**Б И Л Т Е Н
НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

Број 1156

Скопје, 1 ноември 2017 година

Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Ул. „Гоце Делчев“ бр. 9, 1000 Скопје

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

Уредник на издавачката дејност на УКИМ:

проф. д-р Никола ЈАНКУЛОВСКИ, ректор

Уредник на Билтенот: Томислав БАШЕВСКИ

Лектор: Весна Илиевска - Цветановска

Бр. _____

5.8. 2013

Скопје

Предмет: Материјали за Билтенот за објавување на веб-страницата на УКИМ

Согласно член 132, став 5 од Законот за високото образование („Сл. весник на РМ” бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011 и 123/2012), на веб-страницата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, од бројот 1059 од 15 август 2013 година, ќе се објавуваат рефератите за избор во наставно-научни, научни и соработнички звања, рецензиите за подобност на темата и оспособеноста на кандидатот за вршење научна работа, прегледите на одобрените докторски дисертации, прифатените магистерски и специјалистички теми, рецензиите на учебници и учебни помагала, како и рефератите за доделување на звањето почесен професор и титулата почесен доктор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј”. По објавување на материјалите на веб-страницата, факултетите и институтите за своите потреби, истите треба да ги отпечатаат во материјална форма за да можат да ги достават на членовите на наставно-научниот, односно научниот совет. Поради тоа, потребно е сите материјали што се предвидени за објавување во Билтенот на Универзитетот, благовремено да ги доставувате во **електронска форма**.

Поради усогласеност и униформност на текстовите потребно е материјалите за објавување да се доставуваат како Microsoft Word 2003 документи во кои исклучиво ќе се користи системскиот фонт **Georgia**. Овој фонт содржи богато множество на кирилични (македонски, српски, руски), латинични (со различни видови на надредени знаци), грчки и други знаци. Варијанта на овој фонт со корегирани знаци во италики формата за македонските букви ‘**g**’, ‘**u**’, ‘**iu**’, ‘**i**’ може да се добие во компјутерскиот центар на УКИМ на барање на факултетот. Исто така, таму може да се добие софтверско решение со кое може да се испрограмира тастатурата на персонален сметач кога работи под Windows XP оперативниот систем при притискање на копчето ‘`’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**ѐ**’, а при притискање на копчето ‘**~**’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**и**’.

Поради запазување на роковите за објавување на материјалите во Билтенот, но и на веб-страницата, ве молиме, рефератите откако ќе бидат лекторирани, да ја доставите оригиналната верзија (лекторирана со потписите), а електронската верзија да ја доставите на e-mail адресата: t.basevski@ukim.edu.mk (so mali bukvi).

Неблаговремено доставените материјали и оние кои нема да бидат напишани согласно упатството нема да бидат објавени во тој број, туку ќе бидат поместени за објавување во наредниот број од Билтенот, односно откако ќе ја добиеме бараната верзија.

Ви благодариме за соработката.

Со почит,

УКИМ-Ректорат

Изготвил:Т.Б.

Одобрил:К.М.

Содржина на Билтен број 1156 од 1 ноември 2017 година

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) инженерска графика и индустриски дизајн на Машинскиот факултет во Скопје (**д-р Софија Сидоренко**).....10-26
2. Реферат за избор на соработник во соработничко звање-асистент во научната област што ја покрива Институтот за механика на Машинскиот факултет во Скопје (**м-р Марјан Цидров**).....27-30
3. Рецензија за оценка на докторската дисертација **Интегриран модел за донесување на одлуки во функција на намалување на ризиците при имплементација на различни бизнис-алатки** од **м-р Наталија Димитровска**, пријавена на Машинскиот факултет во Скопје.....31-34
4. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Машинскиот факултет во Скопје (**Маја Митевска, Игор Трајковски, Александар Димитровски**).....35
5. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд со променет ментор на Машинскиот факултет во Скопје (**Предраг Тошиќ**).....36

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања на наставно-научната област хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Игор Кафтанциев**).....37-52
2. Реферат за избор на 2 наставника во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: анестезиологија, анестезиологија и реанимација и здравствена нега на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Билјана Кузмановска, д-р Андријан Карталов**).....53-142
3. Реферат за избор на 1 лице во сите научни звања во научните области: интерна медицина и хематологија на Медицинскиот факултет во Скопје (**н. сор. д-р Злате Стојановски**).....143-243
4. Реферат за избор на лице во сите научни звања во научната област ортопедски болести на Медицинскиот факултет во Скопје (**н. сор. д-р Даниела Георгиева**).....244-251
5. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: микробиологија, бактериологија, вирусологија и паразитологија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Ана Кафтанциева**).....252-279
6. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: интерна медицина и нефрологија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Петар Дејанов**).....280-291
7. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област семејна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Катарина Ставриќ**).....292-316
8. Реферат за избор на лице во сите научни звања во наставно-научните области: анестезиологија, анестезиологија и реанимација и здравствена нега на Медицинскиот факултет во Скопје (**в.н. сор. д-р Јасминка Нанчева**).....317-329
9. Реферат за избор на едно лице во сите научни звања во наставно-научните области интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје (**в.н. сор. д-р Нико Беќаровски**).....330-340
10. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области хистологија, ембриологија и цитологија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Елида Митевска**).....341-353
11. Рецензија на ракописот **Нови аспекти на морфофункционалната анатомија на црниот дроб** од авторот **Драгица Јурковиќ**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....354-358

12. Рецензија на ракописот **Интерна медицина** од авторите проф. д-р Љубе Глигоровски, проф. д-р д-р. Томе Стефановски, проф. д-р Ангелко Горчев, проф. д-р Петранка Мишевска, проф. д-р Лидија Добрковиќ, проф. д-р Самуел Садикарио, проф. д-р Стевка Богдановска, проф. д-р Бранкица Крстевска, проф. д-р Митко Каев, проф. д-р Ладислава Грчевска, проф. д-р Лазар Лазаров, проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова, проф. д-р Лидија Чевреска, проф. д-р Горица Брешковска, проф. д-р Дејан Докиќ, проф. д-р Елена Трајковска Докиќ, проф. д-р Ѓеорѓи Божиновски, проф. д-р Александар Стојановиќ, проф. д-р Александар Шиколе, проф. д-р Бисерка Јовковска Каева, проф. д-р Цветанка Божиновска, проф. д-р Борче Георгиевски, проф. д-р Љубица Георгиевска Исмаил, проф. д-р Розалинда Попова Јовановска, проф. д-р Гордана Пемовска, проф. д-р Татјана Миленковиќ, проф. д-р Даниела Чапароска, проф. д-р Викторија Чалоска Иванова, проф. д-р Оливер Каранфилски, проф. д-р Оливера Стојчева Танева, акад. проф. д-р Сашко Кедев, проф. д-р Ненад Јоксимовиќ, проф. д-р Гоце Спасовски, проф. д-р Елизабета Србиновска Костовска, проф. д-р Силвана Јованова, проф. д-р Мери Трајковска, проф. д-р Соња Генадиева Ставриќ, проф. д-р Магдалена Генадиева Димитрова, проф. д-р Петар Дејанов, проф. д-р Јелка Масин Спасовска, проф. д-р Ирена Кафеџиска, проф. д-р Ѓулшен Селим, проф. д-р Маријан Бошевски, проф. д-р Весна Ристовска, проф. д-р Марија Вавлукис, доц. д-р Калина Гривчева Старделова, доц. д-р Ѓорѓи Дерибан, доц. д-р Љубинка Дамјановска Крстиќ, н.сов. д-р Лилјана Тозија, н.сов. д-р Светлана Станковиќ, в.н.сор. д-р Весна Герасимовска, в.н.сор. д-р Сашо Гелев, в.н.сор. д-р Билјана Герасимовска Китановска, н.сор. д-р Злате Стојаноски, н.сор. д-р Александра Пивкова Вељановска, н.проф. д-р Габриела Костова, н.проф. д-р Ирина Пановска Ставридис, н.доц. д-р Марица Павковиќ, н.доц. д-р Сања Трајкова, н.доц. д-р Татјана Сотирова, н.доц. д-р Светлана Крстевска Балканов, ас. д-р Владимир Андреевски, ас. д-р Дејан Тодевски, ас. д-р Елена Јовановска Јанева, ас. д-р Лазар Чадиевски, ас. д-р Марија Здравеска, ас. д-р Арбен Реџеџи, д-р Александра Татабитовска, д-р Ирфан Исмаили, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....359-366
13. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Влијание на изложеност на анестетичкиот гас диазот оксид врз здравјето на медицинскиот персонал во операциона сала** изработена од **д-р Биљана Ефтимова**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....367-378
14. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Евалуација на ефектот на хипертоничен натриум-хлорид врз мозочната оксигенација и врз мозочната релаксација при краниотомии** изработена од **д-р Весна Дурнев**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....379-390
15. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски труд на Медицинскиот факултет во Скопје (**Галина Северова-Андреевска, Весна Петреска-Дуковска, Миле Тантуровски, Стојан Гошев, Ѓорѓи Трајковски, Елена Петковиќ, Вилијам Велковски**).....391-392

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област административно право и јавна администрација на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (**д-р Драган Гоцевски**).....393-426
2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област административно право и јавна администрација на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (**д-р Ивана Шумановска-Спасовска**).....427-455
3. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Меродавното право за споровите за правата од интелектуалната сопственост на Клауд (Cloud) базите пред**

- меѓународна трговска арбитража** од **м-р Ана Пепељугоска**, пријавена на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.....456-467
4. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Казненоправен статус на заштитените сведоци во борбата со тешките форми на криминалитет** од **м-р Наташа Тодоровска**, пријавена на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.....468-483

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: социјална култура, етнологија на Македонија, историја на етнологијата, културна антропологија и социјална натропологија на Институтот за етнологија и антропологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје (**д-р Ана Ашталковска Гајтаноска**).....484-503
2. Реферат за избор на насловен доцент по група предмети од наставно-научната област палеонтологија (палеоекологија) на Ботаничкиот завод со ботаничка градина при Институтот за биологија на Природно-математичкиот факултет во Скопје (**д-р Александра Цветкоска**).....504-522
3. Реферат за избор на асистент на Институтот за географија на Природно-математичкиот факултет во Скопје (**м-р Христина Димеска**).....523-525
4. Рецензија за оцена на докторската дисертација под наслов **Ефектите на аспирирот врз некои метаболички и цитопротективни одговори кај дијабетични стаорци во услови на акутен хипертермички стрес**, изработена од **м-р Мирсада Дервишевиќ-Андонова**, пријавена на Природно-математичкиот факултет во Скопје.....526-533
5. Рецензија за оцена на докторската дисертација под наслов **Нови генерализации на редот на Матие и нивна примена**, од **м-р Делчо Лешковски**, пријавена на Природно-математичкиот факултет во Скопје.....534-544

ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во наставно-научно звање во наставно-научните области: вода, воздух и почва и аналитичка хемија на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје (**д-р Катерина Атковска**).....545-557
2. Реферат за избор на наставник во наставно-научни звања во наставно-научните области: физичка хемија, техничка електрохемија, материјали-друго и хемиско инженерство-друго на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје (**д-р Драгица Чамовска**).....558-573

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Проектирање и практична реализација на RISC-базирана мемориско-центрична процесорска архитектура и нејзина примена** од **м-р Данијела Ефнушева**, пријавена на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје.....574-584
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје (**Ненад Стојановски, Моника Васева, Александар Камиловски, Мартина Тоцева**).....585

ФАКУЛТЕТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во сите наставно-научни области од наставно-научното поле информатика и наставно-научното поле компјутерска

- техника и информатика на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје (**д-р Коста Митрески**).....586-613
2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научното подрачје информатика и наставно-научното подрачје компјутерска техника и информатика на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје (**д-р Верица Бакева**).....614-642
3. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научното област (дисциплина) бизнис и менаџмент на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје (**д-р Смилка Јанеска-Саркаџи**).....643-654
4. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Примена на облачиња и пресметување со магла од м-р Александар Бахтовски**, пријавена на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје.....655-667

ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област: видови инструменти (гитара) по предметите: гитара, камерна музика и ансамбл на Факултетот за музичка уметност во Скопје (**м-р Дарко Багески**).....668-674

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Критичко геополитичка, геостратегијска и безбедносна анализа и дефинирање на конфликтот во Република Македонија** од **м-р Благоица Котовчевска**, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....675-692
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Оптовареноста на учениците во оновното образование** од **м-р Анкица Антојска**, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....693-696

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“

1. Реферат за избор на доцент во наставно-научните области: македонистика и методика на јазик на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (**д-р Гордана Алексова**).....697-715
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (**Александра Јанушева, Марија Манасиевска, Симона Локвенец, Дарко Русевски, Катерина Бошковска, Емине Јакупи**).....716-717

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Рецензија на ракописот **Особености на активното и неактивното помладо население во Република Македонија – постојни состојби и предизвици (група автори)**, редактори: **д-р Верица Јанеска, д-р Александра Лозаноска**, пријавена на Економскиот институт во Скопје.....718-730
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Улогата и влијанието на инвестициските и пензиските фондови во динамизирање на пазарот на капитал во Република Македонија** од **м-р Лазе Камчев**, пријавена на Економскиот институт во Скопје.....731-736

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“

1. Реферат за преизбор во звањето научен советник во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје (**д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева**).....737-753
2. Реферат за преизбор во звањето научен советник во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје (**д-р Катица Трајкова**).....754-766
3. Реферат за преизбор во звањето научен советник во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје (**д-р Александра Ѓуркова**).....767-781
4. Реферат за преизбор во звањето научен советник во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје (**д-р Симона Груевска-Маџоска**).....782-793
5. Реферат за преизбор во звањето научен советник во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје (**д-р Мери Цубалевска**).....794-806
6. Реферат за преизбор во звањето научен советник во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје (**д-р Елка Јачева-Улчар**).....807-819

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА

1. Реферат за повторен избор на истражувач во сите научни звања во Одделението за македонска литература XX век при Институтот за македонска литература во Скопје (**д-р Мишел Павловски**).....820-840

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ (ДИСЦИПЛИНА) ИНЖЕНЕРСКА ГРАФИКА
И ИНДУСТРИСКИ ДИЗАЈН
НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 13.VII 2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области инженерска графика и индустриски дизајн, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, бр. 02-1323/2, донесена на 31.VIII 2017, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Татјана Кандиќјан, редовен професор на Машинскиот факултет во Скопје, д-р Ристо Ташевски, редовен професор на Машинскиот факултет во Скопје и д-р Петар Симоновски, редовен професор на Машинскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области инженерска графика и индустриски дизајн, во предвидениот рок се пријави д-р Софија Сидоренко.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Софија Сидоренко е родена во Скопје на 21.III 1963 год. Основно и средно образование завршила во Скопје, со одличен успех. Во текот на школувањето покажала особен интерес за природните и техничките науки, како и за ликовната уметност, а неколкупати освоила значајни награди на градски и републички натпревари од овие области.

Во учебната 1981/1982 год. се запишала на Архитектонскиот факултет, каде што особено се истакнала на предметите од областа на архитектонското проектирање. Во 1985 год. учествувала на Третото биенале на македонската архитектура со студентска работа – идеен проект на хотел во Охрид. На 20.V 1987 год. ја одбрала дипломската работа на тема „Идеен проект на културно-информативен центар во Скопје“, со оценка 10. Во текот на студирањето остварила просечен успех од предметите 8,66.

Во ноември 1987 год. се вработила на Машинскиот факултет во Скопје, а во 1989 година се запишала на постдипломски студии на Електротехничкиот факултет во Скопје на насоката компјутерска техника и информатика, каде што изучувала програмирање на компјутерската графика. На 28.XII 1994 год. ја одбрала магистерската тема со наслов „Компјутерска анимација со синтетички актери во тродимензионална презентација“, со што се здобила со звањето магистер по компјутерска техника и информатика.

Докторска дисертација пријавила во 2000 година на Машинскиот факултет во Скопје. Дисертацијата на тема: „Објектно-ориентиран модел на виртуелна NC обработка“ ја одбрала на 31.I

2002 година пред Комисија во состав: проф. д-р Владимир Дуковски, Машински факултет - Скопје (ментор), вон. проф. д-р Татјана Кандикјан, Машински факултет - Скопје (член), доц. д-р Ристо Ташевски, Машински факултет - Скопје (член), проф. Томе Јолески, професор во пензија, Машински факултет – Скопје (член), проф. д-р Драган Михајлов, Електротехнички факултет - Скопје (член). Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на технички науки.

Кандидатката д-р Софија Сидоренко активно го користи англискиот јазик, додека германскиот го користи пасивно.

Професионален развој

По дипломирањето на Архитектонскиот факултет, кандидатката д-р Софија Сидоренко се вработила на Машинскиот факултет во Скопје на Институтот за МКММВ, како помлад асистент по предметите: Нацртна геометрија, Техничко цртање и група предмети од областа на инженерската графика. Во изминативе 29 години работен стаж го остварувала својот професионален развој во рамките на Машинскиот факултет во Скопје:

13.XI 1987 год.	помлад асистент
22.VI 1995 год.	асистент
27.III 2003 год.	насловен доцент
28.IX 2006 год.	доцент
27.XII 2007 год.	вонреден професор
27.XII 2012 год.	редовен професор

Во моментот е редовен професор на Машинскиот факултет во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр.1040 од 15.X 2012 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Во периодот од изборот во звањето редовен професор на 27.XII 2012 година до денес, кандидатката остварила повеќе активности во образовната, научната и апликативната дејност, презентирани во Анекс 2, придружен кон овој реферат.

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, на Машинскиот факултет во Скопје, д-р Софија Сидоренко изведува настава, вежби и практична настава на прв циклус студии на студиската програма Индустриски дизајн (Анекс 2, I/1-57), настава на втор циклус студии на студиската програма Индустриски дизајн и маркетинг (Анекс 2, I/58-82) и настава на трет циклус студии на студиската програма Машинство (Анекс 2, I/83-84).

Кандидатката учествувала во активностите околу воведувањето на тригодишните додипломски студии по индустриски дизајн во 2004 година и воведувањето на двегодишните постдипломски студии по индустриски дизајн и маркетинг во 2008 година, како и во изготвувањето на наставните програми за нив. Од активирањето на овие студиски програми до денес, кандидатката постојано работела на нивниот развој и унапредување преку постојано подобрување на наставните програми и активности за нивно промовирање.

На додипломските студии по индустриски дизајн, од нивното активирање до денес, кандидатката ги предавала предметите: Индустриски дизајн 1, Индустриски дизајн 2, Индустриски дизајн, Процес на дизајнирање, Дизајнерски техники (1/2 од предметот), Ергономија за дизајнери, 3Д-моделирање и визуелизација (1/2 од предметот), Дизајн на машини и апарати и Дизајн на веб-страници. За сите нив подготвила квалитетни учебни помагала во вид на текстови, презентации, упатства и практикуми за вежби, подлоги за изведување на вежбите, достапни за студентите преку веб-локацијата на Машинскиот факултет и веб-локацијата www.design.mf.edu.mk наменета за студентите од спомнатите насоки (Анекс 2, I/93-98).

Во 2016 година учествувала во унапредувањето на студиската програма индустриски дизајн од тригодишни во четиригодишни студии, при што предложила нов предмет „истражување во дизајнот“, креиран во соработка со Универзитетот за Уметности во Цирих, Швајцарија (Анекс 2, I/85-88).

Во рамките на постдипломски студии по индустриски дизајн и маркетинг ги подготвила програмите и од почетокот до денес ја реализира наставата за предметите: ергономија и бионика, историја на индустрискиот дизајн и дизајн на производи за широка потрошувачка (1/2 од предметот) (Анекс 2, I/58-82). Кандидатката ги предава предметите ергономија на возилата и механизационите машини и ергономски методи во инженерскиот дизајн на докторските студии по машинство на Машинскиот факултет во Скопје (Анекс 2, I/83-84).

Кандидатката во изминатиов период од 5 години била ментор на 44 дипломски трудови (Анекс 2, I/89) и учествувала како член во комисија за одбрана на 76 дипломски (Анекс 2, I/92), 4 магистерски трудови (Анекс 2, I/91) и на 2 докторски дисертации (Анекс 2, I/90).

Други активности кои припаѓаат во наставно-образовната дејност, релевантни за изборот

Од постоењето на насоката индустриски дизајн па сè до денес, кандидатката учествувала во подготовките на традиционалните годишни изложби на студентите, како и нивните учества на други манифестации од областа на индустрискиот дизајн: МАКИНОВА, ЕКОНОВА, Пронаоѓаштво-Белград, Недела на дизајнот во Скопје, Скопје Креатива, Недела на дизајнот во Милано итн.

Во изминатиов период, кандидатката водела неколку домашни и меѓународни работилници. Во 2014 година, во рамките на манифестацијата „Скопје Креатива 2014“ водела работилница под наслов „Природата како инспирација во дизајнот на производи“ (Анекс 2, I-99).

Во рамките на меѓународниот проект „Дизјан со општествено влијание“, во соработка со Универзитетот за уметности во Цирих, Швајцарија, и Факултетот за дизајн и архитектура на Универзитетот во Најроби, Кенија, водела две работилници со меѓународни тимови од студенти. Првата од нив, под наслов „Learning from each other“ (Анекс 2, I-100), е одржана во Скопје во мај/јуни 2016 година, а втората под наслов „DWSI Kenya 2017“ (Анекс 2, I-101) е одржана во април 2017 во Мачакос, Кенија. Искуството од одржаните меѓународни работилници кандидатката го вградила во

унапредување на наставните програми на предметите што ги предава на додипломските студии со што директно придонела за унапредување на квалитетот на студиската програма (Анекс 2, I/85-88).

Кандидатката учествувала во уредувачкиот одбор за издавање на две монографии на дела на студентите од насоката индустриски дизајн "Design the evolution" во 2012 година (Анекс 2, III-1) и "Design the evolution 2" во 2016 година (Анекс 2, III-2), во рамките на национални проекти финансирани од Министерството за култура на Република Македонија (Анекс 2, II-3).

Научноистражувачка дејност

Во 2016 година д-р Софија Сидоренко била избрана за национален координатор на меѓународниот проект „Дизјан со општествено влијание“, во соработка со Универзитетот за уметности во Цирих, Швајцарија и Факултетот за дизајн и архитектура на Универзитетот во Најроби, Кенија (Анекс 2, II-2). Целта на овој проект е искуствата стекнати преку работилници во кои студенти во улога на дизајнери соработуваат со конкретни општествени групи, заедници, координирани преку невладини организации, да се применат во развој на нова методологија, дизајн со општествено влијание, применлива во дизајнот. На овие работилници е истражуван пристапот каде што директната комуникација помеѓу дизајнерите и членовите на заедницата, нивното зближување, размена на искуства и процес на заедничко креирање обезбедуваат квалитетно и иновативно решение на препознаените проблеми. Целиот тим на истражувачки и наставен кадар вклучен во проектот применува етнографски и други истражувачки методи со цел собирање, систематизација и селекција на собраните материјали во вид на видео записи, интервјуа, анкети и документација од студентските проекти. Во овој момент, истражувањето е во завршна фаза, а резултатите се очекува да бидат презентирани во вид на научни трудови кои треба да бидат објавени во наредниот период, каде автори ќе бидат сите вклучени истражувачи. Се очекува оваа методологија да помогне во подигањето на свеста за оние аспекти од работата на дизајнерите кои имаат влијание врз општеството, каде што нивните креативни способности ќе бидат применети во препознавањето на општествено релевантни проблеми и нивно надминување.

Кандидатката од последниот избор до денес има објавено 10 научни трудови од областа на индустрискиот дизајн, од кои 1 научен труд во научно списание со импакт-фактор (фактор на влијание) (Анекс 2, II-14), 5 труда во меѓународни научни списанија (Анекс 2, II/9-13) и 4 труда во зборници од меѓународни научни собири (Анекс 2, II/4-7). Во истиот период, кандидатката била ментор на 7 магистерски труда (Анекс 2, II-1).

Научните трудови на кои работела кандидатката во изминатиов период се од областа на ергономијата и биониката, применети во индустрискиот дизајн. Трудот под број 4 (Анекс 2, II-4) ги нагласува придобивките од примената на ергономските методи во процесот на едукација на студентите од насоката индустриски дизајн на Машинскиот факултет во Скопје. Трудот е поткрепен со конкретни резултати, презентирани примери на иновативни решенија на дизајнирани уреди и помагала за лица со посебни потреби во областа на обезбедување еднаква пристапност за сите.

Во трудот број 5 (Анекс 2, II-5) е презентирано истражување на влијанието на дизајнот на адаптибилно и модуларно седиште за деца заболени од церебрална парализа врз подобрувањето на нивното здравје и врз квалитетот на нивниот живот. Модуларниот пристап обезбедува користење на седиштето врз различни мобилни конструкции за внатрешна или надворешна употреба, а адаптибилноста обезбедува подолгорочна примена.

Во трудот под број 6 (Анекс 2, II-6) се анализирани безбедносните аспекти во дизајнот на производи. Безбедноста на производите е комплексен проблем и бара многу напор за предвидување

на сите можни ризици. Производите можат да бидат опасни за примена поради лошо дизајнирана конструкција која може да ги повреди корисниците, а од друга страна и самиот дизајн може да претставува опасност од повеќе аспекти: форма која може да повреди, несоодветна примена на материјал, боја, текстура итн. Направен е посебен осврт на безбедноста на производи и простори наменети за деца и за постари, изнемоштени лица. На крајот, нагласена е важноста од примената и почитувањето на стандардите и регулативите со цел преку правилен пристап во дизајнот да се одбегнат можните опасности при користењето на производите.

Во трудот под број 7 (Анекс 2, II-7) е извршена анализа на ергономските аспекти во областа на веб-дизајнот и нивното значење во подобрувањето на комуникацијата помеѓу корисникот и веб-страниците, имајќи ги предвид човековите физички и ментални способности. Дизајнот на интерфејсот треба да обезбеди добра навигација, корисност и подобра усогласеност помеѓу компјутерот и корисникот. Целта на овој труд е да се нагласи неопходноста од познавањето на ергономските принципи за ефикасно прегледување на текстуалните, графичките, фото, видео и други содржини во дизајнот на веб страници со цел обезбедување поефикасна работа, одбегнување замор и грешки.

Во трудот број 9 (Анекс 2, II-9), авторите ги анализираат и ги презентираат можностите и предностите на модуларниот пристап во дизајнот на производи преку разработка на конкретен пример - префабрикувани куќи за живеење. Презентиран е иновативен пристап во примената на модули во вид на цели простории за живеење и нивната можност за креирање разни комбинации на структури во зависност од потребите на корисниците. Во трудот е нагласена примената на бионичките методи и принципи во процесот на инспирирање за решавање на одделни проблеми во процесот на дизајнирање. За проверка на концептите применети се проверени методи и техники: статичка анализа на конструкцијата со метод на конечни елементи, како и анализа на осветлувањето заради правилен избор на ориентација и инсолација со примена на современи софтверски алатки.

Бионичкиот пристап во дизајнот на производи е презентираан и во трудот под број 10 (Анекс 2, II-10), каде што авторите ја нагласуваат комплексноста на процесот на дизајнирање каде примената на бионичките принципи, паралелно со примената на инженерски и дизајнерски методи и принципи, може да даде како резултат подобар и поиновативен производ. Разработениот пример со дизајн на соларен уред за подготовка на храна ги потенцира предностите и придобивките од примената на бионичките методи за извлекување инспирација со цел да се понудат подобри дизајнерски решенија.

Трудот број 11 (Анекс 2, II-11) разработува проблематика од областа на ергономијата во возилата, во вид на споредба на постојните ергономски и дизајнерски решенија кај современите возила со мотори со внатрешно согорување, од една страна, и електричните возила, од друга страна. Извршена е анализа на расположивата литература од оваа област, постојни стандарди и регулативи, како и практична споредба на соодветните уреди за комуникација помеѓу возилото и корисникот, преку детална анализа на две возила од иста марка и модел, но со различен погон. Резултатите од анализата се презентирани во вид на прелиминарни насоки за дизајнерите и другите стручни лица во процесот на дизајнирање електрични возила.

Како самостоен автор на трудот број 12 (Анекс 2, II-12) кандидатката го презентира методот за унапредување на креативноста кој го развила во вид на стратегија во шест чекори за извлекување инспирација од природата. Имено, искуствата од примената на бионичките принципи и методи во едукативниот процес, кои ги применувала во последните неколку години, ги сублимираше во вид на стратегија со која еден дизајнер, инженер или друг креативец, преку структуриран пристап во неколку чекори, може да обезбеди инспирација за решавање на конкретен проблем или за развој на нов производ. Стратегијата се состои во препознавање на инспиративна појава од природата, нејзино

анализирање и проучување, документирање и презентирање на заклучоците на точно дефиниран начин. Тоа овозможува да бидат споредливи со постојни дизајнерски проблеми, презентирани на соодветен начин. Крајна цел е формирање на база на принципи извлечени од природата со цел да бидат достапни за извлекување инспирација од страна на дизајнерите, инженерите и други креативци.

Во трудот број 13 (во фаза на објавување, прифатен) (Анекс 2, II-13) презентирани се придобивките од примената на стратегијата опишана во трудот број 11, во обезбедувањето инспирација за предлагање иновативен пристап за решавање на ергономскиот проблем – прилагодување на големините на производите. Имено, со проучување на принципот на слоеви откриен кај повеќе објекти во природата, по дедуктивен пат е извлечен заклучок дека овој принцип обезбедува постепено зголемување на волуменот на објектите. По извршената споредба со постојни дизајнерски проблеми, принципот на слоеви е применет како принцип на дизајнирање производи каде што е неопходно приспособување на големината за различни кориснички броеви. За потврда на применетиот принцип разработен е дизајн за велосипедско седиште за превоз на деца, каде што слоевитата градба овозможува приспособување за различна возраст на децата корисници.

Трудот број 14 (Анекс 2, II-14), кој е објавен во списание со импакт фактор, е изработен во соработка со двајца автори. Кандидатката во овој труд го дала својот придонес во ергономската анализа која имала за цел да ги проучи комфорните позиции на седење на возач во автомобил. Извршена е анализа на комфорните седечки позиции на возач кои се однесуваат на комфорните агли за позиционирање на човек, со цел да се дефинира неопходен простор за ножните контроли во возилата, како и опсегот на приспособување на возачкото седиште и управувачкото тркало. Со примена на виртуелни манекени извршено е виртуелно тестирање на комфорот при седење со две различни големини на виртуелни манекени: еден од 50-ти перцентил и еден од 80-ти перцентил. Целта на оваа анализа била унапредување на распоредот на основните компоненти кои ја обезбедуваат удобноста на возачкото седиште во возилата.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Во периодот од 2012 до 2016 била раководител на Лабораторијата за конструирање и индустриски дизајн (Анекс 2, III-7), а од 2016 година ја врши должноста Раководител на Институтот за машински конструкции, механизациони машини и возила, внатрешна организациона единица на Машинскиот факултет (Анекс 2, IV-4).

Била член на 3 рецензентски комисии за избор на лица во наставно-научно звање (Анекс 2, IV -5).

Активно била вклучена во работата на Комисијата за државен натпревар за прототип преку Фондот за иновации во 2016 година (Анекс 2, III-6).

Кандидатката е член на уредувачкиот одбор на меѓународното списание SEEJAD (Анекс 2, IV -1).

Д-р Софија Сидоренко активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Машинскиот факултет во Скопје во Техничката служба за возила и во ЦИРКО ДООЕЛ Скопје. Врши стручна работа – вршител на работа во акредитирано инспекциско тело за возила (Анекс 2, III/4,5).

Своето искуство и знаење од областа на архитектурата и дизајнот ги применила во реконструкција, преуредување и опремување на простории во зградата на Институтот за машински конструкции, механизациони машини и возила на Машинскиот факултет (Анекс 2, V/6-9). Во

последните пет години работела на креирање на повеќе материјали за промовирање на различни програми и дејности на Машинскиот факултет. Работела на креирањето на веб-локациите за ЦИРКО ДООЕЛ, ЦИРКО ИДЕАЛАБ, Техничка служба ЦИРКО ВОЗИЛА, Лабораторија за тестирање ТЕСТ ЛАБ и Техничката служба за возила при МФС – Скопје (Анекс 2, V/1-5), како и на други промотивни материјали за нив.

Оценка од самоевалуација

Од анонимно спроведените анкети кои се прават редовно на Машинскиот факултет во Скопје, во кои кандидатката д-р Софија Сидоренко како наставник е оценувана од страна на студентите, може да се забележи дека редовно добива највисоки оценки за нејзината наставна дејност. Тоа покажува дека студентите знаат да ја ценат нејзината принципиелност, посветеност во работата, објективни критериуми за оценување, јасни и прецизни предавања, како и оценката дека посетата на предавањата е од голема корист за совладување на материјалот. Кандидатката применува добар методолошки пристап во наставата, со вклучување на современи методи како тимска работа, визуелно и креативно размислување, што резултира со успешна реализација на студентските активности и проекти. Во практичната работа на студентите и изработката на дипломските работи кандидатката често пати ги вклучува студентите во конкретни и реални проекти поврзани со работата на компаниите или во вид на учества на конкурси и натпревари.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Софија Сидоренко.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Софија Сидоренко поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде повторно избрана во звањето редовен професор во научната област инженерска графика и индустриски дизајн.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, д-р Софија Сидоренко да биде повторно избрана во звањето редовен професор во научната област инженерска графика и индустриски дизајн.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Татјана Кандиќјан, с.р.
Машински факултет во Скопје, претседател
2. Проф. д-р Ристо Ташевски, с.р.

Машински факултет во Скопје, член

3. Проф. д-р Петар Симоновски, с.р.

Машински факултет во Скопје, член

Анекс 2

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: *Софија Ѓоре Сигоренко*

(име, татково име и презиме)

Институција: *Машински факултет - Скопје*

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: *ИНЖЕНЕРСКА ГРАФИКА И ИНДУСТРИСКИ ДИЗАЈН*

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени

	Прв циклус студии		
1	Индустриски дизајн (предавања зимски семестар 2012/2013)	2*15*0,04	1,20
2	Дизајн на машини и апарати (предавања зимски семестар 2012/2013)	2*15*0,04	1,20
3	Пракса V семестар (зимски семестар 2012/2013)	15*0,04	0,60
4	Консултации (зимски семестар 2012/2013)	120*0,002	0,24
5	Процес на дизајнирање (предавања летен семестар 2012/2013)	2*15*0,04	1,20
6	Дизајнерски техники (предавања летен семестар 2012/2013)	1*15*0,04	0,60
7	Дизајн на веб-страници (предавања летен семестар 2012/2013)	2*15*0,04	1,20
8	Пракса VI семестар (летен семестар 2012/2013)	15*0,04	0,60
9	Консултации (летен семестар 2012/2013)	164*0,002	0,32
10	Индустриски дизајн (предавања зимски семестар 2013/2014)	2*15*0,04	1,20
11	Ергономија за дизајнери (предавања зимски семестар 2013/2014)	2*15*0,04	1,20
12	Дизајн на машини и апарати (предавања зимски семестар 2013/2014)	2*15*0,04	1,20
13	Пракса V семестар (зимски семестар 2013/2014)	15*0,04	0,60
14	Консултации (зимски семестар 2013/2014)	135*0,002	0,27
15	Процес на дизајнирање (предавања летен семестар 2013/2014)	2*15*0,04	1,20
16	Дизајнерски техники (предавања летен семестар 2013/2014)	1*15*0,04	0,60
17	3D моделирање и визуелизација (предавања летен семестар 2013/2014)	1*15*0,04	0,60
18	3D моделирање и визуелизација (вежби летен семестар 2013/2014)	1*15*0,03	0,45
19	Дизајн на веб-страници (предавања летен семестар 2013/2014)	2*15*0,04	1,20
20	Пракса VI семестар (летен семестар 2013/2014)	15*0,04	0,60
21	Консултации (летен семестар 2013/2014)	196*0,002	0,39
22	Индустриски дизајн (предавања зимски семестар 2014/2015)	2*15*0,04	1,20
23	Ергономија за дизајнери (предавања зимски семестар 2014/2015)	2*15*0,04	1,20
24	Дизајн на машини и апарати (предавања зимски семестар 2014/2015)	2*15*0,04	1,20
25	Пракса V семестар (зимски семестар 2014/2015)	15*0,04	0,60

26	Консултации (зимски семестар 2014/2015)	173*0,002	0,35
27	Процес на дизајнирање (предавања летен семестар 2014/2015)	2*15*0,04	1,20
28	Дизајнерски техники (предавања летен семестар 2014/2015)	1*15*0,04	0,60
29	3D моделирање и визуелизација (предавања летен семестар 2014/2015)	1*15*0,04	0,60
30	3D моделирање и визуелизација (вежби летен семестар 2014/2015)	1*15*0,03	0,45
31	Дизајн на веб-страници (предавања летен семестар 2014/2015)	2*15*0,04	1,20
32	Пракса VI семестар (летен семестар 2014/2015)	15*0,04	0,60
33	Консултации (летен семестар 2014/2015)	202*0,002	0,40
34	Индустриски дизајн (предавања зимски семестар 2015/2016)	2*15*0,04	1,20
35	Ергономија за дизајнери (предавања зимски семестар 2015/2016)	2*15*0,04	1,20
36	Дизајн на машини и апарати (предавања зимски семестар 2015/2016)	2*15*0,04	1,20
37	Дизајн на машини и апарати (вежби зимски семестар 2015/2016)	2*15*0,03	0,90
38	Пракса V семестар (зимски семестар 2015/2016)	15*0,04	0,60
39	Консултации (зимски семестар 2015/2016)	172*0,002	0,35
40	Процес на дизајнирање (предавања летен семестар 2015/2016)	2*15*0,04	1,20
41	Дизајнерски техники (предавања летен семестар 2015/2016)	1*15*0,04	0,60
42	Дизајн на веб-страници (предавања летен семестар 2015/2016)	2*15*0,04	1,20
43	Пракса VI семестар (летен семестар 2015/2016)	15*0,04	0,60
44	Консултации (летен семестар 2015/2016)	166*0,002	0,33
45	Индустриски дизајн (предавања зимски семестар 2016/2017)	2*15*0,04	1,20
46	Ергономија за дизајнери (предавања зимски семестар 2016/2017)	2*15*0,04	1,20
47	Дизајн на машини и апарати (предавања зимски семестар 2016/2017)	2*15*0,04	1,20
48	Дизајн на машини и апарати (вежби зимски семестар 2016/2017)	2*15*0,03	0,90
49	Пракса V семестар (зимски семестар 2016/2017)	15*0,04	0,60
50	Консултации (зимски семестар 2016/2017)	152*0,002	0,25
51	Процес на дизајнирање (предавања летен семестар 2016/2017)	2*15*0,04	1,20

52	Процес на дизајнирање (вежби летен семестар 2016/2017)	2*15*0,03	0,90
53	Дизајнерски техники (предавања летен семестар 2016/2017)	1*15*0,04	0,60
54	Дизајнерски техники (вежби летен семестар 2016/2017)	1*15*0,03	0,45
55	Дизајн на веб-страници (предавања летен семестар 2016/2017)	2*15*0,04	1,20
56	Пракса VI семестар (летен семестар 2016/2017)	15*0,04	0,60
57	Консултации (летен семестар 2016/2017)	203*0,002	0,40
	Втор циклус студии		
58	Историја на индустрискиот дизајн (предавања зимски семестар 2012/2013)	2*15*0,05	1,50
59	Ергономија и бионика (предавања зимски семестар 2012/2013)	2*15*0,05	1,50
60	Консултации (зимски семестар 2012/2013)	18*0,002	0,04
61	Дизајн на производи за широка потрошувачка (предавања летен семестар 2012/2013)	1*7*0,05	0,35
62	Консултации (летен 2012/2013)	5*0,002	0,01
63	Историја на индустрискиот дизајн (предавања зимски семестар 2013/2014)	2*15*0,05	1,50
64	Ергономија и бионика (предавања зимски семестар 2013/2014)	2*15*0,05	1,50
65	Консултации (зимски семестар 2013/2014)	18*0,002	0,04
66	Дизајн на производи за широка потрошувачка (предавања летен семестар 2013/2014)	1*15*0,05	0,75
67	Консултации (летен семестар 2013/2014)	5*0,002	0,01
68	Историја на индустрискиот дизајн (предавања зимски семестар 2014/2015)	2*15*0,05	1,50
69	Ергономија и бионика (предавања зимски семестар 2014/2015)	2*15*0,05	1,50
70	Консултации (зимски семестар 2014/2015)	6*0,002	0,01
71	Дизајн на производи за широка потрошувачка (предавања летен семестар 2014/2015)	1*15*0,05	0,35
72	Консултации (летен семестар 2014/2015)	5*0,002	0,01
73	Историја на индустрискиот дизајн (предавања зимски семестар 2015/2016)	2*15*0,05	1,50

74	Ергономија и бионика (предавања зимски семестар 2015/2016)	2*15*0,05	1,50
75	Консултации (зимски семестар 2015/2016)	15*0,002	0,03
76	Дизајн на производи за широка потрошувачка (предавања летен семестар 2015/2016)	1*15*0,05	0,75
77	Консултации (летен семестар 2015/2016)	5*0,002	0,01
78	Историја на индустрискиот дизајн (предавања зимски семестар 2016/2017)	2*15*0,05	1,50
79	Ергономија и бионика (предавања зимски семестар 2016/2017)	2*15*0,05	1,50
80	Консултации (зимски семестар 2016/2017)	1*7*0,05	0,35
81	Дизајн на производи за широка потрошувачка (предавања летен семестар 2016/2017)	1*15*0,05	0,75
82	Консултации (летен семестар 2016/2017)	5*0,002	0,01
	Трет циклус студии		
83	Ергономски методи во инженерскиот дизајн (предавања летен семестар 2014/2015)	1*15*0,06	0,90
84	Ергономија на возилата и механизационите машини (предавања летен семестар 2015/2016)	1*15*0,06	0,90
	Подготовки на нови предмети – предавања и вежби (реконструкција на наставните планови во 2016)		
85	Индустриски дизајн (прв циклус – нови наставни програми)		1,50
86	Процес на дизајнирање (прв циклус – нови наставни програми)		1,50
87	Ергономија за дизајнери (прв циклус – нови наставни програми)		1,50
88	Истражување во дизајнот (прв циклус – нови наставни програми)		1,50
	Дипломски работи и магистерски трудови		
89	Ментор на дипломски работи: 44*0,2		8,80
90	Член на комисија за оцена и одбрана на докторат: 2*0,5		1,00
91	Член на комисија за оцена и одбрана на магистерски труд: 4*0,3		1,20
92	Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа: 76*0,1		15,20
	Материјали за настава		

93	Сидоренко С., Дизајн на веб-страници, 2013 (интерна скрипта за настава – дополнето издание)	4,00
94	Сидоренко С., Дизајн на веб-страници, 2013 (интерна скрипта за вежби)	3,00
95	Сидоренко С., 3D моделирање и визуелизација, 2014 (интерна скрипта за настава)	4,00
96	Сидоренко С., 3D моделирање и визуелизација, 2014 (интерна скрипта за вежби)	3,00
97	Сидоренко С., Дизајнерски техники , 2014 (интерна скрипта за настава)	4,00
98	Сидоренко С., Дизајнерски техники , 2014 (интерна скрипта за вежби)	3,00
	Раководител на работилници	
99	Сидоренко С., раководител на работилница “Природата како инспирација во дизајнот на производи” во рамките на Скопје креатива 2014	1,50
100	Сидоренко С., раководител на меѓународна работилница “Learning from each other”, Скопје, 2016	1,50
101	Сидоренко С., раководител на меѓународна работилница “DWSI Kenya 2017”, Мачакос, Кенија, 2017	1,50
	Вкупно	124,32

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Ментор на магистерски работи 7*1	7,00
	Учество во проекти	
2	Krohn M., Sidorenko S. (координатор), Kandikjan T. "Design with social impact" international project in cooperation with Zurich University of Arts, Switzerland, 2016-2017	6,00
3	Кандикјан Т., Сидоренко С. (член), "Design the Evolution 2", национален проект преку Министерство за култура на Република Македонија, 2016	3,00
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови од меѓународен научен/стручен собир	
4	Sidorenko S. , Kandikjan T., Micevska J. "Students' Works in the Field of Industrial Design Aimed to Improve the Life of People with Disabilities", Book of case studies: service learning success stories in Macedonia and Croatia, Skopje, 2012	1,60

5	Micevska J., Sidorenko S. , Kandikjan T., Improvement of the Life Quality of Children with Cerebral Palsy – Design of Specialized Wheelchair, Book of case studies: service learning success stories in Macedonia and Croatia, Skopje, 2012	1,60
6	Mishikj I. Sidorenko S. "The aspect of safety in the field of industrial design", Proceedings of international conference Safety engineering in function of improvement of the Working conditions, pp. 110-117, Ohrid, 2013	1,80
7	Sidorenko S. Trajkovski F., "Application of ergonomic factors in the process of web pages design", Proceedings of international conference OSH BONTON, pp. 257-265, Ohrid, 2015	1,80
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание	
8	Кандикјан Т., Сидоренко С. , Мирчески И.: „Индустрискиот дизајн, предизвици, развој, образование и апликативна дејност“, Пресинг, списание на Комората на овластени архитекти и овластени инженери на Република Македонија, број 22, декември 2014, ISSN 1857-7 44X, pp 36-41.	1,60
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
9	Tashevska S., Sidorenko S. "Engineering analyses of bionics structures of componible modules", MESJ, Vol 31, pp 25-32, 2013 http://www.mesj.ukim.edu.mk/sites/default/files/Mech.%20Eng.%20Sci.%20J.-31-1-2-(2013)-PDF.pdf	3,60
10	Sidorenko S. , Vidoevska V. "Biologically inspired design applied in the process of product development", MESJ, Vol. 34, pp. 41-50, 2016 http://www.mesj.ukim.edu.mk/sites/default/files/Mech.%20Eng.%20Sci.-J-34-1-2016-PDF.pdf	3,60
11	Kjosevski S., Sidorenko S. , Kostikj A., “Human machine interface of the convencional and electric vehicles – a comparative study”, MESJ, Vol. 35, pp. 31-39 , 2017 http://www.mesj.ukim.edu.mk/sites/default/files/Mech.%20Eng.%20Sci.%20J.%2035-1-2017.pdf	3,20
12	Sidorenko S. , “Improvement of creativity via the six-step bio-inspiration strategy”, SEEJAD, Vol. 35/1, pp. 1-8 , 2017, https://id-press.eu/seejad/article/view/seejad.2017.10028	4,00
13	Sidorenko S. , Velkova A. "An innovative approach in products' size adjustment inspired by nature", MESJ, Vol. 35/2, pp. , 2017, (во процес на објавување)	3,60
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
14	Mircheski I., Kandikjan T., Sidorenko S. ,: “Comfort analysis of vehicle driver’s seat through simulation of the sitting process”, Technical Gazette, Josip Juraj Strossmayer University of	5,28

	Osijek, Slavonski Brod, Croatia, vol.21 number 2, March-April 2014, UDK/UDC 62(05)=163.42=III, ISSN 1330-3651, pp 291-298. http://hrcak.srce.hr/120380 (JIF = 0.601, JCR 2014 by Thomson Reuters, April, 2014), (6+0.601)*0.8 = 5.28	
	Вкупно	47,68

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Кандикјан Т., Сидоренко С. , "Design the evolution", монографија со дела од студентите по индустриски дизајн, 2012	8,00
2	Кандикјан Т., Сидоренко С. , "Design the evolution 2", монографија со дела од студентите по индустриски дизајн, 2016	8,00
3	Рецензент на учебник за средно образование	0,50
4	Член (вршител на работа) во акредитирано инспекциско тело за испитување на возила	1,00
5	Член (вршител на работа) во акредитирано инспекциско тело за испитување на единечно прегледани возила - хомологација	1,00
6	Учество во работата на Комисија за државен натпревар за прототип, Фонд за иновации, Скопје, 2016	1,00
7	Раководител на Лабораторија за конструирање и индустриски дизајн (2012-2016)	1,00
	Вкупно	20,50

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Член на уредувачки одбор на списанието SEEJAD	0,50
2	Член на Научен одбор на конференцијата MONGEOMETRIJA 2016	1,00
3	Студиски престој во Кенија – април 2017	0,50
4	Раководител на внатрешна организациона единица - Институт за МКММВ (2016-2020)	3,00

5	Член на комисија за избор во звање 3*0,2	0,60
	Вкупно	5,60

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Изработка на веб-локација за ЦИРКО ДООЕЛ Скопје (во пробна фаза)	1,00
2	Изработка на веб-локација за ЦИРКО ИДЕАЛАБ Скопје	1,00
3	Изработка на веб-локација за Техничка служба ЦИРКО ВОЗИЛА - Скопје	1,00
4	Редизајн на веб-локација за Техничка служба за возила при МФС - Скопје	1,00
5	Изработка на веб-локација за Лабораторија за тестирање ТЕСТЛАБ при МФС - Скопје	1,00
6	Преуредување и опремување на Лабораторија за возила при МФС – Скопје, 2016	1,00
7	Преуредување и опремување на училница КЗ-10, 2014	1,00
8	Преуредување и опремување на канцелариски простор К1-2, 2014	1,00
9	Преуредување и опремување на училница КЗ-1, 2017	1,00
	Вкупно	9,00

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	124,32
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	47,68
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	20,50
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	5,6
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	9,00
Вкупно	207,10

Членови на Комисијата

4. Проф. д-р Татјана Кандикјан, с.р.
Машински факултет во Скопје, претседател
5. Проф. д-р Ристо Ташевски, с.р.
Машински факултет во Скопје, член
6. Проф. д-р Петар Симоновски, с.р.
Машински факултет во Скопје, член

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА СОРАБОТНИК ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ -АСИСТЕНТ ВО НАУЧНА ОБЛАСТ ШТО ЈА ПОКРИВА ИНСТИТУТОТ ЗА МЕХАНИКА НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, на својата редовна седница одржана на 28.9.2017 год., донесе одлука бр. 02-1517/3 со која сме определени за членови на Рецензентската комисија за избор на еден соработник во соработничко звање-асистент во наставно-научната област што ја покрива Институтот за механика.

На распишаниот конкурс за избор на еден соработник во соработничко звање-асистент во научната област што ја покрива Институтот за механика при Машинскиот факултет во Скопје, објавен во дневните весници „Утрински весник“ и „Коха“ на 25.8.2017 год., за избор на асистент од наведената наставно-научна област се пријави: м-р Марјан Цидров, дипл.маш.инж.

Врз основа на прегледот на доставената документација од страна на пријавениот кандидат, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Кандидатот м-р Марјан Цидров, дипл.маш.инж., е роден на 4.9.1983 год. во Штип, Р. Македонија. Основно и средно образование - гимназија (природно-математичка насока) заврш во Штип, а високо образование на Машинскиот факултет во Скопје каде што дипломирал во 2007 год. и се здобил со титулата дипломиран машински инженер. Во ноември 2009 год. го одбрал магистерскиот труд на постдипломските студии на Машинскиот факултет во Скопје.

Кандидатот од јуни 2007 год. до април 2012 год. е вработен како асистент на Универзитетот „Гоце Делчев“ Штип на Факултетот за информатика. Ангажиран е во наставната дејност за одржување на аудиториски и лабораториски вежби на Факултетот за информатика и Факултетот за природни и технички науки во Штип, Струмица и Кавадарци.

Од април 2012 до јануари 2015 год., кандидатот м-р Марјан Цидров е избран во соработничко звање-помлад асистент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на Машинскиот факултет, Институт за механика, каде уште е ангажиран со соработничко звање-асистент.

Под покровителство на претседателот на Р. Македонија, кандидатот м-р Марјан Цидров од страна на Инженерската институција на Р. Македонија е одликуван со признанието „Инженерски прстен“ за 2009 година.

II. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Кандидатот м-р Марјан Цидров, дипл.маш.инж. е вработен со соработничко звање-асистент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Машински Факултет-Скопје,

и во досегашниот период на работа активно учествува во спроведувањето на наставните активности на Факултетот при Институтот за механика. Во текот на тој период успешно ги спроведува наставните вежби на повеќе насоки од академски и професионални студии за следниве предмети: Статика, Јакост на материјалите, Кинематика и динамика, Техничка механика 2. При одржувањето на вежбите покажува особена способност своето знаење јасно да им го пренесе на студентите.

Во периодот како асистент бил член во комисија за одбрана на дипломска работа на 14 кандидати од област што ја покрива Институтот за механика.

Кандидатот има остварено посета на универзитети во странство, а од особено значење е посетата на Институтот за механика и мехатроника на Техничкиот универзитет во Виена за реализирање на истражување во областа на детекција на оштетување и примена на пиезоелектрични претворувачи кај витки структури.

Во јуни 2013 год., кандидатот е одбран за предавач на Летниот камп за талентирани ученици “Молика 2013“, во соработка со Министерството за образование и наука на Р. Македонија. Како предавач на овој летен камп одржал предавања на теми од области кои ги покрива Институтот за механика.

III. СТРУЧНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ

Кандидатот м-р Марјан Џидров има учествувано на домашни и меѓународни конференции од областа на механиката и мехатрониката и има објавено научни трудови од областа на динамиката на системи. Исто така, кандидатот во странство има остварено учество на меѓународен симпозиум за машини, механика и мехатроника.

Како соработник - млад истражувач е дел од научно-истражувачки проект финансиран од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, со наслов: „Анализа на динамички карактеристики на пневматски еластичен елемент“, од март 2014 до јануари 2015 година.

- Marjan Djidrov, Viktor Gavriloski, Goce Tasevski, Vibration analysis of cantilever beam for damage detection, Journal - FME Transactions, ISSN 1451-2092, 11/2014.
- Marjan Djidrov, Viktor Gavriloski, Jovana Jovanova, Vibration based fault detection techniques for mechanical structures, Mechanical Engineering–Scientific Journal, ISSN 1857 – 5293, Volume 31 (1–2), pp. 99–105, 2013.
- Model based vibration control of smart flexible structure using piezoelectric transducers, Jovana Jovanova, Viktor Gavriloski, Marjan Djidrov, Journal - FME Transactions, ISSN 1451-2092, 11/2014.

- Development of new air spring dynamic model, Viktor Gavriloski, Jovana Jovanova, Goce Tasevski, Marjan Djidrov, Journal - FME Transactions, ISSN 1451-2092. SJR 0.29, 11/2014.
- Marjan Djidrov, Viktor Gavriloski, Goce Tasevski, Vibration based damage detection in mechanical structure using piezoelectric transducer, International Symposium on Machines, Mechanics and Mechatronics - Current Trends, University of Belgrade, Faculty of Mechanical Engineering, Serbia, July 1-2, 2014.
- Model based vibration control of flexible beam, Jovana Jovanova, Viktor Gavriloski, Marjan Djidrov, International Symposium on Machines, Mechanics and Mechatronics - Current Trends, University of Belgrade, Faculty of Mechanical Engineering, Serbia, July 1-2, 2014.
- Perspectives of mechatronic engineering, 10.09-14.09.2012, Ohrid, R. Macedonia, TEMPUS IV DRIMS - Development of Regional Interdisciplinary Mechatronics Studies.

IV. ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изложеното во овој извештај, Комисијата констатира дека кандидатот м-р Марјан Џидров, дипл.маш.инж., во целост ги исполнува условите на конкурсот. Во досегашниот период, според погоре наведените податоци, укажуваме на тоа дека м-р Марјан Џидров активно е вклучен во наставно-образовната, научно истражувачката и апликативната дејност на Институтот за механика при Машинскиот факултет. Кон извршувањето на работните обврски пристапува сериозно, совесно и нив ги извршува навремено, стручно и одговорно. Кандидатот успешно работел на сопственото научно и стручно усовршување, како и на работата со студентите.

Согледувајќи го претходно изнесеното, а во согласност со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет, кандидатот м-р Марјан Џидров, дипл.маш.инж., да биде избран во соработничко звање-асистент при Институтот за механика при Машинскиот факултет во Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Иван Мицкоски,
Машински факултет - Скопје, с.р.
2. Проф. д-р Виктор Гаврилоски,
Машински факултет - Скопје, с.р.
3. Проф. д-р Златко Петрески,
Машински факултет - Скопје, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

**ИНТЕГРИРАН МОДЕЛ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ОДЛУКИ ВО ФУНКЦИЈА
НА НАМАЛУВАЊЕ НА РИЗИЦИТЕ ПРИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА
НА РАЗЛИЧНИ БИЗНИС-АЛАТКИ**

ОД М-Р НАТАЛИЈА ДИМИТРОВСКА,
ПРИЈАВЕНА НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 28. 9.2017 година, со Одлука бр. 02-1678/2, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Наталија Димитровска со наслов „Интегриран модел за донесување на одлуки во функција на намалување на ризиците при имплементација на различни бизнис алатки“, во состав:

1. проф. д-р Радмил Поленаковиќ (ментор), редовен професор на Машински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје

2. проф. д-р Ванчо Донеv, редовен професор во пензија на Машински факултет–Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
3. проф. д-р Атанас Кочов, редовен професор на Машински факултет–Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
4. проф. д-р Роберт Миновски, редовен професор на Машински факултет–Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и
5. Проф. д-р Валентина Гечевска, редовен професор на Машински факултет–Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Наталија Димитровска, со наслов „Интегриран модел за донесување на одлуки во функција на намалување на ризиците при имплементација на различни бизнис алатки“, содржи 255 страници компјутерски обработен текст, во фонт Times New Roman, со 1.5 проред и големина на букви 12. Содржи 17 слики, 41 табела, 97 фусноти и 170 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи и меѓународни акти и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во 7 глави, вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на трудот, изложени се предметот и целите на истражувањето. Кандидатката укажува дека со ова истражување ќе придонесе да се направи квантитативен скок кон современите трендови при имплементација на бизнис-алатки насочувајќи ги организациите и консултантите кон интегрирани модели за донесување на одлуки во функција на намалување на ризиците. На крајот од воведниот дел, кандидатката дава кус преглед на сите составни делови (поглавја) на трудот.

Второто поглавје од докторската дисертација дава преглед на релевантни литературни извори кои се појдовна точка на тезата. Во овој дел е даден преглед на основните поими, нивниот историски развој и поврзаните алатки кои се предметот на истражувањето, обработувајќи три различни теми кои имаат тенденција да се интегрираат во современиот менаџмент: 1) деловни процеси, односно менаџмент на деловни процеси; 2) ризикот, односно интегриран менаџмент со ризиците; 3) концепт на донесување одлуки.

Прегледот на литературата дава основа за идентификација на мотивите на авторот да направи истражување на предметната тема во Република Македонија и претставува основа врз која се формирани истражувачките прашања.

Третото поглавје дава увид во статистичката алатка за анализа и обработка на податоците. М-р Димитровска го презентира користениот софтверски статистички пакет IBM SPSS

24.0, преку неговите функционални карактеристики за преглед, уредување, анализа и известување како резултат на обработка на податоците со оваа современа алатка. Дополнително, во ова поглавје таа ги истакнува користените статистички техники на обработка на податоците и нивна анализа за да се утврди значајноста на употребената алатка во прецизноста на изразувањето на резултатите од истражувањето.

Четвртото поглавје ја опишува методологија на истражувањето. Се објаснува филозофијата на истражување и еволуцијата на методолошката рамка со постпозитивистички пристап во правец на современите трендови. Кандидатката дава и графички приказ на развојната методологија и ги опишува истражувачките прашања кои се воедно и специфични цели на предметот на истражувањето:

Истражувачко прашање 1: Кои се трендовите во светот во однос на интегрираните модели за донесување на одлуки, менаџирањето со ризици и бизнис-алатките?

Истражувачко прашање 2: Каков пристап имаат организациите во Република Македонија во однос на моделирањето, менаџирањето на ризиците и концептите на донесување одлуки?

Истражувачко прашање 3: Дали постои релација помеѓу моделирањето, менаџирањето на ризиците и концептите на донесување одлуки?

Во овој дел се опишува начинот на кој е формиран структурниот прашалник преку претходно спроведени интервјуа на врвниот менаџмент во искусни и стабилни организации во Република Македонија.

На крајот, детално се елаборирани изборот на математички методи и техники – дескриптивна статистика и статистичко заклучување, и софтверските алатки IBM Statistics кои се користат за обработка на резултатите вклучувајќи графичко и описно претставување на релативна фреквенциите и структурни показатели, мерките на дисперзија и коефициентите на корелација за определување на меѓусебната поврзаност на варијаблите. Во овој дел од поглавјето се презентирани и моделите за верификација на истражувачките методи и техники, како и начинот на верификација на добиените резултати.

Петтото поглавје во дисертацијата ги презентира резултатите од спроведеното истражување во 101 организација во Република Македонија. Најпрво кандидатката опишува како добива статистичко значење на собраните податоци, односно “примерок од претставник” и каков е примерокот - ограничен територијално на Република Македонија и предметно на менаџерски позиции во организациите. Потоа се дадени резултатите од дескриптивната статистика прикажувајќи ги поединечните резултати табеларно и графички и тие се анализирани во однос на современите текови во литературата. Резултатите се групирани во пет групи врз основа на поединечните теми на структурираното истражување: карактеристики на организациите, карактеристики на учесниците на истражувањето, бизнис-моделирање, интегриран менаџмент со ризик и донесување на одлуки.

Кандидатката во оваа поглавје дава конечна листа на релевантни белези, односно фактори на трите теми на истражувањето: бизнис-моделирање, интегриран менаџмент со ризици и донесување на одлуки и анализира нивни средни вредности за да ги претстави трендовите на резултатите од примерокот.

За да ја утврди меѓусебната зависност на поединечните варијабли во истражувањето, кандидатката користи факторите на корелација на Spearman, при што се извлечени значајни заклучоци кои се основа на предметот на ова истражување.

Шестото поглавје ги дава заклучните согледувања каде што авторот ги сумира своите теоретски и практични согледувања и дава и предлози за понатамошни истражувања во оваа подрачје. На крајот од докторската дисертација, како прилози дадени се анкетниот прашалник, листата на организации кои учествуваат во истражувањето и табеларни прикази на дел од резултатите од истражувањето, вклучувајќи одговори на прашалникот и резултати од корелациона анализа на факторите на корелација.

Седмото поглавје дава преглед на користената литература, како за теоретскиот преглед на литературата, така и за литературата која се користи за „теренското истражување“ и понатамошна обработка на резултатите.

Врз основа на деталниот преглед и анализа на приложениот докторски труд, Комисијата го донесува следниов

ЗАКЛУЧОК

Кандидатката **м-р Наталија Димитровска** изработила оригинален и квалитетен научноистражувачки труд од областа на менаџментот. Во докторската дисертација **Интегриран модел за донесување на одлуки во функција на намалување на ризиците при имплементација на различни бизнис-алатки**, врз основа на комплексна научно-теоретско истражување на современата светска литература и реализација на практично истражување на голем број менаџерски позиции во организации во Република Македонија од државниот/јавниот и приватниот сектор, претставени се најефективните методи и алатки кои се императив на современиот менаџмент.

Користејќи оригинална методологија со употреба на најсовремени алатки за статистичка обработка на податоците, кандидатката успеала да направи квалитетна синтеза на модерните трендови во литературата и нив да ги преточи во истражувачки модел кој го тестирала во анализираните компании во Република Македонија. Кандидатката ги претставила истражувачките резултати користејќи споредби со светската литература, при што успеала да ги истакне главните придобивки за менаџерите во организациите од аспект на користење на различни бизнис-алатки и соодветно справување со ризиците при нивно користење.

Со правилно користење на предложениот модел, односно со примена на сознанијата и препораките од оваа докторска дисертација, за очекување е дека компаниите би можеле да го подберат своето работење во современите услови на делување кои се карактеризираат со динамичко опкружување и интензивни промени.

Имајќи го предвид горенаведеното, Комисијата со задоволство заклучува дека докторската дисертација со наслов „Интегриран модел за донесување на одлуки во функција на намалување на ризиците при имплементација на различни бизнис-алатки“, на кандидатката м-р Наталија Димитровска, претставува успешен, самостоен и оригинален научноистражувачки труд и му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација.

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Радмил Поленаковиќ с.р.
2. Проф. д-р Ванчо Донев с.р.
3. Проф. д-р Атанас Кочов с.р.
4. Проф. д-р Роберт Миновски с.р.
5. Проф. д-р Валентина Гечевска с.р.

ПРЕГЛЕД

на теми за изработка на магистерски труд прифатени од
Наставно-научниот совет на Машински факултет во Скопје
на седницата одржана на 28.9.2017 година

МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифа- ќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		

1.	Маја Митевска	Растот на интернационалните прелевања на енергијата како ресурс и нивната поврзаност со развојот	Growth of the international spillovers of energy as a resource and its relation to development	Проф. д-р Зоран Марков	02-1744/2 28.9.2017 год.
2.	Игор Трајковски	Примена на основните ергономски принципи во металопреработувачката индустрија во насока на подобрување на условите за работа	Application of the basic ergonomic principles in the metal processing industry in order to improve the working conditions	Проф. д-р Јасмина Чалоска	02-1674/2 28.9.2017 год.
3.	Александар Димитровски	Современи системи за управување кај патничките возила и можности за контрола на нивната исправност при техничките прегледи	Contemporary steering systems for passenger vehicles and possibilities for inspection of their operability during technical inspections	Проф. д-р Александар Костиќ	02-1618/2 28.9.2017 год.

ПРЕГЛЕД

на одобрена тема за изработка на магистерски труд со променет ментор прифатена од

Наставно-научниот совет на Машински факултет во Скопје

на седницата одржана на 28.9.2017 година

Магистерски трудови

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќа-
		на македонски јазик	на англиски јазик		

					Ње на темата
1.	Предраг Тошиќ	Влијателни фактори врз режимите на работа при обработка со плазма на челици со зголемена јакост	Influencing factors over modes in plasma processing of high strenght steels	Проф. д-р Јасмина Чалоска	02-1222/4 28.9.2017 год.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА НА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ХИРУРГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – Медицински факултет, објавен во весникот Вечер од 12.9.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања од областа хирургија и трауматологија, а врз основа на одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-4826/80, донесена на 4.10.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Славчо Стојменски, проф. д-р Јордан Савески и проф. д-р Ѓорѓи Велковски.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите научни звања во научната област хирургија, во предвидениот рок се пријави **вонр.проф. д-р Игор Кафтанциев**.

Биографски податоци

Вонр.проф. д-р Игор Кафтанциев е роден на 23.1.1966 година, во Скопје. Основно и средно образование завршил во Скопје со одличен успех. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишал во учебната 1985/86 година, а дипломирал во 1991 година, со среден успех 9,42. За време на студиите бил стипендист на Фондот за талентирани студенти. Како студент активно учествувал во работата на Студентскиот научен клуб, како и на два студентски конгреса. Како научен соработник бил вклучен во изработката на проектот „Имунологија на малигните заболувања” на Министерството за наука. По завршувањето на студиите бил волонтер на Клиниката за трауматологија во Скопје, а од септември 1992 год. е вработен на оваа клиника. Специјализација по општа хирургија започнал во октомври 1993 год. а специјалистички испит по општа хирургија го положил во октомври 1997 год. Супспецијализација по трауматологија започнал во 2002 година, а супспецијалистичкиот испит го положил во јуни 2004 година. За помлад асистент по предметот Хирургија е избран во октомври 1993 год., за асистент по истиот предмет е избран во април 1998 год., а реизбран е во истото звање во 2003 година. Во мај 2008 година е избран за доцент по предметот Хирургија, а во 2013 година за вонреден професор по предметот Хирургија на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје. Во 2015 година е избран за визитинг-професор на Медицинскиот факултет во Риека, Република Хрватска. Проф. д-р. Игор Кафтанциев во 2013 година беше избран за продекан на Медицинскиот факултет во Скопје, а во 2016 година беше реизбран за истата функција.

Педагошка активност

Вонр.проф. д-р Игор Кафтанциев, како помлад асистент, а потоа како асистент, доцент и вонреден професор беше редовно и активно вклучен во изведувањето на практичниот дел на наставата по предметите: Хируршка

пропедевтика, Воена хирургија и Општа хирургија. При тоа прикажуваше методичност и систематичност во совладувањето на поставените обврски. По изборот за доцент и следствено како вонреден професор, вклучен е во наставата по предметот Хирургија и клиничко испитување за студентите по медицина, како и теоретска настава за студентите по стоматологија, редовни и вонредни студенти од тригодишните стручни студии радиолошки-техничари и физиотерапевти при Медицинскиот факултет во Скопје. Во периодот 2013-2017 година, вонр.проф. д-р Игор Кафтанциев бил ментор на 3 кандидати и член на комисија за одбрана на дипломски трудови на 21 кандидат на тригодишните стручни студии. Исто така, бил член на комисији за специјалистички испити по општа хирургија, физикална медицина, семејна медицина и супспецијалистички испити по трауматологија. Досега, тој е ментор на 1 магистерски труд и 5 докторски дисертации, од кои 3 се во тек.

Проф.д-р Кафтанциев е наставник по два изборни предмета од областа клиничка медицина на третиот циклус студии – докторски студии при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Во текот на студиската 2015/16 година, во рамките на програмата Еразмус+КА103 – Клучна акција 1: индивидуална мобилност на студенти и наставен кадар, реализирал академска мобилност на Медицинскиот факултет при Универзитетот во Љубљана. Испитувач е на испитот на Европскиот совет за ортопедија и трауматологија – ЕВОТ. Автор е на неколку поглавја од учебникот „Специјална хирургија“ (2013) и на неколку поглавја од учебникот „Спортска медицина за физиотерапевти“ (2014). Исто така, тој е коавтор на првиот Практикум по хируршка пропедевтика. Ментор е на еден магистерски труд и 5 докторски дисертации, од кои 3 се во тек.

Проф. Кафтанциев, воедно, активно е вклучен во изведувањето на практичната настава на студентите по медицина и специјализантите по хируршките дисциплини. Сметаме дека неговиот сериозен пристап кон материјалот по општа хирургија претставува квалитет во изведувањето на теоретската и практичната настава.

Стручно-здравствена работа

Вонр.проф. д-р Игор Кафтанциев преку секојдневната работа на Клиниката за трауматологија активно учествува во решавањето на стручните проблеми во областа на трауматологијата и ортопедската хирургија, како рутинските така и најсложените, особено од областа на третманот на политрауматизирани пациенти и спиналната хирургија. Досега бил на неколку стручни-научни престои во странство. Во текот на 1999 год. престојувал во Allgemeine Krankenhaus АКН, на студиски престој со стипендија на Gerhard Kuntcher Kreis. Во 2001 и 2002 година бил на студиски престој во Klinik für

Unfallchirurgie Universitat Regensburg во Германија, како стипендист на AO International во траење од по два месеца. Во 2003 година бил на едномесечно усовршување од областа на спортската трауматологија како стипендист на ESSKA во Martin Luther Krankenhaus Humboldt Universitat, Берлин, Германија. Во наредниот период учествувал на повеќе семинари и курсеви од областа на трауматологијата и спиналната хирургија во земјата и во странство.

Во периодот 2013-2017 година, во својство на поканет предавач на курсеви и конгреси учествувал на 30 настани (15 во Македонија и 15 во странство, вклучително континуирано учество на курсевите за хирурзи организирани од Фондацијата на Работната група за остеосинтеза – AO Foundation, учество на конгреси во Србија, Хрватска, Словенија, Бугарија, Чешка, Швајцарија). Во Македонија, пак, активно учествувал на конгресите со меѓународно учество на националните здруженија на ортопеди и трауматолози, анестезиолози, физијатри и микробиолози. Во истиот период учествувал на повеќе стручни состаноци во Словенија, Швајцарија, Бугарија, Израел и Грција.

Во периодот, пак, од 2009 до 2013 година, како поканет предавач учествувал на симпозиумот и курсот за третман на артикуларни и периартикуларни скршеници во Крањска Гора, Словенија, во 2010 и 2012 година, на 2. Конгрес на физијатрите на Република Македонија со меѓународно учество, на 4. годишен интернационален состанок на БОТА (Бугарска ортопедско-трауматолошка асоцијација), комбиниран со курс за обука на SICOT (Светска асоцијација за ортопедија и трауматологија). Бил пленарен предавач на 3. Конгрес на МАДОТ со меѓународно учество во Охрид, 2009 година.

Во 2002 година го одбрал магистерскиот труд со наслов: „Процена на вредностите на некалибрираниот клин УФН во третманот на акутните скршеници на дијафизата на фемурот”.

Во април 2007 година ја одбрал докторска дисертација со наслов: „Алгоритам за третман на отворените скршеници на дијафизата на тибијата”.

Бил шеф на Отсекот за повреди на рбетникот на Клиниката за трауматологија, а сега се наоѓа на функцијата раководител на одделот „Оперативен блок” на Клиниката за трауматологија во Скопје.

Избран е за член на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во два мандатни периода (од 2009 год. и од 2011 год.), како и за член на Етичката комисија за истражување на животни во истите мандатни периоди.

Бил член на Конкурската комисија на Медицинскиот факултет при УКИМ за учебните 2011/2012 и 2012/2013 година.

Член е на Комисијата на Министерството за здравство за утврдување на услови во однос на простор, опрема и кадар во здравствените установи заради добивање овластување за изведување специјализација, односно супспецијализација.

Член е на Интеруниверзитетската конференција на Република Македонија како претставник на Медицинскиот факултет при УКИМ - Скопје.

Член е на Здружението на хирурзи на Р Македонија, а во декември 1999 година бил избран во Претседателството на Здружението на хирурзи на Македонија, како негов благајник во наредниот мандатен период.

Во 2007 година бил избран за генерален секретар на Здружението на Македонското друштво на ортопеди и трауматолози МАДОТ, а од октомври 2009 до ноември 2012 година бил негов потпретседател. Од ноември 2012 г. до 2015 година е претседател на МАДОТ.

Од 2010 година е национален претставник-координатор на АО Траума Македонија во АО Траума Европа.

Национален претставник е во Меѓународниот одбор на Експертската група за хирургија на рбетникот, SEG.

Од 2009 година е национален делегат во Европската федерација на национални здруженија на ортопеди и трауматолози EFORT.

Член е на EFFORT - академијата.

Национален претставник е во Европското здружение за спортска трауматологија, хирургија на коленото и артроскопија (ESSKA).

Бил генерален секретар во Организациониот одбор на 3. Конгрес на МАДОТ во Охрид, 2009 година.

Бил копретседател на Организациониот одбор на 9. Симпозиум на Експертската група за хирургија на рбетникот SEG во Скопје, 2011 година.

Добитник е на Благодарница и Диплома од Македонското лекарско друштво.

Научна дејност

Вонр.проф. д-р Игор Кафтанциев е автор и коавтор на повеќе од 90 научни трудови, објавени во целост во повеќе различни научни списанија од земјата и од странство, како и списанија со фактор на влијание (IF). Новите трудови кои се достапни во глобалните електронски бази на научни трудови имаат солиден фактор на цитираност од други автори и во различни научни списанија. Исто така, значаен дел од неговата научна работа е презентирана на конгреси и стручни состаноци во земјата и во странство.

Проф. д-р Игор Кафтанциев е рецензент на научни трудови во повеќе научни списанија во земјата и странство.

Во моментот, проф. д-р Кафтанциев е главен истражувач на научноистражувачкиот проект насловен „Динамика на серумските нивоа на цитокините кај пациенти со

фрактура на колкот" , кој се спроведува на Универзитетската клиника за трауматологија при Медицинскиот факултет во Скопје и на Биохемиската лабораторија при Природно-математичкиот факултет во Скопје.

Оценка од самоевалуација

Професор д-р Игор Кафтанциев доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет во Скопје.

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Игор Димитар Кафтанциев

**Институција: Медицински факултет, Скопје, УКИМ, Скопје, ЈЗУ
Универзитетска трауматологија, ортопедски болести, анестезија
реанимација интензивно лекување и ургентен центар Скопје**

Научна област: хирургија

1. НАСТАВНО - ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		
Ред. бр.	АКТИВНОСТ	Поени

1.1	Одржување настава од прв циклус студии 192x0.04	7.68
1.2	Одржување менторска настава за здравствена клиничка пракса 2174x0.06	130.4
1.3	Ментор на дипломска работа 3x0.6	1.8
1.4	Ментор на специјалистичка работа 6x1.0	6
1.5	Ментор и едукатор на здравствена едукација 10x0.08	0.8
1.6	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат 7x0.5	3.5
1.7	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа 17x0.2	3.4
1.8	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа 21x0.1	2.1
1.9	Позитивно рецензиран универзитетски учебник - автор 2x8	16
	ВКУПНО	172

2. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		
Ред. бр.	АКТИВНОСТ	Поени
2.1	Ментор на докторска дисертација 3x3	9
2.2	Раководител на национален научен проект 1x6	6
2.3. ТРУДОВИ СО ОРИГИНАЛНИ НАУЧНИ РЕЗУЛТАТИ, ОБЈАВЕНИ ВО РЕФЕРЕНТНО НАУЧНО/СТРУЧНО СПИСАНИЕ СО МЕЃУНАРОДЕН УРЕДУВАЧКИ ОДБОР		
2.3.1	Igor Kaftandziev, Marko Spasov, Simon Trpeski, Beti Zafirova-Ivanovska. Fate of the syndesmotie screw – Search for a prudent solution. Injury (2015), http://dx.doi.org/10.1016/j.injury.2015.10.062	5.73

2.3.2	Igor Kaftandziev, Simon Trpeski, Oliver Arsovski, Marko Spasov. Percutaneous Screw Fixation of distal Tibia Fractures – Functional Results in Sixteen Patients. Maced J Med, Sci. 2014 Jun 15; 7(2):229-233.	3.6
2.3.3	Pop-Jordanova N, Trpeski S, Kaftandziev I, Spasov M. The perceived stress in patients and medical staff in Traumatology. SYLWAN, 159(3). ISI Indexed.	3.86
2.3.4	Kaftandziev I, Trpeski S, Filipce V, Arsovski O, Hasani I, Nikolov L, Kaev A Operative treatment of degenerative lumbar spine spondylolisthesis. Contributions 2015;36(1):129-35.	3.6
2.3.5	Trpeski S, Pop-Jordanova N, Kaftandziev I, Supplementation with Vitamin D3 influence Better Outcome in Surgically Treated Hip Fractures. Global Journal for Research Analysis Volume 4, issue 8. August 2015. ISSN No.2277-81-60.	8.1
2.3.6	Konstantin Mitev, Igor Kaftandziev. Clinical outcomes after microfracture treatment of full-thickness articular cartilage lesions of the knee. Acta Chirurgica Yugoslavica UDK616.72-001.6-089.21. Dec 2013	4.8
2.3.7	Simon Trpeski, Igor Kaftandziev, Aleko Kjaev. The effects of time-to-surgery on mortality in elderly patients following hip fractures. Contributions, Section of medical sciences, XXXIV 2, 2013.	3.6
2.3.8	Hasani I, Kaftandziev I, Trpeski S, Nikolov Lj, Saveski A, Velkovski G. The Iliioinguinal Approach versus the Anterior Intrapelvic Approach to the Acetabulum: A Review. Maced J Med sci. 2013 Dec 15; 6(4):478-485.	3.6
2.3.9	Illir Hasani, Igor Kaftandziev, Slavco Stojmenski, Hristijan Kostov, Ljupco Nikolov, Oliver Arsovski, Saliemet Emini. Two Stage minimally invasive Method with locking Plate Application on Distal Tibia Fractures – Our Experience. Open Access Macedonia journal of medical Sciences 2017 Aug 15; 5(5):630-634.	3.6
2.4. ТРУДОВИ СО ОРИГИНАЛНИ НАУЧНИ РЕЗУЛТАТИ, ОБЈАВЕНИ ВО НАУЧНО/СТРУЧНО СПИСАНИЕ СО МЕЃУНАРОДЕН УРЕДУВАЧКИ ОДБОР		

2.4.1	Игор Кафтанџиев, Марко Спасов, Бисера Пендовска, Преглед на современиот третман на конквасации на екстремитети. Мак Мед преглед 2015; 69(1):12-19.	2.4
2.4.2	Kaftandzieva A, Todorovic L, Kaftandziev I, Cekovska Z. Soft-tissue infection in child after dog bite: a case report. Physioacta Vol.11-No1. UDK:616-022.7-078-02:616-001.49.	1.8
2.4.3	Ilir Hasani, S. Stojmensi, I. Kaftandziev, O. Arsovski. H. Kostov, V. Velkovski. S. Emini. A. Saveski, R. Dalipi. A minimally invasive approach to treating distal tibia fractures – case study. Македонски ортопедско трауматолошки гласник бр.9, Јуни 2017	1.8
2.4.4	Kaftandziev I, Trpeski S, Arsovski O, Spasov M. Fracture fixation in multiple trauma – field of conflicting concepts: a review. Physioacta Vol.9-No.3.2015 UDC:616.71-001.5	1.8
2.4.5	Mitev Konstantin, Zafirovski G, Mladenovski S, Kaftandziev I. Evaluation of clinical results after treatment of knee articular cartilage with arthroscopic microfracture technique. Acta morphol.2013;Vol.10(2):52-56.	1.8
2.4.6	Simon Trpeski, I. Kaftandziev, O.Arsovski, Lj. Nikolov, I. Hasani, I. Donevski, M. Mihajlova. Treatment of displaced calcaneal fractures. Македонски ортопедско-трауматолошки гласник – бр.8, декември 2016.	1.8
2.4.7	Трпески С, Кафтанџиев И, Ќаев А. Анализа на влијанието на дополнителни коморбидитети на постоперативниот морталитет кај геријатриски пациенти со фрактура на колк. Physioacta 2013 Vol.7(1): 57-63	2.4
2.4.8	Трпески С, Кафтанџиев И, Велковски Ѓ, Орана И, Темелковски З, Ќаев А. Рани компликации по оперативниот третман на фрактури на проксимален фемур. Medicus 203, Vol.18 (2):92-95	1.8
2.4.9	Gavrilovski A, Dimovska-Gavrilovska A, Nikolov Lj, Kostov H, Stojmenski S, Kaftandziev I, Poposka A. Treatment of tibial	1.8

	plateau fractures – comparative analysis of two operative techniques Acta morphol.2016;Vol.13(2): 17-25	
2.4.10	Gavrilovski A, Dimovska-Gavrilovska A, Nikolov Lj, Kaftandziev I, Poposka A. Minimally invasive treatment using contralateral elevation of tibial plateau fractures – results and protocol of treatment. Acta morphol.2015;Vol.12(2): 80-83	1.8
2.5. ПЛЕНАРНО ПРЕДАВАЊЕ НА НАУЧЕН/СТРУЧЕН СОБИР СО МЕЃУНАРОДНО УЧЕСТВО		
2.5.1	Igor Kaftandziev. Diagnosis and treatment of infections associated with osteosynthesis. AOTrauma Principles Course, Zagreb 2014	3
2.5.2	Kaftandziev I. Reducing Mortality Following Geriatric Hip Fracture- Surgeon's Perspective. 4 th Congress of Serbian Orthopaedic and Traumatology Association (SOTA). Belgrade, 2014	3
2.5.3	Prof. Dr. Igor Kaftandziev, Dr. Marko Spasov, Dr. Bisera Pendovska. Concepts of stability of the injured spine. Third congress of physical medicine and rehabilitation, 2014. Ohrid – Macedonia.	3
2.5.4	Kaftandziev I, Spasov M. Pendovska B. Damage control concept in skeletal trauma: influence on the clinical course and its patogenetic background. 5 th congress of Macedonia Anesthesiologists, 2014 Skopje.	3
2.5.5	Igor Kaftandziev. Long-term results of Radial head Resection following Radial head Fracture: our experience. The 34 th Annual Meeting of the Israel Orthopaedic Association (IOA) in conjunction with The 2 nd Conference of the Mediterranean Trauma Society. The 24 th Annual Meeting of the Israeli Society for Surgery of the Hand. November 2014.	3
2.5.6	Igor Kaftandziev. Broken Trans-syndesmotic Screw after ORIF of the Ankle Fracture: Effect on the Functional Outcome. The 34 th Annual Meeting of the Israel Orthopaedic Association (IOA) in conjunction with The 2 nd Conference of the Mediterranean	3

	Trauma Society. The 24 th Annual Meeting of the Israeli Society for Surgery of the Hand. November 2014.	
2.5.7	Kaftandziev I, Kaftandzieva A, Cekovska Z, Spasov M. Surgical site infections: Risk factors and prevention strategies. Микробиолошки конгрес, Охрид 2014.	3
2.5.8	Igor Kaftandziev. Direct and Indirect reduction – techniques and Indications. AOTrauma Advanced Principles of Fracture Management Course for Surgeons (Faculty Regional), 2015. Zagreb – Croatia.	3
2.5.9	Kaftandziev Igor, Trpeski Simon, Arsovski Oliver, Spasov Marko. Level of syndesmotic fixation following ankle fracture with syndesmotic injury – does it make any difference. Fourth congress of Serbian Traumatology association(STA)with international participation. September 2015.	3
2.5.10	Igor Kaftandziev. Tibial shaft fractures – treatment options. AOTrauma Advanced Principles of Fracture Management. February 2016, Sofia, Bulgaria.	3
2.5.11	Igor Kaftandziev. Fragility fractures – a sign of the future to come. AOTrauma Advanced Principles of Fracture Management (Faculty international). February 2016, Sofia, Bulgaria.	
2.5.12	Igor Kaftandziev. Diagnosis and treatment of infections associated with osteosynthesis. AOTrauma Principles Course 2016. Zagreb, Croatia	3
2.5.13	Igor Kaftandziev. Tension band principle. AOTrauma Principles Course 2016. Zagreb, Croatia	3
2.5.14	Kaftandziev I, Spasov M. Syndesmotic reconstruction following ankle fracture – new insights. 5 th Congress of Serbian Orthopaedic and trauma Association (SOTA), Belgrade 2016.	3
2.5.15	Kaftandziev I, Spasov M. Surgical site infection – ongoing surgical challenge. 5 th Congress of Serbian Orthopaedic and trauma Association (SOTA), Belgrade 2016.	3

2.5.16	Проф. Др. Игор Кафтанчиев. Дегенетаривна лумбална спондилолистеза – резултати од оперативен третман. Здружение на физијатри на Македонија, Март 2016.	
2.5.17	Igor Kaftandziev. Surgical Site Infections. 5th Congress of Croatian Trauma Society, 2nd Croatian-Slovenian trauma Congress Zagreb 2017	3
2.5.18	Igor Kaftandziev. Treatment of proximal femoral fractures with intramedullary nailing in geriatric patients – advantages and complications. 5th Congress of Croatian Trauma Society, 2nd Croatian-Slovenian trauma Congress Zagreb 2017	3
2.5.19.	Igor Kaftandziev. Subtrochanteric fractures. AO Trauma Course - Advanced Principles of fracture Management, Thessaloniki, Greece 2017	3
2.6. ПЛЕНАРНИ ПРЕДАВАЊА НА НАУЧЕН/СТРУЧЕН СОБИР		
2.6.1	Igor Kaftandziev, Marko Spasov, Bisera Pendovska. Mechanism of injury and trauma overview. European Medical Student Association (EMSA), Summer School of Emergency Medicine 2014	2
2.6.2	Igor Kaftandziev. Geriatric hip fractures – ongoing medical challenge. Balkan States Anesthesia days. Orthopedic Anesthesia and intensive care. Skopje 2016	2
2.6.3	Вонр.проф. д-р. Игор Кафтанчиев. Протоколи и нови сознанија за тромбопрофилактиката при скршеници на долен екстремитет. Стручен состанок на МАДОТ, „Холидеј ин“, 2014	2
2.6.4	Igor Kaftandziev, Marko Spasov, Bisera Pendovska. Initial assessment of spinal injuries. European Medical Student Association (EMSA), Emergency Medicine Summer School, 2015	2
2.6.5	Проф.д-р Игор Кафтанчиев, доц. д-р Симон Трпески, д-р Оливер Арсовски, д-р Марко Спасов, д-р Љупчо Николов. Функционални и радиолошки резултати по фрактура на главата на радиусот. Дојран, 2015, МАДОТ.	2

2.6.6	Igor Kaftandziev, Marko Spasov, Bisera Pendovska. Initial assessment of severely injured. European Medical Student Association (EMSA), Summer School of Emergency Medicine, 2016	2
2.6.7	Igor Kaftandziev. Surgical approach to lower extremity trauma. Congress of International Federation of Medical Student Associations (IFMSA), Ohrid 2016.	2
2.6.8	Igor Kaftandziev, Marko Spasov, Bisera Pendovska. Initial assessment and management of trauma. European Medical Student Association (EMSA), Summer School of Emergency Medicine, 2017	2
2.6.9	Igor Kaftandziev. The concept of polytrauma. Congress of International Federation of Medical Student Associations (IFMSA), Ohrid 2016.	2
2.6.10	Igor Kaftandziev, Marko Spasov, Simon Trpeski, Oliver Arsovski, Ljupco Nikolov. Hip fractures in elderly - our experience. 5th Congress of Serbian trauma Association (STA), 2017	2
2.7. УЧЕСТВО НА НАУЧЕН/СТРУЧЕН СОБИР СО РЕФЕРАТ - ПОСТЕР		
2.7.1	Kaftandziev Igor, Spasov Marko, Trpeski Simon, Arsovski Oliver. Technical and demographic factors influencing clinical outcome following ankle fractures. EFFORT 2016	0.5
2.7.2	Igor Kaftandziev, Ana Kaftandzieva, Simon Trpeski, Marko Spasov. Early Surgical Site Infections In Skeletal Trauma- Predisposing Factors And Etiologies. EFFORT 2015 Praga	0.5
2.7.3	I. Mergjanoski, Lj. Nikolov, O. Arsovski, I. Kaftandziev. Percutaneous fixation of femoral neck fractures - our experience. 5th Congress of Croatian Trauma Society, 2nd Croatian-Slovenian trauma Congress Zagreb 2017	0.5
2.7.4	Marko Spasov, Simon trpeski, Oliver Arsovski, Ljupco nikolov, Igor Kaftandziev. Complications following early syndesmotic screw removal. 5th Congress of Serbian trauma Association (STA) 2017	0.5

2.7.5	I. Hasani, I. Kaftandziev, S. Trpeski, S. Emini, Lj. Nikolov, K. Kostov, V. Velkovski. Prospective analysis of functional results following a minimally invasive locking plate osteosynthesis in distal tibia fractures. 5th Congress of Croatian Trauma Society, 2nd Croatian-Slovenian trauma Congress Zagreb 2017	0.5
2.7.6	Lj. Nikolov, S. Trpeski, I. Kaftandziev, O. Arsovski. Treatment of displaced calcaneal fractures. 5th Congress of Croatian Trauma Society, 2nd Croatian-Slovenian trauma Congress Zagreb 2017	0.5
2.7.7	M. Spasov, S. Trpeski, O. Arsovski, I. Kaftandziev. Early surgical site infection following removal of the syndesmotic screw in ankle fractures. 5th Congress of Croatian Trauma Society, 2nd Croatian-Slovenian trauma Congress Zagreb 2017	0.5
	ВКУПНО	149

3. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ И ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
Ред. бр.	АКТИВНОСТ	Поени
3.1	Член на комисија за изработка на измени и дополнувања на закон, изработка на подзаконски акт	2
3.2	Уредник на зборник трудови од научен/стручен собир - МАДОТ 2013	1
3.3	Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир - МАДОТ 2013	2
3.4	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир 5x0.5	2.5
3.5	Национален координатор за одредена стручна област - EFFORT, 3x2	6
3.6	Член во извршно тело на меѓународна организација која која поддржува/организира научноистражувачка дејност - АОTrauma MIT	2

3.7	Продекан на Медицинскиот факултет во Скопје 4x2	8
3.8	Раководител на одделот „Оперативен блок” при УК за трауматологија - Скопје 3x2	6
3.9	Студиски престој во странство - Erasmus (Љубљана), Ортопедска клиника - Љубљана 2x0.5	1
3.10	Член на факултетска комисија 5x0.5	2.5
3.11	Учество во комисии и тела на државни и други органи - Медицински симулациски центар 2x1	2
3.12	Член на комисија за избор во звања 6x0.2	1.2
	ВКУПНО	36,2

ВКУПНО ПОЕНИ	357,4

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	172,0
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	149,2
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	36,2
други дејности од поширок интерес	

ВКУПНО:	357,4

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Славчо Стојменски с.р.
2. Проф. д-р Јордан Савески с.р.
3. Проф. д-р Ѓорѓи Велковски с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на кандидатот вонр.проф. д-р Игор Кафтанциев.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека вонр.проф. д-р Игор Кафтанциев поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето редовен професор во научната област хирургија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, проф. д-р Игор Кафтанциев да биде избран во звањето редовен професор во научната област хирургија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Славчо Стојменски с.р.
2. Проф. д-р Јордан Савески с.р.
3. Проф. д-р Ѓорѓи Велковски с.р.

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА 2 НАСТАВНИКА ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: АНЕСТЕЗИОЛОГИЈА,
АНЕСТЕЗИОЛОГИЈА И РЕАНИМАЦИЈА И ЗДРАВСТВЕНА НЕГА НА
МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата VI редовна седница одржана на 3.10.2017 година, по конкурсот за избор во наставно-научни звања, во наставно- научните области: анестезиологија, анестезиологија и реанимација и здравствена нега, а според Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 35/08, 103/08, 26/09, 83/09, 115/10, 99/09, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 154/15,

30/16 и 127/16) и членовите 9,42,46 и 48 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методи“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 274/13), донесе решение за формирање на Рецензентска комисија во состав: проф. д-р, Мирјана Шошолчева, проф. д-р, Марија Шољакова и проф. д-р, Ордан Нојков.

На распишаниот конкурс објавен на 12.9.2017 година во дневните весници „Нова Македонија“, „Вечер“ и „Коха“ за избор на лица во наставно-научни звања, за местата 2 наставника во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: анестезиологија, анестезиологија и реанимација и здравствена нега се пријавија 2 кандидата, и тоа за избор во звањето вонреден професор, доц. д-р Билјана Кузмановска и доц. д-р Андријан Карталов.

Рецензентската комисија, откако ги разгледа доставените материјали од кандидатите, има чест на Наставно-научниот совет да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

Доц. д-р Билјана Кузмановска

1. Биографски податоци

Д-р Билјана Кузмановска (родена Цветковска) е родена на 3.5.1972 г. во Скопје, Р. Македонија. Основно и средно училиште завршила во Скопје со одличен успех. На Медицинскиот факултет при Универзитетот „св. Кирил и Методиј“ се запишала во 1990 година, а дипломирала во 1996 со просечен успех 9,5.

Вработена е на Клиниката за анестезија, реанимација и интензивно лекување од 1998 година. Специјалистички испит од областа анестезиологија со реанимација положила во 2002 година.

Во моментот е раководител на Одделот за амбулантска и поликлиничка дејност на ОЕ КАРИЛ при ЈЗУ УК за трауматологија, ортопедски болести, анестезија, реанимација и интензивно лекување и ургентен центар – Скопје.

2. Наставно-научна дејност

Во практичната настава по анестезиологија со реанимација за студентите по медицина, стоматологија, како и на Вишата школа за рендген-техничари, д-р Билјана Кузмановска се вклучила од 2002 година со изборот за помлад асистент по предметот Анестезиологија со реанимација. За асистент е избрана во 2009 година.

Во април 20013 година е избрана за доцент на Катедрата за анестезиологија со реанимација (реферат за избор објавен во Билтенот на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” број 1047 од февруари 2013 година) од кога започнува и со наставната дејност по предметите: Анестезија со реанимација, Ургентна медицина, Прва помош и здравствена нега за студентите од прв, втор и трет циклус студии, и тоа за студентите по општа медицина и стоматологија, за студентите на тригодишните студии за медицински сестри, рендтген-техничари, за специјализантите по анестезиологија со реанимација и специјализантите по семејна медицина, како и за студентите на докторските студии.

Учествувала во континуирана медицинска едукација на симпозиуми, школи, работилници и стручни состаноци како предавач и организатор. Била поканет предавач и на интернационални конгреси и симпозиуми.

Член е на испитни комисии за специјалистички испит по анестезиологија со реанимација, за специјалистички испит по семејна медицина, член на испитна комисија при Лекарската комора на Македонија за завршени лекари по општа медицина за завршен лекарски испит, едукатор на завршени лекари по општа медицина и ментор на специјализанти од областа на анестезиологијата со реанимација.

Ментор е на специјалистички трудови, дипломски работи и магистериум.

3. Научноистражувачка активност

Магистерската работа со наслов „Влијание на инсуфлација на јаглероден двооксид во тек на лапароскопија врз гасниот и ацидобазниот статус”, го одбрала во 2008 година и се стекнала со титула магистер на медицински науки.

Во 2012 година одбрала докторска дисертација на тема “Оксигенација на мозокот во тек на лапароскопска холецистектомија”.

Своето долгодишно научноистражувачко работење го изнесува во бројни научноистражувачки и стручни трудови публикувани во научни стручни списанија, референтни списанија, популарни списанија и зборници на трудови Коавтор е на три универзитетски учебници “Основи на механичка вентилација”, „Анестезија со реанимација” и „Здравствена нега” како и автор и коавтор на книги за КМЕ од областа на анестезиологијата, реанимацијата и интензивното лекување. Рецензент е на научноистражувачки трудови од областа на анестезиологијата и реанимацијата и учесник е во меѓународни научни проекти.

4. Стручно-апликативна дејност

Доц. д-р Билјана Кузмановска во текот на специјализацијата била на стручен престој во Клиничкиот центар во Љубљана, Словенија, во 1999 година. Посетувала курсеви од областа на ургентната медицина во вонредни услови во 1999 година, во Прага, Чешка

Република и во 2000 година во Киев, Украина. Во декември 2006 година била на стручен престој во Универзитетската клиничка болница АКХ во Виена, Австрија, а во јуни 2008 година била на стручен престој во Универзитетската болница „Сент Лук” во Брисел, Белгија.

За сето време на својата работа на КАРИЛ, активно учествува во секојдневната анестезиолошка дејност и реанимација на критични болни. Предава на акредитирани школи, симпозиуми, курсеви и стручни состаноци. Учесник е како на домашни така и на меѓународни конгреси и симпозиуми, со усна презентација на сопствени трудови, постерски презентации, воведни предавања, а и како поканет предавач на интернационални конференции и симпозиуми.

Членува во комисии за стручни ревизии при Министерството за здравство, била член на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет, а во моментот е член на Научниот одбор и Одборот за докторски студии. Членува во уредувачкиот одбор на научното списание *Macedonian Journal of Anaesthesia*, а членува и во стручниот одбор на Европскиот постдипломски курс по анестезија, СЕЕА, во Македонија. Од октомври 2014 година е претседател на Здружението на лекари за критично болни пациенти. Членува и во меѓународни професионални здруженија, член е на Европското здружение на анестезиолози (ESA).

5. Оценка од самоевалуација

Кандидатката доц. д-р Билјана Кузмановска доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет, и тоа за: 2013-2014-зимски семестар (9,55), 2013-2014-летен семестар (9,29), 2014-2015-зимски семестар (9,42), 2014-2015-летен семестар (9,13), 2015-2016-зимски семестар (9,58), 2015-2016 летен семестар (9,28) 2016-2017 зимски семестар (9,28), и 2017 летен семестар (9,15).

6. Оценка на наставните, научните и стручните остварувања на кандидатката

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат **Кузмановска Којче Билјана**

(име, татково име и презиме)

Институција: **Катедра за анестезиологија со реанимација (ТОАРИЛУЦ- КАРИЛ)**
– Медицински факултет, УКИМ Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **анестезиологија со реанимација**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Одржување настава од прв циклус студии			
	А) Општа медицина:			
	- анестезиологија со реанимација	30	0.04	1.2
	- прва помош	20	0.04	0.8
	Б) Медицински сестри и техничари			
	- здравствена нега	112	0.04	4.48
	- анестезиологија со реаниматологија во склоп на ургентна медицина	50	0.04	2
	В) Радиолошки технолози			
	- анестезиологија со реаниматологија	24	0.04	0.96
		Вкупно		Вкупно
		236	0.04	9.44
2.	Одржување на настава од втор циклус студии			
	А. Магистранти (д-р МаријаТолевска)	30	0.05	1.5
	Б. Специјализантски предавања	10	0.05	0.5

	В. Семејна медицина	16	0.05	0.8
		Вкупно		Вкупно
		56	0.05	2.8
3.	Одржување на настава -Трет циклус студии – школа за докторски студии - избран предмет	10	0.05	0.5
4.	Настава во школи и работилници - раководител - учесник	1 16	1.5 1	1.5 16
5.	Одржување на менторска настава за здрав. клиничка пракса - специјализација/турнус-анестезија во абдоменална хирургија (2013-2017), 65 специјализанти/48 раб дена во тек на 16 нед/0.03	65 x 48	0.03	93.6
6.	а) Консултации со студенти по општа медицина (тестови) б) Консултации со студенти по медицина (предиспитни вежби) в) Едукација на стажанти - студенти по медицина во XII семестар 5 дена по 8 ч/20 недели (2013-2017) г) Едукација на стажанти - дипломирани доктори (15 докт) во траење од еден месец д) Едукација на специјализанти по хирургија во траење од еден месец. ѓ) Едукација на доктори - специјализанти по семејна медицина (17 специјализанти) во траење од една недела (Практична настава) (2013-2017 г) . е) едукација на 1 специјализант по семејна медицина во траење од 1 месец (2013г).	180 80 800 20 ден x 6 ч 20 ден x 6 ч	0.02 0.03 0.03 0.03 0.03 0.03	3.6 2.4 24 3.6 3.6 15.3

		17 x 5 дена x 6 ч		
		1 x 20 дена x 6 ч	0.03	3.6
7	Ментор на дипломска работа	10	0.2	2
8	Член на комисија за оцена и одбрана на магистратура	1	0.3	0.6
9	Член на комисија за одбрана на дипломска работа	15	0.1	1.5
10	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистички испит	20	0.2	4
11	Позитивно рецензиран универзитетски учебник Здравствена нега – автор Шољакова и сор 2014	1	6	6
	Вкупно			194.04

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Учесник во меѓународен научен проект: POPULAR Study, European Society of Anesthesiologists, 2015: Clinical Trials gov. Identifier: NCT01865513; study chief investigator: Prof Manfred Blobner 1 x 5	1	5	5

2.	Ментор на магистерска работа “ ТАП блок како дел од мултимодалната аналгезија кај пациенти со унилатерална ингвинална херниопластика”	1	1	1

3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно стручно/ научно списание со меѓународен уредувачки одбор 1. B.Kuzmanovska, I. Kuzmanovski, A. Kartalov, T.Spiroska, M. Srceva Jovanovski, V.Durnev, A. Panovska Petruseva, A. Sivevski. Clinical outcome of patients with neuromuscular decease and acute respiratory failure treated with mechanical ventilation- four years experience. Epilepsy and Neurology, Year 14/15-1, Number 45/46:25-27 2. Aleksandra Panovska Petruseva, Biljana Kuzmanovska, Maja Mojsova, Andrijan Kartalov, Tatjana Spiroska, Mirjana Shosholcheva, Marina Temelkovska Stevanoska, Milka Zdravkovska, Sasho Dohchev, Oliver Stankov. Evaluation of changes in serum concentration of sodium in a transurethral resection of the prostate.Contributions,Sec. Med. Sci .,XXXVI 1,2015:117-127 3. Vanja Dzambazovska-Trajkovska, Jordan Nojkov, Andrijan Kartalov, Biljana Kuzmanovska, Tatjana Spiroska, Redzep Seljmani, Gjorgji Trajkovski, Nadica Matevska-Geshkovska, Aleksandar Dimovski. Association of single-nucleotide polymorphism: C3435T in the ABCB1 gene with opioid sensitivity in treatment of postoperative pain . Contributions. Sec. of Med. Sci., XXXVII 2-3, 2016:73-80 4. Dzambazovska- Trajkovska V, Nojkov J, Kartalov A, Kuzmanovska B, Spiroska T, Matevska –Geshkovska N, Seljmani R, Trajkovski I, Dimovski A. Impact of	60%	6 x 0.6	3.6
		60%	6 x 0.6	3.6
		60%	6 X 0.6	3.6

	OPRM1 A118G polymorphism of fentanyl sensitivity in treatment of postoperative pain. Physioacta Vol. 10-No 2.2016:13-20 5. Vanja Dzambazovska- Trajkovska, Jordan Nojkov, Adrijan Kartalov, Biljana Kuzmanovska, Tatjana Spiroska, Gjorgji Trajkovski, Nadica Geshkovska Matevska, Aleksandar Dimovski. Pharmacogenetics of opioid therapy in treatment of postoperative pain : A review. Journal of the Macedonian medical association Mac. Med. Review, 2016 ; 70 (2): 57-62 6. Dzambazovska Trajkovska V, Nojkov J, Kartalov A, Kuzmanovska B, Spiroska T, Seljmani R, Matevska Geshkovska N, Dimovski A. Correlation of CYP3A4 genetic polymorphism and the side effects of opioids in the treatment of postoperative pain. Medicus 2016, Vol.21 (3): 278-284 7. Jovanovski Srceva M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Kokareva A, Mojsova M, Dzoleva R, Dzikovski I, Kondov B, Spirovski Z, Vela I, Chepreganova-Changovska T, Kuzmanovski I, Tanovska N, Cholancevski R, Jankulovski N, Mircevski E, Kondov G, Mirvecki V. Thymectomy for myasthenia gravis and anesthetic implications- a retrospective study. Epilepsy and Neurology, Year 15/16, Number 47/48:28-34 8. Kartalov A, Kuzmanovska B, Spirovski T, Panovska Petruseva A, Tolevska M, Durnev V, Kuzmanovski I, Jota G, Sivevski A, Zdravkovska M. The effect of transversus abdominis plane block as a	60% 60%	6 X 0.6 6 X 0.6	3.6 3.6

supplement of general anesthesia on postoperative analgesia in adult patient undergoing inguinal hernia repair. <i>Epilepsy and Neurology</i>, Year 14/15-1, Number 45/46:28-33 9. Svetozar Antovic, Aleksandar Mitevski, Aleksandar Karagozov, Biljana Kuzanovska, Nikola Jankulovski. New technique of compression anastomosis in colorectal surgery-first results in 25 patients in Macedonia. <i>Contributions. Sec. of Med. Sci.</i>, XXXVII 1, 2016:75-81	60%	6 X 0.6	3.6
10. Andonovska J. Biljana, Kuzmanovska K. Biljana, Andonovski G. Alan, Kartalov B. Andrijan, Petrovska Cvetkoska K. Dragana. Malnutrition in the surgical patients. <i>Sanamed</i>.2016; 11 (3) : 229-237	60%	6 X 0.6	3.6
11. Mirjana Shosholcheva, Nikola Jankulovski, Biljana Kuzmanovska, Andrijan Kartalov. Menagement of critical bleeding in trauma patients: Between recommendations and reality. <i>Journal of Anesthesia and Critical Care</i>: Open access 2015, 3 (6): 00118			
12. M. Shosholceva, N. Jankulovski, A. Kartalov, B. Kuzmanovska. Early physical rehabilitation improves outcome at mechanical ventilated patients. September 2016. Volume 123. Number 3 Supplement DOI: 10.1213.ane.0000492532.71961.1a	60%	6 X 0.6	3.6

	13. Temelkovska-Stevanovska M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Panovska Petrusheva A. A comparing the treatment of pain with continuous epidural analgesia versus systemic analgesia in patients with hip fracture. Medicus 2015, Vol.20 (2) : 208-214			
	14. Igor Kuzmanovski, Emilija Cvetkovska, Marija Babunovska, Gordana Kiteva Trencavska, Biljana Kuzmanovska, Bojan Boshkovski, Rozalinda Isijanovska. Seizure outcome following medical treatment of mesial temporal lobe epilepsy: Clinical phenotypes and prognostic factors. Clinical Neurology and Neurosurgery 144 (2016) 91-95	60%	6 X 0.6	3.6
	15. Nikola Jankulovski, Svetozar Antovic, Biljana Kuzmanovska, Aleksandar Mitevski. Splenectomy for haematological disorders. Contributions. Sec. Med. Sci., XXXV 1,2014:181-187	60%	6 X 0.6	3.6
	16. Aleksandar Mitevski, Svetozar Antovic, Biljana Kuzmanovska, Nikola Jankulovski. Multivisceral resection for advanced duodenal adenocarcinoma: A case report and review of literature. Contributions. Sec. Med. Sci., XXXIV 2, 2013:175-179			
	17. Panovska Petruseva A, Kuzmanovska B, Kartalov A, Shosholcheva M, Temelkovska Stevanovska M, Zafirova-Ivanovska B, Petrova Chemerski N. Impact of duration of procedure of turp on changes	60%	6 X 0.6	3.6

	in coagulation status. Physioacta. Vol. 11-No 1.2017:57-63 18. Kuzmanovska Biljana, Jankulovski Nikola, Kartalov Andrijan, Shosholceva Mirjana, Tolevska Marija, Mitevski Aleksandar. Respiratory complications in obese patients undergoing laparoscopic surgery. Physioacta. Journal od Macedonian Association of Physiologists and Anthropologists. Vol 9.No 3.2015:1-7 19. V.Durnev, M.Soljakova, B.Kuzmanovska, A.Kartalov. Outcome in neurotrauma patients according to predictive survival scores. Epilepsy and Neurology, Year 12/13, Number 43/44:34-40 20. Atanas G. Sivevski, Marija V. Sholjakova, Andrijan B. Kartalov, Biljana K. Kuzmanovska, Vesna M. Durnev. Comparison of low dose spinal anesthesia with general anesthesia in pre-eclamptic parturients undergoing emergency cesarean section. A Quarterly, International Journal of Anesthesiology, Pain Management, Intensive Care and Resuscitation. Vol. 19, No.1. Jan-Mar 2015:37-43 21. Vladimir Andonov, Marija Sholjakova, Jordan Nojkov, Zorka Nikolova-Todorova, Mirjana Shosholcheva, Andrijan Kartalov, Biljana Kuzmanovska. History and development of anaesthesiology (with resuscitation and intensive medicine) in the	60% 60% 60%	6 X 0.6 6 X 0.6 6 X 0.6	3.6 3.6 3.6+1.4

	Republic of Macedonia. Contributions. Sec. Med. Sci., XXXV 3, 2014:203-217 22. Aleksandra Gavrilovska-Brzanov, Biljana Kuzmanovska, Andrijan Kartalov, Ljpcio Donev, Albert Leshi, Marija Jovanovski-Srceva, Tatjana Spirovska, Nikola Brzanov, Risto Simeonov. Evaluation of Anesthesia profile in Pediatric patients after inguinal hernia repair with caudal block or local wound infiltration. OA Maced J Med Sci.2016:1-5 23. Aleksandra Gavrilovska-Brzanov, Mirjana Shosholcheva, Biljana Kuzmanovska, Andrijan Kartalov, Maja Mojsova-Mijovska, Marija Jovanovski-Srceva, Gordana Taleska, Nikola Brzanov, Risto Simeonov, Maja Slaninka Miceska. The Influence of smoking on the variations in carboxyhemoglobin and methemoglobin during urologic surgery. Original Paper/ Med Arch. 2017 Jun; 71 (3) : 178-182 24. Mirjana Shosholceva, Nikola Jankulovski, Biljana Kuzmanovska, Andrijan Kartalov. Incidence of anesthetic awareness may be higher in low flow anesthesia. Journal of Anesthesia and Critical Care Open Access 2016, 4 (4) : 00147 25. Mirjana Shosholceva, Nikola Jankulovski, Daniela Miladinova, Biljana Kuzmanovska, Andrijan Kartalov. Challenges of managing obstetric emergencies in the intensive care unit. .	60% 60% 60%	6 X 0.6 6 X 0.6 6 X 0.6	3.6 3.6 3.6

Journal of Anesthesia and Critical Care Open Access 2016, 5 (4) : 00192	60%	6 X 0.6	3.6
26. Toleska Marija, Kuzmanovska B , Kartalov A, Jankulovski N, Shosholcheva M, Zdravkovska M, Spirovska T. The analgesic effect of ultrasound-guided transverses abdominis plane (TAP) block for open appendectomy. Acta morphologica. 2015; Vol. 12 (2): 60-69			
27. Mirjana Shosholceva, Nikola Jankulovski, Biljana Kuzmanovska , Andrijan Kartalov , Daniela Miladinova. Synergistic effect of hyperoxia and biotrauma on ventilator-induced lung injury. Contributions. Sec. of Med. Sci., XXXVIII 1, 2017:91-96	60%	6 X 0.6	3.6
28. Biljana Kuzmanovska , Emilija Cvetkovska, Igor Kuzmanovski, Nikola Jankulovski, Mirjana Shosholcheva, Andrijan Kartalov, Tatjana Spirovska. Rhabdomyolysis in critically III surgical patients. Med Arch.2016 Aug; 70 (4) : 308-310	60%	6 X 0.6	3.6
29. Shosholcheva M, Kartalov A, Kuzmanovska B , Trojic T, Petrusheva Al, Tolevska M. (Dilemmas on) noninvasive ventilation in acute respiratory failure. Physioacta Vol.9-No 3:57-67			
30. Marija Jovanovski- Srceva, Biljana Kuzmanovska , Maja Mojsova, Andrijan Kartalov, Mirjana Shosholcheva, Marina Temelkovska-Stevanoska, Aleksandra Gavrilovska, Sotir Stavridis, Zoran			

	Spirovski, Borislav Kondov, Anita Kokareva, Risto Todorov, Tatjana Spirovska. Insulin resistance, glycemia and cortisol levels in surgical patients who had preoperative caloric load with amino acids. Contributions. Sec. of Med. Sci., XXXVI 3, 2015: 61-70 31. Adrijan Kartalov, Nikola Jankulovski, Biljana Kuzmanovska, Milka Zdravkovska, Mirjana Shosholcheva, Tatjana Spirovska, Aleksandra Panovska Petruseva, Marija Tolevska, Marija Srceva, Vesna Durnev, Gjorgji Jota, Redzep Selmani, Atanas Sivevski. Effect of adding dexamethasone as a ropivacaine adjuvant in ultrasound-guided transverses abdominis plane block for inguinal hernia repair. Contributions. Sec. of Med. Sci., XXXVI 3, 2015:1-7 32. Biljana Kuzmanovska, Marija Donevska Tolevska, Andrijan Kartalov, Marija Jovanovski-Srceva, Mirjana Shosholcheva, Nikola Jankulovski. Single dose of magnesium sulfate as an adjuvant to general anesthesia improves pain control, discomfort and quality of sleep postoperatively. MMP 2016; 70 (3) : 149-152 34. Marija Sholjakova, Vesna Durnev, Zlate Shuplinoski, Biljana Kuzmanovska, Andrijan Kartalov, Venko Filipce. Intensive treatment of traumatic brain injury patients. Anesthesia, Pain and Intensive care, OMICS Publishing group Medical Journals.	60%	6 X 0.6	3.6
		60%	6 x 0.6	3.6
		60%	6 x 0.6	3.6

	ВКУПНО 34 x 3.6 = 122.4 +1.4			
		60%	6 x 0.6	3.6
		60%	6 x 0.6	3.6
		60%	6 x 0.6	3.6

		60%	6 x 0.6	3.6
		60%	6 x 0.6	3.6
		60%	6 x 0.6	3.6

		60%	6 x 0.6	3.6
		60%	6 x 0.6	3.6

		60%	6 x 0.6	3.6
		60%	6 x 0.6	3.6
				123.8
4.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание			

	1. Aleksandra Gavrilovska- Brzanov, Maja Slaninka Miceska, Biljana Kuzmanovska, Maja Mojsova-Mijovska, Nikola Brzanov, Dimce Slaveski. Carboxyhemoglobin changes in relation to inspired oxygen fraction during general anesthesia. Serbian journal of anesthesia and intensive therapy 2017/1-2:65-71 2. Marija Jovanovski-Srceva, R.Dzoleva Tolevska, B.Kuzmanovska, A. Kartalov, Z.Spirovski, M.Shosholcheva, V.Dzambazovska, T.Pirovska, V.Mircevski, Risto.Colancevski. Polytrauma and thoracic trauma admissions in the intensive care unit- retrospective evaluation. Acta orthopaedica et traumatologica Macedonia, No 8, December 2016: 11-14 3. Gavrilovska-Brzanov A, Shosholcheva M, Kuzmanovska B,Kartalov A, Mojsova M, Srceva M, Taleska G, Brzanov N, Stavridis S, Stankov O, Simeonov R, Durnev V, Slaninka Miceska M. Periooperative changes in carboxyhemoglobin and methemoglobin. Macedonian Journal of Anaesthesia . No 1. April, 2017: 117-125 4. Panovska Petrusheva A, Kuzmanovska B, Kartalov A, Temelkovska Stevanovska M, Durnev V, Petrova Chemerski N. Evaluation of the changes of acid-base status and the serum sodium concentration in transurethral resection of prostate. Macedonian Journal of Anaesthesia . No 1. April, 2017: 108-116 5. Demjanski V, Jovanovski Srceva M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Numovski	60% 60% 60%	4 x 0.6 4 x 0.6 4 x 0.6	2.4 2.4 2.4

	F, Osmani B. Incidents during laparoscopy-hemodynamic destabilization-coincidence or fact? Macedonian Journal of Anaesthesia . No 1. April, 2017: 102-106 6. Karadjova D, Shosholcheva M, Sivevski A, Ivanov E, Kartalov A, Kuzmanovska B, Slavenska E, Spasovski S, Zlatkova M, Jovanovska V, Tanturovski M, Kaev I. Combined spinal-epidural anesthesia for abdominal hysterectomy in patients with COPD. Macedonian Journal of Anaesthesia . No 1. April, 2017: 87-94 7. Toleska Marija, Kuzmanovska B, Kartalov A, Jankulovski N, Shosholcheva M, Dimitrovski A. The analgesic effect of ultrasound-guided transverses abdominis plane (TAP) block for laparoscopic bilateral inguinal hernia repair. Macedonian Journal of Anaesthesia . No 1. April, 2017: 60-67 8. Jovanovski-Srceva M, Mojsova M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Kokareva A, Shosholcheva M, Spirovski Z, Kondov G, Stavridis S, Gavrilovska A, Temelkovska M, Stevic M, Durnev V, Pavlova N, Soljakova M, Nanceva J, Nikola-Todorova Z, Jankulovski N. Myastenia gravis and general anesthesia. Macedonian Journal of Anaesthesia . No 1. April, 2017 : 44-52 9. Shosholcheva M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Ristovski S, Srceva M, Karadjova D, Tolevska M. Managing critical ill child with acute respiratory failure.	60% 60% 60%	4 x 0.6 4 x 0.6 4 x 0.6	2.4 2.4 2.4

		60%	4 x 0.6	2.4
			10 x 2.4	24
5.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен in extenso во зборник на трудови од научен/стручен собир Shosholcheva M, Jankulovski N, Kartalov A, Kuzmanovska B, Ristovski S, Karadjova D, Tolevska M. Hyperoxic acute lung injury: Clinically relevant problem in 21st century. 8th Annual Spring Scientific Symposium in Anesthesiology and Intensive Care April 21-23, 2017 Nis, Serbia	60%	2 x 0.6	1.2

6.	Пленарно предавање на научен/стручен собир - 5 Конгрес на анестезиолозите на Македонија со меѓународно учество, 2014, Охрид - ARUD – MSA 2015, Скопје, Македонија - Турско – Македонски денови на наука, Скопје, 2013	1 1 1	2 2 2	2 2 2 Вкупно = 6
7.	Апстракт објавен во зборник на конференција – меѓународна 1. Aleksandra Gavrilovska-Brzanov, Biljana Kuzmanovska, Marija Jovanovski-Srceva, Maja Mojsova-Mijovska, Dimce Slaveski, Maja Mitrovic. Pediatric perioperative regional analgesic techniques for inguinal herniotomy. 12th Belgrade International Symposium on Pain May 13-14,2017 Belgrade, Serbia 2. M. Jovanovski-Srceva, M.Mojsova, B.Kuzmanovska, R.Todorov, M.Soljakova .Can preoperative amino acid infusions improve blood glucose an C-peptide levels in surgical patients? 8th International Conference on Advanced Technologies & Treatments for Diabetes February 18-21, 2015 Paris, France 3. M.Srceva, M.Mojsova, A. Arsova, B. Kuzmanovska. Evaluation of blood glucose levels on admitting to intensive care unit after surgery and relationship to mechanical ventilation ? 8th International	60% 60%	1 x 0.6 1 x 0.6	0.6 0.6

	Conference on Advanced Technologies & Treatments for Diabetes February 18-21, 2015 Paris, France 4. A.Panovska-Petrusheva, B.Kuzmanovska, M.Mojsova, A.Kartalov, N.Pavlova Evaluation of changes in serum concentration of sodium and potassium during transurethral resection of the prostate. 5th Congress of Macedonian Anesthesiologists October 2-5,2014 Skopje, R.Macedonia 5. Марија Јовановски-Срцева, Маја Мојсова Мијовска, Билјана Кузмановска, Ристо Тодоров, Марина Темелковска Стевановска, Арсова Анета . Влијанието на предоперативно дадени аминокиселини врз гликемијата и С-пептидот кај хируршки пациенти. 5th Congress of Macedonian Anesthesiologists October 2-5,2014 Skopje, R.Macedonia 6. Burmuzovska M, Naumovski F, Kartalov A, Kuzmanovska B, Donev Lj. Anesthetic management of patient with transcatheter aortic valve implantation undergoing abdominal surgery: Case report. 4 th Balkan States Anesthesia Days, Abdominal Anesthesia and Intensive Care May 17-20, 2017 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina 7. Shosholcheva M, Kartalov A, Kuzmanovska B, Jankulovski N, Ristovski S. Abdominal compartment syndrome: current insights in acute intestinal distress syndrome. 4 th Balkan States Anesthesia Days, Abdominal	60% 60% 60%	1 x 0.6 1 x 0.6 1 x 0.6	0.6 0.6 0.6

	Anesthesia and Intensive Care May 17-20, 2017 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina 8. Donev Lj, Naumovski F, Burmuzoska M, Kartalov A, Kuzmanovska B. Anesthetic implications for invasive monitoring during video assisted thoracoscopic surgery in children – A case report. 4 th Balkan States Anesthesia Days, Abdominal Anesthesia and Intensive Care May 17-20, 2017 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina 9. Burmuzoska M, Naumovski F, Kartalov A, Kuzmanovska B, Donev Lj. Can clostridium difficile infection lead to colonic perforation? : Case report. 4th Balkan States Anesthesia Days, Abdominal Anesthesia and Intensive Care May 17-20, 2017 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina 10. Naumovski F, Burmuzovska M, Karatlov A, Kuzmanovska B. Epidural Analgesia and anesthesia for hernioplasty in ASA II/III patients – A case report. 4th Balkan States Anesthesia Days, Abdominal Anesthesia and Intensive Care May 17-20, 2017 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina 11. Naumovski F, Burmuzovska M, Kartalov A, Kuzmanovska B. Refractory bradycardia and hypotension during spinal anesthesia – A case report. 4th Balkan States Anesthesia Days, Abdominal Anesthesia and Intensive Care May 17-20, 2017 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina 12. Donev Lj, Burmuzoska M, Naumovski F, Karatlov A, Kuzmanovska B.	60% 60% 60%	1 x 0.6 1 x 0.6 1 x 0.6	0.6 0.6 0.6

	Laryngospasm during gastroendoscopy: Case report. 4th Balkan States AnesthesiaDays, Abdominal Anesthesia and Intensive Care May 17-20, 2017 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina 13. Karadjova D, Shosholcheva M, Sivevski A, Ivanov E, Spasovski S, Zlatkova M, Kartalov A, Kuzmanovska B, Kaev I, Samardziski I, Spasova R. Anesthesia for severe preeclampsia at University Clinic for gynecology and obstetrics. 3rd Balkan States Anesthesia Days, Orthopedic Anaesthesia and Intensive Care May 18-21, 2016 Skopje, R.Macedonia 14. Shosholcheva M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Radoeshki A, Tolevska M, Jankulovski N. Longer period of prophylactic hypothermia might be beneficial in traumatic brain injury patients . 4th Congress of neurologists of R.Macedonia with International Participations September 21-24, 2016 Ohrid, Macedonia 15. Shosholcheva M, Jankulovski N, Kartalov A, Kuzmanovska B. Early physical rehabilitation improves outcome at mechanical ventilated patients. 16th World Congress od Anaesthesiologists 28 August- 2 September 2016 Hong Kong, China 16. Selmani R, Karagjozov A, Karadzov Z, Janevski V, Jota Gj, Begovic G, Rushiti Q, Kartalov A, Kuzmanovska B, Trajkovska V, Spirovska T. Early laparoscopic cholecystectomy for acute cholecystitis: Is it	60% 60% 60%	1 x 0.6 1 x 0.6 1 x 0.6	0.6 0.6 0.6

	really safe? Takim profesional mjekesor XXI October 28-30, 2016 Struga, R.Macedonia 17. Билјана Кузмановска, Александар Димитровски, Александар Митевски, Андријан Карталов, Татјана Спировска, Марија Толеска. Обезноста како ризик фактор на појава на периоперативни и постоперативни респираторни компликации. XIX Congress of doctors of Republic of Macedonia with International Participation October 1-3 2015 Skopje, Macedonia 18. Spirovska T, Gavrilovska-Brzanov A, Kuzmanovska B, Kartalov A, Selmani R. Comparison of two different concentration of bupivacain in caudal block in pediatric patients. 6th Congress of the Association of pediatricians of Macedonia October 8-11 2015 Struga, Macedonia 19. Temenugova I, Spirovska T, Selmani R, Kartalov A, Kuzmanovska B, Businoska J. Laparoscopy in children – Anesthesiologic challenges. 6th Congress of the Association of pediatricians of Macedonia October 8-11 2015 Struga, Macedonia 20. Спировска Т, Гавриловска-Брзанов А, Кузмановска Б, Карталов А, Селмани Р. Азот оксидул (N₂O) во педијатриската анестезија: да се напушти или не? Шести конгрес на Здружението на педијатри на Република Македонија со интернационално	60% 60% 60%	1 x 0.6 1 x 0.6 1 x 0.6	0.6 0.6 0.6

	учество, 8-11 октомври 2015, Струга, Р Македонија 21. Andonovska B, Kuzmanovska B, Kartalov A, Spirovska T, Andonovski A, Trajkovska V. Treatment for traumatic brain injury in children. 6th Congress of the Association of pediatricians of Macedonia October 8-11 2015 Struga, Macedonia 22. Јовановски-Срцева М, Симеонов Р, Донеv Лj, Карталов А, Кузмановска Б, Мојсова М, Тодорова З. Анестезиолошки аспекти кај деца со кардиомиопатија. Шести конгрес на Здружението на педијатри на Република Македонија со интернационално учество, 8-11 октомври 2015 Струга, Р Македонија 23. Gavrilovska-Brzanov A, Donev Lj, Leshi A, Kartalov A, Kuzmanovska B, Sreva-Jovanovski M, Mojsova-Mijovska M, Simeonov R, Brzanov N. Is postoperative pediatric emergence delirium influenced by the type of anesthesia in hernia repair? 6th Congress of the Association of pediatricians of Macedonia October 8-11 2015 Struga, Macedonia 24. Jovanovski-Sreva M, Nikolova Todorova Z, Kuzmanovska B, Mojsova M. Anesthesiological aspect of factors and performances that are influencing glycemic control in surgical diabetic and non-diabetic patients. XIX Congress of doctors of Republic of Macedonia with	60% 60%	1 x 0.6 1 x 0.6	0.6 0.6

	International Participation October 1-3 2015 Skopje, Macedonia 25. Kuzmanovska B, Jankulovski N, Kartalov A, Tolevska M, Dimitrovski A. Transverse abdominal plain block as single anesthetic technique for inguinal hernia repair. XIX Congress of doctors of Republic of Macedonia with International Participation October 1-3 2015 Skopje, Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6
	26. Спировска Т, Сељмани Р, Трајковска В, Карталов А, Кузмановска Б. Краниocereбрална повреда: Проценка, реанимација и ран третман. XIX конгрес на лекарите на Република Македонија со меѓународно учество, 1-3 октомври 2015, Скопје, Р Македонија	60%	1 x 0.6	0.6
	27. Дурнев В, Мојсова М, Сивевски А, Кузмановска Б, Карталов А, Темелковска М. Сигурност на пациентот во анестезиологија – Хелсинки декларација. XIX конгрес на лекарите на Република Македонија со меѓународно учество 1-3 октомври 2015, Скопје, Р Македонија	60%	1 x 0.6	0.6
	28. Jovanovski-Srceva M, Dzoleva R, Kuzmanovska B, Kartalov A, Shosholceva M, Mojsova M, Stavridis S, Jankulovski N. Insulin resistance in orthopedic surgical patients and its effect on orthopedic patients- review of literature. 8th Balkan Congress of Arthroscopy, Sports traumatology & Knee surgery May 18-20, 2017 Struga, Macedonia			

	29. Кузмановска Б, Јанкуловски Н, Димитровски А, Толеска М, Карталов А, Толеска Н. Пушењето како ризик фактор за појава на периоперативни и постоперативни респираторни компликации. XIX конгрес на лекарите на Република Македонија со меѓународно учество 1-3 октомври 2015, Скопје, Р Македонија	60%	1 x 0.6	0.6
	30. Selmani R, Karagjozov A, Karadzov Z, Janevski V, Jota Gj, Begovic G, Rushiti Q, Kartalov A, Kuzmanovska B, Trajkovska V, Spirovska T, Lleshi A. Laparoscopic surgery for colorectal cancer. 7th Symposium of Gastroenterology December 01 2016 Pristina, Kosovo	60%	1 x 0.6	0.6
	31. Shosholcheva M, Ristovski S, Trojik T, Kartalov A, Kuzmanovska B. Renal dose dopamine for acute kidney injury: effects on urine output and development of the disease. 2nd Congress of Macedonian Association of Urology April 07-09 2017 Skopje, Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6
	32. Panovska-Petrusheva A, Kuzmanovska B, Kartalov A, Shosholcheva M, Temelkovska Stevanovska M, Mojsova-Mijovska M, Bushinoska J, Petrova Chemerski N. Evaluation of the coagulation status in transurethral resection of prostate. 2nd Congress of Macedonian Association of Urology April 07-09 2017 Skopje, Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6

	33. Panovska-Petrusheva A, Shosholcheva M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Temelkovska-Stevanovska M, Mojsova-Mijovska M, Tolevska M, Petrova Chemerski N. Evaluation of the changes of acid-base status and the serum sodium concentration in transurethral resection of prostate. 2nd Congress of Macedonian Association of Urology April 07-09 2017 Skopje, Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6
	34. Спировска Т, Сељмани Р, Кузмановска Б, Карталов А, Трајковска В. Ресусцитација со течности кај пациент со политраума: преглед од литература. XIX конгрес на лекарите на Република Македонија со меѓународно учество, 1-3 октомври 2015, Скопје, Р Македонија	60%	1 x 0.6	0.6
	35. Kuzmanovska B, Kuzmanovski I, Cvetkovska E, Kartalov A, M. Shosholcheva, Sreeva M, Jankulovski N. Effects of magnesium sulfate as adjuvant to general anesthesia on postoperative pain scores, discomfort and quality of sleep. 4th Congress of neurologists of R.Macedonia with International Participations September 21-24 2016 Ohrid, Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6
	36. Jovanovski-Sreeva M, Kokareva A, Kuzmanovska B, Kartalov A, Spirovski Z, Kondov G, Gramatnikovski N, Durnev V, Andonovska B, Temenugova I, Cepreganova T, Mojsova M, Mircevska E, Kuzmanovski I, Peneva M. Retrospective analysis of anesthesia profile in patients with myasthenia gravis. 4th Congress of neurologists of R.Macedonia with	60%	1 x 0.6	0.6

	International Participations September 21-24 2016 Ohrid, Macedonia 37. Trajanoska B, Kuzmanovska B, Kartalov A, Stevoska S. Amputation of the below-knee in patient with essential trombocytomia. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia 38. Muamed A, Maksimovski D, Malevski D, Kuzmanovska B. Muscle relaxans and patients with atrophy disorders of nerves. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia 39. Jakimovski A, Kuzmanovska B, Kartalov A, Popovski S, Spirovska T, Kokareva A, Pavlova Bogoevska N. Attempt of suicide with ACE inhibitors, benzodiazepines and antidepressives- Case report. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia 40. Ognjanova V, Kuzmanovska B, Kartalov A, Karadzov Z, Ognjenovikj Lj, Dzambaz D. Syndrome Krukenberg: Case report. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia 41. Petrova Chemerski N, Kuzmanovska B, Kartalov A, Spirovska T, Risteski T, Jankulovski N. Acute pancreatitis case associated with the use of valproic acid. 3rd	60% 60% 60% 60%	1 x 0.6 1 x 0.6 1 x 0.6	0.6 0.6 0.6 0.6

	Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia 42. Krmzova M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Sivevski A, Bushinoska J, Ivanova G. Acute therapy of paroxysmal supraventricular tachycardia in pregnancy. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia 43. Adramanova D, Bonchanoska S, Lambevski N, Kartalov A, Kuzmanovska B. Fluid resuscitation and blood product transfusion in patients with hemorrhagic shock after spleen rupture. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia 44. Bushinoska J, Kartalov A, Kuzmanovska B, Petrusheva A, Toleska M, Temenugova I, Dimitrovski A, Kostov M, Micunovic M. Superior sagittal sinus thrombosis, possible devastating complication of traumatic head injury. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia 45. Jovanovski- Srceva M, Muminovic A, Kokareva A, Stavridis S, Angjusev D, Dzoleva R, Mojsova M, Stevic M, Kuzmanovska B, Kartalov A. Three month profile of patients in the intensive care unit. 3rd Balkan States Anesthesia	60% 60% 60% 60%	1 x 0.6 1 x 0.6 1 x 0.6 1 x 0.6	0.6 0.6 0.6 0.6

Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia			
46. Dimitrovski A, Kuzmanovska B, Kartalov A, Spirovska T, Antovic S, Toleska M, Bushinoska J, Toleska N, Radoeski A, Muhamedi A. Urgent surgical procedure of a patient on treatment with vitamine K antagonist. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6
47. Dzambazovska Trajkovska V, Popovski S, Spirovska T, Kuzmanovska B, Kartalov A, Leshi A, Andonovska B. Prevalence and antibiotic susceptibility of multi-drug resistant Acinetobacter species, Pseudomonas aeruginosa and methilcillin resistant Staphylococcus aureus in clinical samples from intensive care unit in Skopje, Republic of Macedonia. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia			
48. Temenugova I, Kuzmanovska B, Kartalov A, Bushinoska J. Myocardial contusion – the devious partner of polytrauma. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6
49. Andonovska B, Andonovski A, Nanceva J, Kuzmanovska B, Kartalov A, Spirovska T, Kokareva A. Deep vein thrombosis and thromboprophylaxis in patients with arthroscopic knee surgery. 3rd Balkan States Anesthesia Days ,			

	Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia 50. Panovska-Petrusheva A, Jakimovski A, Mojsova Mijovska M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Spirovska T, Petrova Chemerski N. The use of tranexemic acid in patients with traumatic bleeding-literature review. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia 51. Gavrilovska –Brzanov A, Shosholcheva M, Kuzmanovska B, Spirovska T, Popovski S, Srceva-Jovanovski M, Mojsova-Mijovska M, Trajkovska V, Taleska G. Intra-abdominal pressure measurement does not increase the risk for urinary tract infection in critically ill patients . 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia 52. Toleska M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Jankuloski N, Shosholcheva M, Bushinoska J, Dimitrovski A, Petrusheva A, Spirovska T, Antovic S. Ultrasound-guided transversus abdominis plane (TAP) block as a part of multimodal analgesia for open unilateral inguinal hernia repair. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia 53. Toleska M, Kartalov A, Kuzmanovska B, Shosholcheva M, Dimitrovski A, Spirovska T, Bushinovska J, Toleska N. Comparing anatomical “blind” technique and ultrasound – guided technique of	60% 60% 60%	1 x 0.6 1 x 0.6 1 x 0.6	0.6 0.6 0.6

setting central venous catether in v.jugularis interna. 3rd Balkan States Anesthesia Days, Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia			
Вкупно 53 x 0.6 = 31.8	60%	1 x 0.6	0.6
	60%	1 x 0.6	0.6
	60%	1 x 0.6	0.6

		60%	1 x 0.6	0.6
		60%	1 x 0.6	0.6
		60%	1 x 0.6	0.6

		60%	1 x 0.6	0.6
		60%	1 x 0.6	0.6
		60%	1 x 0.6	0.6

		60%	1 x 0.6	0.6
		60%	1 x 0.6	0.6
		60%	1 x 0.6	0.6

		60%	1 x 0.6	0.6
		60%	1 x 0.6	0.6
		60%	1 x 0.6	0.6

		60%	1 x 0.6	0.6
		60%	1 x 0.6	0.6

				31.8
8.	Рецензии на научноистражувачки трудови 1. ММП – 1 труд 2. Acta Physiologica – 1 труд 3. Macedonian Journal of Anaesthesia 5 труда	7	0.2	1.4
	Вкупно			192.8

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Книга од стручна област - коавтор: 1. Кузмановска Б. Електролитни дисбаланси. Книга. Интензивна и ургентна медицина, крв и трансфузија на крв. Континуирана постдипломска едукација по анестезија. Курс 3 (Циклус 3) СЕЕА 2013. Дојран, Македонија. СРР616-083.98 (082) ISBN 978-608-65364-2-8	1	7	7

	2. Кузмановска Б. Интеракција на лекови, несакани реакции на лекови. Книга. Мајка и дете. Континуирана постдипломска едукација по анестезија. Курс 4 (Циклус 3) СЕЕА 2015. Дојран, Македонија . СІР 616-089.5:618.2/7 (063). ISBN 978-608-65364-3-5	1	7	7
	3. Кузмановска Б. Видови на болка. Континуирана постдипломска едукација по анестезија. Книга. Неврологија, локорегионална анестезија и терапија на болка. Курс 5 (Циклус 3) СЕЕА 2016. Дојран, Македонија. СІР 616-009.7-082; ISBN 978-608-65364	1	7	7
	Вкупно	1	7	7
		3	7	Вкупно 21
2.	Експертски активности - Комисии 1. Член на Комисија за контрола на квалитет на лекување 2. Член на Комисија за нострификација на специјалистички испити од	1	1	1

	странство при Министерство за здравство	1	1	1
	3. Член на Комисија за пуштање во употреба на медицински симулациски центар			
	4. Член на Комисија за опрема за трансплантација на органи,МЗ	1	1	1
	5. Член на Комисија за самоевалуација, ТОАРИЛУЦ			
	6. Член на Експертска комисија за лекување, Министерство за здравство	1	1	1
	- испитни комисии за стручен испит (ЛКМ)	1	1	1
	Вкупно	1	1	1
		2	1	2
				Вкупно
				8
	Вкупно			21+8 =
				29

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активност:			Поени
1.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание:			
	- Macedonian Journal of Anaesthesia			
	- Epilepsy			

		1 1	0.5 0.5	1
2.	Член на организациски или програмски одбор на научно стручен собир со меѓународно учество: - член на Научен одбор на Меѓународен конгрес на анестезиолозите на Македонија, Охрид 2014; - член на Научен одбор на Меѓународен конгрес на анестезиолози, ARUD – MSA 2015, Скопје, Македонија; - член на Научен одбор на CEAA – постдипломски европски курс по анестезиологија, Дојран, 2014-2017.	1 1 4	1 1 0.5	1 1 2
3.	Прва во државата воведена стручна метода Abdominis rectus sheath block, ultra sound guided	1	4	4
4.	Член на факултетска комисија - член на Етичка комисија, Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје (два мандата); - член на Научен одбор, Медицински факултет при УКИМ во Скопје (два мандата); - член на Наставнонаучен совет; - Член на Одбор за постдипломски студии (два мандата) .	2 2	0.5 0.5	1 1

		1	0.5	0.5
		2	0.5	1
5.	Раководител на внатрешна организациска единица - претседател на Здружение на критично болни (од 2014 год.) - раководител на Оддел на Универзитетска клиника	1	3	3
		1	1	1
	Награда за научни достигнувања во струкова организација - Плакета (МЛД)	1	2	2
	Вкупно	6.		18.5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	194.04
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	192.8
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	29 +
со дејности од поширок интерес	18.5

Вкупно	434.34

Членови на Рецензентската комисија

1. Проф. д-р. Мирјана Шошолчева, претседател с.р

2. Проф. д-р. Марија Шољакова, член с.р

3. Проф. д-р. Ордан Нојков, член с.р

Доц. д-р Андријан Карталов

1. Биографски податоци

Доц. д-р Андријан Карталов е роден во Скопје, на 21.10.1968 година. Средното медицинско училиште го завршил во Скопје во 1989 со одличен успех. На Медицинскиот факултет при Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ дипломирал во мај 1994 со просечен успех 9,0. Во периодот 1994-1996 година, волонтирал на Клиниката за ортопедски болести во Скопје. На Клиниката за анестезија, реанимација и интензивно лекување (КАРИЛ) е вработен во мај 1996 година. Специјализацијата по анестезиологија и реанимација ја завршил во јануари 2001 година.

Во моментот, доц. д-р Андријан Карталов е раководител на Одделението за анестезија и реанимација при дигестивна хирургија-А во ОЕ КАРИЛ при ЈЗУ, УК за трауматологија, ортопедски болести, анестезија реанимација и интензивно лекување и ургентен центар - Скопје.

2. Наставно-научна дејност

Во практичната настава по анестезиологија со реанимација за студентите по медицина, стоматологија, како и на Вишата школа за рендген-техничари, д-р Андријан Карталов се вклучил од 2007 година со изборот за помлад асистент по предметот Анестезиологија со реанимација. За редовен асистент е избран во мај 2007 година.

Во април 20013 година е избран за доцент на Катедрата за анестезиологија со реанимација (реферат за избор објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ број 1047 од февруари 2013 година), од кога започнува и со наставната дејност по предметите: Анестезија со реанимација, Ургентна медицина, Прва помош и Здравствена нега за студентите од прв, втор и трет циклус студии, и тоа за студентите по општа медицина, за специјализантите по Анестезиологија со реанимација и специјализантите по семејна медицина, како и за студентите на тригодишните студии за медицински сестри и рендген-техничари.

Доц. д-р Андријан Карталов е вклучен во реализацијата на континуираната медицинска едукација преку организирање на работилници и стручни состаноци во рамките на Здружението на лекарите по анестезија, реанимација и интензивно лекување (ЗЛАРИЛ) и Здружението на лекарите за критично болни. Учествува во континуирана

медицинска едукација на симпозиуми, школи, работилници и стручни состаноци во нашата земја и во странство. Бил поканет предавач и на интернационални конгреси и симпозиуми. Во септември 2011 година во Астана, Казакстан, под покровителство на Светската здравствена организација (WHO), организира работилница за примена на крв и крвни деривати.

Член е на испитни комисии за специјалистички испит по анестезиологија со реанимација, за специјалистички испит по семејна медицина, член на испитна комисија при Лекарската комора на Македонија за завршени лекари по општа медицина за завршен лекарски испит, како и едукатор и ментор на завршени лекари по општа медицина. Ментор е на специјалистички трудови и дипломски работи.

3. Научноистражувачка активност

Постдипломските студии од областа на анестезиологијата и реанимацијата ас. д-р Андријан Карталов ги завршил во 2002 година. Во 2008 година го одбрал својот магистерски труд: „Споредба на каудален блок изведен со бупивакаин со општа анестезија во однос на конвенционалната општа анестезија при херниопластика во детската возраст“. Докторската теза, со наслов „Влијание на субанестетички дози на кетамин на постоперативната аналгезија и плазматското ниво на проинфламаторните цитокини (TNF α , IL-1 β , IL-6) кај пациенти со хроничен калкулозен холециститис“, успешно ја одбрал во октомври 2012 година.

Своето долгодишно научноистражувачко работење го изнесува во научноистражувачки и стручни трудови публикувани во домашни и во странски списанија, зборници на трудови и апстракти. Коавтор е на книги и прирачници за КМЕ од областа на анестезиологијата, реанимацијата и интензивното лекување. Рецензент е на научноистражувачки трудови и учесник е во меѓународни научни проекти.

4. Стручно-апликативна дејност

Доц. д-р Андријан Карталов преку секојдневната работа на Клиниката за анестезија, реанимација и интензивно лекување активно учествува во решавањето на рутинските и најсложените стручните проблеми од областа на анестезиологијата во абдоминалната хирургија. Активно е вклучен и во лекувањето на пациентите во хируршкото интензивно лекување кај кои се применуваат најсовремените методи на лекување вклучувајќи ја и инвазивната респираторна терапија. Во рутинската практика вовел три нови анестезиолошки техники: TAP -Block, Transfersus abdominis plane block, каудален блок кај педијатриски пациенти и анестезија при баријатрична хирургија.

Во 2001 година, д-р Андријан Карталов бил на стручен престој во Израел на Универзитетот “Ben Gurion” на Одделот за кардиохирургија во траење од 6 месеци. Од 7 до 12 март 2010 година, во Салцбург го завршил семинарот “Salzburg CHOP Seminar” од областа на детската анестезија и критичното лекување. (The children hospital of Philadelphia

in collaboration with Medical University of Gratz). Во јуни 2011 година ја посетувал работилницата за баријатична хирургија организирана од Романската асоцијација за ендоскопска хирургија, а од 4 до 6 октомври 2012 година, во Мадрид, го завршил експертскиот курс за напредната механичка вентилација организирана од Javier Garcia-Fernandez, MD, PhD и од SEDAR (Spanish National Anesthesia Society). Од ноември 2012 година, активно е вклучен во работната група организирана од Министерството за здравство за спроведување на едукација на вработените на Итната медицинска помош низ повеќе градови во Р Македонија.

Членува во комисии за стручни ревизии при Министерството за здравство и претседател е на Здружението на лекарите по анестезија, реанимација и интензивно лекување (ЗЛАРИЛ) од 2012 година. Во 2014 година го организира 5 Анестезиолошки конгрес со меѓународно учество во Охрид, а во 2015 година организира заеднички состанок на ЗЛАРИЛ со Турското здружение на анестезиолози, Балкански денови на анестезија – АРУД во Скопје. Членува во уредувачкиот одбор на научното списание Macedonian Journal of Anaesthesia, а членува и во стручниот одбор на Европскиот постдипломски курс по анестезија, СЕЕА, во Македонија, како и во Едукативниот одбор на Здружението на критични болни на Македонија. Членува и во меѓународни професионални здруженија, член е на Европското здружение на анестезиолози (ESA), каде што од 2016 доц. д-р Андријан Карталов е претставник од Р Македонија во Европското здружение на анестезиолози во Советот на национални здруженија на Европа (NASC).

5. Оценка од самовалуација

Кандидатот доц. д-р Андријан Карталов доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет и тоа за: 2013-2014-зимски семестар (9,50), 2013-2014-летен семестар (9,33), 2014-2015-зимски семестар (9,28), 2014-2015-летен семестар (9,13), 2015-2016-зимски семестар (9,58), 2015-2016 летен семестар (9,44), 2016-2017 зимски семестар (9,22) и 2017 летен семестар (9,24).

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат **Андријан Борислав Карталов**

(име, татково име и презиме)

Институција: **Катедра за анестезиологија со реанимација (ТОАРИЛУЦ-КАРИЛ) – Медицински факултет, УКИМ Скопје**

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **анестезиологија со реанимација**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Одржување настава од прв циклус студии			
	<u>А) Општа медицина:</u>			
	- анестезиологија со реанимација	30	0.04	1.2
	- прва помош	20	0.04	0.8
	<u>Б) Медицински сестри и техничари</u>			
	- здравствена нега	112	0.04	4.48
	- анестезиологија со реаниматологија во склоп на ургентна медицина	50	0.04	2
	<u>В) Радиолошки технолози</u>			
	- анестезиологија со реаниматологија	24	0.04	0.96

		Вкупно <u>236</u>	<u>0.04</u>	Вкупно 9.44
2.	Одржување на настава од втор циклус студии А. Специјализантски предавања Б. Семејна медицина	10 16 Вкупно 26	0.05 0.05 0.05	0.5 0.8 Вкупно 1.3
3.	Настава во школи и работилници - раководител - учесник	3 15	1.5 1	4.5 15 Вкупно 19.5
4.	Одржување на менторска настава за здрав. клиничка пракса - специјализација/турнус-анестезија во абдоменална хирургија (2013-2017), 65 специјализанти/48 раб дена во тек на 16 нед/0.03	65 x 48	0.03	93.6
5.	а) Консултации со студенти по општа медицина (тестови: анестезија + прва помош) б) Консултации со студенти по медицина (предиспитни вежби) в) Едукација на стажанти - студенти по медицина во XII семестар 5 дена по 8 ч/20 недели (2013-2017) г) Едукација на стажанти - дипломирани доктори (15 докт) во траење од еден месец	180 + 180 80 800	0.02 0.03 0.03	7.2 2.4 24

	д) Едукација на специјализанти по хирургија во траење од еден месец.	20 ден x 6 ч	0.03	3.6
	ѓ) Едукација на доктори - специјализанти по семејна медицина (12 специјализанти) во траење од една недела (Практична настава) (2013-2017 г) .	20 ден x 6 ч	0.03	3.6
	е) едукација на 1 специјализант по семејна медицина во траење од 1 месец (2013г).	12 x 5 дена x 6 ч	0.03	10.8
		1 x 20 дена x 6 ч	0.03	3.6
6.	Ментор на дипломска работа	12	0.2	2.4
7.	Одржување на настава -Трет циклус студии – Школа за докторски студии - изборен прдмет	10	0.05	0.5
8.	Член на комисија за оцена и одбрана на магистратура	1	0.3	0.3
9.	Член на комисија за одбрана на дипломска работа	15	0.1	1.5
10.	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистички испит	20	0.2	4
11.	Позитивно рецензиран универзитетски учебник: - „Здравствена нега”, проф Шољакова и сор,2014	1	6	6
	Вкупно			193.74

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Учесник во меѓународен научен проект: POPULAR Study, European Society of Anesthesiologists, 2015; Clinical Trials gov. Identifier: NCT01865513; study chief investigator: Prof Manfred Blobner	1	5	5
2.	Учесник во меѓународен научен проект: PROBESE (Protective intraoperative ventilation with higher versus lower levels of positive end-expiratory pressure in obese patients) Clinical Trial Network of the European Society of Anaesthesiology (ESA). ClinicalTrials.gov Identifier: NCT02148692	1	5	5
3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно стручно/ научно списание со меѓународен уредувачки одбор 1. B. Kuzmanovska, I.Kuzmanovski, A.Kartalov , T.Spiroska, M.Srceva Jovanovski, V.Durnev, A.Panovska Petruseva, A.Sivevski. Clinical outcome of patients with neuromuscular decease and acute respiratory failure treated with mechanical ventilation- four years experience.Epilepsy and Neurology, Year 14/15-1, Number 45/46: 25-27 2. Aleksandra Panovska Petruseva, Biljana Kuzmanovska, Maja Mojsova, Andrijan Kartalov , Tatjana Spiroska, Mirjana Shosholcheva, Marina Temelkovska Stevanoska, Milka Zdravkovska, Sasho Dohchev, Oliver Stankov. Evaluation of changes in serum concentration of sodium in a transurethral resection of the	60%	6 x 0.6	3.6

prostate.Contributions,Sec. Med. Sci .,XXXVI 1,2015:117-127	60%	6 x 0.6	3.6
3. Vanja Dzambazovska-Trajkovska, Jordan Nojkov, Andrijan Kartalov , Biljana Kuzmanovska, Tatjana Spiroska, Redzep Seljmani, Gjorgji Trajkovski, Nadica Matevska-Geshkovska, Aleksandar Dimovski. Association of single-nucleotide polymorphism: C3435T in the ABCB1 gene with opioid sensitivity in treatment of postoperative pain . Contributions. Sec. of Med. Sci., XXXVII 2-3, 2016: 73-80			
4. Dzambazovska- Trajkovska V, Nojkov J, Kartalov A , Kuzmanovska B, Spiroska T, Matevska –Geshkovska N, Seljmani R, Trajkovski I, Dimovski A. Impact of OPRM1 A118G polymorphism of fentanyl sensitivity in treatement of postoperative pain. Physioacta Vol. 10-No 2.2016:13-20	60%	6 X 0.6	3.6
5. Vanja Dzambazovska- Trajkovska, Jordan Nojkov, Adrijan Kartalov , Biljana Kuzmanovska, Tatjana Spiroska, Gjorgji Trajkovski, Nadica Geshkovska Matevska, Aleksandar Dimovski. Pharmacogenetics of opioid therapy in treatment of postoperative pain : A review. Journal of the Macedonian medical association Mac. Med. Review, 2016 ; 70 (2): 57-62			
6. Dzambazovska Trajkovska V, Nojkov J, Kartalov A , Kuzamovska B, Spiroska T, Seljmani R, Matevska Geshkovska N, Dimovski A. Correlation of CYP3A4 genetic polymorphism and the side effects of	60%	6 X 0.6	3.6

opioids in the treatment of postoperative pain. Medicus 2016, Vol.21 (3): 278-284			
7. Jovanovski Srceva M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Kokareva A, Mojsova M, Dzoleva R, Dzikovski I, Kondov B, Spirovski Z, Vela I, Chepreganova-Changovska T, Kuzmanovski I, Tanovska N, Cholancevski R, Jankulovski N, Mircevska E, Kondov G, Mirvecski V. Thymectomy for myasthenia gravis and anesthetic implications- a retrospective study. Epilepsy and Neurology, Year 15/16, Number 47/48:27-34	60%	6 X 0.6	3.6
8. A Kartalov, B Kuzmanovska, T Spirovska, A Panovska Petruseva, M Tolevska, V Durnev, I Kuzmanovski, G Jota, A Sivevski, M Zdravkovska. The effect of transversus abdominis plane block as a supplement of general anesthesia on postoperative analgesia in adult patient undergoing inguinal hernia repair. Epilepsy and Neurology, Year 14/15-1, Number 45/46:28-33	60%	6 X 0.6	3.6
9. Andonovska J. Biljana, Kuzmanovska K. Biljana, Andonovski G. Alan, Kartalov B. Andrijan, Petrovska Cvetkoska K. Dragana. Malnutrition in the surgical patients. Sanamed. 2016; 11 (3) : 229-237			
10. Aleksandra Gavrilovska-Brzanov, Biljana Kuzmanovska, Andrijan Kartalov, Ljpcó Donev, Albert Leshi, Marija Jovanovski-Srceva, Tatjana Spirovska, Nikola Brzanov, Risto Simeonov. Evaluation of Anesthesia profile in Pediatric patients after inguinal hernia	60%	6 X 0.6	3.6

	repair with caudal block or local wound infiltration. OA Maced J Med Sci.2016:1-5 11. Aleksandra Gavrilovska-Brzanov, Mirjana Shosholcheva, Biljana Kuzmanovska, Andrijan Kartalov, Maja Mojsova-Mijovska, Marija Jovanovski-Srceva, Gordana Taleska, Nikola Brzanov, Risto Simeonov, Maja Slaninka Miceska.The Influence of smoking on the variations in carboxyhemoglobin and methemoglobin during urologic surgery.Original Paper/Med Arch.2017 Jun; 71 (3) : 178-182 12. Mirjana Shosholceva, Nikola Jankulovski, Biljana Kuzmanovska, Andrijan Kartalov. Incidence of anesthetic awareness may be higher in low flow anesthesia. Journal of Anesthesia and Critical Care Open Access 2016, 4 (4) : 00147 13. Mirjana Shosholceva, Nikola Jankulovski, Daniela Miladinova, Biljana Kuzmanovska, Andrijan Kartalov. Challenges of managing obstetric emergencies in the intensive care unit. . Journal of Anesthesia and Critical Care Open Access 2016, 5 (4) : 00192 14. Toleska Marija, Kuzmanovska B, Kartalov A, Jankulovski N, Shosholcheva M, Zdravkovska M, Spirovska T.The analgesic effect of ultrasound-guided transverses abdominis plane (TAP) block	60% 60%	6 X 0.6 6 X 0.6	3.6 3.6

	for open appendectomy. Acta morphologica. 2015; Vol. 12 (2): 60-69 15. Mirjana Shosholceva, Nikola Jankulovski, Biljana Kuzmanovska, Andrijan Kartalov , Daniela Miladinova.Synergistic effect of hyperoxia and biotrauma on ventilator-induced lung injury.Contributions. Sec. of Med. Sci., XXXVIII 1, 2017:91-96 16. Biljana Kuzmanovska, Emilija Cvetkovska, Igor Kuzmanovski, Nikola Jankulovski, ,Mirjana Shosholceva, Andrijan Kartalov, Tatjana Spirovska. Rhabdomyolysis in critically III surgical patients.Med Arch.2016 Aug; 70 (4) : 308-310 17. Shosholcheva M, Kartalov A, Kuzmanovska B, Trojic T, Petrusheva Al, Tolevska M. (Dilemmas on) noninvasive ventilation in acute respiratory failure. Physioacta Vol.9-No 3:57-67 18. Marija Jovanovski- Srceva, Biljana Kuzmanovska, Maja Mojsova, Andrijan Kartalov, Mirjana Shosholcheva, Marina Temelkovska-Stevanoska, Aleksandra Gavrilovska, Sotir Stavridis, Zoran Spirovski, Borislav Kondov, Anita Kokareva, Risto Todorov, Tatjana Spirovska. Insulin resistance, glycemia and cortisol levels in surgical patients who had preoperative caloric load with amino acids. Contributions. Sec. of Med. Sci., XXXVI 3, 2015:61-70	60% 60% 60%	6 X 0.6 6 X 0.6 6 X 0.6	3.6 3.6 3.6

	19. Adrijan Kartalov, Nikola Jankulovski, Biljana Kuzmanovska, Milka Zdravkovska, Mirjana Shosholcheva, Tatjana Spirovska, Aleksandra Panovska Petruseva, Marija Tolevska, Marija Srceva, Vesna Durnev, Gjorgji Jota, Redzep Selmani, Atanas Sivevski. Effect of adding dexamethasone as a ropivacaine adjuvant in ultrasound-guided transverses abdominis plane block for inguinal hernia repair. Contributions. Sec. of Med. Sci., XXXVI 3, 2015: 1-7	60%	6 X 0.6	3.6
	20. Biljana Kuzmanovska, Marija Donevska Tolevska, Andrijan Kartalov, Marija Jovanovski-Srceva, Mirjana Shosholcheva, Nikola Jankulovski. Single dose of magnesium sulfate as an adjuvant to general anesthesia improves pain control, discomfort and quality of sleep postoperatively. MMP 2016; 70 (3) : 149-152	60%	6 X 0.6	3.6
	21. Marija Sholjakova, Vesna Durnev, Zlate Shuplinoski, Biljana Kuzmanovska, Andrijan Kartalov, Venko Filipce. Intensive treatment of traumatic brain injury patients. OMICS Publishing group Medical Journals.			
	22. Mirjana Shosholcheva, Nikola Jankulovski, Biljana Kuzmanovska, Andrijan Kartalov. Menagement of critical bleeding in trauma patients: Between recommendations and reality. Journal of Anesthesia and Critical Care: Open access 2015, 3 (6): 00118	60%	6 X 0.6	3.6

	23. M.Shosholceva, N.Jankulovski, A. Kartalov,B. Kuzmanovska. Early physical rehabilitation improves outcome at mechanical ventilated patients. September 2016.Volume 123. Number 3 Supplement DOI: 10.1213.ane.0000492532.71961.1a 24. Temelkovska-Stevanovska M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Panovska Petrusheva A. A comparing the treatment of pain with continuous epidural analgesia versus systemic analgesia in patients with hip fracture. Medicus 2015, Vol.20 (2) : 208-214 25. Panovska Petruseva A, Kuzmanovska B, Kartalov A, Shosholcheva M, Temelkovska Stevanovska M, Zafirova-Ivanovska B, Petrova Chemerski N. Impact of duration of procedure of turp on changes in coagulation status. Physioacta. Vol. 11-No 1.2017:57-63 26. Kuzmanovska Biljana, Jankulovski Nikola, Kartalov Andrijan, Shosholceva Mirjana, Tolevska Marija, Mitevski Aleksandar.Respiratory complications in obese patients undergoing laparoscopic surgery. Physioacta. Journal od Macedonian Association of Physiologists and Anthropologists.Vol 9.No 3.2015:1-7 27. V.Durnev, M.Soljakova, B.Kuzmanovska, A.Kartalov. Outcome in neurotrauma patients according to predictive survival scores. Epilepsy and Neurology, Year 12/13, Number 43/44:34-40	60%	6 X 0.6	3.6
		60%	6 X 0.6	3.6
		60%	6 X 0.6	3.6

	28. Atanas G.Sivevski, Marija V. Sholjakova, Andrijan B. Kartalov, Biljana K. Kuzmanovska, Vesna M. Durnev. Comparison of low dose spinal anesthesia with general anesthesia in pre-eclamptic parturients undergoing emergency cesarean section. A Quarterly, International Journal of Anesthesiology, Pain Management, Intensive Care and Resuscitation. Vol. 19, No.1. Jan-Mar 2015:37-43 29. Vladimir Andonov, Marija Sholjakova, Jordan Nojkov, Zorka Nikolova-Todorova, Mirjana Shosholcheva, Andrijan Kartalov, Biljana Kuzmanovska. History and development of anaesthesiology (with resuscitation and intensive medicine) in the Republic of Macedonia. Contributions. Sec. Med. Sci., XXXV 3, 2014:203-217 Вкупно	60%	6 X 0.6	3.6
		60%	6 X 0.6	3.6

		60%	6 X 0.6	3.6
		60%	6 x 0.6	3.6
		60%	6 x 0.6	3.6
		60%	6 x 0.6	3.6

		60%	6 x 0.6	3.6
		60%	6 x 0.6	3.6
		60%	6 x 0.6	3.6

		60%	6 x 0.6	3.6
		60%	6 x 0.6	3.6

				104.4
4.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание 1. Marija Jovanovski-Srceva, R.Dzoleva Tolevska, B.Kuzmanovska, A. Kartalov, Z.Spirovski, M.Shosholcheva, V.Dzambazovska, T.Pirovska, V.Mircevski, Risto.Colancevski. Polytrauma and thoracic trauma admitions in the intensive care unit- retrospective evaluation. Acta orthopaedica et traumatologica Macedonia, No 8, December 2016:11-14 2. Gavrilovska-Brzanov A, Shosholcheva M, Kuzmanovska B,Kartalov A, Mojsova M, Srceva M, Taleska G, Brzanov N, Stavridis S, Stankov O, Simeonov R, Durnev V, Slaninka Miceska M. Periooperative changes in carboxyhemoglobin and methemoglobin. Macedonian Journal of Anaesthesia . No 1. April, 2017 : 117-125 3. Panovska Petrusheva A, Kuzmanovska B, Kartalov A, Temelkovska Stevanovska M, Durnev V, Petrova Chemerski N. Evaluation of the changes of acid-base status and the serum sodium concentration in transurethral resection of prostate. Macedonian Journal of Anaesthesia . No 1. April, 2017 :108-116 4. Demjanski V, Jovanovski Srceva M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Numovski F, Osmani B. Incidents during laparoscopy-hemodynamic destabilization-coincidence	60% 60% 60%	4 x 0.6 4 x 0.6 4 x 0.6	2.4 2.4 2.4

	or fact? Macedonian Journal of Anaesthesia . No 1. April, 2017: 102-106 5. Karadjova D, Shosholcheva M, Sivevski A, Ivanov E, Kartalov A, Kuzmanovska B, Slavenska E, Spasovski S, Zlatkova M, Jovanovska V, Tanturovski M, Kaev I. Combined spinal-epidural anesthesia for abdominal hysterectomy in patients with COPD. Macedonian Journal of Anaesthesia . No 1. April, 2017: 87-94 6. Toleska Marija, Kuzmanovska B, Kartalov A, Jankulovski N, Shosholcheva M, Dimitrovski A. The analgesic effect of ultrasound-guided transverses abdominis plane (TAP) block for laparoscopic bilateral inguinal hernia repair. Macedonian Journal of Anaesthesia . No 1. April, 2017: 60-67 7. Jovanovski-Srceva M, Mojsova M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Kokareva A, Shosholcheva M, Spirovski Z, Kondov G, Stavridis S, Gavrilovska A, Temelkovska M, Stevic M, Durnev V, Pavlova N, Soljakova M, Nanceva J, Nikola-Todorova Z, Jankulovski N. Myasthenia gravis and general anesthesia. Macedonian Journal of Anaesthesia . No 1. April, 2017 : 44-52 8. Shosholcheva M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Ristovski S, Srceva M, Karadjova D, Tolevska M. Managing critical ill child with acute respiratory failure. Macedonian Journal of Anaesthesia . No 1. April, 2017: 23-31	60%	4 x 0.6	2.4
	7. Jovanovski-Srceva M, Mojsova M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Kokareva A, Shosholcheva M, Spirovski Z, Kondov G, Stavridis S, Gavrilovska A, Temelkovska M, Stevic M, Durnev V, Pavlova N, Soljakova M, Nanceva J, Nikola-Todorova Z, Jankulovski N. Myasthenia gravis and general anesthesia. Macedonian Journal of Anaesthesia . No 1. April, 2017 : 44-52	60%	4 x 0.6	2.4
	8. Shosholcheva M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Ristovski S, Srceva M, Karadjova D, Tolevska M. Managing critical ill child with acute respiratory failure. Macedonian Journal of Anaesthesia . No 1. April, 2017: 23-31	60%	4 x 0.6	2.4

	9. Сељмани Р, Караџозов А, Караџов З, Јаневски В, Јота Ѓ, Беговиќ Г, Карталов А, Кузмановска Б, Трајковска Џ.В, Спировска Т, Стефановска В.В. Вкупни болнички трошоци при рана наспроти одложена лапараскопска холецистектомија кај акутен холецистит. International Journal of Recent Research in Arts and Sciences.Vol.5.Skopje.2016: 157-165.	60%	4 x 0.6	2.4
		60%	4 x 0.6	2.4
		60%	4 x 0.6	2.4

			9 x 2.4	Вкупно 21.6
5.	Пленарно предавање на научен/стручен собир - 5. Конгрес на анестезиолозите на Македонија со меѓународно учество, 2014, Охрид - ARUD – MSA 2015, Скопје, Македонија - Турско – македонски денови на наука, Скопје, 2013 - Симпозиум, Ниш, 2016 Вкупно	1 1 1 1	2 2 2 2	2 2 2 2 2 Вкупно 8
6.	Апстракти објавени во зборник на конференција – меѓународна 1. A.Panovska-Petrusheva, B.Kuzmanovska, M.Mojsova, A.Kartalov, N.Pavlova Evaluation of changes in serum concentration of sodium and potassium during transurethral resection of the prostate. 5th Congress of Macedonian	60%	1 x 0.6	0.6

	Anesthesiologists October 2-5,2014 Skopje, R.Macedonia 2 .Burmuzovska M, Naumovski F, Kartalov A, Kuzmanovska B, Donev Lj. Anesthetic management of patient with transcatheter aortic valve implantation undergoing abdominal surgery: Case report. 4 th Balkan States Anesthesia Days, Abdominal Anesthesia and Intensive Care May 17-20, 2017 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina 3.Shosholcheva M, Kartalov A, Kuzmanovska B, Jankulovski N, Ristovski S. Abdominal compartment syndrome: current insights in acute intestinal distress syndrome. 4 th Balkan States Anesthesia Days, Abdominal Anesthesia and Intensive Care May 17-20, 2017 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina 4. Donev Lj, Naumovski F, Burmuzoska M, Kartalov A, Kuzmanovska B. Anesthetic implications for invasive monitoring during video assisted thoracoscopic surgery in children – A case report. 4 th Balkan States Anesthesia Days, Abdominal Anesthesia and Intensive Care May 17-20, 2017 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina 5. Burmuzoska M, Naumovski F, Kartalov A, Kuzmanovska B, Donev Lj. Can clostridium difficile infection lead to colonic perforation? : Case report. 4th Balkan States Anesthesia Days, Abdominal Anesthesia and Intensive Care May 17-20, 2017 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina	60% 60% 60%	1 x 0.6 1 x 0.6 1 x 0.6	0.6 0.6 0.6

	6. Naumovski F, Burmuzovska M, Karatlov A, Kuzmanovska B. Epidural Analgesia and anesthesia for hernioplasty in ASA II/III patients – A case report. 4th Balkan States Anesthesia Days, Abdominal Anesthesia and Intensive Care May 17-20, 2017 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina			
	7. Naumovski F, Burmuzovska M, Kartalov A, Kuzmanovska B. Refractory bradycardia and hypotension during spinal anesthesia – A case report. 4th Balkan States Anesthesia Days, Abdominal Anesthesia and Intensive Care May 17-20, 2017 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina	60%	1 x 0.6	0.6
	8. Donev Lj, Burmuzoska M, Naumovski F, Karatlov A, Kuzmanovska B. Laryngospasm during gastroendoscopy: Case report. 4th Balkan States Anesthesia Days, Abdominal Anesthesia and Intensive Care May 17-20, 2017 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina			
	9. Karadjova D, Shosholcheva M, Sivevski A, Ivanov E, Spasovski S, Zlatkova M, Kartalov A, Kuzmanovska B, Kaev I, Samardziski I, Spasova R. Anesthesia for severe preeclampsia at University Clinic for gynecology and obstetrics. 3rd Balkan States Anesthesia Days, Orthopedic Anaesthesia and Intensive Care May 18-21, 2016 Skopje, R.Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6
	10. Shosholcheva M, Jankulovski N, Kartalov A, Kuzmanovska B, Ristovski S, Karadjova D, Tolevska M. Hyperoxic acute			

lung injury: Clinically relevant problem in 21st century . 8th Annual Spring Scientific Symposium in Anesthesiology and Intensive Care April 21-23, 2017 Nis, Serbia	60%	1 x 0.6	0.6
11.Shosholcheva M, Kuzmanovska B, Kartalov A , Radoeshki A, Tolevska M, Jankulovski N. Longer period of prophylactic hypothermia might be beneficial in traumatic brain injury patients. 4th Congress of neurologists of R.Macedonia with International Participations September 21-24, 2016 Ohrid, Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6
12. Sivevski A, Karadzova D, Ivanov E, Kartalov A . Low dose spinal anesthesia for CS in patients with multiplex sclerosis . 16th World Congress od Anaesthesiologists 28 August- 2 September 2016 Hong Kong, China			
13. Shosholcheva M, Jankulovski N, Kartalov A , Kuzmanovska B. Early physical rehabilitation improves outcome at mechanical ventilated patients. 16th World Congress od Anaesthesiologists 28 August- 2 September 2016 Hong Kong, China	60%	1 x 0.6	0.6
14. Selmani R, Karagjozov A, Karadzov Z, Janevski V, Jota Gj, Begovic G, Rushiti Q, Kartalov A , Kuzmanovska B, Trajkovska V, Spirovska T. Early laparoscopic cholecystectomy for acute cholecystitis: Is it really safe? Takim profesional mjekesor XXI October 28-30, 2016 Struga, R.Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6

15. Билјана Кузмановска, Александар Димитровски, Александар Митевски, Андрејан Карталов , Татјана Спировска, Марија Толеска. Обезноста како ризик фактор на појава на периоперативни и постоперативни респираторни компликации. XIX Congress of doctors of Republic of Macedonia with International Participation October 1-3 2015 Skopje, Macedonia				
16. Spirovska T, Gavrilovska-Brzanov A, Kuzmanovska B, Kartalov A , Selmani R. Comparison of two different concentration of bupivacain in caudal block in pediatric patients. 6th Congress of the Association of pediatricians of Macedonia October 8-11 2015 Struga, Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6	
17. Temenugova I, Spirovska T, Selmani R, Kartalov A , Kuzmanovska B, Businoska J. Laparoscopy in children – Anesthesiologic challenges. 6th Congress of the Association of pediatricians of Macedonia October 8-11 2015 Struga, Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6	
18. Спировска Т, Гавриловска-Брзанов А, Кузмановска Б, Карталов А , Селмани Р. Азот оксидул (N ₂ O) во педијатриската анестезија: да се напушти или не? Шести конгрес на Здружението на педијатри на Република Македонија со интернационално учество 8-11 октомври 2015, Струга, Р Македонија	60%	1 x 0.6	0.6	
19. Andonovska B, Kuzmanovska B, Kartalov A , Spirovska T, Andonovski A,				

	Trajkovska V. Treatment for traumatic brain injury in children. 6th Congress of the Association of pediatricians of Macedonia October 8-11 2015 Struga, Macedonia 20. Јовановски-Срцева М, Симеонов Р, Донеv Љ, Карталов А, Кузмановска Б, Мојсова М, Тодорова З. Анестезиолошки аспекти кај деца со кардиомиопатија. Шести конгрес на Здружението на педијатри на Република Македонија со интернационално учество, 8-11 октомври 2015, Струга, Р Македонија 21. Gavrilovska-Brzanov A, Donev Lj, Leshi A, Kartalov A, Kuzmanovska B, Srceva-Jovanovski M, Mojsova-Mijovska M, Simeonov R, Brzanov N. Is postoperative pediatric emergence delirium influenced by the type of anesthesia in hernia repair? 6th Congress of the Association of pediatricians of Macedonia October 8-11 2015 Struga, Macedonia 22. Jovanovski-Srceva M, Stavridis S, Simeonov R, Nikolova Todorova Z, Kartalov A, Mojsova M. Do patients chronically treated with rennin-angiotensin system antagonist have risk of hypotension during general anesthesia. XIX Congress of doctors of Republic of Macedonia with International Participation October 1-3 2015 Skopje, Macedonia 23. Kuzmanovska B, Jankulovski N, Kartalov A, Tolevska M, Dimitrovski A. Transverse abdominal plain block as single anesthetic technique for inguinal hernia repair. XIX Congress of doctors of	60% 60%	1 x 0.6 1 x 0.6	0.6 0.6

	Republic of Macedonia with International Participation October 1-3 2015 Skopje, Macedonia 24. Спировска Т, Сељмани Р, Трајковска В, Карталов А, Кузмановска Б. Краниocereбрална повреда: Проценка, реанимација и ран третман. XIX конгрес на лекарите на Република Македонија со меѓународно учество, 1-3 октомври 2015, Скопје, Р Македонија	60%	1 x 0.6	0.6
	25. Дурнев В, Мојсова М, Сивевски А, Кузмановска Б, Карталов А, Темелковска М. Сигурност на пациентот во анестезиологија – Хелсинки декларација. XIX конгрес на лекарите на Република Македонија со меѓународно учество, 1-3 октомври 2015, Скопје, Р Македонија	60%	1 x 0.6	0.6
	26. Jovanovski-Srceva M, Dzoleva R, Kuzmanovska B, Kartalov A, Shosholceva M, Mojsova M, Stavridis S, Jankulovski N. Insulin resistance in orthopedic surgical patients and its effect on orthopedic patients- review of literature. 8th Balkan Congress of Arthroscopy, Sports traumatology & Knee surgery May 18-20, 2017 Struga, Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6
	27. Кузмановска Б, Јанкуловски Н, Димитровски А, Толеска М, Карталов А, Толеска Н. Пушењето како ризик фактор за појава на периоперативни и постоперативни респираторни компликации. XIX конгрес на лекарите на Република Македонија со	60%	1 x 0.6	0.6

	меѓународно учество 1-3 октомври 2015, Скопје, Р Македонија 28. Selmani R, Karagjozov A, Karadzov Z, Janevski V, Jota Gj, Begovic G, Rushiti Q, Kartalov A, Kuzmanovska B, Trajkovska V, Spirovska T, Lleshi A. Laparoscopic surgery for colorectal cancer. 7th Symposium of Gastroenterology December 01 2016 Pristina, Kosovo 29. Shosholcheva M, Ristovski S, Trojik T, Kartalov A, Kuzmanovska B. Renal dose dopamine for acute kidney injury: effects on urine output and development of the disease. 2nd Congress of Macedonian Association of Urology April 07-09 2017 Skopje, Macedonia 30. Panovska-Petrusheva A, Kuzmanovska B, Kartalov A, Shosholcheva M, Temelkovska Stevanovska M, Mojsova-Mijovska M, Bushinoska J, Petrova Chemerski N. Evaluation of the coagulation status in transurethral resection of prostate. 2nd Congress of Macedonian Association of Urology April 07-09 2017 Skopje, Macedonia 31. Panovska-Petrusheva A, Shosholcheva M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Temelkovska-Stevanovska M, Mojsova-Mijovska M, Tolevska M, Petrova Chemerski N. Evaluation of the changes of acid-base status and the serum sodium concentration in transurethral resection of prostate. 2nd Congress of Macedonian	60% 60% 60%	1 x 0.6 1 x 0.6 1 x 0.6	0.6 0.6 0.6

	Association of Urology April 07-09 2017 Skopje, Macedonia 32. Спировска Т, Сељмани Р, Кузмановска Б, Карталов А, Трајковска В. Ресусцитација со течности кај пациент со политраума: преглед од литература. XIX конгрес на лекарите на Република Македонија со меѓународно учество, 1-3 октомври 2015, Скопје, Р Македонија 33. Kuzmanovska B, Kuzmanovski I, Cvetkovska E, Kartalov A, M. Shosholcheva, Srceva M, Jankulovski N. Effects of magnesium sulfate as adjuvant to general anesthesia on postoperative pain scores, discomfort and quality of sleep. 4th Congress of neurologists of R.Macedonia with International Participations September 21-24 2016 Ohrid, Macedonia 34. Jovanovski-Srceva M, Kokareva A, Kuzmanovska B, Kartalov A, Spirovski Z, Kondov G, Gramatnikovski N, Durnev V, Andonovska B, Temenugova I, Cepreganova T, Mojsova M, Mircevska E, Kuzmanovski I, Peneva M. Retrospective analysis of anesthesia profile in patients with myasthenia gravis. 4th Congress of neurologists of R.Macedonia with International Participations September 21- 24 2016 Ohrid, Macedonia 35. Trajanoska B, Kuzmanovska B, Kartalov A, Stevoska S. Amputation of the below-knee in patient with essential trombocytomia. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia	60% 60%	1 x 0.6 1 x 0.6	0.6 0.6

and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia			
36. Jakimovski A, Kuzmanovska B, Kartalov A , Popovski S, Spirovska T, Kokareva A, Pavlova Bogoevska N. Attempt of suicide with ACE inhibitors, benzodiazepines and antidepressives- Case report. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6
37. Ognjanova V, Kuzmanovska B, Kartalov A , Karadzov Z, Ognjenovikj Lj, Dzambaz D. Syndrome Krukenberg: Case report. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6
38. Petrova Chemerski N, Kuzmanovska B, Kartalov A , Spirovska T, Risteski T, Jankulovski N. Acute pancreatitis case associated with the use of valproic acid. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6
39. Krmzova M, Kuzmanovska B, Kartalov A , Sivevski A, Bushinoska J, Ivanova G. Acute therapy of paroxysmal supraventricular tachycardia in pregnancy. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia			
40. Adramanova D, Bonchanoska S, Lambevskaa N, Kartalov A , Kuzmanovska B. Fluid resuscitation and blood product			

transfusion in patients with hemorrhagic shock after spleen rupture. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6
41. Bushinoska J, Kartalov A , Kuzmanovska B, Petrusheva A, Toleska M, Temenugova I, Dimitrovski A, Kostov M, Micunovic M. Superior sagittal sinus thrombosis, possible devastating complication of traumatic head injury. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia			
42. Jovanovski- Sreceva M, Muminovic A, Kokareva A, Stavridis S, Angjusev D, Dzoleva R, Mojsova M, Stevic M, Kuzmanovska B, Kartalov A . Three month profile of patients in the intensive care unit. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6
43. Dimitrovski A, Kuzmanovska B, Kartalov A , Spirovska T, Antovic S, Toleska M, Bushinoska J, Toleska N, Radoeski A, Muhamedi A. Urgent surgical procedure of a patient on treatment with vitamine K antagonist. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6
44. Durnev V, Suplinoski Z, Kartalov A , Temelkovska M, Mojsova-Mijovska M, Jovanovska-Sreceva M. Changes in bispectral index and hemodynamic			

parameters using scalp infiltration with local anesthetics in supratentorial craniotomies. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6
45. Dzambazovska Trajkovska V, Popovski S, Spirovska T, Kuzmanovska B, Kartalov A , Leshi A, Andonovska B. Prevalence and antibiotic susceptibility of multi-drug resistant Acinetobacter species, Pseudomonas aeruginosa and methicillin resistant Staphylococcus aureus in clinical samples from intensive care unit in Skopje, Republic of Macedonia. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia			
46. Temenugova I, Kuzmanovska B, Kartalov A , Bushinoska J. Myocardial contusion – the devious partner of polytrauma. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia	60%	1 x 0.6	0.6
47. Andonovska B, Andonovski A, Nanceva J, Kuzmanovska B, Kartalov A , Spirovska T, Kokareva A. Deep vein thrombosis and thromboprophylaxis in patients with arthroscopic knee surgery. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia			
48. Panovska-Petrusheva A, Jakimovski A, Mojsova Mijovska M, Kuzmanovska B, Kartalov A , Spirovska T, Petrova Chemerski N. The use of tranexemic acid in	60%	1 x 0.6	0.6

	patients with traumatic bleeding-literature review. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia 49. Toleska M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Jankuloski N, Shosholcheva M, Bushinoska J, Dimitrovski A, Petrusheva A, Spirovska T, Antovic S. Ultrasound-guided transversus abdominis plane (TAP) block as a part of multimodal analgesia for open unilateral inguinal hernia repair. 3rd Balkan States Anesthesia Days , Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje,Macedonia 50. Toleska M, Kartalov A, Kuzmanovska B, Shosholcheva M, Dimitrovski A, Spirovska T, Bushinovska J, Toleska N. Comparing anatomical “blind” technique and ultrasound – guided technique of setting central venous catether in v.jugularis interna. 3rd Balkan States Anesthesia Days, Orthopedic anesthesia and intensive care May 18-21 2016 Skopje, Macedonia Вкупно	60% 60% 60%	1 x 0.6 1 x 0.6 1 x 0.6	0.6 0.6 0.6

		60%	1 x 0.6	0.6
		60%	1 x 0.6	0.6
		60%	1 x 0.6	0.6
		60%	1 x 0.6	0.6

		60%	1 x 0.6	0.6
		60%	1 x 0.6	0.6

		60%	1 x 0.6	0.6
		60%	1 x 0.6	0.6
		60%	1 x 0.6	0.6

		60%	1 x 0.6	0.6
		60%	1 x 0.6	0.6
		60%	1 x 0.6	0.6

				Вкупно 30
7.	Рецензии на научно – истражувачки трудови 1. Macedonian Journal of Anaesthesia – 5 труда 2. Acta Physiologica – 1 труд	5 1	6 x 0.2	1.2
	Вкупно			174

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Книга од стручна област - коавтор:			

	1. Карталов А. Физиолошки разлики меѓу возрасни и деца. Книга. Мајка и дете. Континуирана постдипломска едукација по анестезија. Курс 4 (Циклус 3) СЕЕА 2015. Дојран, Македонија . СРР 616-089.5:618.2/7 (063). ISBN 978-608-65364-3-5	1	7	7
	2. Карталов А. Анестезија кај обезни пациенти. Континуирана постдипломска едукација по анестезија. Книга. Неврологија, локорегионална анестезија и терапија на болка. Курс 5 (Циклус 3) СЕЕА 2016. Дојран, Македонија. СРР 616-009.7-082; ISBN 978-608-65364	1	7	7
	Вкупно			
		2	7	Вкупно 14
2.	Експертски активности - Комисии 1. Член на Комисија за контрола на квалитет на лекување 2. Член на Комисија за нострификација на специјалистички испити од странство при Министерство за здравство 3. Член на Експертска комисија за лекување при Министерство за здравство	1 1	1 1	1 1

	-испитни комисии за стручен испит (ЛКМ)	1	1	1
	Вкупно	4	1	4
				Вкупно
				7
	Вкупно			14+7 =
				21

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста:			Поени
1.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание: - Macedonian Journal of Anaesthesia	1	0.5	0.5
2.	Член на организациски или програмски одбор на научно стручен собир со меѓународно учество: - член на Научен одбор на Меѓународен конгрес на анестезиолозите на Македонија, Охрид, 2014; - член на Научен одбор на Меѓународен конгрес на анестезиолози, ARUD – MSA 2015, Скопје, Македонија;	1	1	1

	- член на Научен одбор на СЕАА – постдипломски европски курс по анестезиологија, Дојран, 2014-2017.	1	1	1
		4	0.5	2
3.	Прва во државата воведена стручна метода Pectoralis 1, Pectoralis 2 ultrasound guided block	1	4	4
4.	Член на факултетска комисија - член на Одбор за постдипломски студии, Медицински факултет при УКИМ во Скопје (два мандата); - член на Одбор за настава, Медицински факултет при УКИМ во Скопје (два мандата); - Член на Наставнонаучен совет.	2	0.5	1
		2	0.5	1
		1	0.5	0.5
5.	Раководител на внатрешна организациска единица - претседател на Здружението на лекарите по анестезија, реанимација и интензивно лекување (од 2012 год.); - раководител на Оддел на Универзитетска клиника.	1	3	3
		1	1	1

6.	Награда за научни достигнувања во струкова организација - Плакета (МЛД)	1	2	2
7.	Студиски престои во странство – повеќе од 6 месеци	1	2	2
8.	Членство во извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност - член на Совет на национални здружениа при Европско здружение на анестезиолози (NASC-ESA)	1	2	2
	Вкупно			21

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	193,74
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	174
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	21 +
со дејности од поширок интерес	21
Вкупно	409,74

Членови на Рецензентската комисија

1. Проф. д-р Мирјана Шошолчева, претседател с.р.

2. Проф. д-р Марија Шољакова, член с.р

3. Проф. д-р Ордан Нојков, член с.р

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатите, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на доц. д-р Билјана Кузмановска и доц. д-р Андријан Карталов.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатите од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека доц. д-р Билјана Кузмановска и доц. д-р Андријан Карталов поседуваат научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнуваат сите услови да бидат избрани во звањето вонреден професор во научната област анестезиологија, анестезиологија и реанимација и здравствена нега.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, **доц. д-р Билјана Кузмановска и доц. д-р Андријан Карталов** да бидат избрани во звањето **вонреден професор** во наставно научната област анестезиологија, анестезиологија и реанимација и здравствена нега.

ЧЛЕНОВИ НА РЕЦЕНЗЕНТСКАТА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Мирјана Шошолчева, претседател с.р.

2. Проф. д-р Марија Шољакова, член с.р.

3. Проф. д-р Ордан Нојков, член с.р.**РЕФЕРАТ****ЗА ИЗБОР НА 1 ЛИЦЕ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ:
ИНТЕРНА МЕДИЦИНА И ХЕМАТОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет, објавен во весниците „Нова Македонија“, „Вечер“ и „Коха“ од 12.9.2017 година за избор на 1 лице во сите научни звања во научните области: интерна медицина и хематологија и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје донесена на VI редовна седница одржана на 3.10.2017 година, донесено е решение за формирање на Рецензентска комисија во следниов состав: проф. д-р Лидија Чевреска, проф. д-р Борче Георгиевски, проф. д-р Соња Геннадиева-Ставриќ, проф. д-р Гордана Пемовска и проф. д-р. Петар Дејанов.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на лице во сите научни звања во научните области: интерна медицина и хематологија, во предвидениот рок се пријави следниот кандидат: научен соработник д-р Злате Стојаноски.

1. Н. сор. д-р Злате Стојаноски

Биографски податоци

Кандидатот н. сор. д-р. Злате Стојаноски е роден на 30.9.1968 г. во Охрид. Основното и средното насочено медицинско образование ги завршил во Скопје, со континуиран одличен успех. Во 1988 г. е запишан на Медицинскиот факултет во Скопје. Студиите ги завршил во април 1994 г., со среден успех 9,05. На Клиниката за хематологија е вработен континуирано од октомври 1995 г. Во април 1995 г. го положил стручниот испит за здравствени работници. Во мај 2001 г. го положил специјалистичкиот испит по интерна медицина. Студиите од втор циклус ги завршил со просечна оценка 10. Во јуни 2003 г. одбрал магистерски труд и се стекнал со титулата магистер на медицински науки на тема „Рани инфективни компликации кај трансплантирани пациенти“. Во февруари 2008 г. го положил супспецијалистичкиот испит по хематологија. Докторска дисертација пријавил во 2003 година на тема „Инфекции и антиинфективна стратегија кај реципиенти на матични хематопоеетски клетки“. Дисертацијата ја одбрал во јуни 2012 година пред Комисија во состав проф. д-р. Борче Георгиевски, проф. д-р. Лидија Чевреска, проф. д-р. Нинослав Ивановски, проф. д-р. Звонко Миленковиќ и проф. д-р. Кака Поповска. Со тоа се стекнува со звање доктор на медицински науки. За насловен доцент е избран во април 2013 година. Во моментот е научен соработник. Последен реферат за избор е објавен во мај 2015 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата објавени во Билтенот на УКИМ бр.684, како и вкупните научни, стручни и педагошки остварувања на кандидатот за последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

Наставна активност

Во октомври 1997 год. е избран во звањето помлад асистент. Во ноември 2003 год. е избран за асистент. Во тоа звање е реизбран во февруари 2006 г. и во март 2009 г. За насловен доцент е избран во април 2013 година. Континуирано е активно вклучен во изведувањето на практичната настава по предметите: Интерна медицина и Интерна пропедевтика (подоцна: Клиничко испитување) за студентите од Медицинскиот и Стоматолошкиот факултет, како и за специјализантите по општа и по интерна медицина. Вклучен е во програмата за доедукација на лекарите од општа практика до ниво на семеен лекар. Во текот на 2009 година во анонимно истражување на студентите од страна на агенцијата „Галуп“, прогласен е за најдобар асистент по предметот Интерна медицина и Клиничко испитување. Средната оценка при евалуација на студентите за предметите Клиничко испитување е 9,58 и Интерна медицина 9,45.

Стручна активност

На Клиниката за хематологија има статус на лекар специјалист-интернист, супспецијалист-хематолог, раководител на Отсек за алогени трансплантации на матични клетки. Од 1999 година ја воведува методата доплер ултразвучна сонографија и венска плетизмографија на Клиниката. Во јануари 2006 е наименуван за раководител на Кабинетот за венски тромбози на Клиниката. Учествува во тимот за воведувањето на трансплантацијата на матични хематопоетски клетки на Клиниката во 2000 г. Во октомври 2006 г. е именуван за раководител на Отсек за алогени трансплантации на матични клетки. Секојдневните работни должности во периодот 1995-2000 г. ги вршел во рамките на одделението за индукциона хемиотерапија и интензивна нега, а од 2000 до денес на Одделението за трансплантација на хематопоетски матични клетки.

Од 1995 г. бил член на Здружението на хематолози и трансфузиолози на Македонија, а од формирањето во 1998 г. е член на Здружението на хематолози на Македонија. Член е на Македонското здружение за трансплантација на органи и ткива од 2006 г. Член е на Европското здружение за хематологија од 2005 г. Член на Европското здружение за трансплантација на матични хематопоетски клетки од 2003 година. Член е на Македонското здружение за инфектолози од 2001 год. Член е на Македонското здружение за интрахоспитални инфекции од 2006 год. Член е на Претседателството на Здружението на хематолози во 2 мандата 1998-2002 год. и во актуелното претседателство од 2011 година, кое го организира Првиот конгрес на хематолози на Македонија со меѓународно учество и 6-ти балкански хематолошки денови.

Во периодот од февруари 1999 до март 2002 година имал повеќе стручно-научни престои и курсеви од областа на трансплантација на коскена срцевина. Во

текот на 1999 година престојува во Болницата „Георги Папаниколау“ во Солун, Република Грција на обука за криопрезервација на матични хематопоеетски клетки.

Во текот на 2000 година престојува во Клиничкиот центар во Љубљана, Република Словенија, на Одделението за трансплантација на матични клетки, спонзориран од Министерството за наука на Република Македонија.

Во октомври 2001 година го посетува Курсот за обука за трансплантација на крв и коскена срцевина, во Атина, Република Грција, организиран од Европското здружение за трансплантација на коскена срцевина.

Во текот на 2001 година, 3 месеци престојувал во Болницата „Георги Папаниколау“, во склоп на проектот за меѓусебна соработка, финансиран од Европската Унија.

Во декември 2002 година го посетувал Курсот за фунгални инфекции кај имунокомпромитирани пациенти, одржан во Удине, Република Италија.

Во април 2008 година го посетувал Курсот за обука за трансплантација на матични клетки, во Загреб, Република Хрватска, организиран од Европската школа за Хематологија, како активен учесник и презентер.

Во октомври 2008 година го посетувал Курсот „Лимфоми и трансплантација на матични клетки“ во Софија, Република Бугарија, организиран од Европското здружение за трансплантација на матични клетки.

Во декември 2008 и во октомври 2009 г, ги завршил Курсевите за обука за Добра клиничка пракса за научни истражувачи (GCP-good clinical practice for investigators) во Скопје.

Во март 2011 во Амстердам, Холандија го завршил Курсот за Гошер-ова болест (проф.Нидерау).

Во април 2012 година, во Барселона, Шпанија, го завршил Курсот за миелопролиферативни неоплазми, организиран од Здружението на хематолози на Шпанија (проф.Сервантес).

Во април 2012 година учествувал на работилницата организирана од Министерството за здравство и УНИЦЕФ: Анемија и исхранетост кај бремени жени и деца до 5 години.

Во октомври 2014 година успешно го завршува Курсот за обука: Нов концепт на медицинска едукација во Македонија (Macedonia-US Physician Project Workshop – physician advancing healthcare together) под водство на професорите од САД, James

D. Smith, David Larson, Nabil Jabbour, спонзориран од Министерството за здравство на Република Македонија и Медицинскиот факултет во Скопје.

Во ноември 2014 година престојувал 2 недели во Норд клиниката, Нирнберг, Република Германија, на обука за воведување на трансплантација на матични клетки од несродни дарители, спонзориран од Министерството за здравство на Република Македонија.

Во мај 2015 година завршил едукација за трансплантација на матични клетки од несродни дарители во Клиничкиот центар во Љубљана, Република Словенија, под менторство на проф. д-р. П.Чернелч, спонзориран од Министерството за здравство на Република Македонија.

Ја воведува методата за одредување на вијабилност на криопрезервирани матични клетки по одмрзнување.

Од 2016 година е член на Комисијата за ретки болести формирана од министерот за здравство на Република Македонија.

Во февруари 2016 година завршил напреден курс за М.Гошер, во Амстердам, Холандија под менторство на проф. Нидерау.

Во 2017 завршува тренинг курс за унапредување на наставата во соработка со Педагошкиот факултет, под водство на проф. д-р. Миленкова Лилјана.

Покажува особен интерес за инфективните компликации кај имунокомпромитираните и трансплантирани пациенти. Учествува во етаблирање на антиинфективната стратегија кај трансплантираните пациенти при воведување на трансплантацијата на матични хематопоетски клетки на клиниката за хематологија во 2000 година. Член е на Здружението на инфектолози на Македонија од 2001 година и на Здружението за интрахоспитални инфекции од 2005 година. Назначен е за координатор за интрахоспитални инфекции на клиниката за хематологија од 2005 година и актуелен претседател на комисијата за ИХИ на Клиниката. Член е на Комисијата за интрахоспитални инфекции на Клинички центар-Скопје и едукатор на тимовите за интрахоспитални инфекции во клиниките на Клиничкиот центар во Скопје. Член е на Централната комисија за ИХИ, која прави стратегија, препораки и мерки за спречување на ИХИ, формирана од министерот за здравство на Република Македонија. Ја воведува методата за имунизација на пациентите третирани со трансплантација на хематопоетски матични клетки. Во 2011 година добитник е на сертификат за борба против болничките инфекции. Во декември 2012 година го посетува семинарот: Спречување на појавата и ширење на заразните болести во болничките установи и

постапување со медицинскиот отпад, во организација на Стопанска комора на Република Македонија.

Добитник е на Благодарница од Македонското лекарско друштво во 2003 г. Добитник е на Диплома од Македонското лекарско друштво во 2009 година. Добитник е на Плакета од Македонското лекарско друштво во 2015 година. Добитник е на Благодарница од ГОБ „8-ми Септември“, како и Благодарница од Академијата за воздухопловна медицина.

Научна активност

Со научно истражувачка работа се занимава уште од студентскиот период. Таквата активност добива позначителен белег по вработувањето на Клиниката за хематологија. Со сопствени и со заеднички трудови учествува на повеќе конгреси и стручни состаноци во земјата и во странство, од локален или интернационален карактер.

Во својство на поканет предавач, учествувал во работата на 12 Југословенски хематолошки конгрес, одржан во Ниш, СРЈ во јуни 1999 г., кој ги имал анемиите како централна тема. Во јуни 2004 во својство на поканет предавач, учествувал со излагања во работата на Првиот конгрес на лекарите од општа практика на Македонија. Во својство на поканет предавач, како и на копретседавач со сесија, учествувал во работата на повеќе домашни и меѓународни конгреси (5 балкански хематолошки денови 2011 г. Р.Србија, 6 балкански хематолошки денови 2012 г. во Скопје, 5 Микробиолошки конгрес со меѓународно учество, Охрид, 4 ИСПОР Македонски и Адриатик конгрес за фармакоекономија, Охрид и други)

Како коистражувач учествува во повеќе проекти, национални и меѓународни, спроведени на Клиниката за хематологија.

Други активности

Течно говори и се служи со англискиот јазик. Во ограничен опсег има познавање и на францускиот јазик.

Претседател е на Управниот одбор на Клиника за Хематологија 2016-2017.

Во периодот 2007- 2009 г. е член на составот на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет како претставник на асистентите по Интерна медицина.

Рецензент е за следниве медицински списанија: Македонски медицински преглед, MJMS (Macedonian Journal of Medical science) и Journal of analytical oncology . Физиоакта, ОМЈМС.

Член е на тело формирано од Министерството за здравство за креирање на стратегија за употреба на биослични лекови во соработка со МАЛМЕД.

Член е на Советодавниот одбор на фармацевтската компанија „Астелас“ за третман на пациенти со лимфопрوليферативни заболувања.

Досега учествувал во создавањето на повеќе од 200 стручни и научни трудови. Во претходните постапки за избор се рецензирани вкупно 179 труда, во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр. 684, 829, 846, 914, 1047.

За овој избор, кандидатот поднесува 26 нерецензирани трудови, 4 пленарни предавања, 5 секциски предавања и 2 предавања на Катедрата за интерна медицина.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет. Средната оценка за предметите: клиничко испитување е 9,58 и интерна медицина - 9,45.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: **Злате Ристо Стојаноски**

Институција: **Медицински факултет,**

ЈЗУ Универзитетска клиника за хематологија

Научна област: интерна медицина и хематологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
2.	Одржување на вежби (30 семестри)	6x15x40	0,04	144
3.	Консултации со студенти	30 x 100	0,002	6,0
6.	Едукатор на тимовите за интрахоспитални инфекции при клиниките на клинички центар	4 x 15 x 4	0,06	1,4
6.	Ментор и едукатор на здравствена едукација (специјализанти по семејна медицина)	82 x 5	0,08	32,8
11.	Научно популарна книга Трансплантација со хематопоеетски матични клетки Б.Георгиевски, Л.Чевреска, С.Генадиева-Ставрик, З.Стојаноски, А.Пивкова-Вељановска, Ж.Анчевска Венска тромбологија М.Бошевски, Е.Велкова, П.Поредош, А.Спиркоска, З.Стојаноски,	2	4	8

	К.Гавазова Козарева			
12	Работилници (организатор) Стојаноски З., Трајкова С. Пристап на пациент со лимфаденопатија, Работилница на Лекарски конгрес на Македонија, 23.10.2010. Стојаноски З. Ивковски Љ. Лимфаденопатија Работилница на 2 конгрес на патолози на РМ1-4.9. 2016. Стојаноски З. Муратовска Љ. Петрова Д. Употреба на Пет-скен во онкологијата и хематологијата, Здружение на лекари на Битола, ЛКМ. Стојаноски З. Трансплантација на матични хематопоеетски клетки, Здружение на лекари Охрид, ЛКМ.	4	1,5	6
	Вкупно			198,2

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
2	Учесник во национален научен проект Терапија на одржување со моноклонално анти ЦД20 антители кај пациенти со фоликуларен лимфом	1	3	3

3	Учесник во меѓународни научни проекти	1	5	5
	1. BO22334 SABRINA:			
	2. ML21968: Observational, epidemiological, non-randomized and non comparative descriptive survey of CLL	1	5	5
	3. GZGD02507 ENGAGE- Trial A Phase 3, Randomized, Double-Blind, Placebo-Controlled, Multi-Center Study Confirming the Efficacy and Safety of Genz-112638 in Patients with Gaucher Disease Type 1 (ENGAGE)	1	5	5
	4. Named Patient Program of Eltrombopag for the Treatment of Patients with Chronic Idiopathic Thrombocytopenic Purpura (ITP) GSK			
	5. Коистражувач во Проектот за меѓусебна соработка со размена на кадар и стручно-научна соработка меѓу Клиниката за хематологија и Одделот за трансплантација во Болницата „Георги Папаниколау“, Солун Р.Грција, предводен од проф. д-р. Борче Георгиевски	1	5	5
	6. Resistance Pattern of Gram-negative Bacteria Isolated from Blood from HSCT Recipients - A non-interventional prospective multicentre study by the IDWP to determine the incidence and pattern of antimicrobials resistance among Gram-negative bacteria isolated from blood in HSCT patients during the first 6 months after the transplantation.(EBMT)	1	5	5
	7. Name patient program of treatment of patients with Gaucher disease with Serdelga (oral enzyme replacement therapy)			

		1	5	5
		1	5	5
	Стручна монграфија Хронична лимфоцитна леукемија Автор/Уредник Б. Георгиевски Коавтори Л.Чевреска, С.Генадиева-Ставрик, З.Стојаноски, А.Пивкова-Вељановска, Л.Чадиевски Венска тромбологија Автор/Уредник Марјан Бошевски Коавтори Е.Велкова, З.Стојаноски, Г.Гавазова	1	8 x 0,6	4,8
		1	5 x 0,6	3,0

4	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание - Ефремов Д.,Герогиевски Б.,Чевревска Л.,Пановска И.,Стојаноски З.,Пивкова А.,Ивановски М.,Павковиќ М.,миленков В.,Дуковски Р Автологна трансплантација со криопрезервирани хематопоетски клетки од периферната крв на пациенти со лимфоидни неоплазми Макед. мед преглед,год.56,2002,стр.7-12. - Пановска И.,Георгиевски Б.,Силјановски Н.,Чевревска Л.,Ефремов Д.,Стојаноски З., Пивкова А.,Крстевска-Балканов С Инциденца и третман на акутна хепатитис Б вирусна инфекција по трансплантација на хематопоетски клетки кај пациенти со малигни хематолошки заболувања, Макед. мед. преглед год.57,2003 стр.231-235. - Георгиевски Б., Ефремов Д., Чевревска Л., Пановска И., Стојаноски З., Пивкова А., Крстевска-Балканов С., Дуковски Р., Миленков В., Герасимова П. Трансплантација на хематопоетски стем клетки во Република Македонија-искуства и резултати, Макед. мед преглед год.57, 2003 стр.7-14. - Пановска И.,Георгиевски Б.,Силјановски Н., Чевревска Л.,Стојаноски З., Пивкова А.,Крстевска-Балканов С Примена на мини трансплантација во третманот на пациентите со акутна нелимфобластна леукемија Макед. мед. преглед год.57.2003,стр.113-116,бр.3-4. - Пивкова А.,Гергиевски Б.,Чевревска Л.,Силјановски Н.,Генадиева-Ставриќ С.,	1	4	2,4
		1	4	2,4
		1	4	2,4

	Стојаноски З., Пановска И., Свежа коскена срцевина или периферна крв како извор на хематопоеетски стем клетки при автологна трансплантација на малигни хематолошки заболувања-искуства и резултати Макед. мед. преглед, год.58,2004,стр.120-126 бр.3-4.			
	6. Пивкова А., Генадиева-Ставриќ С, Стојаноски З, Георгиевски Б. Матични клетки-клеточна терапија во хуманата медицина. Макед. мед. преглед 2008; 62(3):5-11			
	7. Генадиева-Ставриќ С., Стојаноски З., Пивкова А., Ивановски М., Димитрова М., Георгиевски Б. Алогена стем-клеточна трансплантација во третман на миелофиброза-приказ на случај. Макед. мед. преглед 2008;(62) 1;70-75	1	4	2,4
	8. Крстевска-Балканов С, Георгиевски Б, Пивкова А, Генадиева-Ставриќ С, Стојаноски З. Реакција на трансплантатот против домакилот: евалуација на прогностички фактори и тераписки пристап. Макед. мед. преглед 2008;(62) 2;43-49.			
	9. Генадиева-Ставриќ С., Стојаноски З., Пивкова А., Георгиевски Б. Препораки за антиеметична терапија, Макед. мед. преглед 2008;(62) 1;70-75			
	10. Krstevska Balkanov S, Georgievski B, Pivkova A, Cevreska L, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z. Reakcija na transplantatot protiv domakin: evaluacija na prognosticki faktori i terapiski pristap. Makedonski Medicinski Pregled. 2008;(62) 2;43-49	1	4	2,4
	11. Пивкова А., Генадиева-Ставриќ С., Стојаноски З., Чевреска Л., Каранфилски О., Георгиевски Б. Мобилизациони стратегии за автологни			

	периферни матични клетки кај бони со акутна миелобластна леукемија во прва комплетна ремисија. Макед. мед. преглед 2009;(63) 1;25-33			
	12. Стојаноски З., Георгиевски Б., Генадиева-Ставриќ С., Пивкова А., Чевреска Л., Карацова-Стојаноска А. Цитомегаловирусна инфекција кај реципиент на матични хематопоеетски клетки. Макед.мед.преглед 2012;(66) 1;18-25.	1	4	2,4
	13. Пивкова А., Георгиевски Б., Генадиева-Ставриќ С., Стојаноски З., Чевреска Л., Муратовска О., Гламочанин С., Чапароска Д. Алогена трансплантација на матични хематопоеетски клетки во лекување на тешка апластична анемија кај деца-приказ на случај. Макед.мед.преглед 2012;(66) 1;51-58	1	4	2,4
		1	4	2,4
		1	4	2,4

		1	4	2,4
		1	4	2,4
		1	4	2,4

		1	4	2.4
		1	4	2.4
		1	4	2.4

5	Трудови со оригинални научни резултати објавен во референтно научно-стручно списание со меѓународен уредувачки одбор 1. Pivkova A., Stojanoski Z., Pavkovik M., Panovska I., Cevreska L., siljanovski N., Milenkov V., Dukovski R., Georgiensi B Cryopreservation of hematopoietic stem cells single center expiriance and results, Clinical and transfusion hematology Journal of the scientific society of clinical and transfusion hematology, Vol.39, No 3-4, 2003, p.1-9 2. Stojanoski Z., Pivkova A, Genadieva-Stavrik S, Cevreska L, Petrovska M, Georgievski B . Antifungal Prophylaxis In Hematopoietic Stem Cell Transplant Recipients. Macedonian Journal of Medical Sciences. 2008 Sep 15;1(1):50-58. 3. Stojanoski Z., Pivkova A, Krstevska-Balkanov S, Jovanovik R, Gocev G, Genadieva-Stavrik S, Cevreska L, Georgievski B .Chronic Graft-Versus Host Disease - Single Center Experience. Macedonian Journal of Medical Sciences. 2008 Sep 15; 1(1):34-40. 4. Stojanoski Z., Georgievski B., Pejkov H., Pivkova A., Cevreska L., Genadieva-Stavrik S., Milenkov V., Dukovski R., Kotevski V. Stem Cell Transplantation-new treatment approaches. Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., MASA, XXIX, 2, p. 71–84 (2008) 5. Stojanoski Z., Georgievski B., Cevreska L., Stojanovic A., Pivkova A., Genadieva-Stavric S., Stankovic S., Karadzova-Stojanoska A. Autologous stem cell transplantation in patients with multiple	1	6	3,6
		1	6	3,6

	myeloma. Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., MASA, XXIX, 1, p. 265–279 (2008)	1	6	3,6
6.	Stojanoski Z , Pivkova A, Genadieva-Stavrik S, Cevreska L, Petrovska M, Georgievski B. Antifungal Prophylaxis In Hematopoietic Stem Cell Transplant Recipients. Macedonian Journal of Medical Sciences. 2008 Sep 15;1(1):50-58.			
7.	Stojanoski Z , Pivkova A, Krstevska-Balkanov S, Jovanovik R, Gocev G, Genadieva-Stavrik S, Cevreska L, Georgievski B. Chronic Graft-Versus Host Disease - Single Center Experience. Macedonian Journal of Medical Sciences. 2008 Sep 15; 1(1):34-40.	1	6	3,6
8.	Stojanoski Z. , Georgievski B., Pejkov H., Pivkova A., ¹ Cevreska L., Genadieva-Stavrik S., Milenkov V., Dukovski R., Kotevski V. Stem Cell Transplantation-new treatment approaches. Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., MASA, XXIX, 2, p. 71–84 (2008)			
9.	Stojanoski Z. , Georgievski B., Cevreska L., Stojanovic A., Pivkova A., Genadieva-Stavric S., Stankovic S., Karadzova-Stojanoska A. Autologous stem cell transplantation in patients with multiple myeloma. Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., MASA, XXIX, 1, p. 265–279 (2008)	1	6	3,6
10.	Pivkova A, Genadieva-Stavrik S, Stojanoski Z , Cevreska L, Karanfilski O, Trajkova S, Krstevska Balkanov S, Milenkov V, Georgievski B. Mobilization Strategies for Autologous Collection and Cryopreservation of Peripheral Blood Stem Cells in Patients with Lymphoproliferative Diseases. Macedonian Journal of Medical Sciences. 2009 Sep 15; 2(3):209-216.			
11.	Pivkova A, Milenkov V, Georgievski B, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z ,			

	Dukovski R. Stem cell transplantation-nine years of experience. Bulletin of Transfusion Medicine, 2009;55(1-2);54-59	1	6	3,6
12.	Pivkova A, Genadieva-Stavrik S, Stojanoski Z , Cevreska L, Karanfilski O, Trajkova S, Krstevska Balkanov S, Milenkov V, Georgievski B. Mobilization Strategies for Autologous Collection and Cryopreservation of Peripheral Blood Stem Cells in Patients with Lymphoproliferative Diseases. Macedonian Journal of Medical Sciences. 2009 Sep 15; 2(3):209-216.			
13.	Genadieva-Stavrik S, Georgievski B, Stojanoski Z , Krstevska-Balkanov S, Pivkova A, Trajkova M, Genadieva-Dimitrova M, Serafimovski V. Iron overload in patients with transfusion dependent myelodysplastic syndrome. Contributions, Sec Biol.Med.Sci., MASA, XXXII, 1, p295-304,2011	1	6	3,6
14.	S.Krstevska, S.Genadieva-Stavrik, A.Pivkova, Z.Stojanoski , B.Georgievski, T.Balkanov: Acute Graft versus Host disease in hematopoietic stem cell allotransplant recipient. Med Arh 2011; 65 (5) :260-264			
15.	Stojanoski Z , Georgievski B, Genadieva-Stavrik S, Pivkova A, Cadievski L. Oralen mukozitis - komplikacija na visoko dozna hemioterapija i transplantacija na maticni kletki. Medicus 2011, vol XVI (2):303-307	1	6	3,6
16.	A Pivkova, S. Genadieva-Stavrik, Z.Stojanoski , D.Chaparoska, L.Cevreska, B.Georgievski. Assessment of non-relapse mortality (NRM) and long –term survival after autologous stem cell transplantation (ASCT) in patients with lymphoproliferative diseases. Contributions, Sec Biol.Med.Sci., MASA, XXXIII, 1, p107-119,2012	1	6	3,6

	17. Krstevska S, Genadieva-Stavric S, Pivkova A, Stojanovski Z, Georgievski B, Balkanov T. Acute graft versus host disease in hematopoietic stem cell allotransplant recipients. Med Arh. 2011;65(5):260-4. PubMed PMID: 22073847. 18. Genadieva-Stavrik S, Georgievski B, Stojanoski Z, Krstevska-Balkanov S, Pivkova A, Trajkova M, Genadieva-Dimitrova M, Serafimovski V. Iron overload in patients with transfusion dependent myelodysplastic syndrome. Prilozi. 2011 Jul;32(1):295-304. PubMed PMID: 21822196. 19. Stojanoski Z, Georgievski B, Genadieva Stavrik S, Pivkova A. Treatment of hypoplastic MDS with ATG, CsA, MPN and allogeneic stem cell transplantation. Leukemia research, 2013;13(37)S124 20. Stojanoski Z, Georgievski B, Karanfilski O, Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Cevreska L. Treatment with autologous stem cell transplantation in multiple myeloma patients: a 10 year single center experience. Ser J Exp Clin Res 2013;14(1):13-18 21. Pivkova Veljanovska A, Sonja Genadieva Stavrik, Zlate Stojanoski, Lidija Cevreska, Svetlana Krstevska Balkanov, Sanja Trajkova, Irina Panovska Stavridis, Lazar Cadievski ,Borce Georgievski. Prognosticko odreduvanje na ishodot od lekuvanje so avtologna transplantacija na maticni hematopoetski kletki. Medikus. 2012;17(1):470-479 22. Pivkova Veljanovska A, Georgievski B, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Cevreska L, Muratovska O, Glamocanin S, Chaparoska D. Allogeneic transplantation of hematopoietic stem cells in the treatment of severe aplastic anaemia in children – a	1	6	3,6
	21. Pivkova Veljanovska A, Sonja Genadieva Stavrik, Zlate Stojanoski, Lidija Cevreska, Svetlana Krstevska Balkanov, Sanja Trajkova, Irina Panovska Stavridis, Lazar Cadievski ,Borce Georgievski. Prognosticko odreduvanje na ishodot od lekuvanje so avtologna transplantacija na maticni hematopoetski kletki. Medikus. 2012;17(1):470-479	1	6	3,6

	case report. Mac.Med.Review, 2012;66(1):58-62	1	6	3,6
	23. Stojanoski Z. : Fatal Sepsis Due to <i>Stenotrophomonas Maltophilia</i> in Stem Cell Recipient – Case Report ;Macedonian Journal of Medical Sciences. 2011 Dec 15; 4(4):408-410.			
	24. Petlichkovski A, Stojanoski Z , Djulejic E, Georgievski B, Spiroski M. Association of Killer Cell Immunoglobulin-Like Receptor Genes with the Graft versus Host Disease after Related Haematopoietic Stem Cell Transplantation in Patients with Haematological Malignancies from Republic of Macedonia. Maced J Med Sci. 2012; 5(4):404-410.			
	25. Petlichkovski A, Stojanoski Z , Cibrev D, Spiroski M. Killer Cell Immunoglobulin-Like Receptor Genes Polymorphisms in Macedonian Patients with Haematological Malignancies; Basic Science; Macedonian Journal of Medical Sciences. 2013 Mar 15; 6(1):24-30.MJMS.1857-5773	1	6	3,6
	26. Stojanoski Z Karadzova Stojanoska A. Pivkova Veljanovska A, Genadieva Stavrik S, Cadievski L. Ivanovski M., Karanfilski O, Cevreska L, Georgievski B. Treatment of severe autoimmune disease with autologous hematopietic stem cells transplantation. Mak Med Review 2017;71 (1) p.10			
	27. Cadievski L. Genadieva Stavrik S, Pivkova Veljanovska A, Stojanoski Z , Miloska D. Cevreska L, Georgievski B. FLAG-Ida possible breaghtrough in treatment of refractory acute myeloid leukemia in the context of hematopoietic stem cell transplantation:single center experience. Mak Med Review 2017;71 (1) p.10	1	6	3,6
	28. Стојаноски З , Георгиевски Б, Генадиева-Ставриќ С, Пивкова А, Карацова-Стојаноска А, Чевреска Л. Цитомегаловирусна инфекција кај реципиенти на матични			

	хематопоетски клетки Мак Мед Преглед 2012 66 (1) 18-25 29. Stankovikj S. Martinova K. Ivanovski M. Karanfilski O, Sotirova T, Milovska D, Stojanoski Z. Stankovikj I, Cevreska L. Case report of a rare coagulation disorder – acquired hemophilia A. Physioacta 2017 Vol.10 – No 3. 30. Pivkova-Veljanovska A, Genadieva-Stavrik S, Stojanoski Z, Cadievski L, Panovska-Stavridis I, Trajkova S, Grubovik R, Chaparoska D, Cevreska L, Georgievski B. Cryopreservation of autologous peripherall blood stem cells- presence and future directions. Acta morphologica Vol.12 (1) 2015, p.84 31. Stojanoski Z, Georgievski B, Genadieva Stavrik S, Pivkova A. Treatment of hypoplastic MDS with ATG, CsA, MPN and allogeneic stem cell transplantation. Leukemia research, 2013;13(37)S124 32. Stojanoski Z, Georgievski B, Karanfilski O, Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Cevreska L. Treatment with autologous stem cell transplantation in multiple myeloma patients: a 10 year single center experience. Ser J Exp Clin Res 2013;14(1):13-18 33. Pivkova Veljanovska A, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z., Chaparoska D, Lidija Cevreska,Borce Georgievski. Assesment of non-relapse mortality NRM and long-term survival after autologous stem cell transplantation (ASCT) in patients with lymphoproliferative disease Prilozi Contribution,Sec,Biol.Med.Sci. MASA XXXIII 107-119 (2012) 34. Petrovski O. Kuzmanovska B. Stojanoski Z. Zendelovska D. Labachevski N.: Pharmacokinetic parameters in Vancomicyn dosing in ICU and hematology patients. Physioacta. Vol.8- No2 p.83 2016 35. Petrovski O. Spirovska T. Stojanoski Z. Zendelovska D. Zdravkovska M. Slaninka-Miceska M. Zafirov D. Gjosevska-Dastevska E. Atanasovska E. Georgievska K. Labachevski N. Clirence of Vancomicyn calculated according to different formulas and there influence against	1 1 1	6 6 6	3,6 3,6 3,6

	different pharmacokinetic parameters. Physioacta Vol.9 –No1 p.65 2016	1	6	3,6
	36. Stojanoski Z. Polycythemia rubra vera in patient with Gaucher disease- case report. Rare disease in South Eastern Europe- MASA Macedonian academy of sciences and arts- Nov 2016 Contribution.Sec.Biol.Med.Sci.MASA XXXIII Supl. P40			
		1	6	3,6
		1	6	3,6
		1	6	3,6

		1	6	3,6
		1	6	3,6
		1	6	3,6

		1	6	3,6
		1	6	3,6
		1	6	3,6

		1	6	3,6
		1	6	3,6
		1	6	3,6

		1	6	3,6
		1	6	3,6
		1	6	3,6

		1	6	3,6
		1	6	3,6
		1	6	3,6

5.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во Зборник на трудови од научен/стручен собир	1	2	2
6.	Секциско предавање, катедра, на научен/стручен собир Предавања на катедра по интерна медицина 2013-2014 1. Стојаноски Злате Трансплантација на хематопоеетски матични клетки во лекување на малигни хематолошки заболувања – 13 годишно искуство, Декември 2013 2. Стојаноски Злате. Антибиотска стратегија кај реципиенти на матични клетки. Катедра по Интерна медицина, Април 2014 Предавања на секциски состаноци на Здружението на хематолози 1. Стојаноски З. Современ третман на есенцијална тромбоцитемија, 10.5.2013 Велес, Република Македонија.	12+7	1	19

	2. Стојаноски З Преглед на активностите на Одделението за трансплантација на хематопоеетски матични клетки при ЈЗУ Универзитетска клиника за хематологија во периодот 2000-2013 година, 14.9.2013 Берово, Република Македонија. 3. Стојаноски З. Антиинфективна стратегија кај трансплантирани пациенти- 13 годишно искуство. 14.9.2013, Берово, Р.Македонија. 4. Стојаноски З. Компаративни студии и практични аспекти на терапијата со новите орални антикоагулантни лекови, 14.4.2014 Скопје, Република Македонија. 5. Стојаноски З. Тераписки модалитети кај пациенти со Хочкин-ова болест. 30.11.2013 Радика, Република Македонија.			
7.	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество 1. Stojanoski Z. Sovremen pristap vo dijagnostika i terapija na hronicna limfocitna leukemija. OR01 Prv Makedonski hematoloski kongres Skopje 2012. 2. Stojanoski Z, Georgievski B, Karanfilski O, Genadieva-Stavrik S, Pivkova A, Ivanovski M, Cevreska L Treatment with autologous stem cell transplantation in multiple myeloma patients 10 years single center experience. 6th Balkan Day of Hematology PP13 p39-42. 3. Stojanoski Z.: Infections and antiinfective strategies in stem cell recipients– 10 years of experience OR10 Prv Makedonski hematoloski kongres Skopje 2012. 4. Злате Стојаноски Антимикробна стратегија кај пациенти третирани со стем клеточна трансплантација, 5 Конгрес на микробиолозите со меѓународно учество, 28-31.5.2014, Охрид, Р.Македонија.	1 1	3 3	3 3

	5. Zlate Stojanoski Prophylactic use of ciprofloxacin in stem cell recipients reduce associated cost of stem cell transplantation ISPOR, First Macedonian and Fourth Adriatic Congress on pharmacoeconomics and outcomes research, 24-27.04.2014 Ohrid, R.Macedonia. 6. Zlate Stojanoski Stem cells transplantation in multiple myeloma patients-our center experience- XI National conference of clinical hematology. The conference is accredited by EHA-CME. 9-11.10.2014 Plovdiv, R. Bulgaria 7. Zlate Stojanoski Stem cell transplantation in severe autoimmune diseases, III-rd congress of the Macedonian Society of allergy and clinical immunology, 16-18.10.2014 Skopje, R.Macedonia 8. Злате Стојаноски Антимикробна стратегија кај пациенти третирани со стем клеточна трансплантација, 5. Конгрес на микробиолозите со меѓународно учество 28-31.5.2014, Охрид, Република Македонија. 9. Zlate Stojanoski Stem cell transplantation in severe autoimmune diseases, III-rd congress of the Macedonian Society of allergy and clinical immunology, 16-18.10.2014 Skopje, R.Macedonia. 10. Zlate Stojanoski Stem cell transplantation as post-remission therapy in patients with acute myeloid leukemia- 15 years single center experience 5-th Congress of Slovenian hematology society, 7-9.April 2016 Lasko,Slovenia. 11. Zlate Stojanoski Treatment of the patients with primary myelofibrosis in R.Macedonia. 2-nd Congress of Macedonian hematology association. Skopje April 2017.	1 1 1	3 3 3	3 3 3

	12. Zlate Stojanoski Challenges in the treatment of relapse/refractory indolent Non Hodgkin Lymphoma. 2-nd Congress of Macedonian hematology association. Skopje April 2017	1	3	3
		1	3	3
		1	3	3
		1	3	3

		1	3	3
		1	3	3
		1	3	3

8.	Учество на научен/стручен собир со реферат			
	- усна презентација 1. Stojanoski Z.,Siljanovski N.,Arsova F., Georgievski B.,Cevreska L.,Karanfisli O., Genadieva S., Smilevska T Iron defficiency anemia treated with Legofer X Jugoslovenski hematoloski dani, Nis,10-12.10.1996,Book of abstracts,p.27. 2. Стојаноски З.,Генадиева-Ставриќ С., Силјановски Н.,Стојановиќ А., Георгиевски Б., Арсова Ф.,Ефремов Д., Јорданова В Антибиотски третман и антиинфективна стратегија кај неутропенични болни, XV конгрес на лекарите на Македонија, Охрид, Република Македонија, октомври 1999, Макед.мед. преглед: 53,супл.39,стр.54. 3. Stojanoski Z.,Georgievski B.,Pivkova A.,Cevrevska L.,Genadieva-Stavrik S.,Pavkovik M.,Panovska I Early infective complications after high-dose chemotherapy and stem cell transplantation, VII National Congress of Clinical and transfusion hematology, Sofia, R.Bulgaria, October 2003, abstract book p.56. 4. Z.Stojanoski,S.Genadieva-Stavrik, A.Pivkova, L.Cevreska, B.Georgeivski.Fatal sepsis due to stenotrophomonas maltophillia in stem cells recipients-ESH-EBMT Training Course HEMATOPOETIC STEM CELL TRANSPLANTATION 30 April-4May , 2008 Zagreb, Croatia. 5. Stojanoski Z, Georgievski B, Cevreska L, Pivkova A, Genadieva-Stavrik S, Ivanovski M, Karadzova-Stojanoska A. Transplantacija na maticni hematopoetski kletki kaj teski avtoimuni zaboluvawa - dosegasni iskustva i perspektivi. OP-13	1 1 1 1	1 1 1 1	1 1 1 1

	str56 Zbornik na apstrakti Prv Makedonski Revmatoloski kongres so megunarodno ucestvo-MAAR 2009. 6. Pivkova Veljanovska A, Stojanoski Z, Genadieva-Stavrik S, Cadievski L. Cevreska L, Georgievski B: Stem cell mobilization and cryopreservation strategies for autologous transplantation in hematological malignancies – 12 years of experience OR14 Prv Makedonski hematoloski kongres Skopje 2012.			
		1	1	1
		1	1	1
		1	1	1

	- поступ 1. Genadieva-Stavrik S.,Cevrevska L.,Georgievski B.,Efremov D., Stojanoski Z.,Panovska I ALL-trans retinoic acid- ATRA in treatment of acute promyelocytic leukemia 11-th Panhellenic Congress of Haematology, Thessaloniki,Geece, Nov,2000,HAEMAvol.3;No4(suppl.1)p.255 2. Stojanoski Z.,Siljanoski N.,Georgivski B, Stojanovik A.,Cevrevska L.,Genadieva-Stavrik S.,Panovska I.,Crcareva A Antitumocytic globuline, cyclosporine A and methylprednisolone in treatment of aplastic anemia I 11-th Panhellenic Congress of Haematology, Thessaloniki, Geece, November, 2000,HAEMA vol.3;No4(suppl.1)p.255 3. Cevrevska l.,Georgivski B.,Genadieva-Stavrik S.,Efremov D.,Ivanovski M.,Stojanoski Z Daunorubicyn and cytosine arabinoside for induction of remission in acute myeloid leukemia 11-th Panhellenic Congress of Haematology,Thessaloniki,Geece, November, 2000,HAEMA vol.3;No4(suppl.1)p.256 4. Genadieva-Stavrik S.,Cevrevska L.,Georgievski B.,Stojanovik A.,Karanfilski O.,Stankovik S.,Stojanoski Z.,Crcareva A Prognostic factors in patients with lymphoblastic lymphoma 11-th Panhellenic Congress of Haematology, Thessaloniki, Geece,November,2000,HAEMA vol.3; No4(suppl.1)p.198 5. Arsov T.,Stojanoski Z.,Ilic D.,Vaskova O.,Cevrevska L.,Georgievski B.,Efremov D Prevalence of factor V Leiden in patients with deep venous thrombosis and pulmonary thrombembolism and in healthy			0,5 0,5 0,5

	individuals from the Republic of Macedonia 11-th Panhellenic Congress of Haematology, Thessaloniki, Greece, November, 2000, HАЕМА vol.3;No4(suppl.1)p.166 6. Стојаноски З., Георгиевски Б., Цевревска Л., Ефремов Д., Дејанов П., Ончевски А., Герасимовска В., Крстевски З., Пивкова А., Пановска И Изолирани микроорганизми од централните венски катетери кај реципиенти на хематопоеетски стем клетки, II конгрес на микробиолозите на Македонија, Охрид, мај 2002, Макед. мед преглед 2002, година (супл.50)стр.68. 7. Стојаноски З., Генадиева –Славриќ С., Георгиевски Б., Цевревска Л., Пановски Н., Петровска М Системска микоза предизвикана со <i>trichosporon capitatum</i> кај пациент со акутна леукемија (приказ на случај) II конгрес на микробиолозите на Македонија, Охрид, мај 2002, Макед. мед преглед 2002, година(супл.50)стр.138. 8. Gergievski B., Efremov D., Cevrvska L., Panovska I., Genadieva-Stavrik S., Stojanoski Z., Pivkova A., Dukovski R., Milenkov V Hematopoietic stem cell transplantation in Republic Macedonia: Experience and results; Bilt Hematol Vol:30(1,2,3)p.10;2002 Belgrade Oct 2002. 9. Pivkova A., Georgievski B., Cevrevska L., Siljanovski N., Stojanovik A., Efremov D., Panovska I., Stojanoski Z The incidence of newly diagnosed acute leucemias on clinic of haematology, Clinical Center, Skopje, Republic of Macedonia in the period from 1991 till 2001 Hematopoietic stem cell transplantation in Republic Macedonia: experience and results; Bilt Hematol Vol:30(1,2,3)p.32;2002 Belgrade Oct 2002.			0,5
				0,5

	10. Milenkov V.,Dukovski R.,Gerasimova P., Gergievski B.,Stojanoski Z Nasa prva iskustva u prikupljanju perifernih maticnih celia; 2.Kongres Transfuziologa Jugoslavije, Oktobar 2002 Beograd SRJ;Bilt Transf.48:1-2,113,2002. 11. Karanfilski O.,lozance M.,Crcareva A.,Sotirova T.,Stojanoski Z.,Stojanovik A ABVD chemotherapy for Hodgkin's disease overcomes the prognostic significance of IPI parameters, except for gender and clinical stage, 7-th Annual meeting of the European Hematology Association,6-9 Juni 2002,Florence,Italy,The Hematology Journal,Vol.3(suppl I) June 2002,p.253.			0,5
	12. Lozance M.,Stojanovik A.,Crcareva A.,Sotirova T.,Stojanoski Z.,Karanfilski O Lower incidence of secondary malignancies in HD patients treated with COPP as a basic treatment regimen-single center study, 7-th Annual meeting of the European Hematology Association, 6-9 Juni 2002,Florence,Italy,The Hematology Journal,Vol.3(suppl I) June 2002, p.399.			0,5
	13. Genadieva-Stavrik S.,Siljanovski N., Stojanovik A.,Georgievski B.,Ivanovski M., Panovska I., Stojanoski Z.,lozance M.,Crcareva A., Zografski G.,Ivkovski L.,Cevrevska L Predictive model for aggressive Non-Hodgkin's lymphoma (single center experience), 8-th Annual metting of the European Hematology Assotiation,12-15 Juni 2003,Lyon,France,The Hematology Journal, Vol. 4(suppl 2)June 2003 p.95.			0,5
	14. Genadieva-Stavrik S.,Stojanovik A.,Lozance M.,Stojanoski Z.,petrusevska G., Cevrevska L Successful treatment of hairy			0,5

	cell leukemia with Cladribine (2CDA) (a single center experience), 8-th Annual meeting of the European Hematology Association,12-15 June 2003,Lyon,France,The Hematology Journal, Vol 4 (suppl 2) June 2003 p.299. 15. Stojanoski Z.,Georgievski B.,Cevrevska L.,Panovska I.,Pivkova A.,Efremov D.,Genadieva-Stavrik S Isolated extramedullary relapse of acute myeloblastic leukemia after allogeneic stem cell transplantation (case report), 8-th Annual meeting of the European Hematology Association,12-15 June 2003,Lyon,France,The Hematology Journal, Vol 4 (suppl 2) June 2003 p.280. 16. Georgievski B.,Cevrevska L.,Efremov D.,Stojanoski Z.,Panovska I.,Pivkova A.,Krstevska-Balkanov S Autologous hematopoietic stem cell transplantation (HSCT) with hematopoietic stem cell from fresh bone marrow in the treatment of hematological malignances, 8-th Annual meeting of the European Hematology Association,12-15 June 2003,Lyon,France,The Hematology Journal, Vol 4 (suppl 2) June 2003 p.279. 17. Pivkova A.,Georgievski B.,Cevrevska L.,Panovska I.,Stojanoski Z., Krstevska-Balkanov S., Efremov D Low molecular weight heparin for prevention of hepatic veno-occlusive disease (VOD) following hematopoietic stem-cell transplantation: single center experience, 8-th Annual meeting of the European Hematology Association,12-15 June 2003,Lyon,France,The Hematology Journal, Vol 4 (suppl 2) June 2003 p.279. 18. Pivkova A.,Georgievski B.,Cevrevska L.,Panovska I.,Stojanoski Z.,Krstevska-Balkanov S.,efremov D Rituximab in the treatment of chronic ectensive graft versus			0,5
				0,5

	host disease:Case report, 8-th Annual meeting of the European Hematology Association,12-15 June 2003,Lyon,France,The Hematology Journal, Vol 4 (supl 2) June 2003 p.71.			0,5
	19. Lozance M.,Stojanovik A., Stankovik S.,GenadievaStavrikS.,CevrevskaL.,Stojanovski Z., Karanfilski O BEACOPP treatment as salvage therapy in patients with relapsed and/or refractory Hodgkin's disease-initial experience, 8-th Annual meeting of the European Hematology Association,12-15 June 2003,Lyon,France,The Hematology Journal, Vol 4 (supl 2) June 2003 p.110.			
	20. Стојаноски З.,Силјановски Н.,Џевревска Л.,Георгиевски Б.,Арсова Ф., Ивановски М.,ЕфремовД.,Хаџи-Пецова Л.,Петрушевска Г.,Трпкова С Третман на апластична анемија со антитимоцитен глобулин, циклоспорин А и метилпреднизолон, XVI конгрес на лекарите на Македонија, 4-7 јуни 2003,Охрид,Р.Македонија, Макед мед преглед год.56 (супл.54)стр.15.			0,5
	21. Пановска И.,Георгиевски Б.,Џевревска л.,Стојаноски З.,Пивкова А.,Крстевска-Балканов С Инциденца на акутна хепатит Б вирусна инфекција по трансплантација на матични хематопоетски клетки кај пациенти со малигни хематолошки заболувања, XVI конгрес на лекарите на Македонија, 4-7 јуни 2003,Охрид,Република Македонија, Макед мед преглед год.56 (супл.54)стр.15.			
	22. Pivkova A.,Georgievski B.,Cevrevska L.,Stojanoski Z., Panosvka I.,Krstevska S TTP and HUS in allogeneic transplant recipients, VII National Congress of Clinical and transfusion hematology, Sofia,			0,5

	R.Bulgaria, October 2003, abstract book p.48 23. Georgievski B.,Cevrevska L.,Efremov D.,Stojanoski Z.,Panovska I.,Pivkova A.,Milenkov V.,Dukovski R.,Gerasimovska P Hematopoietic stem cell transplantation in the treatment of hematological malignancies-single center experience, VII National Congress of Clinical and transfusion hematology, Sofia, R.Bulgaria, October 2003, abstract book p.54 24. Georgievski B.,Cevrevska L.,Siljanovski N.,Karanfilski O.,Stojanoski Z.,Panovska I.,Pivkova A.,Dukovski R.,Milenkov V.,Gerasimova P Stem cell transplantation for hematological malignancies-three year single center experience Bone marrow transplantation Vol.33,suppl.1.March 2004 30-th Annual meeting of the EBMT, Barcelona, Spain, March 28-31 2004 25. Stojanoski Z.,Pivkova A.,Cevrevska L.,Siljanovski N.,Karanfilski O.,Panovska I.,Ivanovski M.,Georgievski B Early infections complications after high-dose chemotherapy and stem cell transplantation for hematological malignancies Bone marrow transplantation Vol.33,suppl.1.March 2004 30-th Annual meeting of the EBMT, Barcelona, Spain, March 28-31 2004 26. Panovska-Stavridis I.,Efremov D.,Cevrevska L.,Siljanovski N.,Ivanovski M.,Stojanoski Z.,Pivkova A. ,Krstevska-Balkanov S., Georgievski B Results from Lamivudine treatment of acute B-hepatitis infections following stem cell transplantation in patients with hematological malignancies Bone marrow transplantation Vol.33,suppl.1.March 2004 30-th Annual meeting of the EBMT, Barcelona, Spain, March 28-31 2004			0,5
				0,5

	27. Georgievski B.,Cevrevska L.,Ivanovski M., Siljanovski N.,Stojanovik A.,Karanfilski O., Stojanoski Z Panovska I.,Pivkova A Maintenance therapy with Rituximab following autologous stem cell transplantation for multiple myeloma Bone marrow transplantation Vol.33,suppl.1.March 2004 30-th Annual meeting of the EBMT, Barcelona, Spain, March 28-31 2004. 28. Karanfilski O.,Stojanovik A.,Cevrevska L., Stojanoski Z,Pivkova A.,Krstevska-Balkanov S.,Georgievski B Initial experience utilization of the GHLSG protocol in patients with poor prognosis HD: sequential HDCT followed by autograft; Hematology, Vol.73, suppl.65. September 2004 p.55. 29. Стојаноски З.,Георгиевски Б.,Чевревска Л.,Пановска-Ставридис И., Пивкова А., Генадиева-Ставриќ С., Миленков В., Дуковски Р.,Стефановска В.,Силјаноски Н Трансфузиолошки супортивен третман кај пациенти лекувани со трансплантација на матични хематопоетски клетки, II Конгрес на трансфузиолозите на Македонија, Охрид 29.9-2.10.2004. Макед. мед. преглед 58.супл.63.стр227. 30. Стојаноски З. ,Силјановски Н.,Арсова Ф., Хаџи-Пецоца л.,Чевревска Л.,Стојановиќ А., Георгиевски Б., Станковиќ С., Каранфилски О.,Ивановски М.,Генадиева-Ставриќ С.,Сотирова Т.,Лозанче М.,Трпкова С.,Павковиќ М Реодоплекс 2 ултразвучна плетизмографија- анализа на 235 пациенти, II Конгрес на трансфузиолозите на Македонија, Охрид 29.9-2.10.2004 Макед. мед. преглед 58.супл.63.стр.232.			0,5 0,5

	31. Миленков В., Дуковски Р., Герасимова П., Георгиевски Б., Силјановски Н., Пивкова А., Стојаноски З Харвестрација на периферни матични клетки- четири годишно искуство, II конгрес на трансфузиолозите на Македонија, Охрид 29.9-2.10.2004 Макед. мед. преглед 58.супл.63.стр.126.			0,5
	32. Георгиевски Б., Чевревска Л., Силјановски Н., Стојановиќ А., Каранфилски О., Ивановски М., Генадиева-ставриќ С., Стојаноски З., Пановска И., Пивкова А., Крстевска-Балканов С., Миленков В., Дуковски Р., Герасимовска П. ТХСК кај пациенти со малигни хематолошки заболувања-искуства и резултати, II конгрес на трансфузиолозите на Македонија, Охрид 29.9-2.10.2004 Макед. мед. преглед 58.супл.63.стр.122.			0,5
	33. Пивкова А., Гергиевски Б., Силјановски Н., Чевревска Л. Стојановиќ А., Карнфилски О., Ивановски М., Генадиева-Ставриќ С., Стојаноски З., Пановска И., Павковиќ М., Трајкова С., Миленков В., Дуковски Р., Герасимова П., Ефремов Д. Криопрезервирани матични хематопоеетски клетки како извор при аутологна трансплантација кај болни со малигни хематолошки заболувања, II конгрес на трансфузиолозите на Македонија, Охрид 29.9-2.10.2004 Макед. мед. преглед 58.супл.63.стр.225.			
	34. Pivkova A., Cevrevska L., Siljanovski N., Stojanoski Z., Genadieva-Stavrik S., Panovska I., Krstveska-Balkanov S., Trajkova S., Georgievski B Evaluating the clinical efficacy of etoposide (VP-16) plus G-CSF 10mcg/kg for peripheral blood progenitor cell mobilization in patients with			0.5

	acute myeloid leukemia, Bone Marrow Transplantation Vol.37,suppl.1 March 2006 32-nd Annual meeting of the European group for blood and marrow transplantation, Hamburg, Germany, March 19-22.2006, abstract No.559 35. Stojanoski Z.,Pivkova A.,Genadieva-Stavrik S.,Cevrevska L.,Siljanovski N.,Panovska I.,Krstaveska-Balkanov S.,Karanfilski O., Georgievski B Early infective complications in AML patients conditioned with BUCY regiment – comparative study between allogeneic and autologous recipients, Bone Marrow Transplantation Vol.37,suppl.1 March 2006 32-nd Annual meeting of the European group for blood and marrow transplantation, Hamburg, Germany, March 19-22.2006, abstract No.729 36. Stojanoski Z.,Pivkova A., Cevrevska L., Siljanovski N.,Karanfilski O.,Gendieva-Stavrik S.,Panovska I.,Georgievski B Infectious complications during the aplastic phase after stem cell transplantation for hematological malignancies- five years – single center experience, Bone Marrow Transplantation Vol.37,suppl.1 March 2006 32-nd Annual meeting of the European group for blood and marrow transplantation, Hamburg, Germany, March 19-22.2006, abstract No.730 37. Pivkova A.,Cevrevska L.,Siljanovski N., Stojanoski Z.,Karanfilski O.,Gendieva-Stavrik S.,Panovska I.,Krstevska-Balkanov S.,Trajkova S.,Georgievski B Cryopreservation of peripheral blood progenitors for autologous transplantation in hematological malignancies with different concentration of cryoprotectant-five years –single center experience, Bone Marrow Transplantation Vol.37,suppl.1 March 2006 32-nd Annual meeting of the			0,5 0,5

	European group for blood and marrow transplantation, Hamburg, Germany, March 19-22.2006, abstract No.1080 38. Georgievski B.,Cevrevska L.,Siljanovski N.,Stojanovic A.,Karanfilski O.,Stojanoski Z.,Gendieva-Stavrik S.,Panovska I.,Krstevska-Balkanov S.,Pivkova A Hematopoietic stem cell transplantation for hematological malignancies – a five years – single center experience, Bone Marrow Transplantation Vol.37,suppl.1 March 2006 32-nd Annual meeting of the European group for blood and marrow transplantation, Hamburg, Germany, March 19-22.2006, abstract No.1144 39. Genadieva-Stavrik S.,Cevrevska L.,Pivkova A.,Stojanoski Z.,Georgievski B Successfule mobilization of hematopoetic progenitor cells for autologous blood stem cell transplantation with administration of G-CSF and hemotherapy in patients with lymphoma and myeloma, Bone Marrow Transplantation Vol.37,suppl.1 March 2006 32-nd Annual meeting of the European group for blood and marrow transplantation, Hamburg, Germany, March 19-22.2006, abstract No.1145 40. Genadieva Stavrik S, Cevreska L, Stojanoski Z, Pivkova A, Stojanovic A, Krstevska Balkanov S, Karanfilski O, Sotirova T, Ljatici A, Georgievski B. High risk patients with aggressive Non-Hodgkin lymphoma should benefit from autologous stem cell transplantation in first remission (single center experience). The Journal of the Hellenic Society of Haematology, 2007;10(1);162-163 41. Pivkova A, Cevreska L, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Krstevska S, Karanfilski O, Trajkova S, Georgievski B. Cryopreservation of peripheral blood progenitors for autologous transplantation in			0,5
				0,5

	hematological malignancies with different concentrations of cryoprotectant-seven year center experience. The Journal of the Hellenic Society of Haematology, 2007;10(1);152			0,5
	42. Pivkova A, Pejkov H, Kotevski V, Stojanoski Z, Genadieva Stavrik S, Cevreska L, Karanfilski O, Georgievski B. Autologous bone marrow derived progenitor cell transplantation for myocardial regeneration after acute myocardial infarction-first experience. The Journal of the Hellenic Society of Haematology, 2007;10(1);153			
	43. Genadieva Stavrik S, Cevreska L, Stojanoski Z, Pivkova A, Krstevska Balkanov S, Georgievski B. Administration of G-CSF and chemotherapy in patients with lymphoma and myeloma optimized successful mobilization of hematopoietic progenitor cell for autologous blood stem cell transplantation (single center experience). The Journal of the Hellenic Society of Haematology, 2007;10(1);151-152			0,5
	44. Stojanoski Z, Pivkova A, Genadieva Stavrik S, Cevreska L, Karanfilski O, Georgievski B. Antimycotic prophylaxis in the patients treated with stem cell transplantation. The Journal of the Hellenic Society of Haematology, 2007;10(1);177-178			
	45. Georgievski B, Cevreska L, Stojanovic A, Karanfilski O, Ivanovski M, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Pivkova A, Krstevska Balkanov S. Hematopoietic stem cell transplantation in the treatment of hematological malignancies. The Journal of the Hellenic Society of Haematology, 2007;10(1);176			
	46. Stojanoski Z, Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Cevreska L, Karanfilski O, Georgievski B. Antifungalna profilaksa kaj			0,5

	recipienti na maticni hematopoetski kletki. 3-ti Kongres na infektolozi na Makedonija. Zbornik na rezimea, 2007;51, 47. Pivkova A, Stojanoski Z, Genadieva Stavri} S, Lozance M, Ivanovski M, Haxi Pecova L, Karanfilski O. Fatalna sepsa predizvikana od cryptococcus laurentii kaj pacient so Ne-Hockinov limfom (prikaz na slucaj). 3-ti Kongres na infektolozi na Makedonija. Zbornik na rezimea, 2007;55 48. Stojanoski Z, Pivkova A, Genadieva Stavrik S, Cevreska L, Karanfilski O, Georgievski B. Kolonizacija so streptococcus pneumoniae vo tek na aplasticnata faza po izvr{ena transplantacija na maticni hematopoetski kletki. 3-ti Kongres na infektolozi na Makedonija. Zbornik na rezimea, 2007;54 49. Pivkova A, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Cevreska L, Gorgievski B. Prevention of hepatic veno-occlusive disease (VOD) following autologous hematopoietic stem cell transplantation. Abstract book of VIII-th Macedonian congress of Gastroenterology and hepatology with international participation, 2008 Ohrid. 50. Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Stojanoski Z, Krstevska Balkanov S, Georgievski B. Role of lamivudine in prophylaxis against Hepatitis B reactivation in carriers of hepatitis B who undergo myeloablative chemotherapy and allogeneic blood stem cell transplantation. Abstract book of VIII-th Macedonian congress of Gastroenterology and hepatology with international participation, 2008 Ohrid. 51. S.Genadieva Stavrik, l.Cevreska, Z.Stojanoski, A.Pivkova, A.Stojanovik, S.Krstevska-Balkanov, O.Karanfilski,			0,5
				0,5

	T.Sotirova, A.Ljlatifi, B.Georgeivski. HIGH – RISK PATIENTS WITH AGGRESSIVE NON-HODGKIN LYMPHOMA SHOULD BENEFIT FROM AUTOLOGOUS STEM CELL TRANSPLANTATION IN FIRST REMISSION (SINGLE-CENTER EXPERIENCE). ESH-EBMT Training Course HEMATOPOETIC STEM CELL TRANSPLANTATION 30 April-4May , 2008 Zagreb, Croatia			0,5
	52. Pivkova A, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Cevreska L, Georgievski B. Mobilisation of autologous PBSC in patients with AML in first complete remission-choosing the optimal mobilising regimen. Bone Marrow Transplantation Journal, 2009: (43) 1; 100-101 poster 473 53. Пивкова А., Стојаноски З., Генадиева-Ставриќ С., Трајкова С., Крстевска-Балканов С., Чевреска Л., Каранфилски О., Миленков В., Герасимовска П., Дуковски Р., Георгиевски Б. Криопрезервирани периферни матични клетки како извор при автологна трансплантација за лекување на болни со малигни хематолошки заболувања-6 годишно искуство. Зборник на апстракти. 3.Конгрес на трансфузиолозите на република Македонија, Охрид 2009. Стр. 153-154. 54. Миленков В., Пивкова А., Петронијевиќ З., Дуковски Р., Стојаноски З., Георгиевски Б. Несакани ефекти поврзани со харвестрација на автологни периферни матични хематопоетски клетки. Зборник на апстракти. 3 конгрес на трансфузиолозите на Република Македонија.Охрид 2009. стр.177-178. 55. Стојаноски З.,Георгиевски Б., Чевреска Л., Пивкова А., Генадиева-Ставриќ С., Каранфилски О., Ивановски М., Крстевска Балканов С., Миленков В.,			0,5

	Дамевска-Тодоровска О., Макаровска Бојациева Т., Грубовиќ Р., Дуковски Р. Супортивен третман со крвни деривати кај реципиенти на матични хематопоеетски клетки. Зборник на апстракти. 3.конгрес на трансфузиологи на Република Македонија. Охрид 2009 стр.179-180.			0,5
	56. Pivkova A, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Cevreska L, Georgievski B. Mobilisation of autologous PBSC in patients with AML in first complete remission-choosing the optimal mobilising regimen. Bone Marrow Transplantation Journal, 2009: (43) 1; 100-101 poster 473. 57. Pivkova A, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Cevreska L, Karanfilski O, Milenkov V, Georgievski B. Intermediate VP-16 (1gr/m2) plus G-CSF (10mcg/kg) or cyclophosphamide (3gr/m2) plus G-CSF (10mcg/kg) for progenitor cell mobilization in lymphoma patients. Bone Marrow Transplantation Journal, 2009: (43) 1; 212 poster 762. 58. Pivkova A, Milenkov V, Georgievski B, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Dukovski R. Stem cell transplantation-nine years of experience. Bulletin of Transfusion Medicine, 2009;55(1-2);54-59. 59. Pivkova A, Stojanoski Z, Genadieva Stavrik S, Trajkova S, Krstevska Balkanov S, Cevreska L, Karanfilski O, Milenkov V, Gerasimovska P, Dukovski R, Georgievski B. Krioprezervirani periferni maticni kletki kako izvor pri avtologna transplantacija za lekuвање на болни со maligni hematoloski заболување- 6 godisni iskustva. Zbornik na apstrakti 3-ti Kongres na Transfuziolozi na R. Makedonija, Ohrid 2009. str153-154. 60. Stojanoski Z, Georgievski B, Cevreska L, Pivkova A, Genadieva Stavrik S, Karanfilski			0,5

	O, Ivanovski M, Krstevska Balkanov S, Milenkov V, Damevska Todorovska O, Makarovska Bojaxieva T, Grubovik R, Dukovski R. Suportiven tretman so krvni derivati kaj recipienti na mati~ni hematopoetski kletki. Zbornik na abstrakti 3-ti Kongres na Transfuziolozi na R. Makedonija, Ohrid 2009. str 179-180.			0,5
	61. Stojanoski Z, Georgievski B, Cevreska L, Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Krstevska Balkanov S. Cephtriaxon reduces febrile episodes in patients treated with stem cell transplantation during an aplastic period after transplantation. Bone Marrow Transplantation Journal 2010;45(2):393-394. 62. Georgievski B, Pivkova A, Stojanoski Z, Genadieva Stavrik S, Krstevska Balkanov S, Cevreska L. Long term survival after stem cell transplantation for hematological malignancies: single center experience. Bone Marrow Transplantation Journal 2010;45(2):399-400. 63. Pivkova Veljanovska A, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Cevreska L, Krstevska Balkanov S, Trajkova S, Panovska Stavridis I, Georgievski B. Adverse events related to PBPC collection and mobilization for autologous transplantation in 10 years experience: procedures, efficiency, variables related to collection and safety profile. Bone Marrow Transplantation Journal 2011;46(1):346. 64. Pivkova Veljanovska A, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Cevreska L, Krstevska Balkanov S, Georgievski B. Assessment of symptom burden in patients undergoing autologous stem cell transplantation. Bone Marrow Transplantation Journal 2011;46(1):180-181.			0,5

	65. Krstevska Balkanov S, Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Stojanoski Z, Georgievski B. can we recognize clinical parameters which are associated with occurrence and severity of graft-versus-host disease? Bone Marrow Transplantation Journal 2011;46(1):120. 66. Georgievski B, Stojanoski Z, Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Ivanovski M, Karanfilski O, Cevreska L, Krstevska Balkanov S, Trajkova S. Stem cell transplantation: a 10 year single center experience. Bone Marrow Transplantation Journal 2011;46(1):192. 67. Stojanoski Z, Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Cevreska L, Georgievski B. Bacterial infective complications during an early post-transplant period. Bone Marrow Transplantation Journal 2011; 46(1):231. 68. Stojanoski Z, Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Ivanovski M, Karanfilski O, Krstevska Balkanov S, Trajkova S, Dukovski D, Cevreska L, Georgievski B. Bone Marrow Transplantation Journal 2011; 46(1):266. 69. Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Pivkova A, Krstevska Balkanov S, Cevreska L, Karanfilski O, Georgievski B. Autologous hematopoietic stem cell transplantation as an intensive consolidation therapy for adult patients in remission from acute myeloid leukemia. Bone Marrow Transplantation Journal 2011;46(1):283. 70. Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Stojanoski Z, Sotirova T, Dukovski D, Krstevska Balkanov S, Georgievski B. Flag-IDA regimen as salvage chemotherapy before hematopoietic stem cell transplantation in the treatment of refractory/relapsed acute myeloblastic leukaemia: single-centre experience. Bone			0,5 0,5

	Marrow Transplantation Journal 2011;46(1):284. 71. Genadieva Stavrik S, Pivkova-Veljanovska A, Stojanoski Z, Cadievski L, Karanfilski O, Amzai G, Krstevska-Balkanov S, Sotirova T. Validation of R-IPI in selecting patients with diffuse large B cell Lymphoma. PO31 Prv Makedonski hematoloski kongres Skopje 2012. 72. Genadieva Stavrik S, Pivkova-Veljanovska A, Stojanoski Z, Cadievski L, Karanfilski O, Sotirova T, Georgievski B. Validation of R-IPI in selecting patients with diffuse large B cell Lymphoma. PO34 Prv Makedonski hematoloski kongres Skopje 2012. 73. Stojanoski Z, Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Cevreska L, Cadievski L, Georgievski B. Vlijanie na HEPA filtracija vrz pojavata na agresivna aspergiloza kaj recipient na maticni hematopoeski kletki. PO36 Prv Makedonski hematoloski kongres Skopje 2012. 74. Z. Stojanoski, B. Georgievski S. Genadieva-Stavrik, A. Pivkova, L. Cevreska, L. Cadievski, M. Ivanovski, O. Karanfilski. Early post transplant infections in AML patients conditioned with Bu-Cy regimen : a 10 years single-centre experience. Bone Marrow Transplantation 2012, Vol. 47 Supp 1:125, P476. 75. B. Georgievski, A. Pivkova-Veljanovska, Z. Stojanoski, S. Genadieva-Stavrik, L. Cadievski, Z. Trajkovska –Ancevska. Quality of life in patients with haematological malignancies before and after haematopoietic stem cell transplant in a single-centre experience. Bone Marrow Transplantation 2012, Vol. 47 Supp 1:195, P625.			0,5
				0,5

	76. A.Pivkova-Veljanovska, S. Genadieva-Stavrik, Z.Stojanoski, S.Trajkova, L.Cadievski, I.Panovska-Stavridis L.Cevreska O.Karafilski, S.Krstevska –Balkanov, B.Georgievski. The incidence of DMSO side effects among autologous recipients with lymphoid malignancies: dose the conditioning matter? Bone Marrow Transplantation 2012, Vol. 47 Supp 1:196, P627. 77. З.Стојаноски, Б.Георгиевски, Л.Чевреска, А.К.Стојаноска Мултипен миелом кај пациенти со Сјогренов синдром. Прв македонски ревматолошки конгрес со меѓународно учество-МААР 2009 п.71-72. 78. Pivkova Veljanovska A, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Chadievski L, Cevreska L, Georgievski B. Factors that predict OS and NRM in autologous recipients with lymphoid malignancies. Bone Marrow Transplantation Journal, 2014:49(1): S474 (PH-AB087). 79. Pivkova Veljanovska A, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Chadievski L, Cevreska L, Useini S, Grubovik R, Georgievski B. Stem cell mobilization and cryopreservation of autologous grafts in patients with hematological malignancies: 13 years of center experience. Bone Marrow Transplantation Journal, 2014:49(1): S526 (PH-AB207). 80. Georgievski B, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Pivkova Veljanovska A, Cadievski L, Cevreska L. Implementation of noncryopreserved grafts in autologous hematopoietic stem cell transplantation for patients with multiple myeloma: single center experience. Bone Marrow Transplantation Journal, 2014:49(1): S161 (PH-P127 poster presentation).			0,5 0,5

	81. Stojanoski Z, Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Cadievski L, Petrovska M, Georgievski B, Cevreska L. Gram-negative bacterial isolation in stem cell recipients – single center experience. Bone Marrow Transplantation Journal, 2014;49(1): S464 (PH-AB062). 82. Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Stojanoski Z, Georgievski B. IPI in selecting patients with diffuse large B cell lymphoma in Rituximab Era. Blood, 2013;122(21). 83. Grubovic R, Georgievski B, Dukovski R, Cevreska L, Hristova Dimceva A, Genadieva Stavrik S, Useini S, Stojanoski Z, Pivkova A, Grubovic M. Allogeneic and autologous hematopoietic peripheral blood stem cell collection: 11 years experience. Bone Marrow Transplantation Journal, 2013;48(2):p494. 84. Pivkova Veljanovska A, Stojanoski Z, Genadieva Stavrik S, Chadievski L, Cevreska L, Grubovic R, Useini S, Georgievski B. Assessment of autologous grafts for optimization of peripheral blood progenitor cell harvest procedures in patients with hematological malignancies. Bone Marrow Transplantation Journal, 2013;48(2):R1480. 85. Stojanoski Z, Georgievski B, Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Cadievski L, Karanfilski O, Ivanovski M, Cevreska L. Influence of age, count of infused CD34 positive cells and disease activity on infections in stem cell transplanted patients: ten years center experience. Bone Marrow Transplantation Journal, 2013;48(2):R1501. 86. Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Pivkova Veljanovska A, Krstevska Balkanov S, Georgievski B. R-IPI in selecting patients			0,5 0,5 0,5

	with diffuse large B cell lymphoma. Bone Marrow Transplantation Journal, 2013;48(2):R 1539. 87. Georgievski B, Cevreska L, Stojanoski Z, genadieva Stavrik S, Chadievski L, Grubovic R, Useini S, Pivkova Veljanovska A. Mobilization of autologous peripheral blood hematopoietic stem cells for newly diagnosed multiple myeloma treated with cyclophosphamide, thalidomide and dexamethasone regimen, experience in Macedonia. Bone Marrow Transplantation Journal, 2013;48(2):R 1544. 88. Hadji-Pecova L, Petrussevska G, Panovska I, Stojanovski Z, Stojanovic A. Atypical Blastoid Variant of Hairy Cell Leukemia: a Case Report Lijec Vjesn 2011;godiste 133;(supl.4) p.111. 89. Стојаноска-Карацова А, Стојаноски З, Перчинкова С, Георгиевски Б. Успешен третман на лупус нефритис и рефрактерна тромбоцитопенија асоцирана со СЛЕ со Ритуксимаб, Втор македонски ревматолошки конгрес со меѓународно учество- МААР 2013, Книга на апстракти стр.54. 90. Стојаноски З, Карацова-Стојаноска А, Генадиева-Ставриќ С, Пивкова А, Чевреска Л, Георгиевски Б. Аутологна трансплантација на матични клетки во третман на автоимуни болести. Втор македонски ревматолошки конгрес со меѓународно учество- МААР 2013, Книга на апстракти стр.62. 91. Карацова-Стојаноска А, Стојаноски З, Перчинкова С, Бојациоска М, Видиник С, Павлова С. Моноклонална гамапатија со неодредено значење кај анкилозантен спондилитис – приказ на случај Втор македонски ревматолошки конгрес со			0,5 0,5 0,5

	меѓународно учество- МААР 2013, Книга на апстракти стр.89. 92. Стојаноски З. Почетни искуства со новиот орален антикоагулантен лек Ривароксабан кај пациенти со длабока венска тромбоза и белодробна тромбемболија. IV конгрес по трансфузиона медицина со меѓународно учество, 9-11.10.2014, Скопје, Република Македонија. 93. Zlate Stojanoski, Borce Georgievski, Sonja Genadieva Stavrik, Aleksandra Pivkova, Oliver Karanfilski, Lidija Cevreska Autologous stem cell transplantation in treatment of patients with multiple myeloma-12 years single center experience University Clinic of Hematology 4th International Congress on Leukemia – Lymphoma – Myeloma, May 22 – 25, 2013 • Istanbul, Turkey Poster No: 00168 Abstract:0117. 94. Grubovik R. Georgievski B. Velkova E. Cevreska L. Useini S. Genadieva-Stavrik S. Veljanovski N. Stojanovik A. Hristova-Dimceva A. Pivkova A. Petkovikj E. Stojanoski Z. Cadievski L. Grubovik M. Apheresis collections of mobilized hematopoietic stem cell from peripheral blood in healthy donors -13 years of experience. IV конгрес по трансфузиона медицина со меѓународно учество, 9-11.10.2014, Скопје, Република Македонија. 95. Злате Стојаноски, Борче Георгиевски, Соња Генадиева Ставрик, Александра Пивкова, Лазар Чадијев, Лидија Чевреска. Вакцинација кај пациенти третирани со трансплантација на матични хематопоеетски клетки. 19. Конгрес на Лекарите на Република Македонија 1-3.октомври 2015, стр.78. 96. Лазар Чадијевски, Александар Стојановик, Марица Павковик, Соња Генадиева Ставрик, Лидија Чевреска,			0,5
				0,5

	Злате Стојаноски, Александра Пивкова Велјановска, Борче Георгиевски. 18 ФДГ ПЕТ скен вс. КТ во посттерапевска евалуација и диференцијација на понатамошниот третман на пациенти со M.Hodgkin I Non Hodgkin Lymphoma. 19 Конгрес на Лекарите на Република Македонија 1-3.октомври 2015 стр.78. 97. A.Pivkova Veljanovska, S.Genadieva Stavrik, Z.Stojanoski, L.Chadievski, L.Cevreska, Dmilovska, B.Georgievski. Comorbidity index in prediction of survival after autologous transplantation in multiple myeloma-single center experience. 3-rd Congres of hematologists Serbia 12-15 November 2015. 98. B.Georgievski, S.Genadieva-Stavrik, Z.Stojanoski, A.Pivkova Veljanovska, D.Milovska, M.Pavkovik, L.Cadievski, L.Cevreska. Implementation of non-cryopreserved grafts in autologous hematopoietic stem cells transplantations for patients with multiple myeloma-single center 15 years experience. 3-rd Congres of hematologists Serbia 12-15 November 2015. 99. B.Georgievski, S.Genadieva Stavrik, Z.Stojanoski, L.Cadievski, D.Milovska, L.Cevreska, A.Pivkova-Veljanovska. Mobilisation of autologous peripherall blood hematopoietic stem cells for newly diagnosed multiple myeloma treated with cyclophosphamide, thalidomide and dexamethason regimen, experience in Macedonia. 3-rd Congres of hematologists Serbia 12-15 November 2015. 100. Z.Stojanoski, A.Pivkova, S.Genadieva-Stavrik, L.Cadievski, L.Cevreska, B.Georgievski. Stem cell transplantation a treatment modality in patients with acute myeloid leukemia. 3-rd Congres of hematologists Serbia 12-15 November 2015. 101. Irina Panovska Stavridis, Sanja Trajkova, Dusko Dukovski, Aleksandra Pivkova-Veljanovska, Borce Georgievski, Zlate Stojanoski, Marija Popova			0,5
				0,5

	Labacevska, Lidija Cevreska. Diagnostic work-up of acute myeloid leukemia (AML) patients in Republic of Macedonia. 2-nd Macedonian Congress of Pathology 1-4 September Ohrid.			0,5
102.	Aleksandra Pivkova-Veljanovska, Zlate Stojanoski , Lazar Cadievski, Lidija Cevreska, Borce Georgievski, Sonja Genadieva Stavrik. Can comorbidities predict survival of patients with multiple myeloma treated with autologous stem cell transplantation? Journal of clinical oncology 2016. 34.15. suppl.8023.			
103.	Aleksandra pivkova-Veljanovska, Sonja Genadieva-Stavrik, Zlate Stojanoski , Lazar Cadievski, Irina Panovska Stavridis, Sanja Trajkova, Lidija Cevreska, Borce Georgievski. Outcome after autologous transplantation in the term of comorbidities for patients with lymphoproliferative diseases: single center experience. Journal of clinical oncology 2016. 35.15. suppl.19502.			0,5
104.	Karadzova-Stojanoska A-Misevska-Percinkova S Bojadzioska M, Stojanoski Z Petrusevska G Kikuchi-Fujimoto necrotizing lymphadenitis in patient with mixed connective tissue diseases 2-nd Congress of Macedonian hematology assotiation. Skopje 2017 .			
105.	Stojanoski Zlate , Georgievski Borce, Pivkova-Veljanovska Aleksandra, Cevreska Lidija, Chadievski Lazar, Kochoski Bozidar. T-cell lymphoma as secondary malignancy after allogeneic stem cell transplantation – case report 2-nd Congress of Macedonian hematology assotiation. Skopje 2017.			0,5
106.	Karanfilski O., Genadieva Stavrik S., Grozdanova A., Martinova K., Stojanoski Z. ,Georgievski B., Kocheva S., Trpkovska Terzieva S., Milovska D., Pavkovic M,Pendovska M., Pivkova Veljanovska A., Sotirova T., Amzai G., Stojanovic A.			

	POSITION STATEMENT OF THE MACEDONIAN HEMATOLOGY ASSOCIATION REGARDING THE USAGE OF BIOSIMILAR PRODUCTS IN CLINICAL PRACTICE 2-nd Congress of Macedonian hematology association. Skopje 2017.			0,5
	107. Lazar Cadievski, Sonja Genadieva Stavric, Zlate Stojanoski, Aleksandra Pivkova Veljanovska, Dijana Miloska, Bozidar Kocoski, Lidija Cevreska, Borce Georgievski; Autologous peripheral blood hematopoietic stem cell transplantation in elderly patients with multiple myeloma. Is it feasible? - Single center experience 2-nd Congress of Macedonian hematology association. Skopje 2017.			
	108. Pivkova Veljanovska A, Stojanoski Z, Genadieva Stavrik S, Panovska Stavridis I, Trajkova S, Cevreska L, Chadievski L, Kochovski B, Georgievski B Autologous stem cell transplantation in Republic of Macedonia. 2-nd Congress of Macedonian hematology association. Skopje 2017.			
	109. Stojanoski Z, Georgievski B, Genadieva-Stavrik S, Pivkova A, Cevreska L, Cadievski L, Kocoski B, Miloska D, Panovska-Stavridis I, Trajkova S, Ivanovski M, Karanfilski O, Stojanovik A, Stankovic S. Frequency of multidrug resistant bacterial isolates in stem cell transplant recipients – single center experience. 2-nd Congress of Macedonian hematology association. Skopje 2017.			0,5
	110. Стојаноски З. Имунолошко опоравување по трансплантација на хематопоетски матични клетки. Лекарски весник, година 6, бр.78 ноември 2016, стр.7.			0,5

				0,5
				0,5

				0,5
				0,5
				0,5

				0,5
				0,5

				0,5
				0,5
				0,5
				0,5

				0,5
				0,5
				0,5

				0,5
				0,5
				0,5

				0,5
				0,5
				0,5

				0,5
				0,5
				0,5

				0,5
				0,5
				0,5

				0,5
				0,5
				0,5

				0,5
				0,5
				0,5

				0,5
				0,5
				0,5

				0,5
				0,5
				0,5

				0.5
				0.5

				0.5
				0.5
				0.5

				0.5
				0.5
				0.5

				0.5
				0.5
				0.5

				0.5
				0.5

				0.5
				0.5
9.	Апстракти објавени во зборник на конференција	43	1	43
	- меѓународна			
	1. Georgievski B., Cevreska L., Arsova F., Stojanoski Z., Genadieva S., Hadzi-Pecova L., Todorovski S B-hronicna limfocitna leukemija-Kliniko-patoloska analiza u 105 bolesnika. I-vi Hrvatski kongres hematologa i transfuziologa, Zagreb, Hrvatska 7-9.11.1995, p.95, abs.F3 2. Cevreska L., Genadieva S., Siljanovski N., Georgievski B., Stojanoski Z I-vi Hrvatski kongres hematologa i transfuziologa, Zagreb, Hrvatska 7-9.11.1995, p.96, abs.N23 3. Georgievski B., Cevreska., l., Arsova F., Todorovski S., Stojanoski Z B-chronic	1	1	1

	lymphocytic leukemia-clinicopathological analysis of 192 patients II meeting of the European haematology association, Paris, France,29.05-01.06.1996. British Journal of Haematology,1996,93,suppl.2,abstract 442,p.114	1	1	1
4.	Cevreska L.,Genadieva-Stavric S., Stojanoski Z. ,Siljanovski N.,Georgievski B., Efremov D IV-th Seminar New Trends in the treatment of Acute Leucemia, Briuni Islands,Croatia 14-17.09.1996,p.68	1	1	1
5.	Siljanovski N.,Karagozov A.,Arsova F.,Cevreska L.,Stojanovik A.,Georgievski B.,Todorovski S.,Genadieva S.,Smilevska T., Stojanoski Z ITP treated with splenectomy X Jugoslovenski hematoloski dani, Nis,10-12.10.1996,Book of abstracts,p.143			
6.	Cevrevska L.,Georgievska L.,Genadieva-Stavrik S., Panovska I., Stojanoski Z. ,pivkova A Acute myeloblastic leukemia in first remission-role of autologous transplantation 3 Hrvatski kongres hematologa I transfuziologa, 23-26 October Opatija R.Croatia Lijec Vjesn godiste 125:supplement 3:listopad 2003 str.118	1	1	1
7.	Stojanoski Z. ,Siljanovski N., Arsova F.,Efremov D.,Genadieva-Stavrik S.,Hadzi-Pecova L.,Ivanovski M.,Petrusevska G.,Lozance M.,Trpkova S.,Cevrevska L Antitimocitic globulin Cyclosporin A and methylprednisolone in a treatment of severe aplastic anemia, 3Hrvatski kongres hematologa I transfuziologa, 23-26 October 2003,Opatija,Croatia,Lijec Vjesn godiste 125;supplement 3;listopad 2003 str.104	1	1	1
8.	Genadieva-Stavrik S., Siljnovski N.,Zografski G.,Ivkovski Lj., Stojanoski Z. ,Lozance M.,Cevrevska L., Significance of bcl-2 and Ki-67 expression in aggressive			

	Non-Hodgkin lymphoma, 3Hrvatski kongres hematologa I transfuziologa, 23-26 October 2003, Opatija, Croatia, Lijec Vjesn godiste 125;supplement 3;listopad 2003 str.106			
	9. Karadzova-Stojanoska A., Grlickov M., Percinkova S., Bozinovski G., Stojanovik A., Stojanoski Z., Marina N., Pavlova S., Pusevski A B-cell hematological neoplasm in a patients with systemic lupus erythematosus, Annals of the Rheumatic Diseases, Annual European Congress of Rheumatology, 18-21 June, 44.	1	1	1
	10. Pivkova A., Georgievski B., Stojanoski Z., Panovska I., Efremov D. Criopreservation of hematopoietic stem cells single center experience, VII National Congress of Clinical and transfusion hematology, Sofia, R.Bulgaria, October 2003, abstract book p.55			
	11. Georgievski B., Cevrevska L., Efremov D., Stojanoski Z., Panovska I., Genadieva-Stavrik S., Krstevska S., Pivkova A ABMT without cryopreservation in the treatment hematological malignancies, VII National Congress of Clinical and transfusion hematology, Sofia, R.Bulgaria, October 2003, abstract book p.48.	1	1	1
	12. Panovska I., Georgievski B., Cevrevska L., Efremov D., Stojanoski Z., Pivkova A Non-myeloablative stem cell transplantation our first experience –case report, VII National Congress of Clinical and transfusion hematology, Sofia, R.Bulgaria, October 2003, abstract book p.40.			
	13. Cevrevska L., Georgievski B., Genadieva-Stavric S., Panovska I., Stojanoski Z., Pivkova A Autologous transplantation in patients with AML in first remission, VII National Congress of Clinical and			

	transfusion hematology, Sofija, R.Bulgaria, October 2003, abstract book p.40.	1	1	1
14.	Genadieva-Stavric S., Cevrevska L.,Siljanovski N.,Zografski G.,Ivkovski Lj., Stojanoski Z. , Lozance M.,Pivkova A BCL-2 and Ki-76 protein expression in aggressive NHL-prognostic significance, VII National Congress of Clinical and transfusion hematology, Sofija, R.Bulgaria, October 2003, abstract book p.10.			
15.	Pivkova A., Stojanoski Z. ,Panovska I.,Krstevska-Balkanov S.,Cevrevska l.,Efremov D.,Georgievski B Effective antifungal prophylaxis with fluconazole and itraconazole in patients undergoing hematopoietic stem cell transplantation , Blood Journal of the American Society of Hematology Vol.102 No.11 Nov 16 2003;45-th annual meeting program and abstracts December 6-9 2003 San Diego California.	1	1	1
16.	Panovska I.,Georgievski B.,Cevrevska L., Stojanoski Z. , Pivkova A.,Siljanovski N., Efremov D The incidence and Lamivudine treatment of acute hepatitis B virus infections after stem cell transplantation in pation with hematological malignancies, Blood Journal of the American Society of Hematology Vol.102 No.11 Nov 16 2003;45-th annual meeting program and abstracts December 6-9 2003 San Diego California.	1	1	1
17.	Genadieva-Stavrik S.,Zografski G.,Ivkovski L.,Siljanovski N.,Georgievski B., Stojanoski Z. ,Pivkova A.,Cevrevska L Clinical significance of bcl-2 and Ki-67 protein expression in aggressive non-Hodgkin lymphoma Blood Journal of the American Society of Hematology Vol.104 No.11 Nov 16. 2004;46-th Annual meeting program and abstracts December 4-7.2004.			

	18. Пивкова А.,Гергиевски Б.,Чевревска Л.,Силјановски Н.,Генадиева-Ставриќ С.,Стојаноски З., Пановска И., Свежа коскена срцевина или периферна крв како извор на хематопоетски стем клетки при автологна трансплантација на малигни хематолошки заболувања-искуства и резултати Макед. мед преглед, год.58,2004,стр.120-126 бр.3-4. 19. Genadieva-Stavrik S.,Cevrevska L.,Pivkova A.,Stojanoski Z.,Karanfilski O.,Georgievski B High-dose hemothorapy and autologous stem cell transplantation for malignant lymphoma:influence of disease status at time of transplant, Bone Marrow Transplantation Vol.37,suppl.1 March 2006 32-nd Annual meeting of the European group for blood and marrow transplantation, Hamburg, Germany, March 19-22.2006, abstract No.1187. 20. Pivkova A.,Cevrevska L.,Siljanovski N.,Stojanoski Z.,Genadieva-Stavrik S.,Panovska I.,Krstevska-Balkanov S.,Trajkova S.,Georgievski B Threelineage hypoplasia after initial neutrophil engraftment in patients with acute myeloid leukemia with undergoing autologous transplantation with BUCY conditioning:frequency outcomes and prognostic signifnificance, Bone Marrow Transplantation Vol.37,suppl.1 March 2006 32-nd Annual meeting of the European group for blood and marrow transplantation, Hamburg, Germany, March 19-22.2006, abstract No.1146. 21. Cevreska L, Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Stojanoski Z, Panovska I, Karanfilski O, Georgievski B. Long term follow up of autologous transplant in AML patients in first complete remission-five year single center experience. Bone Marrow Transplantation, 2007;39;312.	1 1 1 1	1 1 1 1	1 1 1 1

	22. Genadieva Stavrik S, Cevreska L, Stojanoski Z, Pivkova A, Stojanovik A, Krstevska Balkanov S, Karanfilski O, Georgievski B. High risk patients with aggressive Non-Hodgkin lymphoma should benefit from autologous stem cell transplantation in first remission (single center experience). Bone Marrow Transplantation, 2007;39;318. 23. Pivkova A, Genadieva Stavrik S, Cevreska L, Stojanoski Z, Krstevska Balkanov S, Trajkova S, Karanfilski O, Georgievski B. Mobilization of peripheral blood progenitors in multiple myeloma. How to deal with hard to mobilize myeloma patients? A five year single center experience. Bone Marrow Transplantation, 2007;39;323-324. 24. Pivkova A, Genadieva Stavrik S, Cevreska L, Stojanoski Z. Krstevska Balkanov S, Karanfilski O, Georgievski B. Mobilization of peripheral blood progenitors in multiple myeloma. How to deal with hard to mobilize patients-six years center experience. The Hematology Journal, Abstract book, 2007;494. 25. Pivkova A, Genadieva Stavri} S, Stojanoski Z, Georgievski B. Maticni kletki-kletocna terapija vo humanata medicina, 2008; 62(3):5-11. 26. Stojanoski Z, Cevreska L, Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Ivanovski M, Petrovska M, Popovska K, Georgievski B. Gram positive bacterial predomination in stem cell transplant recipients. Bone Marrow Transplantation Journal, 2009: (43) 1; 370. 27. Georgievski B, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Pivkova A. Acute myeloblastic leukemia in donors of PBSC for allogeneic transplantation- case report.	1 1 1 1 1	1 1 1 1 1	1 1 1 1 1

	Bone Marrow Transplantation Journal, 2009; (43) 1; 379. 28. Pivkova A, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Milenkov V, Cevreska L, Georgievski B. Acute renal failure in myeloma patients during mobilisation procedures for autologous transplantation. Bone Marrow Transplantation Journal, 2009; (43) 1; 389. 29. Genadieva-Stavrik S, Georgievski B , Cevreska L , Karanfilski O , Pivkova A, Stojanoski Z , Krstevska-Balkanov S ,Dukovski D. FLAG Ida regimen in the treatment of relapsed refractory acute leukemia: single center experience. European Hematology Association Meeting, Berlin 2009. Abstract book, abstract 1436. 30. Pivkova A, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Cevreska L, Krstevska Balkanov S, Trajkova S, Panovska Stavridis I, Karanfilski O, Georgievski B. validation of the predictive power of the hematopoietic cell transplantation co-morbidity index, performance status for non-relapse mortality and long term survival after autologous transplantation in patients with hematological malignancies. Bone Marrow Transplantation Journal 2010;45(2):106. 31. Pivkova A, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Krstevska Balkanov S, Cevreska L, Karanfilski O, Trajkova S, Georgievski B. Efficacy, complication rates and cost effectiveness of chemotherapy + G-CSF and single agent C-CSF as mobilizing regimens for autologous PBSC:analysis of 125 patients with hematological malignancies. Bone Marrow Transplantation Journal 2010;45(2):162-163.			
		1	1	1
		1	1	1

	32. Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Stojanoski Z, Milenkov V, Krstevska Balkanov S, Cevreska L, Georgievski B. Influence of filgrastim mobilization of HLA identical familiar healthy stem cell donor in allogeneic transplant setting. Bone Marrow Transplantation Journal 2010;45(2):312. 33. Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Stojanoski Z, Krstevska balkanov S, Milenkov V, Georgievski B. Autologous hematopoietic stem cell transplantation as an intensive consolidation therapy for adult patients in remission from acute myeloid leukemia. Bone Marrow Transplantation Journal 2010;45(2):417. 34. Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Stojanoski Z, Karanfilski O, Cevreska L, georgievski B. FLAG IDA regimen as salvage chemotherapy before hematopoietic stem cell transplantation in the treatment of refractory/relapsed acute myeloblastic leukaemia: single center experience. Bone Marrow Transplantation Journal 2010;45(2):418s. 35. Genadieva-Stavrik S, A Pivkova, Z.Stojanoski, S.Krstevska-Balkanov, B.Georgievski. Role of autologous hematopoietic stem cell transplantation as an intensive consolidation therapy for adult patients in remission from acute myeloid leukemia. Haema 2010; 1 (3): 266 -267, 38B. 36. A Pivkova, S. Genadieva-Stavrik, Z.Stojanoski, L.Cevreska, S.Trajkova, I.Panovska-Stavridis, S.Krstevska-Balkanov, B.Georgievski. Peripheral blood stem cell collection and mobilization for autologous transplantation: procedures, efficiency and risks. Haema 2010; 1 (3): 259-260.	1 1 1	1 1 1	1 1 1

	37. Genadieva-Stavrik S, Pivkova A, Stojanoski Z, Krstevska-Balkanov S, Georgievski B. Autologous hematopoietic Stem Cell transplantation as An Intensive Consolidation Therapy for Adult patients in Remission from Acute Myeloid Leukemia. ASH Annual Meeting Abstracts 2010 116: 4595. 38. Stojanoski Z, Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Karadzova Stojanoska A, Cevreska L, Georgievski B. Posterior reversible encephalopathy syndrome. Bone Marrow Transplantation Journal 2011;46(1):331. 39. Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Stojanoski Z, Krstevska Balkanov S, Trajkova S, Georgievski B. First step towards Macedonian donor registry mobilization of HLA identical familiar healthy stem cell donor in allogeneic transplant setting. Bone Marrow Transplantation Journal 2011;46(1):360-361. 40. A.Pivkova-Veljanovska, Z.Stojanoski, S. Genadieva-Stavrik, L.Cevreska, L.Cadievski, B.Georgievski. Assessing transplant outcome among Macedonian autologous recipients with haematological malignancies in a single centre. Bone Marrow Transplantation 2012, Vol. 47 Supp 1:279, P796. 41. B.Georgievski, S. Genadieva-Stavrik, Z.Stojanoski, L.Cevreska, L.Cadievski, A.Pivkova-Veljanovska,. Late relapse in a long-term survivors with AML after autologous transplantation in first remission– presentation of two cases. Bone Marrow Transplantation 2012, Vol. 47 Supp 1:350, P949. 42. S.Genadieva-Stavrik, A.Pivkova-Veljanovska, Z.Stojanoski, S.Krstevska –	1 1 1	1 1 1	1 1 1

	Balkanov, O.Karanfilski, L.Cadievski, B.Georgievski. Autologous stem cell transplantation for relapsed/refractory Hodgkin's lymphoma: a single –center experience. Bone Marrow Transplantation 2012, Vol. 47 Supp 1:445, P1136.	1	1	1
	43. S.Genadieva-Stavrik, T.Sotirova, L.Cadievski, A.Pivkova, Z.Stojanoski, O.Karanfilski, S.Krstevska–Balkanov., B.Georgievski. Autologous stem cell transplantation for relapsed/refractory Hodgkin's lymphoma: a single center experience. Bone Marrow Transplantation 2012, Vol. 47 Supp 1:449, P114.	1	1	1
		1	1	1
		1	1	1

		1	1	1
		1	1	1
		1	1	1

		1	1	1
		1	1	1

		1	1	1
		1	1	1
		1	1	1

		1	1	1
		1	1	1
		1	1	1

		1	1	1
		1	1	1
		1	1	1

		1	1	1
		1	1	1
		1	1	1

	- национална 1. Генадиева С.,Стојаноски З.,Стојановиќ А.,Чевреска Л.,Каранфилски О., Секундарен малиген лимфом на желудник кај пациент со хронична миелоична леукемија. Конгрес на гастроентеролозите и хепатолозите на Македонија, Охрид,21.9.1996,Книга на апстракти,стр.129,апс.13.	11	0,5	5,5

	2. Ефремов Д.,Силјановски Н.,Стојаноски З Климицин во лекувањето на инфекциите кај гранулоцитопенични хематолошки болни, XV конгрес на лекарите на Македонија,Охрид,Република Македонија, Октомври 1999, Макед.мед.преглед: 53,супл.39,стр.58. 3. Генадиева-Ставриќ С.,Стојановиќ А.,Чевреска Л.,Георгиевски Б.,Арсова Ф.,Станковиќ С.,Стојаноски З.,Јорданова В Нехочкинови лимфоми со примарна локализација во гастроинтестиналниот тракт, XV конгрес на лекарите на Македонија,Охрид, Р.Македонија, Октомври 1999, Макед.мед.преглед:53,супл. 39, стр.338. 4. Стојановиќ А.,Смилевска Т.,Арсова Ф.,Стојаноски З.,Станковиќ С.,Генадиева-Ставриќ С Тромботични комплокации кај есенцијална тромбозитемија, XV Конгрес на лекарите на Македонија,Охрид, Р.Македонија,Октомври 1999, Макед.Мед.Преглед:53,супл.39,стр.314. 5. Стојаноски З.,Силјаноски Н.,Ивановски М.,Арсова Ф., Хаџи-Пецова Л.,Ефремов Д.,Арсон Т., Карацова-Стојаноска А, Генадиева-Ставриќ С. Приказ на случај со дефицит на антитромбин III кај пациент со мигрирачки тромбофлебитис и белодробна тромбемболија, I конгрес на трансфузиолозите на Македонија со меѓународно учество, октомври 2000, Охрид, Р.Македонија, Макед. мед. преглед:година:54(супл.46)стр.225. 6. Генадиева-Ставриќ С., Чевреска Л., Георгиевски Б., Ефремов Д., Стојаноски З., Пановска И. Акутна промиелоцитна леукемија М3-хеморагични манифестации, I конгрес			

	на трансфузиолозите на Македонија со меѓународно учество, Октомври 2000, Охрид, Република Македонија, Макед. мед. преглед: година:54(супл.46)стр.255. 7. Стојаноски З.,Стојановиќ А.,Каличанин М.,Зафировски Г.,Чевревска Л.,Лозанче М.,Георгиевски Б.,Силјановски Н.,Каранфилски О.,Генадиева-Ставриќ С Не-Хочкинови лимфоми со примарна локализација во коска, II конгрес на МАДОТ со меѓународно учество, Охрид, мај,2000,Книга на апстракти, стр.48. 8. Стојаноски З.,Пановска И.,Силјановски Н.,Крстевска-Балканов С.,Георгиевски Б Фатална сепса со streptomonas maltophilia кај реципиент на матични хематопоетски клетки- приказ на случај, Трет конгрес на микробиолозите на Македонија 17-20 мај 2006 Охрид, Р.Македонија Макед. мед преглед 60 супл.67, стр.96. 9. Стојаноски З.,Чевревска Л.,Каранфилски О., Пивкова А.,Пановска И., Крстевска-Балканов С.,Ивановски М.,Станковиќ С., Силјановски Н.,Георгиевски Б Грам-позитивна бактериска преминација кај реципиентите на хематопоетски матични клетки (5-годишно искуство), Bone Marrow Transplantation Vol.37,suppl.1 March 2006 32-nd Annual meeting of the European group for blood and marrow transplantation, Hamburg, Germany, March 19-22.2006, abstract No.122. 10. Pivkova A, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Cevreska L, Gorgievski B. Prevention of hepatic veno-occlusive disease (VOD) following autologous hematopoietic stem cell transplantation. Abstract book of VIII-th Macedonian congress of			

	Gastroenterology and hepatology with international participation, 2008 Ohrid. 11. Genadieva Stavrik S, Pivkova A, Stojanoski Z , Krstevska Balkanov S, Georgievski B. Role of lamivudine in prophylaxis against Hepatitis B reactivation in carriers of hepatitis B who undergo myeloablative chemotherapy and allogeneic blood stem cell transplantation. Abstract book of VIII-th Macedonian congress of Gastroenterology and hepatology with international participation, 2008 Ohrid.			
	Одржано предавање по покана на универзитет	1	1	1
	Вкупно			383,6

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активноста:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Воведување нова јавно-здравствена метода во областа на здравството			

2.	1. Воведување на доплер-ултрасонографија	1	4	4
	2. Воведување на венска фотоплетизмографија со Rheo-doplex II метода			
	3. Имунизација на реципиенти на матични хематопоеетски клетки	1	4	4
	4. Одредување на вијабилност на криопрезервирани матични хематопоеетски клетки со Трипан блау			
	Експертски активности: рецензент во домашни и меѓународни стручни и научни списанија (Рецензент во списанијата: Македонски медицински преглед, MJMC, OMJMC и Journal of Analytical Oncology)	1	4	4
		1	4	4
		4	1	4
3.	Учество на промотивни активности на Факултетот	1	1	1
4.	Превод на дел од книга	2	1	2

5.	Завршена специјализација во областа на медицинските науки (интерна медицина)	1	2	2
6.	Завршена супспецијализација во областа на медицинските науки и здравството (хематологија)	1	1	1
Дејности од поширок интерес				
1.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир (Прв хематолошки конгрес, 2012; Балкански хематолошки денови Balkan day of hematology, 2012) Член на Научен одбор на Втор хематолошки конгрес, април 2017 Член на Организациски одбор на Конгрес за леукемии и хематолошка онкологија, 2016	1 1 1	1 1 1	1 1 1
2.	Награда за научни постигнувања од струкова организација Благодарница од МЛД	1	3	3

	Диплома од МЛД	1	3	3
	Плакета од МЛД	1	3	3
	Благодарница од ГОБ „8 Септември“	1	3	3
	Благодарница од Воздухопловна академија	1	3	3
3.	Студиски престој во странство - Клинички центар-Љубљана, Р Словенија, спонзориран од Министерството за наука и образование - Болница „Георги Папаниколау“, Солун, Р Грција, обука за криопрезервација на матични клетки 1999 - Болница „Георги Папаниколау“, Солун, Р Грција, обука за трансплантација на матични клетки 2000 - Клиника „Норд“, Нирнберг 2014, обука за трансплантација од несроден дарител - едукација 1 месец, Клинички центар-Љубљана, Словенија,	1	0,5	0,5
		1	0,5	0,5
		1	0,5	0,5

	ТХСК несроден дарител			
		1	0,5	0,5
		1	0,5	0,5
4.	Раководител на внатрешна организациона единица Претседател на Управен одбор на Клиниката за хематологија Раководител на Оддел за алогена трансплантација	2	3	6
5.	Учество во комисии и тела на државни и други органи Комисија за интрахоспитални инфекции формирана од Министерство за здравство Комисија за ретки болести на Министерство за здравство Комисија за биосимилари на Министерство за здравство	1 1 1	1 1 1	1 1 1
6.	Учество во изработка на национална програма од одредена област	1	3	3

	Национална програма за превенција, следење и третман на интрахоспитални инфекции	1	3	3
	Национална програма за употреба на биосимиларните лекови	1	3	3
	Формирање на регистар за ретки болести во хематологијата при Министерство за здравство	1	3	3
	Претседател на УО на ЈЗУ Клиника за хематологија	1	3	3
	Вкупно			70,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	198,2
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	383,6
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	70,5
Вкупно	652,3

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Лидија Чевреска, претседател
с.р.
2. Проф. д-р Борче Георгиевски, член с.р.
3. Проф. д-р Соња Генадиева-Ставриќ, член
с.р.
4. Проф. д-р Гордана Пемовска, член с.р.
5. Проф. д-р Петар Дејанов, член с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕГЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научно истражувачката и стручно-апликативната дејност на кандидатот, како и дејноста од поширок интерес на н.сор. д-р Злате Стојаноски.

Врз основа на изнесените податоци и севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Злате Стојаноски поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и

Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје ги исполнува сите услови да биде избран во звањето виш научен соработник во научните области: интерна медицина и хематологија.

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Лидија Чевреска, претседател
с.р.
2. Проф. д-р Борче Георгиевски, член с.р.
3. Проф. д-р Соња Генадиева-Ставриќ, член
с.р.
4. Проф. д-р Гордана Пемовска, член с.р.
5. Проф. д-р Петар Дејанов, член с.р.

РЕФЕРАТ ЗА ИЗБОР НА ЛИЦЕ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ ОРТОПЕДСКИ БОЛЕСТИ НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет, објавен во весниците „Нова Македонија“, „Вечер“ и „Коха“ од 12.9.2017 година, за избор на 1 лице во сите научни звања во научната област ортопедски болести и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. VI, донесена на 3.10.2017, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Анастасика Попоска, редовен професор на Клиниката за ортопедски болести, д-р Милан Самарџиски, вонреден професор на Клиниката за ортопедски болести, д-р Зоран Божиновски, вонреден професор на Клиниката за ортопедски болести, д-р Златко Темелковски, вонреден професор на Клиниката за ортопедски болести, д-р Климе Ѓорески, редовен професор на Институтот за радиологија.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на лице во сите научни звања во научната област ортопедски болести, во предвидениот рок се пријави н. сор. д-р Даниела Георгиева.

3. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката н. сор. д-р Даниела Георгиева е родена на 21.10.1967 год., во Куманово. Средно образование завршила во „МУЦ д-р Панче Караџов“ на 10.6.1986 год. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Дипломирала на 4.3.1992 година, со просечен успех 8,60.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1993/1994 се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Медицинскиот факултет. Студиите ги завршила на 11.4.1995 година, со просечен успех 9,40. На 29.12.2003 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Клиничко-радиографска анализа на стапало со Hallux Valgus“.

Докторска дисертација пријавила на 25.12.2008 година на Медицинскиот факултет на тема: *Евалуација на резултатите од оперативните процедури по методите на Mitchell и Keller за корекција на Hallux Valgus деформитетот*, ја одбрала на 2.4.2012, пред Комисија во состав: проф. д-р Љупчо Каревски, доц. д-р Златко Темелковски, проф. д-р Бети Зафирова Ивановска, проф. д-р Анастасика Попоска и проф. д-р Михаел Груневски. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област ортопедија.

На 11.4.2013 година е избрана во звањето научен соработник на Медицинскиот факултет во областа ортопедија.

Во моментот е научен соработник. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1049 од 1.3.2013 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 774, 937, 1001 и 1049 како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

4. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Научноистражувачка дејност

Н. сор. д-р Даниела Георгиева од последниот избор до денот на пријавата има објавено вкупно 44 научни трудови од ортопедската област, од кои 6 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 20 труда во меѓународни научни списанија и 18 труда во зборници од научни собири.

ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР НА ЛИЦЕ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА

Кандидат: *Даниела Мане Георгиева*

Институција: *Медицински факултет, ЈЗУ Клиника за ортопедски болести*

Научна област: *ОРТОПЕДСКИ БОЛЕСТИ*

Научно истражувачка дејност

Ред.	Назив на активност:	Поеени
1.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
	1/1 Poposka A, Georgieva D , Dzoleva Tolevska R, Georgiev A. Prevention, management and rehabilitation of patients with cerebral palsy. Contributions, Sec.Biol.Med.Sci, MASA. 2012, XXXIII 2:153-161	3,6
	1/2 Dzoleva Tolevska R, Poposka A, Georgieva D . Results of ultrasound screening of the hips in newborns and infants. Sanamed,2012, Vol 7(2):97-101	4.8

1/3 Dzoleva Tolevska R, Poposka A, Samardziski M, Georgieva D. Comparative analysis of diagnostic methods in meniscal lesions. Contributions, Sec.Biol.Med.Sci, MASA. 2013, XXXIV 3:79-83.	3,6
1/4 Цолева Толевска Р, Попоска А, Самарџиски М, Георгиева Д. Компаративна анализа на дијагностичките методи кај рскавични повреди на коленото. Архиви на јавното здравје. 2013, Вол. 5, Но 1:42-45	3,6
1/5 Цолева Толевска Р, Попоска А, Темелковски З, Самарџиски М, Георгиева Д. Компаративна анализа на дијагностичките методи кај внатрешно нарушување на коленото. Архиви на јавното здравје. 2013, Вол. 5, Но 1:46-49	3,6
1/6 Dzoleva Tolevska R, Poposka A, Samardziski M, Atanasov N, Georgieva D. Comparative analysis of diagnostic methods in anterior cruciate ligament (ACL) injuries. Acta Morphologica, 2013, Vol.10(2):57-60.	3,6
1/7 Dzoleva Tolevska R, Poposka A, Samardziski M, Georgieva D. Ifrapatellar fat pad haemangioma – case report. Sanamed, 2014, Vol 9(2):177-180.	3,6 + i.f.
1/8 Georgieva D , Poposka A, Dzoleva-Tolevska R, Maneva Kuzevska K, Georgiev A, Zivkovic V. Osgood-Schlatter disease – a common problem in young athletes. Research in Physical Education, Sport and Health, 2015, Vol 4(2): 47-	3,6
1/9 Kuzevska-Maneva K, Kacarska R, Gjirkova-Angelovska B, Maneva E, Jovanovska V, Neshkovska-Shumenkovska M, Georgieva D , Georgiev A. Mitral Valve Prolapse in teenagers and competitive sports. Research in Physical Education, Sport and Health, 2015, Vol 4(2): 100-107	3,6
1/10 Georgiev A, Stevanovski M, Georgieva D , Stoimenovska K, Dzoleva-Tolevska R, Nanceva J. Health economic aspects of chronic diseases. International Journal of Recent in Art and Sciences. 2015. Vol 4: 308-314.	3,6
1/11 Georgieva D , Poposka A, Dzoleva-Tolevska R, Maneva Kuzevska K, Georgiev A, Nanceva J. Hallux valgus deformity – ladies modern foot problem. International Journal of Recent Research in Arts and Sciences, 2015, Vol 4:335-338.	3,6
1/12 Dzolev G, Dzoleva-Tolevska R, Sredovska-Bozinov A, Georgieva D , Georgiev A. Anatomy and physiology of the bone tissue. International Journal of Recent Research in Arts and Sciences, 2015, Vol 4:489-496.	3,6
1/13 Georgieva D , Poposka A, Bozinovski Z, Samardziski M, Dzoleva-Tolevska R, Nanceva J. Comparative radiographic analysis of the results of treatment of hallux valgus deformity according to Mitchell and Keller operative methods. Sanamed, 2016, Vol 11(1):47-52.	3,6+if 0.242
1/14 Bozinovski Z, Jakimova M, Georgieva D , Dzoleva-Tolevska R, Nanceva J. Volkmann's contracture as a complication of supracondylar fracture of humerus in children - Case report. Sanamed, 2016, Vol 11(1):58-61.	3,6+if
1/15 Nancheva J, Andonovski A, Georgieva D , Bozinovski Z, Dzoleva R, Gavrilovski A, Georgiev A. Does the addition of dexamethason to local anesthetic prolong the analgesia of interscalen plexus brachialis block in patients with shoulder surgery? Sanamed, 2016, Vol 11(1):15-20.	3,6+if 0.242

	1/16 Dzoleva-Tolevska R, Poposka A, Georgieva D , Bozinovski Z, Nanceva J, Gjoshev S. Comparative Analyses of diagnostic methods in knee injuries. Sanamed, 2016, Vol 11(1): 39-45.	3,6+if 0.343
	1/17 Nancheva J, Andonovski A, Kamnar V, Georgieva D , Nanceva A, Georgiev A. General anesthesia: Is it safe for newborns, infants and young children? Sanamed, 2016, Vol 11(2): 162-167.	3,6+if 0.343
	1/18 Georgieva D , Poposka A, Samardziski M, Bozinovski Z, Dzoleva-Tolevska R, Nanceva J, Seljmani R, Georgiev A, Zivkovic V, Mitricka-Stardelova D. Teniss elbow: Its origins and treatment. Research in Physical Education, Sport and Health, 2016, Vol 5(1): 82-86.	3,6
	1/19 Samardziski M, Nancheva J, Georgieva D , Dzoleva-Tolevska R, Shabani I, Dalipi R, Georgiev A. Bone tumors and tumor-like lesions associated with knee trauma. Research in Physical Education, Sport and Health, 2016, Vol 5(1): 87-90.	3,6
	1/20 Dzoleva-Tolevska R, Poposka A, Georgieva D , Samardziski M, Bozinovski Z, Nanceva J, Georgiev A, Gjoshev S, Jovanovski-Srceva M. Meniscal tears. Research in Physical Education, Sport and Health, 2016, Vol 5(1): 117-120.	3,6
	1/21 Георгиева Д , Попоска А, Самарџиски М, Џолева-Толевска Р, Божиновски З, Нанчева Ј, Сељмани Р, Георгиев А. Улогата на физикалната терапија во спортската медицина. International Journal of Recent Research in Arts and Sciences, 2016, Vol 5:166-171.	3,6
	1/22 Djolev G, Djoleva-Tolevska R, Georgieva D , Georgiev A, Sredovska-Bozinov A. Rotator cuff tendinopathy and impingement syndrome – Diagnosis and treatment. International Journal of Recent Research in Arts and Sciences, 2016, Vol 5:142-149.	3,6
	1/23 Dzoleva-Tolevska R, Poposka A, Samardziski M, Georgieva D , Bozinovski Z, Nanceva J, Georgiev A, Gjoshev S, Mircevska E. Usage of different types of anesthesia in orthopedic patients treated with day case surgery. International Journal of Recent Research in Arts and Sciences, 2016, Vol 5:122-127.	
	1/24 Божиновски З, Георгиева Д , Џолева-Толевска Р, Нанчева Ј. Протетизирање кај ампутации на долни екстремитети. International Journal of Recent Research in Arts and Sciences, 2016, Vol 5:150-156.	3,6
	1/25 Samardziski M, Nanceva J, Georgieva D , Dzoleva-Tolevska R, Dalipi R, Georgiev A. Management of osteosarcoma. Journal of Recent Research in Arts and Sciences, 2016, Vol 5:128-1141.	3,6
	1/26 Bozinovski Z, Georgieva D , Tolevska-Dzoleva R, Nanceva J. Flat feet – Do we need surgical intervention? Journal of Recent Research in Arts and Sciences, 2017, Vol 7: 8-13.	3,6
2.	Секциско предавање на научен/стручен собир	
	2/1 Џолева-Толевска Р, Попоска А, Самарџиски М, Божиновски З, Георгиева Д . Примена на ПРП кај дегенеративни заболувања на коленото. Состанок на МАДОТ, Камник-Скопје, 6. 5. 2016.	1

3.	Апстракти објавени во зборник на конференција – меѓународна	
	3/1 Божиновски З, Георгиева Д , Шабани И. Ботулиnum токсин кај пациенти со спастична форма на церебрална парализа. XIX конгрес на лекарите на Република Македонија со меѓународно учество, Скопје 2015, Книга на апстракти 136.	
	3/2 Констандина Кузевска-Манева , Розана Кацарска, Бети Ѓуркова-Ангеловска, Даниела Георгиева , Роза Цолева-Толевска, Антонио Георгиев. Градна болка кај адолесценти со деформитети на 'рбетот и градниот кош. XIX конгрес на лекарите на Република Македонија со меѓународно учество, Скопје 2015, Книга на апстракти 134.	1
	3/3 Georgieva D , Samardziski M, Bozinovski Z, Dzoleva-Tolevska R, Georgiev A, Kuzevska-Maneva K, Gjirkova-Angelovska B. Pediatric orthopedics – basic scientific grounds. Шести конгрес на Здружението на педијатри на Република Македонија со интернационално учество, Струга 2015, Книга на	1
	3/4 Georgieva D , Samardziski M, Bozinovski Z, Dzoleva-Tolevska R, Georgiev A, Kuzevska-Maneva K, Gjirkova-Angelovska B. Treatment of juvenile hallux valgus deformity. Шести конгрес на Здружението на педијатри на Република Македонија со интернационално учество, Струга 2015, Книга на	1
	3/5 Георгиева Д , Темелковски З, Божиновски З, Самарџиски М, Цолева-Толевска Р, Георгиев А, Кузевска-Манева К. Третман на пациенти со церебрална парализа. Шести конгрес на Здружението на педијатри на Република Македонија со интернационално учество, Струга 2015, Книга на апстракти 53.	1
	3/6 Gjirkova-Angelovska B, Kacarska R, Kuzevska-Maneva K, Jovanovska V, Georgieva D et al. Pulmonary artery variations and associated cardiac defects in Tetralogy of Fallot. Шести конгрес на Здружението на педијатри на Република Македонија со интернационално учество, Струга 2015, Книга на апстракти 59.	1
	3/7 Gjirkova-Angelovska B, Kacarska R, Kuzevska-Maneva K, Jovanovska V, Georgieva D et al. Juvenile idiopathicarthritis moderntherapeutical treatment. Шести конгрес на Здружението на педијатри на Република Македонија со интернационално учество, Струга 2015, Книга на апстракти 58.	
	3/8 Dzoleva-Tolevska R, Temelkovski Z, Samardziski M, Georgieva D , Nanceva J, Jovanovski-Srceva M. Meniscal lesion in children. Шести конгрес на Здружението на педијатри на Република Македонија со интернационално учество, Струга 2015, Книга на апстракти 43.	1
	3/9 Dzoleva-Tolevska R, Georgieva D , Samardziski M, Bozinovski, Maneva K, Georgiev A. Diagnosis and treatment of Osgood-Schlater disease. Шести конгрес на Здружението на педијатри на Република Македонија со интернационално учество. Струга 2015, Книга на апстракти 42.	1

	3/10 Bozinovski Z, Georgieva D , Dzoleva-Tolevska R, Samardziski M, Kuzevska-Maneva K. Surgical treatment on the Lower Extremities in Patients with Spastic Cerebral Palsy. Шести конгрес на Здружението на педијатри на Република Македонија со интернационално учество. Струга 2015, Книга на апстракти 24.	1
	3/11 Божиновски З, Георгиева Д , Долева-Толевска Р, Кузевска-Манева К. Промените на колкот на пациенти со спастична форма на церебрална парализа. Шести конгрес на Здружението на педијатри на Р. Македонија со интернационално учество. Струга 2015, Книга на апстракти, 23.	1
	3/12 Samardziski M, Poposka A, Georgieva D , Dzoleva-Tolevska R, Atanasov N, Dalipi R. Long-term follow-up of 17 pediatric cases with high-grade non-metastatic osteosarcoma of extremities. Шести конгрес на Здружението на педијатри на Република Македонија со интернационално учество. Струга	1
	3/13 Nancheva J, Dzoleva R, Georgieva D, Samardziski M. Are central blocks suitable for day-case surgery in children? Balkan States Anesthesia Days III. Skopje, May, 2016.	1
	3/14 Dzoleva-Tolevska R, Samardziski M, Georgieva D , Nancheva J, Jovanovski-Srceva M, Mojsova M, Gjosev S, Shumkovski A. Day case orthopedic surgery. Balkan States Anesthesia Days III. Skopje, May, 2016.	1
	3/15 Djolev G, Djoleva-Tolevska R, Georgieva D , Georgiev A, Sredovska-Bozinov A. Rotator cuff tendinopathy & impingement syndrome- diagnosis and treatment. International scientific conference “Global challenges and opportunities-future perspectives of developing countries”, MIT University Skopje, May, 2016. Book of abstracts 45.	1
	3/16 Dzoleva-Tolevska R, Poposka A, Samardziski M, Georgieva D , Jovanovski Srceva M, Mirchevska E. Carpal tunnel syndrome – open vs endoscopic release. 7 Balkan Congress of arthroscopy, sports traumatology and knee surgery. Thessaloniki, Greece, September 2016, Book of abstracts 018.	1
	3/17 Grujoska Veta D, Georgieva D , Dzoleva R, Dimitrieska Kiprovska S, Poposka A. Ultrasound examination of musculoskeletal adverse side effects after vaccination in babies. 28th Euroson Congress of the EFSUMB. Leipzig, October 2016, P8-12.	1
	Вкупно	114.5

Стручно-апликативна дејност

Ред. број	Назив на активност:	Поединици
1.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија (за изминатите 5 години)	
	1/1 Рецензент на трудови објавени во меѓународно / научно стручно списание: Македонско ортопедско-трауматолошки гласник	2

2.	Клиничка или научноапликативна студија во областа на медицинските науки и здравството	
	2/1 Атхерентност и подносливост на Алводроник 150 мг, филм-обложени таблети кај пациентки со посмеленопаузална остеопороза. Одобрена од Етичка комисија бр.15-3337/2 и Комисијата за клиничко испитување на лекови и медицински помагала бр.15-5066/2 при Министерството за здравство на Р Македонија. Студијата е работена во текот на 2012-	1
	3/1 Специјализација по ортопедија, 1999 год.	2
	Вкупно	6

Дејности од поширок интерес

Ред. број	Назив на активност:	П
1.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание	
	1/1 International Journal of Recent Research in Arts and Sciences	1
2.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	
	2/1 2 nd International Scientific Conference. Research in physical education, sport, and health. Faculty of Physical Education, Sport and Health, Skopje 2016.	1
	2/2 International Scientific Conference “Global challenges and opportunities-future perspectives of developing countries”. MIT University Skopje, 2016.	1
3.	Раководител на внатрешна организациона единица	3
4.	Член на комисија за избор во звање	0.2
5.	Учество во комисии и тела на државни и други органи	
	5/1 Претседател на испитна комисија за полагање на прв дел од стручен испит 20.09.2016 год. Лекарска комора на Р. Македонија.	1
	5/2 Член на комисија за следење и унапредување на квалитетот на здравствената заштита.	1
	5/3 Член на второстепена комисија за мобилност	1
	5/4 Член на комисија за изготвување на наод и мислење за видот и степенот на попреченост во физичкиот развој и специфичните потреби.	1
	Вкупно	10.2

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
Научноистражувачка дејност	114,5
Стручно-апликативна дејност	6
Дејности од поширок интерес	10,2
Вкупно	130,7

Оценка од самоевалуација

Кандидатот н. сор. д-р Даниела Георгиева, за изминатите пет години, доби позитивна просечна оценка (96,8) од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

- 1. Проф. д-р Анастасика Попоска с.р.**
- 2. Вонр. проф. д-р Милан Самарџиски с.р.**
- 3. Вонр. проф. д-р Зоран Божиновски с.р.**
- 4. Вонр. проф. д-р Златко Темелковски с.р.**
- 5. Проф. д-р Климе Ѓорески с.р.**

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на н. сор. д-р Даниела Георгиева.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека н. сор. д-р Даниела Георгиева поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето виш научен соработник во научната област ортопедски болести.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, н. сор. д-р Даниела Георгиева да биде избрана во звањето **виш научен соработник** во научната област ортопедски болести.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

- 1. Проф. д-р Анастасика Попоска с.р.**

2. Вонр. проф. д-р Милан Самарциски с.р.
3. Вонр. проф. д-р Зоран Божиновски с.р.
4. Вонр. проф. д-р Златко Темелковски с.р.
5. Проф. д-р Климе Ѓорески с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: МИКРОБИОЛОГИЈА,
БАКТЕРИОЛОГИЈА, ВИРУСОЛОГИЈА И ПАРАЗИТОЛОГИЈА НА
МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје/ Медицински факултет/Институт за микробиологија и паразитологија, објавен во весниците „Нова Македонија“, „Вечер“ и „Коха“ од 12.9.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: микробиологија, бактериологија, вирусологија и паразитологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-4826/66, донесена на 4.10.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Милена Петровска, редовен професор на Катедрата за микробиологија и паразитологија, д-р Жаклина Цековска, вонреден професор на Катедрата за микробиологија и паразитологија и д-р Гордана Јанкоска, вонреден професор на Катедрата за микробиологија и паразитологија.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на едно лице во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: микробиологија, бактериологија, вирусологија и паразитологија, во предвидениот рок се пријави **доц. д-р Ана Кафтанчиева**.

1. Биографски податоци

Доц. д-р Ана Кафтанчиева е родена на 23.XII 1966 година во Скопје. Средно образование завршила во 1985 година во Скопје со континуиран одличен успех. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет во Скопје, насока: општа медицина, на кој се запишала во учебната 1985/86 година и дипломирала во 1992 година со просечен успех 9,08. Од јануари 1995 година е вработена на Институтот за микробиологија и паразитологија при Медицинскиот факултет во Скопје. Стручниот испит за лекари го

положила во 1994 година, а специјализација по медицинска микробиологија во декември 1999 година.

Активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1998/99 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Медицинскиот факултет во Скопје и ги завршила студиите во 2002 година со просечен успех 10. На 28.12.2004 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Проценка на методите за фенотипска детекција на продукцијата на бета-лактамази со проширен спектар (ESBL) кај ентеробактериите“.

Докторска дисертација пријавила во јануари 2008 година на Медицинскиот факултет во Скопје. Темата со наслов: „Бета-лактамази со проширен спектар (ESBL) кај клинички изолати на *E. coli* и *Klebsiella*: детекција, преваленца и молекуларна типизација“, ја одбрала на 5.4.2012 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Никола Пановски, проф. д-р Милена Петровска, проф. д-р Кака Поповска, проф. д-р Елена Трајковска-Докиќ и проф. д-р Зорка Николова. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област микробиологија и паразитологија.

За помлад асистент по микробиологија со паразитологија била избрана во јуни 1997 година, а за асистент во 2001 година и реизбрана во истото звање во 2006 година. За научен соработник по предметот Микробиологија со паразитологија била избрана во април 2013 година, а во септември 2015 година била избрана во звањето доцент на истиот предмет. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1105 од 2015 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 682/1997, бр. 774/2001, бр. 849/2004 (бр. 872/2005), бр. 894/2006 и бр. 1046/2013 и бр. 1105/2015, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Доц. д-р Ана Кафтанчиева учествува во изведувањето на теоретската и практичната настава, во подготвување, изведување и прегледување на писмениот дел и усниот дел од испитите и редовни консултации по предметот Микробиологија со паразитологија 1 и 2 на првиот/вториот циклус студии на студиските програми по медицина и фармација, како и на тригодишните стручни студии на Медицинскиот факултет и Фармацевтскиот факултет, и наставата по предметот Микробиологија со имунологија за студиската програма по стоматологија на Стоматолошкиот факултет, УКИМ, Скопје.

Доц. д-р Ана Кафтанчиева е едукатор на специјализантите по медицинска микробиологија, како и на специјализантите од други специјалности кои завршуваат дел од турнусите на Институтот за микробиологија и паразитологија. Досега одржала две стручни предавања за специјализантите по медицинска микробиологија, како и две предавања за сите специјализанти на Медицинскиот факултет во Скопје. Во тековниот период е ментор на еден специјализант по медицинска микробиологија.

Учествува на научни и на стручни состаноци во земјата и во странство. Била ментор на две студентски теми и една матурска тема, за која ученичката освои прво место на републичкиот натпревар по природни науки. Одржала повеќе едукативни предавања на состаноци на лекарски здруженија.

Учествувала во комисии за оцена и за одбрана на 2 магистерски труда, како и во комисии за полагање на 2 специјалистички испита.

Доц. д-р Ана Кафтанчиева е редовен рецензент на стручни и научни трудови за национални и меѓународни медицински списанија.

Автор е на една глава во учебникот „Медицинска микробиологија и паразитологија - специјален дел“ (главен уредник: проф. д-р Никола Пановски), кој е рецензиран и прифатен за официјален учебник за студентите на Медицинскиот факултет за предметот Микробиологија со паразитологија 2. Автор е на повеќе делови од учебниците „Микробиологија за студентите по стоматологија“ и „Микробиологија и паразитологија за студентите по фармација“, рецензирани и прифатени за официјални учебници за студентите по дентална медицина и фармација.

Коавтор е на две поглавја од „Практикум по медицинска микробиологија и паразитологија“ (главен уредник: проф. д-р М. Петровска). Практикумот досега има четири изданија.

Научноистражувачка дејност

Доц. д-р Ана Кафтанчиева има објавено вкупно 148 стручни и научноистражувачки трудови (од кои 45 објавени *in extenso*).

Од последниот избор до денес, доц. д-р Ана Кафтанчиева има објевени 13 научноистражувачки трудови *in extenso* во меѓународни списанија и списанија со меѓународен уредувачки одбор (од кои 7 се со импакт фактор) и 15 апстракти во зборници од научни собири во земјата и во странство.

Учествувала во работата на три домашни научни проекти, финансирани од Министерството за наука на Р Македонија и во три меѓународни проекти, од кои два во последниот изборен период, и тоа:

1. „Карактеризација на хемискиот состав и биолошката активност на видовите бор и смрека (*Pinus spp.*, *Pinaceae*, *Juniperus spp.*, *Cupresaceae*) од македонската флора и проценка на можностите за нивна употреба во медицински и/или во други комерцијални цели“ (домашен проект со меѓународно учество, Фармацевтски факултет, завршен во 2013 год.).
2. „Европски проект за детекција на карбапенемаза-продуцирачки ентеробактерии“ (EUSCAPE-project), во организација на ECDC, а раководен од проф. д-р Најо Grundman од Универзитетот во Гронинген, Холандија (2013-2014 год.).

Стручно-апликативна дејност

Доц. д-р Ана Кафтанчиева е раководител на Лабораторијата за инфекции на рани и меки ткива повеќе од 10 години. Учествовала во формирањето на нови протоколи и постапки за унапредување на дијагностиката.

Во период од три години (2007-2009) била член на Комисијата за следење на интрахоспитални инфекции при ЈЗУ Универзитетска клиника за трауматологија, а во последните три години (2015-2017) е член на Комисијата за следење на интрахоспитални инфекции при ЈЗУ Универзитетска клиника за абдоминална хирургија.

Била член на повеќе комисии за јавни набавки, формирани од Медицинскиот факултет, УКИМ, Скопје (само во 2012 година во 5 комисии).

Доц. д-р Ана Кафтанчиева остварила повеќе стручни усовршувања и студиски престои во странство од кои актуелен за овој избор е престојот на Институтот за микробиологија и имунологија на Медицинскиот факултет при Универзитетот во Љубљана, Словенија, во рамките на Еразмус-програмата за размена на научен кадар, во период од една недела (април 2016).

Дејности од поширок интерес

Доц. д-р Ана Кафтанчиева е член на повеќе здруженија: Здружението на микробиолозите на Македонија, Федерацијата на европските микробиолошки друштва - FEMS, Европското здружение за клиничка микробиологија и инфективни заболувања - ESCMID, како и на EUMS (Унија на европски медицински специјалности).

Активно учествовала во организацијата на сите пет конгреси на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, а актуелен за овој избор е Конгресот на микробиолози на Македонија со меѓународно учество во 2014.

Во периодот од последниот избор, доц. д-р Ана Кафтанчиева учествувала на:

- Втората работилница за антибиотска резистенција (2nd Combacte Lab-Net Workshop on Antibiotic resistance, организирана од Универзитетот во Антверпен, Белгија), што се одржа во Скопје, во ноември 2014 година, како дел од организацијата и како предавач;
- Работилницата за примена на EUCAST - критериумите во Р Македонија, во јуни 2016 год во Скопје, како организатор, модератор на практичниот дел и како предавач;
- Првиот симпозиум на превентивна медицина во Р Македонија, одржан во Охрид, ноември 2016 година како коорганизатор;
- Национални состаноци на CAESAR - мрежата во Р Македонија, одржани во Скопје, 2015 год. и во Штип, во 2016 година, како организатор и како предавач;
- Работилницата за примена на EUCAST - критериумите за интерпретација на антимикробната осетливост на Грам-негативните бактерии, која се одржа во Скопје, септември 2017 година, во својство на организатор и модератор на практичниот дел

Со решение на министерот за здравство од 17.5.2016 година, номинирана е во тимот за имплементација на EUCAST - методологијата за детекција на антимикробната осетливост во микробиолошките лаборатории во Р Македонија.

Во периодот од октомври 2011 до април 2016 година, доц. д-р Ана Кафтанчиева ја извршуваше функцијата секретар на Здружението на микробиолози на Македонија, а од април 2016 е претседател на Здружението на микробиолози на Македонија.

Добитник е на Благодарница, Диплома и Плакета од Македонското лекарско друштво за придонес и ангажирање во активностите што ги организира МЛД.

Оценка од самоевалуација

Во сите анонимно спроведени анкети на студентите на Медицинскиот факултет, УКИМ, Скопје, доц д-р Ана Кафтанчиева секогаш добива позитивна оценка (од 4,5 до 4,98).

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Кафтанчиева Крсте Ана

Институција: Медицински факултет, Скопје, Институт за микробиологија и паразитологија

Научна област: медицина, микробиологија

Наставно-образовна дејност

Ред. бр.	Назив на активностите					Поени
1	Одржување настава на прв циклус на студии за последните 5 години (2013-2017)					6,4
	Факултет	Бр. на часови неделно	Бр. на работни недели по бр. на семестри	Поени	Вкупно	
	Медицински	0,5	150	0,04	3	
	Стоматолошки	0,5	75	0,04	1,5	
	Фармацевтски	0,5	75	0,04	1,5	
	Висока стручна школа	0,5	20	0,04	0,4	
	Вкупно				6,4	
	(бр. на часови неделно x бр. на работни недели во семестар x 0,04)					

2	Одржување практична настава на прв циклус студии за последните 5 години (2013-2017) <table> <tr> <th>Факултет</th> <th>Бр. на часови неделно</th> <th>Бр. на работни недели по бр. на семестри</th> <th>Поени</th> <th>Вкупно</th> </tr> <tr> <td>Медицински</td> <td>6</td> <td>150</td> <td>0,03</td> <td>27</td> </tr> <tr> <td>Стоматолошки</td> <td>2</td> <td>75</td> <td>0,03</td> <td>4,5</td> </tr> <tr> <td>Фармацевтски</td> <td>3</td> <td>75</td> <td>0,03</td> <td>6,75</td> </tr> <tr> <td>Висока стручна школа</td> <td>0,5</td> <td>20</td> <td>0,03</td> <td>0,3</td> </tr> <tr> <td colspan="4">Вкупно</td> <td>38,55</td> </tr> </table> (бр. на часови неделно x бр. на работни недели во семестар x 0,03)	Факултет	Бр. на часови неделно	Бр. на работни недели по бр. на семестри	Поени	Вкупно	Медицински	6	150	0,03	27	Стоматолошки	2	75	0,03	4,5	Фармацевтски	3	75	0,03	6,75	Висока стручна школа	0,5	20	0,03	0,3	Вкупно				38,55	38,55
Факултет	Бр. на часови неделно	Бр. на работни недели по бр. на семестри	Поени	Вкупно																												
Медицински	6	150	0,03	27																												
Стоматолошки	2	75	0,03	4,5																												
Фармацевтски	3	75	0,03	6,75																												
Висока стручна школа	0,5	20	0,03	0,3																												
Вкупно				38,55																												
3	Консултации со студенти во последните 5 години (бр. на студенти x 0,002)	1																														
4	Ментор и едукатор на здравствена едукација Едукатор на специјализанти по микробиологија 10 часа x 10 недели x 0,08 x 5 специјализанти (за период од три години) Едукатор на специјализанти од други специјалности (биохемија, хирургија, дерматовенерологија итн) 5 часа x 1 x 0,08 x 50 специјализанти (за период од 5 години) Ментор на двајца специјализанти (во период од една година)	40 20																														

	3 часа x 15 недели x 2 семестри x 0,08 x 2 специјализанти (неделен број часови x број на работни недели во семестар x 0,08)	14,4
5	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат	0,5
6	Член на комисија за оцена на магистратура (2)	0,3x2=0,6
7	Член на комисија за одбрана на магистратура (2)	0,3x2=0,6
8	Член на комисија за одбрана на специјалистичка работа (2)	0,2x2=0,4
9	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	0,1
10	Позитивно рецензиран универзитетски учебник Микробиологија и паразитологија за фармацевти за студентите и магистри по фармација (автор на повеќе глави), декември 2015 Микробиологија за стоматолози- за студенти по стоматологија, октомври 2015	6 6
Вкупно		134,55

Научноистражувачка дејност

Ред бр.		Поени

1.	Учесник во меѓународни научноистражувачки проекти: 1. „Карактеризација на хемискиот состав и биолошката активност на видовите бор и смрека (<i>Pinus</i> spp., Pinaceae, <i>Juniperus</i> spp., Cupresaceae) од македонската флора и проценка на можностите за нивна употреба во медицински и/или во други комерцијални цели“ (домашен проект со меѓународно учество, Фармацевтски факултет, завршен во 2013 год.). 2. „Европски проект за детекција на карбапенемаза-продуцирачки ентеробактерии (EUSCAPE-project), во организација на ECDC, а раководен од Проф. д-р Хајо Грундман од Универзитетот во Гронинген, Холандија (2013-2014 год.).	5 5
2.	Трудови со оригинални научно-стручни резултати, објавени во референтно/научно списание со меѓународен уредувачки одбор или само со ИФ Gjorgievska E, Apostolska S, Dimkov A, Nicholson JW, Kaftandzieva A. Incorporation of antimicrobial agents can be used to enhance the antibacterial effect of endodontic sealers. Dent Mater 2013; 29 (3):29-34 impact factor 4.160 Glasner C et al and the EUSCAPE-working group*. Carbapenemase-producing <i>Enterobacteriaceae</i> in Europe: A survey among national experts from 39 countries, February 2013. Eurosurveillance (18)28; 2013 impact factor 5.49 * Ana Kaftandzieva-National expert from FYRMacedonia	3,6+4,160 = 7,760

	Floresha Sela, Marija Karapandzova, Gjoshe Stefkov, Ivana Cvetkovikj, Elena Trajkovska-Dokic, Ana Kaftandzieva, Svetlana Kulevanova. Chemical composition and antimicrobial activity of leaves essential oil of <i>Juniperus communis</i> (Cupressaceae) grown in Republic of Macedonia, Macedonian pharmaceutical bulletin 2013; 59 (1,2): 23-32. Floresha Sela, Marija Karapandzova, Gjoshe Stefkov, Ivana Cvetkovikj, Elena Trajkovska-Dokic, Ana Kaftandzieva, Svetlana Kulevanova. Chemical composition and antimicrobial activity of berry essential oil of <i>Juniperus oxycedrus</i> L. (Cupressaceae) grown wild in Republic of Macedonia, Macedonian pharmaceutical bulletin 2013; 59 (1,2): 41-48. Marija Karapandzova, Gjoshe Stefkov, Ivana Cvetkovikj, Elena Trajkovska-Dokic, Ana Kaftandzieva, Svetlana Kulevanova. Chemical composition and antimicrobial activity of the essential oils of <i>Pinus peuce</i> (Pinaceae) growing wild in R. Macedonia. Natural Product Communications 2014; 9(11):1623-1628 (Impact factor = 0,925) Cekovska Z, Kaftandzieva A, Stojkova V, Ristovska N, Maneva K, Panovski N. Staphylococcus epidermidis resistant to methicillin as a cause of sepsis in child after congenital heart surgery: a case report. Acta morphol 2014; 11(1):22-27 Kaftandzieva A, Cekovska Z, Kotevska V, Panovski N. Comparison of the susceptibility of ESBL-positive and ESBL-negative isolates of E. coli and Klebsiella pneumoniae to antimicrobial agents. Acta morphol 2014; 11(1):28-34 Kotevska V, Cekovska Z, Mircevska G, Kaftandzieva A, Petrovska M. Pneumococcal serotypes and their resistance to penicillin. Acta morphol 2014; 11(2):53-59	3,6+5,49 = 9,09 3,6 3,6 3,6+0,925 = 4,525 3,6

	Kaftandzieva A, Trajkovska-Dokic E, Kotevska V, Cekovska Z, Jankoska G. Genotypes of ESBL-producing <i>Escherichia coli</i> and <i>Klebsiella pneumoniae</i> in relation to resistance to antimicrobial agents. Contributions, Sec Med Sci, XXXV, 2 2014:31-38	3,6
	Kaftandzieva A, Peneva M, Petrovska B, Cekovska Z. <i>Pasteurella canis</i> as a cause of soft tissue infection after dog bite: a case report. Macedonian Journal of Medical Sciences 2013; 6(1): 74-78	3,6
	Labacevska-Gjatovska L, Panovski N, Kaftandzieva A, Jankoska G. Biofilm formation by clinical isolates from urinary tract infections and wound infections. Acta morphol 2015; 12(1):62-74	3,6
	Trajkovska-Dokic E, Kaftandzieva A, Stojkovska S, Kuzmanovska A, Panovski N. Gastrointestinal colonization with vancomycin-resistant enterococci in hospitalized and outpatients. OA Maced J Med Sci 2015; 3(1):7-11	3,6
	Cekovska Z, Mircevska G, Kaftandzieva A, Sotirova T, Panovski N. Saprochaete capitata fungemia in patient with adult T-cell leukemia/lymphoma in Macedonia. International Journal of microbiology and Immunology Research 2015; 3(4):045-050 IF=1,6	3,6
	Cekovska Z, Kaftandzieva A, Petrovska M, Trajkovska Dokic E, Jankoska G, Kotevska V, Ristovska N, Panovski N. GeneXpert system for detection of staphylococci from blood cultures and their resistance to methicillin (our first experience). Int J Adv Res Biol Sci 2015; 2(6); 48-54 IF=1,168	3,6

Davceva-Chakar M, Kaftandzieva A, Zafirovska B. Adenoid vegetations-reservoir of bacteria for chronic otitis media with effusion and chronic rhinosinusitis. Prilozi 2015; XXXVI 3:71-76	3,6
Trajkovska-Dokic E, Mircevska G, Cekovska Z, Kaftandzieva A, Kostovski M, Sofijanovska A, Petrovska M, Panovski N. Multiplex Real-time PCR and blood culture for diagnosis of sepsis. International Journal of Current Science and Technology 2015;3(12):175-177 Global impact factor=0,657	3,6+1,6=
Dimkov A, Gjorgievska E, Nicholson JW, Kaftandzieva A. Antibacterial effects of conventional glass ionomer cement. Bratisl Med J 2016; 117(1):31-35 IF=0,345	5,2
Albiger B, Glasner C, Struelens MJ, Grundmann H, Monnet DL, and the EUSCAPE-working group*. Carbapenemase-producing <i>Enterobacteriaceae</i> in Europe: Assessment by national experts from 38 countries, May 2015. Euro Surveill. 2015; (20)45: 1-18 * Ana Kaftandzieva-National expert from FYRMacedonia, part of Euscaped working group The current impact factor, for the year 2015, is 5.98 (Journal Citation Reports, Thomson Reuters, 2016).	3,6+1,168 =4,768
Pesevska S, Ivanovski K, Mindova S, Kaftandzieva A, Ristoska S, Stefanovska E, Pandilova M, Georgieva S, Dirjanska K, Pop Janeva I, Koneski F. Bacterial contamination of the toothbrushes. I Int Dent Med Res 2016; 9(1):6-12 RG Journal impact 0,12	4,8
Breznica-Selmani P, Mladenovska K, Drager G, Mikhova B, Panovski N, Kaftandzieva A, Kavrovski Z, Hoxha A, Sheqerxhiu N, Pavlova J.M, Popovski E. Synthesis, physicochemical characterization and antibacterial activity of novel (benzoylamino)methyl derivatives of quinolones.	3,6+0,657 =4,257

	Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering 2016; 35(2):179-197 2015 / 2016 RG Journal impact 0.91 Пановски Н., Какараскоска-Боцеска Б., Кафтанџиева А., Цековска Ж., Бошевска Г., Христова К., Милевска Н. Антимикробна резистенција (АМР) во Европа и Балканскиот регион - преглед на сегашната состојба. Арх Ј Здравје 2016; 8(1):12-19 Mitic K, Kaftandzieva A, popovska M, Ivanovski K, Pandilova M, Georgieva S, Pesevska S, Atanasovska-Stojanovska A, Kapusevska B, Janev E, Mijovska A. Probiotics and oral health. RJPBCS 2017; 8(3):1021-1029 IF=0,35 Kaftandzieva A, Todorovic L, Kaftandziev I, Cekovska Z. Soft-tissue infection in child after dog bite: a case report. Physioacta 2017; 11(1):123-129	3,6+0,345 =3,945 3,6+5,98= 9,58 3,6+0,12= 3,72 3,6+0,91= 4,51

		3,6
		3,6+0,35= 3,95
		3,6
3.	Апстракти објавени во зборник на конференција-меѓународна, национална Dokic ET, Cekovska Z, Mircevska G, Kaftandzieva A, Sofijanov A, Naunova S. Laboratory diagnosis by multiplex real-time PCR. 31 Annual Meeting of the European Society For Paediatric infectious diseases. Milan, Italy; May 2013 Marija Karapandzova, Ivana Cvetkovikj, Gjoshe Stefkov, Ana Kaftandzieva, Elena Trajkovska Dokik, Tatjana Kadifkova Panovska, Svetlana Kulevanova. Chemical characterization and biological activity of Scots Pine needles (Pinus sylvestris L., Pinaceae) from Republic of Macedonia, Abstract Book of International Conference on Natural Product Utilization (ICNPU), Bansko, Bulgaria, November 2013	1 1

Kaftandzieva A, Cekovska Z, Kotevska V, Petrovska M, Panovski N. Susceptibility of extended-spectrum-beta-lactamases-producing <i>Escherichia coli</i> and <i>Klebsiella spp</i> to antimicrobial agents. 8th Balkan Congress of Microbiology Microbiologia Balkanica 2013, Veliko Tarnovo, Bulgaria, October, 2013	
Trajkovska-Dokic E, Cekovska Z, Mircevska G, Kaftandzieva A, Petrovska M, Panovski n. Molecular diagnosis of neonatal sepsis. 8th Balkan Congress of Microbiology Microbiologia Balkanica 2013, Veliko Tarnovo, Bulgaria, October, 2013	1
Jankoska G, Trajkovska-Dokic E, Petrovska M, Cekovska Z, Kaftandzieva A, Labacevska L, Panovski n. Vankomicin resistant enterococci in human samples. 8th Balkan Congress of Microbiology Microbiologia Balkanica 2013, Veliko Tarnovo, Bulgaria, October, 2013	1
Cekovska Z, trajkovska-Dokic E, Kaftandzieva A, Petrovska M, Panovski N, Jankoska G, Ristovska N, Guidan A, Rozgonyi F. Incidence and molecular characteristics of the MRSA strains isolated from patients in the University clinics in Skopje. 8th Balkan Congress of Microbiology Microbiologia Balkanica 2013, Veliko Tarnovo, Bulgaria, October, 2013	1
Breznica-Selmani P, Panovski N, Kaftandzieva A, Mladenovska K, Pavlova MJ, Mikhova EB, Popovski E. Antimicrobial activity of newly synthesized Norfloxacin derivatives. VIth Serbian Congress of pharmacy with international participation, Belgrade, Serbia, October 2014	
Pelivanovska Z, Ivanovski K, Pesevska S, Kaftandzieva A. Effects of photodynamic therapy on clinical parameters and anaerobic bacteria associated with chronic periodontal disease. 19th Congress of the BASS, Belgrade, April 2014	1

Кафтанциев И., Спасов М., Кафтанциева А., Цековска Ж. Инфекции на рани-ризик фактори и стратегии за превенција. 5. Конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р Македонија, Мај 2014	1
Цековска Ж., Кафтанциева А., Петровска М., Пановски Н., Трајковска-Докиќ Е., Котевска В., Јанкоска Г., Ристовска Н., Софијанова А. Gene Expert систем за детекција на стафилококите од хемокултури и нивната резистенција кон метицилин-наши први искуства. 5. Конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р Македонија, Мај 2014	1
Кафтанциева А., Трајковска-Докиќ Е., Пановски Н. Детекција на карбапенемаза - продуцирачки ентеробактерии-наши искуства. 5. Конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р Македонија, Мај 2014	1
Trajkovska-Dokic E, Cekovska Z, Kaftandzieva A, Mircevska G, Panovski N, Sofijanov A. Multiplex Real-Time PCR for pathogen detection in newborns with suspected sepsis. 5. Конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р Македонија, Мај 2014	
Panovski N, Breznica P, Kaftandzieva A, Mladenovska K, Jurhar-Pavlova M, Popovski E. Antimicrobial evaluation of novel ciprofloxacin derivatives. 5. Конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р Македонија, Мај 2014	1
Димков А., Кафтанциева А., Пановски Н. Одредување на зони на инхибиција на раст на кариогени бактерии со конвенционален глас-јономер цемент со вградени квартални амониумови соединенија. 5. Конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р Македонија, Мај 2014	1

	Jankoska G, Trajkovska-Dokic E, Cekovska Z, Kaftandzieva A, Labacevska L, Panovski N, Petrovska M. Vankomicin-resistant enterococci-review of 5 years period. 5. Конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р Македонија, Мај 2014	1
	Пешевска С., Кафтанџиева А., Ивановски К., Миндова С., Ивановска М., Дирјанска К. Контаминација на четките за заби со микроорганизми. 5. Конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р Македонија, Мај 2014	1
	Митиќ К., Кафтанџиева А., Поповска М. Пробиотици и орално здравје. 7. Конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р Македонија, јуни 2015	
	Пешевска С., Ивановска М., Ивановски К., Кафтанџиева А., Миндова С., Ристоска С., Стефановска Е. Ефикасност на антимикробните раствори во одржување на четките за заби. 7. Конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р Македонија, јуни 2015	1
	Цековска Ж., Кафтанџиева А., Петровска М., Ристовска Н., Пановски Н. Детекција на стафилококите од хемокултури и нивната резистенција кон метицилин. 43ти октомврски средби на медицински лаборанти и санитарни техничари на Р Македонија, Зборник на апстракти. Охрид, Р Македонија, октомври 2015	1
	Ристовска Н., Цековска Ж., Кафтанџиева А. Испитување на осетливоста на МРСА изолати од хоспитализирани пациенти. 43. Октомврски средби на медицински лаборанти и санитарни техничари на Р Македонија, Зборник на апстракти. Охрид, Р Македонија, октомври 2015	

	Kaftandzieva A, Trajkovska Dokic E, Cekovska Z, Kotevska V, Jankoska G, petrovska M, Panovski N. Carbapenemase-producing Enterobacteriaceae at University clinics in Skopje. 9th Balkan Congress-Microbiologia Balkanica, Thessaloniki, Greece, October 2015	1
	Kotevska V, Mircevska G, Mihajlov K, Shurbevaska B, Kaftandzieva A, Cekovska Z, Panovski N, Petrovska M. Important pathogens in patients with cystic fibrosis. 9th Balkan Congress-Microbiologia Balkanica, Thessaloniki, Greece, October 2015	1
	<i>Cekovska Z, Kaftandzieva A, Kotevska V, Ristovska N, Jankoska G, Petrovska M, Panovski N. Antimicrobial profile of MRSA isolates from wounds and blood cultures. 9th Balkan Congress-Microbiologia Balkanica, Thessaloniki, Greece, October 2015</i>	1
	Cekovska Z, Kaftandzieva A, Petrovska M, Panovski N. The role of blood cultures in the detection of septic condition. Шести конгрес на Здружението на педијатри на Македонија со меѓународно учество. Струга, Р Македонија, октомври 2015	0,5
	Bosevska G, Kakaraskoska-Boceska B, Cekovska Z, Kaftandzieva A, Hristova K, Milevska-Kostova N, Kostovska J, Manevska S, Velez R, Spasenovska M, Chichevalieva S, Kuzmanovska G, Coneva E, Sofijanovska A, Jankulovski N, Panovski N. Macedonian strategy for containment of antimicrobial resistance. Шести конгрес на Здружението на педијатри на Македонија со меѓународно учество. Струга, Р Македонија, октомври 2015	0,5
	Adji Andov Lj, Karapandzova M, Cvetkovikj I, Stefkov Gj, Kaftandzieva A, Kulevanova S. Chemical composition and antimicrobial activity of <i>Chenopodium botrys</i> L. (Amaranthaceae) from Macedonian flora. 6th Congress of	

	Pharmacy in Macedonia with international participation, Ohrid, Macedonia, June 2016 Пановски Н., Бошевска Г., Какараскоска-Боцеска Б., Кафџанџиева А., Цековска Ж., Хрисџова К., Милевска Н. Антимикробна резистенција во Република Македонија и мерки за нејзина контрола/намалување. 6. Конгрес на медицинските лаборатории и санитарни техничари на Р Македонија, Скопје, Р Македонија, октомври 2016 Пановски Н., Какараскоска-Боцеска Б., Кафџанџиева А., Цековска Ж., Бошевска Г., Хрисџова К., Милевска Н. Антимикробна резистенција во Европа, Македонија и Балканскиот регион-преглед на сегашната состојба. 5. Конгрес на инфектологиите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р Македонија, октомври 2016 Kotevska V, Mirchevska G, Cekovska Zh, Kaftandzieva A, Davcheva-Chakar M, Panovski N, Petrovska M. Antibiotic resistance in respiratory tract isolates. 4. Конгрес по ОРЛ со меѓународно учество, Охрид, Р Македонија, јуни 2017 Цековска Ж., Кафџанџиева А., Ристовска Н., Кошевска В., Мирчевска Г., Пановски Н., Давчева-Чакар М. Правилен избор на примероци при инфекции на надворешниот ушен канал и средно уво и нивна микробиолошка обработка. 4. Конгрес по ОРЛ со меѓународно учество, Охрид, Р Македонија, јуни 2017 Кафтанџиева А., Давчева-Чакар М., Зафировска Б., Котевска В., Цековска Ж. Колонизација на аденоидни вегетации со микроорганизми. 4. Конгрес по ОРЛ со меѓународно учество, Охрид, Р Македонија, јуни 2017	1 1 1 1

		1
		1
		0,5
		1

		1
		1
		1
4.	Учество на научен/стручен собир со реферат - усна презентација, постер Kaftandzieva A, Cekovska Z, Kotevska V, Petrovska M, Panovski N. Susceptibility of extended-spectrum-beta-lactamases-producing <i>Escherichia coli</i> and <i>Klebsiella spp</i> to antimicrobial agents. 8th Balkan Congress of Microbiology Microbiologia Balkanica 2013, Veliko Tarnovo, Bulgaria, October, 2013 (постер презентација) Kaftandzieva A, Trajkovska Dokic E, Cekovska Z, Kotevska V, Jankoska G, petrovska M, Panovski N. Carbapenemase-producing Enterobacteriaceae at University clinics in Skopje. 9th Balkan Congress-Microbiologia Balkanica, Thessaloniki, Greece, October 2015 (усна презентација)	0,5 1

7.	Секциски предавања на научен/стручен собир Кафтанчиева А. Микробиологија на рани, Стручен состанок, предавање за специјализанти, Институт за микробиологија, декември 2014. Кафтанчиева А. Микробиолошка обработка на примероци од рани, Стручен состанок, предавање за специјализанти, Институт за микробиологија, септември 2016. Кафтанчиева А. Резултати од спроведените надворешни контроли за квалитет во микробиолошките лаборатории во Р. Македонија. Национален состанок на CAESAR - мрежата во Р Македонија, Скопје, ноември 2015. Кафтанчиева А. Резултати од CAESAR проектот со посебен осврт на Универзитетската клиника за трауматологија, ортопедија, анестезија, реанимација и интензивно лекување (ТОАРИЛ), предавање на Клиниката, ноември 2015. Кафтанчиева А. Анализа на извештаите од надворешната контрола на работата на микробиолошките лаборатории во Република	1 1 1 1

	Македонија, вклучени во CAESAR - мрежата за 2015 година, Национален состанок на CAESAR - мрежата во Р Македонија, Штип, ноември 2016. Кафтанчиева А. Механизми на резистенција на Грам-негативните бактерии и интерпретација на антибиограмот, предавање на работилницата организирана од ЗММ, септември 2017.	1 1
	Вкупно	163,7

Стручно-апликативна дејност

1.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија Рецензент на труд објавен во Annual Research and Review in Biology, 2013 Рецензија на пишан труд за трет циклус - докторски студии, 2014 Рецензија на пишан труд за трет циклус - докторски студии, 2015	Поени 1 1

	Рецензент на труд објавен во MJMS, 2015	1
	Рецензент на труд објавен во Acta morphologica, 2016	1
	Рецензент на труд објавен во Македонски медицински преглед, 2016	1
	Рецензент на труд објавен во Архиви на јавно здравје, 2017	1
		1
2.	Раководител на лабораторија	1
3.	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството	2
4.	Студиски престој во странство	
	Во период од 1 недела (18.4-22.4 2016 год.) престојувала на Институтот за микробиологија и имунологија при Медицинскиот факултет на Универзитетот во Љубљана, Словенија, во рамки на програмата Еразмус+	0,5
	Вкупно	10,5

Дејност од поширок интерес

		Поени
1.	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир Петти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓ. учество, Охрид, Македонија, 2014 (член на Организационен одбор) Втора работилница за антибиотска резистенција (2nd Combacte Lab-Net Workshop on Antibiotic Resistance, организирана од Универзитетот во Антверпен, Белгија), Скопје, Македонија, 2014 (член на Организационен Одбор) Стручен состанок и работилница „Унапредување на CAESAR - мрежата во Р Македонија: Примена на EUCAST - стандардите во микробиолошките лаборатории во Р Македонија”, Скопје, јуни 2016 (организатор) Прв симпозиум „Денови на превентивна медицина во Р Македонија”, Охрид, ноември 2016 (коорганизатор) Национален состанок на CAESAR - мрежата во Р Македонија, Штип, ноември 2016 (организатор) Стручен состанок и работилница „EUCAST - критериуми за интерпретација на антимикробната осетливост на Грам-негативните бактерии”, септември 2017 (организатор)	0,5 0,5 1 1 1 1

2.	Член на факултетска комисија Комисија за следење на интрахоспитални инфекции при ЈЗУ Универзитетска клиника за абдоменална хирургија-член (2015-2017) Член на Наставно-научен колегиум за јавно здравство, 2017 Член на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, 2017	3 x 0,5 0,5 0,5
3.	Претседател на Здружението на микробиолози на Македонија од април 2016 год.	1
4.	Учество во комисии и тела на државни и други органи Работен тим номиниран од министерството за здравство за имплементација на EUCAST - методологијата за детекција на антимикробната осетливост во микробиолошките лаборатории во Р. Македонија-член, мај 2016	1
	Вкупно	9,5

**ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ ЗА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР
ВО ЗВАЊЕ**

	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	134,550
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	163,705
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	10,500
ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	9,500

Вкупно 318,255

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Милена Петровска с.р.
2. Проф. д-р Жаклина Цековска с.р.
3. Проф. д-р Гордана Јанкоска с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на **доц. д-р Ана Кафтанчиева**.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката, Комисијата заклучи дека **доц. д-р Ана Кафтанчиева** поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето **вонреден професор** во наставно-научните области: микробиологија, бактериологија, вирусологија и паразитологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, **доц. д-р Ана Кафтанчиева** да биде избрана во звањето **вонреден професор** во наставно-научните области: микробиологија, бактериологија, вирусологија и паразитологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Милена Петровска с.р.

2. Проф. д-р Жаклина Цековска с.р.

3. Проф. д-р Гордана Јанкоска с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО- НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ИНТЕРНА МЕДИЦИНА И НЕФРОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот на високото образование (Службен весник на Република Македонија број 35/8, 103/08, 26/09, 99/09, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 154/15, 30/16, 120/16 и 127/16), а во врска со членовите 9, 42, 46 и 48 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 274/13), Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата VI редовна седница одржана на 3.10.2017 година, донесе решение за избор на 1 наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: интерна медицина и нефрологија, во согласност со конкурсот објавен од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на 15.9.2017 година, во дневните весници „Нова Македонија“ и „Коха“, и формираше Рецензентска комисија во состав: **проф. д-р Ладислава Грчевска, проф. д-р Александар Шиколe, проф. д-р Гоце Спасовски, проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова и проф. д-р Горица Брешковска.** Комисијата, по детална анализа на поднесените документи на единствениот пријавен кандидат **вонр. проф. д-р Петар Дејанов**, го донесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци и образование

Вонр. проф. д-р Петар Дејанов е роден на 8.10.1958 година во Скопје, каде што завршил основно и средно образование со одличен успех.

На Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје се запишал во учебната 1977 / 78 година, а дипломирал во март 1983 година со среден успех 8,30, со што се стекнал со звањето **доктор по медицина**. За време на студиите активно учествувал во повеќе базични и клинички истражувања чии резултати усно ги презентирал на студентските конгреси за студентите по медицина и стоматологија.

На Клиниката за нефрологија при Медицинскиот факултет е **вработен** од 1984 година, а на Одделот за васкуларни пристапи работи од 1988 година, па до денес.

На постдипломските студии на Медицинскиот факултет во Скопје се запишал во 1984 година, а испитите ги завршил во 1987 година со среден успех 9,10. Во 1998 година со успех го одбрал **магистерскиот труд** под наслов: **Растројства на хемостазата кај бубрежни болни сврзани со функциите на Вон-Вилебрандовиот фактор** под менторство на акад. проф. д-р Момир Поленаковиќ со што се стекнал со звањето **магистер на медицински науки**.

Специјализацијата по интерна медицина ја започнал во 1988 година, а со успех ја завршил во 1992 година со што се здобил со звањето **специјалист по интерна медицина**. Неговото поле на интерес е васкуларниот пристап кај пациентите на хемодијализа, поставување трајни и привремени пристапи за хемодијализа, решавање на компликации кои се поврзани со поставувањето на централните венски катетери со посебен акцент на хемостатските нарушувања. Во 2010 година го положил супспецијалистичкиот испит и се здобил со звањето **супспецијалист по нефрологија**. Во 2002 година на Медицинскиот факултет во Скопје со успех ја одбрал **докторската дисертација** под наслов: **Дијализните мембрани и хомеостатскиот биланс кај болните на хемодијализа**, под менторство на проф. д-р Александар Шиколе, со што се стекнал со звањето **доктор на медицински науки**.

Наставно-образовна дејност

Виш научен соработник д-р Петар Дејанов е активно вклучен во изведувањето на наставата по предметот Интерна медицина на Медицинскиот и на Стоматолошкиот факултет, како на додипломските така и на постдипломските студии. За **помлад асистент** по предметот Интерна медицина е избран во 1987 година, а во 1993 година е избран за **асистент** по истоимениот предмет. За асистент по предметот Интерна медицина е реизбран во 1997, 2001 и 2005 година. Од 2008 година е избран за **научен соработник** за предметот интерна медицина и оттогаш покрај учеството во наставата од првиот циклус, активно учествува во изведувањето на наставата од вториот циклус за специјализанти и магистранди. Покрај своите наставни активности по истоимениот предмет на додипломската настава на Медицинскиот и Стоматолошкиот факултет, активно учествува во наставата и на тригодишните стручни студии за медицински сестри, физиотерапевти и логопеди со менторство за дипломски трудови. Активно учествува во обуката и доедукацијата за дијализа и васкуларни пристапи на медицинските сестри и останатиот среден персонал на Клиниката за нефрологија и на останатите центри за хемодијализа. Од 2013 година е избран за **виш научен соработник** за предметот Интерна медицина и продолжува со наставно-образовната дејност од првиот и вториот циклус на Медицинскиот и Стоматолошкиот факултет, како и на тригодишните стручни студии за медицински сестри, физиотерапевти и логопеди. Од 2014 година е избран за **вонреден професор** по предметот Интерна медицина, и оттогаш, покрај дотогашните наставни и наставно-научни

активности, активно учествува во додипломската настава по предметот Интерна медицина за студентите на Медицинскиот и на Стоматолошкиот факултет. Од 2016 година е **ментор** за изработка на докторски дисертации на докторанди од третиот циклус студии на Медицинскиот факултет, кои се во тек. Автор е на учебникот со наслов: **Васкуларни пристапи кај болните на хемодијализа** издаден 2012 година од Медицинскиот факултет во Скопје, а наменет за додипломската и постдипломската настава по предметот Интерна медицина и клиничка пропедевтика. Како коавтор зема учество во учебното помагало **Практикум по интерна медицина** за студентите на медицина и стоматологија кој е издаден во 2004 година. Учествува во многу комисији за дипломска одбрана како ментор и како член на комисија на тригодишните стручни студии за медицински сестри, физиотерапевти и логопеди. Има рецензирано повеќе стручни и научни трудови во домашни и странски списанија од областа.

Оценка од самоевалуација. Вонр.проф. д-р Петар Дејанов добил позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет за предметот Интерна медицина (просечна оценка во 2017, летен семестар, 9,66, од максимална оценка 10; просечна оценка во 2016 година од 9,67, од максимална оценка 10).

Научноистражувачка дејност

Учествува во научната работа на Клиниката за нефрологија од што произлегуваат повеќе научни и стручни трудови, презентирани на конгреси и објавувани во списанија во земјата и во странство.

Учесник е во 3 национални **научни проекти: Оксидативен стрес и хемодијализни мембрани** (2002-2003), **Антитромботичниот ефект на антибиотиците** (2004-2005) и **Серумски уремични токсини и хистолошки наод на крвните садови** (2006-2010). Од овие проекти произлегуваат бројни трудови кои се презентирани на повеќе домашни, европски и меѓународни конгреси од областа на нефрологијата, дијализата и васкуларните пристапи. Истовремено, своите научни и стручни иследувања и искуства ги презентирал на повеќе секциски собири, состаноци на Катедрата за интерна медицина, како и на други стручни состаноци.

Коавтор е на **стручна монографија** од областа на васкуларните пристапи која е објавена во странство (САД) под наслов: „**Vascular Access for Hemodialysis**“ W.L. Gore & Associates Inc Precept Press, Chicago 2001. Коавтор е на стручна монографија од областа на компликации кај болните на хемодијализа објавена во земјата под наслов: **Инфекции, хемостатски нарушувања и антибиотичка терапија кај болни на хемодијализа**, МАНУ Скопје, 2004. Како коавтор на трудови, има освоено 2 награди за најдобар постер: на 4. Интернационален конгрес за васкуларни пристапи во Берлин, 2005 година и на 13. Конгрес на Балканската федерација за клиничка лабораторија во Тирана, 2005 година.

Стручноапликативна дејност

На **стручни престои** престојувал во: Клиничкиот центар, Љубљана, Словенија, во траење од 1 месец (1981), Клиничкиот центар Ребро, Загреб, Хрватска, во траење од 1 месец (1982), во Клиничкиот центар Сараево, Босна и Херцеговина, во траење од 1 месец (1983). За едукација за перитонеална дијализа престојувал во траење од 1 месец на Клиниката за нефрологија во Загреб, Хрватска (1988).

Во траење од 6 месеци престојувал на Клиниката за нефрологија и хемодијализа во Универзитетската болница во Мастрихт, Холандија, во тимот на проф. Р. Коостра (1994), каде што се стекнувал со клиничко искуство за хемодијализа, васкуларни пристапи и решавање на компликации кај пациентите на хемодијализа.

На тримесечен престој бил испратен на Клиниката за нефрологија во Клиничкиот центар во Љубљана, Словенија во тимот на професор Р. Пониквар за доедукација од областа на васкуларни пристапи (2009).

Самостојно вршел **стручна обука на персоналот** во новоотворените центри за дијализа во траење од по 2 недели: Гевгелија (1990), Дебар (1991), Кавадарци (1992) и Делчево (1998). Досега бил презентер на 9 стручни собири од областа на нефрологијата и дијализата наменети за доктори и среден медицински персонал.

Има воведено повеќе **оперативни техники за пристапи за дијализа** кај бубрежни болни: техника за затворање на антибиотици во катетер при инфекции, техника за тромбектомија, оперативна техника за намалување на крвниот проток кај хиперкинетички артериовенски фистули, техника за тунелизиран феморален катетер и негова транспозиција на абдоминалниот сид, техника за ултарни артерио-венски фистули итн. Извршува **супервизија на експертски активности**: пунктирање на магистрални крвни садови со компликации (тромбози и инфекции) на васкуларните пристапи за хемодијализа.

Член е на организационен одбор на повеќе стручни собири: ЕСАО - конгрес - Скопје 2010, Третиот нефролошки конгрес на Р Македонија со меѓународно учество - Охрид 2003, Вториот нефролошки конгрес на Р Македонија со меѓународно учество – Охрид 2000, Првиот нефролошки конгрес на Р Македонија со меѓународно учество – Охрид 1997.

Член е на уредувачки одбор на 37. Конгрес на Европското здружение за вештачки органи – Скопје, 2010.

Член е на повеќе стручни здруженија и организации: Лекарската комора на Македонија, Македонското лекарско друштво, Здружението на нефролози во рамките на Македонското лекарско друштво, Македонското здружение за дијализа, трансплантација и вештачки органи, Интернационалното здружение за нефрологија – International Society of Nephrology, Балканската асоцијација за нефрологија, дијализа, трансплантација и вештачки органи - BANTAO и на Интернационалното здружение за васкуларни пристапи - Vascular Access Society. Добитник е на две награди за стручна активност од Македонското лекарско друштво, Диплома за придонес во медицината во 1998 година и Плакета за посебни заслуги во медицината во 2012 год., како и Благодарница од Медицинскиот факултет по повод 70-годишниот јубилеј на Факултетот во 2017 година.

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: вонр. проф. д-р Петар Иван Дејанов

Институција: Клиника за нефрологија, Медицински факултет - Скопје

Научна област: интерна медицина

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

1.Одржување на настава	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
- Од прв циклус студии	2015 – 2017	0.03	24 x 0.03 =
Медицина	6 семестри		0.72
Стоматологија	4 часа/семестар		
	6 семестри		18 x 0.03 =
	3 часа/семестар		=0.54
- од втор циклус студии (специјализанти и магистранди)	2013 - 2017	0.05	5 X 0.05 =
	10 семестри		0.10
			10 семестри X 0.10 = 2.5
2.Настава во летни школи и работилници		1.0	
			2.0
1. Втори дијабетолошки денови со меѓународно учество, Дојран, 2017.			
2. Дијабетес и кардиоваскуларни заболувања, Скопје, 2017.			
3.Одржување на вежби (лабораториски, аудиториски или изработка на семинарски труд) ²			
Интерна медицина	2013 - 2017	0.03	3X15X0.03=1.35
	10 семестри		10 X 1.35 =
			13.5
Клиничка практика	2013 - 2017		3X15X0.03=1.35
	10 семестри		

Стоматологија	2013 - 2017 10 семестри		$10 \times 1.35 =$ 13,5 $2 \times 15 \times 0.03 = 0.9$ $10 \times 0.9 =$ 9.0
4.Консултации со студенти ³ Медицина (интерна медицина и клиничка практика) ТСС Стоматологија	2013-2017 10 семестри	0.002	$200 \times 0.002 \times 10 =$ 4.0 $100 \times 0.002 \times 10 =$ 2.0 $100 \times 0.002 \times 10 =$ 2.0
7. Член на комисија за оцена или одбрана на докторат	3	0.5	1.5
Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа	2	0.2	0.4
10. Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	3	0.1	0.3
Интерна скрипта од предавања П. Дејанов. Акутна и хронична бубрежна инсуфициенција	1	4	4.0
Интерна скрипта од вежби П. Дејанов. Клиничка пракса - интерна медицина	1	3	3.0
Научно - популарна книга П. Дејанов. Иван Дејанов – живот и дело, Скопје 2015.	1	6	6.0
Вкупно:			64.96

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно Поени
36. Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание⁷ (на пр. ММП) 1. Dejanov P, Damjanovski G, SelimGj. Intentional use of azygos vein as a vascular access for hemodialysis: a case report. Acta Morphologica 2017; 14(1): 26-30. 3.2 (4). 2. B. Dejanova, S. Petrovska, L. Todorovska, S. Mancevska, J. Pluncevic Gligoroska, P. Dejanov. Possible role of exercise in aging. Res Phys Edu Sport Health 2016; 5(2): 97-100. 2.4 (4). 3. P. Dejanov. Vascular accesses for hemodialysis. Acta Morphologica 2015; 12(1): 93-8. 4 (4)	3	4.0	12.0
37. Трудови со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор⁸ (на пр. Прилози или NDT или Croatian Medical Journal) 1. Pushevski V, Dejanov P, Gerasimovska V, Petrushevska G, Oncevski A, Sikole A, Popov Z, Ivanovski N. Severe endothelial damage in chronic kidney disease patients prior to haemodialysis vascular access surgery. Pril 2015; 36(3):43-9. 3.6 (6). 2. P. Dejanov, B. Dejanova. Appropriate biomarkers for oxidative stress in patients with end stage renal disease. Serb J Clin Res 2015; 16(4): 287-90. 5.4 (6). 3. V. Pushevski, P. Dzekova-Vidimliski, P. Dejanov, V. Gerasimovska, A.M. Spisic-Pushevska, A. Sikole, N. Ivanovski. Increased expression of TGF-β and vimentin in stenotic lesions of early arterio-venous fistula failure in patients with chronic kidney disease. Arch Balkan Med Union 2015; 50(4): 479-84. 3.6 (6). 4. Polenakovic M, Bogdanovska S, Cakalarovski K, Dzikova S, Masin G, Masin-Spasovska J, Oncevski A, Gerasimovska V, Spasovska G, Grozdanovski R, Stojceva-Taneva O, Grcevska L, Sikole A, Dejanov		6.0	16.2

P, Tozija L, Zafirovska K, Ivanovski N, Lozance L, Pusevski V. Pril 2014; 35(2): 9-23. 3.6 (6).			
41. Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор⁸ (се мисли на трудови in extenso објавени во зборникот посветен на тој собир) 1. P. Dejanov, B. Dejanova. Quality of life in young hemodialysis patients under L-carnitine therapy. VIII Megjunarodna naucno-strucna konferencija Unapregjenje kvalitete zivota djece i mladih; Arangjelovac 2017; 209 – 213.2.7 (3).		3.0	2.7
45. Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество 1. P. Dejanov. Forty years experience in vascular access creation in Republic of Macedonia. Makedonsko-Bugarski nefroloski denovi; Dojran 2017. 2. P. Dejanov. Experience with vascular access in Republic of Macedonia. National Conference of Nephrology. Nephrology today: identification of barriers and challenges for the future. Meeting of Union of Nephrologists; Tirana 2016. 3. Dejanov P. Possible mechanisms in exercise induced proteinuria. Second International Scientific Conference – Res Phys Edu Sport Health; Skopje 2016. 4. P. Dejanov. Vascular access creation for hemodialysis – our experience. 5th Congress of the Macedonian Society of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial organs (MSNDTAO) with International Participation; Skopje 2016. 5. P. Dejanov. Strategy for vascular access (VA) creation in Republic of Macedonia. 12th Bantao Congress; Opatija 2015.	5	2.0	10.0
48. Учество на научен/стручен собир со реферат 1. P. Dejanov. Vascular access for hemodialysis – evidence based medicine. SEEMF – Eighth International Medical Congress. Athens 2017: 91. 2. Dejanov P, Dejanova B. Possible influence of hemodialysis on oxidative stress. 44TH ESAO Congress 2017: 439. 3. V. Gerasimovska, P. Dejanov, V. Pusevski, B Gerasimovska-Kitanovska. Tunneled hemodialysis catheters in elderly patients on hemodialysis. 5th Congress of the Macedonian Society of Nephrology, Dialysis, Transplantation and	7	1.0	7.0

Artificial organs (MSNDTAO) with International Participation; Skopje 2016: 19.			
4. V. Pushevski, P. Dejanov, V. Gerasimovska, AM Shpishikj – Pushevska, A. Sikole, N. Ivanovski. Immunohistologic analysis of early arteriovenous fistula failure in patients with chronic kidney disease. 5 th Congress of the Macedonian Society of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial organs (MSNDTAO) with International Participation. Skopje 2016: 18.			
5. V. Gerasimovska, P. Dejanov, V. Pusevski, B. Gerasimovska-Kitanovska. Pre-dialysis arteriovenous fistula in elderly patients. 5 th Congress of the Macedonian Society of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial organs (MSNDTAO) with International Participation. Skopje 2016: 9.			
6. B. Dejanova, S. Petrovska, P. Dejanov, S. Dejanova – Panev. Possible markers of blood vessel impairment in chronic diseases. 5 th Congress of the Macedonian Society of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial organs (MSNDTAO) with International Participation. Skopje 2016: 5			
7. Pushevski V, Dejanov P , Shikole A. Immunohystologic changes in early arterio-venous fistula failure in patients with chronic disease. Book of abstracts BANTAO 2015: 40.			
Вкупно:			47.9

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно Поени
54. Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија (се мисли на експертски активности кои се изведуваат по барање на државни и јавни институции и за кои е потребен дополнителен временски период поради што се вршат надвор од работното време)	2	1.0	2X1 = 2.0
1. Супервизија при пунктирање на магистрални крвни садови (1.0) 2. Супервизија при компликации (тромбози и инфекции) на васкуларни пристапи за хемодијализа (1.0)			
56. Воведување нова лабораториска/клиничка метода			6 X4 = 24

1. Воведување на техника за затворање на антибиотици во катетер при инфекции кај болни на хемодијализа (4.0) 2. Воведување на на техника за тромбектомија на артериовенски графт (4.0) 3. Воведување на аспирационо пунктирање на магистрални крвни садови (4.0) 4. Воведување на оперативна техника за намалување на крвниот проток кај хиперкинетичките артериовенски фистули (4.0) 5. Воведување на оперативна техника за тунелизиран феморален катетер и негова транспозиција на абдоминалниот сид кај болните на хемодијализа (4.0) 6. Воведување на оперативна техника за улнарни артериовенски фистули (4.0)			
Вкупно:			26.0

Дејности од поширок интерес

	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно Поени
66. Награда за научни постигнувања од струкова организација			
- самостоен Плакета за посебни заслуги во медицината од МЛД (3.0) - Диплома за придонес во медицината од МЛД (3.0) - Благодарница повод 70-годишниот јубилеј на Медицинскиот факултет (3.0)	3	3.0	9.0
Член на организационен одбор на меѓународен научен/стручен собир - 5. Конгрес на Македонското здружение за нефрологија, дијализа, трансплантација и вештачки органи МЗНДТВО со интернационално учество, Скопје, 2016.	1	1	1.0
83. Учество во комисији и тела на државни и други органи	4	1.0	4.0

1. Член на Претседателството на Македонското здружение за дијализа, трансплантација и вештачки органи ((1.0)			
2. Член на Европското здружение за вештачки органи (1.0)			
3. Член на Интернационалното здружение на вештачки органи (1.0)			
4. Член на Интернационалното здружение за васкуларни пристапи (1.0)			
Вкупно:			14.0

Збирна табела за вкупниот број на бодови од одделни дејност:

Вид на дејности	Бодови
1. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	6 4, 9 6
2. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	4 7, 9 0
3. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	2 6, 0 0
4. Дејности од поширок интерес	1 4, 0 0
Вкупно:	1 5 2, 8 6

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Ладислава Грчевска с.р.
2. Проф. д-р Александар Шиколе с.р.
3. Проф. д-р Гоце Спасовски с.р.
4. Проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова с.р.
5. Проф. д-р Горица Брешковска с.р.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на вонр. проф. д-р Петар Дејанов.

Врз основа на изнесените податоци на севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека кандидатот поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето редовен професор во наставно-научните области: интерна медицина и нефрологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, вонр. проф. д-р Петар Дејанов да биде избран во звањето редовен професор во наставно-научните области: интерна медицина и нефрологија.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Ладислава Грчевска с.р.
2. Проф. д-р Александар Шиколе с.р.
3. Проф. д-р Гоце Спасовски с.р.
4. Проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова с.р.

5. Проф. д-р Горица Брешковска с.р.

РЕФЕРАТ
**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ СЕМЕЈНА МЕДИЦИНА
НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет - Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“, „Вечер“, и „Коха“ од 12.9.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) семејна медицина, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-4826/1, донесена на 28.9.2017, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Марина Давчева Чакар, проф. д-р Гордана Китева Тренчевска и проф. д-р Сузана Николовска.

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област СЕМЕЈНА МЕДИЦИНА, во предвидениот рок се пријави доц. д-р Катарина Ставриќ.

По разгледувањето на доставените материјали, Рецензентската комисија има чест на Наставно-научниот совет да му го достави следниов

ИЗВЕШТАЈ

5. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката доц. д-р Катарина Ставриќ е родена на 12.10.1962 година, во Скопје. Основно и средно образование завршила во Скопје со одличен успех. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишала во 1981 година, а дипломирала во 1987 година со просечен успех 9,6. Вработена е на ЈЗУ Универзитетска клиника за детски болести од март 1990 година, а од 1992 година ја започнала специјализацијата по педијатрија. Во декември 1997 година завршила специјализација по педијатрија и работи на Одделот за имунологија. Во 2006 година се здобила со звањето примариус. Катарина Ставриќ е вклучена во неколку проекти

за транзиција на здравствениот сектор со акцент на развој на семејната медицина во Македонија. Во 2000 година учествувала во подготвување на курикулум за специјализација по семејна медицина. Во периодот 2009-2011 година е координатор на Едукативниот одбор за семејна медицина при Медицинскиот факултет и е одговорна за имплементација на семејната медицина. Во 2011 година се стекна со специјализација по семејна медицина. Од 2011 година е координатор на Центарот за семејна медицина и е одговорна за постдипломската настава по семејна медицина.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1988/89 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии од областа на педијатријата. Студиите ги завршила во 2002 година, со просечен успех 9,9. Во 18.12.2002 година го одбрала магистерскиот труд на тема: *Влијание на витамин А врз имуниџеџиоџ кај деџеџиоџ*.

Докторска дисертација пријавила во 2007 година на Медицинскиот факултет. Дисертацијата на тема: *Асоџиџациџа на џолиморфизам на џиџокински џени со аџиоџиски дермџиџиџис кај деџа* ја одбрала 29.12.2011 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Соња Пеова, проф. д-р Мирјана Кочова, проф. д-р Мирко Спировски, проф. д-р Стефка Грујовска, проф. д-р Маргарета Балабанова Стефанова. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област педијатрија.

Во март 2013 година е избрана во звањето доцент на Медицинскиот факултет во областа семејна медицина.

Во моментот е доцент. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр.1047 од 1 февруари 2013 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр.1047/2013 како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

6. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, кандидатката д-р Катарина Ставриќ изведува настава на студенти по општа медицина, на прв циклус студии на студиската програма Семејна медицина. Кандидатката од 2011 година е координатор на Центарот за семејна медицина и е вклучена во спроведувањето на додипломската и постдипломската настава по семејна медицина, доедукацијата по семејна медицина и спроведувањето на континуирана медицинска едукација на избрани доктори. Како координатор на Центарот е вклучена и во организација на едукативни работилници за едукатори, ментори и наставници по семејна медицина. Член е на EURACT Европска академија на наставници по семејна медицина. Има соработка со ЕМСА од 2013 година, со

поддршка и активно учество во едукативни активности и во Летната школа за ургентна медицина за што има повеќе благодарници од здружението.

Кандидатката била ментор на 5 кандидати од втор циклус студии.

Кандидатката учествувала како член во комисија за оцена/или одбрана на 2 дипломски, 2 магистерски, како и во повеќе комисии за оцена на тема за изработка на докторска дисертација.

Научноистражувачка дејност

Д-р Катарина Ставриќ има објавено вкупно 7 научни трудови од медицинска област, од кои 5 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), и 50 трудови во зборници од научни собири. Често е поканет предавач со пленарни предавања на бројни меѓународни конференции од областа на семејната медицина.

Д-р Катарина Ставриќ била раководител на 1 национален, и 2 меѓународни научни проекта. Била национален координатор на 2 меѓународни научни проекта, а учествувала и како член во 2 научни проекта.

Кандидатката била ментор на 1 магистерски труд.

Кандидатката учествува на меѓуфакултетски состаноци на покана на универзитетите за подобрување на наставата и истражувањето на полето на семејната медицина.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Катарина Ставриќ активно е вклучена во стручно-апликативната работа од областа на семејната медицина. Како коавтор учествувала во изготвување на 2 монографии. Многу често е вклучена во рецензентски одбори на меѓународни конференции од областа на семејната медицина и била член на научен одбор на научни конференции. Во 2015/2016 година се јавува и како член на организационен одбор на Симпозиум за антибиотици во примарна заштита. Активно учествува во рецензија во стручни списанија- ММП, МЈМС, Медицински гласник.

Кандидатката д-р Катарина Ставриќ остварила експертски активности во Светската здравствена организација, Министерството за здравство и УНФПА. Во периодот 2013-2016 година беше претставник на Македонија во Европската академија на наставници по семејна медицина (EURACT).

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи при Министерството за здравство:

- Комисија за усовршување на клинички патеки, обука на матични лекари од примарна заштита;

- Работна група за изготвување на Национална стратегија и акциски план за контрола на антимикробна резистенција во Р Македонија 2017-2021, Акциски план за сексуално репродуктивно здравје.

Д-р Катарина Ставриќ активно е вклучена во работата на бројни комисији на УКИМ, и тоа: Одбор за специјализации и супспецијализации, Кадровски одбор, Научен одбор, Совет на студиска програма за трет циклус студии по медицина. Од мај 2016 година е член на Наставно-научниот совет при Медицинскиот факултет во Скопје.

Во изборниот период, д-р Катарина Ставриќ учествувала во изготвување и пријавување на 4 научни проекти и 3 меѓународни проекти.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката Катарина Ставриќ доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите за летниот семестар 2016/2017 која изнесува 9,78, а во изминатите години просекот од евалуацијата е помеѓу 9,63 и 9,83.

ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: *Катарина Борислав Ставриќ*
(име, татково име и презиме)

Институција: *УКИМ - Медицински факултет, Скопје,*
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: *СЕМЕЈНА МЕДИЦИНА*

НАСТАВНО - ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност (наставно-образовна):	Поени
1	Одржување на настава	
	- Од прв циклус 35x15x0,04=21	21

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
2	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски труд) 112x15x0,03=50,4	50,4
	Настава во школи и работилници	
	Раководител на работилница	1,5
	1. Рационално пропишување на антибиотици во ПЗЗ. Специфична медицинска едукација за избрани доктори 2013.	
	2. Хронична опструктивна белодробна болест и астма кај деца предизвикана од алергени од различно потекло (дијагноза и терапија). Специфична медицинска едукација за избрани доктори 2014	1,5
	3. EURACT Teaching family medicine workshop March 2014	
	4. Превенција, рано откривање и лекување на карцином на дојка. Специфична медицинска едукација за избрани доктори, 2016.	1,5
	5. Peti međufakultetski sastanak "Družinska, Obiteljska, Porodična, Semejna medicina" "Splitska inicijativa" Tema sastanka: Voditelji praktične nastave u družinske/ obiteljske/ porodične/semejne medicine Skopje, 4 mart 2016	1,5
	6. Белодробен карцином. Специфична медицинска едукација за избрани доктори 2017	1,5
	7. Sympozijum "The Most important specialty in Medicine" 2016	
		1,5
	Предавач во работилници	

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
	Учесник во работилници 1. Multi-country training: reorienting strategies, programmes and activities on MDG4 and % towards greater health equity with an explicit but not exclusive focus on the Roma population march 2013, Skopje. 2. Работилница за наставници по семејна медицина „Леонардо курс 2“, Берово, 2014. 3. Training process on integrating equity into strategies, programmes and activities related to maternal health and child health (MDG4 and %) with an explicit but not exclusive focus on the Roma population Skopje March 2015. 4. Antimicrobial Stewardship: Optimization of antibiotic practices Skopje, June 2015. 5. Национален состанок на CAESAR- мрежата во Република Македонија, Скопје, ноември 2015.	1 1 1 1 1
3	Консултации со студенти $200 \times 0,002 \times 5 = 2$	2
4	Ментор на специјалистичка работа $5 \times 1 = 5$	5
5	Ментор и едукатор на здравствена едукација $12 \text{ спец.} \times 25 \text{ ч} \times 2 \text{ нед} \times 0,08 = 48$	195,2

Ред. број	Назив на активнoста (наставно-образовна):	Поени
	6 спецх25чх3недх0,08=36 10 спецх25чх1недх0,08=20 Модули специјализација семејна 19х4,8=91,2	
6	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат 1х0,5	0,5
	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура 2х0,3	0,6
	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа 58х0,2	11,6
	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа 2х0,1	0,2
7	Интерна скрипта од предавања	4
	Вкупно	315

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
1	Раководител на национални научни проекти - “Влијанието на нитроглицеринот врз ефикасноста на реваскуларизацијата при АМИ (СТЕМИ и НСТЕМИ)”. - “Рано откривање и водење на деменција во примарна здравствена заштита”	6 6
2	Раководител на меѓународен научен проект	
	International Primary Care Respiratory Group – E-quality program: Investigation of general practitioners prescribing habits of antibiotics for acute respiratory tract infections followed by educational intervention	9 9

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	25678413 – Global Brideges: Teaching the teachers of primary healthcare professionals to treat tobacco dependence	
3	Одржани предавања по покана на универзитет	
	1. 2013 II sastanak katedri družinske, obiteljske/ porodične /semejne medicine Ljubljana, Slovenija. Katarina Stavrikj Projekt doedukacije i specijalizacije iz obiteljske medicine u Makedoniji. 2. 2014 III sastanak katedri družinske, obiteljske/ porodične /semejne medicine 28-29.03.2014 Zagreb, Croatia. Katarina Stavrikj. Train the trainers – Leonardo EURACT Course. 3. IV sastanak katedri družinske, obiteljske/ porodične /semejne medicine “Pracenje napretka do ocjene kompetentnosti” Podgorica Crna Gora. 17-18.04. 2015. Katarina Stavrikj. Dali su doktori i Makedoniji spremni za uvodjenje videokonsultacije kao edukativne metode u dodiplomskoj nastavi porodicne medicine? 4. Katarina Stavrikj Kontinuirani profesionalni razvoj edukatora u Makedonii. Peti međufakultetski sastanak “Družinska, Obiteljska, Porodična, Semejna medicina” “Splitska inicijativa” Tema sastanka: Voditelji praktične nastave u družinske/ obiteljske/ porodične/semejne medicine Skopje Makedonija, 4 mart 2016. 5. VI sastanak katedri družinske, obiteljske/ porodične /semejne medicine, Sarajevo, B&H 24-25.03.2017 Katarina Stavric Reflection of specialist in family medicine on Objective structured clinical examination - OSCE at Medical Faculty, Ss Cyril and Methodius University Skopje. 6. Katarina Stavrikj. Video konsultacija u diplomskoj i posleddiplomskoj nastavi. Zajednički seminar u okviru međunarodne suradnje Medicinskih fakulteta Sveučilišta u Ljubljani, Mariboru, Skopju i Zagrebu 7. prosinca 2015 Zagreb, Croatia. 7. Katarina Stavrikj Rural medicine in Macedonia – education at Medical Faculty Skopje. International cooperation in the field of family medicine and other free topics. 2.12.2016 Ljubljana 8. Filip Trpcheski, Marija Mihajlova, Katarina Stavrikj. One day expiriance of a medical student in a rural general practice in Macedonia. International cooperation in the field of family medicine and other free topics. 2.12.2016 Ljubljana	1 1 1 1 1

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
		1
		1
		1
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	6+ИФ
	Vlaski E, Stavric K , Seckova L, Kimovska Hristova M, Isjanovska R. <i>The self-reported density of truck traffic on residential streets and the impact on asthma, hay fever and eczema in young adolescents</i> . Allergol Immunopathol (Madr). 2014; 42(3):224-9. doi: 0.1016/j.aller.2012.10.011. Epub 2013 Jan 24.	60% 6+0.65=3.99
	Kristina Mironska, Lidija Kareva, Katarina Stavric Depression of neutrophil function followed by severe infection in a child with marasmic kwashiorkor. ПРИЛОЖИИ, Одд. мед. науки, XXXVI 1, 2015	80% 6+0.28=5.02
	Lidija Kareva, Kristina Mironska, Katerina Stavrik . Values of lymphocyte subpopulations in healthy Macedonian children under the age of five. J of IMAB. 2016, vol. 22, issue 4/1407	80% 6+0.787=5.43
	Izet Masic, Olivera Batic Mujanovic, Maja Racic, Larisa Gavran, Kosana Stanetic, Merzika Hodzic, Milena Cojic, Ljiljana Cvejanov-Kezunovic, Aleksandar Stepanovic, Katarina Stavrikj , Zaim Jatic. Edita Cerny Obrdalj, Amra Zalihic, Ksenija Tusek-Bunc. Comparative Analysis of Family Medicine Education and Exams at Cathedras of Family Medicine of	60% 6+0.90=4.14

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	Universities in Southeastern Europe - "Splitska inicijativa", Sarajevo, 2017 ACTA INFORM MED. 2017 MAR; 25(1): 61-72	
	Risteska Nejashmikj V, Stojkovska S, Kondova Topuzovska I, Stavrikj K. Evidence based practice in using antibiotics for acute tonsillitis in primary care practice ПРИЛОЗИ. Одд. за мед. науки, XXXVIII 2, 2017	60% 6+0.28=3.77
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир	
	- Исмаили Б, Ристовска Р, Нејашмиќ В, Ставриќ К, Велиќ В, Зафирова Иваноска Б, Кондова Топузовска И. Пропишување на антибиотици за акутни респираторни инфекции во Македонија – резултати од студија спроведена во примарна заштита Втор Симпозиум Антибиотици во примарна заштита „Антибиотици.? Да, но НЕ и кај АРИ“, Скопје, 2016. Ставриќ К. Вакцинација и имун систем кај доенче Прва Педијатриска школа на здружението на педијатрите на Р Македонија, Скопје, 2016.	2 2
	Пленарни предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	
	Katarina Stavrikj. Is Family medicine attractive for medical students? III Conference of a GP/FM SEE "The role of general practice – family medicine doctor between needs and possibilities" Belgrade 11-14.4.2013. К. Ставриќ. Проект „Истражување на навиките за пропишување на антибиотици на матични лекари за акутни респираторни инфекции проследено со едукативна интервенција. Симпозим „Антибиотици во примарна заштита - предизвици за подобрување“, Охрид, 2015. Katarina Stavrikj. Genetics and family medicine. 4th Conference of Association of general practice/family physicians in South Eastern Europe. Ljubljana 4-6.06.2015 К.Ставриќ, В.Велиќ Каде се пациентите во грижата за своето здравје. 4. Конгрес на лекари по општа медицина-семејна медицина на Република Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2016.	1 1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	5. Katarina Stavrikj. From childhood obesity towards diabetes type 2 in adults. 18 Kongres Srbije I 7 Kongres lekara opcte medicine Srbije Златибор 2016. 6. Katarina Stavrikj. Challenges in Diagnosis and Treatment of Urinary Tract Infection in Young Children in Primary Care 8th Congress of the Association of Teachers in General Practice/Family Medicine International Congress, March 09-12th2017Zagreb, Croatia. 7. Katarina Stavrikj. Chalanges to teach the teachers of primary health care professionals to treat tobacco dependence in Macedonia. 5th Conference of the Association of general practice/family medicine of South-East Europe Budva Montenegro, 25-28.05.2017. 8. Katarina Stavrikj. C1 inhibitor concentrate home therapy for HAE in children- our experience HAEi South Eastern Europe Workshop, 2017Skopje, 29-30.09.2017.	1 1 1 1 1 1
	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	1. К.Ставриќ, А.Хасани, Л.Карева, К.Миронска Имунизација во Македонија – достигнувања и предизвици. XIX конгрес на лекари на Република на Македонија со меѓународно учество, Скопје, 2013. 2. Katarina Stavrić, Ljubin Šukriev. Role of the family medicine in treatment of cardiovascular disease in Macedonia 4th Congress of the Association of teachers in general practice/family medicine with international participation The patient with cardiovascular disease in family medicine 15.-17. 03.2013. Zagreb Croatia. 3. Ставриќ К. Stimulated immune response in immunization Зборник на абстракти Алергиски болести-време е да делуваме, Скопје, 2014. 4. Ставриќ К. Автоинфламаторни заболувања. Зборник на резимеа, 5. Конгрес на микробиологи на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2014. ММП Год:86(супл 86)72-73. 5. Katarina Stavrikj, Ljuben Sukriev, Elena Gulevska. Is it family medicine attractive for students in countries members of the association of general practice/family medicine in South East Europe? III Congress of Association of General practice/ Family medicine South East Europe. Sarajevo B&H, Vol.49.No2 Suppl 2 2014. 6. Stavrikj K. Vaccination in patients with chronic respiratory diseases. IV национален конгрес по општа медицина со меѓународно учество Пловдив, 2014. 7. Ставриќ К. Едукативни потреби за рационално пропишување антибиотици во примарна здравствена заштита во Македонија – резултати од студија. “Симпозим „Антибиотици во примарна заштита предизвици за подобрување“, Охрид, 2015. 8. Stavrikj Katarina. Harmonization of specialization on General Practice/ Family medicine in South East Europe. 20 Wonca Europe Conference 2015 Istanbul, Turkey. 9. Ставриќ К. Едукативна интервенција за рационално пропишување антибиотици во примарна заштита во Македонија. Втор Симпозиум Антибиотици во примарна заштита „Антибиотици.? Да, но НЕ и кај АРИ“, Скопје, 2016. 10. Ставриќ К Употреба на упатства во третман на горнореспираторни инфекции. 5. Конгрес на инфектолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2016. 11. Katarina Stavrikj. Public knowledge and attitudes of parents regarding influence of antibiotics to viral infections in Macedonia. XXI Takim Profesional Mjekesor Struga, 2016. 12. Katarina Stavrikj Rural medicine in Macedonia – education at Medical Faculty Skopje. International	2 2 2 2 2 2 2 2

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	cooperation in the field of family medicine and other free topics. 2.12.2016 Ljubljana. 13. Ljubin Šukrijev, Katerina Stavrić. Skrining kolorektalnog karcinoma u Republici Makedoniji. 7th Congress of The Association of Teachers in General Practice / Family Medicine (ATGP/FM) 10-13 March 2016, Zagreb, Croatia. 14. Katarina Stavrikj In colaboration with Valentina Risteska Nejashmikj, Radmila Ristovska, Irena Kondova Topuzovska, Vesna Velic „Can we change doctor’s prescribing antibiotic habits? “8th IPCRG World Conference Amsterdam 25-28 May 2016. 15. Gordana Kiteva Trenchevska, Katarina Stavrikj, Svetlana Stojkova, Radmila Ristovska. Screening for obstructive sleep apnea at primary care system. IPCRG 5th Scientific Meeting Ljubljana 2017. 16. Katarina Stavrikj, Radmila Ristovska, Valentina Nejasmic, Irena Topuzovska Kondova. Irrational prescribing of antibiotics for acute respiratory tract infections in Macedonia. 5th Conference of the Association of general practice/family medicine of South-East Europe Budva Montenegro, 25-28.05.2017.	2 2 2 2 2

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
		2
		2
		2
	Апстракти објавени во зборник на конференција - меѓународна	
	1. Katarina Stavrikj. Is Family medicine attractive for medical students? III Conference of a GP/FM SEE “The role of general practice – family medicine doctor between needs and possibilities” Belgrade 11-14.4.2013. 2. Vlaski E, Stavric K, Kimovska M, Seckova L, Kirovski I. Time changes in eczema and environmental risk factors in Skopje, The Republic of Macedonia. European Academy of Allergy and Clinical Immunology and World Allergy Organization World Allergy and Asthma Congress, 22-26 June 2013, Milan, Italy Allergy, Volume 68, Issue Supplement s97. 3. Валентина Ристевска Нејашмиќ, О.Нечева Петрова, Ташева, К.Ставриќ. Зборник на апстракти, 23 Симпозиум на лекари по општа медицина-семејна медицина на Република Македонија со меѓународно учество Скопје, октомври 2013. 4. Тунцева М. Шукриев Љ. Ставриќ К. Ковачевиќ К. Аницин Н. Кулумов М. Михајлова М. Комуникации со пациенти кои не	1 1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	доаѓаат во матична амбуланта. XIX конгрес на лекари на Република на Македонија со меѓународно учество Скопје, 2013. 5. Шукриев Љ. Тунџева М. Ставриќ К. Ковачевиќ К. Аницин Н. Кулумов М. Михајлова М. Семејна медицина – вистински избор или недоверба. XIX конгрес на лекари на Република на Македонија со меѓународно учество, Скопје, 2013. 6. Ставриќ К. Stimulated immune response in immunization Зборник на апстракти Алергиски болести време е да делуваме, Скопје, 2014. 7. Ставриќ К. Автоинфламаторни заболувања. Зборник на резимеа. 5 конгрес на микробиологи на Македонија со меѓународно учество, Охрид 2014. ММП Год:86(супл 86)72-73. 8. Katarina Stavrikj, Kristina Mironska, Lidija Kareva, Arjeta Hasani. Familial Mediterranean fever – case report of five patients in Macedonia. 100th J Project Meeting 12-14 march 2014, Antalya Turkey. 9. Kristina Mironska, Katarina Stavrikj, Lidija Kareva, Arjeta Hasani, Laszlo Marodi. WHIM Syndrome without hipogammaglobulinemia and without warts. 100th J Project Meeting 12-14 march 2014, Antalya Turkey. 10. Kristina Mironska, Katarina Stavrikj, Lidija Kareva, Arjeta Hasani. Macedonian registry of PID. 100th J Project Meeting 12-14 march 2014, Antalya Turkey. 11. Katarina Stavrikj, Ljuben Sukriev, Elena Gulevska. Is it family medicine attractive for students in countries members of the association of general practice/family medicine in South East Europe? III Congress of Association of General practice/ Family medicine South East Europe. Sarajebo B&H, Vol.49.No2 Suppl 2. 2014. 12. Daniela Miladinova, Nikola Jankulovski, Katarina Stavrikj, Ljuben Sukriev. International collaboration of the Faculty of medicine and the activities of AGP/FM SEE. III Congress of Association of General practice/ Family medicine South East Europe. Sarajebo B&H, Vol.49.No2 Suppl 2. 2014. 13. К. Ставриќ. Проект „Истражување на навиките за пропишување на антибиотици на матични лекари за акутни респираторни инфекции проследено со едукативна интервенција. Симпозиум „Антибиотици во примарна заштита предизвици за подобрување“, Охрид, 2015. 14. Stavrikj Katarina. Harmonization of specialization on General Practice/ Family medicine in South East Europe. 20 Wonca Europe Conference 2015 Istanbul Turkey.	1 1 1 1 1 1 1 1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	15. Katarina Stavrikj. Genetics and family medicine. 4th Conference of Association of general practice/family physicians in South Eastern Europe. Ljubljana 4-6.06.2015 16. Emilija Vlaski, Katarina Stavrikj, Milica Kimovska, Lidija Seckova, Sultana Asani, Teuta Jakupi. Nationality and asthma The role of familiar atopy and lifestyle. 25th International Congress Amsterdam Netherlands 26-30 september 2015. 17. К.Ставриќ, В.Велиќ Каде се пациентите во грижата за своето здравје. 4 Конгрес на лекари по општа медицина-семејна медицина на Република Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2016. 18. Шукриев Љ, Ставриќ К, Тунцева М. Активности за развој на палијативна медицина во Р.Македонија 4. Конгрес на лекари по општа медицина-семејна медицина на Република Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2016. 19. Ставриќ К. Едукативна интервенција за рационално пропишување антибиотици во примарна заштита во Македонија. Втор Симпозиум Антибиотици во примарна заштита „Антибиотици.? Да, но НЕ и кај АРИ“, Скопје, 2016. 20. Hadjihamza M, Stavrikj K. Attitudes and knowledge of patients in kindergarden about RTI's and antibiotics. Втор Симпозиум Антибиотици во примарна заштита „Антибиотици.? Да, но НЕ и кај АРИ“, Скопје, 2016. 21. Ставриќ К. Употреба на упатства во третман на горнореспираторни инфекции. 5.Конгрес на инфектолози на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2016. 22. Katarina Stavrikj In colaboration with Valentina Risteska Nejashmijk, Radmila Ristovska , Irena Kondova Topuzovska, Vesna Velic „ Can we change doctor's prescribing antibiotic habits? “8th IPCRG World Conference Amsterdam 25-28 May 2016 23. Radmila Ristovska MD, MPH Joint work with: Zaneta Popeska, Valentina Risteska Nejashmijk, Katarina Stavrikj, Vesna Velic “Evaluating health seeking behavior of parents regarding ARI in under five years old children” 8th IPCRG World Conference Amsterdam 25-28 May 2016 24. Valentina Risteska Nejashmijk,Radmila Ristovska, Vesna Velic, Irena KondovaTopuzovska, Katerina Stavrikj¹Evidence based practice in using antibiotics for acute tonsillitis in primary care practice 8th IPCRG World Conference Amsterdam 25-28 May 2016 25. Katarina Stavrikj. Public knowledge and attitudes of parents regarding influence of antibiotics to viral infections in Macedonia. XXI Takim Profesional Mjekesor Struga,2016.	1 1 1 1 1 1 1 1

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	26. Radmila Ristovska, Katarina Stavrikj, Gabriela Gulevska, Gordana Trencavska Kiteva, Valentina Ristovska Nejasmic, Vaska Gavrilova, Dragan Gjorgjievski. Breaking down barriers for our patients with Chronic Respiratory Diseases. npj Primary Care Respiratory Medicine 2017;12. IPCRG 5th Scientific Meeting Ljubljana 2017. 27. Dragan Gjorgjievski, Katarina Stavrikj. When should we think about infections of M.Pneumoniae? npj Primary Care Respiratory Medicine 2017;11. IPCRG 5th Scientific Meeting Ljubljana 2017. 28. Katarina Stavrikj. From childhood obesity towards diabetes type 2 in adults. 18 Kongres Srbije I 7 Kongres lekara opste medicine Srbije Златибор 2016 29. Katarina Stavrikj, N.Angelkova, K.Mironska, L.Kareva, A.Hasani. Hereditary angioedema, epilepsy and behavioral problems – case presentation. 10th C1 inhibitor deficiency workshop 2017 Budapest, Hungary. 30. Katarina Stavrikj. Chalanges to teach the teachers of primary health care professionals to treat tobacco dependence in Macedonia. 5th Conference of the Association of general practice/family medicine of South-East Europe Budva Montenegro, 25-28.05.2017. 31. Katarina Stavrikj, Radmila Ristovska, Valentina Nejasmic, Irena Topuzovska Kondova. Irrational prescribing of antibiotics for acute respiratory tract infections in Macedonia. 5th Conference of the Association of general practice/family medicine of South-East Europe Budva Montenegro, 25-28.05.2017.	1 1 1 1 1 1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
		1 1 1 1 1 1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
		1
		1
		1
		1
	Вкупно	136,35

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
	Стручна монографија	

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
	- Семејно планирање – прирачник за обука на даватели на услуги во примарна здравствена заштита. Катарина Ставриќ, Бранкица Младеновиќ, Катерина Станкова Нинова, Глигор Тофоски, Бојан Јовановски. 2014	60%=4,8
	- Ревизија и реориентирање на Програмата за активна здравствена заштита на мајките и децата во Република Македонија во насока на постигнување на поголема еднаквост Бранкица Младеновиќ, Катарина Ставриќ, Драган Тантуровски. 2014	80% =6.4
2	Рецензент во стручни списанија	
	• ММП, • MJMC, • Medicinski Glasnik (www.ljkzedo.ba) indexed in MEDLINE, Scopus, Embase	1 1 1
	Вкупно	14,2

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
1	Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен /стручен собир	2
	- Учење и подучување за справување со тешки односи со пациенти во општата практика/семејната медицина. Конгресен центар, Охрид 20-21.4.2013	2
	- Работилница за едукатори/ментори, организирана од Катедрата за семејна медицина на Медицински факултет Загреб 24-25.5.2013	2
	- Rabotilnica: Preventiva , Skopje 30.11.2014 - Peti medzufakultetski sastanak: “Druzinska, Obiteljska, Porodicna, semejna medicina”. Tema sastanka Voditelji prakticne nastave u druzinske/obiteljske/porodicne/semejne medicine. Skopje 4-5.03.2016	2

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
2	Награда од струкова организација Награда 100 најдобри доктори во 2014 година Награда 100 најдобри доктори во 2015 година	3 3
3	Член на факултетска комисија - Совет на студиска програма за трет циклус студии-докторски студии по медицина - Наставен одбор - Кадровски одбор 2x0,5 - Научен одбор 2x0,5 - Одбор за специјализации и супспецијализации 2x0,5 - Наставно-научен одбор - Работна група за изработка на Елаборат за оправданоста за формирање на Универзитетска поликлиника како внатрешна организациона единица на УКИМ, Медицински факултет - Комисија за спроведување на јавен оглас за прием на кандидати на доедукација на здравствени работници – избрани лекари 2x0,5	0,5 0,5 1 1 1 0,5 0,5 1
4	Подготовка на национални документи (стратегии, закони и сл.)	
	- Подготовка на елаборат за формирање на Катедра за семејна медицина -специјализација по семејна медицина на Факултет за медицински науки при Државниот универзитет во Тетово (решение бр.03-4628/1 2015). - Елаборат за Универзитетска поликлиника - Национална стратегија со акциски план за контрола на антимикробна резистенција во Република Македонија 2017-2021 година бр.22-46281,2016 - Акциски план за сексуално репродуктивно здравје 2017-2021	2 2 2

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
	2. Претседател на научен одбор – 4. Конгрес на лекари по општа медицина-семејна медицина на Република Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2016. 3. Претседател на научен одбор - симпозиум: „Антибиотици во примарна заштита предизвици за подобрување“ Охрид, 2015. 4. Претседател на научен одбор Втор симпозиум: Антибиотици во примарна заштита „Антибиотици.? Да, но НЕ и кај АРИ“ Скопје, 2016.	1 1 1
7	Член на организациски или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	
	1. Член на организационен одбор на III Conference of a GP/FM SEE “The role of general practice – family medicine doctor between needs and possibilities” Belgrade 11-14.4.2013. 2. Член на организационен одбор- симпозиум „Антибиотици во примарна заштита предизвици за подобрување“ Охрид 2015. 3. Член на организационен одбор II симпозиум: Антибиотици во примарна заштита „Антибиотици.? Да, но НЕ и кај АРИ“ Скопје, 2016 4. Член на почесен научен одбор - 7th Congress of The Association of Teachers in General Practice / Family Medicine (ATGP/FM) 10-13 March 2016, Zagreb, Croatia 5. Член на почесен научен одбор. 8th Congress of the Association of Teachers in General Practice/Family Medicine International Congress, March 09-12th 2017 Zagreb, Croatia.	0.5 0.5 0.5 0.5 0.5
8	Национален координатор за одредена стручна област Национален претставник на Република Македонија во советодавен одбор на Европската академија на наставници по семејна медицина (EURACT), 2013-2016	3

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
	Вкупно	42,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	315
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	136,35
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	14,2
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	42,5
Вкупно	507,05

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

6. Проф. д-р Марина Давчева Чакар с.р

7. Проф. д-р Гордана Китева Тренчевска с.р

8. Проф. д-р Сузана Николовска с.р

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на доц. д-р Катарина Ставриќ.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека доц. д-р Катарина Ставриќ поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето вонреден професор во научната област семејна медицина.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, доц. д-р Катарина Ставриќ да биде избрана во звањето **вонреден професор** во научната област семејна медицина.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Марина Давчева Чакар с.р

Проф. д-р Гордана Китева Тренчевска с.р

Проф. д-р Сузана Николовска с.р

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА ЛИЦЕ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ:
АНЕСТЕЗИОЛОГИЈА, АНЕСТЕЗИОЛОГИЈА И РЕАНИМАЦИЈА И
ЗДРАВСТВЕНА НЕГА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет-Скопје, објавен во весниците: Нова Македонија и Коха од 15.09.2017 година, за избор на лице во сите научни звања во научните области: анестезиологија, анестезиологија и реанимација и здравствена нега и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 024826/89, донесена на VI редовна седница одржана на 03.10.2017, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф.д-р Зорка Николова Тодорова, проф. д-р Трајанка Трајковска и проф.д-р Марија Шолјакова. Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите научни звања во научните области: анестезиологија, анестезиологија и реанимација и здравствена нега, во предвидениот рок се пријави в.н..сор. д-р Јасминка Нанчева.

7. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката в. н. сор. д-р Јасминка Нанчева е родена 1960 год. во Битола. Средно образование (гимназија) завршила 1978 год. во Битола. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет во Скопје. Дипломирала 1984 година, со просечен успех 9.50.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1986/87 год. се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Медицинскиот факултет во Скопје. Студиите ги завршила во 1990 година, со просечен успех 9.60. Во 1998 год. го одбрала магистерскиот труд на тема: Нозокомијални инфекции кај пациентите во интензивно лекување со поставени централни и перифер венски катетри.

Докторска дисертација ја пријавила во 1999 год. на тема: Евалуација на ендокрино-метаболниот одговор на хирушка траума кај деца под општа и спинална анестезија и ја одбрала во 2004 година. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научните области: анестезиологија, анестезиологија и реанимација и здравствена нега.

Во мај 2008 год. е избрана за научен соработник, а во март 2013 за виш научен соработник во областите: анестезиологија, анестезиологија и реанимација и здравствена нега.

Во моментот е виш научен соработник. Последниот реферат за избор во звањето виш научен соработник е објавен во Билтенот на УКИМ бр.1047 од 2013 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во билтени бр. 641, 692, 776, 894, 939, 1047, 1074, 1108, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

8. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, Скопје, кандидатката в. н. сор. д-р Јасминка Нанчева изведува настава, вежби, на прв, втор и трет циклус студии на студиската програма на Медицинскиот факултет во Скопје.

Кандидатката била ментор на 9 дипломски и 5 специјалистички трудови.

Кандидатката учествувала како член во комисија за одбрана на 9 дипломски трудови, и е ментор на 3 докторски дисертации.

Кандидатката е коавтор на рецензиран учебник под наслов Анестезија и реанимација.

Научноистражувачка дејност

В. н. сор. д-р Јасминка Нанчева има објавено (2013-2017) вкупно 23 научни трудови од областа на анестезијата и реанимацијата, од кои 8 научни труда во научни списанија со импакт-фактор, 4 труда во меѓународни научни списанија, 3 труда во меѓународни научни собири и 8 труда во зборници од научни собири.

В. н. сор. д-р Јасминка Нанчева била раководител на 1 национален, и 1 меѓународен научен проект. Била национален координатор на 1 меѓународен научен проект, а учествувала и како член во 1 научен проект.

Кандидатката е ментор на 3 докторски труда.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

В. н. сор. д-р Јасминка Нанчева активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Катедрата за анестезија, реанимација и интензивно лекување и здравствена нега. Уредник- автор и коавтор е на 3 книги од стручна област.

Стручно усовршување во странство остварила со студиски престои во САД и Турција.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи при Клиниката за ортопедски болести, Медицински факултет, Скопје.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката в. н. сор. д-р Јасминка Нанчева, во периодот од 2013-2017 год., доби просечна оценка 9,47, од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет.

О Б Р А З Е Ц

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат : **Јасминка Нанчева**

Институција: ЈЗУ Клиника за трауматологија, Клиника за ортопедија, Клиника за анестезија, реанимација и интензивно лекување и ургентен центар

Научна област: анестезиологија, анестезиологија и реанимација и здравствена нега

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одржување на настава од прв циклус студии (2013-2017): А) Општа медицина - анестезија со реанимација 32*0.04 - прва помош 30*0.04 Б) Високи медицински сестри/техничари/ред/вон. -анестезија со реанимација 22*0.04 - здравствена нега 126*0.04 В) Радиолошки технолози- ред/вон - анестезија со реанимација 34*0.04	1.28 1.2 0.88 5.04 1.36
		9.76

2	Одржување на вежби од прв циклус студии: А) Општа медицина - анестезија со реанимација 120 * 0.03 - прва помош 45*0.03 Б) Високи медицински сестри/техничари/ред/вон. -анестезија со реанимација 105*0.03 В) Радиолошки технолози- ред/вон - анестезија со реанимација 105*0.03	3.6 1.35 3.15 3.15 11.25
3	Одржување настава од втор циклус студии а)специјализанти по анестезија(час.) 24*по 0.05 б)специјализанти по семејна медицина(час.) 12*0.05	1.2 0.6 1.8
4	Одржување менторска настава за здравствена клиничка практика -спец. анестезија и реанимација- 26 канд. x 12 нед x 0.06 турнус анестезија во ортопедија и трауматологија 5 канд. x 1нед. X 0.06 Подготовка на нов предмет – Алтернативна медицина - Предавања – 15 x 1.0 - Вежби - 15 x 0.5 -	18.72 0.3 19.03 15.0

		~~7.5~~ 22.5
5	Консултации со студенти(тестови) ВМС 437 студенти*0.002	0.874
6	Ментор и едукатор на здравствена едукација - доедукација по семејна медицина 24 канд*/ по 1 недела по 0.06 (2013,2014/15,16,17) 24 x 1 x 0.08 Ментор на специјалистичка работа - 5 кандидати x 1.0	1.92 5.0
7	Ментор на дипломска работа -9 студенти ВМС 9*0.2	1.8
8	Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа - 9 студенти ВМС 9*0.1	0.9
9	Консултација на студенти во рамките на здравствена клиничка пракса - 75 студенти по општа медицина*0.2	15.0
10	Настава во школи и работилници - раководител 4*1.5 - учесник 8*1.0	6.0 8.0 14.0
11	Член на комисија за одбрана на специјалистички испит 27 специјализанти/анестезија*0.2 8 специјализант и/семејна медицина*0.2	5 .4 1.6

		<u>7.0</u>
12	Позитивно рецензиран универзитетски учебник Анестезиологија со реанимација/2013 - коавтор	3
	-	
13	Книга на апстракти- член на организационен и програмски одбор , на 5. Македонски конгрес на анестезиолози (2015)	<u>1</u>
14	Позитивно рецензиран прирачник- Сигурност при третман на дишен пат (2014), ISBN 978-608-4596-44-8 - коавтор	3
	Вкупно	118.1

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени

1.	Учесник во меѓународен научен проект 1. Национален координатор (главен истражувач) во меѓународен научен проект (2009- октомври 2013) <i>Глобална неинтјервенциска стјуѓија Xsamos (Xsarelto - во ѓрофилакса на венската ѓромбемболија ѓо електјивни ојерацији на колк и колено</i> Национален координатор на истиот проект (Ортопедско-трауматолошки оддел - Битола, Костозглобна болница- Охрид, Клиника за ортопедски болести – Скопје) 2. Учесник во меѓународен научен проект . A non interventional comparison of rivaroxaban with standard of care for thromboprophylaxis after major orthopaedic surgery in 17,701 patients with propensity score adjustment. Trombosis and Haemostasis TH 111.2/2014;1-9. Alexsander G. Turpie, Sylvia Hass, Reinhold Kreuitz,Lorenzo Montovani et al.Supplementary Appendix to Trupie et al. Investigators from Macedonia J. Nanceva, L. Bogojevski 3. Учесник во национален научен проект (40 пациенти) <i>Глобална неинтјервенциска стјуѓија Xsamos (Xsarelto - во ѓрофилакса на венската ѓромбемболија ѓо електјивни ојерацији на колк и колено</i>	6 5 3
2.	Ментор на докторски дисертации - 3 докторанди x 3.0	9.0
3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во	

4.	Vol 12,No1,2017;27-32 Zlatko Temelkovski, Jasminka Nanceva, Milan Samardziski, Andrea Nanceva, Alan Andonovski Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор 1.Hallux valgus deformity – ladies modern foot problem.International Journal of Recent Research in arts and sciences.ISSN:1857-8128, 2015,Vol 4,348-351. Gorgieva D, Popovska S, Doleva- Tolevska Roza, Maneva- Kuzevska K, Georgiev A,Nanceva J. 2. Протезирање кај ампутации на долни екстремитети. International Journal of Recent Research in arts and sciences.ISSN:1857-8128,2016 Vol 5,150-154. Зоран Божиновски, Даниела Горгиева, Роза Џолева Толевска, Јасминка Нанчева 3.Bone tumors and tumor – like lesions associated with knee trauma. Research in Physical Education, Sport and Health. ISSN 1857-8152,Vol 5, No 1, 2016,87-90. Samardziski Milan, Nanceva Jasminka, Gorgieva Daniela,Dzoleva Roza, Sabani Ilir,Gorgiev Antonio 4.Helth economic aspect of chronic desease. International Journal of Recent Research in arts and sciences.ISSN:1857-8128,2015, Vol 4,308-315. Antonio Gorgiev, Daniela Georgieva , Roza Dzoleva, Katica Stojmenovska, Jasminka Nanceva	<u>28.8</u> 3.6 3.6 3.6 3,6 14.4

5.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир (меѓународен уредувачки) 1. Нанчева Ј. Разлика меѓу хомеопатски и алопатски лекови. Втор меѓународен симпозиум за хомеопатија , Фармацевтска комора на Македонија, Скопје,2013. 2. Нанчева Ј. Одржување на дишен пат кај бебиња оперирани во спинална анестезија. Меѓународен симпозиум за Сигурност при третман на дишен пат,56. Скопје,2013. 3. Nanceva J. Is spinal anaesthesia sufficient for bone operative procedures in small children? Sixth annual spring scientific symposium in Anaesthesiology and Intensive care,162-65, Nis, 2014. 4. Нанчева Ј.Адјуванси во регионална анестезија. Зборник, 5 ти Конгрес на Анестезиолози на Македонија,102-106, Охрид ,2014 5.Nanceva J.Dzoleva R, Gorgieva D, Samardziski M.Are central blocks suitable for day case surgery in children.Book of abstracts,ARUD.42-54,Skopje,2016. Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција Perineural dexamethason as adjuvant for interscalens plexus brachialis block. 16 th World Congress of anesthesiologist,Hong Kong,2016.	3 3 3 3 1.2 13.2 1
6		
7	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ (автор на книга од стручна област) 1. Интензивна и ургентна медицина , крв и трансфузија на крв/2013 (ISBN 978-608-65364-2-8)	8

	- автор 2.Мајка и дете/2015 (ISBN 978-608-65364-3-5) - автор 3.Неврологија,регионална анестезија, третман на болка/2016 (ISBN 978-608-65364-2-8) - автор	8 8 24.0
8	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ (коавтор на книга од стручна област) 1. Нанчева Ј. Одржување на дишен пат кај бебиња оперирани во спинална анестезија.Прирачник-сигурност при третман на дишен пат,56-59.2013. 2. Нанчева Ј. Анестезија кај новородени и доенчиња. Мајка и дете,Континуирана постдипломска едукација,91-99,Дојран, 2015. 3. Нанчева Ј. Невроаксијални блокови кај новородени и доенчиња. Мајка и дете,Континуирана постдипломска едукација,91-99,Дојран, 2015. 4. Нанчева Ј. Срцева М,Ефимова Б.Анестезија при невромускулни заболувања. Неврологија ,локорегионална анестезија, третман на болка,Континуирана постдипломска едукација,148-160,Дојран, 2016. 5. Нанчева Ј. Срцева М. Компликации од регионална анестезија. Неврологија ,локорегионална анестезија, третман на болка,Континуирана постдипломска едукација,160-165,Дојран, 2016. 6. Срцева М, Нанчева Ј.Централен, периферен автономен систем. Неврологија ,локорегионална анестезија, третман на болка,Континуирана постдипломска едукација,5-16,Дојран, 2016. 7. Срцева М, Нанчева Ј. Терморегулација, физиолошки и клинички импликации во анестезија. Неврологија ,локорегионална анестезија, третман на болка,Континуирана постдипломска едукација,16-25,Дојран, 2016. 8. Ефимова Б, Нанчева Ј.Кома, интоксикации, труења. Неврологија ,локорегионална анестезија, третман на болка,Континуирана постдипломска едукација,56-68,Дојран, 2016.	3 7 7 5.6 6.3 6.3 6.3 6.3 47.8

9	ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС 1.Член на организационен или програмски одбор на меѓународен стручен собир - 5 Конгрес на анестезиолози на Македонија, Охрид,2014 2.Студиски престој во странство - престој Ronad Regan Hospita,L os Angeles, USA /2014 ---LIV – Hospital – Истанбул, Турција,/2015 3.Претседател на организациони или програмски/уредувачки одбор на научен стручен собир со меѓународно учевство/2013- 2016 КЕЕА, Дојран 3год. x 1.0 4.Национален координатор за едукација во анестезиологија и реаниматологија 5.Раководител на дневната болница -Центар за болка, Ортопедска Клиника, Скопје 6.Наставник на постдипломски студии по ХОМЕОПАТИЈА на Фармацевтскиот факултет- Скопје Вкупно	1 2 3 3 3 1 13.0 <u>283.3</u>

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	118,1

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	80,4
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	71,8
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	13,0
Вкупно	283,3

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Зорка Николова Тодорова с.р.
2. Проф. д-р Трајанка Трајковска с.р.
3. Проф. д-р Марија Шолјакова с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научно истражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на в. н. сор. д-р Јасминка Нанчева.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека в. н. сор. д-р Јасминка Нанчева поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето научен советник во научните области: анестезиологија, анестезиологија и реанимација и здравствена нега.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, в. н. сор. д-р Јасминка Нанчева да биде избрана во звањето научен советник во научните области: анестезиологија, анестезиологија и реанимација и здравствена нега.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Зорка Николова Тодорова
2. Проф. д-р Трајанка Трајковска

3. Проф. д-р Марија Шолјакова

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА 1 ЛИЦЕ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ
ИНТЕРНА МЕДИЦИНА И ТОКСИКОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје - Медицински факултет во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 15.9.2017 година, за избор на едно лице во сите научни звања во научните области (дисциплини): интерна медицина и токсикологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-4826/91, донесена на VI редовна седница одржана на 3.10.2017 година формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Даниела Чапароска, проф. д-р Љубица Шутуркова, проф. д-р Билјана Бауер Петровска, проф. д-р Викторија Чаловска Ивановска и проф. д-р Оливера Стојчева Танева.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на едно лице во сите научни звања во научните области (дисциплини): интерна медицина и токсикологија, во предвидениот рок се пријави: в. н.с.р. д-р Нико Бекаровски.

Биографски податоци

Роден е на 29.12.1962 година во Будимпешта, Унгарија. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишал во учебната 1982/83 година, а дипломирал на 14.4.1988 со просечна оценка 9,53.

Од 7.1 до 31.12.1999 година е вработен како општ лекар во здравствената станица во Македонска Каменица. Од 1.3.1990 година е вработен на Универзитетската клиника за неврохирургија, а од 13.11.1990 година на Универзитетската клиника за токсикологија, каде што работи и денес.

Специјализацијата по интерна медицина успешно ја завршил во 1996 година.

Во ноември 2005 година е избран за стручен директор на Универзитетската клиника за токсикологија, а во овој момент е и в.д. директор на Универзитетската клиника за токсикологија

Стручно усовршување: 2014, едномесечен стручен престој во клиничкиот центар во Љубљана, Словенија, на Клиниката за токсикологија; 2015, едномесечен стручен престој во Ургентниот центар при Сплешна болничница Ново Место, Република Словенија.

Во периодот 1999 - 2003 година ја изработил докторската дисертација со наслов **КЛИНИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ИНТОКСИКАЦИИТЕ СО ОДДЕЛНИ БНЗД И ПОЈАВАТА НА ПОСТИНТОКСИКАЦИСКИ АПСТИНЕНЦИЈАЛЕН СИНДРОМ**, која успешно ја одбранил во 2003 година и се стекнал со звањето доктор на медицински науки.

Образовни активности

Во 1993 година е избран за помлад асистент по предметот Интерна медицина со што активно се вклучува во едукативниот процес.

Во 1997 година е избран за асистент по предметот Интерна медицина.

Во учебната 1999/2000 година е именуван за наставник по Интерна медицина во ДСУ "Д-р Панче Караџов". Со Одлука на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет од април 2001 година е именуван за член на Комисијата за полагање на стручни испити за медицински сестри и техничари.

Во април 2004 година, со Одлука на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет избран е за **НАУЧЕН СОРАБОТНИК** по интерна медицина. Во март 2011 година е избран за **ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК** по интерна медицина. Повеќе пати бил член на испитни комисии по специјализација за интерна медицина. Рецензент и член е на комисии за одбрана на магистерски трудови и докторски дисертации.

Стручно-научни здруженија

Член е на Здружението на токсиколози на Македонија, каде што во два мандата бил член на Претседателството, а во моментот е делегат на здружението во Македонското лекарско друштво и секретар на Здружението и генерален секретар на ЗТМ.

Член е на: Здружението на клинички токсиколози на Бугарија, Здружението на токсиколози на Србија, Европското токсиколошко друштво (EUROTOX) и Европско-северноамериканското здружение на клиничките токсиколози (EAPCCT), Македонското и Светското здружение на гастроентерохепатолози.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот учествуваше во теоретската и практичната настава во учебната 2016/2017 година по предметот Интерна медицина и клиничко испитување, при што доби позитивна оценка од спроведената самоевалуација.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Нико Георги Бекаровски
 (име, татково име и презиме)
Институција: Медицински факултет-Скопје
 (назив на факултетот/институтот)

Научна област: ТОКСИКОЛОГИЈА - интерна медицина

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

	Назив на активноста:	Број на активности	Поени	вкупно
1.	Одржување на настава од втор циклус студии за специјализанти по интерна медицина			3.0
2.	Раководител на настава во школи и работилници	6	1.50	9.00
3.	Одржување на вежби интерна медицина за студенти по медицина, студенти по стоматологија, медицински сестри-техничари, Рендген-технолози			6.9
4	Одржување на вежби ургентна медицина за студенти по медицина, медицински сестри-техничари, рентген технолози			1.08
5	Консултација со студенти 0.002*20 студенти.*10 семестри		0.002	0.4
6	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка пракса 10*21*0.06	10 семестри	0.06	13.60
7	Консултации со студенти во рамките на здравствената заштита 10*0.2*6	10 семестри	0,2	12.00
8	Ментор и едукатор на здравствена едукација	10 семестри	0.08	96.00
9.	Член на комисија за одбрана на специјалистички работа		0,2	2.8

10.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	2	0.2	0.4
	Вкупно			145,18

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:		Поени	
1.	Учесник во национални научни проекти		3	
	Учество во национален проект: Опијатно предозирање во Република Македонија- Преваленца, ризични фактори и интервенции (учесник). Учество во национален проект: Унапредување на квалитетот на програмите за зголемување на достапноста на третманите за предозираност од дроги, јануари 2013-декември 2015 (раководител-консултант). Учество во национален проект: Унапредување на квалитетот на програмите за зголемување на достапноста на третманите за предозираност од дроги и третман на ХЕПАТИТИС Ц, јануари 2016-март 2017 година (раководител-едукатор). Учество во националниот проект: Унапредување на квалитетот на програмите за зголемување на достапноста на третманите за предозираност од дроги и третман на ХЕПАТИТИС Ц, јануари 2016-март 2017 година (советник).			3 3 3

				3
				12
2.	Учесник во меѓународен научен проект		5	
	1. Учество во меѓународен научен проект: Chemical risk managment in Republic of Macedonia (учесник).			5
3.	Трудоови објавени во списание со меѓународен уредувачки одбор и/или импакт-фактор(6)		6	
	SEIZURES AFTER USE AND ABUSE OF TRAMADOL. <u>Bekjarovski N</u> , Chaparoska D, RadulovikjBekjarovska S; Macedonian Academy of Sciences and Arts; Contribution, Sec Bio Med Sci MASA XXXIII I. p.313-318 (2012).	80%		4.80
	FABRY DISEASE AS A POSSIBLE RISK FACTOR FOR ISCHEMIC INSULT AMONG YOUNG POPULATION С.Р.Беќаровска, Н.Банева, Н.Беќаровски, Мак Мед Преглед 2013, 67/(3); 127-130	80%		4.80
	Lipid Rescue Therapy and High Dose Insulin Euglycemic Therapy are effective for Severe Refractory Calcium Channel Blocker Overdose:Case report. <u>N.Bekjarovski</u> ; Asian PacificJournal of MedicalToxicology 2;3 September 2012; p.114-116	100%		6.00
	Unique Case with Seizures after Prolonged Use of Camphor crème in Elderly Patient N.Bekjarovski,	90%		7.60

S.R.Bekjarovska, J ournal of Clinical Toxicology, 2012; 2 126 doi: 10.4 172/216				
Корелација меѓу интрацеребралниот хематом, перихеморагичниот едем и цистеинил леукотриените екскретирани во урина Н.Долненец-Банева, Д.Никодијевиќ, Г,Китева- Треенчевска, Д,Чапароска, Н.Беќаровски ММП 2014; 68(1): 91-95	60%	И.Ф 1.396	3.60	
	100%		6.00	
	60%		3.60	
CHARACTERISTICS OF MACEDONIAN HEROIN ABUSER <u>N.Bekjarovski</u> Journal of Science/vol 5/ Issue 12/ 2015. 1239-1241	60%		3.60	
INCIDENT RISC ASSESMENT OF MAJOR MEDICAL INCIDENTS WITH CBR AGENTS IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA J.Ivchev, <u>N.Bekjarovski</u> , N.Ivcheva, E. Stikova, International Medical Journal Medicus Vol-20(3) 2015, 245-252	100%		6.00	
	90%		5.40	
EVALUATION of THE HOSPITAL PREPAREDNESS FOR RESPONSE TO MAJOR MEDICAL INCIDENTS WITH CHEMICAL, BIOLOGICAL AND RADIOLOGICAL AGENTS IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA International Medical Journal Medicus Ivchev J., <u>Bekarovski N.</u> , Ivcheva N., Stikova E. Vol · 21 (1) · 2016	60%		3.60	
	60%		3.60	
SEROTONIN SYNDROME AFTER POISONING WITH St. JOHN’S WORT OIL N.Bekjarovski, Sch J Medi Case Rep. 2015; 3(12):1196-1198				
Hepatotoxicity after 51 day use of Green tea. A.Berat, <u>N.Bekjarovski</u> , Sch J Medi Case Rep. 2016; 1(02):1196-1198				
				58,6

	WATER FASTING DETOXIFICATION Bekjarovski N. et al. MD-Medical Data 2016;8(2): 101-104 CRYPTOGENIC STROKE: DIAGNOSTIC APPROACHES, PROGNOSIS AND MANAGEMENT CONCEPT Dolnenec-Baneva N, Petrovska-Cvetkovska D, Petrov I, Chaparoska D, Bekjarovski N. PHYSIOACTA vol.10.No3. 2016;p. 35-41 ВКУПНО			
4.	Труд објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународно учество(3)		3	
5	MACEDONIAN GUIDANCE FOR USE OF LRT IN ACUTE POISONINGS Н.Беќаровски. И.Јуруков А.Бабуловска, Ф.Личоска 8 Симпозиум на ЗТМ со меѓународно учество. Книга на трудовиСтр. 3-5	60%	1	1.80
6.	Секциско предавање на научен/стручен собир (x1)	1	1	1
7.	Пленарно предавање на стручен собир со меѓународно учество	1	2	2.00
8.	Учество на стручен собир со реферат Усна презентација(x 1) 1.Niko Bekarovski,New approaches of treatment of verapamil overdose.Fourth national congres of clinical toxicology with international participation.Sofia,2013. 2. N.Becarovski.Macedonian gudiance for use of lipid rscue therapy in acute poisonings. IX Symposium of ZTM with international participation Dojran 2011.		1.00	1.0

	3. What We know about Mefedrone N.Bekjarovski IX Symposium of ZTM with international participation, Dojran 2011 4. LRT for Verapamil overdose N.Bekjarovski, VII Congress Of BTA with international participation, Sofija, 2013 24. Lipid rescue therapy for Ca blocators poisonings N.Bekjarovski, XVI Congress of STA with international participatiot Sremski Karlovci, Serbia 2014 5. Water detoxification in Clinical Toxicology N.Bekjarovski, X Jubilee Symposium of MTA with international participation Dojran 2016 Вкупно			10.2
9.	Апстракт објавен во зборник од конференција			
	Меѓународна	1.00		5
	Национална	0.50		2.5
	Вкупно			93,9

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Број на активности		Поени
1.	Експертски активности (евалуација, ревизија, супервизија) 1.Училишна политика против насилство во училиштето (коавтор); август 2013, Училиштен тим за насилство			1.00

2.	Водич за опијатно предозирање и за примена на НАЛОКСОН , Х.О.П.С. Скопје, 2015	1	2	6.00
3.	Воведување нова лабораториска/клиничка метода во областа на медицинските науки и здравството Прва пат во државата воведена метода 1. LRT 2. HIET	2	4	8.00
	Вкупно			15,00

Дејности од поширок интерес

1.	Уредник на зборник на трудови од научен собир	2	1	2.00
2	Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	2	2	4.00
3.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	3	1.00	3.00
5.	Студиски престој во странство до три месеци	4	0.50	2.00
6.	Директор	1	6	6.00
4.	Учество во комисии и тела на државни и други органи	5	1.00	5.00
5.	Изработка на национална програма за судски вештак по токсикологија			3.00
6.	Подготовки на национални документи, стратегии, закони “Медицина базирана на докази – Клиничка токсикологија”	1	2	2.00
	Вкупно			27,00

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	145,18
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	93,9
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	15,00
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	27,00
Вкупно	281,08

Рецензентска комисија:

1.Проф. д-р Даниела Чапароска с.р

2.Проф. д-р Љубица Шутуркова с.р

3.Проф. д-р Билјана Бауер Петровска с.р

4. Проф. д-р Викторија Чалоска Ивановска
с.р

5 Проф. д-р Оливера Стојчева Танева с.р

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научно-истражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на в.н.сор. д-р Нико Беќаровски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека в.н.сор. д-р Нико Беќаровски, поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето научен советник во научните области: интерна медицина и токсикологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, в.н.сор. д-р Нико Беќаровски да биде избран во звањето научен советник во научните области: интерна медицина и токсикологија.

Рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Даниела Чапароска с.р

2. Проф. д-р Љубица Шутуркова с.р

3. Проф. д-р Билјана Бауер Петровска с.р

4. Проф. д-р Викторија Чалоска Ивановска
с.р

5 Проф. д-р Оливера Стојчева Танева с.р

РЕФЕРАТ ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ ХИСТОЛОГИЈА, ЕМБРИОЛОГИЈА И ЦИТОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 15.9.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања (редовен професор) во наставно-научните области: хистологија, ембриологија и цитологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-4826/82, донесена на VI редовна седница одржана на 3.10.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Грацилија Кироска, проф. д-р Лилјана Миленкова и проф. д-р Невена Костовска, редовни професори на Институтот за МЕП хистологија и ембриологија на Медицинскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области: хистологија, ембриологија и цитологија, во предвидениот рок се пријави д-р Елида Митевска, вонреден професор на Институтот за МЕП хистологија и ембриологија на Медицинскиот факултет во Скопје.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката Елида Митевска, доктор на медицински науки, е родена на 4.12.1956 година, во Скопје. Средно образование завршила во 1975 година, во Скопје. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет во Скопје. Дипломирала на 25.2.1983 година, со просечен успех 8,84. Стручниот испит го положила во 1986 година.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1986/87 се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Медицинскиот факултет во Скопје. Студиите ги завршила со просечен успех 9,83. На 12.12.1996 година го одбрала магистерскиот труд на тема: *Морфолошки карактеристики на надбубрежната жлезда по едномесечно внесување високи дози медроксипрогестерон ацетат кај бели сјаорци.*

Докторска дисертација пријавила на 25.10.2001 година на Медицинскиот факултет во Скопје. Дисертацијата на тема: *Процена на имуномодулаторните ефекти на дексаметазон и медроксипрогестерон ацетат врз морфологијата на лимфогените органи* ја одбрала на 10.11.2005 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Лилјана Миленкова, проф. д-р Стојмир Петров, проф. д-р Мирко Спироски, проф. д-р Невена Костовска и проф. д-р Гордана Петрушевска. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област медицински науки.

Во 1996 година го посетувала постдипломскиот семинар „Основи на стереологијата“, организиран од Медицинскиот факултет во Нови Сад, Република Србија.

Во 1998 година ја завршила имунолошката школа организирана од Институтот за имунобиологија и хумана генетика на Медицинскиот факултет во Скопје.

Во 2005 година престојувала во Хамбург, Германија, и се запознала со начинот на изведување на теоретската и практичната настава по предметот Хистологија и ембриологија на Медицинскиот факултет. Присуствувала и на семинари и предавања на кои се запознала со начинот на студирање спроведен според принципите на кредит-трансфер системот.

На 1.6.1988 година е избрана во звањето помлад асистент на Медицинскиот факултет во Скопје, во областа хистологија и ембриологија. На 24.10.1997 година е избрана во звањето асистент, на 22.5.2008 година во звањето доцент, а на 11.4.2013 година во звањето вонреден професор во наставните области: хистологија и ембриологија. Во моментот е вонреден професор по хистологија и ембриологија на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1049 од 1.3.2013 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во следниве билтени: Билтен бр. 612 од 7.2.1994 година, Билтен бр. 687 од 2.7.1997 година, Билтен бр. 774 од 12.3.2001 година, Билтен бр. 865 од 17.1.2005 година, Билтен бр. 937 од 29.2.2008 година и Билтен бр. 1049 од 1.3.2013 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет – Скопје, кандидатката д-р Елида Митевска изведува теоретска и практична настава на прв циклус студии на студиската програма за студентите по општа медицина за наставните предмети: Хистологија и ембриологија-1, Хистологија и ембриологија-2 и изборниот предмет Морфофункционални карактеристики на сперматозоидите. Учествува во изведувањето на теоретската и практичната настава за студентите по дентална медицина за наставниот предмет хистологија и ембриологија и теоретската и практичната настава од тригодишните стручни студии за дипломиран логопед, дипломирана медицинска сестра/медицински техничар и дипломиран физиотерапевт, за наставниот

предмет Анатомија со хистологија (за делот хистологија). Одржува редовни консултации со студентите.

Кандидатката д-р Елида Митевска учествувала како член во Комисија за оцена и одбрана на четири дипломски трудови, член во Комисија за оцена на тема на три докторски дисертации и член во Комисија за одбрана на една докторска дисертација.

Кандидатката е автор и уредник на следниве рецензирани универзитетски учебници: *Хистологија, граба на живата, усната празнина, респираторниот систем и орјанот за слух*, наменет за тригодишните стручни студии за дипломиран логопед (автори: Елида Митевска и Лилјана Миленкова) и *Хистологија за медицински сестри/техничари*, наменет за тригодишните стручни студии за дипломирана медицинска сестра/медицински техничар (автори: Грацилија Кировска и Елида Митевска).

Кандидатката е автор на следниов рецензиран универзитетски учебник: *Хистологија за физиотерапевти*, наменет за тригодишните стручни студии за дипломиран физиотерапевт (автори: Грацилија Кировска и Елида Митевска).

За потребите на изведувањето на практичната настава за студентите по дентална медицина изготвила интерна скрипта за вежби и практичен испит со наслов: *Заб и забнотворни структури*.

Учествувала во изготвувањето на две интерни скрипти од предавања за логопедите специјализанти од областа на ембриологијата, со наслов: *Ембрионален развојок и најчести нарушувања на развојокот на усната празнина кои влијаат на квалитетот на говорот и Ембрионален развојок и најчести нарушувања на орјанот за слух*.

За потребите на студентите по општа медицина учествувала во изготвувањето на: *Водич низ наставата по морфологија на клетка и Водич низ наставата по хистологија и ембриологија-1*.

Научноистражувачка дејност

Д-р Елида Митевска во претходните 5 години има објавено вкупно 28 научни трудови од хистоморфолошката област, а се однесуваат на проучувањето на: имунолошките органи (тимус, слезина, мезентеријални лимфни јазли и мукоза-асоцираното лимфоидно ткиво во дигестивниот и респираторниот систем), штитната жлезда, кожата, женскиот репродуктивен систем (матка и јајник) и машкиот репродуктивен систем (параметри на спермограмот во различни состојби на машкиот инфертилитет). Научните трудови од областа на денталната медицина се однесуваат на хистоморфологијата на забната пулпа. Во научните трудови е обработена и перспективата на виртуелната микроскопија во практичната настава по хистологија и ембриологија.

Шест научни трудови (in extenso) се објавени во меѓународни научни списанија, а три од нив се цитирани во PubMed. 22 труда се презентирани на меѓународни научни собири (симпозиуми и конгреси), од кои 3 се испечатени во меѓународно научно списание, 3 во меѓународно научно списание со импакт-фактор (фактор на влијание) и 16 во зборници на резимеа.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Елида Митевска е автор и уредник на позитивно рецензирана стручна монографија со наслов: *Артефакти во хистологијата, артефакти во парафинската хистолошка техника*. Стручната монографија е дополнителна литература наменета за студентите по медицина и дентална медицина, но исто така и за студентите од останатите природни науки и за сите оние кои во својата работа применуваат светлосен микроскоп.

Активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Институтот за МЕП хистологија и ембриологија. Континуирано е ангажирана во секојдневната работа на Лабораторијата за анализа на хуманиот ејакулат и во едукацијата на студентите и помладите доктори во лабораториската дејност.

Д-р Елида Митевска е член на уредувачкиот одбор на научно-стручното списание „Macedonian Journal of Medical Sciences” (MJMS), кое се издава повеќе пати во годината, а има национален и меѓународен уредувачки одбор. Списанието е цитирано во PubMed.

Д-р Елида Митевска била член на Научниот одбор на Медицинскиот факултет, а во моментот е член во Одборот за постдипломски студии и член на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје.

Била член на рецензентски комисии за избор на лица во наставно-научно звање.

Оценки од студентска евалуација

Кандидатката Елида Митевска, на евалуацијата за учебната 2014/2015 година, од анонимно спроведената анкета на студентите по општа медицина доби високи позитивни оценки: 9,61 – за наставата во зимскиот семестар и 9,65 – за наставата во летниот семестар. За учебната 2015/2016 година ги доби следниве оценки: 9,71 – за наставата во зимскиот семестар и 9,61 – за наставата во летниот семестар. За наставата од зимскиот семестар во учебната 2016/2017 година беше оценета со оценка 9,50.

ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

(Елида Санде Митевска)

Институција:

(Медицински факултет, Скопје/Институт за МЕП хистологија и ембриологија)

Научни области: хистологија, ембриологија и цитологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност (наставно-образовна):	Поени
1	Одржување на настава од прв циклус студии за последните 5 години (поените се резултат на: број на часови неделно по број на недели во семестар по 0,04 поени)	
	- За студентите по општа медицина	
	Предмет: Хистологија и ембриологија 1	3

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
	Предмет: Хистологија и ембриологија 2	3
	Предмет: Морфофункционални карактеристики на сперматозоидите	1,2
	- За студентите по дентална медицина	
	Предмет: Хистологија и ембриологија	2,2
	- За студентите на ТСС за дипломиран логопед Предмет: Анатомија со хистологија	4,2
2	Настава во работилници	
	- Учество во работилницата: “European School of Pathology Workshop: Breast pathology in the 21 st Century” одржана во Охрид, на 3.9.2016.	1
	- Раководител на работилницата: “Human sperm and semen evaluation” на “40 th International medical scientific congress & 1 st South-East European summit of residents and young doctors”, одржана во Скопје, Република Македонија, 12-15 мај 2017 година.	1,5
3	Одржување на лабораториски вежби за последните 5 години (поените се резултат на: број на часови неделно по број на недели во семестар по 0,03 поени)	
	За студентите по општа медицина	
	- Предмет: Хистологија и ембриологија 1	1,8
	- Предмет: Хистологија и ембриологија 2	5,4
	- Предмет: Морфофункционални карактеристики на сперматозоидите	0,9
	За студентите по дентална медицина	
	- Предмет: Хистологија и ембриологија	1,5
	За студентите на ТСС за дипломиран логопед	
	- Предмет: Анатомија со хистологија	2,52
	За студентите на ТСС за дипломирана медицинска сестра/техничар	
	- Предмет: Анатомија со хистологија	2,61
	За студентите на ТСС за дипломиран физиотерапевт	

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
	- Предмет: Анатомија со хистологија	2,61
	- Семинарски труд: „Human semen analysis – spermogram” (Mitevska E, Kakasheva-Mazhenkovska L, Gerasimovska Z, Kostadinova-Petrova I, Kostovski M.)	0,03
4	Одржување на менторска настава за лабораториска практика (во Лабораторијата за анализа на хуманиот ејакулат)	3,84
5	Консултации со студенти	
	- За студентите по општа медицина	4
	- За студентите по дентална медицина	1,5
	- За студентите за дипломиран логопед	1
	- За студентите за дипломирана медицинска сестра/ техничар	0,9
	- За студентите за дипломиран физиотерапевт	0,9
6	Консултации со студенти во рамките на здравствената лабораториска практика	
	- Консултации во Лабораторијата за анализа на хуманиот ејакулат	9
7	Член на комисија за оцена на докторат	
	- Оцена на докторската дисертација: „Корелација на хемиското и ласерското белење на забите низ призма на можното влијание врз естетскиот ефект, виталноста и ултраструктурата на забите“ од кандидатката Весна Филиповска Мицевска.	0,5
8	Член на комисија за одбрана на докторат	
	- Одбрана на докторската дисертација од кандидатката Весна Филиповска Мицевска.	0,5
9	Член на комисија за оцена на тема за изработка на докторат	
	- Оцена на темата за докторската дисертација од кандидатката Весна Филиповска Мицевска.	0,5
	- Оцена на темата за докторската дисертација: „Постмортално одредување на староста на крвните подливи – хистоморфолошка студија“ од кандидатката Ирена Костадинова-Петрова.	0,5
	- Оцена на темата за докторската дисертација: „Влијанието на прекумерната акумулација на белото адипозно ткиво врз метаболниот профил кај деца и адолесценти со адипозитет“ од кандидатот Марко Костовски.	0,5

Ред. број	Назив на активнoста (наставно-образовна):	Поени
	- Оцена на пишан труд за валоризација на кредитите од докторските семинари од кандидатката Ирена Костадинова-Петрова на тема: „Хистолошки карактеристики на крвните подливи при одредување на нивната старост“.	0,5
10	Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа	
	- Член во Комисија за оцена и одбрана на дипломската работа: „Рехабилитациони постапки кај деца со латерален сигматизам,, од студент на ТСС за дипломиран логопед (Менче Трајковска), 2013 година.	0,1
	- Член во Комисија за оцена и одбрана на дипломската работа: „Улогата на медицинската сестра во третман на пациенти со тумори на мозок“ од студент на ТСС за дипломирана медицинска сестра/техничар (Снежана Арсовска), 2015 година.	0,1
	- Член во Комисија за оцена и одбрана на дипломската работа: „Влијанието на резонаторните шуплини врз квалитетот на вербалната комуникација,, од студент на ТСС за дипломиран логопед (Марија Пеликудовска), 2016 година.	0,1
	- Член во Комисија за оцена и одбрана на дипломската работа: „Анатомски карактеристики на крсен сплет (plexus sacralis),, од студент на ТСС за дипломиран физиотерапевт (Христина Трпковска), 2016 година.	0,1
	- Член во Комисија за оцена и одбрана на дипломската работа: „Клиничка анатомија на тенко црево,, од студент на ТСС за дипломирана медицинска сестра/техничар (Жаклина Спасиќ), 2017 година.	0,1
11	Позитивно рецензирани универзитетски учебници	
	- „Хистологија, градба на ткивата, усната празнина, респираторниот систем и органот за слух“, наменет за тригодишните стручни студии за дипломиран логопед (автори: Елида Митевска и Лилјана Миленкова).	8
	- „Хистологија за медицински сестри/техничари“, наменет за тригодишните стручни студии за дипломирана медицинска сестра/техничар (автори: Грацилија Кироска и Елида Митевска).	8
	- „Хистологија за физиотерапевти“, наменет за тригодишните стручни студии за дипломиран физиотерапевт (автори: Грацилија Кироска и Елида Митевска).	8
12	Интерни скрипти од предавања	
	- „Ембрионален развoтoк и најчести нарушувања на развoтoкoт на усната празнина кои влијаат на квалитетот на говорот“ (автори: Лилјана Миленкова и Елида Митевска), наменета за студентите логопеди специјализанти.	4

Ред. број	Назив на активнoста (наставно-образовна):	Поени
	- „Ембрионален развoтoк и најчeсти нарушувaњa на органoт за слух“ (автори: Лилјана Миленкова и Елида Митевска), наменета за студентите логопеди специјализанти.	4
	- „Вoдич низ наставата по морфологија на клетка“, наменет за студентите по општа медицина	4
	- „Вoдич низ наставата по хистологија и ембриологија-1“, наменет за студентите по општа медицина	4
13	Интерни скрипти од вежби	
	- Практикум по хистологија за логопеди	3
	- Практикум по хистологија за медицински сестри/техничари	3
	- Практикум по хистологија за физиотерапевти	3
14	Уредник на пишани текстoви	
	- Уредник на универзитетскиот учебник: „Хистологија, градба на ткивата, усната празнина, респираторниот систем и органот за слух“	2
	- Уредник на универзитетскиот учебник „Хистологија за медицински сестри/техничари“	2
	- Уредник на стручната монографија „Артефакти во хистологијата, артефакти во парафинската хистолошка техника“.	2
	Вкупно	114,61

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
1	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтни научно-стручни списанија со меѓународен уредувачки одбор:	
	1. Petrova I, Mitevska E, Gerasimovska Z, Milenkova L, Kostovska N. Histological structure of the thyroid gland in apolipoprotein E deficient female mice after levothyroxine application. CONTRIBUTIONS. Sec. Med. Sci. 2014; 35 (3): 135-140.	3,6
	2. Mitevska E, Kirovska G. Experimental study of the effects of one month application of twofold therapeutic dose of methimazole on thyroid gland tissue structures in adult Wistar rats. Acta Morphol. 2015; 12(2): 14-18.	5,4

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	3. Kostadinova-Petrova I, Janeska B, Mitevska E, Milenkova L, Kostovska N, Peneva E. Methods used in determining the age of bruises. <i>Medicus</i> . 2015; 21(1): 75-82.	3,6
	4. Mitevska E, Kostadinova-Petrova I, Kostovska N. Changes of spleen in Wistar rats exposed to therapeutic doses of dexamethasone and medroxyprogesterone acetate evaluated by stereological parameters. <i>CONTRIBUTIONS. Sec. Med. Sci.</i> 2015; 36 (3): 13-25.	4,8
	5. Mitevska E, Kostadinova-Petrova I. Stereological study of the Wistar rats thymus after application of high therapeutic doses of dexamethasone and medroxyprogesterone acetate. <i>Acta Morphol.</i> 2017; 14(1): 56-62.	5,4
	6. Kostadinova-Petrova I, Mitevska E, Janeska B. Histological characteristics of bruises with different age. <i>Maced J Med Sci.</i> 2017; 5(7): 1-5.	4,8
2	Апстрактни од меѓународни стручни конференции објавени во меѓународни научно-стручни списанија	
	1. Mitevska E, Gerasimovska Z, Petrova I, Kostovska N, Milenkova L. Prompt response of the thyroid tissue in Wistar rats'lungs after single dose dexamethasone application. XXIV International symposium on morphological sciences. <i>Anatomy</i> ; 9(2): 129, 2015 September 2-6, Istanbul, Turkey.	1
	2. Petrova I, Milenkova L, Kostovska N, Mitevska E, Gerasimovska Z. Histo-morphological changes in bruises in human. XXIV International symposium on morphological sciences. <i>Anatomy</i> ; 9(2): 129, 2015 September 2-6, Istanbul, Turkey.	1
	3. Gerasimovska Z, Mitevska E, Petrova I, Milenkova L, Kostovska N. Reactive changes of lymphoid tissue in the intestines wall after application of single high dose of dexamethasone. XXIV International symposium on morphological sciences. <i>Anatomy</i> ; 9(2): 130, 2015 September 2-6, Istanbul, Turkey.	1
	4. Mitevska E, Kostadinova-Petrova I, Gerasimovska Z, Kostovski M. Reactive changes in mesenteric lymph nodes in Wistar rats after long-term administration of medroxyprogesterone acetate. 9 th ISCAA world congress, International symposium of clinical and applied anatomy. <i>Surgical and Radiologic Anatomy and Abstracts and notes</i> : 148, 2017 September 9-12, Innsbruck, Tyrol, Austria.	1+1,051
	5. Kostadinova-Petrova I, Mitevska E, Kakasheva-Mazhenkovska L, Kostovski M, Janeska B. Histological characteristics of 1 day and 5 days old bruises: a qualitative study. 9 th ISCAA world congress, International symposium of clinical and applied anatomy. <i>Surgical and Radiologic Anatomy and Abstracts and notes</i> : 148, 2017 September 9-12, Innsbruck, Tyrol, Austria.	1+1,051
	6. Kostovski M, Kakasheva-Mazhenkovska L, Mitevska E, Milenkova L. Students'perspectives teaching histology: conventional vs. Virtual microscopy; the need of virtual microscopy in the undergraduate medical histology course at the Medical Faculty - Skopje. 9 th ISCAA world congress, International symposium of clinical and applied	1+1,051

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	anatomy. Abstracts and notes: 155, 2017 September 9-12, Innsbruck, Tyrol, Austria.	
3	Апстракти објавени во зборници на меѓународни стручни конференции	
	1. Mitevskа E, Gerasimovskа Z, Petrova I, Milenkova L, Kostovskа N. The significance of reactive changes of mesenterial lymph nodes in Wistar rats under the influence of high-dose dexamethasone and medroxyprogesterone acetate. Symposium of clinical and functional anatomy. Abstract book: 47, 2013 September 13-14, Novi Sad, Serbia.	1
	2. Gerasimovskа Z, Mitevskа E, Petrova I, Kostovskа N, Milenkova L. The effects of medroxyprogesterone acetate on Wistar rats uterus evaluated by some quantitative parameters. Symposium of clinical and functional anatomy. Abstract book: 37, 2013 September 13-14, Novi Sad, Serbia.	1
	3. Petrova I, Milenkova L, Kostovskа N, Gerasimovskа Z, Mitevskа E. Histological structure of thyroid gland after propylthiouracil treatment in apolipoprotein E deficient female mice. Symposium of clinical and functional anatomy. Abstract book: 50, 2013 September 13-14, Novi Sad, Serbia.	1
	4. Milenkova L, Kostovskа N, Mitevskа E, Kakasheva L, Petrova I. Spermogram parameter changes following corrective surgery for varicocele – a case report. Symposium of clinical and functional anatomy. Abstract book: 50, 2013 September 13-14, Novi Sad, Serbia.	1
	5. Митевска Е, Герасимовска З, Петрова И, Костовска Н, Миленкова Л. Присуство на леукоцити во хуманиот ејакулат и застапеност на девијантните морфолошки форми на сперматозоиди. 5-ти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество. Зборник на резимеа: 105, 2014 Мај 28-31, Охрид, Р. Македонија.	1
	6. Петрова И, Митевска Е, Миленкова Л, Костовска Н, Герасимовска З, Какашева-Маженковска Л. Присуство на леукоцити во ејакулатот и нивното влијание на виталитетот на сперматозоидите. 5-ти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество. Зборник на резимеа: 105, 2014 Мај 28-31, Охрид, Р. Македонија.	1
	7. Герасимовска З, Митевска Е, Петрова И, Миленкова Л, Костовска Н. Поврзаност помеѓу присуството на леукоцити во хуманиот ејакулат и прогресивноста на сперматозоидите. 5-ти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество. Зборник на резимеа: 106, 2014 Мај 28-31, Охрид, Р. Македонија.	1
	8. Mitevskа E, Micevskа V, Gerasimovskа Z, Petrova I, Kostovskа N, Milenkova L. Morphological characteristics of dental pulp after chemical bleaching of teeth. The 6-th international symposium of	1

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	clinical and applied anatomy. Book of abstracts: 66, 2014 June 26-29, Rijeka, Croatia.	
	9. Petrova I, Milenkova L, Kostovska N, Gerasimovska Z, Mitevska E, Kakasheva-Mazhenkovska L. Morphological examination of the thyroid gland in apolipoproteine deficient male mice after administration of levothyroxine. The 6-th international symposium of clinical and applied anatomy. Book of abstracts: 78, 2014 June 26-29, Rijeka, Croatia.	1
	10. Mitevska E, Micevska V, Petrova I, Gerasimovska Z, Kostovska N, Milenkova L. Reactive changes of dental pulp after laser teeth bleaching. 4 th Congress of Serbian anatomical society of Serbia and 1 st Congress of Serbian clinical anatomy. Abstract book: 62, 2014 September 18-20, Belgrade, Serbia.	1
	11. Petrova I, Milenkova L, Kostovska N, Mitevska E, Kakasheva-Mazhenkovska L, Gerasimovska Z. Histo-morphological features of the thyroid gland after levothyroxine application in apolipoprotein E deficient female mice. 4 th Congress of Serbian anatomical society of Serbia and 1 st Congress of Serbian clinical anatomy. Abstract book: 65, 2014 September 18-20, Belgrade, Serbia.	1
	12. Kirovska G, Mitevska E, Gerasimovska Z. Histological aspects of thyroid gland of Wistar rats during application of cytostatic drug vincristine sulphate. 4 th Congress of Serbian anatomical society of Serbia and 1 st Congress of Serbian clinical anatomy. Abstract book: 36, 2014 September 18-20, Belgrade, Serbia.	1
	13. Gerasimovska Z, Mitevska E, Petrova I, Kostovska N, Milenkova L. Weight and structure of the Wistar rats ovary after medroxyprogesterone application. 4 th Congress of Serbian anatomical society of Serbia and 1 st Congress of Serbian clinical anatomy. Abstract book: 18, 2014 September 18-20, Belgrade, Serbia.	1
	14. Mitevska E, Gerasimovska Z, Kostadinova-Petrova I, Kostovska N, Milenkova L. Microcysts in the thymus induced by dexamethasone and medroxyprogesterone. 2 nd Macedonian congress of pathology with international participation. Proceedings and abstracts: 125, 2016 September 1-4, Ohrid, Republic of Macedonia.	1
	15. Kostadinova-Petrova I, Janeska B, Mitevska E, Gerasimovska Z, Milenkova L, Kostovska N. Histological features of 5-day-old bruises. 2 nd Macedonian congress of pathology with international participation. Proceedings and abstracts: 125, 2016 September 1-4, Ohrid, Republic of Macedonia.	1
	16. Gerasimovska Z, Mitevska E, Kostadinova-Petrova I, Kostovska N, Milenkova L. Reactive changes in uterine morphology induced by high therapeutic dose medroxyprogesterone acetate. 2 nd Macedonian congress of pathology with international participation. Proceedings and abstracts: 116, 2016 September 1-4, Ohrid, Republic of Macedonia.	1
	Вкупно	52,753

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
1	Позитивно рецензирана стручна монографија	
	- „Артефакти во хистологијата, артефакти во парафинската хистолошка техника“.	8
2	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија	
	- 6 рецензии за списанието „Macedonian Journal of Medical Sciences” (MJMS).	6
	Вкупно	14

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно стручно списание:	
	- Член на уредувачкиот одбор на научно-стручното списание со учество и на меѓународен уредувачки одбор: „Macedonian Journal of Medical Sciences” (MJMS).	1
2	Член на факултетски комисији	
	- Член на Одборот за постдипломски студии (два мандатни периоди)	1
	- Член на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје (три мандатни периоди)	1,5
3	Член на комисија за избор во звање	
	- Член за избор на еден асистент докторанд по хистологија и ембриологија за кандидатката помл. ас. д-р Ирена Костадинова-Петрова	0,2
	- Член за избор на еден асистент докторанд по хистологија и ембриологија за кандидатката ас. д-р Лена Какашева	0,2
	Вкупно	3,9

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	114,61
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	52,753
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	14
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	3,9
Вкупно	185,263

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Проф. д-р Грацилија Кироска с.р.
2. Проф. д-р Лилјана Миленкова с.р.
3. Проф. д-р Невена Костовска с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Елида Митевска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес и оценките од студентската евалуација, Комисијата заклучи дека д-р Елида Митевска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето редовен професор во научните области: хистологија, ембриологија и цитологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Елида Митевска да биде избрана во звањето **редовен професор** во научните области: хистологија, ембриологија и цитологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Грацилија Кироска с.р.
2. Проф. д-р Лилјана Миленкова с.р.
3. Проф. д-р Невена Костовска с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „НОВИ АСПЕКТИ НА МОРФОФУНКЦИОНАЛНАТА
АНАТОМИЈА НА ЦРНИОТ ДРОБ“
ОД АВТОРОТ ДРАГИЦА ЈУРКОВИЌ

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, донесена на седницата одржана на 3.10.2017 год. бр.VI, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на монографијата „Нови аспекти на морфофункционалната анатомија на црниот дроб“ од авторот Д. Јурковиќ, избрани се проф. д-р Добрила Тосовска-Лазарова и проф. д-р Викторија Чалоска Иванова.

По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. Општ дел

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	Нови аспекти на морфофункционалната анатомија на црниот дроб
Назив на предметната програма:	
Назив на студиската програма:	
Фонд на часови и ЕКТС-кредити (доколку ракописот е наменет за повеќе предмети, да се наведат сите предмети):	
Ракописот „Нови аспекти на морфофункционалната анатомија на црниот дроб“ е монографија базирана на литературни податоци и сопствени научноистражувачки искуства на авторката, која може да се користи како литература за втор и трет циклус студии на Медицинскиот факултет, за области каде што се изучува хепаталната морфологија.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 111 страници (формат Б 5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 4 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 28 слики и 12 табели.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Добрила Тосовска-Лазарова
с.р.

Проф. д-р Викторија Чалоска Иванова
с.р.

II. ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р ДОБРИЛА ТОСОВСКА-ЛАЗАРОВА

Краток опис на содржината:	Во првото поглавје е прикажан историјатот на истражувањата на морфофункционалната анатомија на црниот дроб. Во второто поглавје детално е опишан надворешниот изглед на црниот дроб. Ова поглавје содржи два дела: А. Класичен опис на морфологијата на црниот дроб и Б. Нова варијантна површинска морфологија на црниот дроб според портната венска сегментација Во третото поглавје е даден детален опис на функционалната анатомија на црниот дроб. Во него е опфатен историјатот на хепарната сегментација, класичниот концепт за сегментната анатомија на црниот дроб, како и новиот концепт за сегментната хепарна анатомија. Во ова поглавје се прикажани и делови од сопствени научни истражувања на авторката.
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	
Предлози за потребни корекции:	
Оцена на ракописот:	Издржан и оригинален ракопис, напишан со јасен и концизен стил. Ракописот се базира на сопствени

	научни истражувања на полето на хепарната анатомија. Истовремено, тој претставува одлична литература за специјализантите и специјалистите од областа на хепаталната патологија, како и за студентите на трет циклус студии на Медицинскиот факултет.
Категоризација:	монографија
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 111 страници (формат Б 5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 4 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 28 слики и 12 табели.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како монографија, примарно наменета за студентите на специјалистички и докторски студии на Медицинскиот факултет.

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Добрила Тосовска-Лазарова с.р.

ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р ВИКТОРИЈА ЧАЛОСКА ИВАНОВА

Краток опис на содржината:	Ракописот опфаќа преглед на литературата од областа на хепарната анатомија во кој се соочуваат конвенционалните гледишта на шаблонизиран анатомски концепт со нова варијантна морфологија, во корелација со функционалната анатомија на црниот дроб. Авторката детално се осврнува на развојот и еволуцијата на терминологијата на црнодробната анатомија и, последователно, на видовите црнодробни ресекции. Од друга страна, користејќи свој материјал од научноистражувачки труд при што, со помош на инјективно-корозивна метода, се добиени акрилни портнобилијарни калапи од кадаверични примероци, авторката дава несекојдневен и мошне илустративен приказ на разгранувањето на васкуларните и билијарни структури во паренхимот на црниот дроб. Прекрасните фотографии налик на модерни уметнички инсталации, на мошне впечатлив начин го покажуваат богатството на индивидуални варијации во разгранувањето на крвните садови и билијарните структури на сегментно и супсегментно ниво, што може да им биде од помош на сите што применуваат методи на визуелизација на црниот дроб и на хируршките гранки што се занимаваат со црнодробна хирургија.
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	
Предлози за потребни корекции:	
Оцена на ракописот:	Ракописот е оригинален труд, базиран на долгогодишната истражувачка работа на авторката на полето на хепарната анатомија од повеќе аспекти.
Категоризација:	монографија
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 111 страници (формат Б 5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 4 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 28 слики и 12 табели.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како монографија која може да биде дополнителна литература за специјализанти и специјалисти кои се занимаваат со хепарната патологија.

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Викторија Чалоска Иванова
с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

на поднесен ракопис за учебник „**Интерна медицина**“

од авторите:

проф.д-р Љубе Глигоровски, проф.д-р д-р.Томе Стефановски, проф.д-р Ангелко Ѓорчев, проф.д-р Петранка Мишевска, проф.д-р Лидија Добрковиќ, проф.д-р Самуел Садикарио, проф.д-р Стевка Богдановска, проф.д-р Бранкица Крстевска, проф.д-р Митко Каев, проф.д-р Ладислава Грчевска, проф.д-р Лазар Лазаров, проф.д-р Снежана Мишевска Перчинкова, проф.д-р Лидија Чевреска, проф.д-р Горица Брешковска, проф.д-р Дејан Докиќ, проф.д-р Елена Трајковска Докиќ, проф.д-р Ѓеорѓи Божиновски, проф.д-р Александар Стојановиќ, проф.д-р Александар Шиколе, проф.д-р Бисерка Јовковска Каева, проф.д-р Цветанка Божиновска, проф.д-р Борче Георгиевски, проф.д-р Љубица Георгиевска Исмаил, проф.д-р Розалинда Попова Јовановска, проф.д-р Гордана Пемовска, проф.д-р Татјана Миленковиќ, проф.д-р Даниела Чапароска, проф.д-р Викторија Чалоска Иванова, проф.д-р Оливер Каранфилски, проф.д-р Оливера Стојчева Танева, акад.проф.д-р Сашко Кедев, проф.д-р Ненад Јоксимовиќ, проф.д-р Гоце Спасовски, проф.д-р Елизабета Србиновска Костовска, проф.д-р Силвана Јованова, проф.д-р Мери Трајковска, проф.д-р Соња Генадиева Ставриќ, проф.д-р Магдалена Генадиева Димитрова, проф.д-р Петар Дејанов, проф.д-р Јелка Масин Спасовска, проф.д-р Ирена Кафеџиска, проф.д-р Ѓулшен Селим, проф.д-р Маријан Бошевски, проф.д-р Весна Ристовска, проф.д-р Марија Вавлукис, доц.д-р.Калина Гривчева Старделова, доц.д-р Ѓорѓи Дерибан, доц.д-р Љубинка Дамјановска Крстиќ, н.сов. д-р Лилјана Тозија, н.сов.д-р Светлана Станковиќ, в.н.сор.д-р Весна Герасимовска, в.н.сор.д-р Сашо Гелев, в.н.сор.д-р Билјана Герасимовска Китановска, н.сор.д-р Злате Стојаноски, н.сор.д-р Александра Пивкова Вељановска, н.проф.д-р Габриела Костова, н.проф.д-р Ирина Пановска Ставридис, н.доц.д-р Марица Павковиќ, н.доц д-р Сања Трајкова, н.доц.д-р Татјана Сотирова, н.доц.д-р Светлана Крстевска Балканов, ас.д-р Владимир Андреевски, ас.д-р Дејан Тодевски, ас.д-р Елена Јовановска Јанева, ас.д-р Лазар Чадиевски, ас.д-р Марија Здравеска, ас.д-р Арбен Реџеџи, д-р Александра Татабитовска, д-р Ирфан Исмаили

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, на IV редовна седница одржана на 10.5.2017 година, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на ракописот за учебник „Интерна медицина“ се назначени следниве редовни професори на Медицинскиот факултет: проф. д-р Катица Зафировска, акад.проф. д-р Владимир Серафимоски, проф. д-р Владимир Борозанов и проф. д-р Милчо Богоев .

По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. ОПШТ ДЕЛ

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	Интерна медицина
Назив на предметната програма:	ИНТЕРНА МЕДИЦИНА
Назив на студиската програма:	Студии по општа медицина
Фонд на часови и ЕКТС-кредити (доколку ракописот е наменет за повеќе предмети, да се наведат сите предмети):	355 часа / 20,5 кредити
Предметот Интерна медицина на Медицинскиот факултет е задолжителен предмет со фонд на часови 355 , број на ЕКТС-кредити 20,5 и се слуша во седмиот и осмиот семестар.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 1388 страници (формат А4), напишани на компјутер, со големина на фонтот 12. Текстот е поделен во 8 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 344 слики и 195 табели и 27 графикони.

Посебен дел од рецензентот:

Краток опис на содржината:	Во ракописот што е наменет за учебник, проблематиката од областа нефрологија е обработувана на 153 страници, со 23 табели, 2 алгоритми и 23 слики. Материјата е изложена на организиран, систематизиран и едукативен начин. Целото поглавје се состои од 13 дела обработени од 12 автори. Деловите: „Гломеруларни заболувања, примарни“ „Нефроваскулопатии и артериска хипертензија“, и „Метаболички заболувања и бубрег - Дијабетична нефропатија“ и „Ренални интерстициопатии“, јасно ја одразуваат стручноста и искуството на авторите. Текстот е напишан во обем, стил и јазик лесни за апсорбирање, збогатен со прегледни табели и добро селектирани слики. Темите „Акутно бубрежно оштетување“ и „Хронична бубрежна болест“ авторите ги изнеле во добро организирани и концизни, но сеопфатни целини, изнесени на начин соодветен за учебник и со соодветни илустрации. Ова се однесува и за деловите кои се нивно дополние: „Васкуларни пристапи за дијализа“ и „Бубрежна трансплантација“, во кои експертизата на авторите за проблематиката доаѓа до полн израз во начинот на изнесување и умешноста да се извлече суштинското што студентите треба да го научат. Делот „Ренални тубуларни нарушувања“, иако е напишан од двајца автори, е добро компонирана целина со воедначен стил, добро осмислени табели, соодветни слики и убави алгоритми, со што се издвојува од сите други делови, а со што ќе се олесни совладувањето на оваа тешка материја. Содржината на темите „Уринарните инфекции“ и „Цистичните болести на бубрезите“ се систематизирано изнесени во добро организиран текст со соодветни дополнувања. Двете авторки во целост успеале да ги задоволат овие барања. Деловите „Нефролитијаза“ и „Тумори на бубрег и уринарен систем“, освен во урологијата, се изучуваат и во нефрологијата заради важноста на брзата дијагноза, скринингот и превентивните мерки. Токму овие интернистички аспекти се добро изнесени од двата автора. Литературата е на крајот на секој поднаслов, составена е од доволен број цитати на домашни и странски учебници и стручни и научни трудови.

Во ракописот од областа **ревматологија** кој е напишан од 4 автори, на 117 страници, со 5 слики, 3 табели, во 10 целини обработени се 22 болести.

Темите: „Ревматоиден артритис“, „Јувенилен хроничен артритис“, „Анкилозантен спондилитис“, „Реактивен артритис“, „Псоријатичен артритис“, „Ентеропатски артритис“ и „Системски еритемски лупус“, се обработени по препознатлива едукативна шема на изнесување на содржините збогатена со слики и табели и јазик и стил соодветни за учебник.

Деловите во кои е изнесена суштината за болестите: „Остеоартритис“, „Дегенеративни промени на рбетен столб, цервикален синдром, лумбален синдром“, „Гихт“, „Системска склероза“, „Полимиозитис“, „Дерматомиозитис“, „Сјогрен синдром“, „Ревматски синдроми во болести на други системи“, напишани се на флуентен, разбирлив и концизен начин што говори во прилог на добро познавање на ревматологијата од страна на авторите.

Во поглавјата „Васкулитиси“, „Мешана болест на сврзно ткиво“, „Инфективни артритиси“ и „Ревматската треска“, „Болеста на Бехчет“, „Вонзглобен ревматизам“, материјалот е изнесен во едукативен стил, разбирлив јазик и задоволувачки обем, но авторите не понудиле ниту една табела, алгоритам, шема или слика („Сликата вреди колку 1000 збора“), со што би се разбила монотоноста на текстот и би се олеснило учењето и помнењето.

Литературата на крајот на целото поглавје е со цитирани 97 домашни и странски учебници, стручни и научни трудови.

Ракописот од областа **гастроентерохепатологија** опфаќа 15 теми што на систематичен, дидактички и прегледен начин ги обработуваат сите релевантни области од гастроентерологијата и хепатологијата. Тие ги содржат најновите достигнуања на полето на патогенезата, дијагностиката и терапијата на низа клинички состојби со што претендира да биде од клучна помош на студентите, но и на специјализантите и сите оние што имаат интерес за интерната медицина.

Ракописот е поделен на болести на храноводот, желудникот, тенкото и дебелото црево, црниот дроб, панкреасот и

перитонеумот, а дополнително содржи нарушувања на исхраната. Текстот е концизен, јасен, со користење на јасен стручен јазик, дополнет со бројни табели, графикони и слики, што го олеснуваат разбирањето и следењето на материјалот. Стилот е воедначен, едноставен, а структурата на текстот користи идентичен образец (вовед, дефиниција, етиологија, епидемиологија, патогенеза, клиничка слика, дијагноза, терапија и прогноза), што ќе му овозможи на идниот читател лесно и брзо користење.

Предложениот материјал, ракописот од областа на хематологија, опфаќа 14 поглавја од општата **хематологија** и од хематоонкологијата и од областа на хемостазата и хеморагичните синдроми. Материјалот е дидактички извонредно обработен, приспособен за едукација на студенти по медицина, а дава и основни современи сознанија за специјализанти по интерна медицина и други интернистички специјализации. Материјалот содржи најнови достигнувања во патогенезата- цитолошката и хистолошката дијагноза на хематоонколошките заболувања, современи принципи на дијагностика со приложени дијагностички алгоритми и принципи на терапија на хематолошки заболувања приспособени на современата медицина базирана на докази. Материјалот дава одлична можност за размислување во диференцијално дијагностичка постапка и логично инкорпорирање на хематолошки наоди во другите интернистички состојби.

На крај од обработените поглавја, материјалот содржи цитирана современа литература. И покрај голем број на автори кои учествуваат во изготвување на материјалот, стилот е воедначен, едноставно разбирлив, богато илустриран и го содржи класичниот едукативен образец кој вклучува дефиниција на болеста, етиологија, епидемиолошки податоци, патогенетски механизми, патохистолошки наоди, клиничка слика, диференцијална дијагноза, терапија и прогноза.

Приложениот ракопис од областа на **кардиологијата** (кардиоваскуларни заболувања) се состои од 16 теми кои соодветствуваат на предвидените методски единици. Тие се одлично униформно организирани од сите автори, со запазена логика на содржините и меѓусебно надоврзување, со јасен и прифатлив стил на изнесувањето и

	исполнета едукативна цел. Надополет е со соодветни табели, графикони, слики и литература. Ракописот ги опфаќа следниве методски единици: Валвуларни срцеви болести, Неинвазивни дијагностички методи во кардиологијата , Инфективен ендокардитис , Миокардитис , Конгенитални срцеви мани кај адулти, Кардиомиопатија, Инвазивни процедури во кардиологија, Акутен коронарен синдром , Нарушување на ритмот и спроведувањето , Срцева слабост, Болести на аорта, Ненадејна срцева смрт, Артериска хипертензија, Ризикфактори за кардиоваскуларни заболувања, Хронична исхемична болест на срцето , Деснокоморна слабост, Белодробна тромбемболија, Белодробна хипертензија и хронично белодробно срце. Во приложените ракописи од областа на пулмологијата, насловите на темите одговараат на важечката наставна програма по предметот Интерна медицина за студенти по интерна медицина. Ги вклучуваат следниве текстови: Хронична опструктивна белодробна болест (ХОББ), Алерголошки заболувања, Алергиски ринитис, Астма, Пневмонија и некротирачки белодробни инфекции, Туберкулоза, Хипоксија, цијаноза и полицитемија, Саркоидоза, Цистична фиброза, Бронхиектазии, Белодробен апцес, Заболувања на плеврата, медијастинумот и дијафрагмата, Тумори на белите дробови, Останати тумори на белодробното, Белодробни васкулити и грануломатози, Трансплантација на бели дробови. Ракописот опфаќа 7 теми од областа на ендокринологијата. Од оваа област се опфатени сите релевантни болести и состојби, модерно обработени и систематизирани. Материјата е богато илустрирана со шеми и фотографии и претставува одличен материјал за едукација на студенти по медицина и специјализанти. Поглавјата од токсикологијата опфаќаат основни труења со орѓанофосфорни соединенија, гасови (јаглен моноксид и други), печурки и лекови. Основа на поглавјето претставува воведот, кој детално ги содржи основите на токсикологијата , како и клиничките знаци на труењата неопходни за препознавање во секојдневната клиничка практика.
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Приложениот ракопис е во согласност со наставната програма за предметот Интерна медицина. Содржината на ракописот соодветствува со содржината и со обемот на предметот од оваа наставна програма. Иако доставените ракописи се во согласност со важечката наставна програма за студенти по медицина по предметот Интерна

	медицина, во одреден обем може да се користат и од студентите по стоматологија и вишите и високите школи на Медицинскиот факултет.
Предлози за потребни корекции:	Рецензентите имаа одредени (малубројните и не многу суштински) забелешки и до авторите дадоа сугестии за измени или дополненија на ракописот. Сугестиите за измени или дополненија на ракописот, најголемиот дел автори ги прифатија и ги извршија. Во соработка со авторите од ракописот беа повлечени 4 наслови.
Оцена на ракописот:	Во пишувањето на овој ракопис, групата на автори, наставници и стручњаци во областите што ги обработуваат, и покрај одредена различност во пристапот и стилот на изнесување на содржините, ги обработиле овие поглавја успешно, на едноставен и едукативен начин, во учебник соодветен на намената. Компонирани заедно, сеопфатно се презентираат болестите/состојбите од сите области на интерната медицина, во согласност со наставната програма, а обемот дозволува студентите лесно да го користат. Во голема мера успешно е воедначен стилот на пишувањето и е сочувана целината на претставувањето на проблематиката во заокружена целина. Разбирливоста и едукативноста се на високо ниво. Јазикот на пишувањето е коректен. Литературата е правилно посочена. Ракописот претставува одлична основа за новиот учебник по интерна медицина и е осовременет. Тој е позитивно оценет и се препорачува за печатење. Со овој нов учебник се продолжува традицијата на Катедрата за интерна медицина за издавање на учебник (првиот учебник по „Интерна медицина“ од оваа Катедра е издаден во 2003 година) со цел да се внесат новините во дијагностичките и терапевтските приоди во едукацијата на идните кадри.
Категоризација:	Учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија е подреден во 8 поглавја и е презентираан на вкупно 1388 страници, од кои поглавјата: од нефрологијата - на 153 страници, од ревматологијата - на 117 страници, од хематологијата - на 183 страници, од пулмологијата - на 226 страници, од кардиологијата - на 174 страници, од токсикологијата - на 110 страници, од ендокринологијата - на 183 страници, од гастроентерохепатологијата - на 242 страници, А4 - формат, напишани на компјутер, со големина на фонтот - 12. Текстот е поделен во поднаслови кои одговараат на едукационите единици предвидени со програмата. На крајот на секоја тема посочена е литературата. Поголавјата се збогатени со 23 табели (нефрологија), 3 (ревматологија), 27 табели (хематологија), 51 табела (пулмологија), 28 табели (кардиологија), 13 табели (токсикологија), 26 табели (ендокринологија), 24 табели

	(гастроентрохепатологија). Исто така, материјалот содржи и 23 слики (нефрологија), 5 слики (ревматологија) и 2 алгоритма (нефрологија), 40 слики (хематологија), 29 слики (пулмологија), 109 слики и 4 графикони (кардиологија), 7 слики и 2 графикона (токсикологија), 78 слики и 15 графикони (ендокринологија), 53 слики и 4 графикони (гастроентрохепатологија).

Врз основа на изнесеното, ни претставува чест и задоволство овој ракопис да го поддржиме и да го предложиме да се отпечати како учебник по предметот Интерна медицина, наменет за студентите по општа медицина на Медицинскиот факултет.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Акад.проф. д-р Владимир Серафимоски, с.р.

Проф. д-р Катица Зафировска, с.р.

Проф. д-р Владимир Борозанов, с.р.

Проф.д-р Милчо Богоев, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА *ВЛИЈАНИЕ НА ИЗЛОЖЕНОСТ НА АНЕСТЕТИЧКИОТ ГАС ДИАЗОТ ОКСИД ВРЗ ЗДРАВЈЕТО НА МЕДИЦИНСКИОТ ПЕРСОНАЛ ВО ОПЕРАЦИОНА САЛА* ИЗРАБОТЕНА ОД Д-Р БИЉАНА ЕФТИМОВА ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на седницата одржана на **3.10.2017** година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на д-р **Биљана Ефтимова** со наслов ***Влијание на изложеност на анестетичкиот гас диазот оксид врз здравјето на медицинскиот персонал во операциона сала***, во состав: проф. д-р Јордан Нојков (претседател), проф. д-р Марија Шољакова (ментор), проф. д-р Зорка Николова-Тодорова (член), проф. д-р Михаил Кочубовски (член) и проф. д-р Милка Здравковска (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката д-р Биљана Ефтимова, со наслов ***Влијание на изложеност на анестетичкиот гас диазот оксид врз здравјето на медицинскиот персонал во операциона сала*** содржи 123 страници компјутерски обработен текст во фонт Arial, со 1.15 проред и големина на букви 12, со 140 фусноти и 160 библиографски единици, меѓу кои се цитирани научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и извори од интернет.

Трудот е структуриран во 10 глави. Почнува со вовед, а завршува со заклучок и прилози на заклучоците. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на трудот, накусо се изложени предметот и целите на истражувањето (диазотен оксид и неговите ефекти врз здравјето на персоналот во операционите сали). Понатаму се елаборираат предпоставките (степенот на изложеност на диазотен оксид на персоналот кој работи во операционите сали), истражувачките прашања (дали диазот оксидот има штетно влијание врз организмот на вработените од операционите сали и во кој степен е изразено и на каков начин тоа штетно влијание врз организмот на изложените), теоретската рамка и методите на истражувањето.

Кандидатката укажува дека со ова истражување и оваа докторска дисертација ќе се одговори на поставените прашања.

Првата глава од докторската дисертација е насловена „Диазот оксид“ и е поделена на 12 подглавија и повеќе секции. Во неа се анализирани историјатот на диазот оксидот (кога за прв пат е откриен како гас, зошто се употребувал во почетокот, каде бил користен и за какви цели), потоа особеностите односно за каков вид гас се работи. Diazotниот оксид спаѓа во групата на гасовити инхалациски анестетици и главен начин на негово внесување во организмот е со инхалација. Тој брзо се ресобира поради понискиот коефициент ткиво/крв, така што изедначувањето во повеќето ткива настанува многу брзо. Diazот оксидот не се метаболизира и од организмот се ослободува непроменет.

Кај токсикодинамиката се опишува неговата токсичност при краткотрајна и долготрајна изложеност кај луѓето, фармакодинамиката, односно диазот оксидот предизвикува неконзистентни промени во базалните нивоа на таламичните јадра. Се верува дека механизмот на аналгезија вклучува директно интраспинално антиноцицептивно дејство, со отсуство на депресија на лимбичката функција. Во мозочното стебло се депримираат одговорите на болна стимулација, но степенот на депресија може да биде променлив.

Diazот оксидот во анестетички дози го зголемува церебралниот проток на крв и интракранијалниот притисок. Се опишуваат и неговите физичко-хемиски својства, безбоен компримиран течен гас со карактеристична миризма, стабилен, неиритирачки со малку сладок мирис и вкус.

Растворливост - се расвора во алкохол и хлороформ, како и етер и масла. Растворливоста на диазотниот оксид во водени солени раствори, како и раствори на воден глицерол се пониски од оние во водата. Растворливоста во вода изнесува 1 литар гас во 1.5 литар вода на 20°C и 2 Атм. Точката на вриење е – 88.46° C (при атмосферски притисок). Точката на топење е – 90.81° C (при атмосферски притисок). Густината на гасот изнесува 1.997 мг/цм³ на 0° C при атмосферски притисок. Притисокот на парите на диазот оксидот изнесува 4.93 Паскали на 20°C. Вискозитетот е 1488.99 Poise на 27° C. Специфична тежина: 1.529 на 0° C при атмосферски притисок.

Во однос на медицинската употреба на дијазотниот оксид, таа е опишана во последните повеќе од 150 години благодарение на неговото анестетичко, аналгетско и анксиолитично дејство, поради што има големо клиничко значење и претставува и денес еден од најмногу користените гасови во комбинација со кислород во различни соодноси.

Тој е единствениот неоргански гас кој се користи за анестезија кај луѓе. Од почетокот на неговото откривање во 1793 година и установувањето на неговото дејство врз однесувањето на луѓето т.н. смеечки гас, во следните 40 тина години единствена негова употреба била во рекреациони цели на забавите на богатите сталежи. Откривањето на неговиот аналгетски ефект било во раните години на XIX век. Опишана е употребата на дијазотниот оксид во стоамтологијата за аналгезија и седација, посебно во детската стоматологија, како и за општа анестезија каде што дијазотниот оксид се користи за вовед и одржување во анестезија, а во суб-анестетички концентрации, за аналгезија при разни клинички состојби. Наведени се и кои се индикациите и контраиндикациите за неговата употреба.

Во оваа глава посебно место зазема механизмот на дејство, во кој дел се наведени најсовремените согледувања во науката цитирани во литературата за начинот на дејство. Точно се опишани механизмите на настанување на анестезија, аналгезија и анксиолиза, што всушност, претставуваат трите основни механизми поради кои дијазот оксидот се употребува во медицински цели толку долг временски период и покрај пронаоѓањето на многу нови и современи анестетици.

Во 11-тата подглава се наведени ефектите врз здравјето при професионална хронична изложеност на дијазот оксидот (N_2O) и тоа -на периферниот нервен систем, на витамин B12 со анемија, хематопоетичниот c-м, имунолошките оштетувања, тератогениот ефект и оштетувањето на ДНК.

Во 12-тата подглава се дадени нормативите за загадување на операционите сали и гранични вредности на изложеност на дијазот оксид во светски и европски рамки како и методите на мониторинг и мерките кои се превземаат во светски рамки за намалување односно минимизирање на загадувањето во операционите сали. Со тоа се намалува и изложеноста на персоналот и штетното дејство на дијазотниот оксид врз неговото здравје.

Втората глава ги анализира условите на работа во операционите сали и последиците на изложеноста на анестетичкиот гас N_2O кај персоналот кој работи во операционите сали во Клиничка болница - Штип, што претставува мотив за изработка на ова истражување и оваа докторска дисертација.

Во следната глава се претставени целите на истражувањето.

1. По пат на **квантитативна и квалитативна анализа** да се дефинира реалната изложеност на N_2O на персоналот кој работи во операционите сали и тоа:

-да се одреди **дневното просечно ниво на експозиција** на анестетичкиот гас дијазот оксид кај лекарите и сестрите анестетичарки и инструментарки кои работат во операционите сали во Клиничка болница - Штип според оддели;

-да се одреди **просечното ниво на експозиција на анестетичкиот гас диазот оксид според часови во текот на работното време** кај лекарите и сестрите анестетичарки и инструментарки кои работат во операционите сали во Клиничка болница - Штип;

-да се **спореде** просечното ниво на изложеност на анестетичкиот гас диазот оксид кај лекарите и сестрите анестетичарки и инструментарки кои работат во операционите сали во Клиничка болница - Штип, со просечната изложеност на гасот кај лекарите и сестрите анестетичарки и инструментарки кои работат во Општа болница во Кочани и Клиниката за уво, нос и грло во Скопје.

2. Да се прикажат одредени **здравствените ефекти асоцирани со акутна и хронична изложеност на анестетичкиот гас N₂O кај персоналот** кој работи во операционите сали во Клиничка болница - Штип.

И понатаму следат главите во кои се опишани **материјалот и методологијата** на изработката на истражувањето, како и методологијата на **статистичката обработка** на добиените податоци.

Резултатите се представени на 46 страници во вид на тебели, столбести графикони и графици. Во оваа глава (6), се коментираат добиените статистички резултати врз основа на кои подоцна се изведени заклучоци.

Во **заклучните согледувања**, докторантката аргументирано изведува 6 заклучоци.

1. **Хроничната изложеност на анестетичкиот гас диазот оксид кај персоналот** од Клиничка болница - Штип, односно концентрациите на N₂O (ppm) на кои беа изложени лекарите и сестрите, беа од 2 до 12 пати поголеми во однос на дозволените што е асоцирано со здравствени ефекти врз нив.
2. Со ова истражување се докажа дека во операционите сали и ИЛ од Клиничката болница во Штип и Општата болница во Кочани, медицинскиот персонал е изложен на хронична експозиција на N₂O бидејќи **не постојат соодветни мерки за заштита на персоналот во операционите сали**. Односно, во овие центри нема соодветни системи за прочистување на салиите, вентилација, проветрување, одржување на апаратите за анестезија и обука на персоналот за заштита.
3. Хроничната експозиција на N₂O на персоналот од Одделот за анестезија при Клиничката болница во Штип предизвикува 1,34 пати поголем ризик за појава на честа **главоболка** во однос на неекспонираните лица.
4. Експонираниот персонал од анестезија во Штип има за 2,85 пати поголем ризик за појава на **вртоглавица** во однос на неекспонираните
5. Ризикот за појава на **гадење и повраќање** е за 1,89 пати поголем кај експонираните во однос на неекспонираните вработени во ОС.
6. Ризикот кај експонираните вработени во Одделението за анестезија за појава на **еуфорија** е за 3,13 пати поголем во однос на неекспонираните.

Предмет на истражување

Предмет на ова истражување е влијанието на диазот оксидот врз здравјето на персоналот во операционите сали.

Тој е најстар анестетски гас кој денес сèуште се користи при општа анестезија во смеса со O_2 .

Тој претставува стабилен, неиритирачки безбоен гас со сладок мирис и вкус. N_2O се употребува за вовед и одржување на општа анестезија, вообичаено во концентрација од 50-70% во кислород како дел од балансирана техника на анестезија, главно преку инхалација. N_2O не се метаболизира во организмот и единствен начин на елиминација е преку белите дробови.

Тој брзо се ресобира поради понискиот коефициент ткиво/крв, така што изедначувањето во повеќето ткива настанува многу брзо. Diazot оксидот не се метаболизира и од организмот се ослободува непроменет.

Бидејќи коефициентот крв/гас е низок, најголемиот дел од инхалираниот диазот оксид се елиминира бргу преку белите дробови, а мала количина дифундира преку кожата.

Diazot оксидот е 35 пати порастворлив од азотот и при навлегувањето во организмот настанува замена на диазот оксидот со азотот при што тој дифундира во шуплините на органите и телесните простори кои потенцијално содржат воздух, како што се: тораксот, параназалните синуси, сачит тимпан и перитонеумот или во церебралните комори при пнеумоенцефалогрфија. Со ова настанува проширување на органот каде што е заробен воздухот (пнеумоторакс, пнеумоперитонеум) и зголемување на притисокот во рамките на таквите затворени простори.

Кога ќе се прекине администрацијата, диазот оксидот се ослободува во алвеолите и ги разређува алвеоларните гасови, со што се намалува кислородниот притисок во алвеолите. Така настапува хипооксија од типот дифузиона аноксија.

Поради својството диазот оксидот да дифундира во телесните празнини, во класичните учебници и фармакопеи е влезено дека тој не се препорачува да се користи при илеус, пневмоторакс или операции на средното уво.

Генерално диазотниот оксид е многу безбеден анестетички гас и има многу малку вистински, апсолутни контраиндикации. Коефициентот на распаѓање на диазотниот оксид во крвта е 34 пати поголем од оној на азотот, така што тој 34 пати побрзо го напушта крвотокот и ги исполнува телесните шуплини. Оваа појава при некои патолошки состојби е опасна по животот на пациентот.

Затоа, тој е апсолутно контраиндициран:

1. кај пациентите со изразена компромитираност на дишењето бидејќи се аплицира со инхалација;
2. при пневмоторакс, опструкција на цревата, операции на средно уво, и при воздушна емболија и
3. примената кај пациенти со зголемен интракранијален притисок ја влошува состојбата бидејќи и самиот го зголемува интракранијалниот притисок.

Релативни контраиндикации:

— примената кај пациенти со анамнестички податок за мозочен удар и хипертензија треба да биде со крајна внимателност, со постојан мониторинг на основните витални параметри;

- особена внимателност е потребна при примена кај пациентите со дефицит на витамин B12 и фолна киселина (генетски или стекнат) бидејќи дијазотниот оксид влијае врз создавањето на витамин B12 во организмот.(34)
- при респираторни инфекции и респираторни опструктивни болести, апликацијата на адизотниот оксид со инхалација е отежнат бидејќи овие заболувања го компромитираат дишниот пат;
- кај бремените, во првото тримесечје од бременоста, се препорачува дијазотниот оксид да се избегнува при елективни процедури бидејќи тој ја поминува плацентарната бариера и има тератоген ефект при интензивната митоза;
- употреба на дијазотниот оксид кај пациенти кои користат халуциногени дроги или се на детоксикација, заради сличност на ефектите, може да предизвика интензивирање на симптомите.

Но и покрај сè, тој останува основен адјувант на кислородот и базичен препарат кој се аплицира при општата анестезија.

Исто така е познато дека дијазот оксидот при администрација подолга од 24 часа може да **влијае врз здравјето на персоналот кој го администрира**, како и на персоналот кој се наоѓа во операционите сали.

Тој може да предизвика депресија на коскената срцевина.

Персоналот кој работи со дијазотниот оксид и е постојано изложен на неговото дејство, поради хипооксија, се јавува главоболка, вртоглавица, еуфорија, експитација, депресија и покачен интракранијален притисок (ИКП).

Исто така, се среќаваат знаци од периферниот нервен систем (ПНС) како, вкочанетост или трнење на рацете и нозете.

Можна е појава на бубрежни каменчиња кај мажи, професионално изложени на N₂O, а од хематолошки аспект забележана е депресија на коскената срцевина.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Во согласност со здравствените нарушувања кои ги предизвикува дијазотниот оксид во светот и во Европа, поставени се нормативи за дозволна полуција со овој гас.

Во најголем дел од европските регулативи, кои нашата држава е должна да ги имплементира, јасно се поставени и дефинирани границите на изложеност. Целта на овие стандарди е да се обезбеди побезбедно работно место.

За оние кои се изложени на ризик од експозиција на отпадни анестетички гасови, потребно е да се имплементираат следниве **превентивни мерки**: намалување на нивото на изложеност на дијазотен оксид на минимум, следење на нивоата на дијазотен оксид во операционата сала, користење на ефикасна опрема за прочистување и уреди за мониторинг, користење на ефективен систем за испорака на гасот, вклучувајќи и лесновидлив и прецизен мерач на проток и вакуум пумпа со капацитет до 45 L воздухот во минута на работната станица, редовна проверка на апаратите за анестезија дали има протекување на анестетичкиот гас, редовно одржување и сервисирање на опремата, насочување на отпадните гасови подалеку од прозорци; вентилатори, клима-уреди кои може да им овозможат на истите гасови враќање назад во операционата сала; проветрување на отпадните анестетички гасови кон надворешноста, одржување на соодветна вентилација

(општата вентилација треба да обезбеди добро мешање на воздухот во просторијата), исклучување и обезбедување на опремата после секое користење и адекватно поставување на носната маска на пациентот колку што е можно подобро.

Проблемите на истекување на гас околу лошо поставена носна маска и издишување преку уста на гасот се смета како примарна причина за загадување во операционите сали.

Дополнителни препораки: подобрување на циркулацијата на воздухот во операционите сали со отворање прозорец или со користење на специален клима уред со неповратен систем на вентилација; користење на различни големини на маски за да се обезбеди соодветно приспособување на отворот на маската на пациентот и намалување на загубата на минимум.

Поради штетните ефекти кои ги има хроничната изложеност на диазотен оксид, „изложување“ треба да го избегнува следниот здравствен персонал: жените во првото тримесечје од бременоста, персоналот кој е во процедури на ин витро оплодување, лица со невролошки проблеми и имунокомпромитирани лица кои се изложени на ризик од супресија на коскената срцевина.

Бројот на здравствените работници кои се потенцијално изложени на N_2O е голем.

Во светската литература постојат низа студии во кои се реферираат случаи кои ги надминуваат препорачаните дози на изложеност-(RELs). Исто така, постојат и податоци дека хроничната изложеност на диазотен оксид (N_2O) предизвикува здравствени оштетувања кај експонираниот персонал. Од друга страна, во овие студии се истакнува дека овие негативни ефекти можат да бидат минимизирани доколку се применуваат препораките за сигурносни мерки.

Имајќи ја во предвид ваквата состојба, во овој труд се елаборирани граничните вредности на изложеност за овој анестетички гас, како и методите на мониторинг кои најчесто се применуваат при контрола на изложеноста на диазот оксид.

Изложеноста на диазотен оксид при работа во операционите сали во нашата земја е регулирана со Правилник за минималните барања за безбедност и здравје при работа на вработени од ризици поврзани со изложување на хемиски супстанции. Овој Правилник, иако во најголем дел е усогласен со релевантните европски директиви од 2006/15/ЕЕС и 2009/161/ЕЕС, не ја дефинира граничната вредност за изложеноста на диазотен оксид.

Иако постојат докази дека диазотниот оксид предизвикува ефекти штетни по здравјето на луѓето, според актуелните прописи во нашата земја не е дефинирана граничната вредност на изложеност на диазотен оксид, што истовремено претставува и еден од мотивите за изработка на оваа научна студија.

Дополнително, согласно со препораките за класификација на хемиските супстанции (Директива 93/21/ЕЕС), а поради можните ефекти врз фертилитетот-плодноста и неродениот плод, диазот оксидот е класифициран во категорија 3 и задолжително пакувањата на оваа супстанција се означуваат со R62 (можен ризик за нарушување на плодноста) и R63 (можен ризик за плодот).

Покрај граничните вредности, голем број агенции, како OSHA од САД, препорачуваат и минимални услови на примена на овој гас, па така, според оваа агенција, задолжителна е континуирана вентилација на просториите каде што се аплицира овој гас, со 8 до 20 измени на час без рециркулација на воздухот.

Дополнително, сите уреди со кои се аплицира гасот мораат да имаат вградени системи за локална вентилација (евакуација) кој ќе обезбеди константен негативен притисок во зоната на ослободување на гасовите во атмосферата и нивно извлекување надвор од просторијата.

Студијата е изведена во Клиничката болница во Штип и Општата болница во Кочани, како и на Клиниката за оторино ларингологија на Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје.

Краток опис на применетите методи

Ова истражување претставува проспективна рандомизирана студија која е изведена во Клиничката болница во Штип, Општата болница во Кочани и Клиниката за оториноларингологија на Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје.

Тоа е изведено во две етапи и во него се вклучени 97 експонирани вработени и 20 неекспонирани.

Во првата етапа по пат на квантитативна и квалитативна анализа на мерењата на N₂O е дефинирана реалната изложеност на N₂O на персоналот кој работи во операционите сали во Клиничката болница во Штип и Општата болница во Кочани како и на Клиниката за оторино - ларингологија на Медицинскиот Факултет-УКИМ во Скопје.

Мерењата ги извела „Теренската лабораторија за животна и работна средина - АМБИКОН“ при Факултетот за природни и технички науки- Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Концентрацијата на анестетичкиот гас диазотен оксид е одредувана по пат на директни персонални мерења со електрохемиски инструмент, со опција за даталогинг, по случаен избор во 18 работни дена. Испитаниците го носеа електрохемискиот инструмент на својата работна облека, при што беше овозможен континуиран 8 часовен мониторинг во нивната реална микросредина (услови на работа и вид на активности).

Користениот електрохемискиот инструмент претставува специјален гас анализатор G 200-Bedfont Scientific Ltd, England, специјално дизајниран за мерење на диазот оксид во болниците, со инфрацрвен сензор со висока прецизност, опсег од 0-1.000 ppm, резолуција 1 ppm, точност $\pm 5\text{ppm}$ за 0-100ppm по калибрација, односно $\pm 1.5\%$ за 101ppm и повеќе. Со него се изведуваат директни мерења во реални услови и истиот се калибрира пред секое мерење.

За потребите на втората етапа од истражувањето (студија случај-контрола) селектирана е контролна група (Б=20 партиципиенти), односно персонал кој воопшто не е изложен на дејството на диазот оксид, вработени на Одделот за внатрешни болести и Одделот за неврологија во Клиничка болница-Штип.

Целта била да се покаже дали постои поврзаност меѓу изложеноста на N₂O и здравствената состојба на персоналот кој работи во операционите сали. За одредување на присутноста на одредени здравствени ефекти асоцирани со акутна и хронична изложеност на анестетичкиот гас N₂O кај персоналот кој работи во операционите сали во Клиничка болница – Штип, беше подготвен посебно дизајниран анкетен прашалник (во прилог), кој анонимно го пополнија сите испитаници од двете испитувани групи (изложени и неизложени – контролна група).

Прашалникот вклучува податоци за:

-субјективните тегоби очекувани при експонираност на диазотен оксид, односно субјективната перцепција на партиципиентите;

-објективните медицински состојби-физиолошки мерења на партиципиентите: артериски крвен притисок, пулс, ЕКГ и лабораториски анализи: хемоглобин, серумско железо и хепатални ензими. Целта на прашалникот е да се покаже дали постои поврзаност меѓу изложеноста на N₂O и здравствената состојба на персоналот кој работи во операционите сали.

При тоа следени се појавата на главоболка, вртоглавица, гадење и повраќање, трнење на рацете и нозете, хипертензија, тахикардија и фертилитет.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Со цел да се одреди дневното просечно ниво на експозиција на анестетичкиот гас диазот оксид беа вклучени 74 здравствени работници од операционите сали во Клиничката болница во Штип, 11 од Општата болница во Кочани и 12 од Клиниката за оториноларингологија на Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје, вкупно 97 партиципиенти. Кај сите нив мерена е 8 часовната изложеност на анестетичкиот гас во текот на 18 работни дена (вкупно 1332 мерења), во период од три месеци. Концентрациите на N₂O (ppm) на кои беа изложени лекарите во Клиничка болница – Штип беа од 2 до 12 пати поголеми во однос на дозволените. Кај лекарите, вредностите на N₂O (ppm) на кои се изложени се двојно покачени над дозволените вредности по само два часа работа во операционите сали (200 ppm во 10:17 часот). Енормно високи вредности на изложеност, со пикови до 1200 ppm, се регистрираат во текот на целиот работен ден.

Хроничната експозиција на N_2O на персоналот од Одделот за анестезија при Клиничката болница во Штип предизвикува 1,34 пати поголем ризик за појава на честа главоболка во однос на неекспонираните лица и за 2,85 пати поголем ризик за појава на вртоглавица во однос на неекспонираните. Ризикот за појава на гадење и повраќање е за 1,89 пати поголем кај експонираните во однос на неекспонираните вработени во операционите сали. Ризикот кај експонираните вработени во Одделението за анестезија за појава на еуфорија е за 3,13 пати поголем во однос на неекспонираните. Се установи појава на тахикардија, кој ризик кај експонираните од одделението за анестезија е значаен, односно е за 2 пати поголем во однос на неекспонираните.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката д-р Биљана Ефтимова, со наслов ***Влијание на изложеност на анестетичкиот гас диазотен оксид врз здравјето на медицинскиот персонал во операциона сала***, претставува истражување во областа медицината поконкретно во анестезиологијата. Изработката на темата на оваа докторска дисертација чија цел беше да се дефинира реалната изложеност на N_2O на персоналот кој работи во операционите сали и да се покаже дали постои поврзаност меѓу изложеноста на N_2O и здравствената состојба на персоналот кој работи во операционите сали покажа дека заради непостоење на соодветни мерки за заштита на персоналот во операционите сали во Клиничка болница Штип и Општата болница во Кочани, персоналот е изложен на штетното дејството на анестетичкиот гас диазотен оксид. Ова истражување покажа дека во РМ треба да се донесат регулативи за дозволено ниво на експозиција на анестетички гасови, согласно со регулативите кои постојат во земјите во Европа и САД.

Докторската дисертација на кандидатот кандидатката д-р Биљана Ефтимова, со наслов ***Влијание на изложеност на анестетичкиот гас диазотен оксид врз здравјето на медицинскиот персонал во операциона сала***, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката пред одбраната на докторскиот труд ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

[1] „ Биљана Ефимова, Марија Шољакова, Дејан Мираковски, Марија Хаџи-Николова,

Health Effects Associated With Exposure to Anesthetic Gas Nitrous Oxide-N₂O in Clinical Hospital – Shtip Personel“ објавен: *Open Access Maced J Med Sci* electronic publication ahead of print, published on October 10, 2017 as <https://doi.org/10.3889/oamjms.2017>.

[2] Биљана Ефимова, Дејан Мираковски, Марија Шољакова, Марија Хаџи-Николова.

Nitrous Oxide Exposure of Health Care Personnel in the Operating Rooms and Intensive Care Units in Hospitals in Macedonia. *Open Access Maced J Med Sci* electronic publication ahead of print, published on October 10, 2017 as <https://doi.org/10.3889/oamjms.2017.184>

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на кандидатката. Со ова истражување се докажа дека во операционите сали и ИЛ од Клиничката болница во Штип и Општата болница во Кочани, медицинскиот персонал е изложен на хронична експозиција на N₂O. Концентрациите на N₂O (ppm) на кои беа изложени лекарите и сестрите беа од 2 до 12 пати поголеми во однос на дозволените, што е асоцирано со здравствените ефекти врз нив.

Подрачјето на примената на наодите од ова истражување е во анестезиологијата, каде што се наложува спроведување на низа мерки на заштита на персоналот во операционите сали. Ограничувањата се во применливоста на предвидените мерки кои се врзани со политиката на Министерството за здравство и Министерството за животна средина. Нивната примена е врзана со донесување на регулативи на државно ниво.

Можни се понатамошни истражувања во оваа област со примена на превентивни мерки.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката д-р Биљана Ефимова, со наслов ***Влијание на изложеност на анестетичкиот гас диоксид врз здравјето на медицинскиот персонал во операциона сала.***

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Јордан Нојков, претседател с.р.
2. Проф. д-р Марија Шољакова, ментор с.р.
3. Проф. д-р Зорка Николова-Тодорова член с.р.
4. Проф. д-р Михаил Кочубовски, член с.р.
5. Проф. д-р Милка Здравковска, член с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ЕВАЛУАЦИЈА НА ЕФЕКТОТ НА ХИПЕРТОНИЧЕН НАТРИУМ-ХЛОРИД ВРЗ МОЗОЧНАТА ОКСИГЕНАЦИЈА И ВРЗ МОЗОЧНАТА РЕЛАКСАЦИЈА ПРИ КРАНИОТОМИИ“, ИЗРАБОТЕНА ОД Д-Р ВЕСНА ДУРНЕВ, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата **VI** редовна седница одржана на **3.10.2017** година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на д-р **Весна Дурнев** со наслов ***Евалуација на ефектот на хипертоничен натриум-хлорид врз мозочната оксигенација и врз мозочната релаксација при краниотоми*** во состав: проф. д-р Мирјана Шошолчева (претседател), проф. д-р Марија Шољакова (ментор), проф. д-р Спасе Јовковски (член), доц. д-р Андријан Карталов (член) и проф. д-р Андреја Арсовски (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката д-р Весна Дурнев со наслов „Евалуација на ефектот на хипертоничен натриум-хлорид врз мозочната оксигенација и врз мозочната релаксација при краниотомии“, содржи 129 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Romans, со 1.5 проред и големина на букви 12, без фусноти и 156 библиографски единици, меѓу кои се цитирани научни трудови, статии и книги, како и извори од интернет, илустрирана со 11 слики, 39 табели, 47 графици.

Трудот е структуриран во 8 глави. Почнува со вовед, а завршува со заклучок и прилози на заклучоците. На крајот е приложен список на користена литература. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во воведот, докторантката, д-р Весна Дурнев, накусо ги изложува предметот и целите на истражувањето: примена на осмотерапијата како превентивна мерка чија цел е да се постигне мозочна релаксација, т.е. редукција на мозочниот едем. Понатаму, таа ја поставува хипотезата, претпоставката во евалуацијата на манитолот како осмотерепевтско средство в.в. хипертоничниот натриум хлорид. Таа си поставува истражувачко прашање на кое сака да одговори: дали примената на хипертоничниот натриум хлорид има предност? Ги елаборира теоретската рамка и методите на истражувањето.

Кандидатката укажува дека со ова истражување и оваа докторска дисертација ќе се одговори на поставените прашања.

Првата глава од докторската дисертација претставува продолжение од воведот. Таа е поделена на четири подглави, а секоја од нив на повеќе секции. Во првите три подглави, 20 страни се посветени на физиологијата на мозочната хомеостаза, патогенезата на мозочниот едем, физиологијата на осмотерапијата како и елаборација на дејството на манитолот наспроти хипертоничниот натриум хлорид.

Во првата подглава се елаборира физиологијата на мозочната хомеостаза со приказ на Monro-Kellie-евата доктрина или хипотеза каде што докторантката сликовито и прегледно ја опишува меѓусебната зависност на главните фактори на хомеостазата.

Во првата секција има детална обработка на церебралниот перфузиски притисок и интракранијалниот притисок и нивната поврзаност.

Во втората и третата секција е прикажана физиологијата на церебралниот крвен проток со опис на основните факти кои важат за него и главните фактори од кои зависи како што се церебралниот перфузионен притисок и радиусот на церебралните крвни садови кои го одредуваат. Односот помеѓу нив е опишан и со примена на Хаген-Пуасоновата равенка. Докторантката во натамошниот текст се осврнува детално и на церебралната метаболичка рата за кислород со примена на основните равенки за кислородно снабдување, кислороден дотур и кислородна потрошувачка.

Прикажана е и регулацијата на церебралниот крвен проток. Главниот фокус е на четирите главни фактори одговорни за регулацијата на крвниот проток низ мозокот, а тоа се: метаболизмот на мозокот, нивото на јаглероден диоксид и кислород во мозочната циркулација, авторегулацијата и неврохуморалните фактори. Посебен осврт е направен за дејството на нивото на јаглерод диоксид врз крвните садови во мозокот каде што детално се опишува состојбата кога реактивноста на крвните садови може да биде изгубена во деловите каде што има патолошки промени во мозокот, асоцирано со неповолен исход кај пациентот. Детално е опишан и процесот на авторегулација кој е еден заштитен механизам на мозокот како орган кој е многу осетлив на недостаток на крвен проток и за кратко време настанува исхемија. Механизмот на авторегулација е објаснет сликовито со графички приказ на зависноста на протокот од притисокот во нормални и патолошки состојби.

Во понатамошниот текст, во втората подглава се обработува патогенезата на мозочниот едем, како и терапевтските мерки. За време на неврохируршките процедури, една од критичните компоненти на анестезијата е мозочната релаксација која е есенцијална интраоперативна процедура и се смета како невропротективна мерка со цел да се намали хируршката компресија, локалната хипоперфузија, церебралната исхемија и крвозагубата. Една од непознатите, а која во последно време особено се дискутира во научните кругови на анестезиолозите, е интересот за примена и третман на мозочниот едем со хипертоничен натриум-хлорид како хиперосмоларно средство.

Докторантката во понатамошниот текст, во третата подглава особено се осврнува на физиологијата на осмотерапијата и ефектите на најчесто употребуваните хиперосмоларни агенси, давајќи посебно место на манитолот и хипертоничниот натриум-хлорид како најчесто употребувани хиперосмоларни средства интраоперативно и во единиците за интензивно лекување. Кандидатката во детали ги опишува нивните својства, несаканите ефекти, поволното дејство врз мозокот како и механизмот на делување. Особено се осврнува на дејството на хипертоничниот натриум хлорид со опис на новооткриените карактеристики. Понатаму следува богат компаративен приказ со користење на референтни клинички студии на дејствата на манитолот и хипертоничниот натриум хлорид.

Четвртата подглава е посветена на пероперативниот мониторинг на оксигенацијата на мозокот. Кандидатката посебно се осврнува на мониторингот на мозочната оксигенација со помош на неколку методи. Опишани се методите: венската кислородна сатурација, мозочната кислородна ткивна тензија, церебралната микродијализа, електро-физиолошкиот мониторинг, „Биспектрален индекс“ како понов монитор за континуиран ЕЕГ, „Транскранијален доплер“ како неинвазивна метода за мерење на брзината на мозочниот крвен проток во големите интракранијали крвни садови кои се дел од кругот на Вилис како и континуираната, директна и неинвазивна мониторинг метода за регионална церебрална оксигенација (rSO_2) и мозочниот крвен волумен позната како „Спектроскопија со зраци близу до инфрацрвените“.

Втората глава е со наслов „Мотив“, каде што кандидатката анализира и бара одговор на прашањето за ефект на осмотерапијата врз оксигенацијата и перфузијата на мозокот, како недоволно истражена тема, што претставува и мотив за изработка на ова истражување. Докторантката смета дека ова истражување може да даде нови клинички можности во осмотерапијата и да придонесе во актуелната дебата за изборот на вистински ефикасно осмотско средство

Третата глава ги содржи примарните цели на истражувањето:

- да се евалуира и да се спореди ткивната церебралната оксигенација при примена на хипертоничен натриум -хлорид и манитол интраоперативно;
- да се евалуира и да се спореди мозочната релаксација при примена на хипертоничен натриум -хлорид и манитол интраоперативно;

Како и секундарните цели кои се состојат во:

- да се споредат вредностите на регионалната церебрална оксигенација rSO_2 при примена на хипертоничен натриум -хлорид и манитол и да се одреди корелацијата со нумеричката BIS-вредност на ЕЕГ записот на мозок добиена со биспектрална анализа;
- да се евалуира и да се спореди ефектот врз хемодинамските параметри при примена на хипертоничен натриум-хлорид и манитол интраоперативно;
- да се евалуира и да се спореди ефектот врз осмоалноста и електролитниот статус при примена на хипертоничен натриум-хлорид и манитол интраоперативно.

Во понатамошниот текст следува описот на четвртата глава каде што се опишани материјалот и методологијата на изработката на истражувањето, како и методологијата на статистичката обработка на добиените податоци.

Резултатите се претставени во петтата глава на 52 страници, во вид на коментари на статистичките податоци, табели, столбести графикони и графици. Во шестата глава се коментираат добиените статистички резултати врз основа на кои подоцна се изведени и заклучоци.

Во заклучните согледувања, докторантката аргументирано изведува 4 главни заклучоци.

Четвртата глава ја опфаќа целата методологија на студијата со три подглави каде што се опишува дизајнот на студијата, предметот на истражување и протоколот за работа.

Докторантката своето истражување го изработила на Клиниката за трауматологија, ортопедски болести, анестезија, реанимација, интензивно лекување и ургентен центар во Скопје во соработка со Клиниката за неврохирургија во Скопје. Предмет на ова истражување се 100 пациенти подложени на елективна краниотомија, поточно пациенти со дијагностицирана супратенторијална патолошка лезија (тумори и анеуризаматски крварења) кои биле предвидени за оперативна интервенција. Кај сите пациенти е утврдена потреба од примена на осмотерапија со цел да се постигне мозочна релаксација.

За таа намена традиционално е користен манитолот како осмотерапевтско средство, но во ова истражување докторантката го евалуира ефектот на хипертоничниот натриум хлорид. За таа цел, таа ги споредува ефектите на две осмотераписки средства во изоосмоларни дози од 3мЛ/кг ТТ (3% хипертоничен натриум хлорид и 20% манитол). Студијата ја спровела преку интраоперативно мерење и споредување на мозочната оксигенација, мозочната релаксација и БИС-вредностите. Исто така, предмет на истражувањето се ефектите врз перооперативните хемодинамски параметри, диурезата, осмоларноста и електролитниот статус, при употребата на средствата.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Елективната краниотомија е суптилна хируршка постапка која побарува прецизност поради што е неопходна мозочна релаксација и редукција на мозочниот едем. Примената на осмотерапијата претставува базичен третман на мозочниот едем. Таа ја намалува хируршката компресија, локалната хипоперфузија, церебралната исхемија и перооперативното губење крв. До неодамна, осмотерапевтското средство манитол се сметаше за златен стандард во превенцијата и третманот на мозочен едем.

Денес постојат голем број студии во кои се истражува хипертоничниот натриум хлорид (ХТН) како замена на манитолот. При тоа се откриваат нови механизми на неговото осмотско дејство, но и други корисни ефекти како вазорегулатор и имуномодулатор. До денес во светот се уште не постои доказ дали манитолот или ХТН е супериорен како средство за релаксација и редукција на мозочниот едем. Ова истражување се изработуваше во периодот од јуни 2016 година, до јули 2017 година, на Клиниката за трауматологија, ортопедски болести, анестезија, реанимација, интензивно лекување и ургентен центар во Скопје во соработка со Клиниката за неврохирургија во Скопје, каде што постоеја услови да се спроведе истражувањето.

Краток опис на применетите методи

Ова истражување, според дизајнот, претставува проспективна рандомизирана отворена интервенциска клиничка студија (еднострано слепа) одобрена од Етичката комисија на Медицинскиот факултет во Скопје. Во истражувањето беа вклучени 100 пациенти кои според критериумите за вклучување и невклучување во студијата, беа предвидени за оперативна интервенција (краниотомија).

Критериуми за вклучување

- пациенти предвидени за супратенторијална неврохируршка интервенција и подложени на краниотомија;
- пациенти со ГКС 13-15 и Хантинг Хес 1 и 2;
- возраст помеѓу 18 и 70 години;
- АСА статус 1 и 2;

Критериуми за невклучување

- срцева или ренална инсуфициенција;
- хипо- или хипернатриемија ($<13\text{ммол/л}$ или $>15\text{ммол/л}$);
- бременост, лактација;
- возраст надвор од предвидената;

Според видот на применетото осмотерапевтско средство, за да се постигне интраоперативна мозочна релаксација, болните беа рандомизирани во две групи: Група М (n= 50) која доби и.в. 20% манитол 3мл/кг ТТ; и Група ХТН (n= 50), која доби и.в. 3% ХТН 3мл/кг ТТ. Од студијата накнадно се исклучија 13 пациенти заради компликации предвидени со критериумите за исклучување: така што од 100 пациенти, во статистичката анализа беа обработувани податоците од 87 пациенти.

Причините за дополнително исклучување од студијата беа:

- интраоперативно се јави хемодинамска нестабилност и хипотензија со пад на средниот артериски крвен притисок под 50 ммХг, кој не реагираше на болус дози и катехоламини;
- се појавија технички тешкотии со аплицирање на сензорите за церебрална оксигенација и сензорот за BIS индексот, односно се појави нивна нефункционалност интраоперативно;
- се појавија технички тешкотии со интратериската линија, односно невозможност за следење на средниот артериски притисок и гасните анализи;
- хируршката интервенција беше пролонгирана повеќе од 6 часа;

Протоколот се состои од неколку фази: фаза на предоперативна проценка и фаза на денот на самата операција со неколку подфази: пред увод во анестезија, почеток на анестезија и текот на самата оперативна интервенција.

Сите болни вклучени во истражувањето во предоперативната подготовка еден ден пред оперативната интервенција подлежат на анестезиолошка проценка која вклучувала посета на анестезиолошка амбуланта со ЕКГ-преглед, одредување тежина и преглед по системи со нотирање на комплетна лична и фамилијарна анамнеза. Во рамките на предоперативна проценка им се направени и рутински лабораториски анализи и РТГ на бели дробови. Од посебен интерес за студијата се нотирани во секој формулар за пациентот серумските вредности на лактати, уреа, Ц-реактивен протеин (CRP), гликоза и електролитите: натриум, калиум, хлор, калциум и магнезиум, (Na, K, Cl, Ca, Mg), како и диурезата.

На самиот оперативен ден пред воведот во анестезија, секој пациент е рутински мониториран со ЕКГ, направено е неинвазивно мерење на крвниот притисок и поставена е неинвазивна оксигенација со пулсоксиметрија

(SpO₂ %). Нивото на свесност е одредено со Глазгов Кома скорот и измерена е почетната диуреза. Канилирани се две периферни вени за надокнада на инфузии раствори и евентуално крвни деривати. За заштита од длабока венска тромбоза поставена е и секвенционирани компресија на долните екстремитети. Поставен е и инвазивен артериски мониторинг за гасни анализи со кои се следени следниве параметри: pH, парцијален притисок на јаглерод диоксид (PaCO₂), парцијален притисок на кислород (PaO₂), бикарбонати, базен екцес, кислородна сатурација (SaO₂ %). Поставен е и мониторинг за мерење на длабочината на анестезија (БИС монитор) и мониторинг на мозочната оксигенација со НИРС методата.

Овие параметри од гасните анализи заедно со средниот артериски притисок и фреквенцијата на срцето се одредувани во четири временски точки:

ТБ – непосредно пред вовед во анестезија, базална вредност

То – непосредно пред давање на осмотски активната супстанца (ОАС)

Т1 – 30 мин по завршување на инфузијата на ОАС

Т2 – 120 мин по ОАС

Пациентите се водени со стандарна неврохируршка анестезија со контролирана механичка вентилација со смеса од кислород и воздух 50/50, волатилен анестетик севофлуран или изофлуран, а за аналгезијата се користеше континуирана инфузија со ремифентанил. Пред отворањето на дурата е инфундирана осмотски активната супстанца хипертоничен натриум хлорид или манитол. Церебралната релаксација е оценувана „слепо“ од страна на операторот со помош на 4 бодовна скала.

Пероперативно и во раниот постоперативен тек, кај сите испитаници, покрај демографските податоци се следени: хемодинамиката (со инвазивен метод- артерискиот

крвен притисок, ЕКГ, срцевата фреквенција), периферната кислородна сатурација, вредноста од капнометријата, мозочната оксигенација со NIRS-метода, длабочината на анестезијата со помош на BIS-мониторингот, диурезата и волуменскиот надоместок со крв и течности. Се одредувани и контролирани: гасните анализи (PaCO_2 , PaO_2 , pH, BE, бикарбонати), електролити (Na, K, Cl, Mg, Ca), гликоза, уреа, лактати и калкулирана осмоалност во крвта.

Сите иследувања континуирано се следеа и беа нотирани во четири временски интервали:

T0 – непосредно пред давање на осмотски активната супстанца (ОАС)

T1 – 30 мин по завршување на инфузијата на ОАС

T2 – 120 мин по завршување на инфузијата на ОАС

T3 – 6 часа по завршување на инфузијата на ОАС

Петтата глава ги прикажува резултатите од истражувањето добиени со анализа на 87 испитаници, пациенти подложени на неврохируршка интервенција, поделени во две групи во однос на видот на интраоперативно дадена осмотски активната супстанција: група М, со 44 пациенти кои се третирани со манитол, и група ХТН со 43 пациенти третирани со хипертоничен натриум.

Во оваа студијата беа споредувани ефектите на две осмотераписки средства (3% ХТХ и 20% манитол); статистичката анализа на демографските особености на испитаниците покажа дека постои хомогена дистрибуција по пол и возраст меѓу групите.

Резултатите од истражувањето покажаа дека видот на интраоперативно дадено хиперосмоларно средство немаше сигнификантно влијание на разликата во серумскиот натриум, калиум, калциум, магнезиум и хлор помеѓу двете групи во целиот период на следење. Просечните вредности на серумскиот натриум и осмоларноста во групите М/ ХТН беа статистички незначајно различни. Значајно повисока диуреза беше измерена кај пациентите третирани со манитол.

Разликата во просечната вредност на диурезата меѓу двете групи статистички се потврди како сигнификантна после 30 мин, 2 часа и 6 часа ($p=0.014$; $p=0.000086$; $p<0.0001$). Во групата третирана со манитол, 2 и 6 часа по давање на средството внесот на течност беше во просек значајно поголем од групата третирана со хипертоничен натриум хлорид.

Просечниот внес на течност по 2 часа од давање на средството беше 1984.09 ± 118.1 во групата манитол, а 1802.33 ± 135.4 во групата ХТН. По 6 часа од давање на средството, просечниот внес на течност беше 3085.23 ± 357.4 во групата манитол, а 2804.65 ± 178.6 во групата ХТН.

Повисоки вредности на CRP во серумот беа измерени во групата третирана со манитол. На последната контролна точка, 6 часа по давање на средството, повисоките серумски вредности на CRP-Ц во групата манитол во споредба со групата ХТН, и статистички се потврдија како сигнификантни, односно значајни ($p=0.000022$).

Статистичката анализа потврди сигнификантно влијание на видот на хиперосмоларно средство на вредноста на лактати во серум, односно, двете групи имаа несигнификантно различни вредности на лактати пред давање на хиперосмоларното средство ($p=0.086$), а сигнификантно различни 30 минути по давање на средството ($p=0.00002$), 120 минути по давање на средството ($p=0.000012$), и 6 часа по давање на средството ($p=0.047$).

Мозочната релаксација беше опишана како перфектна кај 15.91% пациенти од групата манитол и 18.6% од групата ХТН, како задоволителна кај 65.91% пациенти од групата манитол и 69.77% од групата ХТН, како затегнат мозок кај 15.91% пациенти од групата манитол и 6.98% од групата ХТН. Кај еден пациент од групата манитол и 2 од групата ХТН постоеше едем на мозок. Разликата во квалитетот на мозочната релаксација меѓу групите се покажа како статистички незначајна ($p=0.61$).

Вредностите на Биспектралниот индекс беа несигнификантно различни кај пациентите третирани со манитол и со хипертоничен натриум хлорид, во целиот период на следење, односно, пред давање на анестезија ($p=0.86$), непосредно пред давање на хиперосмоларно средство ($p=0.67$), 30 минути ($p=0.73$) и 120 минути по давање на средството ($p=0.77$).

По 30 минути по давањето на осмотерапевтското средство, вредностите на средниот артериски притисок во групите М/ ХТН беше 68.2 ± 5.9 в.в 72.79 ± 5.2 , со разлика која се потврди како статистички значајна ($p=0.0002$).

Половина час по давање на средството во време Т1, двете групи испитаници имаа сигнификантно различна мозочна оксигенација во левата хемисфера ($p=0.037$), со значајно повисоки вредности во групата третирана со ХТН споредено со групата третирана со манитол (74.35 ± 5.3 vs 72.66 ± 6.1).

Во истражувањето беа анализирани и поврзаностите меѓу одредени параметри во групата пациенти кои примале манитол, и во групата пациенти кои примале хипертоничен натриум. За одбележување се корелациите на регионалната мозочна оксигенација со биспектралниот индекс, средниот артериски притисок и парцијалниот притисок на јаглерод диоксид во артериската крв.

Во групата со хипертоничен натриум хлорид, регионалната мозочна оксигенација на десната и лева страна сигнификантно корелираше со биспектралниот индекс непосредно пред давање на средството и два часа по давање на средството, како и со средниот артериски притисок непосредно и 30 минути по давање на средството.

Во групата со хипертоничен натриум хлорид, регионалната мозочна оксигенација на десната и лева страна, непосредно пред давање на средството, позитивно, односно директно корелираше со средниот артериски притисок ($r = 0.406$; $p=0.007$ десно и $r = 0.344$; $p=0.024$ лево), што значи дека со зголемување на вредноста на MAP, rSO_2 на десната и левата мозочна страна исто така се

зголемуваше, и обратното. Во групата со манитол, концентрацијата на CRP сигнификантно позитивно корелираше со осмоларноста во сите анализирани временски точки ($r=0.414$, $r=0.409$, $r=0.328$ консеквентно), што значи дека со зголемување на осмолалноста, CRP исто така се зголемуваше, и обратното.

Во шестата глава, врз основа на добиените резултати, докторантката ја напишала дискусијата која е прецизна и многу богата со податоци од литературата. За посебно одбележување е логичната и опширна анализа на причините, последиците, како и заемната поврзаност на промените на следените параметри. Сите добиени резултати се елаборирани од физиолошки и патофизиолошки аспект и се споредувани со наоди од цитираната литература. Впечатливо и карактеристично е што докторантката во дискусијата навлегува во анализа и дава одговори и на поставените прашања поставени во целите.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката д-р Весна Дурнев, со наслов „Евалуација на ефектот на хипертоничен натриум-хлорид врз мозочната оксигенација и врз мозочната релаксација при краниотомии“, претставува истражување во областа на медицината, поконкретно во анестезиологијата. Изработката на темата на оваа докторска дисертација чија примарна цел беше да се евалуира и да се спореди ткивната церебрална оксигенација и мозочната релаксација при примена на хипертоничен натриум -хлорид и манитол интраоперативно, одговори на поставеното прашање за предноста и изборот на осмотерапевтско средство.

Научен придонес од овој докторат е фактот што се докажа дека при елективни неврохируршки супракранијални краниотомии, 3% хипертоничен натриум хлорид во споредба со 20% манитол предизвикува подобра регионална мозочна оксигенација и кортикална перфузија, постабилна хемодинамика без ефект врз диурезата и без појава на хиповолемија. Притоа, 3% -от хипертоничен натриум хлорид доведува до еднакво добра мозочна релаксација како и при примената на манитолот, што беше и очекувано. Клиничката апликативност на добиените резултати од ова истражување ја чини студијата драгоценa за секојдневната работа на анестезиолозите како во оперативниот период така и после тоа. Исто така се отвораат и нови можности за примена на хипертоничниот натриум хлорид во единиците за интензивно лекување како континуирана инфузија и негово испитување со различни концентрации и дози.

Докторската дисертација на кандидатката д-р Весна Дурнев со наслов *Евалуација на ефектот на хипертоничен натриум-хлорид врз мозочната оксигенација и врз мозочната релаксација при краниотомии*, според мислењето на **Комисијата за оцена**, ги исполнува сите услови и стандарди за еден научен докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката пред одбраната на докторскиот труд ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија или труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

[1]. Vesna Durnev, Marija Soljakova, Venko Filipce, Maja Mojsova Mijovska, Marina Temelkovska Stevanovska. Hemodynamic and bispectral changes during pin insertion in craniotomy – effect of locally infiltrated bupivacaine. **ПРИЛОЗИ. Одд. за мед. науки, XXXVIII 2, 2017.**

[2]. Vesna Durnev, Venko Filipce, Aleksandra Gavrilovska Brzanov, Maja Mojsova Mijovska and Marina Temelkovska Stevanovska. Cerebral oxygenation non invasive monitoring in traumatic brain injury - a pilot study. **Mak Med Pregled 2017; 71(2): 113-118.**

[3]. Durnev V, Sholjakova M, Temelkovska-Stevanovska M, Jovanovski-Srceva M, Petrusheva Panovska A. Near infrared spectroscopy as promising neuromonitoring in traumatic brain injury. **Macedonian Journal of Anaesthesia. 2017; 1: 95-101.**

[4]. V. Durnev, M. Sholjakova, B. Kuzmanovska, A. Kartalov . Outcome in neurotrauma patients according to predictive survival scores. **Epilepsy and Neurology, Number 43/44, Year 12/13.**

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси од ова истражување на кандидатката се доказите дека хипертоничниот натриум хлорид е безбеден и има предност пред манитолот поради своите основни карактеристики како осмотерапевтско средство, но и поради други клинички предности во патолошки состојби каде што е загрозувана мозочната хомеостаза како што е трауматската мозочна повреда. Хипертоничниот натриум хлорид претставува нова можност во

терапијата бидејќи предизвикува подобри перформанси врз мозочната хомеостаза и виталните параметри.

Подрачјето на примената на наодите од ова истражување се во клиничката практика во анестезиологијата, интензивната медицина и неврохирургијата. Овие наоди даваат право за широка употреба на ХТН во реанимацијата на болни со повреди на мозокот и при третман на покачен интракранијален притисок.

Оваа студија имаше неколку ограничувања. Во текот на студијата не е мерен и спореден ефектот врз интракранијалниот притисок, користена е само концентрација од 3% ХТН и студијата е еднострано слепа проба.

Можните понатамошни истражувања се во насока на дополнителни клинички студии каде што ќе се види ефектот на ХТН врз мозочното ткиво во други дози и концентрации од испитуваните, вклучување на генетските фактори, невромедијаторите и имиџинг техниките, невролошкиот КТ и МРИ- наод и, секако, вклучување на интраоперативно мерење на ICP кој ќе ја исклучи и релативно субјективната метода на процена на затегнатоста на дурата, т.е. мозокот од страна на операторот.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката д-р Весна Дурнев со наслов *Евалуација на ефектот на хипертониен натриум-хлорид врз мозочната оксигенација и врз мозочната релаксација при краниотоми.*

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Мирјана Шошолчева, претседател с.р.
- 4.
2. Проф. д-р Марија Шољакова, ментор с.р.
3. Проф. д-р Спасе Јовковски член с.р.
- 5.
4. Доц. д-р Андријан Карталов, член с.р.
5. Проф. д-р Андреја Арсовски, член с.р.

ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ/ИНСТИТУТ

1. ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Галина Северова-Андреевска	"Клиничкото значење на новосозрадените Анти-ХЛА антитела врз функцијата и хистоморфологијата на графтоот кај пациенти со трансплантиран бубрег"	The clinical significance of de novo anti-HLA antibodies on the function and histomorphology of the graft in patients with transplanted kidney	Проф. д-р Кочо Чакалароски	03.10.2017 0905 - 4826/36
2.	Весна Пејреска-Дуковска	"Аденотонзилотомија наспроти класична аденотонзилектомија во решавање на горно опструктивниот синдром кај деца евалуирани со полисомнограф"	Adenotonsilotomy versus adenotonsilectomy in resolving sleep apnea syndrome in childhood evaluated by polysomnography	Проф. д-р Ацо Димов	03.10.2017 0905 - 4826/37

3.	Миле Тантуровски	"Детерминанти кои влијаат на квалитетот на живот по дијагноза и хируршки третман кај гинеколошко-онколошки пациентки"	Determinants that influence quality of life after diagnosis and surgical treatment of gynecologic-oncology patients	Проф. д-р Викторија Вујовиќ	03.10.2017 0905 - 4826/38
4.	Стојан Ѓошев	"Рана наспроти традиционална перорална исхрана после елективна колоректална хирургија"	Early versus traditional peroral feeding after elective colorectal surgery	Проф. д-р Бети Дејанова	03.10.2017 0905 - 4826/39
5.	Ѓорѓи Трајковски	"Влијанието на тумор асоцирачките лимфоцити во прогресијата на колоректалниот карцином"	The influence of tumor associated lymphocytes to colorectal cancer progresion	Проф. д-р Владо Јаневски	03.10.2017 0905 - 4826/40
6.	Елена Петковиќ	"Наследна тромбофилија кај неповолен исход на бременоста, инфертилитет и неуспешна ин витро фертилизација"	Inherited thrombophilia in adverse pregnancy outcome, infertility and in vitro fertilization failure	Проф. д-р Кристин Василевска	03.10.2017 0905 - 4826/41
7.	Вилијам Велковски	"Евалуација на резултатите по оперативна апликација на автологен аспират од коскена срцевина во третманот на аваскуларна некроза на главата на бутната коска"	Evaluation of the results after surgical application of bone marrow stem cells in the treatment of aseptic necrosis of the femoral head	Проф. д-р Ериета Николиќ- Димитрова	03.10.2017 0905 - 4826/42

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ АДМИНИСТРАТИВНО ПРАВО И ЈАВНА АДМИНИСТРАЦИЈА НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан први“ во Скопје, на својата седница одржана на 22.9.2017 година, донесе Одлука за формирање Комисија за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област административно право и јавна администрација, во состав: проф. д-р Искра Аќимовска-Малетик, проф. д-р Ненад Марковиќ и проф. д-р Дејан Витански. На конкурсот објавен во дневниот весник „Нова Македонија“ и во дневниот весник „Коха“ објавени на 18.8.2017 година се пријави кандидатот: д-р Драган Гоцевски.

Кон пријавата, кандидатот доставил: диплома за стекната квалификација, изјава за исполнување на општите и посебните услови на работното место, уверение за државјанство, кратка биографија, список на објавени научни и стручни трудови и по еден примерок од трудовите и други документи од важност за изборот. По разгледувањето на пријавата со приложената документација, Комисијата до Наставно-научниот совет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци за д-р Драган Гоцевски

Д-р Драган Гоцевски е роден во Бања Лука, Република Босна и Херцеговина, на 21.5.1983. Основното образование го започнал во родното место, а го завршил во Скопје, Република Македонија, каде што го завршил и средното образование. Високо образование завршил на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје во 2006 година, и се стекнал со звањето дипломиран политиколог. Во 2007 се запишал на постдипломски студии на правно-политичките науки и комуникологија, насока: управно право. На 20 октомври 2008 година пријавил магистерски труд на тема „Е-Управа“, и кој го одбрал на 11 ноември 2009 година со што се стекнал со звањето магистер по правни науки. Со Одлука на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје од 27.6.2011 год. усвоена му е подобност на докторска дисертација на тема: „Ефективност на административни организации“, која ја одбрал на 31.10.2012 година.

Во текот на средношколското образование членувал во невладината организација Македонски модел Обединети нации, а за време на додипломските студии, во Македонскиот политиколошки форум, преку кој посетил бројни семинари, конференции и обуки. Остварил практикантски стаж во Институтот за демократија, солидарност и цивилно општество (2004) и Генералниот секретаријат при Владата на Република Македонија (2005). Во текот на додипломските студии паралелно работел на повеќе проекти и ангажмани како графички и ликовен уредник. Особено се истакнува работното искуство во Агенцијата за странски инвестиции на Република Македонија (АСИРМ, 2005) и во Одделението за кредит-трансфер систем на Правниот факултет „Јустинијан Први“ (2005-2007). Кандидатот е општествено активен и преку членството во граѓанските организации: Транспарентност Македонија и ХЕРА, но и преку учество во голем број активности на Македонската платформа против сиромаштија, Фондацијата „Фридрих Еберт Штифтунг“, Вест Министер Фондацијата во Скопје, Центарот за управување со промени и е еден од иницијаторите на Итните демократски реформи „Блупринт“ во 2016 година.

Кандидатот активно се служи со јазиците од јужнословенската група на јазици и англискиот јазик и поседува екстензивно познавање на информациите технологии.

2. Наставно-образовна дејност

Во март 2006 година, со Одлука на Наставно-научниот совет на Правниот факултет во Скопје, д-р Драган Гоцевски бил избран за демонстратор на предметот Јавна управа, по што во јануари 2007 година е избран за демонстратор на предметите: Управно право, Теорија на управувачки системи, Управно право-применета програма и Јавна управа, како и Административно право и Јавна администрација (ЕКТС) и активно учествувал во изведувањето и подготовката на наставата и вежбите по наведените предмети. На 23.4.2008 година, со Одлука на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје бил избран во соработничко звање - помлад асистент на

научната област јавна администрација политичките студии на Правниот факултет. На 26.4.2010 година, со Одлука на Наставно научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, бил избран во соработничко звање - асистент на научната област административно право и јавна администрација. Во текот на неговиот ангажман како асистент, покажал иницијативност и посветеност во спроведувањето на вежбите на вториот циклус студии (мастер) по предметите: Компаративна управа, Службенички систем, Теории на управувачки системи, Правна заштита на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер, Право на невладини организации и Еколошко право. На 26.2.2013 година, со Одлука на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, бил избран во звањето доцент на научната област административно право и јавна администрација (јавна администрација).

По изборот во наставно-научното звање доцент, кандидатот продолжил да се надградува и да покажува иницијатива во изведувањето на наставата на предметот Јавна администрација, кој се изведува на политичките студии на македонски јазик, на политичките студии кои се изведуваат на англиски јазик, на студиите по новинарство и на насоката односи со јавност, а во текот на учебната 2012/2013 и 2013/2014 година бил ангажиран и на предметот Административно право на прв циклус студии на правните студии. На вториот циклус студии, кандидатот изведувал настава на насоката административно право и јавна администрација по предметите: Компаративна управа, Службенички систем, Теории на управувачки системи, Право на невладини организации и други опциони предмети. На вториот циклус студии на насоката корпоративно право кандидатот изведувал настава по предметите Јавни корпорации и Теории на управувачки системи, а во овој период учествувал и во подготовката на наставните материјали и формирањето на предметот Јавни корпорации. Во четврта година на политичките студии, кандидатот учествувал во изведувањето настава и на предметот Методологија на политички науки.

Кандидатот учествувал и водел повеќе вонкурикуларни наставни активности, на повеќе работилници, семинари и обуки.

Треба да се напомене дека оценките за самоевалуација добиени врз основа на спроведените анкети на студентите на Правниот факултет „Јустинијан Први“ Скопје за кандидатот се континуирано високи, односно кумулативната просечна оценка на кандидатот изнесува 4,69.

Наставно-образовната активност на кандидатот, до изборот во звањето доцент, е рецензирана во Универзитетски билтен бр. 1046 од 15.1.2013 г., на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

3. Научноистражувачка дејност

Од изборот во звањето доцент, кандидатот бил член во 40 комисији за оцена и одбрана на магистерски трудови на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје и една Комисија за оцена и одбрана на докторска дисертација. Успешно менторирал 10 магистранди на истиот Факултет, на кандидати од насоката административно право и јавна администрација, корпоративно право и деловно право.

3.1. Објавени учебници, монографии и научни и стручни трудови

Кандидатот се јавува како автор или коавтор на повеќе публикации, меѓу кои еден универзитетски учебник, учебно помагало, пет монографски изданија и повеќе стручни и научни статии.

Издадени учебници и друг наставен материјал:

1. Теории на управувачки системи, учебник во коавторство: Давитковски Б., Павловска-Данева А., Давитковска Е., Гоцевски Д., Правен факултет “Јустинијан Први” Скопје, Скопје 2013.
2. Јавни корпорации, читанка во коавторство: Давитковски Б., Павловска-Данева А., Гоцевски Д. Правен факултет “Јустинијан Први”, Скопје, 2014.

Монографски изданија:

1. Монографски труд: „Судир на интереси во јавната администрација, состојба, правна рамка за превенција и ефективност на моделот”, публикација на Институт за демократија, проект “ЦСФ Граѓанска мрежа за спречување на конфликт на интереси”, финансиран од ЕУ. IPA CIVIL SOCIETY FACILITY (CSF) Programme 2012-2013. Публикацијата е објавена на англиски (Spoils System and Conflict of Interests in the Public Administration, State, legal framework for prevention and effectiveness of the model) и албански (Spoills Sistemi Dhe Konflikti i Interesave Në Administratën Publike, gjedja, korniza juridike dhe efektiviteti i modelit).
2. “*Deconstructing the Concept of Public Interest in the Republic of Macedonia (AB) Use in the Name of Citizens*”, Gocevski D., Ilievska F., (ed) Trajkovska Z., Georgievski B. (Published in Macedonian and English), Publication within the framework of: ResPublica, Publisher: Institute for Communication Studies School of Journalism and Public Relations, 2015, Supported by British Embassy Skopje.
3. „Градење на капацитетите на административното судство во Република Македонија во пресрет на предизвиците за постигнување на европските стандарди“, Давитковски Б., Павловска-Данева А., Шумановска-Спасовска И., Давитковска Е., Гоцевски Д. Правен факултет „Јустинијан Први“ Скопје, 2015.

4. „Колкав и каков јавен сектор имаме во Република Македонија, Анализа на карактеристиките на јавниот сектор во РМ“, Гоцевски Д., Малеска-Сачмароска Н., (ур) Велјановска Г. Издавач: Центар за управување со промени (ЦУП), издадено во рамките на проектот „Следење на Административна правда“ подржан од Британска амбасада Скопје, јануари 2017 (публикацијата е објавена на македонски и албански јазик).
5. „Ставови и перцепции за јавната администрација“, Малеска Сачкамароска Н., Гоцевски Д. (ур.) Гордана Стефковска-Велјановска, Издадено во рамките на проектот „Следење на административна правда“ подржан од Британска амбасада Скопје, јуни 2017 (публикацијата е објавена на македонски и албански јазик).

Научни и стручни трудови:

1. Давитковски Б., Давитковска Е., Гоцевски Д. „Однос измеѓу управној (јавној) права и граѓанској (граѓанској) права во кодификацијата граѓанској права“ Зборник радова меѓународног научног скупа „Хармонизација граѓанског права у региону“, Универзитет во Источно Сарајево – Правен факултет, 2013, Источно Сарајево стр. 195-204;
2. Давитковски Б., Давитковска Е., Гоцевски Д. „Психичко узнемиравање (мобинг) реалност или фикција?“ у Правна ријеч часопис за правну теорију и праксу, Број 35, Год.10, Бања Лука, 2013, стр. 649-662;
3. Давитковски Б., Давитковска Е., Гоцевски Д. „Административниот службеник vs. државниот и јавниот службеник“, Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, по повод 35 години од основањето на студиите по новинарство на Правниот факултет, Скопје 2008-2010, Том 44-46, ISSN 0583-5062, 2012 год., стр. 49-60;
4. Давитковски Б., Гоцевски Д. „Ефективността на административните организации“ Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на 18 години од основањето на политички студии, Том 47-48, ISSN 0583-5062, 2013 год, стр. 205-216;
5. Davitkovski B., Pavlovska-Daneva A., Davitkovska E., Gocevski D. „Pravni status i položaj Komisije za odnos sa verskim zajednicama u Republici Makedoniji“ “Zbornik radova 1700 godina Milanskog edikta”, Pravni fakultet Univerziteta u Nišu, Niš 2013, str. 23-34;
6. Davitkovski B., Pavlovska-Daneva A., Davitkovska E., Gocevski D. “Frequent legal amendments, preconditions for succes/failor of public administration reforms” Published papers from the 21st NISPAcee Annual Conference, Regionalisation and Inter-Regional Cooperation, Belgrade, Serbia, May 16-18, 2013 – published online;
7. Давитковски Б., Павловска-Данева А., Давитковска Е., Гоцевски Д. „Е³ (ефикасност, економичност, ефективност)“ Зборник на трудови од четвртиот Скопско-загребски правен колоквиум, Издавач Правен факултет „Јустинијан Први“ Скопје, август 2013, стр. 9-26;
8. Гоцевски Д. „Поим на јавни служби и носители на јавни служби во Република Македонија“ Меѓународен научен симпозиум по административно право,

- организиран од Правниот факултет „Јустинијан Први“ Скопје и Правниот факултет од Каен, Франција. Одржан на 7.11.2013 г., во Скопје стр. 15-31;
9. Давитковски Б., Гоцевски Д., Давитковска Е. „Ушпицај ЕУ иншпирација на самоспијноспи – зависноспи домаће леислапииве (пиосебан осврпи на упиравно пираво)“ Зборник радова са међународног научног скупа „ВЛАДАВИНА ПРАВА И ПРАВНА ДРЖАВА У РЕГИОНУ“ Правни факултет, Универзитета у Источном Сарајеву – Пале 26.10.2014 г., стр. 200-212;
 10. Pavlovska-Daneva A., Sumanovska-Spasovska I., Davitkovska E., Gocevski D. „Standardizing Administrative Procedure“ Iustinianus Primus Law Review, No.09, Vol.V, Summer 2014, <http://www.law-review.mk/main.asp?lang=eng&izdanie=09>
 11. Давитковски Б., Павловска-Данева А., Шумановска-Спасовска И., Гоцевски Д. „Кодифицирана европска упиравна пиоспиайка – упиоипија или реалноспи“ Европско право, бр. 1/2014 г., Год. 3, том 4, стр. 7-16;
 12. Давитковски Б., Павловска-Данева А., Давитковска Е., Гоцевски Д. „Мобинпи у јавном секспиору“, Зборник радова са међународног научног скупа „ОДНОС ЕВРОПСКОГ ПРАВА И ПРАВА У РЕГИОНУ“ Правни факултет, Универзитета у Источном Сарајеву – Пале 25.10.2015 г., стр. 223-237;
 13. Davitkovski B., Davitkovska E., Gocevski D. „Mobbing as a legal instrument to “bypass” partization and politization in the public sector” Published papers from the Scientific conference “50 th anniversary of the St. Cyril and St. Methodius University in Veliko Tarnovo”, 10th of May 2014. pp. 11-19;
 14. Давитковски Б., Давитковска Е., Гоцевски Д. „Е-упирава у Македонији“, „Објавени трудови од одржана међународна научна конференција Право и друштвена стварност“, Том 2, Косовска Митровица 2014, стр. 139-160;
 15. Gocevski D., “Effectiveness of Administrative Organizations”, New Perspectives of South East European Public Law, South East European Post-Doctoral Colloquium in Public Law – Proceedings, Published by SEELS, German Cooperation, GIZ, 2014, pp. 109-118;
 16. Гоцевски Д. „Јавни служби во Република Македонија“, Годишник во чест на проф. д-р Симеон Гелевски, том. 51, Правен факултет “Јустинијан Први”, 2014, ISSN 0583-5062, стр. 77-98;
 17. Davitkovski B., Pavlovska-Daneva A., Davitkovska E., Gocevski D. “Reform Fatigue”, Political Thought *Reform of Public Administration and Local Self Government*, Year 12, No. 48, December, Skopje 2014, pp. 21-36;
 18. Давитковски Б., Гоцевски Д. „Усопиласување на акпиипије за системапиизација во јавниоипи секспиор со новопио службеничко пираво (пириимер на високопио образование)“, ПРАВНИК бр. 275 март. 2015, стр. 46-50;
 19. Давитковски Б., Павловска-Данева А., Давитковска Е., Гоцевски Д. „Службеничкопио систем во Република Македонија и во Република Хрватска“, V. Zagrebačko-skopski pravni kolokvij, Zbornik Radova 11-12 lipanj 2015, Zagreb 2015, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, str. 347-364;
 20. Давитковски Б., Павловска-Данева А., Давитковска Е., Гоцевски Д. „Афирмапиивне мере у запиошпилавању у државној упирави и зашпиипиита од дискриминације у Републици Македонији“, во Правни систем и заштита од дискриминације, Зборник радова, Друга свеска, Правни факултет Универзитета у приштини, Косовска Митровица, 2015. стр. 287-318;
 21. Davitkovski B., Pavlovska Daneva A., Davitkovska E., Gocevski D. „Specifična načela za ulaz/zapošljavanje u administraciji u Republici Makedoniji“ u Radno i Socijalno Pravo – časopis za teoriju i praksu radnog i socijalnog prava, Br. 1/2015, str. 29-64;

22. Давитковски Б., Павловска-Данева А., Давитковска Е., Гоцевски Д. „Новините и дилемите во новиот закон за прекршоци“ Деловно право, Год. XVI, бр. 33, Скопје, 2015, стр. 83-110;
23. Давитковски Б., Павловска-Данева А., Давитковска Е., Гоцевски Д. „Верската толеранција и соработка и државните органи“ Годишник во чест на проф. д-р Лазар Китановски, Скопје 2015, стр. 25-36;
24. Давитковски Б., Павловска-Данева А., Давитковска Е., Гоцевски Д. „Јавната администрација и нејзината улога во конституирањето на институциите на Република Македонија“, во Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ Скопје во чест на проф. д-р. Славко Милосавлевски, Правен факултет „Јустинијан Први“ Скопје 2015, стр. 15-27;
25. Davitkovski B., Pavlovska-Daneva A., Davitkovska E., Gocevski D. „Adekvatna i pravična zastupljenost kao osnovna načela zapošljavanja u administraciji Republike Makedonije“ u Prilagođavanje pravne regulative aktuelnim trendovima u regionu, Ur. Bejatović M., Univerzitet Privredna akademija Novi Sad Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, 2015, str. 489-514;

3.2. Учество во национални истражувачки проекти

Во текот на неговата досегашна академска кариера, кандидатот бележи значително искуство како истражувач и учесник во голем број национални и меѓународни научноистражувачки проекти. Позначајни проекти во кои учествувал по изборот во звањето доцент се:

1. главен консултант и автор во националниот истражувачки проект „Следење на административна правда“, 2016-2017, организиран од „Центар за управување со промени“, поддржан од Британска амбасада Скопје. Главен координатор во проектот „Денот потоа – градење на социјална кохезија од долу нагоре“, организиран од Фридрих Еберт Штифтунг, Скопје, 2016;
2. истражувач и автор во научноистражувачки проект на УКИМ, „Градење на капацитетите на административното судство во Република Македонија во пресрет на предизвиците за постигнување на европските стандарди“, 2015;
3. истражувач и автор во национален проект: „ДЕКОНСТРУИРАЊЕ НА ПОИМОТ „ЈАВЕН ИНТЕРЕС“ ВО МАКЕДОНИЈА И ЕУ“, Организатор на проектот Институт за комуникациски студии - Скопје, проект финансиран од Британска амбасада, 2015;
4. локален експерт од јуни 2013 до јуни 2014 г. во Проект на Транспарентност Македонија и ФООМ - Скопје.

3.3. Учество на академски конференции, семинари и обуки

Кандидатот бил излагач и учесник на голем број академски конференции, семинари, научни/стручни собири, обуки, итн. во земјата и во странство:

1. Учесник со труд на тема „Statelessness in Macedonia, Social Exclusion as a Contributory Factor for Statelessness“, на панел ST II: Social and economic aspects of migration and integration: public policies and urban governance for integration,

- development and poverty alleviation, организирано од IIAS – 2017 Congress. Aix-En-Provence, France, 29.5.2017-2.6.2017;
2. Излагач на национална конференција: “Efficiency of the State and public Administration, Employments in State and Public Services”, Presenting a report on “How large and what kind of public sector do we have, Analysis of the Characteristics of the public sector in the Republic of Macedonia” within the framework of the project “Monitoring Administrative Justice”, organized by Center for Change Management, Hotel Alexander Palace, Skopje, 29.3.2017;
 3. Учесник на национална научна конференција: “Security Challenges and the Geopolitical Situation in Europe and the Region between BREXIT and the Refugee Crisis”, со труд “Модерни апатриди”, организирана од Македонско политиколошко друштво, на ФОН Универзитет Скопје 19-20.12.2016;
 4. Излагач на национална конференција: “Одвојување на државата од политичките партии” организирано од МОСТ здружение на граѓани, 8.11.2016 г., Хотел Александар Палас, Скопје;
 5. Излагач со труд на меѓународна научна конференција: „Adekvatna i pravična zastupljenost kao osnovna načela zapošljavanja u administraciji Republike Makedonije“, XII традиционален научен собир „Pravnički dani – Prof. dr. Slavko Carić“ на тема: „Prilagođavanje pravne regulative aktuelnim trendovima u regionu“, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe u Novom Sadu, 24.-26.9.2015;
 6. Излагач со експозе и реферат на стручен симпозиум: „Законот за административни службеници и Законот за вработените во јавниот сектор една година потоа ...(размена на искуства и анализа на практични примери)“, Прва конференција на ПРАВОМАТИК, во организација на Правоматика, Хотел „Континентал“ – Кристална сала, 14-15.3.2016 г. Скопје;
 7. Излагач со труд на меѓународна научна конференција: “*Specifična načela za ulaz/zapošljavanje u administraciji u Republici Makedoniji*”, XVIII redovno godišnje stručno savetovanje “Radno zakonodavstvo danas i moguće promene”. Udruženje za radno i socijalno osiguranje Srbije NIP Obrazovni informator. Kongresni centar “Romanija”, Ustanova studentsko odmaralište “Ratko Mitrović” - Zlatibor, 7-10 oktobar 2015;
 8. Учесник на меѓународна научна конференција: „Право и друштвена стварност“, со труд: „Е-управа у Македонији“, Одржан на Универзитетот во Приштина со привремено седиште во Косовска Митровица, Правен факултет, 23-24.6.2014;
 9. Учесник со труд на меѓународна научна конференција: “Мобинг у јавном сектору“ Меѓународни научни скуп „ОДНОС ЕВРПСКО ПРАВА И ПРАВА У РЕГИОНУ“ Правни факултет, Универзитета у Источном Сарајеву – Пале 25.10.2014 г.;
 10. Учесник со труд на меѓународна научна конференција: “Effectiveness of Administrative Organizations”, Post-Doc Colloquium in Public Law and GIZ Open Regional Fund for South East Europe -Legal Reform, Faculty of Law in Tirana on 10th and 11th of April 2014;
 11. Учесник со труд на меѓународна научна конференција: „Поим на јавни служби и носители на јавни служби во Република Македонија“, Меѓународен научен симпозиум по административно право, организиран од Правниот факултет „Јустинијан Први“ Скопје и Правниот факултет од Каен, Франција. Одржан на 7.11.2013 г., во Скопје;
 12. Учесник со труд на меѓународна научна конференција: “Утицај ЕУ интеграција на самостојност – зависност домаће легислативе (посебан осврт на управно право)“ Меѓународни научни скуп „ВЛАДАВИНА ПРАВА И ПРАВНА ДРЖАВА У РЕГИОНУ“ Правни факултет, Универзитета у Источном Сарајеву – Пале 26.10.2013 г.;

13. Излагач како експерт на јавна расправа на седница на Комисијата за политички систем и односи со заедниците во Собранието на Република Македонија, Сала Борис Трајковски, на тема: Предлог Закон за прекршоците, 20.9.2013 г.; (<http://www.sobranie.mk/downloaddocument.aspx?id=4e82ae1e-b4ff-4f47-822a-027bc8590cb8&t=docx>);
14. Учесник со труд на меѓународна научна конференција: „Ез (ефикасност, економичност, ефективност)“ на четвртиот Скопско-загребски правен колоквиум, организиран од Правниот факултет „Јустинијан Први“ Скопје и Правниот факултет во Загреб, 6-8 септември 2013 г., Конгресен центар Охрид, Македонија;
15. Учесник со труд на меѓународна научна конференција: “Reform Fatigue, How Public Administration Reforms Hinder Social Changes“, International Scientific Conference: “Lost in transition – citizens’ engagement with transitional changes in Western Balkan societies”, Centre for Empirical Cultural Studies of South – East Europe (Srbia), Institute for Democracy“ Societas Civillis “Skopje (Macedonia), Social Research Kosova (Kosovo) and Centre for Social Science of the Iustinianus Primus Faculty of Law, Ss Cyril and Methodius University, Skopje, 6-7 July 2013;
16. Учесник со труд на меѓународна научна конференција: “Frequent legal ammendments, preconditions for succes/failor of public administration reforms”, 21st NISPAcee Annual Conference, Regionalisation and Inter-Regional Cooperation, IV workging group on Public Administration Reform (presented 17th May) Faculty of Organizational Sciences University of Belgrade, Belgrade, Serbia, May 16-18, 2013;
17. Учесник со труд на меѓународна научна конференција: “Pravni status i položaj Komisije za odnos sa verskim zajednicama u Republici Makedoniji”, Međunarodni naučni skup “1700 years of the Milan Edict”, Pravni fakultet u Nišu, 17-18th Maj 2013;
18. Учесник со труд на меѓународна научна конференција: Scientific conference “50 th anniversary of the St. Cyril and St. Methodius University in Veliko Turnovo”, 10th of May 2013;
19. Учесник со труд на меѓународна научна конференција: “Legal status and role of a government Agency in promoting religious tolerance and colaboration”; III World Conference on Dialogue between civilizations Freedom and Dignity – Fundamental Values in Inter-Human, Inter-Religious and Inter-Cultural Relations (10-12 May 2013 – Holliday In, Skopje, Republic of Macedonia);
20. Учесник со труд на меѓународна научна конференција: “Evaluating Organizaitonal Effectiveness (<http://ipsa2013.iju.hr/papers/search.html>)”, IPSA RC 32 Dubrovnik Conference “Europeanization of public administration and policy: sharing values, norms and practices, Panel 6: Public administration under pressure: the effects of financial crisis on public sector / saturday 6 april 2013 (14.30-16.15) organized by International Political Science Association – Republic of Croatia, CSAA Dubrovnik, 4-7 april 2013;
21. Учесник со труд на меѓународна научна конференција: XI годишно советување на Здружението за кривично право и криминологија на Македонија, “Законот за прекршоците на Република Македонија во практичната примена”, настани со: „Рedefинирање на прекршокот-неужност или потреба“, 18.12.2012, МАНУ Скопје;
22. Учесник со труд на меѓународна научна конференција: “Položaj administrativnog službenika u novoj legislativi Republike Makedonije”, во коавторство Давитковски Б., Давитковска Е., Гоцевски Д., 25 susret udruženja pravnika Srbijena тема: “Право и морал”, Копаник 13-17 декември 2012 год.;

Научноистражувачката дејност на кандидатот, до изборот во звањето доцент, е рецензирана во Универзитетски билтен бр. 1046 од 15.1.2013 г., на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

4. Стручно-апликативна дејност

Кога станува збор за стручно-апликативната дејност, кандидатот зема учество во голем број на истражувачки проекти од областите на административното право, јавната администрација, прекршоците, високото образование, заштитата на животната средина и принципите за добро владеење. Покрај неговото учество како истражувач и експерт, кандидатот бележи извонредни организациски способности во организирањето и управувањето со научноистражувачки проекти.

Во текот на 2016 година учествувал и во изработката на физибилити-студијата “A study to Finance, Build & Operate a Wastewater Treatment Plant for the Capital City Skopje – Republic of Macedonia”, од BAR-ECE, EGIS Eau, FACEP Financing и Град Скопје 2014-2016.

Кандидатот учествувал и во работата на повеќе тела на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, меѓу кои: Конкурсна комисија за упис на студенти на прв и на втор циклус студии, Комисија за јавни набавки, а редовно учествувал и во промотивни активности на Факултетот.

Од 14.6.2013 до 26.8.2013 г., кандидатот учествувал и во работата на Комисијата за испитување на настаните во Собранието на Република Македонија од 24.12.2012 г., формирана со Акт на претседателот на Република Македонија на 14.6.2013 г.

Во категоријата пошироки општествени дејности, кандидатот покажал и извонредно чувство на општествена одговорност преку активности како волонтер во повеќе граѓански организации, а од особена важност е основањето на иницијативата за „Итни демократски реформи (блупринт)“ на 12 граѓански организации и два независни експерти, еден од кои е токму кандидатот Драган Гоцевски.

Стручно-апликативната дејност на кандидатот, до изборот во звањето доцент, е рецензирана во Универзитетски билтен бр. 1046 од 15.1.2013 г., на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

Заклучна оценка и предлог

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања на научната област административно право и јавна администрација од страна на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје се пријави еден кандидат, д-р Драган Гоцевски. Комисијата за избор на наставник во сите наставно-научни звања на научната област

административно право и јавна администрација, во состав: проф. д-р Искра Аќимовска Малетиќ, проф. д-р Ненад Марковиќ и проф. д-р Дејан Витански, на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје му го поднесува рецензентскиот извештај со следнава заклучна оценка и предлог.

Рецензентската комисија во составот наведен погоре, со интерес и внимание ги проучи документите кои беа доставени кон пријавата за избор за наставник во сите наставно-научни звања на научната област административно право и јавна администрација на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје и оцени дека кандидатот ги исполнува условите.

Рецензентската комисија, врз основа на проучувањето на пристигнатата пријава на конкурсот, констатира дека кандидатот д-р Драган Гоцевски магистрирал и докторирал на современи теми од областа на јавната администрација. Како што заклучила и претходната Рецензентската комисија (Билтен на УКИМ бр. 1046 од 15.01.2013 година), д-р Гоцевски “ги исполнува условите за избор во наставно-научно звање - доцент на научната област административно право и јавна администрација (јавна администрација)” како и дека “... станува збор за потреба од доцент на предметот јавна администрација за што соодветен степен на образование е докторат по политички науки, кој го има стекнато...”. Значајно е дека кандидатот континуирано се развива во областа административно право и јавна администрација од изборот за демонстратор, асистент и доцент на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, при што покажува способност за наставно-научна дејност и се профилира во одличен предавач и педагог што се потврдува и со одличните резултати од студентските евалуации на неговата работа. Истовремено бил член на значаен број комисији за оценка и одбрана на магистерски трудови на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје и една Комисија за оцена и одбрана на докторска дисертација, а успешно менторирал и повеќе магистранди на истиот Факултет.

Кандидатот веќе подолг период е вклучен во имплементирањето и развојот на неколку клучни предметни програми од областа на јавната администрација на додипломските студии, а одржува настава и на политичките студии на паралелката која во целост се изведува на англиски јазик. На постдипломските програми изведува настава на насоката административно право и јавна администрација, на насоката корпоративно право и на четврта година на политички студии на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје. Особен придонес дал и во подготовката на наставните материјали за нов предмет на вториот циклус студии на насоката корпоративно право „Јавни корпорации“. Од друга страна, кандидатот се одликува и со импресивен опус на научноистражувачка дејност. Најголемиот дел од вкупно 32 труда, вклучувајќи ги учебникот, учебното помагало и научните и стручните трудови, иако се коавторски трудови со двајцата редовни професори во редовен работен однос од Катедрата за административно право и јавна администрација на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, покажуваат ангажираност и квалитет на кандидатот, кои надополнети со бројните учества на еминентни конференции и семинари, како и учества во национални истражувачки проекти, говорат за исклучителната посветеност на кандидатот во научноистражувачката и апликативната работа во областа. Исто така треба да се напомене неговото активно учество и придонес кој го има на

Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје преку учества во комисии и работни групи.

Поаѓајќи од претходно изнесеното, Рецензентската комисија со големо задоволство, на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје му го поднесува следниов

ПРЕДЛОГ

Кандидатот **д-р Драган Гоцевски** да биде избран за наставник во наставно-научното звање вонреден професор на научната област административно право и јавна администрација.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Искра Аќимовска-Малетиќ, претседател с.р.

Проф. д-р Ненад Марковиќ, член с.р.

Проф. д-р Дејан Витански, член с.р.

¹ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: неделен број часови * бр. На работни недели во семестар (15) * по бодување (0,4/0,5/0,6). Пример: 3 (часа неделно)*15(недели)*0,4(поени за одржување настава од прв циклус студии)=поени;

	Учебна 2016/2017 $1,33 \cdot 15 \cdot 0,04 = \mathbf{0.798}$ Методологија на политички науки Учебна 2016/2017 $2 \cdot 15 \cdot 0,04 = \mathbf{1,2}$ Јавна администрација (политички студии на англиски јазик): Учебна 2014/2015 $1,33 \cdot 15 \cdot 0,04 = \mathbf{0.798}$ Учебна 2015/2016 $1,33 \cdot 15 \cdot 0,04 = \mathbf{0.798}$ Учебна 2016/2017 $1,33 \cdot 15 \cdot 0,04 = \mathbf{0.798}$ Методологија на политички науки (политички студии на англиски јазик) Учебна 2016/2017 $2 \cdot 15 \cdot 0,04 = \mathbf{1,2}$ Јавна администрација (студии по новинарство): Учебна 2015/2016 $1,33 \cdot 15 \cdot 0,04 = \mathbf{0.798}$ Учебна 2016/2017 $1,33 \cdot 15 \cdot 0,04 = \mathbf{0.798}$ Јавна администрација (односи со јавност): Учебна 2014/2015 $1,33 \cdot 15 \cdot 0,04 = \mathbf{0.798}$ Учебна 2015/2016 $1,33 \cdot 15 \cdot 0,04 = \mathbf{0.798}$ Учебна 2016/2017 $1,33 \cdot 15 \cdot 0,04 = \mathbf{0.798}$	
1.2	Од втор циклус Правни студии	*0,05

	<u>насока административно право и јавна администрација</u> Компаративна управа Учебна 2012/2013 $27 * 0,05 = 1,35$ Учебна 2013/2014 $37,5 * 0,05 = 1,875$ Учебна 2014/2015 $25 * 0,05 = 1,25$ Учебна 2015/2016 $25 * 0,05 = 1,25$ Службенички систем Учебна 2012/2013 $26 * 0,05 = 1,3$ Учебна 2013/2014 $37,5 * 0,05 = 1,875$ Учебна 2014/2015 $19 * 0,05 = 0,95$ Учебна 2015/2016 $19 * 0,05 = 0,95$ Теорија на управувачки системи Учебна 2012/2013 $24 * 0,05 = 1,2$ Учебна 2013/2014 $37,5 * 0,05 = 1,875$ Учебна 2014/2015 $25 * 0,05 = 1,25$ Учебна 2015/2016 $25 * 0,05 = 1,25$ Учебна 2016/2017 $25 * 0,05 = 1,25$	=49,185

	Одговорност на јавната управа Учебна 2015/2016 $13 \cdot 0,05 = 0,65$ Административно право применета програма Учебна 2013/2014 $37,5 \cdot 0,05 = 1,875$ Јавна администрација применета програма Учебна 2012/2013 $12,5 \cdot 0,05 = 0,625$ Учебна 2013/2014 $37,5 \cdot 0,05 = 1,875$ Право на невладини организации Учебна 2012/2013 $12,5 \cdot 0,05 = 0,625$ Учебна 2013/2014 $17,3 \cdot 0,05 = 0,86$ Учебна 2014/2015 $26 \cdot 0,05 = 1,3$ Учебна 2016/2017 $26 \cdot 0,05 = 1,3$ Етика и јавна управа Учебна 2014/2015 $26 \cdot 0,05 = 1,3$ Учебна 2015/2016 $13 \cdot 0,05 = 0,65$ <u>Насока корпоративно право</u>	

Јавни корпорации		
Учебна 2014/2015	$60 \cdot 0,05 = 3$	
Учебна 2015/2016	$60 \cdot 0,05 = 3$	
Учебна 2016/2017	$20 \cdot 0,05 = 1$	
Теории на управувачки системи		
Учебна 2014/2015	$26 \cdot 0,05 = 1,3$	
Учебна 2015/2016	$26 \cdot 0,05 = 1,3$	
Учебна 2016/2017	$26 \cdot 0,05 = 1,3$	
<u>Студии по новинарство/насока односи со јавноста</u>		
Односи со јавноста во јавната администрација		
Учебна 2012/2013	$17,5 \cdot 0,05 = 0,875$	
Учебна 2013/2014	$26 \cdot 0,05 = 1,3$	
Учебна 2014/2015	$17,5 \cdot 0,05 = 0,875$	
Учебна 2015/2016	$17,5 \cdot 0,05 = 0,875$	
Учебна 2016/2017	$17,5 \cdot 0,05 = 0,875$	
Односи со јавноста и невладини организации		
Учебна 2012/2013	$17,5 \cdot 0,05 = 0,875$	
Учебна 2013/2014	$26 \cdot 0,05 = 1,3$	
Учебна 2014/2015	$17,5 \cdot 0,05 = 0,875$	
Учебна 2015/2016	$17,5 \cdot 0,05 = 0,875$	
Учебна 2016/2017	$17,5 \cdot 0,05 = 0,875$	

2	Настава во школи и работилници:	
2.1	Раководител Предавач на работилница за здруженија на лица со дијабетес, 16-17.6.2017, организирано од „Здружението за лица со дијабетес БУВ“, Х. Тино, Охрид. Предавач на работилница за здруженија на лица со дијабетес, 16-17.12.2016, организирано од „Здружението за лица со дијабетес БУВ“, х. „Гарденија“, Велес. Обучувач/модератор на серија работилници: “Нови трудови и социјални политики” април 2015, Х. Српа, Маврово 2015; Х. Сириус, Струмица, мај 2015. Предавач на обука: „Либерализацијата и приватизацијата на јавните претпријатија и стратегија на дејствување на СУТКОЗ“, организирано од Фондацијата „Фридрих Еберт Штифтунг-Македонија“ и СУТКОЗ на Република Македонија, 7-9.11.2014 г., х. „Ривиера“, Охрид.	*1,5 =7,5
2.2	Учесник Предавач на Вебинар: “ДЕКОНСТРУИРАЊЕ НА ПОИМОТ „ЈАВЕН ИНТЕРЕС“ ВО МАКЕДОНИЈА И ЕУ”, организиран од Институтот за комуникациски студии, 18.9.2015 г. Предавач на работилница во рамките на проектот “Together in Europe: Education – Vocational Training – Career Advisory – Job Perspectives”, на тема: “Is there a link between the educational system and the labor market in Macedonia?”. 12-13 June 2015, организирано од Фридрих Еберт Штифтунг, Н. Grand Plaza, Skopje.	*1 = 3

	Предавач на зимска школа: „Efektivnost upravnih organizacija - efikasnost poreskih upravnih organizacija“, City Hotel-Maribor, организирано од Правен факултет при Универзитетот во Марибор со поддршка од Европската комисија, 9-12 февруари 2013.	
3	Подготовка на нов предмет	
	Подготовка на пакет наставни материјали за настава по предметот Јавни корпорации, на вториот циклус студии на насоката корпоративно право на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, при УКИМ, во соработка со проф. д-р Борче Давитковски и проф. д-р Ана Павловска-Данева.	= 1
4	Консултации со студенти Учебна 2012/2013 130*0,002=0,2 Учебна 2013/2014 130*0,002=0,2 Учебна 2014/2015 130*0,002=0,2 Учебна 2015/2016 130*0,002=0,2 Учебна 2016/2017 130*0,002=0,2	*0,002 =1
5	Член на комисија за оценка и одбрана на докторат	*0.5
	*1	=0.5
6	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	*0,3
	*40	=12
7	Позитивно рецензиран универзитетски учебник	
	Коавтор на учебникот „Теории на управувачки системи“ (2013), Давитковски Б., Павловска-Данева А., Давитковска Е., Гоцевски Д., Издаден од Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.	=6
8	Пакет материјали за одреден предмет	*1

	Пакет материјали за предметот Јавни корпорации, 2014.	=1
	Вкупно	101,363

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.бр.	Назив на активноста	Поени
9	Ментор на магистерска работа	*1
9.1	*10	=10
10	Учесник во национален/ научен проект	
10.1	Учесник во национален проект: „Следење на административна правда“, 2016-2017, организиран од Центар за управување со промени, поддржан од Британска амбасада Скопје.	3
10.2	Главен координатор во проект: „Денот потоа – градење на социјална кохезија од долу нагоре“, организиран од фондацијата „Фридрих Еберт Штифтунг“, Скопје, 2016.	3
10.3	Истражувач во научноистражувачки проект на УКИМ: „Градење на капацитетите на административното судство во Република Македонија во пресрет на предизвиците за постигнување на европските стандарди“, 2015.	3
10.4	Истражувач и автор во национален проект: ДЕКОНСТРУИРАЊЕ НА ПОИМОТ „ЈАВЕН ИНТЕРЕС“ ВО МАКЕДОНИЈА И ЕУ , Организатор на проектот Институт за комуникациски студии - Скопје, проект финансиран од Британска амбасада, 2015.	3
10.5	Локален експерт, јуни 2013-јуни 2014 г., Проект на Транспарентност Македонија и ФООМ - Скопје.	3

11	Монографија²	
11.1	„Градење на капацитетите на административното судство во Република Македонија во пресрет на предизвиците за постигнување на европските стандарди“, Давитковски Б., Павловска-Данева А., Шумановска-Спасовска И., Давитковска Е., Гоцевски Д. Правен факултет „Јустинијан Први“ Скопје, 2015;	4
11.2	<i>“Deconstructing the Concept of Public Interest in the Republic of Macedonia (AB)Use in the Name of Citizens”</i> , Gocevski D., Ilievska F., (ed) Trajkovska Z., Georgievski B. (Published in Macedonian and English), Publication within the framework of: ResPublica, Publisher: Institute for Communication Studies School of Journalism and Public Relations, 2015, Supported by British Embassy Skopje;	4
12	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание³	*4
12.1	Давитковски Б., Павловска-Данева А., Давитковска Е., Гоцевски Д. “Новините и дилемите во новиот закон за прекршоците” Деловно право, Год. XVI, бр. 33, Скопје, 2015, стр. 83-110;	2,4
13	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	*6
13.1	„Административниот службеник vs. државниот и јавниот службеник“, Давитковски Б., Давитковска Е., Гоцевски Д., Годишник на правниот факултет “Јустинијан Први” во Скопје, по повод 35 години од основањето на студиите по новинарство на Правниот факултет, Скопје 2008-2010, Том 44-46, ISSN 0583-5062, 2012 год., стр. 49-60.	4,8

² Монографија е научно или стручно издание кое целосно обработува одредена проблематика врз основа на сопствени податоци и податоци од други автори;

³ Во случај кога еден научен/стручен, односно апликативен труд има повеќе автори, кога се два автора-секој добива по 90% од бодовите, кога се три автори-секој добива по 80% од бодовите, кога се четири и повеќе – секој добива по 60% од бодовите;

13.2	„Ефективноста на административните организации” Давитковски Б., Гоцевски Д., Годишник на Правниот факултет “Јустинијан Први” во чест на 18 години од основањето на политички студии, Том 47-48, ISSN 0583-5062, 2013 год, стр. 205-216.	5,4
13.3	“Standardizing Administrative Procedure”, Pavlovska-Daneva A., Sumanovska-Spasovska I., Davitkovska E., Gocevski D., Iustinianus Primus Law Review, No.09, Vol.V, Summer 2014, http://www.law-review.mk/main.asp?lang=eng&izdanie=09	4,8
13.4	Гоцевски Д., “Јавни служби во Република Македонија”, Годишник во чест на проф. д-р Симеон Гелевски, том. 51, Правен факултет “Јустинијан Први”, 2014, ISSN 0583-5062, стр. 77-98.	6
13.5	Davitkovski B., Pavlovska-Daneva A., Davitkovska E., Gocevski D. “Reform Fatigue”, <i>Political Thought Reform of Public Administration and Local Self Government</i> , Year 12, No. 48, December, Skopje 2014, pp. 21-36.	4,8
13.6	Davitkovski B., Pavlovska Daneva A., Davitkovska E., Gocevski D. “ <i>Specifična načela za ulaz/zapošljavanje u administraciji u Republici Makedoniji</i> ” u Radno i Socijalno Pravo – časopis za teoriju i praksu radnog i socijalnog prava, Br. 1/2015, str. 29-64.	4,8
13.7	Давитковски Б., Павловска-Данева А., Давитковска Е., Гоцевски Д. “Верската толеранција и соработка и државните органи”, Годишник во чест на проф. Д-р Лазар Китановски, Скопје, 2015, стр. 25-36.	4,8
13.8	Давитковски Б., Павловска-Данева А., Давитковска Е., Гоцевски Д. „Јавната администрација и нејзината улога во конституирањето на институциите на Република Македонија“,	4,8

	во Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје во чест на проф. д-р. Славко Милосавлевски, Правен факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, 2015, стр. 15-27.	
13.9	Davitkovski B., Pavlovska-Daneva A., Davitkovska E., Gocevski D. „Adekvatna i pravična zastupljenost kao osnovna načela zapošljavanja u administraciji Republike Makedonije“, u Prilagođavanje pravne regulative aktuelnim trendovima u regionu, Ur. Bejatović M., Univerzitet Privredna akademija Novi Sad Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, 2015, str. 489-514.	4,8
14	Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно популарно списание	*2
14.1	Давитковски Б., Гоцевски Д., „Усогласување на актите за систематизација во јавниот сектор со новото службеничко право (пример на високото образование), ПРАВНИК бр. 275 март. 2015, стр. 46-50.	1,8
15	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно/научно популарно списание со меѓународен уредувачки одбор⁴	*3
15.1	„Кодифицирана европска управна постапка – утопија или реалност“, Давитковски Б., Павловска-Данева А., Шумановска-Спасовска И., Гоцевски Д. <i>Евројско право</i> , бр. 1/2014 г., Год. 3, том 4, стр. 7-16.	1,8
15.2	„Психичко узнемиравање (мобинг) реалност или фикција?“, Давитковски Б., Давитковска Е., Гоцевски Д., у Правна ријеч часопис са правну теорију и праксу, Број 35, Год.10, Бања Лука, 2013, стр. 649-662.	2,4

⁴ Меѓународен уредувачки одбор е одбор во кој учествуваат експерти од соодветната научна област од најмалку 5 земји, при што бројот на учесници од една земја не може да надминува 40% од вкупниот број членови;

16	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	*3
16.1	„Pravni status i položaj Komisije za odnos sa verskim zajednicama u Republici Makedoniji“, Davitkovski B., Pavlovska-Daneva A., ;Davitkovska E., Gocevski D., “Zbornik radova 1700 godina Milanskog edikta”, Pravni fakultet Univerziteta u Nišu, Niš 2013, str. 23-34.	1,8
16.2	„Однос измеѓу управног (јавног) права и граѓанског (приватног) права вс. кодификације граѓанског права“ Давитковски Б., Давитковска Е., Гоцевски Д. Зборник радова меѓународног научног скупа „Хармонизација граѓанског права у региону“, Универзитет во Источно Сарајево – Правен факултет, 2013, Источно Сарајево, стр. 195-204.	2,4
16.3	„Е ³ (ефикасност, економичност, ефективност)“ Давитковски Б., Павловска-Данева А., Давитковска Е., Гоцевски Д., Зборник на трудови од 4. Скопско-загребски правен колоквиум, Издавач Правен факултет „Јустинијан Први“ Скопје, август 2013, стр. 9-26.	1,8
16.4	„Утицај ЕУ интеграција на самостојност – зависност домаће легислативе (посебан осврт на управно право)“, Давитковски Б., Гоцевски Д., Давитковска Е., Зборник радова са меѓународног научног скупа „ВЛАДАВИНА ПРАВА И ПРАВНА ДРЖАВА У РЕГИОНУ“ Правни факултет, Универзитета у Источном Сарајеву – Пале, 26.10.2014 г., стр. 200-212.	2,4
16.5	„Frequent legal ammendments, preconditions for succes/failor of public administration reforms“, Davitkovski B., Pavlovska-Daneva A., Davitkovska E., Gocevski D., Published papers from the 21st NISPAcee Annual Conference, Regionalisation and Inter-Regional Cooperation, Belgrade, Serbia, May 16-18, 2013 – published online.	1,8

16.6	Давитковски Б., Павловска-Данева А., Давитковска Е., Гоцевски Д., „Мобинг у јавном сектору“, Зборник радова са меѓународног научног скупа „ОДНОС ЕВРОПСКОГ ПРАВА И ПРАВА У РЕГИОНУ“ Правни факултет, Универзитета у Источном Сарајеву – Пале, 25.10.2015 г., стр. 223-237.	1,8
16.7	Gocevski D., “Effectiveness of Administrative Organizations”, New Perspectives of South East European Public Law, South East European Post-Doctoral Colloquium in Public Law – Proceedings, Published by SEELS, German Cooperation, GIZ, 2014, pp. 109-118.	3
16.8	Давитковски Б., Павловска-Данева А., Давитковска Е., Гоцевски Д. “Службеничкиот систем во Република Македонија и во Република Хрватска”, V. Zagrebačko-skopski pravni kolokvij, Zbornik Radova 11-12 lipanj 2015, Zagreb 2015, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, str. 347-364.	1,8
16.9	„Поим на јавни служби и носители на јавни служби во Република Македонија“. Гоцевски Д., Меѓународен научен симпозиум по административно право, организиран од Правниот факултет „Јустинијан Први“ Скопје и Правниот факултет од Каен, Франција. Одржан на 7.11.2013 г., во Скопје, стр. 15-31.	3
17	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир	*2
17.1	„Mobbing as a legal instrument so “bypass” partization and politization in the public sector“, Davitkovski B., Davitkovska E., Gocevski D., Published papers from the Scientific conference “50 th anniversary of the St. Cyril and St. Methodius University in Veliko Tarnovo”, 10th of May 2014. pp. 11-19.	1.6
17.2	Давитковски Б., Давитковска Е., Гоцевски Д. „Е-управа у Македонији“, „Објавени трудови од одржана меѓународна	1.6

	научна конференција <i>Право и друштвена стварност</i> , Том 2, Косовска Митровица 2014, стр. 139-160.	
17.3	Давитковски Б., Павловска-Данева А., Давитковска Е., Гоцевски Д., <i>„Афирмативне мере у зајмошљавању у државној управи и заштити од дискриминације у Републици Македонији“</i> , во Правни систем и заштита од дискриминације, Зборник радова, Друга свеска, Правни факултет Универзитета у приштини, Косовска Митровица, 2015. стр. 287-318.	1.2
18	Пленарно предавање на научен/стручен собир	
18.1	Учесник со труд: XI годишно советување на Здружението за кривично право и криминологија на Македонија, “Законот за прекршоците на Република Македонија во практичната примена”, настапи со:Рedefинирање на прекршокот-неужност или потреба, 18.12.2012, МАНУ Скопје.	2
19	Секциски предавања на научен стручен собир	*1
19.1	Participant at National Scientific Conference “Security Challenges and the Geopolitical Situation in Europe and the Region between BREXIT and the Refugee Crisis”, with a paper “ <i>Modern Apatrids</i> ”, Organized by the Association for Political Scientists Skopje, At FON University Skopje 19-20.12.2016.	1
20	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	*2
20.1	Учесник со труд „Položaj administrativnog službenika u novoj legislativi Republike Makedonije“, во коавторство Давитковски Б., Давитковска Е., Гоцевски Д., 25 susret udruženja pravnika Srbijena тема: “Право и морал”, Копаоник 13-17 декември 2012 год.	2
20.2	Participant with paper: “Evaluating Organizaitonal Effectiveness (http://ipsa2013.iju.hr/papers/search.html)”, IPSA RC 32 Dubrovnik Conference “Europeanization of public administration and policy: sharing values, norms and practices, Panel 6: Public administration under pressure: the effects of	2

	financial crisis on public sector / saturday 6 april 2013 (14.30-16.15) organized by International Political Science Association – Republic of Croatia, CSAA Dubrovnik, 4-7 april 2013.	
20.3	Учесник со труд: “Legal status and role of a government Agency in promoting religious tolerance and colaboration”; III World Conference on Dialogue between civilizations Freedom and Dignity – Fundamental Values in Inter-Human, Inter-Religious and Inter-Cultural Relations (10-12 May 2013 – Holliday In, Skopje, Republic of Macedonia).	2
20.4	Participant with paper: Scientific conference “50 th anniversary of the St. Cyril and St. Methodius University in Veliko Turnovo”, 10 th of May 2013.	2
20.5	Учесник со труд: “Pravni status i položaj Komisije za odnos sa verskim zajednicama u Republici Makedoniji”, Međunarodni naučni skup “1700 years of the Milan Edict”, Pravni fakultet u Nišu, 17-18 th Maj 2013.	2
20.6	Participant with paper: “Frequent legal ammendments, preconditions for succes/failor of public administration reforms”, 21st NISPAcee Annual Conference, Regionalisation and Inter-Regional Cooperation, IV working group on Public Administration Reform (presented 17 th May) Faculty of Organizational Sciences University of Belgrade, Belgrade, Serbia, May 16-18, 2013.	2
20.7	Participant with a paper: “Reform Fatigue, How Public Administration Reforms Hinder Social Changes“, International Scientific Conference: “Lost in transition – citizens‘ engagement with transitional changes in Western Balkan societies”, Centre for Empirical Cultural Studies of South – East Europe (Srbia), Institute for Democracy“ Societas Civillis “Skopje (Macedonia), Social Research Kosova (Kosovo) and Centre for Social Science of the Iustinianus Primus Faculty of Law, Ss Cyril and Methodius University, Skopje, 6-7 July 2013.	2

20.8	Учесник со труд „ЕЗ (ефикасност, економичност, ефективност)“ на 4. Скопско-загрепски правен колоквиум, организиран од Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје и Правниот факултет во Загреб, 6-8 септември 2013 г., Конгресен центар-Охрид, Македонија.	2
20.9	Учесник со труд: „Утицај ЕУ интеграција на самостојност – зависност домаће легислативе (посебан осврт на управно право)“ Меѓународни научни скуп „ВЛАДАВИНА ПРАВА И ПРАВНА ДРЖАВА У РЕГИОНУ“ Правни факултет, Универзитета у Источном Сарајеву – Пале 26.10.2013 г.	2
20.10	Учесник со труд: „Поим на јавни служби и носители на јавни служби во Република Македонија“, Меѓународен научен симпозиум по административно право, организиран од Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје и Правниот факултет од Каен, Франција, одржан на 7.11.2013 г., во Скопје.	2
20.11	Participant with a paper: “Effectiveness of Administrative Organizations”, Post-Doc Colloquium in Public Law and GIZ Open Regional Fund for South East Europe -Legal Reform, Faculty of Law in Tirana on 10th and 11 th of April 2014.	2
20.12	Учесник со труд: „Мобинг у јавном сектору“ Меѓународни научни скуп „ОДНОС ЕВРПСКО ПРАВА И ПРАВА У РЕГИОНУ“ Правни факултет, Универзитета у Источном Сарајеву – Пале 25.10.2014 г.	2
20.13	Учесник на меѓународна научна конференција „Право и друштвена стварност“, со труд: „Е-управа у Македонији“, Одржан на Универзитетот во Приштина со привремено седиште во Косовска Митровица, Правен факултет, 23-24.6.2014.	2
20.14	Учесник на меѓународна научна конференција „Правни систем и заштита од дискриминације“, со труд: „Афирмативне	2

	мере у запошљавању у државној управи и заштита од дискриминације у Републици Македонији“ на Правниот факултет при Универзитетот во приштина, со привремено седиште во Косовска Митровица, 26.6.2015;	
20.15	Излагач со труд, 73-та средба на правниците, на тема „Работните односи, трговското право, парничната постапка, прекршоците, даночното право и царините“ на тема: „Новините и дилемите во новиот Закон за прекршоци“. Организирано од Здружение на правниците на Македонија, 15-17.10.2015 г.,х. „Метропол“, Охрид.	2
20.16	Izлагаč so trud: „Specifična načela za ulaz/zapošljavanje u administraciji u Republici Makedoniji“, XVIII redovno godišnje stručno savetovanje „Radno zakonodavstvo danas i moguće promene“. Udruženje za radno i socijalno osiguranje Srbije NIP Obrazovni informator. Kongresni centar “Romanija”, Ustanova studentsko odmaralište “Ratko Mitrović” - Zlatibor, 7-10 oktobar 2015.	2
20.17	Излагач со труд: „Adekvatna i pravična zastupljenost kao osnovna načela zapošljavanja u administraciji Republike Makedonije“, XII традиционален научен собир „Pravnički dani – Prof. dr. Slavko Carić“ на тема: „Prilagođavanje pravne regulative aktuelnim trendovima u regionu“, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe u Novom Sadu, 24.-26.9.2015.	2
20.18	Учесник со труд на тема „Statelessness in Macedonia, Social Exclusion as a Contributory Factor for Statelessness“, на панел ST II: Social and economic aspects of migration and integration: public policies and urban governance for integration, development and poverty alleviation, организирано од IIAS – 2017 Congress. Aix-En-Provence, France, 29.5.2017-2.6.2017;	2
21	Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација)	*1

21.1	Presenter at a National Conference: “Efficiency of the State and public Administration, Employments in State and Public Services”, Presenting a report on “How large and what kind of public sector do we have, Analysis of the Characteristics of the public sector in the Republic of Macedonia” within the framework of the project “Monitoring Administrative Justice”, organized by Center for Change Management, Hotel Alexandar Palace, Skopje, 29.3.2017;	1
21.2	Излагач на конференција: “Одвојување на државата од политичките партии” организирано од МОСТ здружение на граѓани, 8.11.2016 г., Хотел Александар Палас, Скопје;	1
21.3	Излагач со експозе и реферат на тема: „Законот за административни службеници и Законот за вработените во јавниот сектор една година потоа ...(размена на искуства и анализа на практични примери)“, Прва конференција на ПРАВОМАТИК, во организација на Правоматика, Хотел „Континетнал“ – Кристална сала, 14-15.3.2016 г. Скопје;	1
21.4	Излагач како експерт на јавна расправа на седница на Комисијата за политички систем и односи со заедниците во Собранието на Република Македонија, Сала „Борис Трајковски“, на тема: Предлог-закон за прекршоците, 20.9.2013 г. (http://www.sobranie.mk/downloaddocument.aspx?id=4e82ae1e-b4ff-4f47-822a-027bc8590cb8&t=docx).;	1
22	Апстракти објавени во зборник на конференција/меѓународна	
22.1	Давитковски Б., Гоцевски Д., Давитковска Е. „Однос измеѓу управног (јавног) права и граѓанског (приватног) права вс. кодификације граѓанског права“, Зборник сажетака са Научног скупа “Владавина права и правна држава у региону”, Универзитет у Источном Сарајеву, Правни факултет, Пале, 26. Октобар 2013	1
22.2	Давитковски Б., Павловска-Данева А., Давитковска Е., Гоцевски Д. “Мобинг у јавном сектору” Зборник сажетака са	1

	Научног скупа “Однос права у региону и права Европске уније”, Универзитет у Источном Сарајеву, Правни факултет, Пале, 25. Октобар 2014	
22.3	Давитковски Б., Гоцевски Д., Давитковска Е. „Утицај ЕУ Интеграција на самостојност – зависност домаће легислативе (посебан осврт на управно право)“ Зброник сажетака са Научног скупа “Двадесет година Дејтонског мировног споразума”, Универзитет у Источном Сарајеву, Правни факултет, Пале, 24. Октобар 2015	1
	Вкупно:	156,6

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр.	Назив на активноста:	Поени
23	Стручна монографија	
23.1	Монографски труд: “Судир на интереси во јавната администрација, состојба, правна рамка за превенција и ефективност на моделот”, публикација на Институт за демократија, проект “ЦСФ Граѓанска мрежа за спречување на конфликт на интереси”, финансиран од ЕУ. IPA CIVIL SOCIETY FACILITY (CSF) Programme 2012-2013. Публикацијата е објавена на англиски (Spoils System and Conflict of Interests in the Public Administration, State, legal framework for prevention and effectiveness of the model) и албански (Spoills Sistemi Dhe Konflikti i Interesave Në Administratan Publike, gjedja, korniza juridike dhe efektiviteti i modelit).	8
23.2	„Колкав и каков јавен сектор имаме во Република Македонија, Анализа на карактеристиките на јавниот сектор во РМ“, Гоцевски Д., Малеска-Сачмароска Н., (ур) Велјановска Г. Издавач: Центар за управување со промени (ЦУП), издадено во рамките на проектот „Следење на Административна правда“ подржан од Британска амбасада	4

	Скопје, јануари 2017 (публикацијата е објавена на македонски и албански јазик).	
23.3	„Ставови и перцепции за јавната администрација“, Малеска Сачкамароска Н., Гоцевски Д. (ур.) Гордана Стефковска-Велјановска. Издадено во рамките на проектот „Следење на административна правда“, поддржан од Британска амбасада Скопје, јуни 2017 (публикацијата е објавена на македонски и албански јазик).	4
24	Студија, физибилити-студија, истражување на пазарот/учесник	
	Legal consultant in the project: “A study to Finance, Build & Operate a Wastewater Treatment Plant for the Capital City Skopje – Republic of Macedonia”, by BAR-ECE, EGIS Eau, FACEP Financing and the City Skopje 2014-2016; Published: N.MKD 141 267W, March 2016	1
25	Учество во промотивни активности на Факултетот	
25.1	Учество во Отворениот ден на УКИМ, 6.4.2017, Решение бр. 03-451/2 од 3.4.2017	0,5
25.2	Учество во Отворениот ден на УКИМ, 15.4.2016, Врз основа на Одлука бр. 03-393/1 од 15.4.2016	0,5
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
26	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание	
26.1	Член на уредувачки одбор: е-зборник, 18 год. МПФ. 2014	0,5
27	Изготвување и пријавување на научен национален проект/соработник	

27.1	Проект на УКИМ, „Градење на капацитетите на административното судство во Република Македонија во пресрет на предизвиците за постигнување на европските стандарди“ 2015;	0,5
28	Член на факултетска комисија	
28.1	Член на Комисија за јавни набавки на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, Одлука бр. 02-1189/3 од 17.11.2016	0,5
28.2	Член на Комисија за јавни набавки на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, Одлука бр. 02-594/6 од 13.5.2013	0,5
28.3	Член на Конкурсна комисија на Правниот факултет „Јустинијан Први“ Скопје (во втор циклус студии во учебната 2013/2014), Одлука бр. 02-676/156 од 27.5.2013	0,5
28.4	Член на Конкурсна комисија на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (во прв циклус студии во учебната 2013/2014), Одлука бр.02-676/155 од 27.5.2013	0,5
28.5	Член на Конкурсна комисија на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (во прв циклус студии во учебната 2014/2015), Одлука бр. 02-615/70 од 30.5.2014	0,5
28.6	Член на Комисија за давање под закуп на деловен простор во рамките на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, Одлука бр. 02-1331/4 од 31.10.2014	0,5
28.7	Член на Комисија за давање под закуп на деловен простор во рамките на Правниот факултет „Јустинијан Први“ Скопје, Одлука бр. 02-1459/5 од 27.11.2014	0,5
28.8	Секретар на Колегиум на студиска програма за втор циклус студии на насоката административно право и јавна администрација, Решение бр. 03-957/2 од 5.10.2016	0,5
29	Учество во комисии и тела на државни и други органи	
29.1	Учество во работата на Комисијата за испитување на настаните во Собранието на Република Македонија од 24.12.2012 г., формирана со Акт на Претседателот на Република Македонија на 14.6.2013 г. (14.6.2013 до 26.8.2013 г.).	1

	Вкупно:	24

Просечна оценка од самоевалуации	4,69

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ-ДОЦЕНТ (рецензирани во Универзитетски билтен 1046 од 15.1.2013)	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	39,69
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	95
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	20,1
Вкупно	154,79

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ ПО ИЗБОРОТ ВО ЗВАЊЕТО ДОЦЕНТ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	101,363
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	156,6
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	24
Вкупно	281,963

КУМУЛАТИВНО:	Поени
ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ	

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	141,053
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	251,6
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	44,1
ВКУПНО	436,753

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Искра Аќимовска-Малетиќ с.р.

Проф. д-р Ненад Марковиќ с.р.

Проф. д-р Дејан Витански с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ АДМИНИСТРАТИВНО ПРАВО И ЈАВНА АДМИНИСТРАЦИЈА НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Правен факултет „Јустинијан Први“, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 19.10.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област административно право и јавна администрација, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-1358/87, донесена на 27.10.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Симеон Гелевски, редовен професор на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје при УКИМ (во пензија), д-р Борче Давитковски, редовен професор на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје при УКИМ и д-р Ана Павловска-Данева, редовен професор на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје при УКИМ.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област административно право и јавна администрација, во предвидениот рок се пријави доц. д-р Ивана Шумановска-Спасовска.

Кон пријавата кандидатката ги доставила и потребните документи: одлука за стекнат научен степен - доктор на правни науки; кратка биографија (CV); список на објавени научни и стручни трудови и по еден примерок од трудовите.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Ивана Шумановска-Спасовска е родена на 19.1.1979 година, во Куманово, Република Македонија. Основно и средно училиште завршила во Куманово со одличен успех.

Во учебната 1997/1998 година се запишала на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје. Студиите ги завршила во јуни 2001 година со просечен успех од 8,76 и се стекнала со право на стручен назив - дипломиран правник.

Во учебната 2001/2002 се запишала на магистерски студии на курсот по правно-политички науки на насоката управно право при Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје. Студиите ги завршила со просечен успех 9,2. На 27.3.2007 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Децентрализација на државната управа со посебен осврт на Република Македонија“ и се стекнала со научен степен - магистер на правни науки од областа на управното право.

Во март 2008 година ја пријавила докторската дисертација на тема „Државната управа во системот на поделба на власта“, која е успешно одбранета на 28.10.2011 година на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, со што се стекнала со научен степен - доктор на правни науки.

На 26.2.2013 година е избрана во звањето доцент на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во областа на административното право и јавната администрација. Во моментот е доцент на научната област административно право и јавна администрација. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр.1046 од 15.1.2013 година.

Кандидатката активно ги владее англискиот, српскиот и хрватскиот јазик и има основно ниво за француски јазик. Се служи со Windows (Word, Power Point, Excel, Internet Explorer).

2. РАБОТНО ИСКУСТВО

Кандидатката Ивана Шумановска-Спасовска, со одлуки на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, од ноември 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 година, избирава е за демонстратор на научната област управно право, за учебните 2001/2002, 2002/2003, 2004/2005 и 2005/2006 година. Била ангажирана во изведувањето на вежби по предметите: Управно право, Управно процесно право и Управно судство.

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, на седницата одржана на 27.1.2006 година, избрана е за помлад асистент на научната област

административно право и јавна администрација. Ангажирана е во изведувањето настава/вежби по предметите: Административно право – применета програма, Управно процесно право, Управно судство, Управни договори и Одговорност на јавна администрација, на вториот циклус студии по административно право и јавна администрација на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, како и по предметот Административно право на првиот циклус студии. Во 2007 година е избрана за асистент на научната област управно право. Во периодот од 2008 до 2012 година била секретар на Институтот за правно-политички науки на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје. На 26.2.2013 година е избрана во звањето доцент на Правниот факултет „Јустинијан Први“, во областа административно право и јавна администрација. Во октомври 2016 година, избрана е за раководител на колегиум на постдипломски студии на административно право и јавна администрација.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 924 од 13.7.2007 и бр. 1046 од 15.1.2013, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

3. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Правен факултет „Јустинијан Први“ - Скопје, кандидатката д-р Ивана Шумановска-Спасовска изведува настава на првиот циклус студии на студиската програма на правни студии – Административно право, како и на вториот циклус студии, на насоката административно право и јавна администрација, на предметите: Управно процесно право, Управно судство, Одговорност на јавна администрација, Управни договори, Службенички систем и Компаративна управа.

Кандидатката учествувала како член во комисија за оцена/или одбрана на 32 (триесет и два) магистерски труда и на 3 (три) докторски дисертации.

Кандидатката учествувала и на бројни работилници, школи и обуки од областа на административното право и јавната администрација.

Научноистражувачка дејност

Д-р Ивана Шумановска-Спасовска има објавено вкупно 34 трудови, од кои 23 (дваесет и три) научни труда од областа на административното право и јавната администрација по изборот во звањето доцент. Од нив, 11 труда во научно-стручни списанија, 1 труд во стручно-популарно списание, 1 во стручно/научно-популарно списание со меѓународен уредувачки одбор, 10 труда во меѓународни научни публикации и трудови во зборници од научни собири со меѓународен уредувачки одбор, како и 2 труда во научно-популарни списанија.

Кандидатката се јавува како автор или коавтор на голем број научни и стручни трудови објавени во земјава и во странство, меѓу кои:

И. Шумановска-Спасовска, Државната управа vis-à-vis Собранието на Република Македонија, Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во чест на 18 години од основање на политички студии, Скопје, 2013.

И. Шумановска-Спасовска, Положбата и улогата на управата во системот на поделба на власта во Република Франција, Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во чест на проф.д-р Љиљана Спиrowиќ-Трпеновска, Скопје, 2013.

A. Pavlovska Daneva, E. Davitkovska, I. Shumanovska-Spasovska, D. Gocevski, Standardizing Administrative Procedure, Iustinianus Primus Law Review, no. 09, vol. V, Summer 2014.

И. Шумановска-Спасовска, Критички осврт на примената на принципот на поделба на власта во политичкиот систем на Република Македонија vis-à-vis статусот и положбата на јавната управа, Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во чест на проф. д-р Симеон Гелевски, Скопје, 2014.

Ivana Shumanovska-Spasovska / Konstantin Bitrakov, Magna Carta And Its Significant Role For Rule Of Law In The Republic Of Macedonia, <http://www.degruyter.com/view/j/seeur.2015.11.issue-1/issue-files/seeur.2015.11.issue-1.xml>.

Ana Pavlovska Daneva i Ivana Sumanovska Spasovska: [The imperative character of the ruling of the administrative judiciary in the Republic of Macedonia- real or fictive protection of the rights and interests of the citizens](#), Iustinianus Primus Law Review № 11 - volume VI - Autumn 2015.

Borce Davitkovski, Ana Pavlovska Daneva, Ivana Shumanovska Spasovska: [Consistent Application of Article 6 of the European Convention on Human Rights in Administrative Judicial Procedure in the Republic of Macedonia - Reality or Fiction?](#), Iustinianus Primus Law Review № 12 - volume VII - Winter 2015.

„Local Self-government and Decentralization in the Republic of Macedonia ahead of the European Challenges”, 24th NISPAcee Annual Conference “Spreading Standards, Building Capacities: European Administrative Space in Progress, Zagreb, Croatia, <http://www.nispa.org/files/conferences/2016/CD/index.html> (2016).

Борче Давитковски, Ана Павловска-Данева, Ивана Шумановска-Спасовска и доц. д-р Елена Давитковска, „Положбата и улогата на јавната администрација во системот на поделба на власта во САД“, Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје посветен на проф.д-р Петар Манговски, Скопје, 2016.

Ana Pavlovska Daneva, Ivana Sumanovska Spasovska, Elena Davitkovska: [Decentralization - A Necessity or Need](#), Iustinianus Primus Law Review № 14 - volume VIII - Spring 2017.

Ивана Шумановска-Спасовска, Новините во правната заштита во прекршочната постапка, пред прекршочен орган – очекувања и дилеми, Македонска ревија за казнено право и криминологија, EBSCO, год.23, бр.1, 2016.

Ивана Шумановска-Спасовска, „Управно-судска контрола над административните акти“, „Компаративен преглед на правото на Франција и Македонија: Административно право“, Правен факултет „Јустинијан Први“ Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје и Меѓународен институт за човекови права и мир, Универзитет во Каен, Република Франција, Скопје, 7 ноември 2013 година.

И.Шумановска-Спасовска, Константин Битраков, Влијанието на принципот на етичност во јавната администрација врз остварување на професионална, деполитизирана и квалитетна јавна администрација, Охридска правна школа, Новите предизвици во уредувањето на правните односи на Европските вредности, Јуридика, Скопје, 2015.

Davitkovski B., Pavlovska-Daneva A., Shumanovska-Spasovska I., Davitkovska E. "The Decisions of the Administrative Court of the Republic Macedonia and Their Latest Application by the Administrative Authorities", in *Pravni život, Journal of Legal Theory and Practice*, No. 10/2015, Vol. 576, 1-790.

Borce Davitkovski, Ana Pavlovska-Daneva, Ivana Šumanovska-Spasovska, Elena Davitkovska, *Zastita ljudskih prava i sloboda zagaranovanih Ustavom u upravno-sudskom procesu u Republici Makedoniji*, Zbornik radova sa megunarodnog naucnog skupa – Ljudska prava izmegu ideala i izazova sadasnosti, Univerzitet u Pristini sa privremenim sedistim u Kosovskoj Mitrovici, Kosovska Mitrovica, 2016.

Ивана Шумановска-Спасовска, Константин Битраков, Мерење на перформанските на управното судство во Република Македонија, Институт за правно-економски истражувања и едукација ЈУРИДИКА ПРИМА, Охридска школа на правото, Правната сигурност како клучен фактор за владеење на правото во современите општества, 2016.

Borce Davitkovski, Ana Pavlovska-Daneva, Ivana Šumanovska-Spasovska, Elena Davitkovska, *Usaglasavanje rada upravnog sudstva u Republici Makedoniji sa evropskim standardima*, Zbornik radova sa megunarodnog naucnog skupa - *Pravnicki dani – prof.d-r Slavko Caric* Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu, Pravni fakultet za privredu i pravosuge, oktombri 2016.

Borče Davitkovski, Ana Pavlovska-Daneva, Ivana Šumanovska-Spasovska i Elena Davitkovska, *Novi Zakon o opštem upravnom postupku u Republici Makedoniji i njegova primenjivost*, *Pravni život, Kopaonik*, (13-17).12. 2016, *Pravni život – časopis za pravnu teoriju i praksu*, Br.10/2016, Beograd.

Ивана Шумановска Спасовска, Односот и компатибилноста на новиот Закон за општата управна постапка и Законот за управни спорови, Зборник на трудови од меѓународната конференција „Искусствата од примената на новите закони за општа управна постапка во земјите од регионот“, Охрид, 2017.

Borče Davitkovski, Ana Pavlovska-Daneva, Ivana Šumanovska-Spasovska i Elena Davitkovska, *Reforma javne uprave u Republici Makedoniji i izglede za process integracije u Evropsku Uniju*, Zbornik radova sa meѓunarodnog naučnog skupa, „Nacionalno i meѓunarodno pravo – aktuelna pitanja i teme“, Univerzitet u Pristini sa privremenim sedistim u Kosovskoj Mitrovici, Kosovska Mitrovica, 2017.

Borce Davitkovski, Ana Pavlovska-Daneva, Ivana Šumanovska-Spasovska, Elena Davitkovska, *Upravni sud – cuvar zakonitosti akata javne uprave i evropski standardi*, Zbornik radova sa megunarodnog naucnog skupa - *Pravnicki dani – prof.d-r Slavko Caric* Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu, Pravni fakultet za privredu i pravosuge, Oktombri 2017.

Б. Давитковски, А.Павловска-Данева, Е.Давитковска, И. Шумановска-Спасовска, Стручно усовршавање (обуке) администрације у РМ- нужност или потреба, Радно и социјално право, засопис за теорију и праксу радног и социјалног права, Бр. 1/2017, Београд, XXI.

Д-р Ивана Шумановска-Спасовска учествувала како член во 3 научни проекти, од кои два национални научни проекта и еден меѓународен научен проект.

Кандидатката била ментор на 4 (четири) магистерски труда. Учествувала во 32 комисији за оцена и одбрана на магистерска теза и во три комисији за оцена и одбрана на докторска дисертација.

Д-р Ивана Шумановска-Спасовска, со реферати или друг придонес, учествувала на бројни научни и стручни семинари, собири и конференции во земјата и во странство, а кои се наведени во образецот за избор на кандидатката.

Кандидатката бележи исклучителна иницијативност и желба за самонаградба што се огледува во големиот број посетени семинари, конференции и обуки, од кои како поважни би ги навеле следниве:

- учество како предавач на семинарот: „Актуелните прашања во прекршочната постапка поврзани со УЈП - законодавство и судска пракса-“, на тема „Правна заштита во прекршочната постапка пред административните органи“;
- учество како предавач на семинарот: „Новините во прекршочната постапка и постапка по инспекциски надзор“, Асоцијација за правно-економски истражувања и едукација „Јуридика“, советување на тема: „Актуелните прашања во прекршочната постапка, инспекциски надзор и трудовоправниот систем на Македонија, 20 ноември 2015 година“;
- учество како излагач на ФОРУМ ЗА ЈАВНА АДМИНИСТАЦИЈА, „Добро владеење во локалната самоуправа“, на тема: „Функционалната децентрализација во Република Македонија – искуства, недоследности и предизвици со кои се соочува“, 2015;
- учество како предавач на научно советување на тема: „МАКЕДОНСКО ПРЕКРШОЧНО ПРАВО - ПРОБЛЕМИ“. Организатор: Здружение за кривично право и криминологија на Македонија во соработка со Германската фондација за меѓународна правна соработка – IRZ, „Новините во правната заштита во прекршочната постапка, пред прекршочниот орган – очекувања и дилеми“, декември 2015;
- учество како предавач на семинарот: „Импликацијата од примената на концептот на јавно-приватно партнерство, привремените вработувања и статусот на вработените во јавната администрација во општините во функција на локален економски развој“, организиран од „Јуридика“, февруари 2015;
- учество како предавач на семинарот: „Новините во Законот за општа управна постапка и нивната рефлексија врз работата и актите на органите што го применуваат ЗОУП“, организиран од „Јуридика Прима“, декември 2016;
- учество како предавач на семинарот: „Хармонизација на Законот за општа управна постапка со Законот за управни спорови, на тема „Предлог новини во Законот за управни спорови“, организиран од „Јуридика Прима“, 20 септември 2017 ;
- учество како излагач на 2. Меѓународна научна конференција „Компаративен преглед на правото на Франција и Македонија: административно право“, Правен факултет „Јустинијан Први“ - Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје и Меѓународен институт за човекови права и мир, Универзитет во Каен, Република Франција, Скопје, 7 ноември 2013 година;
- учество како излагач на: Меѓународна научна конференција, the 24th NISPAcee Annual Conference, Preading Standards, Building Capacities: European Administrative Space in Progress, May 19-21, 2016, Zagreb, Croatia, www.nispa.org/conference2016 ;
- XIII меѓународни научни skup, “ Pravnicki dani – prof.d-r Slavko Caric” Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu, Pravni fakultet za privredu i pravosuge, Usaglasavanje pravne regulative sa pravnim tekovinama Evropske unije, na temu “Usaglasavanje rada upravnog sudstva u Republici Makedoniji sa evropskim standardima”,Novi Sad, (22-24 septembar 2016);
- Меѓународни научни skup „Nacionalno i meѓunarodno pravo – aktuelna pitanja i teme“, Univerzitet u Pristini sa privremenim sedistim u Kosovskoj Mitrovici, Kosovska Mitrovica,

2017, tema Reforma javne uprave u Republici Makedoniji i izglede za process integracije u Evropsku Uniju;

- XIV Megunarodni naucni skup - “Pravnicki dani – prof.d-r Slavko Caric” Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu, Pravni fakultet za privredu i pravosuge, oktombri 2017, “Nezavisnost pravosuđa”, na temu: Upravni sud – cuvar zakonitosti akata javne uprave i evropski standardi;
- 2-nd International scientific conference summer Ohrid school of law, “The Legal certainly as a Main Factor for the Rule of Law in The Contemporay Societies”, Ohrid, Republic of Macedonia, May, 2016 ;
- International Conference “Experiences from the Implementation of the New Laws for General Administrative procedure in the Region of Southeastern Europe” (Ohrid, Republic of Macedonia, May, 2017).

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Ивана Шумановска-Спасовска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.

Кандидатката д-р Ивана Шумановска-Спасовска остварила експертски активности во рамките на проектот „Зајакнување на националниот систем на интегритет во земјите од Западен Балкан и Турција, и следење на развојот на антикорупциските напори“.

Учествувала во промотивни активности на Правниот факултет „Јустинијан Први“.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии, како што е Комисијата за ревизија на постапката за селекција на административни службеници. Учествувала и во советодавна работна група при „Транспаренси интернешнал – Македонија“, во рамките на проектот „Зајакнување на националниот систем на интегритет во земјите од Западен Балкан и Турција, и следење на развојот на антикорупциските напори“.

Д-р Ивана Шумановска-Спасовска активно е вклучена во работата на комисиите на УКИМ, и тоа: Универзитетска комисија за студентски жалби и Универзитетска конкурсна комисија.

Била член и на неколку факултетски комисии на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, како што се: Комисија за јавни набавки, Дисциплинска комисија, Комисија за подготовка на брошура и промотивен материјал за факултет и организирање на презентација на Факултетот на Самот за високо образование во април 2008, Комисија за попис на основни средства, ситен инвентар, потрошен материјал и изданија од издавачка дејност.

Воедно, кандидатката е и раководител на колегиумот на постдипломски студии на административно право и јавна администрација.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката Ивана Шумановска-Спасовска континуирано добива позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Правниот факултет „Јустинијан Први“, со просечна оценка 4,7.

4. Заклучок и предлог

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања на научната област административно право и јавна администрација од страна на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје се пријави еден кандидат, д-р Ивана Шумановска-Спасовска. Комисијата за оцена на кандидатите во состав: проф. д-р Симеон Гелевски, проф. д-р Борче Давитковски и проф. д-р Ана Павловска-Данева, на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје му го поднесува рецензентскиот извештај со следнава заклучна оцена и предлог.

Рецензентската комисија во составот наведен погоре, со интерес и внимание ги проучи документите што кандидатката д-р Ивана Шумановска-Спасовска ги поднесе кон пријавата за избор за наставник во сите наставно-научни звања на научната област административно право и јавна администрација на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје и ја донесе следнава оцена:

Рецензентската комисија, врз основа на проучувањето на пристигнатата пријава на конкурсот, констатира дека кандидатката д-р Ивана Шумановска-Спасовска ги исполнува условите за избор во наставно-научното звање вонреден професор на научната област административно право и јавна администрација; се има стекнато со соодветен академски степен - доктор на правни науки, активно се служи со англискиот јазик, искусен истражувач е и научен деец, што се гледа во широкиот опус на публикации и настапи во регионот и пошироко и покажува способност за наставно-научна дејност (голем број на објавени трудови, асистент и доцент). Кандидатката е континуирано и активно вклучена во наставно-образованиот процес на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, на научната област административно право, при што поминала низ звањата демонстратор, помлад асистент, асистент и доцент. Од една страна, во текот на нејзиниот наставно-образовен ангажман, најпрвин како помлад асистент, а потоа како асистент и доцент, кандидатката се профилира во одличен предавач и педагог, извонреден тимски соработник, со способност за приспособување кон нови услови. Имено, кандидатката покажува извонредни способности за комуникација со студентите на првиот и на вториот циклус студии и одлични педагошки квалификации, што е докажано и со високите резултати од спроведените самоевалуации на соодветните академски години. Воедно, кандидатката вредно, навремено и совесно ги извршува своите работни задачи.

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Ивана Шумановска-Спасовска.

Комисијата констатира дека се работи за кандидатка, која своето образување, учење и усовршување ги остварува во еден многу континуиран процес минувајќи од фаза во фаза во своето формирање како иден наставник, истражувач и научен работник. По изборот за асистент на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, како магистер, а подоцна и како доктор на правни науки, таа се вклучува во наставниот процес успешно извршувајќи ја својата функција на доцент. Кандидатката објавува повеќе стручни и научни трудови во домашни и странски списанија преку кои покажува дека сериозно навлегува во научната област во која работи и покажува познавање на научната методологија што се применува во овие научни области. Исто така, објавува и неколку стручни трудови (прикази и критички анализи) преку кои покажува способност за критичка анализа и оцена на научни и стручни трудови од областа на административното право и јавната администрација.

Од приложената документација кон пријавата очигледно е дека кандидатката д-р Ивана Шумановска-Спасовска не останува надвор од научноистражувачката работа. Таа учествува во реализацијата на неколку научноистражувачки проекти што се реализираат на Факултетот и надвор

од него. На тој начин, таа работи на унапредување, усовршување и збогатување на теоретските и научните познавања од областа на административните и други научни сознанија и ги усовршува и ги збогатува своите методолошки познавања и искуства во примената на методологијата на истражување во овие области.

На подрачјето на наставната дејност од приложениот образец кон извештајот за нејзината работа на Факултетот, сосема е јасно дека таа успешно ја извршува својата работа како доцент преку одржување настава, вежби, консултации и други облици на работа со студентите. Таа во својата наставна работа напредува кон повисоки степени на оваа дејност, настапувајќи на семинари, советувања, дискусии, обука на студенти и други лица од научната област, на кои има сопствени настапувања со предавања и излагања. Овие нејзини настапи се оценуваат како стручни на нивото на преземените активности - професионални, со познавање на проблематиката за која говори (излага) со јасност, разговетност и разбирање. На тој начин, таа ги покажува и ги потврдува своите способности за настава. Во овој домен од нејзините активности не изостануваат ниту оние облици на ангажман на домашни и странски семинари и обуки преку кои и самата учи, стручно се изградува, навлегувајќи длабоко во областите во кои работи.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Ивана Шумановска-Спасовска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето вонреден професор во научната област административно право и јавна администрација.

Во согласност со сè што е понапред речено во рецензентскиот извештај, Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Симеон Гелевски, проф. д-р Борче Давитковски и проф. д-р Ана Павловска-Данева, има чест и задоволство на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, да му предложи д-р Ивана Шумановска-Спасовска да биде избрана во наставно-научното звање вонреден професор на научната област административно право и јавна администрација.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Симеон Гелевски, с.р.

Проф. д-р Борче Давитковски, с.р.

Проф. д-р Ана Павловска-Данева, с.р.

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: доц. д-р Ивана Љубиша Шумановска-Спасовска

Институција: Правен факултет „Јустинијан Први“ – Скопје, УКИМ

Научна област: административно право и јавна администрација (административно право)

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Одржување на настава – прв циклус студии	16,5

	2012/2013 година - Административно право $2,5 * 15 * 0,04 * 2$ групи 3 2013/2014 година - $2,5 * 15 * 0,04 * 1 = 1,5$ - $5 * 15 * 0,04 * 1 = 3$ 4,5 2014/2015 година - $2,5 * 15 * 0,04 * 2 = 3$ 2015/2016 - $2,5 * 15 * 0,04 * 2 = 3$ 2016/2017 - $2,5 * 15 * 0,04 * 2 = 3$ Вкупно: 16,5	
2.	Одржување на настава – втор циклус студии 2012/13 година – 1,95 - Одговорност на јавна управа $13 * 0,05 = 0,65$ - Јавни и управни договори $26 * 0,05 = 1,3$ 2013/14 година – 4,45 - Управно процесно право $25 * 0,05 = 1,25$ - Управно судство $25 * 0,05 = 1,25$ - Одговорност на јавна управа $13 * 0,05 = 0,65$ Јавни и управни договори $26 * 0,05 = 1,3$	4,83 поени

	2014/15 година – 5,4 - Управно процесно право $25 * 0,05 = 1,25$ - Управно судство $25 * 0,05 = 1,25$ - Службенички систем $19 * 0,05 = 0,95$ - Одговорност на јавна управа $13 * 0,05 = 0,65$ - Јавни и управни договори $26 * 0,05 = 1,3$ 2015/16 година – 5,4 - Управно процесно право $25 * 0,05 = 1,25$ - Управно судство $25 * 0,05 = 1,25$ - Службенички систем $19 * 0,05 = 0,95$ - Одговорност на јавна управа $13 * 0,05 = 0,65$ - Јавни и управни договори $26 * 0,05 = 1,3$ 2016/17 година - 6, 95 - Управно процесно право $25 * 0,05 = 1,25$ - Управно судство $25 * 0,05 = 1,25$ - Одговорност на јавна управа	

	$13 * 0,05 = 0,65$ - Јавни и управни договори $26 * 0,05 = 1,3$ - Компаративна управа $25 * 0,05 = 1,25$ - Службенички систем $25 * 0,05 = 1,25$ Вкупно: 24, 15:5 = 4,83	
3.	Консултации со студенти⁵ 2012/2013 година $300 * 0,002 = 0,6$ 2013/2014 година $300 * 0,002 = 0,6$ 2014/2015 година $200 * 0,002 = 0,4$ 2015/2016 година $240 * 0,002 = 0,48$ 2016/2017 година $300 * 0,002 = 0,6$ Вкупно: 2,68	2,68 поени
4.	Настава во летни школи и работилници	8 поени
	Учесник	1 поен

⁵ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: број на студенти * бодување.
Пример: 100 (студенти во семестар) * 0,002 (бодување) = 0,2 поени.

4.1.	Учество како предавач на обука на Инспекторат за транспорт и врски на тема: Примена на Законот за општа управна постапка со осврт на новините што се воведени од 2015 година, СЕМИНАР за Државниот инспекторат за транспорт, 16 и 17 септември 2016 година, хотел „Скардус“ (Hotel Scardus), Попова Шапка, 2015 година. 1 поен	
4.2.	Прва синдикална школа на САДУ, на тема: Правата од работен однос на вработените во јавниот сектор, синдикално организирање и дисциплинска одговорност, хотел „Молика“, Пелистер, 24-27 март 2016, обучувач. 1 поен	
4.3.	Учество како предавач на Семинарот за новините во ЗОУП, Законот за прекршоци и Законот за инспекциски надзор, за обука на Државниот инспекторат за транспорт, организиран од EURISK-konsalting, Охрид, 4 и 5 март 2016 година. 1 поен	
4.4.	Предавања во рамки на Програма за обука на дипломирани правници за полагање на правосуден испит, 22 февруари 2013. 1 поен	
4.5.	Предавања во рамки на Програма за обука на дипломирани правници за полагање на правосуден испит, 20 септември 2013. 1 поен	
4.6	Прва меѓународна охридска правна школа „Новите предизвици во уредувањето на правните односи“, организирана од Асоцијација за правно-економски истражувања и едукација „Јуридика“ (2015). 1 поен	
4.7.	Втора меѓународна охридска правна школа „Правната сигурност како фактор за владеењето на правото во современите општества“, организирана од Институт за правно-економски истражувања и едукација „Јуридика Прима“ (2016). 1 поен	
4.8	Трета меѓународна научна конференција „Охридска правна школа“, на тема „Ефективна заштита на човековите права и слободи: Реалност или идеал?“, организирана од Институт за	

	правно-економски истражувања и едукација „Јуридика Прима“ (2017).	
	1 поен	
	Вкупно: 8	
5	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат 0,5	1,5 поени
	Учество во Комисија за подобност на кандидат - м-р Аргтим Салиу за докторска дисертација 0,5 поени	
	Учество во Комисија за подобност на кандидат - м-р Маја Малахова за докторска дисертација 0,5 поени	
	Учество во Комисија за оцена и одбрана на докторска дисертација на м-р Блертон Синани 0,5 поени	
7	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура 0,3	9,6 поени
	1. Бојан Андонов, 2. Даниела Коцевска-Трипуновска, 3. Соња Бошковска, 4. Маја Малхова, 5. Мишо Василевски, 6. Орхан Фетаху, 7. Илина Смичковска, 8. Марија Димчевска, 9. Бранкица Ѓоковска, 10. Соња Цифоровска-Симонова, 11. Ирина Ацевска, 12. Александра Котески, 13. Катерина Карколева, 14. Ѓорѓе Матевски, 15. Тереза Пејковска, 16. Рената Василевска,	

	17. Наташа Јанковска, 18. Данче Данаиловска-Бајдевска, 19. Валентина Кнежевиќ, 20. Софија Ѓорѓева, 21. Наташа Лелифановска, 22. Александра Кипријановска, 23. Татјана Симоновска, 24. Трајче Ангеловски, 25. Тони Филиповскии, 26. Ленче Белчовска, 27. Марија Илиовска, 28. Катерина Брешковска, 29. Александра Коцевска, 30. Симона Јовчевска, 31. Дитурие Елези-Незири, 32. Софија Миленкова. 32*0,3=9,6 поени	
	Вкупно под претходен избор	57,237
	Вкупно по избор во звање - доцент	43,11
	Кумулативно (пред и по избор во звање - доцент)	100,35

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Ментор на магистерска работа	1 4 поени
	1. Ана Дојчиновска 2. Сандра Петрушевска 3. Билјана Коцева 4. Анастасија Ристевска 4 поени	
2	Учесник во национални научни проекти	3 6 поена

	Проект: „Градење на капацитетите на административното судство во Република Македонија во пресрет на предизвиците за постигнување на европските стандарди“, УКИМ (2015/2016) 3 поени	
	Евроинтеграција на општествениот, правниот и политичкиот систем на Република Македонија, Правен факултет „Јустинијан Први“, 2013-2017 3 поени	
3	Учество во меѓународен научен проект 5 поени	5 поени
	Проект: „Иксуства од примената на новите закони за општа управна постапка во земјите од регионот“, УКИМ, 2016. 5 поени	
4	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание 4	38 поени
4.1.	И. Шумановска-Спасовска, Државната управа vis-à-vis Собранието на Република Македонија, Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во чест на 18 години од основање на политички студии , Скопје, 2013, стр. 269-285. 4 поени	
4.2.	И. Шумановска-Спасовска, Положбата и улогата на управата во системот на поделба на власта во Република Франција, Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во чест на проф. д-р Љиљана Спировиќ-Трпеновска , Скопје, 2013, стр. 703-714. 4 поени	
4.3.	A. Pavlovska Daneva, E. Davitkovska, I. Shumanovska-Spasovska, D. Gocevski, Standardizing Administrative Procedure, Iustinianus Primus Law Review, no. 09, vol. V, Summer 2014. 2,4 поени	

4.4	И. Шумановска-Спасовска, Критички осврт на примената на принципот на поделба на власта во политичкиот систем на Република Македонија vis-à-vis статусот и положбата на јавната управа, Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во чест на проф. д-р Симеон Гелевски , Скопје, 2014, стр. 97-114. 4 поени	
4.5.	Ivana Shumanovska-Spasovska / Konstantin Bitrakov, Magna Carta And Its Significant Role For Rule Of Law In The Republic Of Macedonia, , http://www.degruyter.com/view/j/seeur.2015.11.issue-1/issue-files/seeur.2015.11.issue-1.xml 3,6 поени	
4.6	Ana Pavlovska Daneva i Ivana Sumanovska Spasovska: <u>THE IMPERATIVE CHARACTER OF THE RULING OF THE ADMINISTRATIVE JUDICIARY IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA- REAL OR FICTIVE PROTECTION OF THE RIGHTS AND INTERESTS OF THE CITIZENS</u> , Iustinianus Primus Law Review № 11 - volume VI - Autumn 2015 3,6 поени	
4.7.	Borce Davitkovski, Ana Pavlovska Daneva, Ivana Shumanovska Spasovska: <u>Consistent Application of Article 6 of the European Convention on Human Rights in Administrative Judicial Procedure in the Republic of Macedonia - Reality or Fiction?</u> , Iustinianus Primus Law Review № 12 - volume VII - Winter 2015 3,2 поени	
4.8.	Shumanovska-Spasovska I., Davitkovska E. „Local Self-government and Decentralization in the Republic of Macedonia ahead of the European Challenges”, 24 th NISPAcee Annual Conference “Spreading Standards, Building Capacities: European Administrative Space in Progress, Zagreb, Croatia, http://www.nispa.org/files/conferences/2016/CD/index.html (2016) –	

	3,6 поени	
4.9.	Борче Давитковски, Ана Павловска-Данева, Ивана Шумановска-Спасовска и доц.д-р Елена Давитковска, „Положбата и улогата на јавната администрација во системот на поделба на власта во САД“, Годишникот на Правниот факултет “Јустинијан Први“ во Скопје посветен на проф.д-р Петар Манговски, Скопје, 2016, стр.139-155 2,4 поени	
4.10.	Ana Pavlovska Daneva, Ivana Sumanovska Spasovska, Elena Davitkovska: Decentralization - A Necessity or Need , Iustinianus Primus Law Review № 14 - volume VIII - Spring 2017 (3,2) 3,2 поена	
4.11.	Д-р Ивана Шумановска-Спасовска, Новините во правната заштита во прекршочната постапка, пред прекршочен орган – очекувања и дилеми, Македонска ревија за казнено право и криминологија, EBSCO, год.23, бр.1, 2016, стр. 169-189. 4 поени	
5	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно/научно-популарно списание 2 поена	1,8
5.1.	„Функционална децентрализација во Република Македонија – искуства, недоследности и предизвици“, Шумановска-Спасовска И., Давитковска Е., Форум за јавна администрација „Добро владеење во локалната самоуправа“, Скопје, 2016, стр. 4-15. 1,8 поени	

6	Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно-популарно списание со меѓународен уредувачки одбор	1,8 поена
6.1.	Б. Давитковски, А.Павловска-Данева, И.Шумановска-Спасовска, Д. Гоцевски, Кодифицирана европска управна постапка-утопија или реалност, Европско право, Бр. 1/2014, Год.3, том 4, август 2014, стр. 7-17. 1,8 поени	
7	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки поени	24 поена
7.1.	Ивана Шумановска-Спасовска, „Управносудска контрола над административните акти“, „Компаративен преглед на правото на Франција и Македонија: административно право“, Правен факултет „Јустинијан Први“ Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје и Меѓународен институт за човекови права и мир, Универзитет во Каен, Република Франција, Скопје, 7 ноември 2013 година, стр. 119-129. 3 поени	
7.2.	И. Шумановска-Спасовска, Константин Битраков, Влијанието на принципот на етичност во јавната администрација врз остварување на професионална, деполитизирана и квалитетна јавна администрација, Охридска правна школа, Новите предизвици во уредувањето на правните односи на европските вредности, „Јуридика“, Скопје, 2015, стр. 277- 295. 2,7 поени	
7.3.	Davitkovski B., Pavlovska-Daneva A., Shumanovska-Spasovska I., Davitkovska E. “The Decisions of the Administrative Court of the Republic Macedonia and Their Latest Application by the Administrative Authorities”, in Pravni život, Journal of Legal Theory and Practice, No. 10/2015, Vol. 576, 1-790, pp.237-252. 1,8 поени	

7.3.	Prof.d-r Borce Davitkovski, prof.d-r Ana Pavlovska-Daneva, doc.d-r Ivana Šumanovska-Spasovska, doc.d-r Elena Davitkovska, Zastita ljudskih prava i sloboda zagantovanih Ustavom u upravno-sudskom procesu u Republici Makedoniji, Zbornik radova sa megunarodnog naucnog skupa – Ljudska prava izmegu ideala i izazova sadasnosti, Univerzitet u Pristini sa privremenim sedistim u Kosovskoj Mitrovici, Kosovska Mitrovica, 2016 (23.06.2016), str.665-686. 1,8 поени	
7.4.	Доц. д-р Ивана Шумановска-Спасовска, Константин Битраков, Мерење на перформанските на управното судство во Република Македонија, Институт за правно-економски истражувања и едукација ЈУРИДИКА ПРИМА, Охридска школа на правото, Правната сигурност како клучен фактор за владеење на правото во современите општества, 2016, стр. 85-110. 2,7 поени	
7.5.	Prof.d-r Borce Davitkovski, prof.d-r Ana Pavlovska-Daneva, doc.d-r Ivana Šumanovska-Spasovska, doc.d-r Elena Davitkovska, Usaglasavanje rada upravnog sudstva u Republici Makedoniji sa evropskim standardima, Zbornik radova sa megunarodnog naucnog skupa - Pravnicki dani – prof.d-r Slavko Caric” Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu, Pravni fakultet za privredu i pravosuge, oktomvri 2016, str.101- 122. 1,8 поени	
7.6.	Borče Davitkovski, Ana Pavlovska-Daneva, Ivana Šumanovska-Spasovska i Elena Davitkovska, Novi Zakon o opštem upravnom postupku u Republici Makedoniji i njegova primenjivost, Pravni život, Kopaonik, (13-17).12. 2016, Pravni život – časopis za pravnu teoriju i praksu, Br.10/2016, Beograd, str.267-282 (2,1) 1,8 поени	
7.7.	Ивана Шумановска Спасовска, Односот и компатибилноста на новиот Закон за општата управна постапка и Законот за управни спорови, Зборник на трудови од меѓународната конференција „Искуствата од примената на новите закони за општа управна постапка во земјите од регионот“, Охрид, 2017, стр. 115-132. 3 поени	

7.8.	Давитковски Б., Павловска-Данева А., Шумановска-Спасовска И., Давитковска Е., Реформа јавне управе у Републици Македонији и изгледе за процес интеграције у Европску Унију, Зборник радова са меѓународног научног скупа, – „Национално и меѓународно право – актуелна питања и теме“, Univerzitet u Pristini sa privremenim sedistim u Kosovskoj Mitrovici, Kosovska Mitrovica, 2017, str. 209-233. 1, 8 поени	
7.9.	Prof.d-r Borce Davitkovski, prof.d-r Ana Pavlovska-Daneva, doc.d-r Ivana Sumanovska-Spasovska, doc.d-r Elena Davitkovska, Upravni sud – cuvar zakonitosti akata javne uprave i evropski standardi, Zbornik radova sa megunarodnog naucnog skupa - Pravnicki dani – prof.d-r Slavko Caric” Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu, Pravni fakultet za privredu i pravosuge, oktombri 2017, str.475- 493. 1,8 поени	
7.10.	Б. Давитковски, А.Павловска-Данева, Е.Давитковска, И. Шумановска-Спасовска, Стручно усовршавање (обуке) администрације у РМ- нужност или потреба, Радно и социјално право, засопис за теорију и праксу радног и социјалног права, Бр. 1/2017, Београд, XXI, 107-129. 1,8 поени	
8	Пленарни предавања на научен/стручен собир 2 поена	16 поена
1	Учество како предавач на семинарот на тема: „Актуелните проблеми и дилеми поврзани со Законот за финансиска дисциплина“, предавач, Јуридика, Скопје, (јуни 2014) 2 поена	
2	Учество како предавач на семинарот: „Актуелните прашања во прекршочната постапка поврзани со УЈП - законодавство и судска пракса -“, на тема „Правна заштита во прекршочната постапка пред административните органи“, 4 декември (четврток) 2014 година . 2 поена	

3	Учество како предавач на семинарот: „Новините во прекршочната постапка и постапка по инспекциски надзор“, Асоцијација за правно-економски истражувања и едукација „Јуридика“, советување на тема: „Актуелните прашања во прекршочната постапка, инспекциски надзор и трудовоправниот систем на Македонија, 20 ноември (петок) 2015 година 2 поена	
4	Учество како излегач на ФОРУМ ЗА ЈАВНА АДМИНИСТРАЦИЈА, „Добро владеење во локалната самоуправа“, Функционалната децентрализација во Република Македонија – искуства, недоследности и предизвици со кои се соочува, доц. д-р Ивана Шумановска-Спасовска, доц. д-р Елена Давитковска, 4 ноември 2015. 2 поена	
5	Учество како предавач на научно советување на тема – МАКЕДОНСКО ПРЕКРШОЧНО ПРАВО - ПРОБЛЕМ“. Организатор: Здружение за кривично право и криминологија на Македонија, во соработка со Германската фондација за меѓународна правна соработка – IRZ, „Новините во правната заштита во прекршочната постапка, пред прекршочниот орган – очекувања и дилеми“, декември 2015. 2 поена	
6	Учество како предавач на семинарот „Импликацијата од примената на концептот на јавно-приватно партнерство, привремените вработувања и статусот на вработените во јавната администрација во општините во функција на локален економски развој“, 4 февруари 2015. 2 поена	
7	Учество како предавач на семинар „Новините во Законот за општа управна постапка и нивната рефлексивност врз работата и актите на органите што го применуваат ЗОУП“, Место: х. Континентал Скопје * Датум: 22 декември 2016 *, на тема „Новини	

	во редовните и вонредни правни лекови во управната постапка“ 2 поена	
8	Учество како предавач на семинарот: Хармонизација на Законот за општа управна постапка со Законот за управни спорови, на тема „Предлог новини во Законот за управни спорови“, 20 септември 2017 2 поена	
9.1.	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество 2 поена	20 поена
1	Учество како излагач на 2. Меѓународна научна конференција “Компаративен преглед на правото на Франција и Македонија: административно право“, Правен факултет „Јустинијан Први“ Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје и Меѓународен институт за човекови права и мир, Универзитет во Каен, Република Франција, Скопје, 7 ноември 2013 година. 2 поена	
2	Учество како излагач на: International Scientific Conference “To no one will we sell, to no one deny or delay right or justice” – the legacy of Magna Carta 1215 for the Western Balkans“-Tetovo, June 2015. 2 поена	
3	Учество како излагач на: Меѓународна научна конференција, the 24 th NISPAcee Annual Conference, Preparing Standards, Building Capacities: European Administrative Space in Progress, May 19-21, 2016, Zagreb, Croatia, www.nispa.org/conference2016 2 поена	

4	Учество како излагач на: XIII меѓународни научни skup, “ Правнички дани – prof.d-r Slavko Caric” Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu, Pravni fakultet za privredu i pravosuge, Usaglasavanje pravne regulative sa pravnim tekovinama Evropske unije, na temu “Usaglasavanje rada upravnog sudstva u Republici Makedoniji sa evropskim standardima”,Novi Sad, (22-24 septembar 2016) 2 поена	
5	Учество како излагач со труд: „Реформа јавне управе у Републици Македонији и изгледе за процес интеграције у Европску Унију“ на Меѓународног научног скупа, – „Национално и меѓународно право – актуелна питања и теме“, Univerzitet u Pristini sa privremenim sedistim u Kosovskoj Mitrovici, Kosovska Mitrovica, 2017str. 2 поена	
6	Учество како излагач на: XIV Megunarodni naucni skup - “Правнички дани – prof.d-r Slavko Caric” Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu, Pravni fakultet za privredu i pravosuge, oktombri 2017, “Nezavisnost pravosuđa”, na temu: Upravni sud – cuvar zakonitosti akata javne uprave i evropski standardi 2 поена	
7	Учество како излагач на: 2-nd International scientific conference summer Ohrid school of law, “The Legal certainly as a Main Factor for the Rule of Law in The Contemporay Societies”, Ohrid, Republic of Macedonia, May, 2016 2 поена	
8	Учество како излагач на: 3-rd International scientific conference summer Ohrid school of law, “Effective Protection of the Human Rights and Liberties: Reality or Ideal”, Ohrid, May, 2017 2 поена	
9	Учество како излагач на: International Conference “Experiences from the Implementation of the New Laws for General Administrative procedure in the Region of Southeastern Europe” (Ohrid, Republic of Macedonia, May, 2017) 2 поена	

10	Учество како излагач на: Прва меѓународна Охридска правна школа, Новите предизвици во уредувањето на правните односи во духот на европските вредности, Охрид, во организација на Асоцијација за правно-економски истражувања и едукација „Јуридика“, 14-17 мај 2015. 2 поена	
	Апстракт објавен во зборник од конференција – меѓународна Б. Давитковски, А.Павловска-Данева, Е.Давитковска, И. Шумановска-Спасовска, Хармонизација на Законот за управни спорови со Законот за општа управна постапка и европските стандарди – дилеми и перспективи, 3-rd International scientific conference summer Ohrid school of law, “Effective Protection of the Human Rights and Liberties: Reality or Ideal”, Ohrid, May, 2017. 1 поен	1 поен
	Вкупно под претходен избор	40 поена
	Вкупно по избор во звање - доцент	117, 6
	Кумулативно (пред и по избор во звање - доцент)	157,6

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Стручна монографија 8	4,8 поени

	„Градење на капацитетите на административното судство во Република Македонија во пресрет на предизвиците за постигнување на европските стандарди“, коавтор, УКИМ, Скопје, 2015. 4,8 поени	
	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија 1 поен	3 поени
	Комисија за ревизија на постапката за селекција на административни службеници, Реш. бр. 02-1138/1 од 2016 година 1 поен	
	Учество на експертски панел, во рамките на проектот „Транспаренси интернешнал – Македонија“, во рамките на проектот „Зајакнување на националниот систем на интегритет во земјите од Западен Балкан и Турција, и следење на развојот на антикорупциските напори“ (2014), 1 поен	
	Учество во промотивни активности на Факултетот 0,5	1 поен
	Промотивни активности на Правниот факултет - Денови на образование, април 2016 година 0,5 поени	
	Промотивни активности на Правниот факултет - Денови на образование, април 2017 година 0,5 поени	
	Член на универзитетска комисија 1 поен	4 поена
	Член на формирање на Универзитетска конкурсна комисија, Одлука бр.02-863/6 од 23.6.2014 1 поен	
	Член на формирање на Универзитетска комисија за студентски жалби, Одлука бр. 02-679/24 од 25.4.2014 1 поен	
	Член на формирање на Универзитетска конкурсна комисија, Одлука бр. 02-583/3 од 17. 06. 2015 1 поен	

	Член на формирање на Универзитетска комисија за студентски жалби, Одлука бр. 02-357/ 8 од 29.3.2016, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје 1 поен	
	Раководител на постдипломски или докторски студии 2	2 поена
	Раководител на Колегиум на постдипломски студии на административно право и јавна администрација, октомври 2016 2 поена	
	Вкупно под претходен избор	11 поени
	Вкупно по избор во звање - доцент	13,8 поена
	Кумулативно (пред и по избор во звање - доцент)	24,8

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	43,11
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	117, 6
СТРУЧНО УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	13,8
Вкупно под претходен избор	108,237
Вкупно по избор во звање - доцент	174, 51
Кумулативно (пред и по избор во звање - доцент)	282, 75

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА**Проф. д-р Симеон Гелевски, с.р.****Проф. д-р Борче Давитковски, с.р.****Проф. д-р Ана Павловска-Данева, с.р.****РЕЦЕНЗИЈА**

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „МЕРОДАВНОТО ПРАВО ЗА СПОРОВИТЕ ЗА ПРАВАТА ОД ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОПСТВЕНОСТ НА КЛАУД (CLOUD) БАЗИТЕ ПРЕД МЕЃУНАРОДНА ТРГОВСКА АРБИТРАЖА“ ОД М-Р АНА ПЕПЕЉУГОСКА, ПРИЈАВЕНА НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, на седницата одржана на 31.8.2017 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Ана Пепељугоска со наслов МЕРОДАВНОТО ПРАВО ЗА СПОРОВИТЕ ЗА ПРАВАТА ОД ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОПСТВЕНОСТ НА КЛАУД (CLOUD) БАЗИТЕ ПРЕД МЕЃУНАРОДНА ТРГОВСКА АРБИТРАЖА, во состав: проф. д-р Поликсена Гавроска (претседател), проф. д-р Тони Дескоски (ментор), проф. д-р Јадранка Дабовиќ Анастасовска (член), проф. д-р Татјана Зороска Камиловска (член) и проф. д-р Давор Бабиќ (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Ана Пепељугоска, со наслов **МЕРОДАВНОТО ПРАВО ЗА СПОРОВИТЕ ЗА ПРАВАТА ОД ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОПСТВЕНОСТ НА КЛАУД (CLOUD) БАЗИТЕ ПРЕД МЕЃУНАРОДНА ТРГОВСКА АРБИТРАЖА**, содржи 437 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1.5 проред и големина на букви 12, со 1518 фусноти, 542 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во два дела, вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во глави, точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на трудот (стр.1-15), изложени се предметот и целите на истражувањето, хипотезата, истражувачките прашања, теоретската рамка и методите на истражувањето. Кандидатката укажува дека развојот на човечкиот интелект отсекогаш се сметал како генератор на самото општество, па оттука и степенот на развиеност на иновацискиот дух придонесува за развој и на економската стабилност. Притоа значајно е да се напомене дека новите технологии овозможуваат брз развој на правата од интелектуална сопственост, но исто така овозможуваат и нови средства за нивно искористување. Зголемувањето на нивото на свест на носителите на правата од интелектуална сопственост за постоењето на можност повредата да се врши и во дигиталниот свет на интернетот, влијае пропорционално на зголемувањето на бројот на постапки против оние кои вршат повреда на правата од интелектуална сопственост. Во воведот, посебно се истакнува проблемот кој настанува со брзиот развој на компјутерските техники (т.н. клауд компјутерство), а кој се однесува на расчекорот во правното регулирање на овој вид односи. Според кандидатката, посебен предизвик при регулирањето на користењето на интернет услугите е тоа што принципите кои се доминантни во теоријата на правото на интелектуалната сопственост не дозволуваат големи отстапки од традиционалните решенија кои досега се понудени, од причина на постоење јавен интерес. Кандидатката укажува дека главното прашање на кое треба да се одговори во дисертацијата е она кое се однесува на определувањето на меродавното право и неговото место и улога во решавањето на споровите од интелектуалната сопственост пред меѓународна трговска арбитража. Така, прашањето кое се поставува е дали постојните правила кои се прифатени во меѓународното приватно право може соодветно да се применуваат и во односите на интернетот, или, пак е потребно нивно модификување? Во однос на работните хипотези, согласно со прифатената методологија за изработка на научни трудови од ваков вид, кандидатката во воведот наведува една основна и три посебни хипотези, кои се предмет на детална анализа во текстот на докторската дисертација.

Првата глава од докторската дисертација е насловена „**Вовед во интернет**“ (стр. 17-42). Во неа се анализирани основните прашања кои се поврани со интернетот. Излагањата во оваа глава тргнуваат од премисата дека напредниот развој на дигиталната технологија и интернетот придонесоа за развој и на многу области како производството, дистрибуцијата, односите помеѓу потрошувачите и слично, каде што постојните норми не се доволни за да ги опфатат сите односи. Кандидатката, оваа глава ја започнува со историски преглед на регулирањето на комуникациите и врз основа на увидот во богата литература која е користена, наведува дека најраното регулирање на комуникациите е имплементирано во поштенскиот систем, каде што се дозволувал монопол на еден поштенски сервис. Истовремено, посочува дека информатичката технологија во последните декади, тивко, но многу ефикасно измени различни сектори од човековиот живот: производството, научните истражувања, транспортот, здравственото осигурување, образованието, финансиските услуги и сл. Во однос на

самите почетоци на развојот на информатичката технологија, се наведува дека тие се многу скоромни. Впрочем, сè започна со „Абакус“, првата машина дизајнирана да изведува аритметички операции во 3000 година пр.н.е., машината за печатење на Јоханес Гутенберг во 15 век, па лизгачкиот линијар на Вилијам Оутхерд во 17 век, до работата на Блејз Паскал и Лајбниц во 17 век кои ја создале првата сметачка машина која може да се користи за широка употреба. Во однос на модерниот развој на информатичката технологија, се истакнува дека тој започнал со пионерската работа на сојузниците во Втората светска војна, при што таа била насочена кон дешифрирање на криптографитските пораки употребувани од Германците и Јапонците, со употреба на машината наречена „Колосос“, која била наменски дизајнирана. Кандидатката наведува дека поимот „интернет“ за прв пат е дефиниран од страна на Сојузниот совет за мрежи во САД во 1995 година како: 1. глобален систем кој е логички поврзан со глобален простор на единствени адреси кој се базира на интернетпротокол (ИП); 2. способен да поддржува комуникации со употреба на Трансмисионен контролен протокол / интернетпротокол (ТКП/ИП); 3. обезбедува, употребува или го прави достапно јавно или приватно големиот број на услуги кои се опишани во инфраструктурите за комуникација. Излагањата во оваа глава продолжуваат со анализа на регулирањето на Интернетот. Со оглед на фактот дека услугите на интернетот не ги врши самиот интернет, потребно е да се дефинираат учесниците на интернетот и нивните улоги. Па така, за учесниците на Интернет се користи и терминот „посредници“ и се дава преглед на стандардните дефиниции на терминот „посредник“. Во однос на основната инфраструктура на интернетот, наведено е дека се состои најчесто од рутери, пренесувачи и цевки кои се во сопственост на владини и приватни претпријатија чии компјутери се во целост поврзани на интернет. Врз основа на анализа на литературата, наведени се вкупно 11 карактеристики на интернетот. Во првата глава се разгледуваат и прашањата за улогата на ICANN, EURid и EU ADR правилата, кои имаат своја улога во делот на регулирање на интернетот и решавањето на споровите помеѓу различните чинители на интернетот. Излагањата во првата глава завршуваат со анализа на регулирањето на интернетот во Република Македонија. За таа цел, кандидатката врши анализа на МАРНет, установа која врши регистрирање и управување на доменот .mk и во поново време на доменот .mkd. МАРНет е дефинирана како јавна установа која врши дејност од јавен интерес, а која е основана од страна на Собранието на Република Македонија со усвојувањето на Законот за основање на Македонска академска истражувачка мрежа – МАРНет во 2010 година. За решавање на споровите кои произлегуваат во делокругот на работата на МАРНет, наведено е дека се користи правилникот за арбитражна постапка при МАРНет, кој го уредува начинот на разрешување на споровите меѓу регистрантите во постапката за регистрација и спорови помеѓу корисникот на доменот и трето лице за правото на користење на домен од трето лице. Понатаму, детално се анализира арбитражната постапка според наведениот правилник и се врши компаративна анализа со UDRP и EURid- правилата за решавање на споровите. На крајот од првата глава, кандидатката заклучува дека иако работата на МАРНет наликува на многу сегменти на онаа на ICANN и EURid, правилата за решавање на споровите содржат големи разлики и предлага правилникот на МАРНет да биде соодветно новелиран, со што ќе се зголеми и транспарентноста на МАРНет при решавањето на споровите.

„Дефинирање на клауд базите“ (стр. 43-62) е насловот на **втората глава** од докторската дисертација и во неа се врши дефинирање на клауд базите, економското значење на клауд системот, клауд системот во Република Македонија и во САД и се дава преглед на правните проблеми кои произлегуваат од користењето на клауд базите. Најпрво, кандидатката го дефинира концептот на клауд базите, користејќи ја дефиницијата дадена од страна на Американскиот национален институт за наука и технологија. Согласно со нивната дефиниција, системот на клауд базите се дефинира како „модел кој дозволува различни, соодветни и на-барање дозволиви пристапи до мрежата на поделени компјутерски ресурси кои можат да бидат брзо достапни и управувани со

вклучување на минимален менаџмент на оној кој ги пружа овие услуги (“клауд сервис провајдерот”). Понатаму, кандидатката истакнува дека клауд системот, всушност, работи на преземање на технологија, услуги и апликации кои постојат на интернет и нивно претварање во алатка за „самопослужување“. Со цел една услуга да се смета за „клауд“ се вели дека таа треба да ги има следниве карактеристики: самопослужување кое се остварува само по барање, широка мрежна достапност, поврзување на ресурсите, рапидна еластичност и оптимизирана услуга. Излагањата во оваа глава продолжуваат со анализа на составните делови на клауд системите (изразено преку три нивоа – инфраструктурно, платформно и корисничко), моделите на клауд базите (јавни, приватни и хибридни клауд бази) и економското значење на клауд системот. Понатаму се анализираат клауд системите во САД и во Република Македонија. Најпрво, се анализираат клауд системите во Република Македонија, преку анализа на Унет клауд, а потоа се анализираат клауд системите на Google и Microsoft во САД. Предмет на елаборација на Унет клаудот е инфраструктурата која според кандидатката се состои од врвни компоненти кои гарантираат висока расположливост, безбедност и економичност. Во рамките на својот систем, наведено дека Унет ги нудат следниве услуги: 1. клауд хостинг на виртуелни приватни сервери, 2. клауд хостинг на хибридни приватни сервери и 3. дедицирани сервери. Секоја од наведените услуги е подложна на критичка опсервација од страна на кандидатката и дадени се соодветни препораки за кој тип на корисници тие се препорачуваат. Во однос на клауд системите на Google и Microsoft во САД, најпрво се наведува дека станува збор за калуд системи за кои не постојат јавно достапни информации во однос на нивната инфраструктура, респонзивност на системот и начинот на нивното функционирање, со оглед на фактот дека станува збор за трговска тајна. Од тие причини, наведените клауд системи во САД се анализираат од технички аспект, преку претставување на апликациите кои ги нудат. Според податоците со кои располага кандидатката, се заклучува дека речиси сите клауд провајдери нудат слични услуги, но начинот на нивното изразување е разичен. При тоа значајно е да се напомене дека системот на калуд не е без недостатоци и затоа тој континуирано се надградува од страна на клауд провајдерите. Во оваа глава, кандидатката исто така посочува на предностите и ризиците при користењето на клауд базите. Од една страна, главната предност од користењето на калуд базите се наоѓа во економските карактеристики и можноста за максимално искористување на предностите кои ги нуди информатичката технологија. Безбедноста на податоците кои се чуваат на клауд базите исто така кандидатката ја наведува како предност. Имено, најчесто базите се структурирани на таков начин да има голем број на процесори кои извршуваат периодично автоматско зачувување на податоците на различни места. Како посебна предност се наведува и намалувањето на трошоците за енергија за сметка на традиционалниот начин на процесирање на податоците, затоа што серверите на клауд базите се поставени на места со ниска температура со цел да се избегне користење на уреди за разладување на просторот. Од друга страна, постојат и ризици од користење на клауд базите, кои кандидатката ги класифицира во две групи, и тоа: ризици за корисниците и ризици за провајдерите. Како ризици кои се однесуваат на корисниците, анализирани се ризиците поврзани со безбедноста на податоците заради нивната физичка достапност до корисниците, потоа ризиците поврзани со миграција од една на друга клауд база и на крај ризикот од банкрот (инсолвентност) на клауд провајдерот. Тука, кандидатката го анализира прашањето дали во случај на банкрот на клауд провајдерот корисникот ќе може да пристапи до своите податоци доколку нема направено копија од нив, односно доколку тие се наоѓаат само на серверите на клауд провајдерот? За разлика од ризиците кои ги имаат корисниците на клауд базите во поглед на безбедноста на нивните податоци, се наведува дека клауд провајдерот е соочен со уште поголем ризик од добивање на вируси, спам пораки или употреба на клауд базата за чување на податоци кои се со т.н. погрешна цел. На крајот на втората глава се дава детален преглед на правните проблеми кои произлегуваат од користењето на клауд базите.

Третата глава, насловена „Договори за користење на клауд базите“ (стр. 63-102), ги анализира видовите на договори за користење на клауд базите, со цел да одговори на прашањето дали се потребни специфични правни норми со кои ќе се регулира користењето на клауд базите? За таа цел, најпрво се анализира општата теорија за договорите и нивното дефинирање во облигационото право, преку нивните три основни белези по кои се разликуваат од другите облигациони односи. Воедно, се анализира и начелото на слобода на договарањето како основно начело на договорното право. Ова начело, во македонскиот правен систем е уредено во членот 3 од Законот за облигационите односи според кој „Учесниците во прометот слободно ги уредуваат облигационите односи во согласност со Уставот, законите и добрите обичаи“. Според кандидатката, овој член во суштина ги определува границите на слободата при уредувањето на облигационите односи, што означува дека начелото на слобода на договарањето има релативен, а не апсолутен карактер. Во однос на договорите за клауд, се наведува дека тие ги содржат истите елементи и поминуваат низ фазите како и секој друг вид на договор кој се склучува во физичката средина. Воедно, се истакнува дека анализираниот концепт на клауд системот не значи дека начелото на слобода на договарањето е нарушено, туку тоа се изразува на начин што секој правен субјект има слобода дали воопшто ќе стапи во одреден договорен однос или не. Доколку корисникот се одлучи да склучи договор за користење на калуд база, самиот го избира својот договорен партнер (клауд провајдер), најчесто преку прифаќање на неговата веќе дадена понуда, а поретко и со директни преговори. Во однос на општите услови на договарањето, кандидатката истакнува дека тие претставуваат унапредување на трговското договорно право, затоа што со нив општиот концепт и апстрактните формулации на законските прописи се дополнуваат со специфични орееди кои се прилагодуваат на специфичните потреби на одредена деловна дејност. Односно, со примена на општите услови на договорите се стандардизира содржината на договорите. Централно место во втората глава зазема анализата на клауд договорот. Излагањата најпрво започнуваат со анализа на процесот на склучување на договор на интернет и специфичностите кои се разгледувани од објективна и субјективна страна. Кандидатката детално елаборира дека кога станува збор за договорите за клауд најчесто се користи терминот „Општи услови на договорот“, кој се однесува на условите согласно со кои се заснова односот помеѓу корисникот и клауд провајдерот. Во однос на клауд услугите се наведува дека кога тие се предмет на договорот, постојат одредени клаудули кои се релевантни за провајдерот и за корисникот. Тука станува збор за промените на клауд услугите; флексибилните одредби за цената, посебно кај рамковните клауд договори; паушално определениот надомест на штета, пресметан често по пат на мултиплицирање на цената; ограничување или исклучување на одговорноста на клауд провајдерот по однос на нематеријалната штета како и ограничување или исклучување на одговорноста на клауд провајдерот по однос на повреда на договорните одредби. Понатаму, кандидатката врши класификација на договорот за клауд во системот на постоечките видови на договори. Се елаборира дека од правна гледна точка, согласно со предметот на клауд договорот, постојат повеќе типови на класични граѓанскоправни договори под кои клауд договорот може да се подведе, како и некои типови на модерни договори. Врз основа на направениот увид во литературата и во договорите кои кандидатката ги има за предмет на анализа, се елаборира дека во принцип станува збор за договор каде што се нудат клауд услуги кои се всушност комбинација од он лајн искористување на софтвер, пристап кон одредена платформа за развој на софтвер и искористување на капацитетите за чување на простор. Со цел да се изврши стандардизирана локализација на договорот за клауд во постојниот систем во Република Македонија, Европската Унија и САД, во оваа глава предмет на елаборација се следниве договори: договор за продажба, договор за дело, договор за закуп, договор за услуга и договор за лиценца. За сите од наведените договори, кандидатката нуди соодветна анализа во кој обем може да се подведе договорот за клауд и дали и зошто тој може соодветно да се класифицира како еден од овие договори. Излагањата во оваа глава завршуваат со ставовите на кандидатката во однос на идните очекувања од клауд договорите. Се

заклучува дека поголемиот број на клауд провајдери ќе се обидат колку што е можно повеќе да ја ограничат или исклучат својата одговорност во поглед на договорот за користење на клауд. Од тие причини, речиси сите клауд провајдери задржуваат право да ги менуваат договорите еднострано без притоа да имаат каква било обврска кон корисниците. Кандидатката смета дека провајдерите ќе започнат и процес на локализација на нивните договори и на таков начин ќе ги приспособат на националните законодавства на различни држави, сепак задржувајќи го арбитражниот начин на решавање на спорите како доминантен метод на решавање на спорите.

Во **четвртата глава** насловена „**Интелектуална сопственост**“ (стр. 103-142), кандидатката своето внимание го насочува кон расветлување на проблематиката на интелектуалната сопственост. Најпрво се дефинира интелектуалната сопственост, користејќи стандардни критериуми и приоди, а воедно се истакнува и дека предмет на правата на интелектуалната сопственост се општествените односи настанати по повод нематеријални (интелектуални) духовни творби, како резултат на креативна активност во индустријата, науката, книжевноста и уметноста. Предмет на анализа на четвртата глава се и настанувањето и развитокот на правото на интелектуалната сопственост и правната природа природа на правата од интелектуална сопственост. Кандидатката прашањето за правната природа на правата од интелектуална сопственост го објаснува со помош на следниве теории за кои елаборира дека имаат извршено најголемо влијание врз формирањето на современиот концепт на правата од интелектуалната сопственост: теорија за интелектуални права, теорија за нематеријални права, теорија за природното право, теорија за сопственоста, монополска теорија, договорна теорија, теорија на стимулација и награда, теорија за клиентела, дуалистичка и монистичка теорија за авторското право. Излагањата во оваа глава продолжуваат со анализа на авторското право и сродните права. Најпрво, се дава поимно определување на авторското право и се врши генеричка анализа на потеклото на поимот „авторско право“. Исто така, кандидатката дава и разграничување на поимите авторско право од сродните права, кои како што се познати во теоријата, се групирани околу авторското право и се однесуваат на правата на посредниците во продукцијата, снимањето или дистрибуцијата на делата. Во однос на правата од индустриска сопственост, кандидатката за целите на својата докторска дисертација, за предмет на обработка ги има патентите, трговските марки и трговските тајни. Наведните права од индустриска сопственост се елаборирани на детален начин со давање на целосен преглед на материјалното право кое ги регулира правата од индустриска сопственост. Во продолжение, елаборирани се повредите на правата од интелектуална сопственост и тоа повредите на авторските и сродните права и повредите на правата од индустриската сопственост. Кандидатката заклучоците во однос на повредите на правата од интелектуалната сопственост ги извлекува преку проучување на судската практика, како домашна така и странска. На самиот крај од оваа глава, кандидатката се осврнува на одговорноста на клауд провајдерите за повреда на правата од интелектуалната сопственост, при што заклучува дека согласно позитивните законски прописи, најсоодветен начин на обезбедување на заштита, а воедно и обезбедување на одговорност на клауд провајдерите е преку тужба за престанок на вршење на дејствијата со кои се врши повредата на некое право од интелектуална сопственост.

Предмет на елаборација во **петтата глава** („**Извори на правото**“, стр. 143-172) се изворите на правото за регулирање на правата од интелектуалната сопственост на Интернет. Согласно прифатената класификација на изворите на правото, кандидатката врши поделба на формалните извори на правото на две групи и тоа: внатрешни (национални) и меѓународни. За да се постигне поголем преглед на изворите на правото, кандидатката врши компаративна анализа на изворите на правото на Европската Унија, Република Македонија и Швајцарија. Најпрво, елаборирани се изворите на правото на Европската Унија, и тоа: Регулативата Рим I, Регулативата Рим II, изворите на правото на Европската Унија од областа на правото на интелектуална сопственост и регулирање на односите во он лајн средина и одлуките на Европскиот суд на Правдата. Изворите

на правото на Европската Унија се елаборирани преку користење на стандарден научен метод на определување на полето на примена и анализа на одредбите кои содржат правила за регулирање на правото на интелектуалната сопственост. Излагањата во оваа глава продолжуваат со обработка на изворите на правото на интелектуалната сопственост во Република Македонија. Кандидатката дава детален преглед на внатрешните и меѓународните извори на правото на Република Македонија. На крајот од петтата глава, даден е преглед на изворите на правото на интелектуалната сопственост во Швајцарија како држава која има еден од поразвиените системи на меѓународно приватно право.

Шестата глава, насловена „Поим на меѓународна трговска арбитража“ (стр. 174-238) ги анализира основните прашања на арбитражата како метод за алтернативно решавање на споровите. Најпрво, се елаборира историската генеза на развојот на арбитражата како адјукативен начин на решавање на споровите, а потоа се дефинира и самиот поим на меѓународна трговска арбитража. Во однос на самиот поим на меѓународна трговска арбитража, кандидатката, врз основа на увидот во литературата, издвојува шест дефиниции за кои смета дека најсоодветно ја дефинираат арбитражата. Излагањата во оваа глава продолжуваат со анализа на теориите за правната природа на арбитражата, при што се објаснуваат четирите теории кои ги познава правната теорија и законодавството: договорната теорија, јурисдикционата теорија, мешовитата (хибридна) теорија и автономната теорија. За секоја од анализираните теории се изведуваат соодветни заклучоци во однос на предностите и недостатоците кои ги има секоја од теориите. Во рамките на шестата глава, посебен предмет на анализа е арбитражната спогодба. Кандидатката елаборира дека арбитражната спогодба е основата на секоја арбитражна постапка, која не само што ја обезбедува правната основа за арбитражното решавање на споровите, туку и ги определува условите под кои една арбитражна постапка може да се одвива. Во продолжение на текстот се анализира прашањето за полноважност на арбитражната спогодба. За таа цел се анализира прашањето за формалната и материјалната полноважност на арбитражната спогодба, како и прашањето за арбитрабилност. Наведените прашања се анализираат низ призмата на Њујоршката конвенција од 1958 година, УНЦИТРАЛ модел законот од 1985 година (2006 година), Законот за меѓународно приватно право на Република Македонија, Законот за меѓународна трговска арбитража на Република Македонија, како и правни акти на повеќе држави во светот. Централен предмет на анализа во оваа глава е прашањето за арбитрабилност на споровите од интелектуалната сопственост. Целта на анализата е да се даде одговор на прашањето дали може за споровите за правата од областа на интелектуалната сопственост страните да договорат меѓународна трговска арбитража? Заклучоците кандидатката ги изведува преку користење на т.н. двоен тест за арбитрабилноста – 1. Дали станува збор за права со кои странките слободно располагаат? и 2. Дали постои исклучива надлежност на суд на Република Македонија? На крајот од оваа глава, кандидатката го анализира прашањето за арбитражите, односно бројот на арбитражи, именувањето на арбитражи и престанувањето на должноста на арбитер.

Меродавното право за суштината на спорот пред меѓународната трговска арбитража избрано од странките е предмет на анализа на **седмата глава** („Меродавно право за суштината на спорот пред меѓународната трговска арбитража избрано од странките е предмет на анализа на седмата глава“, стр. 239-321). Во оваа глава, кандидатката врши детална анализа на автономијата на волјата на странките во делот на изборот на меродавното право за суштината на спорот. Најпрво, кандидатката елаборира дека за разлика од националните судови, меѓународната трговска арбитража има за цел да обезбеди предвидливост во поглед и на материјалното и на процесното право, често пати преку комбинирање на клаузули за избор на маеродавно право со арбитражниот договор. Потоа, се дава преглед на историскиот развој на автономијата на волјата како основен принцип на договорното право, кој потоа се прифатил и во меѓународното приватно право. Излагањата продолжуваат со анализа на меѓународно приватно правната теорија за автономијата на волја и тоа преку елаборации на колизионоправното и материјалноправното гледиште. Кандидатката

во овој дел истакнува дека во меѓународно правната теорија автономијата на волја не егзистира без ограничувања. Во смисла на ограничувањата се разгледуваат границите на автономијата на волја, односно конекситетот, цепењето на договорот и јавниот поредок. Врз основа на увидот во литературата, даден е и целосен компаративен преглед на автономијата на волјата во меѓународното приватно право, со посебен акцент на европското меѓународно приватно право за договори и вондоговорна одговорност. Централен предмет на анализа во седмата глава е автономијата на волјата на странките во меѓународната трговска арбитража. Кандидатката поаѓа од пермисата дека кога станува збор за меѓународната трговска арбитража, автономијата на волјата на странките за избор на меродавното право за суштината на спорот се сфаќа во наширока смисла на зборот, односно доколку странките имаат можност слободно да го определат методот на решавање на спорот, тие треба да можат и да го определат меродавното материјално право или правни правила кои трибуналот треба да ги примени за да го реши спорот. Од тие причини, според кандидатката, поголемиот број на модерни арбитражни закони и правилници не ги ограничуваат странките на избор на „право“, туку дозволуваат и избор на „правни правила“, при тоа отстапувајќи од класичното сфаќање за примена на автономијата на волјата. Во продолжение на текстот се врши детална елаборација на прашањето за можност за избор на правни правила и што означува терминот „правни правила“. На крајот од оваа глава, кандидатката се задржува на можноста за избор на *lex mercatoria* и улогата на јавниот поредок при изборот на меродавното право.

Осмата глава, насловена **„Меродавно право за суштината на спорот пред меѓународна трговска арбитража определено од арбитрите“** (стр. 322-365), за предмет на обработка ја има ситуацијата во која странките пропуштиле да изберат меродавно право, и тие треба да се определи од страна на арбитрите. Во оваа глава кандидатката елаборира дека орпеделувањето на меродавното право за суштината на спорот во меѓународната трговска арбитража е процес кој се одвива во три чекори, по што следува анализа на секој од трите чекори. Кандидатката заклучува дека доколку странките не избрале меродавно право или не посочиле метод на определување на меродавното право, тогаш се отвараат повеќе можности за трибуналот при изборот на меродавното право за суштината на спорот. Во отсуство на избор на право од страна на странките, овластувањата на арбитражниот трибунал се протегаат и на тоа истиот да ги определи правилата со кои ќе се определи меродавното право, што во суштина се сведува на продолжување на принципот на автономија на волја на странките. Излагањата продолжуваат со анализа на прашањето кое го поставува кандидатката – дали арбитрите се архитекти или само фотографии на правото кое треба да се примени? Врз основа на увидот во богата литература и арбитражна практика, кандидатката ги анализира методите за определување на меродавното право за суштината на спорот при што методите ги класифицира во следниве групи: 1. Индиректен метод за определување на меродавно право, 2. Директен метод за определување на меродавно право, 3. Доктрината „*trunc commun*“ и 4. Решавање на спорот „*ex aequo et bono*“. Излагањата во оваа глава кандидатката ги завршува со давање на идни насоки при определување на меродавното право за суштината на спорот од страна на арбитрите, во споровите поврзани со клауд базите.

Последната глава, насловена **„Погрешно утврдено (определено) меродавно право за суштината на спорот како основ за побивање на арбитражната одлука“** (стр. 366-392), ги анализира прашањата поврзани со арбитражната одлука, а кои се од интерес за предметот на оваа докторска дисертација. Излагањата почнуваат со определување на поимот на арбитражната одлука и анализирање на ефектите и последиците од погрешно утврденото (определено) меродавно право. Потоа, кандидатката врши детална анализа на причините заради кои може да се поништи една арбитражна одлука. За таа цел, кандидатката ги анализира основите наведени во УНЦИТРАЛ модел законот и изведува соодветни заклучоци. На крајот од оваа глава се елаборира признавањето и извршувањето на странските арбитражни одлуки. Според прифатените критериуми во

меѓународното арбитражно право, кандидатката ја анализира Њујоршката конвенција од 1958 година и ги елаборира условите кои се наведени во Конвенцијата, а кои се однесуваат на признавањето и извршувањето на странските арбитражни одлуки. Во оваа глава, анализирани се и голем дел на судски одлуки, поврзани со признавањето и извршувањето на странските арбитражни одлуки.

Во **заклучните согледувања**, кандидатката ги сумира заклучоците до кои е дојдено при проучување на прашањата изложени во тезата, критички се осврнува врз определени решенија, а воедно и предлага и формулира препораки по однос на изложените проблеми.

Предмет на истражување

Главното прашање кое е предмет на анализа во оваа докторска дисертација е определувањето на меродавното право *и нејовото место и улога во решавањето на споровите од интелектуална сопственост пред меѓународна трговска арбитража*. Имено, не е спорно дека постојните правила за определување на меродавното право се применуваат и во односите на интернет. Прашањето кое се поставува е дали овие постојните правила треба да се модификуваат и на каков начин или тие можат да се применат успешно и за овој вид на спорови. Од друга страна бројот на меѓународните и националните пишани извори на правото на интелектуална сопственост поврзани со односите на интернет, а воедно и клауд базите, е *мал и проблематичен од повеќе аспекти*. Оттаму, анализите што се спроведени во текот на изработката на текстот на докторската дисертација имаат за цел да го утврдат токму ова – *значењето, улогата, фокусирањето, регулирањето и примената на нормите на правото на интелектуална сопственост, меѓународното приватно право и арбитражното право*.

Дополнително, предмет на оваа дисертација е и начинот на обезбедување на арбитражна заштита во ситуација на повреда на правата од интелектуална сопственост на клауд базите. Па така, оваа дисертација се фокусира на меѓународната трговска арбитража како сè почест начин на решавање на споровите. Целта на оваа анализа е да се докаже тезата дека со еволуцијата на општествените односи (каде спаѓаат и правните односи) се наметнува и потребата од сè почеста употреба на арбитражата како средство за решавање на споровите во дигиталниот свет. Тргувајќи од самите карактеристики на арбитражниот начин на решавање на споровите, предметот на оваа дисертација е во насока на поедноставување на заштитата на носителите на правата од интелектуална сопственост и обезбедување на поголема правна сигурност и предвидливост преку постојните методи на детерминирање на меродавното право за суштината на спорот.

На крајот, истражувањето ги сублимира теоретските наоди и компаративните сознанија екстраполирајќи ги во правниот систем на Република Македонија. Овој приказ влијае врз финалните наоди и заклучоци кои *de lege lata* ги обликуваат, но тој и придонесува во обликувањето на финалните препораки, кои ќе овозможат *de lege ferenda* регулирање на „нестандардните“ односи во дигиталното општество и во Република Македонија.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Прашањето за определување на меродавното право за клауд базите во постапка пред меѓународна трговска арбитража е прашање кое за прв пат се истражува во Република Македонија. Истото прашање сè уште не е доволно анализирано ниту во светската теорија за меѓународната трговска арбитража, со што се создава ситуација во која не постојат доволно податоци дали е потребно да се издвојат посебни правила со кои ќе се регулира изборот на меродавното право за клауд базите или, пак, е доволно да се користат стандардните правила за определување на меродавно право.

Краток опис на применетите методи

Доминантниот метод кој се користи при изработката на дисертацијата е *компаративниот и дескриптивниот* метод. Ваквиот пристап е наложен од повеќе фактори. Прво, регулирањето на односите во клауд средината е креација на автономното право. Со други зборови, нормите кои служат како регулатор на деловната активност и правата и обврските на страните кои произлегуваат од активностите на клауд базите не се експлицитно регулирани во позитивните законски прописи, па од тука се смета дека се применуваат трговските обичаи, востановената практика помеѓу субјектите, па дури и формуларните договори и општите услови на договорот. Од друга страна, начинот на определување на меродавното право е експлицитно предвиден во националните закони. Сепак, статус на извори за уредување на односите имаат и определен сет на правила донесени од меѓународни тела, како и судските и арбитражни одлуки. Поради сè ова, компаративниот метод ги опфаќа како националните законодавства, така и различните сетови меѓународни правила и обичаи за определување на меродавното право за споровите од интелектуалната сопственост на клауд базите пред меѓународна трговска арбитража, а дескриптивниот метод е употребен со цел попрецизно да се опишат различните правни системи и правила кои се анализирани во оваа докторска дисертација.

Покрај доминантната употреба на споредбениот метод, при анализите што се вршат во докторската дисертација се користат и други методи. Во насока на расветлување на развојните етапи на овие односи, како негов посебен дел се користи *историскиот* метод. Анализата на позитивните и негативните страни на употребата на клауд базите и еволуцијата на арбитражното решавање на споровите, а со тоа и на теориите за определување на меродавното право, се базира пред сè на социолошки пристап. При елаборацијата на примената на општото учење на облигациите, интелектуалната сопственост и меѓународното приватно право во контекст на арбитражното решавање на споровите се користи *догматскиот* метод. Анализите на правните прописи и правни извори се вршат со примена на *аналитичко-синтетичкиот* метод. Практичните аспекти на користењето и проблемите поврзани со определување на меродавното право, како и решавањето на споровите се поддржани преку *анализа на националната и меѓународна арбитражна практика*. *Методот на компилација* овозможува анализа и споредба на досегашните искуства и ставови на различни реномирани теоретичари, селектирајќи ги нивните трудови кои соодветствуваат со конкретната проблематика на истражувањето. Методот на компилација, воедно претпоставува и „конфронтирање“ на различни видувања, теории и постулати на поединечни автори кои ќе придонесат кон градење на автентични и оригинални ставови во креирањето на финалните заклучоци. *Методите на индукција и дедукција*, доминираат во поставувањето на хипотезите и основните контури на дисертацијата. Тие имаат и централно значење при донесувањето на заклучоците и констатациите за научниот придонес кој ќе го понуди ова истражување. Конечно, сумирањето на резултатите на целокупното истражување и научната анализа се врши со помош на *дијалектичкиот* метод.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Оваа анализа резултира со *комплишна презентација на правното уредување* на односите на интернет преку клауд базите во споредбено-правна смисла. Дисертацијата ја аргументира потребата од самостојно регулирање на односите кои произлегуваат од користењето на клауд базите, а особено во насока на што е можно попрецизно определување на меродавното право при настанување на спорови поврзани со интелектуалната сопственост. Оваа самостојност би значела дека ваквите односи не претставуваат сложена договорна категорија, ниту *sui generis* договор, туку претставуваат комбинација од повеќе именувани договори познати во облигационото право. Регулирањето на овие односи треба да се бара во основните правни норми познати во различните правни системи. Решавањето на споровите кои произлегуваат од правото на интелектуална сопственост исто така треба да биде насочено кон употреба на основните правни правила за определување на меродавно право. Имајќи го претходно кажаното предвид, резултати сутерираат

дека овој тип на спорови треба да се анализираат како посебни општествени појави и правни институти, но со примена на веќе постојните правни правила.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Ана Пепељугоска со наслов **МЕРОДАВНОТО ПРАВО ЗА СПОРОВИТЕ ЗА ПРАВАТА ОД ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОПСТВЕНОСТ НА КЛАУД (CLOUD) БАЗИТЕ ПРЕД МЕЃУНАРОДНА ТРГОВСКА АРБИТРАЖА**, претставува истражување во областа на правото на интелектуална сопственост и меѓународното арбитражно право. Изработката на темата на оваа докторска дисертација резултира со создавање на самостојно научно дело кое придонесува за развој на науката за меѓународното арбитражно право и правото на интелектуалната сопственост од една страна, а од друга страна дава можност на секој кој се занимава со арбитражната практика да има целосен детален предмет за начинот на кој треба да ги советува клиентите, но и како да постапува во специфичните спорови повзани со клауд базите во постапките пред меѓународната трговска арбитража.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Ана Пепељугоска, со наслов **МЕРОДАВНОТО ПРАВО ЗА СПОРОВИТЕ ЗА ПРАВАТА ОД ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОПСТВЕНОСТ НА КЛАУД (CLOUD) БАЗИТЕ ПРЕД МЕЃУНАРОДНА ТРГОВСКА АРБИТРАЖ**, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила следниве рецензирани истражувачки трудови:

1. Ana Pepejugoska, Valtentin Pepeljuginoski, "The Interaction between Priority and Novelty as Fundamentals for Patent Protection", *ILIRIA International Review*, vol 7., number 1, 2017, стр. 152-168;
2. Ana Pepejugoska, Valtentin Pepeljuginoski, "Social Media and the Challenges to Intellectual Property Law", Faculty of Law Justinianus Primus Skopje, *Iustinianus Primus Law Review* vol. 14, 2017, Skopje, стр. 1-20;
3. Ana Pepejugoska, Valtentin Pepeljuginoski, "Certain Data Privacy Issue in the Cloud Computing Environment from Macedonian Perspective - A Comparative Analysis of legislation", *ZEuS no. 1/2016, Nomos*, стр. 109-132;
4. Ana Pepejugoska, Valtentin Pepeljuginoski "Jurisdictional issues, conflict of laws or alternative dispute resolution of disputes that related to the infringement of the intellectual property rights on the social media platforms", *Iustinianus Primus Law Review* vol. 11, 2015, Skopje, стр. 1-20.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изложениот приказ и дадената оцена, Комисијата констатира дека се работи за докторска дисертација што ги задоволува сите критериуми за подготвување на самостојни научни трудови од ваков вид, предвидени со соодветната законска регулатива и со актите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Со оглед на наведеното, Комисијата со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката **м-р Ана Пепељугоска** со наслов **Меродавното право за споровите за правата од интелектуалната сопственост на клауд (cloud) базите пред меѓународна трговска арбитража**.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Поликсена Гавроска, претседател с.р.

Проф. д-р Тони Дескоски, ментор с.р.

Проф. д-р Јадранка Дабовиќ Анастасовска, член с.р.

Проф. д-р Татјана Зороска Камиловска, член с.р.

Проф. д-р Давор Бабиќ, член с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

**ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „КАЗНЕНОПРАВЕН СТАТУС
НА ЗАШТИТЕНИТЕ СВЕДОЦИ ВО БОРБАТА СО ТЕШКИТЕ ФОРМИ НА
КРИМИНАЛИТЕТ” ОД М-Р НАТАША ТОДОРОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА
ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ” ВО СКОПЈЕ**

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први” при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, на седницата одржана на 1.6.2017 година, донесе Одлука со која се формира Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација на кандидатката **М-Р НАТАША ТОДОРОВСКА** со наслов **КАЗНЕНОПРАВЕН СТАТУС НА ЗАШТИТЕНИТЕ СВЕДОЦИ ВО БОРБАТА СО ТЕШКИТЕ ФОРМИ НА КРИМИНАЛИТЕТ**, во состав: акад. проф. д-р Владо Камбовски-ментор, проф. д-р Никола Тупанчески, проф. д-р Гордана Бужаровска, проф. д-р Гордан Калаџиџев и проф. д-р Тодор Витларов. Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први” во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Анализа на трудот

Докторската дисертација подготвена од кандидатката м-р Наташа Тодоровска, со наслов „Казненоправен статус на заштитените сведоци во борбата со тешките форми на криминалитет”, содржи 399 страници комјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, со вкупно 700 фусноти и 350 библиографски единици, меѓу нив монографии, учебници, научни трудови, статии, извештаи на меѓународни, регионални и национални организации, меѓународни документи и збирка на акти, национални прописи и прописи на странски казнени законодавства, судска практика на домашни, странски и меѓународни судови и интернет-ресурси.

Покрај воведот, заклучните согледувања и изнесените препораки, материјата во дисертацијата е структурирана во три дела, логично систематизирани во поглавја, точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на содржината која е обработена во истражувањето.

Првиот дел на трудот е поделен на две глави. Во **воведот**, на мошне илустративен начин се дадени воопштени информации за темата која е предмет на истражување, дефинирани се предметот и целите на истражувањето, како и методолошките алатки

применети за таа цел. Натаму, во него се елаборира системот на излагање што се имплементира во докторската дисертација. На ова место, всушност, се дефинираат теметските целини што ќе се разгледуваат во секоја од главите. Основната цел на кандидатката е преку анализа на правната регулатива на компаративно и национално ниво и на меѓународните стандарди, како и по пат на емпириска, егзактна проверка на поставените тези и на изнесените ставови, да ги прикаже аномалиите на употребата на ова доказно средство, како и да се постават одредници кои треба да послужат како основа за иновирање на системот на доказни средства во Република Македонија и зајакнување на положбата на заштитениот сведок.

Втората глава насловена **Криминално политички осврт**, е поделена во пет подглави. Првата подглава со наслов **Поим и развој на системот на казнена правда** дава осврт на еволутивниот пат на општествените сфаќања за развојот на заштитната функција на казненото право како основа за развој на начинот и видот на докажувањето во кривичната постапка. Свртувањето на казненото право кон заштитата на поединецот и неговите добра е акцентирано со јасното дефинирање на основните начела на казненото право во духот на демократската правна држава. Фокусот е ставен на тоа дека усвојувањето на новото казнено законодавство претставува составен дел и основна претпоставка за длабоките промени на општествениот, политичкиот и економскиот систем. Основната цел на општествената реформа е поместување на средиштето на политичкиот систем кон човековите слободи и права, природни и неограничени со некаков авотритарен концепт на државата. Во втората подглава, насловена **Поим и еволуција на поимот сведок во системот на доказни средства**, е отсликан развојот на сведокот како доказно средство во акузаторната постапка, па продолжува со анализа во инквизициска кривична постапка за на крај да даде осврт на развојот во мешаната кривична постапка. Третата подглава, насловена **Општи карактеристики на поимот сведок**, е посветена на разработка на поимот сведок низ компаративните решенија и во Република Македонија. Тука се врши поделба на сведоците и притоа се дава дефинирање и теоретски приказ на видовите сведоци кои можат да уживаат заштита според националното законодавство, што е всушност и предмет на истражување на трудот. Во продолжение, токму тргнувајќи од потребата, видот и начинот за заштита на сведоците се дава осврт на личноста на сведокот преку негова анализа, како и запознавање со него, со цел да се постават основите за определување на мерките за заштита. Во четвртата подглава се разработува **Развојот и дефинирање на формите на зајлашување на сведоците**. Оваа подглава е одредница за поимите застрашување, заплашување и

вознемирување и нивното дефинирање во компаративните решенија и националната легислатива. Секако, посебно внимание заслужува анализата на појавните форми на заплашување, како и нивниот емпирискиот приказ преку една анализа направена од Центарот за проучување на силата и помирувањето (The Center for the study of Violence and Reconciliation – CSVR) преку која се илустрира комплексноста на заплашување на сведоците која е направена во 2003 и покрива 450 сведоци. Оваа подглава се заокружува со препознавање на заканата како основа за следната поглава под наслов ***Пошреба од заштитата на сведоците***. Заштитата на сведоци претставува севкупност од законски решенија кои се однесуваат на процесната заштита на сведокот, вонпроцесната заштита на сведокот, казнување на опструкцијата на правдата, заштита од виктимизација и др. Заштитата на сведоци се однесува на нивна заштита во судот, надвор од судот и нивна поддршка. Таа вклучува: основна заштита пред судењето, заштита во текот на постапката со примена на специјални техники на интервјуирање, специјален начин на учество на сведокот во постапката и специјални мерки за заштита во корист на сведокот или лицата кои се во близок однос со него/неа, кои не учествуваат во постапката.

Вториот дел насловен како ***Заштитениот сведок во современото казнено законодавство*** е поделен во две глави. Првата глава е посветена на анализа на ***Системот на заштитата на сведоците***. Системот за заштита на сведоци треба да биде набљудуван во поширок контекст на правото на секој поединец за безбедност од напади или закани од кој било вид. Основниот критериум за поставување на одредено лице во специфична категорија на сведок под закана го опфаќа типот на криминал, односот со престапникот, односот кон сторителот на кривичниот акт и самиот акт, и нивната особена улога во собирањето на докази. Сите овие критериуми анализирани заедно, особено видот на кривичното дело, треба да ги охрабри органите на прогон сериозно да ја земат предвид заканата како реална и сериозна можна причина која ќе го спречи сведочењето. Во овој дел се дава осврт на поимите заплашени, загрозени и заштитени сведоци. Покрај поимот на заштитени сведоци се објаснуваат и видовите на заштитени сведоци, односно се врши анализа на појмовното определување и начинот на заштита на жртвата, соработникот на правдата како и поволности за сведоците кои соработуваат со правосудните органи, блиското лице и заштитено лице. Втората подглава насловена како ***Процесната положба на сведокоот наспроти заштитениот сведок*** е посветена на анализата на одредбите од Законот за кривична постапка од 1997 година и Законот за кривична постапка од 2010 година кои се однесуваат на сведокот и заштитата на сведокот. Во овој дел се прави разлика меѓу заштитата на сведокот наспроти заштитениот сведок. Мерките за

заштита се однесуваат на неутрализирање на примената на насилство или застрашувањето на сведокот со ставање во изглед на некое идно зло за неговите добра или доброта на неговото семејство. Може да се работи не само за актуелно насилство или закана, туку и за потенцијалната закана, што е последица на самото постоење и моќ на некоја разгранета криминална организација, против која лицето треба да сведочи. Тоа значи дека можноста за заштита не значи и заштита на сведокот. Напротив сведокот треба да почувствува загрозеност по себе или своето здравје, како и по животот и здравјето на своите блиски. Откако ќе се утврди потребата за заштита таа треба да биде применета. Во продолжение се разработува казненоправната заштита на сведоците, процесната и вонпроцесната заштита на сведокот преку компаративни решенија и решенијата во националното законодавство. Казненоправната заштита на сведоците подразбира инкриминирање на застрашувањето и насилството врз сведоците. Процесната заштита ја предвидува Законот за кривична постапка, а вонпроцесната заштита ја утврдува Законот за заштита на сведоците, кои конкретно ја утврдуваат материјата што се однесува за заштита на сведоците преку нивно вклучување во програма. Втората глава е насловена како **Компаративни и меѓународни аспекти** и е поделена на пет подглави. Првата подглава со наслов **Заштитениот сведок во англосаксонскиот правен систем** дава детален приказ на англосаксонското право со посебен осврт на казненоправните системи на Соединетите Американски Држави, Канада и Австралија. Кандидатката м-р Тодоровска настојува да ги прикаже поважните специфики и неопходноста од приближување до одредени концепти за заштита на сведоците во овие системи. Во поглед на државите од континентот во следните поглавја насловени како **Заштитениот сведок во законодавствата на земјите од Европската Унија** и **Заштитениот сведок во законодавствата во земјите на Западниот Балкан**, со што е извршена е поделба на правните системи во земјите од Европската Унија и земјите од Западен Балкан. Во посебни подглави содржани во овој дел од трудот е даден пресек на решенијата инкорпорирани во правниот систем на Германија, Хрватска и Бугарија како земји од Европската Унија и решенијата во Албанија, Косово, Босна и Херцеговина, Црна Гора и Србија како земји од Западен Балкан. Во овој дел, кандидатката се задржува на легислативните решенија како и емпириска анализа на достапни податоци од надлежните органи во овие земји. Во продолжение се прикажува следното поглавје под наслов **Меѓународни документи кои се однесуваат на заштитата на сведоци**. Во него се прикажани релевантните меѓународни документи со кои се регулира правниот статус на заштитените сведоци и нивното влијание на текот на кривичната постапка, како и местото на овие сведоци во системот на казнената правда.

Одделните потточки поместени во овој дел од дисертацијата, всушност, се посветени на елаборација на меѓународните конвенции, препораки, декларации, резолуции и други акти усвоени од страна на Советот на Европа, Европската Унија и Организацијата на Обединетите нации. Последната подглава од оваа глава со наслов **Меѓународни стандарди и инструменти за заштита на сведоците и судска практика на меѓународни судови** е посветена на заштитата на сведоците пред меѓународните трибунали. Во целост се разработува регулативата по која постапуваат судовите, видовите и начините на заштита која ја нудат за сведоците и се даваат статистички податоци за овие судови.

Од спроведената темелна анализа на овој план, Тодоровска доаѓа до заклучок дека споредбено навистина постои шаренолик легислативен пристап во уредувањето на одредени аспекти поврзани со заштитата на сведоците како од процесен така и вонпроцесен карактер. Се дава систематизиран начин преку кои се отсликуваат нијансите помеѓу државите во уредувањето на одделните аспекти на проблематиката која ја истражува. Варијациите таа ги препишува на неколку специфики: избор на законодавен модел во постапувањето со заштитените сведоци; отсуство на позитивноправен поим на заштитен сведок наспроти загрозен сведок; претпоставките за постоење на ризик или закана за заштита на сведокот; статусот на сведокот по сведочењето и нискиот степен на транспарентност во работењето и достапноста на податоци во континуитет. Од пресекот на водечките меѓународни инструменти може да се заклучи интенцијата на кандидатката, која покажува дека меѓународното право, како и европското конвенциско право успеаја да постават нови и високи стандарди во поглед на правниот статус на заштитениот сведок и процесните гаранции на одбраната.

Третиот дел од трудот носи наслов **Заштитениот сведок во македонското казнено законодавство**. Во него е изнесен преглед на националната позитивноправна регулатива за заштитата на сведоците. Во поглавјето насловено **Правна рамка** детално се разработени одредбите посветени на оваа проблематика почнувајќи од Уставот на Република Македонија, потоа одредбите од Кривичниот законик, Законот за кривична постапка, Законот за заштита на сведоци, Законот за спречување на корупцијата, Законот за внатрешни работи, Законот за полиција, Законот за заштита на укажувачи и Законот за извршување на санкции и на крај даден е осврт на подзаконските акти кои се однесуваат на заштитата на сведоци. Следното поглавје насловено како **Тежките форми на криминалитет и заштитените сведоци во Република Македонија**, всушност,

претставува основа за примена на заштитените сведоци и е поглавје во овој труд кое заслужува посебно внимание. Тука особено се анализираат основите кои ги предвидува Законот за заштита на сведоци за примена на заштита на сведоците што всушност отвара прашања од аспект на надлежноста на органите кои постапуваат со оваа проблематика. Тука се доаѓа до заклучок дека откако е воспоставена надлежност на одделенијата за организиран криминал и корупција при Основниот суд Скопје I, Основното јавно обвинителство во Скопје и Министерството за внатрешни работи не е извршено усогласување на кривичните дела предвидени во Законот за судовите, Законот за јавно обвинителство и Законот за полиција со измените на Кривичниот Законик. Третото поглавје насловено како **Процесна заштитата на сведоците во Република Македонија** ги разработува одредбите од Законот за кривична постапка од 1997 година и Законот за кривична постапка од 2010 година кои предвидуваат заштита на сведоците во рамките на кривичната постапка. Заштитата на загозениот сведок се состои во посебен начин на испитување и учество во постапката уредени со овој закон и со примена на мерки за заштита вон постапката уредени со посебен закон. Во продолжение следи следното поглавје под наслов **Вонпроцесна заштитата на сведоците во Република Македонија**. Во овој дел од трудот се анализираат мерките кои произлегуваат од Законот за заштита на сведоци кои се непроцесни мерки и за разлика од процесните мерки се применуваат пред, во текот и по завршување на кривичната постапка. Втората разлика во однос на процесните мерки е тоа што тие немаат влијание врз правата на обвинителот. Кандидатката детално ги објаснува мерките кои произлегуваат од Законот за заштита на сведоци и тоа: Чување на тајност на идентитетот; Обезбедување на лична заштита; Промена на живеалиште/престојувалиште и Промена на идентитет. Во ова поглавје се анализираат државните органи и заштитените сведоци, понатака се дава осврт на меѓународната соработка, финансирање на програмата за заштита на сведоци како и осврт на казнена одговорност за оддавање на идентитет на заштитен сведок што пак претставуваат основа за емпириското истражување кое го спровела кандидатката.

Покрај теоретската елаборација, во овој дел на трудот во посебно поглавје се прикажува и **Анализа на примената во практиката**. Во овој дел е прикажан истражувачкиот карактер на трудот што овозможува да се изврши емпириска, егзактна проверка на поставените тези и на изнесените ставови. За таа цел, м-р Тодоровска ги анализира **досегашните истражувања** од магистри кои работеле на слична проблематика на истражување во Република Македонија и податоците кои ги добиле при спроведување на нивните истражувања. Во овој дел дава приказ и на известувањата

добие ни од Основниот суд I во Скопје, Апелациониот суд во Скопје, Врховниот суд на Република Македонија, Јавното обвинителство на Република Македонија, Министерството за внатрешни работи, Управата за извршување на санкции, Државниот завод за статистика и Јавното обвинителство за гонење на кривичните дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите, по поднесени барања за подтоци. Се врши анализа на **спроведени интервјуа** со директорот на Управата за извршување на санкции и поранешен началник на Одделението за заштита на сведоци. Во продолжение се анализираат резултатите по **спроведени прашалници** од испитаници поделени на две групи стручна јавност претставена од судии во Основниот суд Скопје I, судии во Апелациониот суд во Скопје, адвокати и општата јавност претставена од граѓани и новинари како потенцијални сведоци. Ова поглавје се заокружува со **анализа на судската практика** и тоа анализа на пресуди во кои се употребил заштитен сведок како доказно средство и пресуди за кривично дело незаконито влијание врз сведоци.

Кандидатката во продолжение ги изнесува **Проблемите при примена на заштитениот сведок како доказно средство во Република Македонија**. Со законските прописи и со меѓународните документи што со актот на ратификација стануваат дел од националниот поредок, им се гарантираат низа мерки за заштита на сведоците, но се ослабуваат гаранциите за обвинетиот и одбраната во кривичната постапка, особено анализирајќи ги механизмите кои се применуваат во практика за заштита на сведоците. Проблемите кои се констатирани при спроведеното истражување, пред сè, се однесуваат на слабата координација и соработка на надлежните органи, непоседување на статистички податоци, односно затскривање на неунифицираноста на податоците зад класифицираност на податоците, разлики во употребени поими за загрозуени и заштитени сведоци, законска неусогласеност и други.

Во поглавјето насловено како **Перспективи**, кандидатката м-р Тодоровска ги анализира основите од кои произлегува потребата за донесување на одредбите кои се однесуваат за заштита на сведоци во Законот за кривична постапка и Законот за заштита на сведоци. Перспективите се систематизирани по некои критериуми: усогласување на одредбите од правните прописи кои ја уредуваат оваа материја; поблиска соработка на јавниот обвинител на РМ со јавните обвинители од Одделението за организиран криминал, понатаму, на судиите со јавните обвинители од наведеното Одделение, судиите и Одделението за заштита на сведоци, јавниот обвинител на РМ со Одделението за заштита на сведоци, што претпоставува и соработка и координација помеѓу институциите

задолжени за одредување и примена на заштитата; обуката на субјектите во однос на практичната примена на заштитата на сведоците, како и посебна обука за вработените во Одделението за заштита на сведоци со создавање на заедничка база на податоци и меѓусебна соработка и обука за јавните обвинители и судиите која треба да се спроведе во три чекори која би опфаќала хоризонтална и вертикална поставеност, и тоа: непосредна обука на субјектите задолжени за препознавање на заканата врз сведокот, обука на полициските службеници за запознавање со сведокот и неговата потреба од заштита, јавниот обвинител и судиите; обука на специјализирани служби од сите инволвирани институции и оние задолжени за заштита на сведоците од процесен карактер и оние задолжени за координација со надлежните органи кои се одговорни за овозможување на оваа заштита; посебна едукација за јавните обвинители, судиите во поглед на процесните и вонпроцесните мерки за заштита, законодавството, компаративно искуство меѓу државите во употребата на ова средство за спречување на современите облици на криминал; *de lege ferenda*, треба да се направат измени во Кривичниот законик, Законот за кривична постапка и Законот за заштитени сведоци и тоа во КЗМ треба да се изврши измена на членот 318-а, да се инкриминира ново кривично дело односно казнетата одредба од Законот за заштита на сведоци да се инкриминира во КЗ а во Законот за кривична постапка да се предвидат одредени решенија и други.

Генералниот заклучок до кој доаѓа кандидатката е дека независно што и на сведоците им се гарантираат низа мерки за заштита, сепак постои *de jure* и *de facto* очигледна нивна злоупотреба а за поткрепа на ова кандадатката м-р Тодоровска ги изнесува податоците добиени од спроведеното истражување и утврдените проблеми и перспективи. Анализирајќи ги табеларно прикажаните податоци од компаративната анализа, податоците кои делумо ги обезбедува по долг временски период се добиени од надлежните институции за примена на ова доказно средство, табеларните прикази од спроведените прашалници за кои врши дополнителна анализа, на начин што и тие се разгледуваат во корелација со добиените информации од спроведените интервјуа и анализата на судската пракса, јасно укажуваат дека кандидатката се потрудила да обезбеди сестран пристап во обработката на оваа материја.

Предмет на истражување

Суштината на предметот на истражувачкото прашање се состои во истражување на основните причини за злоупотреба на заштитените сведоци. Тоа значи дека треба да се утврди влијанието на општествено-економските и политичките фактори, како и влијанието на надлежните органи во неговата примена, структурните промени во

општеството кои настанаа во изминатиов период како главни причини за злоупотреба на институтот. Овој процес на општествени влијанија врши силен притисок врз индивидуата и неговата криминална природа во процесот на неговата егзистенција. Тоа значи дека посебно внимание треба да се посвети на кредибилитетот и потенцијалноста на потенцијалниот заштитен сведок кон криминално однесување. Порастот на потребата од примената на заштитените сведоци во борбата со тешките форми на криминалитет оди заедно со порастот на негова злоупотреба од институциите кои се одговорни (полицијата, обвинителството и судовите). Особено треба да се потенцира институционалната поврзаност на органите кои имаат надлежност во примена на процесните и вонпроцесните мерки за заштита на сведоците. Особено значајна е подготвеноста на овие органи за сеопфатна примена на ова доказно средство.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Со оглед на фактот дека заштитата на сведоци е еден релативно млад институт, кој станува една од најактуелните теми поради сè поголемата присутност на проблемот на закани, заплашувања и уценувања на сведоците, оправданоста на овој труд е да се определи дали и колку македонското национално законодавство е во согласност со меѓународните документи кои се однесуваат на заштитата на сведоците. Секоја негативна појава треба да се спречува со превентивни мерки темелени на дијагностиката, произлезена од нејзино сеопфатно проучување. Оттука, се поставува прашањето: што треба да се преземе за да се избегнат последиците од несоодветна примена на заштитените сведоци? Меѓу другото, оправданоста за изработката на дисертацијата се должи на теоретската и практичната потреба за реализација на истражувања кои ќе бидат направени во оваа област, имајќи го предвид фактот дека кај нас досега не постои научно дело, книга, која систематизирано во еден том ги опфаќа сите поединости поврзани со заштитата на сведоците.

Краток опис на применетите методи

Имајќи ги предвид поставените хипотези и начинот на нивното верифицирање, применети се повеќе следните методи. Во **првиот дел** од трудот се користат: догматски метод - поимно објаснување на сведоците и формите на заплашување, преку кое се доаѓа до потребата за нивна заштита; историско-правен метод - развојот на вредноста на сведокот како доказ. Во **вториот дел** од трудот анализата се врши со помош на: нормативен метод - утврдување на загрознитите наспроти заштитените сведоци и мерките за нивна заштита во современото законодавство; аналитичко-синтетички метод - синтетизирање на аналитичко стекнатото знаење за одделни елементи и карактеристики

на предметот на истражување, анализа на содржина на правни прописи и меѓународни документи; компаративниот метод-споредбено прочување на заштитените сведоци во неколку држави од англосаксонски и европско-континентален правен систем; статистичкиот метод - со цел да се добие квантитативен индикатор во компаративната анализа на предметот на истражување. Во **третиот дел** се користат: статистички метод - добивање на квантитативен индикатор за предметот на истражување; методот на анализа на содржина (судски и други списи); анализа на случај - со цел да се добијат податоци за практичната примена на предметот на истражување; метод на интервју - собирање на податоци за практичната примена заштитените сведоци и проблемите во врска со нивната примена; деонтолошки метод- критичка анализа на правните акти кои ги содржат одредбите за заштитените сведоци и предлози во насока на нивно подобрување.

Краток опис на резултатите од истражувањето

За исполнување на целта на истражувањето поделени се прашалници на стручна и општа јавност. Имено, доставени се прашалници до судии од Основен суд Скопје I Скопје, судии до Апелационен суд, јавни обвинители при Јавното обвинителство кое постапува со предмети од организиран криминал и корупција, вработени во Одделението за заштита на сведоци, адвокати, и на општата јавност, односно граѓани како потенцијални сведоци и новинари, како пренесувачи на информации од казнено правни настани. Освен од јавните обвинители и вработените во МВР од кои не е добиен одговор за проследување на прашалниците, во прилог на истражувањето анализирани се одговорите од прашалниците. При анализа на податоците, анализирани се вкупно 7 прашалници од судии во Основен суд Скопје I Скопје, 5 од поделени 7 прашалници за судии во Апелационен суд, вкупно 13 од поделени 15 прашалници за адвокати, вкупно 13 од поделени 15 прашалници за новинари и 133 од поделени 150 прашалници за граѓани.

Слабостите можат да се систематизираат во неколку точки, и тоа: проблеми во АКМИС системот преку кој не се генерираат судски одлуки врз основа на употребено доказно средство; термилошка неконзистентност при анализа на загрозуени и заштитени сведоци во судските пресуди, нетранспарентност во работењето на надлежните органи, некооперативност во постапувањето, особено од Јавниот обвинител на РМ и Одделението за заштита на сведоци при МВР; неунифицирана евиденција на Државниот завод за статистика и Управата за извршување на санкции и непостоењето на евиденција на Основниот суд Скопје I за кривичното дело неовластено оддавање информации и податоци за сведоците, соработниците на правдата, жртвите кои се јавуваат во својство на сведоци и

нивните блиски лица; користењето како правило а не како исклучок на заштитениот сведок во кривичната постапка, законска неусогласеност, недоволно јасно законско дефинирање на поими со кои оперираат Законот за кривична постапка и Законот за заштита на сведоци и други.

Оцена на трудот

Докторската дисертација на кандидатката **м-р Наташа Тодоровска, со наслов „Казненоправен статус на заштитените сведоци во борбата со тешките форми на криминалитет“** претставува истражување во општествените науки, конкретно правни науки, казнено право. Изработката на темата на оваа докторска дисертација илустативно ја презентира анализата на законските норми како основа за употреба, но и злоупотреба на институтот заштитени сведоци. Од друга страна, практичната цел на ова истражување се состои во тоа што, врз основа на добиените резултати и сознанија, треба да се предложат измени и дополнувања на Законот за заштита на сведоци, Законот за кривична постапка, како и останатите прописи кои ја регулираат оваа материја, кои ќе бидат насочени кон јасност и конкретност на примената на заштитата на сведоците. Она што се очекува од овој труд е дека ќе се обезбеди институционална поврзаност со цел нормативна регулираност на примената во насока на откривање, разјаснување и докажување на тешките форми на криминалитет.

Докторската дисертација претставува самостоен и оригинален научноистражувачки труд, кој внесува значителен придонес во областа на анализираната проблематика. Докторантката вешто владее со методологијата на научноистражувачката работа, што се огледува низ примената на различните методи и постапки во истражувањето, од една страна, но и во формулирањето, презентацијата и дискусијата по однос на добиените резултати, од друга страна. Извршена е опсежна истражувачка дејност, а изворно добиените резултати се исклучително важни од научноистражувачки, теоретски и апликативен аспект.

Кандидатката, во текот на изработката на дисертацијата, реализирала мноштво комплементарни активности кои недвосмислено ја потенцираат нејзината креативност, сеопфатно познавање на предметот на истражување и владеење со презентираната проблематика. Според својата организација, содржината, методологијата и техниката на изработка, како и според презентираните резултати од истражувањето, докторската дисертација несомнено укажува на фактот дека докторантката располага со потребните знаења од областа на казненото право (материјално и процесно). Актуелноста и релевантноста на оваа материја е поврзана со фактот дека во Република Македонија, многу

од прашањата што претставуваат предмет на проучување на трудот досега не доволно истражени, а такви се особено оние што допираат до статусот на заштитените сведоци во борбата со тешките форми на криминалитет.

Особено е значајно што недостигот од продлабочени истражувања од оваа сфера кои би требало да овозможат натамошно развивање на неконвенционалните доказни средства. На вака поставената состојба сосема оправдано заклучува кандидатката дека постои неусогласноста на одредбите од позитивните прописи, некооперативноста и недоволната координација на надлежните органи како и неунифицираноста од статистички податоци анализирани во предвидената временска рамка. Во оваа насока, се истакнува и фактот што литература од оваа област и не е пишувана, а тоа го потврдува и потрагата на кандидатката по релевантен научен материјал, монографии и учебници во нејзиниот претежен дел, што анализирајќи ги библиографските единици очигледна е употребата на странска литература додека од Република Македонија се користат исклучиво одредбите од законите и објавени статии на истакнати експерти од областа.

Трудот е посебно фокусиран врз анализа на меѓународните норми и стандарди со кои се регулира казненоправниот статус на заштитените сведоци, како и на позитивно-правните решенија вградени во компаративното и националното право. Тргувајќи од основната претпоставка дека сеопфатно нормативното регулирање на институтот заштитен сведок придонесува за ефикасна негова примена против тешките форми на криминалитет, се наметнува и неопходноста на воспоставување на механизми за заштита на сведоците кои покрај од процесен ќе бидат и од непроцесен карактер но истите ќе бидат достапни за сведокот од моментот кога ќе почувствува заплашување.

Кандидатката м-р Тодоровска целосно е во право кога тврди дека преку воспоставување на систем на контрола врз примената на заштитените сведоци, ќе се анулираат сериозните слабости во неговата примена. Преку вкрстување и анализа на изнесените гледишта на голем број познати автори, како и на наодите констатирани преку спореведеното истражување, кандидатката ги гради и сопствените погледи, манифестирајќи притоа вонредна способност за критичко опсервирање и извлекување издржани и аргументирани ставови и заклучоци за повеќе деликатни прашања наметнати од анализата на казненото материјално и процесно право, криминалистиката, криминологијата, филозофијата, социологијата, пенологијата итн.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Тодоровска има особено значење за научната мисла во Република Македонија, покрај горенаведеното, што се потврдува и со

квалитативните карактеристики, што Комисијата смета дека треба да ги потенцира: (1) трудот има солидна теоретска фундираност и од аспект на објаснувањето на сведокот во системот на доказни средства и неговата еволуција како и достигнатиот развој на воспоставените гаранции за негова заштита; (2) трудот нуди комплексна и издржана анализа која, впрочем извира од комплексноста на самата тема: поимот сведок како поим, утврдување на ризикот од заплашување, препознавање на заканата, утврдување на потребата за заштита и овозможување заштита без овозможување на нејзина злоупотреба. Кандидатката презентира подготвеност да одговори на таа комплексност на начин што се втурнува во сеопфатна анализа и сублимирање на главните правци на движење на повеќе научни дисциплини; (3) трудот дава јасен приказ и овозможува да се компарираат теоретските гледишта и легиславните модели на компаративен план, низ кои се објаснуваат разликите во уредувањето на положбата на заштитените сведоци; (4) преку трудот се потврдува тенденцијата на меѓународните документи и стандарди пред се преку опсегот и предметот што го регулираат а кои се однесуваат на заштитата на сведоците. Кандидатката доследно ги анализира гаранциите што ги нудат овие меѓународни документи како и одредбите кои се однесуваат на заплашувањето а во исто време разграничуваат основни поими кои пак не се имплементирани во националното законодавство. На илустративен начин е пристапено на разработка на меѓународната регулаторна рамка од оваа област, како и разработката на Заштита на сведоците и судска пракса на Меѓународните судови; (5) кандидатката употребува обемна, современа и релевантна литература при испитувањето на оваа комплексна материја и врши трансфер на знаење од област која во Република Македонија не е доволно истражувана и анализирана; (6) особена вредност на трудот му дава спроведеното истражување преку прашалници, интервјуа, статистички податоци и пресуди, нивното внимателно анализирање и вкрстување со што се детектираат слабостите. Преку понудените перспективи и препораки се понудени насоки како треба да се развиваат механизмите за заштита на сведоците и воспоставување на контрола врз ти механизми.

Докторската дисертација на кандидатката **м-р Наташа Тодоровска** со наслов **„Казненоправен статус на заштитените сведоци во борбата со тешките форми на криминал“**, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

- [1]. Заштитениот сведок во казненото законодавство на Република Македонија- научно списание „Хоризонти“, 2014 година (серија А- општествени и хуманистички науки),
- [2]. Preventive-repressive system in the prevention of organized crime, *Vizione*, 26/2016;
- [3]. Tendencies in the reform of the substantive criminal legislation in the Republic of Macedonia, *International yearbook, Faculty of security*, 2016;
- [4]. Analysis of reformed criminal procedure legislation, *Vizione*, 27/2017;
- [5]. The collaborator of justice in the Macedonian criminal legislation, *Vizione*, 28/2017.

Заклучок и предлог

Главниот научен придонес на кандидатката се покажа како повеќе од очегледен во секој од погоре посочените домени на истражување опфатени со дисертацијата. Законодавецот може да го следи напредокот на земјата со тек на време во споредба со споредбените решенија и да постави одредници за нивна употреба исклучиво согласно основите кои ја дозволуваат примената. Методологијата презентирана во докторската дисертација и резултатите од заложбата да се најдат вистинските одговори на овие прашања можат да им помогнат на надлежните органи да воспостават целосна соработка, координација кооперативност и систем на контрола. Дотолку повеќе, се работи за труд што претставува прво посеопфатно теоретско и емпириско истражување што во фокусот на интерес ги има прашањата што се предмет на истражување, кои, пак, имплицираат извонредно сложен приод на обработка и апликација на поими и концепции произлезени од казненото материјално и процесно право, криминалистиката, криминологијата, филозофијата, социологијата, педологијата итн.

Подрачјето на примена и ограничувањата се во областа на правните науки, особено во казненото процесно право, но и во казненото материјално право.

Можните понатамошни истражувања би биле истражувања врз основа на добиени податоци од Основниот суд Скопје I Скопје, Јавното обвинителство на Република

Македонија, Апелациониот суд во Скопје и Врховниот суд за бројот на правосилно завршени предмети во кои биле употребени заштитени сведоци, основите за нивната примена и постоењето на материјалните докази наспроти вкупниот број на правосилно завршени предмети во кои биле употребени загрозуени сведоци, основите за нивната примена и постоењето на материјалните докази.

Со оглед на тоа и врз основа на изнесените оценки за содржината, карактеристиките и квалитетот на трудот, Комисијата им предлага на членовите на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на **кандидатката м-р Наташа Тодоровска**, со наслов **„Казненоправен статус на заштитените сведоци во борбата со тешките форми на криминалитет“**.

Комисија за оценка и одбрана на
докторската дисертација

1. Акад. проф. д-р Владо Камбовски, с.р.
2. Проф. д-р Никола Тупанчески, с.р.
3. Проф.д-р Гордана Бужаровска, с.р.
4. Проф.д-р Гордан Калајџиев, с.р.
5. Проф. д-р Тодор Витларов, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: СОЦИЈАЛНА КУЛТУРА, ЕТНОЛОГИЈА НА
МАКЕДОНИЈА, ИСТОРИЈА НА ЕТНОЛОГИЈАТА, КУЛТУРНА
АНТРОПОЛОГИЈА И СОЦИЈАЛНА АНТРОПОЛОГИЈА НА ИНСТИТУТОТ ЗА
ЕТНОЛОГИЈА И АНТРОПОЛОГИЈА ПРИ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Природно-математички факултет, Институт за етнологија и антропологија - Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 20.6.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: социјална култура, етнологија на Македонија, историја на етнологијата, културна антропологија и социјална антропологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-1288/3, донесена на 6.10.2017, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Анета Светиева, редовен професор на Институтот за етнологија и антропологија (ИЕА), ПМФ – Скопје (во пензија), д-р Љупчо Ристески, редовен професор на ИЕА, ПМФ – Скопје и д-р Илина Јакимовска, вонреден професор на ИЕА, ПМФ - Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области социјална култура, етнологија на Македонија, историја на етнологијата, културна антропологија и социјална антропологија, во предвидениот рок се пријави еден кандидат.

3. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката доц. д-р Ана Ашталковска Гајтаноска е родена на 14.1.1979 година, во Охрид. Средно образование завршила во Охрид, на 10.6.1997 година. Со високо образование се стекнала на Заводот за етнологија, ПМФ – Скопје, на 19.12.2002 година. Дипломирала на 19.12.2002 година, со просечен успех 8,75.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 2002/2003 се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Институтот за етнологија и антропологија. Студиите ги завршила на 10.6.2008 година, со просечен успех 10,00. На

10.6.2008 година го одбранила магистерскиот труд на тема: „Озборувањето како механизам за социјална контрола во народната култура на Струшки Дримкол“.

Докторска дисертација пријавила на 11.6.2009 година на Институтот за етнологија и антропологија, ПМФ – Скопје. Дисертацијата на тема: „Антропологија на интимноста во македонската народна култура“ ја одбранила на 2.3.2012 година, пред Комисија во состав: д-р Анета Светиева, редовен професор на ИЕА, ПМФ – Скопје (во пензија), д-р Љупчо Ристески, вонреден професор на ИЕА, ПМФ – Скопје, д-р Мирјана Мирчевска, вонреден професор на ИЕА, ПМФ – Скопје, д-р Илина Јакимовска, доцент на ИЕА, ПМФ – Скопје и д-р Весна Петреска, научен советник, Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на етнолошки науки.

На 26.12.2012 година е избрана во звањето доцент на Институтот за етнологија и антропологија, ПМФ – Скопје во областа на етнологијата и социјалната и културната антропологија.

Во моментот е доцент. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1042 од 15.11.2012 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 947, 1009 и 1042, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

4. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, ПМФ – Скопје, кандидатката д-р Ана Ашталковска Гајтаноска изведува настава, вежби, теренска настава и консултации со студенти на прв, втор и трет циклус студии на студиската програма на Институтот за етнологија и антропологија, ПМФ – Скопје. Одржала две предавања на школи и работилници. Изготвила две интерни скрипти за предавања на ИЕА и изготвила пакет материјали за 2 предмета од прв циклус на ИЕА. Уредник е на зборник на текстови за одреден предмет.

Кандидатката била ментор на 8 дипломски работи.

Кандидатката учествувала како член во комисија за оцена/или одбрана на 36 дипломски, 5 магистерски трудови и на 1 докторска дисертација.

Детали во врска со наставно-образовната дејност на кандидатката релевантни за изборот се наведени во Анекс 2.

Научноистражувачка дејност

Д-р Ана Ашталковска Гајтаноска има објавено вкупно 8 научни трудови од етнолошката област и од областа на социјалната и културната антропологија, од кои 4 труда, во меѓународни научни списанија, 3 труда во меѓународни научни публикации и 1 труд со оригинални научни резултати објавен во научно/стручно списание и една монографија.

Д-р Ана Ашталковска Гајтаноска учествувала во 2 национални, односно 2 меѓународни научни проекти.

Д-р Ана Ашталковска Гајтаноска учествувала на еден меѓународен научен/стручен собир, на една национална конференција, една тркалезна маса и две работилници.

Називите на трудовите, проектите и сл. се наведени во табелата во Анекс 2.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Ана Ашталковска Гајтаноска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на ИЕА, ПМФ – Скопје. Врши стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес.

Кандидатката д-р Ана Ашталковска Гајтаноска напишала 2 приказа, еден предговор и една рецензија за книга. Направила превод на 14 статии од англиски на македонски јазик за потребите на списанието ЕтноАнтропоЗум бр. 11, 13, 14, и 15. Одржала 2 предавања во институции од јавен интерес. Била уредник и оперативен менаџер на списанието ЕтноАнтропоЗум, во издание на ИЕА бр. 10, 11, 12, 13, 14 и 15. Била член на уредувачки одбор на меѓународно научно списание, уредник на еден зборник на трудови на високообразовна и научна институција, член на организационен одбор на меѓународен стручен собир и член на организационен одбор за меѓународна пролетна школа.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи при ИЕА, ПМФ - Скопје: Центар за кариера на ПМФ од 2014 до 2017 година и учество во промотивни активности на Факултетот и Институтот за 2014, 2015 и 2016 година; била член на Комисија за спроведување попис на ПМФ за 2016 година, член на институтска Комисија за спроведување редовен попис на ПМФ за 2013, 2014, 2015 и 2016 година; член на Комисија за започнување процес за повторна акредитација на студиска програма по етнологија и антропологија за прв циклус студии; член на стручен колегиум за втор циклус студии и член на советот на студиската програма за трет циклус студии на ИЕА.

Д-р Ана Ашталковска Гајтаноска е координатор на студиска програма за ЕКТС на ИЕА за учебните 2015/2016 и 2016/2017 година.

Конкретните активности на кандидатката се наведени во табелата во Анекс 2.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Ана Ашталковска Гајтаноска, на 9.10.2017 година, доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на ИЕА, Природно - математички факултет.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Ана Ашталковска Гајтаноска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Ана Ашталковска Гајтаноска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето вонреден професор во научните области: социјална култура, етнологија на Македонија, историја на етнологијата, културна антропологија и социјална антропологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на ПМФ во Скопје, д-р Ана Ашталковска Гајтаноска да биде избрана во звањето вонреден професор во научните области: социјална култура, етнологија на Македонија, историја на етнологијата, културна антропологија и социјална антропологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

- 1. Проф. д-р Анета Светиева, редовен професор на ИЕА, ПМФ – Скопје (во пензија), с.р.**
- 2. Д-р Љупчо Ристески, редовен професор на ИЕА, ПМФ – Скопје, с.р.**
- 3. Д-р Илина Јакимовска, вонреден професор на ИЕА, ПМФ – Скопје, с.р.**

Анекс 2

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ана Коста Ашталковска Гајтаноска
 (име, татково име и презиме)

Институција: Природно-математички факултет / Институт за етнологија и антропологија
 (назив на факултетот/институтот)

Научна област: етнологија и антропологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
1.	Одржување настава од прв циклус Учебна 2012/2013 (летен семестар) Социјална култура на балкански народи и етнички заедници 2x15x0,04=1,2 Методологија на етнолошки и антрополошки истражувања 2x15x0,04=1,2 Етнологија на Албанците во Македонија 2x15x0,04=1,2 Етнологија на Австралија и Океанија 2x15x0,04=1,2 Учебна 2013/2014 (зимски семестар) Етнологија на свет I 2x15x0,04=1,2 Етнолошки и антрополошки теории 2x15x0,04=1,2	76,2

Ред. број	Назив на активност (наставно-образовна):	Поени
	Историја на етнологијата во Македонија 2x15x0,04=1,2 Етнологија на Африка 2x15x0,04=1,2 Учебна 2013/2014 (летен семестар) Социјална култура на балкански народи и етнички заедници 2x15x0,04=1,2 Теренска етнологија III 2x15x0,04=1,2 Методологија на етнолошки и антрополошки истражувања 2x15x0,04=1,2 Етнологија на Албанците во Македонија 2x15x0,04=1,2 Учебна 2014/2015 (зимски семестар) Етнологија на свет I 2x15x0,04=1,2 Етнолошки и антрополошки теории 2x15x0,04=1,2 Историја на етнологијата во Македонија 2x15x0,04=1,2 Етнологија на Африка 2x15x0,04=1,2 Учебна 2014/2015 (летен семестар) Антропологија на етничност 2x15x0,04=1,2 Теренска етнологија III 2x15x0,04=1,2 Методологија на етнолошки и антрополошки истражувања 2x15x0,04=1,2 Етнологија на Австралија и Океанија 2x15x0,04=1,2 Учебна 2015/2016 (зимски семестар) Етнологија на свет I 2x15x0,04=1,2 Етнолошки и антрополошки теории 2x15x0,04=1,2 Историја на етнологијата во Македонија 2x15x0,04=1,2 Етнологија на Азија 2x15x0,04=1,2 Учебна 2015/2016 (летен семестар)	

Ред. број	Назив на активностa (наставно-образовна):	Поени
	Антропологија на етничност 2x15x0,04=1,2 Теренска етнологија III 2x15x0,04=1,2 Методологија на етнoлошки и антрополошки истражувања 2x15x0,04=1,2 Етнологија на Албанците во Македонија 2x15x0,04=1,2 Учебна 2016/2017 (зимски семестар) Етнологија на свет I 2x15x0,04=1,2 Етнoлошки и антрополошки теории 2x15x0,04=1,2 Етнологија на Азија 2x15x0,04=1,2 Учебна 2016/2017 (летен семестар) Антропологија на етничност 2x15x0,04=1,2 Теренска етнологија III 2x15x0,04=1,2 Методологија на етнoлошки и антрополошки истражувања 2x15x0,04=1,2 Етнологија на Албанците во Македонија 2x15x0,04=1,2 35x1,2=42 Втор циклус студии: 7 семестри од летен семестар во учебната 2013/2014: Применета антропологија и антропологија на туризам 10, 5 Антропологија на алтернативен туризам 10,5 Антропологија на граѓански културен активизам 10,5 3x10,5=31,5	

Ред. број	Назив на активнoста (наставно-образовна):	Поени
	Трет циклус студии: 1 (летен) семестар од учебната 2016/2017: Квалитативни истражувања во етнологијата и антропологијата (заедно со доц. д-р Инес Црвенковска Ристеска) 0,9 Теориски парадигми на европската етнологија и антропологија (заедно со доц. д-р Инес Црвенковска Ристеска) 0,9 Структурализам (заедно со д-р Љупчо Ристески, ред. проф.) 0,9 3x0,9=2,7	
2.	Настава во школи и работилници (учесник) Предавања на интерактивна работилница на тема „Dealing with the Past and Oral History“, Скопје, февруари 2016. Предавања на пролетна школа „Етнографија на социјализмот“ во Крива Паланка, организирана од ИЕА, мај 2017. 2x1=2	2
3.	Одржување на теренска настава По предметот Теренска етнологија III од летен семестар 2013/2014 до летен семестар 2016/17 3 теренски истражувања (Мариово, Крива Паланка и Долно Дупени)	3,6
4.	Подготовка на нов предмет (предавања):	4

Ред. број	Назив на активност (наставно-образовна):	Поени
	Етнологија на Албанците во Македонија, Етнолошки и антрополошки теории, Етнологија на Африка, Антропологија на етничност 4x1=4	
5.	Консултации со студенти 9 семестри x просек 15 студенти по семестар x 0,002=0,27	0,27
6.	Ментор на дипломски работи Тодоровска, Ивана, „Етнографија на проблемот со бездетството во современ контекст“, Скопје, 2014. Тодоровска, Марија, „Никој не сака да биде црно пиле“ – етнографија за старите ергени во Порече, Скопје, 2014. Петровска, Виолета, „Трансформација на обредот сунет кај Албанците во Скопје во периодот на социјализмот и постсоцијализмот“, Скопје, 2014. Аврамовска, Јагода, „Етнографија за создавањето на Дебарското Езеро“, Скопје, 2014. Петковска, Викторија, „Антрополошко истражување за креирање на институционална политика во однос на децата со аутизам“, Скопје, 2016. Олтовска, Ана, „Антропологија на катастрофата: земјотресот во Скопје од 1963 година“, Скопје, 2016. Ѓореска Пенчева, Марија, „Женска поддршка при породувањето“ – етнографија за дулите во Македонија, Скопје, 2017. Здравковска, Ангела, „Репродуктивната политика за прекинување на бременоста – етнографија за абортусот во Македонија со акцент на новите измени од Законот за прекинување на бременост од 2013 година“, Скопје, 2017.	1,6

Ред. број	Назив на активностa (наставно-образовна):	Поени
	8x0,2=1,6	
7.	Член на комисија за оцена и одбрана на докторат: Влијанието на границата врз животот и народната култура на „Нашинците“ од македонско-албанското пограничје (1919-2009 година) од м-р Мери Стојанова, Скопје, 2015. 1 x 0,5= 0,5	0,5
8.	Член на комисија за оцена и одбрана на магистратура: Етнoлoшкo и антропoлoшкo истражување на ацилaкoт кај муслиманитe во Македонија од 2008 до 2013 година од Билјана Крстевска, Скопје, 2014 (член на Комисија за оцена и одбрана). Етнoлoшкo и антропoлoшкo проучување на дервишкиот ред Бекташи од село Канатларци, Прилепско од Виктор Трајановски, Скопје, 2015 (член на Комисија за оцена и одбрана). Етнoлoшкo и антропoлoшкo истражување на идентитетот на третата генерација потомци на децата бегалци од граѓанската војна во Грција кои живеат во Република Македонија, од Фросина Мариноска, Скопје, 2017 (член на Комисија за оцена и одбрана). Етнoлoшкo и антропoлoшкo истражување на практикувањето хиџама како дел од исламската народна медицина во Скопје и Куманово од Виолета Петровска, Скопје, 2017 (член на Комисија за оцена и одбрана).	1,5

Ред. број	Назив на активнoста (наставно-образовна):	Поени
	Етнoлoшкo и антропoлoшкo истражувањe на рефлeкcијатa на идејатa за обединувањe на Македонија во Горно Лисиче, од Олга Стефковска, Скопје, 2017 (член на Комисија за оцена и одбрана). 5x0,3=1,5	
9.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа: 36x0,1=3,6	3,6
10.	Интерна скрипта од предавања: Етнoлoшки и антропoлoшки теории Антропoлoгија на етничност 2x4=8	8
11.	Пакет материјали за одреден предмет: Етнoлoгија на Албанците во Македонија Етнoлoгија на Африка 2x1=2	2
12.	Уредник на зборник на текстови за одреден предмет: „Сè пројде: Југославија во спомените на луѓето од Македонија“ (заедно со Даниел Бернхардт, Дарко Стојанов, Илина Јакимовска и	2

Ред. број	Назив на активнoста (наставно-образовна):	Поени
	Јана Коцевска), Форум Цивилен мировен сервис-програма за Македонија, Скопје, 2017, 344. 1x2=2	
	Вкупно	105,27

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
1.	Учесник во меѓународен научен проект: 2-9/2013 <i>Organized Labor and Migrant Workers - in search of supportive practices: A Comparative Analysis of Trade Union Responses to Migrant Labour in Slovenia, Austria, Italy, Croatia, Serbia and FYR of Macedonia</i> – интернационален проект организиран од Универзитетот Приморска, Копер, Словенија. Поддржан од Европска Унија. Позиција: <i>истражувач</i>. 2016 <i>“Dealing with the past and Oral History”</i> организиран и поддржан од форум ЗФД, позиција: <i>предавач и ментор на учесниците во проектот</i>. 2x5=10	10
2.	Учесник во национален научен проект: Април, 2014 „Унапредување на програмите за третман на зависност од дроги и зголемување на достапноста на третманите за предозираност и хепатит Ц“, во организација на ХОПС – Опции за здрав живот Скопје. Позиција: <i>транскрипција на интервјуа</i>. Септември 2016, „Правно зајакнување и пристап до правда за луѓето кои употребуваат дроги и сексуални работници/чки“ во организација	6

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	на ХОПС – Опции за здрав живот Скопје. Позиција: транскрипција на интервјуа. 2x3=6	
3.	Монографија: Антропологија на интимноста во македонската народна култура, ИЕА, ПМФ, Скопје 2016. 1x8=8	8
4.	Трудови со оригинални научни резултати објавени во научно/стручно списание: <i>Идентификација на „информаторите“ и терминолошки дилеми, во: Етнологи бр. 15, Скопје МЕД 2013 (129-140).</i> 1x4=4	4
5.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: Женска интимност во теренските истражувања. Методолошки и технички аспекти, во: ЕтноАнтропоЗум бр. 13, Скопје ИЕА 2015 (108-130). Кратка забелешка за <i>улогите на жените во доказ</i> во квалитативните истражувања во македонски контекст, во: ЕАЗ 14, Скопје ИЕА 2015 (98-124). Есеј за современите патриоти во Македонија во 2016 година! во: ЕАЗ 15, Скопје ИЕА 2016 (178-210).	24

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	The Daughter who Gave up her Inheritance: Ethnography of Women's Inheritance Rights and their Application in Contemporary Macedonian Context, in: Etnoantropološki problemi, Vol 12 Is. 2 (n.s.) Beograd 2017. 4x6=24	
6.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: <i>Аспекти на интимноста во македонската народна култура, во: За етнологијата... Безброј прагови сме преминале... За Анета Светиева, уредници Љупчо С. Ристески и Ана Ашталковска Гајтаноска, Скопје ПМФ, ИЕА 2014 (79-108).</i> Професионални патриоти на Балканот. Итна промена на парадигмите како услов за интеграција, во: Културна интеграција и стабилност на Балканот, Катица Кулавакова, Милена Божикова (ур.), МАНУ – БАН, Софија 2017 (во печат). The concept of excellence and me, in: Against all odds: Ethnology and Anthropology between Theory and Practice, Risteski S. Ljupcho (ur.), IEA, PMF, Skopje 2017 (во печат) 3x3=9	9
7.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: International scientific conference: Against all odds: Ethnology and Anthropology between Theory and Practice, Охрид, септември 2015.	2

Ред. број	Назив на активност (научноистражувачка):	Поени
	1x2=2	
8.	Учество на научен/стручен собир со реферат: Прва национална конференција за политики за дроги „Од закони до јавно здравје“ Скопје, 30.9.2014. во организација на здружението ХОПС опции за здрав живот. Тркалезна маса: „Фолклорните теории и современи практики“ во организација на Институт за фолклор „Марко Цепенков“, Скопје, 26.3.2015, реферат со наслов: „Теоријата како објаснување на нештата. Од позитивизам до постмодернизам“. Работилница „Терминолошки дилеми во македонската етнологија и антропологија“ во организација на ИЕА, 16.3.2016. Работилница „За терминологијата во објавените преводи на етнoлошка и антрополошка литература“ во организација на ИЕА, 20.4.2016. 4x1=4	4
	Вкупно	67

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност (стручно-апликативна):	Поени
1.	Учество во промотивни активности на Факултетот: Член на Центар за кариера на ПМФ од 30.1.2014 до 2017 – учество во промотивни активности на Факултетот и Институтот 2014, 2015 и 2016 година. Гостување на Телевизија „Алсат М“ во март 2017 година.	4,5

Ред. број	Назив на активнoста (стручно-апликативна):	Поени
	Приказ: Земете седатив пред да почнете да читате, ЕАЗ 11, Скопје ИЕА 2014 (128-132). Приказ: Прва национална конференција за политики за дроги „Од закони до јавно здравје“ Скопје, 30.09.2014., ЕАЗ 11, 2014 (134-138). – објавено и во списанието „Дроги-политики и практики“, Година III, Број 3, февруари 2015. Предговор (заедно со Љупчо С. Ристески) на книгата За етнологијата... Безброј прагови сме преминале... За Анета Светиева, уредници Љупчо С. Ристески и Ана Ашталковска Гајтаноска, Скопје, ПМФ, ИЕА 2014 (7-13). Рецензија за книгата „Etnoimpresije iz Skopja“, Goran Ledenčan, Snježana Zorić (ur), Zadar, Studentski zbor Sveučilišta u Zadru, 2014. 9x0,5=4,5	
2.	Превод на 14 статии за потребите на списанието ЕтноАнтропоЗум бр. 11, 13, 14 и 15: Simonič, Peter, Political economy and ecology of sugar cooperatives in Maharashtra, EthnoAnthropoZoom 11, Skopje IEA 2014 (8-38). Hill, Trevor, Teatr wiejski Węajty: travelling theatre, the urban and the rural, EthnoAnthropoZoom 11, Skopje IEA 2014 (40-62). Zepada, Roberto, Virchez Jorge, Marquina-Márquez, Migration Mexico-United States: dimensions and perspectives, EthnoAnthropoZoom 11, Skopje IEA 2014 (64-92). Durrani, Atifa, Rana Nasir Ali Khan, Women roles in weddings, Ethnography of wedding rituals among Rajput in Punjab Pakistan, EthnoAnthropoZoom 11, Skopje IEA 2014 (94-124). Ашталковска Гајтаноска, Ана, Женска интимност во теренските истражувања – методолошки и технички аспекти, ЕтноАнтропоЗум бр. 13, Скопје ИЕА 2015 (108-130).	7

Ред. број	Назив на активнoста (стручно-апликативна):	Поени
	Hill, Trevor, Wrestling with manhood: expressions of masculinity in Balkan oiled wrestling, EthnoAnthropoZoom 13, Skopje IEA 2015 (132-166). Ridzewski, Robert, Ethnic gentrification. The silent fight for a Macedonian city, EthnoAnthropoZoom 14, Skopje IEA 2015 (8-36). Makurat, Mirella, Tales of the 'orthodox nation' and 'Macedonian faith'. Easter at Macedonians in Poreche in scope of regime, ethnic and social changes in the Republic of Macedonia, EthnoAnthropoZoom 14, Skopje IEA 2015 (56-96). Ашталковска Гајтаноска, Ана, Кратка забелешка за ултимативниот доказ во квалитативните истражувања во македонски контекст, ЕтноАнтропоЗум 14, Скопје ИЕА 2015 (98-124). Bielenin-Lenczowska, Karolina, Post-socialist regimes of mobility, EthnoAnthropoZoom 15, Skopje IEA 2016 (10-26). Thiessen, Ilká, Concomitans of independence: class mobility in the Republic of Macedonia, EthnoAnthropoZoom 15, Skopje IEA 2016 (28-52). Rzepnikowska, Alina, Imagining and encountering the Other in Manchester and Barcelona: the narratives of Polish migrant women, EthnoAnthropoZoom 15, Skopje IEA 2016 (54-108). Gońda, Marcin, Educational mobility as a means of return migration: young Polish diaspora members from the former USSR, EthnoAnthropoZoom 15, Skopje IEA 2016 (110-148). Ашталковска Гајтаноска, Ана, Есеј за современите патриоти во Македонија во 2016 година!, ЕтноАнтропоЗум 15, Скопје ИЕА 2016 (178-210). 14x0,5=7	
3.	Предавања на институции од јавен интерес, културно – информативни центри:	1

Ред. број	Назив на активнoста (стручно-апликативна):	Поени
	Илина Јакимовска и Ана Ашталковска Гајтаноска, Третманот на безобразното во македонската етнологија, предавање во Музеј на Македонија, одржано на 11.12.2015. Предавање во Контра Кадар Битола: Антропологија на интимноста во македонската народна култура, одржано на 11.2.2016. 2x0,5=1	
4.	Уредник на меѓународно научно/стручно списание: Уредник и оперативен менаџер на списанието ЕтноАнтропоЗум во издание на ИЕА бр. 10, 11, 12, 13, 14 и 15 6x3=18	18
5.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание: „И покрај сè. Етнологијата и антропологијата помеѓу теоријата и практиката“, ИЕА, ПМФ, Скопје (во печат) 1x1=1	1
6.	Уредник на зборник на трудови на високообразовна и научна институција: За етнологијата... Безброј прагови сме преминале... За Анета Светиева, уредници Љупчо С. Ристески и Ана Ашталковска Гајтаноска, ИЕА, ПМФ, Скопје 2014. 1x2=2	2

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
7.	Член на организационен одбор на меѓународен научен/стручен собир: Меѓународна научна конференција: „И покрај сè. Етнологијата и антропологијата помеѓу теоријата и практиката“ организирана од ИЕА, септември 2015. Член на организационен одбор за меѓународната пролетната школа „Етнографија на социјализмот“ во организација на Институт за етнологија и антропологија, Крива Паланка, мај 2017. 2x1=2	2
8.	Член на факултетска комисија: Комисија за проверка на психофизичката способност на кандидатите за студирање на наставните насоки, учебна 2015/2016. Член на Централна комисија за спроведување попис на ПМФ за 2016 година. Член на институтска Комисија за спроведување редовен попис на ПМФ за 2013, 2014, 2015, 2016 година. Член на Комисија за започнување процес за повторна акредитација на студиската програма по етнологија и антропологија за прв циклус студии, ноември 2015. Член на Стручниот колегиум за втор циклус студии за студиска програма по етнологија и антропологија, од декември 2014. Член на Советот на студиската програма за трет циклус – докторски студии по етнологија и антропологија, од март 2015. 9x0,5=4,5	4,5

Ред. број	Назив на активнoста (стручно-апликативна):	Поени
9.	Координатор на студиска програма ЕКТС на ИЕА, 2015/2016 и 2016/2017 2x1=2	2
	Вкупно	42
ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		105,27
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		67
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ		
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ		42
Вкупно		214,27

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Проф. д-р Анета Светиева, редовен професор на ИЕА, ПМФ – Скопје (во пензија), с.р.

2. Д-р Љупчо Ристески, редовен професор на ИЕА, ПМФ – Скопје, с.р.

3. Д-р Илина Јакимовска, вонреден професор на ИЕА, ПМФ – Скопје, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ ПО ГРУПА ПРЕДМЕТИ ОД ОД НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ПАЛЕОНТОЛОГИЈА (ПАЛЕОЕКОЛОГИЈА)

НА БОТАНИЧКИОТ ЗАВОД СО БОТАНИЧКА ГРАДИНА ПРИ ИНСТИТУТОТ ЗА БИОЛОГИЈА НА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 28.9.2017 год., избрани сме за членови на Рецензентската комисија за избор на еден еден насловен доцент по група предмети од наставно-научната област Палеонтологија (палеоекологија) на Институтот за биологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје.

На конкурсот објавен во „Нова Македонија“ и „Коха“ од 20.6.2017 год се пријави само еден кандидат, д-р Александра Цветкоска, доктор на биолошки науки.

По анализата на приложените материјали од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. Биографски податоци

Кандидатката д-р Александра Цветкоска е родена на 29.6.1983, во Пожаревац, Република Србија. Во учебната 2002/2003 година се запишала на Институтот за биологија, Природно-математички факултет во Скопје, еколошка насока, каде што дипломирала во 2008 година, со среден успех 9,28. Во учебната 2009/2010 година се запишала на постдипломски студии на еколошко-таксономската насока на Институтот за биологија, Природно-математички факултет во Скопје, каде што и магистрирала во 2011 година, со просечен успех 10,00. Во 2014 година ја одбранила докторската дисертација под наслов „Дијатомеите како индикатори на палеолимнолошките промени во Преспанското Езеро“.

Од септември 2009 година е ангажирана како демонстратор на Катедрата за систематика и филогенија на алги при Институтот за биологија, каде што одржува практична настава по неколку предмети. По докторирањето, во септември 2014 заминала на постдокторски студии на Заводот за физичка географија, Факултет за геолошки науки, Универзитет во Утрехт, Холандија (Department of Physical Geography, Faculty of Geosciences, Utrecht University), каде што е ангажирана во моментот.

II. Наставна дејност

Во изминатиот период, кандидатката д-р Александра Цветкоска била активно вклучена во изведувањето на наставната дејност, односно во изведувањето на практичната настава на Институтот за биологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје. Во периодот 2009-2014 година, како демонстратор била ангажирана во изведувањето на практичната настава по задолжителните предмети: *Систематика и филогенија на алги и габи*, *Алгологија* и *Еколошки мониторинг и биоиндикатори*, како и по изборните предмети: *Биологија на дијатомеи* и *Охридско Езеро*. Според Извештајот за самоевалуација за учебната 2013/2014 година, кандидатката Александра Цветкоска ги има добиено следните оценки: систематика и филогенија на алги и габи 9,73, алгологија 10,00 и еколошки мониторинг и биоиндикатори 10,00. Во периодот 2014-2017 година била ангажирана на Факултетот за геолошки науки, Универзитет во Утрехт, за одржување на теоретската и практичната настава по предметите: *Промена во животната средина низ времето* (Environmental change through time) и *Палеоекологија* (Palaeoecology).

III. Научноистражувачка дејност

Кандидатката д-р Александра Цветкоска во изминатиот период активно била вклучена во научноистражувачката работа на Институтот за биологија, Природно-

математички факултет во Скопје, и Факултетот за геолошки науки, Универзитет во Утрехт, пред сè од областа на систематиката и таксономијата на дијатомеи, хидроекологијата и палеоекологијата.

Како резултат на научноистражувачката активност, кандидатката има објавено вкупно 22 труда, од кои 16 труда се објавени во списанија со импакт-фактор (фактор на влијание) и една меѓународна монографија. Дел од добиените резултати кандидатката д-р Цветкоска ги презентирала на научни собири и конгреси во земјата и во странство, преку вкупно 27 соопштенија. Во текот на своето професионално усовршување, кандидатката д-р Цветкоска остварила пет студиски истражувачки престои на Алфред Вегенер - институтот за поларни и морски истражувања во Бремерхавен, Канадскиот музеј за Природа во Отава, Канада и во рамките на проектот Past Global Changes (PAGES) во Кумбрија, Шкотска. Во изминатиот период, д-р Цветкоска била активно вклучена во реализација на два меѓународни проекта и учесник била во еден меѓународен проект, како и во два национални проекта. Раководела и со два проекта добиени од Македонското еколошко друштво од Програмата за мали грантови за млади истражувачи. Покрај тоа била вклучена и во изработка на четири студии за проценка на влијанија врз животната средина.

Д-р Александра Цветкоска била коментор на четири магистерски трудови одбранети на Универзитетот во Утрехт.

IV. Стручно-апликативна дејност

Кандидатката д-р Александра Цветкоска во периодот 2009-2014 година била активно вклучена во стручно-апликативната работа на Институтот за биологија. Кандидатката била учесник во изработка на вкупно четири студии за проценка на влијанија врз животната средина. Во рамките на овие студии била вклучена во делот на употреба на дијатомеите во проценка на еколошкиот статус на водните екосистеми, како и проценки на влијанија и мерки за ублажување на состојбите со водните екосистеми.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Евидентно е дека изборот на д-р Александра Цветкоска за демонстратор на Институтот за биологија, Природно-математички факултет во Скопје, пред осум години беше исправен. Во текот на изминатиот период, д-р Цветкоска се разви во солиден научен работник со висока продукција на врвни научни резултати валоризирани преку бројните публикации и презентации. Нејзината посветеност, истрајност во изнаоѓањето на научните

вистини се исклучителни и овозможуваат воспоставување на долготрајна соработка со бројни научни работници на полето на палеоекологијата.

Во наставната активност на Природно-математичкиот факултет и Геолошкиот факултет во Утрехт, д-р Цветкоска исто така остави видлива трага. Во наставата воведува најнови сознанија од соодветните области и успешно и пред сè несебичното го пренесува своето знаење и научно искуство на помладите колеги.

Имајќи ги предвид бројните позитивни карактеристики на научниот-наставниот ангажман на д-р Александра Цветкоска, се наметнува заклучокот дека кандидатката се оформила во врвен научен работник со висок потенцијал кој е препознаен во светски рамки. Во таа насока имаме особена чест да препорачаме до Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, д-р Александра Цветкоска да биде избрана во звањето **насловен доцент**.

Членови на Рецензентската комисија

Д-р Златко Левков, редовен професор
на Природно-математичкиот факултет во Скопје, с.р.

Д-р Надја Огњанова-Руменова, редовен професор
на Одделот за палеонтологија, стратиграфија
и седиментологија, Геолошки институт, БАН во Софија, с.р.

Д-р Славчо Христовски, вонреден професор
на Природно-математичкиот факултет во Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И
СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Цветкоска Сашо Александра

(име, татково име и презиме)

Институција: Природно-математички факултет, Институт за биологија

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: палеонтологија (палеоекологија)

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Настава 1 циклус студии: Environmental change through time, 2014-2017 (1)	$4 \cdot 15 \cdot 0.04 = 2.4$
2	Настава 1 циклус студии: Palaeoecology, 2017 (2)	$4 \cdot 15 \cdot 0.04 = 2.4$
3	Лабораториски вежби 1 циклус студии: Систематика и филогенија на алги и габи, 2009-2014 (Наставна, зимски семестар)	$5 \cdot 6 \cdot 15 \cdot 0.03 = 13.5$
4	Лабораториски вежби 1 циклус студии: Алгологија, 2009-2014 (Екологија, летен семестар)	$5 \cdot 2 \cdot 15 \cdot 0.03 = 4.5$
5	Лабораториски вежби 1 циклус студии: Еколошки мониторинг и биоиндикатори, 2009-2014 (Екологија, летен семестар)	$5 \cdot 3 \cdot 15 \cdot 0.03 = 6.75$

6	Лабораториски вежби 1 циклус студии: Хидробиологија, 2009-2014 (Наставна, летен семестар)	$5*2*15*0.03=4.5$
7	Лабораториски вежби 1 циклус студии: Систематика на алги 2013, 2014 (Биохемија, летен семестар)	$2*2*15*0.03=1.8$
8	Лабораториски вежби 1 циклус студии: Систематика на алги 2013, 2014 (Молекуларна, летен семестар)	$2*2*15*0.03=1.8$
9	Лабораториски вежби 1 циклус студии: Апликација на дијатомеите во палеоекологијата и медицината 2013, 2014 (изборен предмет, летен семестар)	$2*2*15*0.03=1.8$
10	Лабораториски вежби 1 циклус студии: Биологија на дијатомеи, 2013, 2014 (изборен предмет, летен семестар)	$2*2*15*0.03=1.9$
	Вкупно	41.25

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Учесник во меѓународен научен проект	
	1. Scientific Collaboration On Past Speciation Conditions in Lake Ohrid (SCOPSCO)	5
	2. Reconstruction of past environmental variations in ancient Lake Ohrid, a diatom inferred perspective	5
2	Коментор на магистерски работи	
	1. Past cyclicity of wet and dry climatic events in the Ecuadorian Andes	0.5

	2. Diatom response to environmental gradients in the ecuadorian high Andes 3. Climatic variability and influences on the vegetation at Lake Ohrid during MIS 15 and MIS 16 4. Aquatic ecosystem shifts in response to early human land-use changes in two lowland lakes in North-Western Europe	0.5 0.5 0.5
3	Монографија објавена во странство	
	1. Cvetkoska, A. , Reed, J. & LEVKOV, Z. (2012): Lake Ohrid diatoms as palaeoclimate indicators of climate change during the last glacial-interglacial cycle. Diatom monographs Vol. 15: 1–216	12x0.8=9,6
4	Трудови со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
	1. Reed, J. M., Cvetkoska, A., Levkov, Z., Vogel, H. & Wagner, B. (2010): The last glacial-interglacial cycle in Lake Ohrid (Macedonia/Albania): testing diatom response to climate. Biogeosciences 7: 3083–3094. 2. Wagner, B., Wilke, T., Krastel, S., Zanchetta, G., Sulpizio, R., Reicherter, K., Leng, M.J., Grazhdani, A., Trajanovski, S., Francke, A., Lindhorst, K., Levkov, Z., Cvetkoska, A., Reed, J.M., Zhang, X., Lacey, J.H., Wonik, T., Baumgarten, H., and Vogel, H. (2014) The SCOPSCO drilling project recovers more than 1.2 million years of history from Lake Ohrid. Scientific Drilling, 17, 19–29. doi:10.5194/sd-17-19-2014 3. Cvetkoska, A., Levkov, Z., and Hamilton, P.B. (2014) <i>Surirella subrotunda</i> sp. nov. and <i>Surirella parahelvetica</i> sp. nov., two new diatom (Bacillariophyta) species from Lake Prespa, Macedonia. Phytotaxa, 156 (3), 145–155. doi: 10.11646/phytotaxa.156.3.5. 4. Cvetkoska, A., Levkov, Z., Hamilton, P.B., and Potapova, M. (2014) The biogeographic distribution of <i>Cavinula</i> (Bacillariophyceae) in North America with the descriptions of two new species. Phytotaxa, 184 (4), 181–207. doi: 10.11646/phytotaxa.184.4.1. 5. Cvetkoska, A., Hamilton, P.B., Ognjanova-Rumenova, N., and Levkov, Z., (2014) Observations of the genus <i>Cyclotella</i> (Kützing) Brébisson in ancient lakes Ohrid and Prespa and a description of two new	(6+3,753) x0,6=5.85 (6+1.254) x0,6=4.3 (6+1,376) x0,8=5,90

	species <i>C. paraocellata</i> sp. nov. and <i>C. prespanensis</i> sp. nov. Nova Hedwigia Beihefte, 98 (3-4), 313–340. doi: 10.1127/0029-5035/2014/0154.	(6+1.08)
6.	Cvetkoska, A. , Levkov, Z., Reed, J.M., and Wagner, B. (2014) Late Glacial to Holocene climate change and human impact in the Mediterranean - the last ca. 17ka diatom record of Lake Prespa (Macedonia/Albania/Greece). Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology, 406, 22–32. doi:10.1016/j.palaeo.2014.04.010.	x0.6=4,25
7.	Vossel, H., Reed, J.M., Houk, V., Cvetkoska, A. , and Van De Vijver, B. (2015) <i>Cyclotella paleo-ocellata</i> , a new centric diatom (Bacillariophyta) from Lake Kinneret (Israel). Fottea, 15 (1), 63–75. doi: 10.5507/fot.2015.006.	(6+0.88) x0.6=4.128
8.	Ognjanova-Rumenova, N., Jovanovska, E., Cvetkoska, A. , and Levkov, Z. (2015) Two new <i>Tertiarius</i> (Bacillariophyta, Coscinodiscophyceae) species from Mariovo Neogene basin, Macedonia. Fottea, 15 (1), 51–62. doi: 10.5507/fot.2015.005.	
9.	Cvetkoska, A. , Levkov, Z., Reed, J.M., Wagner, B., Panagiotopoulos, K., Leng, M.J. and Lacey, J.H. (2015) Quaternary climate change and Heinrich events in the southern Balkans - Lake Prespa diatom palaeolimnology from the last interglacial to present. Journal of Paleolimnology, 53 (2), 215–231. doi: 10.1007/s10933-014-9821-3.	(6+2.53)
10.	Cvetkoska, A. , Hamilton, P.B., and Levkov, Z. (2015) <i>Surirella prespanensis</i> sp. nov. and <i>Surirella hinzia</i> sp. nov., two new diatom (Bacillariophyceae) species from ancient Lake Prespa (Macedonia/Albania/Greece). Fottea, 15 (2), 179–189. doi: 10.5507/fot.2015.018.	x0.6=5,12
11.	Gligora Udovič, M., Cvetkoska, A. , Žutinić, P., Bosak, S., Stanković, I., Špoljarić, I., Mršić, G., Kralj Borojević, K., Čukurin, A. and Plenković-Moraj, A. (2016) Defining centric diatoms of most relevant phytoplankton functional groups in deep Karst lakes. Hydrobiologia, 1–23, doi: 10.1007/s10750-016-2996-z.	(6+2.02) x0.6=4.8
12.	Jovanovska, E., Cvetkoska, A. , Tofilovska, S., Ognanova-Rumenova, N., and Levkov, Z. (2016) Description of a new fossil diatom genus, <i>Cribrionella</i> gen. nov. (Bacillariophyta) from Quaternary sediments of Lake Ohrid. Phytotaxa, 252, 31–42, doi:10.11646/phytotaxa.252.1.3.	(6+2.02)
13.	Tofilovska, S., Cvetkoska, A. , Jovanovska, E., Ognanova-Rumenova, N., and Levkov, Z. (2016) Two new fossil <i>Cyclotella</i> (Kützing) Brébisson species from Lake Ohrid, Macedonia/Albania. Fottea, 16 (2), 218–233, doi:10.5507/fot.2016.003.	x0.6=4.8

	14. Jovanovska, E., Cvetkoska, A., Hauffe, T., Levkov, Z., Wagner, B., Sulpizio, R., Francke, A., Albrecht, C., and Wilke, T. (2016) Differential resilience of ancient sister lakes Ohrid and Prespa to environmental disturbances during the Late Pleistocene. <i>Biogeosciences</i>, 13, 1149–1161, doi:10.5194/bg-13-1149-2016. 15. Cvetkoska, A., Jovanovska, E., Francke, A., Tofilovska, S., Vogel, H., Levkov, Z., Donders, T. H., Wagner, B., and Wagner-Cremer, F. (2016) Ecosystem regimes and responses in a coupled ancient lake system from MIS 5b to present: the diatom record of lakes Ohrid and Prespa. <i>Biogeosciences</i>, 13, 3147–3162, doi:10.5194/bg-13-3147-2016. 16. Wagner, B., Wilke, T., Francke, A., Albrecht, C., Baumgarten, H., Bertini, A., Combourieu-Nebout, N., Cvetkoska, A., D'Addabbo, M., Donders, T. H., Föller, K., Giaccio, B., Grazhdani, A., Hauffe, T., Holtvoeth, J., Joannin, S., Jovanovska, E., Just, J., Kouli, K., Koutsodendris, A., Krastel, S., Lacey, J. H., Leicher, N., Leng, M. J., Levkov, Z., Lindhorst, K., Masi, A., Mercuri, A. M., Nomade, S., Nowaczyk, N., Panagiotopoulos, K., Peyron, O., Reed, J. M., Regattieri, E., Sadori, L., Sagnotti, L., Stelbrink, B., Sulpizio, R., Tofilovska, S., Torri, P., Vogel, H., Wagner, T., Wagner-Cremer, F., Wolff, G. A., Wonik, T., Zanchetta, G., and Zhang, X. S. (2017) The environmental and evolutionary history of Lake Ohrid (FYROM/Albania): Interim results from the SCOPSCO deep drilling project. <i>Biogeosciences</i>, 14, 2033–2054, doi:10.5194/bg-14-2033-2017.	(6+2.24) x0.6=4,94 (6+2.02) x0.6=4.8 (6+2.05) x0.6=4.83 (6+1.08) x0.6=4,25 (6+2.02) x0.6=4.8

		(6+3,753) x0,6=5.85 (6+3,753) x0,6=5.85 (6+3,753) x0,6=5.85
5	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание	
	1. Cvetkoska, A., Levkov, Z., and Reed, J.M. (2012). Reconstructing Holocene Environmental Change in Lake Ohrid (Macedonia/Albania) using diatom as proxies. Macedonian Journal of Ecology and Environment, 14 (1, 2), 7–18. 2. Cvetkoska, A., Jovanovska, E., Levkov, Z., and Wagner-Cremer, F. (2015). Diatom response and planktonic diversity in ancient lakes under the pressure of Quaternary climate change: lessons learned from lakes Ohrid and Prespa. Nederlands Vlaamse Kring van Diatomisten, Diatomedelingen 39. 3. Akkerman, K., Donders, T.H., Hoek, W., and Cvetkoska, A. (2015). Aquatic ecosystem shifts in response to early human land-use in two low-elevation lakes in north-western Europe. Nederlands Vlaamse Kring van Diatomisten, Diatomedelingen 39.	4x0.8=3.2 4x0.6=2.4

	Ohrid. Geophysical Research Abstracts, 18, EGU2016-4027, EGU General Assembly, Vienna, Austria. 5. Cvetkoska, A., Jovanovska, E., Francke, A., Tofilovska, S., Vogel, H., Levkov, Z., Donders, T.H., Wagner, B., and Wagner-Cremer, F. (2016). Quaternary climate change in ancient lakes Ohrid and Prespa; high lake's resilience prevents catastrophic ecosystems collapses: the diatom evidence. 10th Central European Diatom Meeting, Budapest, Hungary. 6. Jovanovska, E., Hauffe, T., Cvetkoska, A., Francke, A., Wagner, B. Levkov, Z., Sulpizio R., Albrecht, C., and Wilke, T. (2016). Resilience to environmental disturbances: insights into driving forces shaping diatom diversity in ancient lakes Ohrid and Prespa. 10th Central European Diatom Meeting, Budapest, Hungary. 7. Tofilovska, S., Cvetkoska, A., Jovanovska, E. Ognjanova-Rumenova, N., and Levkov, Z. (2016). New fossil Cyclotella (Kützing) Brébisson species from Lake Ohrid, Macedonia/Albania. 10th Central European Diatom Meeting, Budapest, Hungary. 8. Cvetkoska, A., Wagner-Cremer, F., Levkov, Z., Reed, J.M., Jovanovska, E., and Wagner, B.: Diatom response and planktonic diversity in ancient lakes under the pressure of Quaternary climate change: lessons learned from lakes Ohrid and Prespa, Nederlands-Vlaamse Kring van Diatomisten, NVKD study days, 4–6 June 2015, Mont Rigi, Belgium. 9. Cvetkoska, A.: The ICDP SCOPSCO drilling project reveals > 1.3 Ma environmental and evolutionary history of ancient Lake Ohrid (Macedonia, Albania): the diatom story. IODP-NL Symposium: Illuminating the Earth by scientific drilling, Utrecht University, 13 March 2015, Utrecht, The Netherlands. 10. Cvetkoska, A., Jovanovska, E., Versluis, D. M., Tofilovska, S., Levkov, Z., Wagner-Cremer, F., Wilke, T., Reed, J. M., Wagner, B. and the SCOPSCO science teams (2015). The SCOPSCO project reveals > 1.3 Ma environmental and evolutionary history of ancient Lake Ohrid: the story of the diatom genus Cyclotella. 9th Central European Diatom Meeting, Bremerhaven, Germany. 11. Wilke, T., Wagner, B., Albrecht, C., Levkov, Z., Francke, A., Hauffe, T., Cvetkoska, A., Jovanovska, E., Zhang, X., Reed, M.J., Wagner-Cremer, F., Stelbrink, B. and the SCOPSCO science team (2015). The	0.5 0.5 0.5 0.5

	SCOPSCO deep drilling program in ancient Lake Ohrid: Unravelling the driving forces of speciation in Europe's oldest and most biodiverse lake. European Geosciences Union General Assembly, Vienna, Austria.	
	12. Wagner, B., Wilke, T., Krastel, S., Zanchetta, G., Sulpizio, R., Leng, M.J., Francke, A., Albrecht, C., Baumgarten, H., Cvetkoska, A., Donders, T., Giacco, B., Just, J., Lacey, J.H., Leicher, N., Levkov, Z., Lindhorst, K., Reed, J.M., Zhang, X., Sadori, L., Vogel, H., Wagner-Cremer, F., and Wonik, T. (2015). The Lake Ohrid SCOPSCO project. European Geosciences Union General Assembly, Vienna, Austria.	0.5
	13. Vossel, H., Reed, J.M., Houk, V., Cvetkoska, A., and Van de Vijver, B. (2015). <i>Cyclotella paleo-ocellata</i>, a new centric diatom from Lake Kinneret (Israel). 9th Central European Diatom Meeting, Bremerhaven, Germany.	
	14. Tofilovska, S., Cvetkoska, A., Jovanovska, E., Mitic-Kopanja, D., and Levkov, Z. (2015). Diatom species composition during MIS 11-10 in ancient Lake Ohrid. 9th Central European Diatom Meeting, Bremerhaven, Germany.	0.5
	15. Cvetkoska, A.: Diatoms and their application as proxies to infer past climate an environmental change in ancient lakes Ohrid and Prespa. Palynologische Kring, 17/12/ 2014, Amsterdam, Netherlands.	
	16. Cvetkoska, A., Levkov, Z., Reed, J.M., Wagner, B., Hamilton, P.B., and Ognjanova-Rumenova, N. (2014). Lake Prespa diatoms (Bacillariophyceae): changes in biodiversity, lake-level and productivity over the last ca. 91 ka, 8th Central European Diatom Meeting, Zagreb, Croatia.	0.5
	17. Reed, J.M., Cvetkoska, A., Francke, A., Lacey, J., Leng, M., Levkov, Z., Wagner, B., and Zhang, X. (2014). Palaeolimnological evidence for the Medieval Warm Period in the northeastern Mediterranean. The Quaternary Research Association 50th Anniversary ADM, London, UK.	
	18. Levkov Z., Cvetkoska, A., Pavlov, A., Jovanovska, E., and Mitic-Kopanja, D. (2013). Past, present and future ecological status of lakes Ohrid and Prespa. MANU–AASA Regional Conference: The system	0.5

	“Prespa Lakes-Ohrid Lake”: The actual state – problems and perspectives. Struga, Macedonia.	
	19. Cvetkoska, A., Mitic Kopanja, D., Rumenova, N. O., Reed, J.M., Hamilton, P.B., and Levkov Z. (2012). Comparative study of morphological variability of Cyclotella taxa in recent and fossil diatom assemblages from lakes Ohrid and Prespa (Macedonia/Albania/Greece), 6th Central European Diatom Meeting, Innsbruck, Austria.	
	20. Mitić-Kopanja, D., Pavlov, A., Cvetkoska, A., Jovanovska, E., Metzeltin D., and Levkov Z. (2012). Observations on the triundulate Luticola species, 6th Central European Diatom Meeting, Innsbruck, Austria.	0.5
	21. Reed, J.M., Cvetkoska, A., Jones, T., Lawson, I.T., Levkov, Z., Roucoux, K., H., Tzedakis, P.C., Vogel, H., Wagner, B., and Wilson, G.P. (2012). Palaeoecological reflections on biodiversity, whole-ecosystem shifts and proxy response: ancient lakes of the circum-Mediterranean, 12th International Paleolimnology Symposium, Glasgow, Scotland.	
	22. Mitić-Kopanja, D., Cvetkoska, A., and Levkov, Z. (2012). Diversity, ecology and distribution of selected Gomphonema Ehrenberg taxa in Republic of Macedonia, 4th Congress of ecologists of the Republic of Macedonia with international participation, Ohrid, R. Macedonia.	0.5
	23. Tutic, E., Pavlov, A., Cvetkoska, A., Jovanovska, E., Mitić-Kopanja, D., and Levkov, Z. (2012). Diversity, ecology and distribution of the genus Caloneis Cleve in lakes Ohrid and Prespa, 4th Congress of ecologists of the Republic of Macedonia with international participation, Ohrid, R. Macedonia.	0.5
	24. Tofilovska, S., Pavlov, A., Cvetkoska, A., Mitic-Kopanja, D., and Levkov, Z. (2012). Diversity, distribution and ecology of diatoms from wet walls and caves, 4th Congress of ecologists of the Republic of Macedonia with international participation, Ohrid, R. Macedonia.	
	25. Cvetkoska, A., Reed, J., Levkov, Z., and Vogel, H. (2011). Lake Ohrid diatoms as palaeoclimate indicators of climate change during the Last glacial-interglacial cycle”, 5th International Limnogeology Congress, Konstanz, Germany.	0.5

	26. Reed, J.M., Cvetkoska, A., Wilson, G.P., Jones, T., Roucoux, K.H., Lawson, I.T., and Vogel H. (2011). Diatom response to major Quaternary transitions in Mediterranean ancient lakes: implications for quantitative reconstruction, 5th International Limnogeology Congress, Konstanz, Germany. 27. Levkov, Z., Pavlov A., Cvetkoska, A., and Jovanovska, E. (2010). Taxonomy and ultrastructure of selected Luticola species. 4th Central European Diatom Meeting, Reichenau, Germany.	0.5 0.5 0.5 0.5 0.5

		0.5
		0.5
		0.5
		0.5
		0.5

		0.5
		0.5
	Вкупно	122.23

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
	Студија, физибилити студија, истражување на пазарот	
1	1. Valorization study of Ohrid Swamp (Studenchishta)	2
	2. Support to the Republic of Macedonia for revision of National Biodiversity Strategy and Action Plan (NBSAP) and preparation of the Fifth National Report to the Convention on Biological Diversity	2
	3. River basin management plan and preliminary flood risk assessment for Strumica river basin district	
	4. Environmental impact assessment on reconstruction of railway Drachevo-Veles	2
	Environmental impact assessment on construction of small hydropower on river Brajchinska	2
		2

	Вкупно	10
Дејности од поширок интерес		
1	Студиски престој во странство до 3 месеци	
	1. Laboratory of Phycology, Canadian Museum of Nature, Ottawa, Canada (април-јуни 2011)	0.5
	2. Alfred Wegener Institute for Polar & Marine Research (декември 2012)	0.5
	3. Alfred Wegener Institute for Polar & Marine Research (јуни-јули 2013)	0.5
	Вкупно	11.5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	41,25
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	122,23
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	11,5
Вкупно	174,98

Членови на Комисијата

Д-р Златко Левков, редовен професор
на Природно-математичкиот факултет во Скопје, с.р.

Д-р Надја Огњанова-Руменова, редовен професор
на Одделот за палеонтологија, стратиграфија
и седиментологија, Геолошки институт, БАН во Софија, с.р.

Д-р Славчо Христовски, вонреден професор
на Природно-математичкиот факултет во Скопје, с.р.

**РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ
НА ИНСТИТУТОТ ЗА ГЕОГРАФИЈА
НА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Врз основа на распишаниот конкурс за избор на асистент по група предмети од областа на туризмот, објавен во дневниот весник „Нова Македонија“, на 26.8.2017 година, за избор-прием на еден асистент по група предмети од наставно-научните области: **ТУРИСТИЧКА ГЕОГРАФИЈА** (предмети: Туристичка географија, Сообраќајна со туристичка географија), **ТУРИСТИЧКА ПОЛИТИКА** (предмет: Стратегија за развој на туризмот), **ДРУГИ СПЕЦИФИЧНИ ПОДРАЧЈА** (Основи на туризмологија), на Институтот за географија при Природно-математичкиот факултет во Скопје, на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, а во согласност со Законот за високото образование, одредбите на Природно-математичкиот факултет во Скопје, како и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет, на седницата одржана на 5.10.2017 година, го разгледа предлогот на Институтот за географија при Факултетот, бр. 02-1584/1 од 1.9.2017, со која определи формирање на Рецензентска комисија во состав: д-р Никола Панов, редовен професор на Природно-математичкиот факултет, д-р Ристо Мијалов, редовен професор на Природно-математичкиот факултет, и д-р Милена Талеска, вонреден професор на Природно-математичкиот факултет.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов:

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на еден асистент по група предмети од областа на туризмот, објавен во дневниот весник „Нова Македонија“, на 26.8.2017 година, за избор-прием на еден асистент по група предмети од наставно-научните области: **ТУРИСТИЧКА ГЕОГРАФИЈА**, (предмети: Туристичка географија, Сообраќајна со туристичка географија), **ТУРИСТИЧКА ПОЛИТИКА** (предмет: Стратегија за развој на туризмот), **ДРУГИ СПЕЦИФИЧНИ ПОДРАЧЈА** (Основи на туризмологија), во предвидениот рок се пријави еден кандидат: м-р Христина Димеска, помлад асистент на Институтот за географија, при Природно-математичкиот факултет во Скопје.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката м-р Христина Димеска е родена на 1.11.1984 год. во Прилеп. Основното и средното образование го завршила во Прилеп. Со високо образование се стекнала на Институтот за географија при Природно-математичкиот факултет во Скопје, каде што и дипломирала во 2008 год, и се здобила со звањето дипломиран професор по географија.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 2010/2011 год. се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Институтот за географија. Студиите ги завршила на 30.12.2012 год. и го одбрала

магистерскиот труд на тема: „Можности за развој на туризмот во Мариово“ со што се здобива со академски степен магистер по географски науки.

На докторски студии се запишала во учебната 2015/2016. на Институтот за географија при Природно-математичкиот факултет.

На 16.2.2015 год. е избрана во звањето помлад асистент на Институтот за географија при Природно-математичкиот факултет, во областа туризам.

Во моментот е помлад асистент. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на Универзитетот бр. 1092 од 15.1.2015 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Природно-математички факултет, Институт за географија, кандидатката м-р Христина Димеска изведува вежби на прв циклус студии на студиската програма Туризам и наставна географија.

Од учебната 2012/2013 година е ангажирана како демонстратор, стручен соработник при реализација на вежби по повеќе предмети на Институтот за географија при Природно-математичкиот факултет во Скопје.

Од 07.5.2015 е вработена како помлад асистент на Институтот за географија при Природно-математичкиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Кандидатката м-р Христина Димеска е вклучена во изведувањето на вежбите по предметите: Основи на туризмологија, Туристичка географија, Стратегија за развој на туризмот, Туристички агенции и други предмети од горенаведената област. Активно учествувала во процесот на изработка на повеќе дипломски работи.

Научноистражувачка дејност

Кандидатката м-р Христина Димеска се јавува како автор или коавтор на вкупно 13 научни трудови, од кои 2 научно-стручни труда објавени во научно-стручни списанија со меѓународен уредувачки одбор со оригинални научни резултати, 10 труда со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови од научен собир со меѓународен уредувачки одбор и 1 труд објавен во зборник на трудови од научен собир.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Кандидатката м-р Христина Димеска активно била учесник на неколку семинари, работилници и обуки, но вклучена е и во стручно-апликативната работа на Институтот за географија, преку ангажман во неколку комисији.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката м-р Христина Димеска доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Природно-математичкиот факултет.

ЗАКЛУЧОКИ ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на м-р Христина Димеска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека м-р Христина Димеска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето асистент по група предмети од наставно-научните области: ТУРИСТИЧКА ГЕОГРАФИЈА, (предмети: Туристичка географија, Сообраќајна со туристичка географија), ТУРИСТИЧКА ПОЛИТИКА (предмет: Стратегија за развој на туризмот), ДРУГИ СПЕЦИФИЧНИ ПОДРАЧЈА (Основи на туризмологија).

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, м-р Христина Димеска да биде избрана во звањето асистент по група предмети од наставно-научните области: ТУРИСТИЧКА ГЕОГРАФИЈА (предмети: Туристичка географија, Сообраќајна со туристичка географија) ТУРИСТИЧКА ПОЛИТИКА (предмет: Стратегија за развој на туризмот), ДРУГИ СПЕЦИФИЧНИ ПОДРАЧЈА (Основи на туризмологија).

Членови на Рецензентската
комисија

Д-р Никола Панов, редовен професор,
с.р., Институт за географија,
Природно-математички факултет -
Скопје

Д-р Ристо Мијалов, редовен професор,
с.р., Институт за географија,
Природно-математички факултет –
Скопје

Д-р Милена Талеска, вонреден професор,
с.р., Институт за географија,
Природно-математички факултет –
Скопје

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА ПОД НАСЛОВ: ЕФЕКТИТЕ НА АСПИРИНОТ ВРЗ НЕКОИ МЕТАБОЛИЧКИ И ЦИТОПРОТЕКТИВНИ ОДГОВОРИ КАЈ ДИЈАБЕТИЧНИ СТАОРЦИ ВО УСЛОВИ НА АКУТЕН ХИПЕРТЕРМИЧКИ СТРЕС, ИЗРАБОТЕНА ОД КАНДИДАТКАТА МИРСАДА ДЕРВИШЕВИЌ – АНДОНОВА, ПРИЈАВЕНА НА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет, на седницата одржана на 29.6.2017 година, со Одлука бр. 02-2503/12 (од 11.7.2017), нè избра за членови на Рецензентската комисија за оцена на изработената докторска дисертација под наслов **ЕФЕКТИТЕ НА АСПИРИНОТ ВРЗ НЕКОИ МЕТАБОЛИЧКИ И ЦИТОПРОТЕКТИВНИ ОДГОВОРИ КАЈ ДИЈАБЕТИЧНИ СТАОРЦИ ВО УСЛОВИ НА АКУТЕН ХИПЕРТЕРМИЧКИ СТРЕС**, од кандидатката **Мирсада Дервишевиќ – Андонова**, вработена во „Виталиа“.

Комисијата во состав: **д-р Биљана Миова**, вонреден професор на ПМФ, **д-р Сузана Диневска-Ќовкарска**, редовен професор на ПМФ, **д-р Славчо Митев**, редовен професор во пензија на ПМФ, **д-р Ѓоше Стефков**, вонреден професор на Фамацевтскиот факултет во Скопје и **д-р Сашко Кедев**, вонреден професор на Медицинскиот факултет во Скопје, ја разгледа поднесената работна верзија од докторска дисертација и го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Врз основа на доставениот материјал, Комисијата констатира дека трудот ги содржи сите елементи за изработена докторска дисертација и е напишан според постојните законски нормативи. Докторската дисертација е презентирана на 258 страници, во кој се вклучени 5 шеми, 50 слики (50 графикони), 13 табели и 891 референца. Докторската дисертација ги содржи следниве поглавја: Вовед (47 страници), Материјал и методи (16 страници), Резултати (66 страници), Дискусија (79 страници), Заклучоци (9 страници), Литература (41 страница), како и апстракт на англиски и македонски јазик.

Докторската дисертација е од областа на екофизиологијата и ензимологија, при што со примена на биохемиски анализи се истражува ефектот на третманот со аспирин, во комбинација со или без индуциран стрес, врз експерименталниот дијабетес кај белиот лабораториски стаорец. Докторската дисертација ја обработува темата на индуцирано прекондиционирање кое резултира со продукција на стрес - протеини (HSP70) и можниот протективен ефект на овој феномен врз метаболичките

алтерации предизвикани од експерименталниот дијабетес. Сепак, посебно внимание е посветено на препорачаното со аспирин, и тоа во форма на препорачан (имајќи ја предвид неговата улога на ко-индуктор на HSP70) и како постпрепан (во улога на поиницијален антихиперлипемичен агенс). Ефектите на сите овие препан се испитувани на ниво на јаглехидратниот метаболизам, антиоксидативната одбрана и нивото на HSP70 во срце, црн дроб и панкреас.

Во **воведниот дел**, најнапред кандидатката се осврнува на високата надворешна температура како еден од најзначајните еколошки фактори, која со своето варирање може да предизвика значајни промени во нормалниот тек на голем број биохемиско-физиолошки процеси во организмот, брзината на дифузија и мембранската флуидност, како и промени во стабилноста на DNA-молекулите и, генерално, на протеините кои се главни извршители на сите-процеси во клетката. Одговорот на краткотрајниот топлотен стрес (HSR- heat-shock response) претставува брз и краткотраен молекуларен механизам кој резултира со продукција на *сирес протеини* (*heat-shock proteins - HSP*). Клеточно-протективната улога на овие протеини се остварува преку одржување на правилната форма на конститутивните клеточни протеини и деградацијата на абнормалните протеини или, пак, алтернативно преку нивна олеснета интеракција со молекуларните сигнали на цитопротективните патишта. Врз основа на литературни податоци, кандидатката ја потенцира зависноста на продукцијата на HSP од видот на ткивото, интензитетот на температурниот стрес, а особено времето на опоравување (на собна температура) по топлотниот стрес како важен фактор за интензитетот на експресијата на HSP70 - протеините.

Покрај акутниот хипертемички стрес (како физиолошки стрес), во оваа докторска дисертација, пред сè, се испитувани и ефектите на експерименталниот дијабетес, како фармаколошки стрес предизвикан од β -цитотоксичниот агенс стрептозотцин. Можната поврзаност помеѓу овие два вида на стрес, кандидатката ја образложува преку испитување на феноменот на *топлошно прекондиционирање*, според кој, приспособувањето на организмот на еден вид умерен стрес предизвикан од надворешните фактори, може да обезбеди заштита од дополнителен стрес, кој сам по себе би бил летален доколку организмот претходно не стекне одреден вид на резистентност. Експерименталниот дијабетес, како комплексно метаболичко заболување со мултипла етиологија, пред сè се манифестира со промени на ниво на јаглехидратниот метаболизам, но претставува и состојба на оксидативен стрес и исто така резултира со сигнификантно намалување на ниво на HSP во инсулин-зависните ткива како што се срцето, црниот дроб и мускулите, како и редукција на серумските HSP70, остварено преку гликација, оштетување и нивна инактивација.

Во понатамошниот дел од воведот, м-р Дервишевиќ ги образложува досегашните сознанија за ефектите на аспириновото како во индукцијата на HSP, така и во третманот на дијабетичните животни. Имено, покрај физиолошката индукција на стрес-протеини, одредени фармаколошките агенси можат да ја модифицираат генската експресија на HSP, а дел од нив се користат за спречување на топлотен удар кај стаорци. Во оваа смисла, познато е дека нестероидни антиинфламаторни агенси (NSAIDs) го зголемуваат одговорот на топлотниот стрес инициран од хипертермија или други токсични фактори, а аспириновото

(дериват на ацетил-салицилна киселина -ASA) е еден од најпознатите лекови од оваа група на фармаколошки агенси. Имено, кандидатката истакнува дека администрацијата на аспирин за време на или по хипертермички третман во култура од хумани еритроцитни клетки резултира со зголемување на вредноста на синтетизиран HSP70 и ја пролонгира синтезата на HSP70 за време од неколку часа. Ваквиот ефект не ја зголемува стабилноста, туку ја зголемува и пролонгира транскрипцијата на HSP70 mRNA. Исто така, администрацијата на голема доза на аспирин (100mg/kg) пред топлотен стрес иницира зголемена HSP-експресија која има протективна улога, односно ги спречува исхемичните повреди во кожата. Меѓутоа, бројот на литературни податоци кои се однесуваат на ефектите на аспиринот, т.е. неговото дејство во зголемувањето на стрес одговорот инициран од температурата во *in vivo* услови е оскуден. Дополнително, м-р Мирсада Дервишевиќ посебно се задржува на одреден број студии кои посочуваат дека третманот со аспирин го штити панкреасот од цитотоксичниот ефект на стрептозотоцинот, го регулира нивото на глюкозата во крвта и ја регулира глуконеогенезата во црниот дроб кај дијабетични животни, ја зголемува инсулинската чувствителност и ја намалува инсулинската резистентност.

Земајќи ги предвид литературните сознанија презентирани во воведниот дел, кандидатката ги поставува следниве две **хипотези**:

I. Топлотното прекондиционирање и еднократниот преттретман со висока доза на ASA (како потенцијални индуктори на HSP), ги ублажуваат дијабетичните компликации на ниво на јаглехидратниот метаболизам и оксидативниот статус во црниот дроб и срцето кај белиот лабораториски стаорец.

II. Посттретманот на дијабетични животни со висока доза на ASA има ефект во ублажување на хипергликемијата, следено со обид за нормализирање на гликоген/глюкозниот метаболизам и оксидативниот статус во црниот дроб и срцето кај белиот лабораториски стаорец.

За потврда на поставените хипотези, **целите** на истражувањето соодветно се организирани во два дела: Првиот дел од оваа експериментална работа е фокусиран на следење на некои метаболички и цитопротективни одговори кај дијабетични животни во услови на хипертемичкото прекондиционирање ($41 \pm 0,5^\circ\text{C}$ /45 мин) проследено со опоравување на собна температура ($20 \pm 2^\circ\text{C}$ /24 часа). Истовремено, кај здрави и дијабетични животни од особена важност ќе биде да се утврди ефектот на еднократниот преттретман со висока доза на ASA (100mg/kg/i.p), аплициран 1 час пред хипертермичката експозиција. Вториот дел од истражувањата е фокусиран на следење на ефектот на посттретманите со висока доза на аспирин (100mg/kg/i.p/еднаш дневно) во текот на 2, 7 или 14 дена, соодветно на траењето на дијабетес.

За реализација на поставените цели, кандидатката ги поставува следниве задачи: испитување на концентрацијата на стрес-индуцираните HSP70-протеини во црниот дроб, срцето и панкреасот кај белиот лабораториски стаорец; Испитување на динамиката на промени во специфичната активност на DNA-репарирачкиот ензим PARP во панкреасот; испитување на алтерациите на ниво на јаглехидратниот метаболизам во црниот дроб и срцето, следени преку активноста на ензимите и концентрацијата на супстратите

вклучени во гликолизата, гликогенолизата и глуконеогенезата; испитување на активноста на ензими вклучени во антиоксидативната одбрана на организмот.

Во делот **Материјал и методи**, кандидатката истакнува дека во текот на оваа експериментална работа се користени бели лабораториски стаорци сој Wistar, одгледувани во специјалната штала за експериментални животни при Институтот за биологија на Природно-математичкиот факултет во Скопје. Експериментите се изведувани на адултни (4-5 месеци) животни од машки пол, подложени на стандарден режим на исхрана со лабораториска храна за овој тип на животни и стандарден 12-часовен светлосен режим (06-18h светло). Во експериментот се користени 137 животни, поделени во 21 експериментална група, во функција на топлотно прекондиционирање, времетраење на експериментален дијабетес, преттретман или посттретман со аспирин.

Експозицијата на висока амбиентална температура е изведувана во специјална топла комора со термостатски регулирана температура од $41 \pm 0,5^\circ\text{C}$ и релативна влажност 20-30%, во времетраење од 45 минути. Пред и по топлотниот третман, кај секое експонирано животно е вршено мерење на ректалната температура, сè со цел утврдување на успешноста на топлотниот стрес. За понатамошна анализа се користени животните кои развиле ректална температура помеѓу $40,0 - 42,0^\circ\text{C}$. Експерименталниот дијабет е предизвикан со еднакратна администрација на стрептозотонин (STZ, 55mg/kg /i.p.), свежо растворен во 0,1 M цитратен пуфер (pH 4.5). Аспирирот (ASA - acetylsalicylic acid, Sigma-Aldrich, 100mg/kg/i.p), непосредно пред третманите е растворан во стерилна редестилирана вода.

Во текот на експерименталниот дел од оваа докторска дисертација е извршено ензимско определување на клучните ензими и концентрацијата на супстрати од јаглехидратниот метаболизам и антиоксидативна одбрана во хомогенат од ткиво на црн дроб и срце, со веќе стандардизирани методи во лабораторијата за анимална физиологија при Институтот за биологија, а нивото на HSP70 и концентрацијата на PARP со ELISA методи, според дефинирани протоколи од производителот.

За определување на дефинираните параметри се применувани следниве методи од аспект на *јаглехидратен метаболизам*: содржината на глюкоза, гликоген и G6P (Keppler и Decker, (1974); активноста на хепатична и срцевата GP a (E.C.2.4.1.1) (Stalmans и Hers, 1975); хексокиназа (E.C. 2.7.1.1) (Bontemps и соp., 1978); фосфофруктокиназа (E.C.2.7.1.11)(Bergmeyer, 1974); глюкоза-6-фосфатаза (E.C.3.1.3.9) (Hers, 1959), фруктоза-1,6-бисфосфатаза (E.C.3.1.3.11), количеството на ослободен фосфат (Fiske и Subbarow, 1925) и концентрацијата на вкупни протеини (Lowry 1951); од аспект на *антиоксидативна одбрана*: активноста на GPx (E.C.1.11.1.9) (модифицирано според Sigma-Aldrich); каталазата (E.C. 1.11.1.6) (Aebi, 1984); глутатион редуктаза (E.C. 1.6.1.7)(модифицирано според Sigma-Aldrich) и концентрацијата на вкупниот GSSG/GSH (комерцијално достапен кит - Sigma-Aldrich), како и *концентрацијата на HSP70* протеините (комерцијално достапен ELISA кит, Enzo Life Sciences) и *активноста на поли(ADP) рибоза полимераза* (комерцијално достапен имунолошки ELISA кит , Trevigen),

Анализите за одредување на специфичната активност на GPx, GR и концентрацијата на вкупен глутатион беа мерени на термостатен спектрофотометар (680

XR Microplate Reader, Bio-Rad Laboratories), додека анализите за одредување на специфичната активност на каталаза и концентрацијата на вкупните протеини беа мерени на UV - спектрофотометар -Cary 50.

Добиените резултати се прикажани како средна вредност $\pm$ стандардна девијација. Податоците се анализирани со анализа на варијанса (one-way ANOVA), а сигнификантните разлики помеѓу групите се детерминирани со помош на Newman-Keuls-post-hoc тестот, при што како критериум за статистички значајна разлика е земена вредноста на $p < 0.050$.

Наредниот дел од оваа докторска дисертација - **Резултати** е поделен во 5 дела. Добиените резултати во првиот дел - *Акуџен хипертермички стрес* – укажуваат дека топлотниот стрес проследен со опоравување на собна температура кај интактни стаорци ја поттикнува синтезата на HSP70 во црниот дроб, срцето и панкреасот. Сепак, нивото на синтетизиран HSP70 зависи од типот на ткивото и најверојатно ја отсликуваат сензитивноста и/или способноста на ткивото за синтеза на HSP70. Постоенето на орган-специфичните разлики се манифестирани и преку интензивираната гликогенолиза и гликолиза / инхибираната глукогеногенеза во црниот дроб, за сметка на интензивираната гликогеногенеза / инхибираната гликолиза на ниво на срцето. Дополнително, умерениот оксидативен стрес инициран од хипертермичкото прекондиционирање резултира со орган-специфични разлики во активноста на антиоксидативната машинерија, кои најверојатно го отсликуваат и/или присуството на дополнителни одбранбени механизми кои се активираат на ниво на црниот дроб и срцето.

Во вториот дел од резултатите – *Експериментален дијабетис*- констатирано е дека STZ-индуцираниот дијабет (како форма на силен оксидативен стрес) е манифестиран со значајно намалена синтеза HSP70 во инсулин сензитивните ткива (црн дроб и срце), надополнето со зголемена HSP70 акумулација и намалена PARP активност во панкреасот. Истовремено, хроничната хипергликемија резултира со орган-специфичен дисторзии на ниво на хепатичниот и срцевиот гликоген/глукозен метаболизам и анти-оксидативната машинерија.

Во третиот дел од резултатите – *Хипертермичко прекондиционирање кај STZ-дијабетични животни* - кандидатката констатира дека генерално, хипертермичкото прекондиционирање преку зголемување на нивото на HSP70 обезбедува цитопротекција наспроти развојот на експерименталниот дијабетес, отсликано преку трендот на нормализирање на антиоксидативен потенцијал и и обидот за нормализирање на гликоген/глукозен метаболизам. Земајќи ги предвид добиените резултати ја потврдува и хипотезата дека хипертермичкото прекондиционирање ги ублажува дијабетес-асоцираните компликации во црниот дроб, срцето и панкреасот кај белиот лабораториски стаорец.

Добиените резултати во четвртиот дел – *Еднокрајен претстресман со висока доза аспирин во комбинација со хипертермичко прекондиционирање* - укажуваат дека еднократниот претстресман со ASA кај здрави животни ја потенцира акумулацијата на HSP70 во испитуваните ткива, најверојатно преку механизми кои се асоцирани со ASA-индуцираното зголемување на телесната температура. Дополнително, способноста на ASA да обезбеди повисока PARP-активност, подобрен антиоксидативен потенцијал и ублажување на метаболитичките алтерации во јаглехидратниот метаболизам иницирани

од температурата како стресоген фактор, најверојатно се должат на повисокото HSP70 ниво. Кај дијабетичниот животни, еднократниот преттретман со висока доза на ASA во комбинација со хипертермичко прекондиционирање го потенцира ефектот на топлотниот третман во насока на ублажување на оксидативниот стрес и гликоген/глукозните абнормалности иницирани од STZ-индуцираниот дијабет. Повисоката ректална температура кај ASA-третираните топло-прекондиционирани дијабетични животни најверојатно овозможува потенцирана индукција на HSP70, механизам преку кој ASA го манифестира својот потенцијал во ублажување на дијабетичните промени.

На крај, во петтиот дел од резултатите – *Пос-џрејшман со висока доза на аспирин* - Мирсада Дрвишевиќ- Андонова истакнува дека ефектите на посттретманот со висока доза на ASA кај здрави животни се манифестирани со алтерации во јаглехидратниот метаболизам, кои најверојатно се во синергизам со покачената телесна температура. Имено, умерената хипогликемија е проследена со стимулираната гликогенолиза/гликолиза на ниво на црниот дроб. Од друга страна, на ниво на срцето ефектите на ASA се од анаболичен карактер, реализирани преку зголемената акумулација на гликоген и намалена гликолиза. Генерално, посттретманот со висока доза на ASA кај дијабетични животни резултира со нормализирање на хепатичниот и срцевиот гликоген/глукозен метаболизам и анти-оксидативен потенцијал. Најверојатно, зголемената телесна температура поттикнувајќи ја синтезата на HSP70 во црниот дроб и срцето, проследено со инхибирана HSP70 синтеза и повисока PARP-активност во панкреасот, е механизам преку кој ASA обезбедува ублажување на дијабетес-асоцираните абнормалности, ефекти со кои се промовира терапевскиот потенцијал на ASA во услови на дијабет.

Кандидатката во делот **Дискусијата** ги анализира и ги објаснува добиените резултати, а нив ги поткрепува и со користење на други литературни податоци кои се во прилог на објаснување на експерименталните состојби. Исто така, кандидатката покрај објаснувањето на промените во испитуваните параметри, дава и своја интерпретација и претпоставки за оние состојби кои досега во литературата не се објаснети. Дискусијата е поделена на 5 дела, соодветно на презетирањето на добиените резултати.

Врз основа на добиените резултати, кандидатката дава **поединечни заклучоци** за сите експериментални ситуации и на крај го дефинира и **генералниот заклучок** за оваа докторска дисертација. Имено, врз основа на добиените резултати може да се констатира дека хипертермичкото прекондиционирање ги ублажува STZ-индуцираните дијабетични компликации кои се констатирани преку обидот за нормализирање на гликоген/глукозен метаболизам и подобрување на антиоксидативниот потенцијал на ниво на црниот дроб и срцето. Се претпоставува дека ублажувањето на дијабетичните манифестации најверојатно е во синергизам со зголемената акумулација на HSP70. Еднократниот пред- третман со висока доза на ASA дополнително го потенцира ефектот на хипертермичкото прекондиционирање наспроти развојот на STZ-индуцираниот дијабет кај стаорци. Најверојатно, зголемувањето на телесната температура кај дијабетичните животни третирани со ASA е еден од механизмите преку кој овој фармаколошки агенс (во улога на ко-индуктор на HSP) иницира зголемена HSP70 акумулација во црниот дроб и срцето во *in vivo* услови и овозможува ублажување на дијабетес-асоцираните компликации. Употребата

на висока доза на ASA аплициран како посттретман (во период од 14 дена) исто така има протективен ефект наспроти развојот на дијабетичните компликации, пред сè од антихипергликемичен аспект.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на разгледувањето и проучувањето на доставениот труд, Комисијата едногласно заклучи дека докторската дисертација на м-р Мирсада Дервишевиќ - Андонова, под наслов **Ефектите на аспирирот врз некои метаболички и цитопротективни одговори кај дијабетични стаорци во услови на акутен хипертермички стрес**, претставува самостоен оригинален научен труд.

Во приложената докторска дисертација е даден прегледен и критички осврт на литературните податоци за темите кои се обработувани, како и правилно образложување и дефинирање на целите и задачите. Направен е соодветен избор на експерименталните модели, параметрите, како и статистичките анализи за реализација на поставените цели и задачи. Претставувањето и анализата на резултатите се дадени прегледно, јасно и концизно. Во опширната дискусија, која е водена мошне критички со голем број правилно и рационално користени литературни податоци, се даваат одговори и издржани претпоставки на најголемиот дел од прашањата кои произлегоа од добиените податоци. На крајот се изнесени кратки и концизни заклучоци, како и список на цитираната литература.

Добиените резултати ги потврдуваат укажуваат на сознанија дека топлотното прекоондиционирање и еднократниот преттретман со висока доза на аспирин (како потенцијални индуктори на HSP), ги ублажуваат дијабетичните компликации на ниво на јаглехидратниот метаболизам и оксидативниот статус во црниот дроб и срцето кај белиот лабораториски стаорец. Исто така, посттретманот на дијабетични животни со висока доза на аспирин има ефект во ублажување на хипергликемијата, констатирано преку обид за нормализирање на јаглехидратниот метаболизам и оксидативниот статус во црниот дроб и срцето кај белиот лабораториски стаорец.

Врз основа на проучувањето, анализата и позитивното оценување на поднесената докторска дисертација од м-р Мирсада Дервишевиќ - Андонова под наслов **Ефектите на аспирирот врз некои метаболички и цитопротективни одговори кај дијабетични стаорци во услови на акутен хипертермички стрес**, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет да ја прифати изработената докторска дисертација под наведениот наслов и според законските прописи да ја продолжи понатамошната постапка за нејзина јавна одбрана.

Рецензентска комисија

Д-р Биљана Миова, вонреден професор на ПМФ, с.р.

Д-р Сузана Диневска-Ковкаровска, редовен професор на ПМФ,
с.р.

Д-р Славчо Митев, редовен професор (во пензија) на ПМФ, с.р.

Д-р Ѓоше Стефков, вонреден професор на Фамацевтски
факултет, с.р.

Д-р Сашко Кедев, вонреден професор на Медицински
факултет, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „НОВИ ГЕНЕРАЛИЗАЦИИ НА
РЕДОТ НА МАТИЕ И НИВНА ПРИМЕНА“

ОД М-Р ДЕЛЧО ЛЕШКОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ПРИРОДНО-
МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 28.9.2017 година, донесе Одлука за формирање Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот м-р Делчо Лешковски со наслов „НОВИ ГЕНЕРАЛИЗАЦИИ НА РЕДОТ НА МАТИЕ И НИВНА ПРИМЕНА“, во состав, проф. д-р Костадин Тренчевски (претседател), проф. д-р Живорад Томовски (ментор), проф. д-р Тибор Погањ (член), академик проф. д-р Дончо Димовски (член), проф. д-р Никита Шекутковски (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и оцени докторската дисертација, и на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Делчо Лешковски, со наслов „Нови генерализации на редот на Матие и нивна примена“, содржи 141 страница компјутерски обработен текст во кириличен Latex фонт, со единичен проред и големина на букви 12, како и 116 библиографски единици (од научни трудови, статии и книги).

Трудот се состои од вовед, пет глави, заклучок и користена литература. Деловите се систематизирани во наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **првата глава** со наслов **Основни поими, дефиниции и резултати** на почеток се воведени некои познати специјални функции како што се Гама, Бета, Пси функции, хармониските броеви и некои релации поврзани со нив. Во последно време се појавија многу нови генерализации на Римановата зета функција, како што се Хурвиц-Лерховата зета функција со еден, два и конечен број на параметри. Кандидатот се занимава со таквите функции и ги презентира нивните интегрални репрезентации изразени преку Фокс-Рајтовата функција. Во продолжение се дефинирани Фокс Н-функцијата, Беселовата функција, функциите на Митаг-Лефлер и презентирани се некои познати формули и рекурентни релации меѓу нив. Во продолжение е презентирана Буцер-Флоке-Хаус Омега функцијата и дадени се некои нејзини интегрални репрезентации преку Хилбертовата трансформација, Фуриевата косинусна трансформација. Воедно е напоменато дека Омега функцијата на Буцер-Флоке Хаус од реален аргумент претставува партикуларно решение на линеарна диференцијална равенка од прв ред во која се појавува и алтернативниот ред на Матие. Во продолжение се дефинирани Хилбертовата и Мелиновата трансформација и се презентирани некои основни релации. Понатаму се воведени редовите на Матие $S(r)$, $\tilde{S}(r)$ и презентирани се нивните интегрални репрезентации во облик на синусни Фуриеови трансформации. За алтернативната верзија на Матиеовиот ред $\tilde{S}(r)$ дадени се интегрални репрезентации, докажани од Буцер и група автори. Дадена е релација меѓу редовите $S(r)$ и $\tilde{S}(r)$. Презентирано е двојното неравенство на Алцер и група автори, кое е искористено во четврта глава за добивање нови оценки на комплетната Омега функција. Разгледана е еднопараметарската фамилија од Матиеви редови $S_\mu(r)$, $\mu > 0$, воведена од Диананда и презентирани се некои интегрални репрезентации кога $\mu \in \mathbb{N}$ и $\mu > 0$. Презентирано е рекурзивно неравенство за редот $S_\mu(r)$, $\mu > 0$, докажано од Мехрез и Томовски (во печат). Воедно е презентирано неравенство од Туранов тип за редот $S_\mu(r)$, $\mu > 0$, неодамна докажано од Томовски и Мехрез. Воведени се поимите за комплетна монотоност и логаритамска конвексност на реална функција и докажана е комплетна монотоност и логаритамска конвексност за редот $S_\mu(r)$, $\mu > 0$. Дадена е интегрална репрезентација во облик на Лапласова трансформација за редот $S_\mu(r)$, $\mu > 0$, и како последица на тоа е

дадена слична интегрална репрезентација за редот $S(r)$, изразени преку редовите на Шломилх. Разгледан е генерализираниот ред на Матие $S_{\mu}^{(\alpha, \beta)}(r, a)$ воведен од Сривастава и Томовски во 2003 год и дадени се некои интегрални репрезентации преку генерализираните хипергеометриски функции и Фокс-Рајтовата функција, во случај кога $a_n = n^{\gamma}, \gamma > 0; a_n = n^{q/\alpha}, \alpha > 0, q \in \mathbb{N}; a_n = n^{2/\alpha}, \alpha > 0$.

Во продолжение е дефиниран алтернативниот ред на Матие $\tilde{S}_{\mu}^{(\alpha, \beta)}(r, a)$, воведен од Томовски во 2010 год. и со помош на Лапласовата интегрална форма на редовите на Дирихле, дадени се интегрални репрезентации во облик на двојни интеграли, во случај кога

$$a_n = (n!)^{\gamma}, \gamma > 0; a_n = (n!)^{q/\alpha}, \alpha > 0, q \in \mathbb{N}; a_n = \ln(n!)^{\gamma}; a_n = \ln(n!)^{q/\alpha}.$$

Во публикацијата **Some families of generalized Mathieu type power series, associated probability distributions and related inequalities involving complete monotonicity and log-convexity**, Vol. 20 (4), (2017), 973-986, објавена неодамна од авторите Томовски и Мехрез, воведена е следната пет-параметарска генерализирана форма на степенскиот ред на Матие:

$$S_{\mu, \nu}^{(\alpha, \beta)}(r, a; z) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{2a_n^{\beta}(\nu)_n}{(a_n^{\alpha} + r^2)^{\mu}} \frac{z^n}{n!} \quad (r, \alpha, \beta, \mu, \nu \in \mathbb{R}^+; |z| \leq 1),$$

каде $\{a_n\}$ е позитивна бројна дивергентна низа, избрана така што бројниот ред $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(\nu)_n}{a_n^{\mu\alpha-\beta} n!}$ конвергира, а $(\nu)_n$ е Похамеровиот симбол. Специјално, за $a_n = n, \alpha = 2, \beta = 1, \nu = 1, \mu \rightarrow \mu + 1$, последниот ред $S_{\mu, \nu}^{(\alpha, \beta)}(r, a; z)$ преминува во $S_{\mu}(r, z)$. Овој ред беше воведен од Томовски и Погањ во 2011 год. Кандидатот презентира некои поглавни резултати за овие редови, кога $a_n = n^{\gamma}, \gamma > 0; a_n = n^{q/\alpha}, \alpha > 0, q \in \mathbb{N}; a_n = n^{2/\alpha}, \alpha > 0$. Дадена е репрезентација на редот $S_{2, \nu}^{(2, 1)}(r, \{k\}; z)$ преку Риман-Лиувилев фрекциски извод $D_z^{\nu-1}$ од зета функцијата $\Phi(z, s, a)$ на Хурвиц-Лерх. Имено,

$$S_{2, \nu}^{(2, 1)}(r, \{k\}; z) = \frac{1}{2ir\Gamma(\nu)} \left\{ D_z^{\nu-1} [z^{\nu-1} \Phi(z, 2, ir)] - D_z^{\nu-1} [z^{\nu-1} \Phi(z, 2, -ir)] \right\}.$$

Во продолжение е дефиниран (a, λ) редот на Матие, воведен од Погањ во 2005 год. во списанието Integral Transform Spec. Funct., кој има значајна примена во понатамошното истражување.

Во втората глава, насловена како **Редови на Матие, конвергенција и асоцирани интегрални репрезентации**, на почеток се воведени тригонометриски редови на Матие:

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2n}{(n^2 + r^2)^{\mu+1}} \cos nx \quad \text{и} \quad \sum_{n=1}^{\infty} \frac{2n}{(n^2 + r^2)^{\mu+1}} \sin nx.$$

Дадени се повеќе интегрални репрезентации преку Беселовите функции, хипергеометриските функции и трипараметарската фамилија од функции на Митаг-Лефлер. Понатаму, воведена е нова класа на хармониски редови на Матие, и со помош на некои својства на хармониските броеви и познати интегрални формули за (a, λ) редовите на Матие, добиени се нови интегрални репрезентации за редовите $S_{H,\lambda}(x)$, $\tilde{S}_{H,\lambda}(x)$, $\tilde{S}_{H,H}(x)$. Во продолжение е разгледана средна конвергенција на горенаведените тригонометриски редови. Кандидатот докажал дека за $r \in \left(0, \sqrt{\frac{2\mu+1}{3}}\right)$, низата $a_n = \frac{2n}{(n^2 + r^2)^{\mu+1}}$, $\mu > 0$ е конвексна. Со помош на некои познати теореми за L^1 и L^p ($0 < p < 1$) конвергенција на тригонометриски редови со монотони, конвексни, квази-конвексни коефициенти или коефициенти кои припаѓаат на класата на Сидон-Тељаковски, добиени од Тељаковски, Бојаниќ-Станојевиќ и други, дадени се нови оценки на тригонометриските редови на Матие и утврдена е нивната конвергенција во средно. Во продолжение да издвоиме некои од тие оценки:

$$\int_0^\pi \left| \frac{2n}{(n^2 + r^2)^{\mu+1}} \sin nx \right| dx = S_{\mu+1}^{(2,0)}(r, \{n\}) + O(\zeta(2\mu+1)),$$

$$\int_0^\pi \left| \frac{2n}{(n^2 + r^2)^{\mu+1}} \cos nx \right| dx \leq M(2^{2\mu+2} + 2)\zeta(2\mu+1), \quad M > 0.$$

Од десната страна со ζ е означена Римановата зета функција. Резултатите од втората глава се објавени од авторите Сривастава, Томовски и Лешковски (2015), во списанието Applied and Computational Mathematics.

Во **третата глава**, насловена како **Оценки на повеќекратниот ред на Матие**, на почетокот е дефиниран повеќекратниот ред на Матие $S_p^m(r, s, v)$, воведен од Погањ-Томовски во 2003 год. Презентирани се интегрални репрезентации и добиени се горна и долна граница за $S_p^m(r, s, v)$. Со помош на неравенството на Холдер и теоремата на Фубини, Брнетиќ и неговите коавтори (2005) даваат интегрално неравенство од типот на Харди-Хилберт, за повеќекратен интеграл за одредена класа на функции, каде во интегралот се појавува јадро, кое игра значајна улога во наоѓањето нови оценки на повеќекратните Матиеови редови, користејќи ја интегралната репрезентација на $S_p^m(r, s, v)$. Со помош на ова неравенство и користење на некои интегрални формули за некомплетна гама функција, кандидатот дава нови, интересни оценки за повеќекратниот ред на Матие, презентирани во Теорема 3.2, Последица 3.1, Последица 3.2 и Теорема 3.3. Овие резултати, кандидатот ги објавил во списанието J. Math. Ineq. (2011) во соработка со Погањ и Томовски.

Во **четвртата глава**, насловена како **Оценки на Буцер-Флок-Хаус комплетна Омега функција**, кандидатот дава некои нови оценки користејќи го фактот дека Омега функцијата од реален аргумент $\Omega(x)$ е партикуларно решение на линеарната диференцијална равенка од прв ред:

$$y' = \frac{1}{2} \coth\left(\frac{x}{2}\right) y - \frac{x}{2\pi^3} \sinh\left(\frac{x}{2}\right) \tilde{S}\left(\frac{x}{2\pi}\right).$$

Со помош на диференцијалното неравенство на Чаплигин и некои познати двојни неравенства за редовите $S(x)$ и $\tilde{S}(x)$, кандидатот добива двојни оценки за функцијата $\Omega(x)$, презентирани во Теорема 4.1, Теорема 4.2, Теорема 4.3, Теорема 4.4. Со помош на оценката,

$$|\tilde{S}(x)| \leq \sqrt{\frac{3\zeta(3)}{1+4x^2}} \quad (x \in \mathbb{R})$$

добиена од Погањ и Томовски (2010), за $x > 0$, кандидатот ја докажува следнава оценка:

$$\left| \Omega(x) - \frac{\ln 4}{x} \sinh\left(\frac{x}{2}\right) \right| \leq \frac{2\sqrt{3\zeta(3)}x^2 \sinh\left(\frac{x}{2}\right)}{\pi^3(1+\sqrt{1+4x^2})},$$

добиена во Теорема 4.5.

На крајот од оваа глава, кандидатот ја анализира ефикасноста на оценките добиени во Теоремите 4.1-4.3 и Теорема 4.5, барајќи го најмалото отстапување од долните $\varphi_j(x)$ и горните граници $\psi_j(x)$ за $\tilde{S}(x)$ и $\Omega(x)$:

$$\min \{ \delta_j(x) = \psi_j(x) - \varphi_j(x) \}, \quad j = 1, 2, 3, 4, 5.$$

Со помош на програмскиот пакет Математика 8, кандидатот дава графички и нумерички приказ на отстапувањата $\delta_j(x)$, $j = 1, 2, 3, 4, 5$.

Од цртежот, претставен на слика 4.1, се гледа дека најтесни оценки за комплетната Омега функција се добиваат од двојното неравенство на Мортици. Исто така, за поголеми вредности на аргументот x , отстапувањата растат експоненцијално (благодарение на факторите $\sinh x$). Резултатите од ова поглавје, кандидатот ги објавил во списанието Математички Весник (2013), во коавторство со Погањ и Томовски.

Во **петтата глава**, насловена **Веројатносни распределби, асоцирани од редовите на Матие**, кандидатот воведува нова класа на случајни променливи од дискретен тип, асоцирани од редовите на Матие, над стандарден дискретен веројатносен простор $(\Omega, \mathfrak{F}, P)$. Добиените распределби над овој простор, дефинирани со

$$P_{\mu}^{(\alpha, \beta)}(n, r) = P(X = n) = \frac{2n^{\beta}}{(n^{\alpha} + r^2)^{\mu}} \frac{1}{S_{\mu}^{(\alpha, \beta)}(r; \{n\})}, \quad n = 1, 2, 3, \dots$$

$$(r, \alpha, \beta, \mu \in \mathbb{R}^+)$$

ги нарекува, распределби на Матие. За овие распределби, дава нумерички веројатносни карактеристики и со помош на варијансата, добива елегантно неравенство од типот на Туран за редовите $S_{\mu}^{(\alpha, \beta)}(r, a)$, презентирано во Теорема 5.1. Со користење на неравенството на Љапунов за фракционалните моменти, во Теорема 5.2 е добиено елегантно неравенство

за редот на Матие $S_{\mu}^{(\alpha, \beta)}(r; \{n\})$. Во теорема 5.3, кандидатот дава два различни облика на карактеристични функции за распределбата $P_{\mu+1}^{(2,1)}(n, r)$, $r > 0$, изразени преку интегрални репрезентации од Беселовата функција $J_{\mu-1/2}$ и функцијата ${}_0F_1$. Кандидатот дефинира нови случајни променливи од непрекинат тип X_{μ} , X_{σ} , X_{γ} , X_{ν} , чии густини на распределби се изразени со помош на генерализираните редови на Матие $S_{\mu}(x)$, $S_{\mu}^{(\alpha, \beta)}\left(x, \left\{k^{\frac{2}{\alpha}}\right\}\right)$, $S_{\mu}^{(\alpha, \beta)}\left(x, \left\{k^{\gamma}\right\}\right)$ и $S_{\mu, \nu}^{(\alpha, \beta)}\left(x, \left\{k^{\frac{2}{\alpha}}\right\}\right)$. За овие случајни променливи, докажани се нови теореми: Теорема 5.4, Теорема 5.5., Теорема 5.6 и Теорема 5.7, во кои се презентирани карактеристичните функции и фракционални моменти, со користење на некои интегрални формули добиени од група автори како, Милер-Сривастава (1998), Елезовиќ-Сривастава-Томовски (2008), Томовски-Саксена-Погањ (2012), Томовски-Туан (2009) и др. На крајот од ова поглавје се претставени веројатносни распределби, асоцирани од еден од најзначајните резултати во модерната физика, таканаречениот Планков закон. Разгледана е случајна променлива $X \sim Planck(p)$ со параметар $p > 1$, чија густина на распределба е дадена со:

$$u(x) = \frac{\alpha^{p+2}}{\Gamma(p+2)\zeta(p+2)} \frac{x^{p+1}}{e^{\alpha x} - 1}, \quad x > 0.$$

За оваа случајна променлива, во Теорема 5.8, авторите Томовски-Саксена-Погањ (2012) презентираат карактеристична функција, изразена со помош на Римановата зета функција. Притоа е докажано дека модулот на карактеристичната функција е ограничен со помош на редот на Матие $S_{\frac{p}{2}+1}^{(2,0)}\left(\frac{r}{\alpha}; \{n\}\right)$. Мотивиран од работата на Карваљо и Соуза (2012),

кандидатот воведува нова случајна променлива $X \sim GPlank(p; \beta)$ од непрекинат тип, дефинирана над стандарден веројатносен простор, чија густина на распределба е изразена со функцијата:

$$\omega_{\beta}(x) = \frac{\alpha^p}{\Gamma(p)\Phi_{\beta}^{*}(1, p, \beta)} \frac{x^{p-1}}{(e^{\alpha x} - 1)^{\beta}} \quad (\alpha > 0; p > 1; p > \beta \geq 1).$$

Овде $\Phi_{\beta}^{*}(1, p, \beta)$ означува генерализирана Хурвиц-Лерх-зета функција. Во Теорема 5.11 кандидатот дава експлицитна формула за карактеристичната функција $\phi(r)$ на случајната променлива $X \sim GPlank(p; \beta)$:

$$\phi(r) = \frac{\Phi_{\beta}^{*}\left(1, p, \beta - \frac{ir}{\alpha}\right)}{\Phi_{\beta}^{*}(1, p, \beta)} \quad (r \in \mathbb{R}, \alpha > 0, p > \beta \geq 1)$$

и докажува дека важи оценката:

$$|\phi(r)| \leq \frac{S_{\frac{p}{2}, \beta}^{(2,0)}\left(\frac{r}{\alpha}, n + \beta\right)}{\Phi_{\beta}^*(1, p, \beta)},$$

со што се потврдува врската меѓу генерализираниот Планков закон и генерализираниот ред на Матие $S_{\frac{p}{2}, \beta}^{(2,0)}\left(\frac{r}{\alpha}, n + \beta\right)$.

Во Теорема 5.12 е даден фракционалниот момент на случајната променлива $X \sim GPlank(p; \beta)$. Во продолжение се разгледани два примери од случајни променливи, асоцирани од генерализираниот Планков закон и дадени се соодветните карактеристичните функции и фракционални моменти. На крајот, за случајната променлива $X \sim Planck(p)$, во Теорема 5.13 е пресметана диференцијалната ентропија. Резултатите од ова поглавје, кандидатот ги објавил во списанието *Applied and Computational Mathematics* (2015) во коавторство со Сривастава и Томовски.

Заклучни согледувања

Предмет на истражување

Предмет на истражување на оваа дисертација се редовите на Матие, воведување на нови генерализирани форми, повеќекратни редови на Матие, воведување на Фурие-Матиеови редови и успешна примена на истите во дефинирање на некои случајни променливи од дискретен и непрекинат тип. Наоѓање на нови интегрални репрезентации и нивно поврзување со класа специјални функции, кои наоѓаат успешна примена во понатамошното истражување. Примена на неравенството на Харди-Хилберт за добивање на долни и горни граници на повеќекратните редови на Матие, преку соодветната интегрална репрезентација. Примена на некои оценки во добивање на нови ограничувања за комплетната Омега функција и редовите на Матие, со примена на методата на Чаплигин од квалитативната анализа на решенија на диференцијални равенки од прв ред. Презентирање на некои нумерички веројатносни карактеристики и оценки за распределбите на случајни променливи асоцирани од редовите на Матие и генерализираниот Планков закон.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Редот на Матие е воведен од Емил Леонард Матие (1835-1890) во неговиот труд за еластичноаост на тврди тела, објавен во 1890 год и во негова чест, подоцна е наречен ред на Матие. Германскиот математичар Берг во 1952 година дава интегрална репрезентација на Матиеовиот ред во облик на фуриеова синусна трансформација, со што е установена врската на овие редови со Фуриеовата Анализа. Берг во неговиот труд дава горна оценка за редот на Матие. Оценките на овој ред се потребни за решавање на гранични проблеми на бихармониските равенки во дводимензионален правоаголен домен. Елберт, во 1982 год. со помош на интегралната репрезентација на Матиеовиот ред дава асимптотски развој на редот, изразен со помош на Бернулиевите броеви. Макаи во својот труд, во 1957 год. за прв

пат дава двојно неравенство за редот Матие, кое претставува и подобрување на горната оценка на Берг. Подоцна Алцер и Бренер во 1998 даваат ново двојно ограничување на редот на Матие, кое претставува подобрување на ограничувањата на Макаи. Тие добиваат најдобри можни константи за двојното ограничување. Подоцна се појавиле многу автори кои воведуваат нови генерализации, интегрални репрезентации и оценки на редовите на Матие, меѓу кои, Диананда (1980), Цероне и Ленард (2003), Погањ (2003), Томовски и Тренчевски (2003), Сривастава и Томовски (2004), Буцер, Погањ, Сривастава (2006), Ламперт (2007), Елезовиќ, Томовски и Сривастава (2008), Томовски и Туан (2008), Чои и Сривастава (2010), Мортици (2011), Томовски и Погањ (2011), Томовски, Саксена и Погањ (2012), Миловановиќ и Погањ (2013), Томовски и Мехрез (2017) и др. Најдена е тесна врска на генерализираните редови на Матие со специјалните функции и добиени се нови елегантни ограничувања. Во 2006 год. од авторите Погањ, Сривастава и Томовски е воведен алтернативниот ред на Матие $\tilde{S}(x)$ и добиен е асимптотски развој, изразен со помош на броевите на Геночи. Редот на Матие, неговите генерализации, нивните алтернативни и повеќекратни варијанти се мошне популарни теми за истражување. Освен во разни математички дисциплини, тие играат значајна улога и во делови од Теоријата на квантни полиња и Квантната физика. На пример, редот на Матие се доведува во врска со таканаречената регуларизација на Римановата Зета функција, и претставуваа регулирана верзија на дивергентните редови кои што се појавуваат при пресметувањето на средните вредности на енергијата на честичка во квантно поле. Во 2012 год. авторите Томовски, Погањ и Саксена дефинираат нови случајни променливи асоцирани од редовите на Матие и ја даваат директната примена во теоријата на Веројатноста. Како продолжување на овие резултати во 2015 год. се појавува нов труд од авторите Сривастава, Томовски и Лешковски за веројатносни распределби асоцирани со редовите на Матие. Во 2017 год., Томовски и Мехрез даваат врска меѓу генерализираните редови на Матие и фракционалното сметање на генерализираната форма на Римановата зета функција со помош на операторите на Риман-Лиувил. Мехрез и Томовски неодамна докажуваат дека генерализираните редови на Матие се комплетно монотони и логаритамски конвексни функции со што се отвора нов правец во истражувањето на редовите на Матие и нивните генерализации.

Краток опис на применетите методи

Во докторската дисертација како математички апарат се користат специјалните функции (Гама, Полигама, хипергеометриски, Беселови, Бета функција, Риманова зета функција, функција на Дирихле, Хурвиц-Лерх зета функција, функции на Митаг-Лефлер, Фокс-Рајтова функција, Н-функција) и нивни својства. Искористени се L^1 -оценки и некои важни теореми за средна конвергенција на тригонометриските редови со монотони, конвексни, квазиконвексни коефициенти, добиени од страна на Тељаковски, за добивање нови оценки и резултати за средната конвергенција на редовите на Фурие-Матие. Со неравенства на Харди-Хилберт добиени се горни и долни ограничувања на повеќекратните редови на Матие. Со помош на диференцијалното неравенство на Чаплигин, добиени се нумерички оценки за комплетната Омега функција и редовите на Матие. Искористени се формули на интегрални трансформации и репрезентации за пресметување на нумеричките карактеристики и диференцијалната ентропија на случај-ните променливи асоцирани од редовите на Матие и генерализираниот Планков закон.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Главните резултати од докторската дисертација се дадени во втората, третата, четвртата и петтата глава.

Во втората глава, како главни резултати ги набројуваме резултатите докажани во Теорема 2.1, Теорема 2.2, Теорема 2.3, Теорема 2.4, Теорема 2.5, Теорема 2.6, кои се однесуваат на нови интегрални репрезентации на Фурие-Матиеови редови и хармониските редови на Матие. Понатаму, Својство 2.6, Својство 2.12, Својство 2.13 и Својство 2.16 се однесуваат на оценки и средна конвергенција на редовите на Фурие-Матие. Во третата глава, главните резултати се однесуваат на нови ограничувања на повеќекратните редови на Матие, презентирани во Теорема 3.2 и Теорема 3.3 и нејзините последици. Во четврта глава, со помош на диференцијалната метода на Чаплигин се добиени нови оценки за редовите на Матие и комплетната Омега функција на Буцер-Флоке-Хаус. Главните резултати од ова поглавје се презентирани во Теорема 4.1, Теорема 4.2, Теорема 4.3, Теорема 4.4 и Теорема 4.5. Во последната глава добиени се нови веројатносни распределби асоцирани од редовите на Матие и генерализираниот Планков закон. Пресметани се некои нумерички веројатносни карактеристики како математичко очекување, фракциски моменти и карактеристичните функции, диференцијална ентропија и добиени се некои оценки за карактеристичните функции на Планковата распределба. Главните резултати од последното поглавје се систематизирани во Теорема 5.1, Теорема 5.3, Теорема 5.4, Теорема 5.5., Теорема 5.6, Теорема 5.7, Теорема 5.11, Теорема 5.12 и Теорема 5.13.

Оцена на трудот

Докторската дисертација на кандидатот м-р Делчо Лешковски, со наслов **Нови генерализации на редот на Матие и нивна примена**, претставува истражување во областа на класичната математичка анализа, поконкретно теоријата на специјалните функции, диференцијалните равенки, неравенствата, апроксимациите, случајните променливи и веројатносни распределби.

Изработката на темата на оваа дисертација ги постигна целите и очекуваниот научен придонес наведени во пријавата.

Докторската дисертација на кандидатот м-р Делчо Лешковски, со наслов **Нови генерализации на редот на Матие и нивна примена**, според Комисијата за оцена, ги исполнува условите и стандардите за подготовка на одбрана на докторскиот труд.

Исполнетост на законските услови за одбрана на трудот

Кандидатот, пред одбраната на докторскиот труд, ги има објавено следниве научни трудови:

- [1]. Tomovski, Ž., **Leškovski, D**, *Refinements and sharpness of some inequalities for Mathieu type series*, Math. Maced. **6** (2008), 61-71.
- [2]. Tomovski, Ž., **Leškovski, D.**, Poganj, T. K., Upper bounds on multiple generalized Mathieu series, J. Math. Ineq, 5 (4), (2011), 557-563 (**2011 IMPACT FACTOR 0.336**).

- [3]. Poganj, T. K., Tomovski, Ž., **Leškovski, D.**, Two-sided bounds for Butzer-Flocke Hauss complete omega function, *Matematicki Vesnik* 65, 1 (2013), 104-121.
- [4]. **Leškovski, D.**, Probability distributions associated with generalization of the Planck's law, *Proceedings of the V Congress of Mathematicians of Macedonia*, (2014), 27-32.
- [5]. Srivastava, H.M., Tomovski, Ž., **Leškovski, D.**, Some Families of Mathieu Type Series and Hurwitz-Lerch Zeta Functions and Associated Probability Distributions, *Appl. Comput. Math.*, Vol.14, N.3, Special Issue, (2015), pp.349-380 (**2015 IMPACT FACTOR 0.717**).

Докторската дисертација успешно ја помина проверката на системот за анализа и пронаоѓање на плагијати (<http://plagijati.mon.gov.mk/>).

Заклучок и предлог

Главните научни придонеси на кандидатот се резултатите наведени во Краткиот опис на резултатите од истражувањето.

Забелешките од страна на менторот и членовите на Комисијата му се предадени на кандидатот и успешно се вградени во содржината на докторската дисертација.

Подрачјето на примена и ограничувањата се од областа на математичката анализа, поконкретно теоријата на специјалните функции, диференцијалните равенки, неравенствата, апроксимациите, случајните променливи и веројатносните распределби.

Планот во понатамошното истражување е да се воведат нови класи на Фурие-Матиеови редови и да се испитува нивната конвергенција во L^1 и L^p . Горенаведените дистрибуции од случајни променливи, да се имплементираат во теоријата на веројатност и стохастички процеси. Во иднина се очекува успешна примена во решавање на парцијални равенки во ограничен домен, особено во теориската физика.

Добиените резултати се објавени во реномирани меѓународни списанија и се презентирани на математички конференции и собири пред домашната и меѓународната јавност. Кандидатот ги исполнува сите услови, предвидени со Правилникот за докторски студии.

Со оглед на горенаведеното, Комисијата топло му препорачува на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже јавна одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Делчо Лешковски со наслов **Нови генерализации на редот на Матие и нивна примена**.

КОМИСИЈА

- 1. Д-р Костадин Тренчевски, претседател
редовен професор, ПМФ, УКИМ, Скопје,
с.р.**
- 2. Д-р Живорад Томовски, ментор
редовен професор, ПМФ, УКИМ, Скопје,
с.р.**
- 3. Д-р Тибор Погањ, член
редовен професор, Поморски факултет,
Универзитет во Ријека, Ријека, с.р.**
- 4. Академик Дончо Димовски, член
редовен професор, ПМФ, УКИМ, Скопје,
с.р.**
- 5. Д-р Никита Шекутковски, член
редовен професор, ПМФ, УКИМ, Скопје,
с.р.**

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ВОДА, ВОЗДУХ И ПОЧВА И АНАЛИТИЧКА ХЕМИЈА НА ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Технолошко-металуршкиот факултет, објавен во весниците „Нова Македонија“ (21.9.2017) и „Коха“ (22.9.2107), за избор на наставник во наставно-научно звање во наставно-научните области: вода, воздух и почва и аналитичка хемија и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесена на XXII редовна седница одржана на 9.10.2017 год. (решение бр. 02-1808/1 од 10.10.2017 год.), именувани сме за членови на Рецензентската комисија за избор на наставник во звање во наставно-научните области: **вода, воздух и почва и аналитичка хемија**, во состав:

1. д-р Гордана Русеска, редовен професор, Технолошко-металуршки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;
2. д-р Кирил Лисичков, редовен професор, Технолошко-металуршки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;
3. д-р Бошко Бошковски, доцент, Технолошко-металуршки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Врз основа на пријавата и по разгледувањето на поднесената документација, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот за избор на наставник во наставно-научно звање во наставно-научните области: вода, воздух и почва и аналитичка хемија објавен во дневните весници „Нова Македонија“ од 21 септември 2017 год., и „Коха“ од 22 септември 2017 год., во предвидениот рок се пријави д-р Катерина Атковска, асистент на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Катерина Атковска, асистент, е родена на 20.2.1979 год. во Скопје. Средно образование завршила во Скопје во гимназијата „Раде Јовчевски-Корчагин“. Со високо образование се стекнала на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје. Дипломирала 2005 година, со просечен успех 8,83.

Во учебната 2007 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје. Студиите ги завршила во 2009 година, со просечен успех 10,0. На 26. 8. 2009 година го одбрала магистерскиот труд на тема: *Ајсорпциони карактеристики на дисперзни тврди системи (зеолити, активни јаглени и нано- Al_2O_3).*

Докторска дисертација пријавила на Технолошко-металуршкиот факултет. Дисертацијата на тема: *Примена на природни сорбенти и наноматеријали за општиравање на тешките метали дистрибуирани во системот подземни води на микролокалитетот Дрисла*, ја одбрала на 30. 6. 2017 година. Со тоа се стекнала со научен степен доктор на науки од научната област животна средина.

Во моментот кандидатката д-р Катерина Атковска е асистент на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1086 од 2014 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА

Наставно-образовна дејност

Кандидатката д-р Катерина Атковска, по изборот во звањето помлад асистент, во учебните 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014 година континуирано е ангажирана во изведувањето вежби по предметите: Аналитичка хемија 1, Аналитичка хемија 2, Аналитичка хемија, Процеси на преработка на отпадни води, Горива и процеси на согорување, Енергетика и околина, Сушари и печки во неметална индустрија.

Во учебните 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017 година, по изборот во звањето асистент продолжува да ги изведува вежбите по горенаведените предмети.

Кандидатката учествува во изработката на следниве интерни материјали:

Процеси на преработка на отпадни води - практикум за лабораториски вежби (2012), Аналитичка хемија 2 - збирка задачи (2013) и Процеси на преработка на отпадни води (интерни предавања) (2017).

Исто така, кандидатката учествува во подготовка на изведување на колоквиуми и писмени испити, консултации со студентите, како и во промотивни активности на ТМФ во Скопје.

Научноистражувачка дејност

Од изборот во звањето помлад асистент до денес, како автор, д-р Катерина Атковска има објавено 1 труд во референтно научно списание со меѓународен уредувачки одбор, 4 труда во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор и 6 труда објавени во зборник на апстракти на конференција. Таа е коавтор на 6 труда во научно/стручно списание, 3 труда во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор и 6 труда, објавени во зборник на апстракти на конференција.

Кандидатката учествувала во еден меѓународен и еден национален научен проект.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Кандидатката д-р Катерина Атковска учествувала во повеќе промотивни активности на Факултетот, на отворените денови на Факултетот и на УКИМ, а била дел и од тимот за натпреварот за наноматеријали спроведен во средните училишта низ Република Македонија.

Член е на советодавно тело на Центарот за кариера на ТМФ, Скопје.

Шест пати била член на организационен одбор на научни и на меѓународни научни собири, а еднаш била член на научен одбор на меѓународна научна и стручна конференција.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Катерина Атковска, во периодот од 2011 до 2016 година, од анонимно спроведената анкета на студентите на Технолошко-металуршкиот факултет, доби позитивни оценки над 9.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Катерина Атковска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката, Комисијата заклучи дека д-р Катерина Атковска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето доцент во научните области: вода, воздух и почва и аналитичка хемија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, д-р Катерина

Атковска да биде избрана во звањето доцент во научните области: вода, воздух и почва и аналитичка хемија.

Рецензентска комисија

1. Д-р Гордана Русеска, редовен професор
Технолошко-металуршки факултет,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, с.р.

2. Д-р Кирил Лисичков, редовен професор
Технолошко-металуршки факултет,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, с.р.

3. Д-р Бошко Бошковски, доцент
Технолошко-металуршки факултет,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, с.р.

Образец

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Д-р Катерина Атковска, асистент

Институција: Технолошко-металуршки факултет - Скопје

Научна област: 22502 Вода, воздух и почва

10702 Аналитичка хемија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Одржување на вежби (лабораториски, аудиториски или изработка на семинарски труд) - прв циклус студии = ч · нед. · 0,03 · год.	

	Аналитичка хемија и Аналитичка хемија 1 (3+3), 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017 Вкупно 16 групи сите години: $(3 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 16)$	21,6
	Аналитичка хемија 2 (3+3), 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017: $(3 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 6)$	8,1
	Процеси на преработка на отпадни води (3+3), 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017: $(3 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 6)$	8,1
	Горива и процеси на согорување (3+3), 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017: $(3 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 6)$	8,1
	Печки во неметална индустрија (3+3), 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017: $(3 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 6)$	8,1
	Енергетика и околина (2+2), 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017: $(2 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 6)$	5,4
	Општа и неорганска хемија 1 (3+3), 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017: $(2 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 4)$	3,6
	Општа и неорганска хемија 2 (3+3), 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017: $(2 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 4)$	3,6
2	Консултации со студенти = број · 0,002	
	2011-2017 вкупно 350 студенти: $(350 \cdot 0,002)$	0,7
3	Интерни скрипти	
	Процеси на преработка на отпадни води – практикум за лабораториски вежби, Б. Близнаковска, К. Буревска , З. Божиновски, 2012 година	3
	Збирка задачи по Аналитичка хемија 2, Г. Русеска, К. Буревска , 2013 година	3
	Процеси на преработка на отпадни води (интерни предавања), Гордана Русеска, Бошко Бошковски, Катерина Атковска , 2017 год.	4
	Вкупно	77,3

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Одбранета докторска теза	8
2	Одбранета магистерска работа	4
3	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор = 4•0,6	
	1. Boško Boškovski, Slobodan Bogoevski, Gordana Ruseska, Katerina Atkovska , High temperature crystallization process into opalized tuff, Geologica Macedonica, Vol. 29, No. 2, pp. 209-213 (2015)	2,4
	2. Slobodan Bogoevski, Boško Boškovski, Gordana Ruseska, Katerina Atkovska , Concentration of carbonate admixture from opalized tuff into one separate fraction, Geologica Macedonica, Vol. 30, No. 1, pp. 89-95 (2016)	2,4
	3. Katerina Atkovska , Blagica Bliznakovska, Gordana Ruseska, Slobodan Bogoevski, Bosko Boskovski, Anita Grozdanov, Adsorption of Fe(II) and Zn(II) ions from landfill leachate by natural bentonite, Journal of Chemical Technology and Metallurgy, Vol. 51. No.2, pp. 215-222 (2016)	2,4
	4. Shaban Jakupi, Katerina Atkovska , Kiril Lisichkov, Mirjana Golomeova, Mirko Marinkovski, Stefan Kuvendziev, Removal of Ni(II) ions from aqueous solutions by nanoporous material, Quality of Life, Vol. 7, No. 1-2, pp. 29-35 (2016)	2,4
	5. Hamdije Memedi, Katerina Atkovska , Kiril Lisichkov, Mirko Marinkovski, Stefan Kuvendziev, Zoran Bozinovski, Arianit Reka, Removal of Cr(VI) from water resources by using different raw inorganic sorbents, Quality of Life, Vol 7, No. 3-4, pp. 77-85 (2016)	2,4
	6. Shaban Jakupi, Kiril Lisichkov, Mirjana Golomeova, Katerina Atkovska , Mirko Marinkovski, Stefan Kuvendziev, Hamdije Memedi, Separation of Co(II) from water resources by natural zeolite (clinoptilolite), Material and Environment Protection, Vol. 5, No. 1, pp. 57-66 (2016)	2,4

	7. Hamdije Memedi, Katerina Atkovska , Kiril Lisichkov, Mirko Marinkovski, Stefan Kuvendziev, Zoran Bozinovski, Arianit A. Reka, Separation of Cr(VI) from aqueous solutions by natural bentonite: Equilibrium study, Quality of Life, Vol. 8, No. 1-2, pp 41-47 (2017)	2,4
4	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир = 3·0,6	
	1. Katerina Atkovska , Blagica Cekova, Biljana Apostolova, Vesna Markoska, Adsorption properties of natural zeolite - clinoptilolite, IV International Conference: Ecology of Urban Areas 2014, Zrenjanin, Serbia, Proceedings, pp.303-306 (2014)	1,8
	2. Emilija Toshikj, Katerina Atkovska , Igor Jordanov, Biljana Mangovska, Comparison of functional groups content determined by different methods, 7 th International Scientific-Professional Conference, Textile Science and Economy VII, Zrenjanin, Serbia, Proceedings, pp. 112-117 (2015)	1,8
	3. Katerina Atkovska , Stefan Kuvendziev, Kiril Lisichkov, Mirko Marinkovski, Gordana Ruseska, Anita Grozdanov, Removal of Ni(II) ions from aqueous solutions by natural peanut husks, 2 nd International and 6 th Croatian Scientific and Professional Conference Water for All, Osijek, Croatia, Proceedings, pp. 1-12 (2016)	1,8
	4. Katerina Atkovska , Hamdije Memedi, Kiril Lisichkov, Gordana Ruseska, Stefan Kuvendziev, Mirko Marinkovski, Anita Grozdanov, Equilibrium study for the process of removal of Ni(II) ions from aqueous solutions by natural bentonite, V International Conference: Ecology of Urban Areas 2016, Zrenjanin, Serbia, Proceedings, pp. 292-297 (2016)	1,8
	5. Katerina Atkovska , Hamdije Memedi, Kiril Lisichkov, Gordana Ruseska, Shaban Jakupi, Stefan Kuvendziev, Mirko Marinkovski, Anita Grozdanov, The influence of the municipal solid waste landfill on the quality of the regional water resources, 37 Medzunarodni Strucno-naucni Skup: Vodovod i Kanalizacija '16, Vrdnik, Proceedings, pp. 262-266 (2016)	1,8
	6. Hamdije Memedi, Katerina Atkovska , Kiril Lisichkov, Mirko Marinkovski, Zoran Bozinovski, Stefan Kuvendziev, Arianit A. Reka, Investigation of the possibility for application of natural inorganic sorbent (aksil) for heavy metals removal from water resources, 2 nd International and 6 th Croatian Scientific and Professional Conference Water for All, Osijek, Croatia, Proceedings, pp. 185-192 (2016)	1,8
	7. Hamdije Memedi, Katerina Atkovska , Kiril Lisichkov, Mirko Marinkovski, Zoran Bozinovski, Stefan Kuvendziev, Arianit Reka, Shaban	1,8

	Jakupi, Application of natural inorganic sorbent (Pemza) for removal of Cr(VI) ions from water resources, V International Conference: Ecology of Urban Areas 2016, Zrenjanin, Serbia, Proceedings, pp. 109-116 (2016)	
5	Апстракти објавени во зборник на конференција и учество на научен/стручен собир со реферат (постер)	
	1. K. Burevska , B. Bliznakovska, S. Bogoevski, B. Boskovski, Adsorption characteristics of synthetic zeolites CaNaX and MgNaX determined from the water vapor adsorption isotherms, 22 nd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Ohrid, 5-9 September, (2012)	1,0
	2. B. Bliznakovska, K. Burevska , S. Bogoevski, B. Boskovski, Leachate oxygen parameters as key-factors in the MSWL maturing determination, 22 nd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Ohrid, 5-9 September, (2012)	1,0
	3. B. Boskovski, S. Bogoevski, B. Bliznakovska, K. Burevska , Determination of heavy metals content in agricultural soils in urban area, 22 nd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Ohrid, 5-9 September, (2012)	1,0
	4. B. Bliznakovska, K. Atkovska , G. Ruseska, S. Bogoevski, B. Boskovski, Seasonal variation of heavy metals concentration in the underground waters on MSWL Drisla site, VI th International Metallurgical Congress, Metallurgy, Materials and Environment, Ohrid, Macedonia, (2014)	1,0
	5. Blagica Cekova, Vesna Markoska, Katerina Atkovska , Biljana Apostolova, Characterization of natural clinoptilolite zeolite, 23 rd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Ohrid, 8-11 October, (2014)	1,0
	6. Katerina Atkovska , Aleksandar Petrovski, Gordana Ruseska, Bosko Boskovski, Perica Paunovik, Kiril Lisichkov, Anita Grozdanov, Comparison of heavy metals sorbents, 6 th Virtual Nanotechnology Poster Conference, Nanoposter 2016, 11-17 th April, (2016)	1,0
	7. Katerina Atkovska , Hamdije Memedi, Stefan Kuvendziev, Kiril Lisichkov, Mirko Marinkovski, Gordana Ruseska, Anita Grozdanov, Removal of heavy metals from aqueous solutions by natural bentonite, VII th International Metallurgical Congress, Metallurgy, Materials and Environment, Ohrid, Macedonia, (2016)	1,0
	8. Katerina Atkovska , Gordana Ruseska, Slobodan Bogoevski, Bosko Boskovski, Monitoring of wastewaters from OKTA refinery, VII th	1,0

	International Metallurgical Congress, Metallurgy, Materials and Environment, Ohrid, Macedonia, (2016)	
	9. Katerina Atkovska , Gordana Ruseska, Slobodan Bogoevski, Bosko Boskovski, Heavy metals determination in the fine fraction of the wastewater channels from “USJE” and “OHIS” factories, VII th International Metallurgical Congress, Metallurgy, Materials and Environment, Ohrid, Macedonia, (2016)	1,0
	10. Hamdije Memedi, Katerina Atkovska , Kiril Lisichkov, Mirko Marinkovski, Stefan Kuvendziev, Slobodan Bogoevski, Zoran Bozinovski, Arianit Reka, Characterization of natural inorganic materials as potential heavy metal adsorbents, VII th International Metallurgical Congress, Metallurgy, Materials and Environment, Ohrid, Macedonia, (2016)	1,0
	11. Katerina Atkovska , Mahi Ljatifi, Kiril Lisichkov, Mirko Marinkovski, Stefan Kuvendziev, Gordana Ruseska, Anita Grozdanov, Application of agricultural wastes for removal of Fe(II) ions from water resources, 7 th International Scientific and Professional Conference Water for all, Osijek, Croatia, (2017)	1,0
	12. Hamdije Memedi, Katerina Atkovska , Kiril Lisichkov, Mirko Marinkovski, Stefan Kuvendziev, Shaban Jakupi, Arianit A. Reka, Separation of Cr(VI) ions from aqueous solutions by bentonite: the influence of pH, 7 th International Scientific and Professional Conference Water for all, Osijek, Croatia, (2017)	1,0
6	Проекти	
	Учесник во меѓународен научен проект	
	Креирање мрежи на соработка помеѓу универзитетите и индустријата за едукација за одржливи технологии – 158989-TRMPUS-1-2009-1-BE-TEMPUS-JPHES, 2010-2013	5
	Учесник во национален научен проект	
	Слободан Богоевски, Бошко Бошковски, Гордана Русеска, Катерина Атковска , Визуелизација на процесот на елутрација при сепарирање на минерални фази со различен гранулометриски состав, ТМФ, 2016	3
	Вкупно	61,4

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Учество во промотивни активности на Факултетот = број · 0,5	
	Отворен ден на ТМФ, Скопје - 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017.	3
	Отворен ден на УКИМ, Скопје - 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016	2,5
	Презентации во рамките на натпреварот за наноматеријали-материјали на иднината, во средните училишта, под покровителство на министерот за образование и наука, 2013 и 2014 год., Струга, Р Македонија	1
	Презентации одржани на ТМФ за ученици од основно и средно образование, 2016 и 2017	1
	Вкупно	7,5

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Учество во комисији и тела = број · 0,5	
	Член на пописна комисија на ТМФ, Скопје 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017	3
	Член на советодавно тело на Центарот за кариера на ТМФ, Скопје, 2013-2017	0,5

2	Член на организационен или научен одбор на научен/стручен собир и на меѓународен научен/стручен собир	
	Член на организационен одбор на 22. Конгрес на хемичари и технолози на Македонија, 5-9 септември 2012, Охрид	0,5
	Член на организационен одбор на 10. Конгрес по Чиста и применета хемија на студентите од Македонија, (со меѓународно учество), 17 - 19 октомври 2013, Технолошко - металуршки факултет, Скопје	0,5
	Член на организационен одбор на 6. Меѓународен конгрес на металурзи, 29.5-1.6. 2014, Охрид	1
	Член на организационен одбор на 23. Конгрес на хемичари и технолози на Македонија, 8-11 октомври 2014, Охрид	0,5
	Член на организационен одбор на 11. Студентски конгрес по чиста и применета хемија на сојузот на хемичарите и технолозите на Македонија, 24-25 септември 2015, Институт за хемија, Природно математички факултет, Скопје	0,5
	Член на организационен одбор на 7. Меѓународен конгрес на металурзи, 9-12 јуни 2016, Охрид	1
	Член на научен одбор на 7. Меѓународна научна и стручна конференција „ Вода за сите”, 9-10 март 2017, Осиек, Хрватска	1
	Вкупно	8,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	77,3
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	61,4
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	7,5
ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	8,5
Вкупно	154,7

Рецензентска комисија

1. Д-р Гордана Русеска, редовен професор
Технолошко-металуршки факултет,

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, с.р.

2. Д-р Кирил Лисичков, редовен професор
Технолошко-металуршки факултет,

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, с.р.

3. Д-р Бошко Бошковски, доцент
Технолошко-металуршки факултет,

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ФИЗИЧКА ХЕМИЈА, ТЕХНИЧКА ЕЛЕКТРОХЕМИЈА, МАТЕРИЈАЛИ-ДРУГО И ХЕМИСКО ИНЖЕНЕРСТВО- ДРУГО НА ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Технолошко-металуршки факултет, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 22.9.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: физичка хемија, техничка електрохемија, материјали-друго и хемиско инженерство-друго, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-1810/1, донесена на 9.10.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Тома Грчев, редовен професор во пензија на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, д-р Маја Цветковска, редовен професор во пензија на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје и д-р Трајче Стафилов, редовен професор во пензија на Природно-математичкиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области: физичка хемија, техничка електрохемија, материјали-друго и хемиско инженерство-друго, во предвидениот рок се пријави д-р Драгица Чамовска, редовен професор на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје.

5. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Драгица Чамовска е родена на 1.2.1963 година, во Скопје. Средно образование завршила во МУЦ „Д-р Панче Караџов“ – отсек за фармацевтски техничари во Скопје, во 1981 година со одличен успех. Со високо образование се стекнала на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, на насоката органска технологија-биотехнологија. Дипломирала на 13.6.1986 година, со просечен успех 8,2 и оценка 10 од одбрана на дипломската работа на тема „Импедансни испитувања на кополимерни филмови добиени по електрохемиски пат врз челична катода“.

Во учебната 1989/1990 се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје на насоката електрохемиско инженерство. Студиите ги завршила во 1994 година, со просечен успех 10. На 28.12.1994 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Атсорпција на органски молекули врз метални површини од кисели водени раствори“ под менторство на д-р Тома Грчев.

Докторска дисертација пријавила на 29.4.1998 година на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје. Дисертацијата на тема: „Атсорпција на полиакриламид врз метални површини од кисели раствори“ ја одбрала на 7.7.2000 година, пред Комисија во состав: д-р Тома Грчев, редовен професор, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, ментор, д-р Маја Цветковска, редовен професор, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, член, д-р Дончо Буревски, редовен професор, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, член, д-р Светомир Хаци-Јорданов, редовен професор, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, член, и д-р Благоја Јорданоски, редовен професор, Природно-математички факултет, Скопје, член. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на технички науки.

На 28.2.2013 година е избрана во звањето редовен професор на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје на предметите: Физичка хемија, Корозија и заштита на материјали, Конструкциски материјали во хемиското инженерство, Алтернативни извори на енергија, економија и екологија и Општи принципи за ефикасно користење на енергијата во хемиските процеси.

Во моментот е редовен професор на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1044 од 14.12.2012 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 833 /2003 година, бр. 938/2008 и бр. 1044 од 14.12.2012 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

6. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, кандидатката д-р Драгица Чамовска изведува настава, вежби и теренска настава на прв, циклус студии на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје по предметите: Физичка хемија, Корозија и заштита на материјали, Конструкциски материјали во хемиското инженерство, Алтернативни извори на енергија, економија и екологија, Општи принципи за ефикасно користење на енергијата во хемиските процеси, и Корозија и деградација на материјали. Во учебните 2012/2013 и 2013/2014 година учествувала во изведувањето на наставата по предметот Физичка хемија на дисперзираните студии по металургија и метални материјали во Кавадарци.

На втор циклус студии (студиска програма: Електрохемиско инженерство, инженерство на животна средина и процесно инженерство), ангажирана е во изведувањето на наставата по следниве предмети: Одбрани поглавја од физичка хемија (100%), Кинетика и механизми на електродни процеси (50%), Методи на испитување на електрохемиски процеси (50%), Електрохемиски синтеси

на нови полимерни и композитни материјали (100%), Елементи на електрохемиско инженерство (50%), Катодна и анодна заштита на метални конструкции (50%), Почисто производство (33%), Електрохемиски постапки за заштита на животната средина (50%) и Контрола на корозијата во процесната индустрија (100%).

На трет циклус студии, д-р Драгица Чамовска е задолжена за наставата по предметите: Дизајн на електрохемиски технички процеси (100%), Инструментални методи во електрохемијата (100%), Контрола на корозијата во процесната индустрија (50%) и Електрохемија во заштитата на животната средина (50%), на студиската програма Металургија, и Конструкциски материјали (50%) и Индустриска екологија (33%), на студиската програма Технологија.

Д-р Драгица Чамовска, покрај редовните обврски во одржувањето на наставата, вежбите, домашните и семинарските работи, консултациите, колоквиумите и испитите на предметите на кои е ангажирана, има подготвено и соодветни материјали за студентите, за полесно совладување на предавањата, лабораториските и пресметковните вежби.

Исто така, активно е вклучена во изготвувањето на студиските програми за електрохемиско инженерство за втор и металургија за трет циклус студии.

Кандидатката била ментор на 2 дипломски труда и учествувала како член во комисија за одбрана на 6 дипломски трудови.

Активностите кои припаѓаат на наставно-образовната дејност, релевантни за изборот, се наведени во табелата во Анекс 2 (член 2) од Правилникот за избор, со дајуми и други релевантни податоци.

Научноистражувачка дејност

Д-р Драгица Чамовска има објавено вкупно 22 научни труда, од кои 3 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 8 труда во меѓународни научни списанија и 11 труда во зборници од научни собири. Учествовала на научни/стручни собири со две усни излагања, односно автор е на 7 апстракти објавени во зборници на апстракти на меѓународни конгреси и конференции.

Д-р Драгица Чамовска учествувала како член во 6 научноистражувачки проекти.

Кандидатката била ментор на 1 магистерски труд.

Научноистражувачката дејност на кандидатката д-р Драгица Чамовска е главно лоцирана во следниве подрачја:

корозија и заштита на материјалите, адсорпција на органски молекули врз цврсти површини, примена на електрохемиски техники во мониторингот на загадувањето на природните и отпадните индустриски води, електроспроводноливи полимери и композити (нови материјали за секундарни електрохемиски извори на енергија и суперкондензатори), синтеза и карактеризација на модерни наноматеријали за антибактериски и индустриски примени.

Активности кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, релевантни за изборот, назованите на трудовите, проектите и сл. се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 3/член 4) од Правилникот за избор, со дајуми и други релевантни податоци.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Драгица Чамовска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје. Автор е на 2 стручни елабората и на 1 извештај за извршена анализа.

Била учесник во Комисијата за спроведување на државниот натпревар „Наноматеријали-материјали на иднината“, организиран од Технолошко-металуршкиот факултет за учениците од средните училишта во Република Македонија.

По барање на Министерството за образование и наука на Република Македонија, во 2016 година била рецензент на 3 научноистражувачки проекти.

Д-р Драгица Чамовска била рецензент на повеќе научни трудови во референтни меѓународни научни списанија, како и на трудови печатени во зборници на трудови од научен собир со меѓународен уредувачки одбор.

Стручно усовршување во странство остварила со студиски престој во Институтот за електрохемија и површинска хемија во Краков, Полска.

Д-р Драгица Чамовска активно е вклучена и во дејностите од поширок интерес, и тоа член е на Editorial Board во списанието Materials Protection. Исто така, член е на повеќе научни/програмски и организациони одбори на меѓународни научно-стручни конференции, симпозиуми и собири.

Член е на Сојузот на хемичарите и технолозите на Македонија, како и член на Здружението на експерти за животна средина „Еко дијалог“ на Република Македонија.

Раководител е на Наставно-научниот колегиум за студиската програма Електрохемиско инженерство-втор циклус на студии (2011-2015, 2015 - денес).

Член е на Наставно-научниот колегиум за студиската програма Инженерство на животна средина – втор циклус, Наставно-научниот колегиум за студиската програма Процесно инженерство – втор циклус, Наставно-научниот колегиум за студиската програма Технологија – трет циклус студии и Наставно-научниот колегиум за студиската програма Металургија – трет циклус студии.

Член е на Извршниот одбор на Алумната на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје.

Нејзината активност на Факултетот е претставена и со учеството во повеќе факултетски комисии и во промотивните активности на Факултетот.

Бил член на една рецензентска комисија за избор во наставно-научно звање.

Конкретните активности кои припаѓаат во стручно-апликативната дејност и дејноста од поширок интерес, релевантни за изборот, се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 5) од Правилникот за избор, со дајуми и групи релевантни податоци.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Драгица Чамовска, во изборниот период, доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Технолошко-металуршкиот факултет.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Драгица Чамовска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Драгица Чамовска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на

Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде повторно избрана во звањето редовен професор.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, д-р Драгица Чамовска да биде повторно избрана во звањето редовен професор во научните области: физичка хемија, техничка електрохемија, материјали-друго и хемиско инженерство-друго.

Истовремено, му предлагаме на Универзитетскиот сенат на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, д-р Драгица Чамовска да биде повторно избрана во наставно-научното звање редовен професор во научните области: физичка хемија, техничка електрохемија, материјали-друго и хемиско инженерство-друго.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Тома Грчев, редовен професор во пензија,
Технолошко-металуршки факултет, Скопје,
с.р.

Д-р Маја Цветковска, редовен професор во
пензија, Технолошко-металуршки факултет,
Скопје, с.р.

Д-р Трајче Стафилов, редовен професор во
пензија, Природно-математички факултет,
Скопје, с.р.

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Драгица Бранко Чамовска

(име, татково име и презиме)

Институција: Технолошко-металуршки факултет

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: физичка хемија, техничка електрохемија, материјали-друго и хемиско инженерство-друго

НАСТАВНА ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Одржување на настава - прв циклус студии = ч · нед. · 0,04	
	Физичка хемија (3+3), 2012-2017	9
	Физичка хемија (3+3), 2012-2014 (дисперзирани студии во Кавадарци)	3,6

	Физичка хемија (изборен)(2+2), 2014-2017	3,6
	Корозија и заштита на материјали (2+2), 2012-2017	6
	Корозија и заштита на материјали (изборен)(2+2), 2014-2017	3,6
	Корозија и деградација на материјали (изборен) (2+2), 2015-2017	2,4
	Конструкциски материјали во хемиско инженерство (2+2), 2012-2017	6
	Конструкциски материјали во хемиско инженерство (изборен) (2+2), 2014-2017	3,6
	Алтернативни извори на енергија, економија, екологија (изборен) (2+2), 2012-2017	6
	Општи принципи за ефикасно користење на енергијата во хемиските процеси (изборен) (2+2), 2012-2017	6
	Проект-физичка хемија (изборен) (1+2), 2012-2017	3
2	Одржување на настава - втор циклус студии = ч · нед. · 0,05	
	Одбрани поглавја од физичка хемија (Електрохемиско инженерство), 90 часа, 7 ЕКТС-кредити, 2013	4,5
	Кинетика и механизми на електродни процеси – 50% (Електрохемиско инженерство), 90 часа, 7 ЕКТС-кредити, 2013	2,25
	Методи на испитување на електрохемиски процеси – 50% (Електрохемиско инженерство), 90 часа, 7 ЕКТС-кредити, 2013	2,25
	Методи на испитување на електрохемиски процеси – 50% (изборен предмет од листата на УКИМ), 60 часа, 4 ЕКТС-кредити, 2016	1,5
	Катодна и анодна заштита на метални конструкции – 50% (Електрохемиско инженерство), 60 часа, 5 ЕКТС-кредити, 2013	1,5
3	Одржување на вежби - прв циклус студии = ч · нед. · 0,03	
	Корозија и заштита на материјали (2+2), 2012-2017	4,5
	Корозија и заштита на материјали (изборен)(2+2), 2014-2017	2,7
	Корозија и деградација на материјали (изборен) (2+2), 2015-2017	1,8
	Конструкциски материјали во хемиско инженерство (2+2), 2012-2017	4,5
	Конструкциски материјали во хемиско инженерство (изборен) (2+2), 2014-2017	2,7
	Алтернативни извори на енергија, економија, екологија (изборен) (2+2), 2012-2017	4,5
	Општи принципи за ефикасно користење на енергијата во хемиските процеси (изборен) (2+2), 2012-2017	4,5
	Проект-физичка хемија (изборен) (1+2), 2012-2017	4,5
4	Консултации со студенти = број · 0,002	
	од 2012-2017 вкупно студенти 552	1,104
5.	Одржување на теренска настава	
	Центар за плазма технологија –Плазма Д.О.О. Скопје, 2016	0,16

	Винарија Имако-Штип, 2016	0,32
6.	Ментор на дипломска работа = број · 0,2	0,4
7.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа = број · 0,1	0,6
8.	Пакет материјали за одреден предмет	
	Општи принципи за ефикасно користење на енергијата во хемиските процеси	1
	Корозија и деградација на материјали	1
Вкупно		99,084

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		
Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Ментор на магистерска работа = број · 1	1
2	Учесник во меѓународни научни проекти = број · 5	
	1. Modern electrochemistry: from fundamentals to application, Scopes, SNSF, 2011–2014 (учесник) 2. Poboljšanje postojeće tehnologije dobijanja tvrdih prevlaka hroma–hromiranje na mjeru, Tehnološki fakultet Zvornik, Ministarstvo nauke i tehnologije Republike Srpske, 2012-2013 (учесник) 3. Elektrosprovodni kompozitni materijala na bazi lignoceluloze i prahova metala dobijenih konstantnim i programiranim strujno-naponskim režimima elektrolize, Tehnološki fakultet Zvornik, Ministarstvo nauke i tehnologije Republike Srpske, 2013–2014 (учесник) 4. Elektrohemijsko dobijanje i karakterizacija ekološko prihvatljivih zaštitnih prevlaka trojnih legura Zn-Ni-Co na čeliku, Tehnološki fakultet Zvornik, Ministarstvo nauke i tehnologije Republike Srpske, 2013–2014 (учесник). 5. Sinteza i primjena nanokristalne alumine, Tehnološki fakultet Zvornik, Ministarstvo nauke i tehnologije Republike Srpske, 2015–2016 (учесник). 6. Remedijacija otpadnih muljeva neorganskim imobilizacionim agensima, 2016–2017 (учесник).	30
3	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор = 6 + и.ф.	

	1. Andrzej Kowal, Dragica Chamovska , Milovan Jotanovic, Maciej Kopczyk, The development of modern low temperature fuel cells, <i>Journal of Engineering & Processing Management</i> , Review paper, 4 (1) 2012, 139-150.	3,6
	2. Aleksandra Porjazoska Kujundziski, Toma Grchev, Dragica Chamovska , Maja Cvetkovska, Fatty food, or fatty food simulants and PET packaging interactions - study with DETA, <i>Maced. J. Chem. Chem. Eng.</i> , 32 (2) 2013, 283-297. IF = 1.079 .	4,679
	3. Dragica Chamovska , Aleksandra Porjazoska Kujundziski, Toma Grchev, Polypyrrole coatings for corrosion protection of stainless steel, <i>Materials Protection</i> , 54 (3) 2013, 229-234.	4,8
	4. Aleksandra Porjazoska Kujundziski, Dragica Chamovska , Toma Grchev, Capacitive Properties of Polypyrrole/Activated Carbon Composite, <i>Hem. Ind.</i> , 68 (6) 2014, 709 -719. IF = 0.562	5,362
	5. Dragica Chamovska , Aleksandra Porjazoska-Kujundziski, Thermal degradation study of polylactic acid / titanium dioxide nanocomposites by dielectric thermal analysis, <i>Material and Environment protection</i> , 2, 2014, 93–97.	5,4
	6. Aleksandra Porjazoska-Kujundziski, Dragica Chamovska , Relationship between packaging technology and / or food processing and packaging material, <i>Material and Environment protection</i> , 2, 2014, 98–103.	5,4
	7. Aleksandra Porjazoska-Kujundziski, Dragica Chamovska , Thermal Aging Study of Biodegradable Polymer Materials by Dielectric Thermal Analysis, <i>Journal of Engineering & Processing Management</i> , 7 (1) 2015, 27-36.	5,4
	8. Aleksandra Porjazoska Kujundziski, Dragica Chamovska , Toma Grchev, Electroconducting Materials Based on Polypyrrole, <i>Materials Protection</i> , Review paper, 57 (2) 2016, 282 - 295.	4,8
	9. Antonella Marra, Clara Silvestre, Aleksandra Porjazoska-Kujundziski, Dragica Chamovska , Donatella Duraccio, Preparation and characterization of nanocomposites based on PLA and TiO ₂ nanoparticles functionalized with fluorocarbons, <i>Polymer Bulletin</i> , 74, 8, 2017, 3027–3041. IF = 1.43 .	5,03
	10. Aleksandra Porjazoska-Kujundziski, Dragica Chamovska , Biodegradable polymers suitable for tissue engineering and drug delivery systems, <i>Materials Protection</i> , Review paper, 58 (3) 2017, 333 - 348.	5,4

	11. Aleksandra Porjazoska-Kujundziski, Dragica Chamovska , New trends in the packaging materials, <i>Material and Environment protection</i> , 1, 2017, 35–41.	5,4
4	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор = 3	
	1. Aleksandra Porjazoska Kujundziski, Dragica Chamovska , Toma Grchev, Electrochemical Impedance Study of Electroconducting Polypyrrole (pPy) / Activated Carbon (AC) Composites on Stainless Steel Nets, <i>III International Congress "Engineering, Environment and Materials in Processing Industry"</i> , 2013, Jahorina, Bosnia and Herzegovina, I-104 Book of Abstracts, 252-253, Proceedings 719-728.	2,4
	2. A. Porjazoska Kujundziski, D. Chamovska , A. Marra, D. Duraccio, C. Silvestre, Characterization of nanocomposite materials for food packaging using dielectric thermal analysis, <i>15 YUCCOR International Conference</i> , 2013, Tara Mountain, Serbia, Book of Abstracts, p.45, Proceedings, 252-259.	1,8
	3. Aleksandra Porjazoska Kujundziski, Dragica Chamovska , Toma Grchev, Maja Cvetkovska, Studies on Interaction of Packaging Material with Selected Food and Food Simulants Using Electrochemical Impedance Spectroscopy and Dielectric Thermal Analysis, <i>7th International Packaging Congress and exhibition</i> , 2013, Izmir, Turkey, (10 страни).	1,8
	4. Aleksandra Porjazoska Kujundziski, Dragica Chamovska, Thermal Aging Study of Biodegradable Polymer Materials by Dielectric Thermal Analysis, <i>IV International Congress "Engineering, Environment and Materials in the Processing Industry"</i> , 2015, Jahorina, Bosnia and Herzegovina, I-75, Book of Abstracts, 200-201, Proceedings, 632-637.	2,7
	5. Dragica Chamovska, Aleksandra Porjazoska Kujundziski, Toma Grchev: Adsorption of polyacrylamide on activated carbon, <i>XVII YUCORR, International Conference</i> , 2015, Tara Mountain, Serbia, Book of Abstracts, p.35, Proceedings, 134-139.	2,4
	6. Slavjanka Pejchinovska-Andonova, Dragica Chamovska , Importance of Stakeholder's Engagement during Water Tariff Reform in Macedonia, <i>36 Medjunarodni strucno-naucni skup Vodovod I Kanalizacija 2015</i> , Vrsac, Serbia, Zbornik radova, 251-262.	2,7

	7. Aleksandra Porjazoska Kujundziski, Dragica Chamovska , Toma Grchev, Impedance spectroscopy and dielectric thermal analysis for polymer characterization, <i>XVIII YUCORR, International Conference</i> , 2016, Tara Mountain, Serbia, Proceedings, 262-267.	2,4
	8. Slavjanka Pejčinovska–Andonova, Dragica Čamovska , Environmental impact assessment during the decommissioning of the production facility, <i>37 Međunarodni strucno-naucni skup Vodovod i Kanalizacija 2016</i> , Vrdnik, Serbia, Zbornik radova, 310-314.	2,7
	9. Aleksandra Porjazoska Kujundziski, Dragica Chamovska, Biodegradable polymers in medicine, <i>V International Congress "Engineering, Environment and Materials in the Processing Industry"</i> , 2017, Jahorina, Bosnia and Herzegovina, I-56, Book of Abstracts, Proceedings, 336-346.	2,7
	10. Dragica Chamovska, Andrzej Kowal, Synthesis of modern nanomaterials used for antibacterial and industrial applications, <i>XIX YUCORR, International Conference</i> , 2017, Tara Mountain, Serbia, Proceedings, 295-298.	2,7
	11. Magdalena Parlinska-Wojtan, Andrzej Kowal, Dragica Chamovska, Influence of Si addition on microstructure and mechanical properties of TiAlSiN hard protective coatings for water supply and sewerage applications, <i>38 Međunarodni strucno-naucni skup Vodovod i Kanalizacija 2017</i> , Kragujevac, Serbia, Zbornik radova, 346-352.	2,4
5	Апстрактни објавени во зборник на конференција = број · 1,0	
	1. Aleksandra Porjazoska Kujundziski, Dragica Chamovska, Toma Grchev, Maja Cvetkovska: Unconventional method for identification of interaction between polymer packaging material and food, International Workshop Wadenswil, COST FA0904, 2013, Zurich, Switzerland, (усно излагање) 2. Aleksandra Porjazoska Kujundziski, Dragica Chamovska, Toma Grchev, Maja Cvetkovska: Studies on interaction of packaging material with selected food and food stimulants using electrochemical impedance spectroscopy and dielectric thermal analysis, 7th International Packaging Congress and exhibition, 2013, Izmir, Turkey, p. 49 (усно излагање) 3. A. Porjazoska Kujundziski, D. Chamovska, T. Radusin, A. Marra, D. Duraccio, B. Pilic, C. Silvestre, Dielectric thermal analysis as a study technique for the characterization of nanocomposite materials for food packaging, International Workshop, COST Action FA0904: "Characterization, Mechanics and Performance of Innovative	7

	<i>Polymer Nanomaterials for Food Packaging Application</i>", 2013, p.35, Varna, Bulgaria. 4. A. Porjazoska Kujundziski, D. Chamovska, T. Radusin, A. Marra, D. Duraccio, B. Pilic, V. Meshko, C. Silvestre, Thermal aging of nanocomposite food packaging materials studied by dielectric thermal analysis, <i>21st International Congress of Chemical and Process Engineering CHISA 2014</i>, P3.104, Serial Number 1430, 2014, Prague, Czech Republic. 5. R. Sowa, D. Chamovska, M. Parlinska, M. Jotanovic, P. Pólrolniczak, M. Walkowiak, A. Kowal, Physical characterization of pure and doped SnO₂ nanocatalyst used as anode material for wastewater treatment, <i>The 3rd International Symposium on Advanced Electron Microscopy for Catalysis</i>, P16, p.71, 2014, Monastery Seon, Germany. 6. Aleksandra Porjazoska Kujundziski, Dragica Chamovska, New trends in the packaging materials, <i>16 YUCORR International Conference</i>, Book of Abstracts, p.64, 2014, Tara, Serbia. 7. Dragica Chamovska, Aleksandra Porjazoska-Kujundziski, Impedance characterization of some type of organic coatings for corrosion protection of metals, XXIV Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Book of Abstracts, p.128, 2016, Ohrid, Macedonia.	
	Вкупно	119,971

СТРУЧНА АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Координатор во подготовка на елаборат за студиска програма	
	Елаборат за студиската програма за втор циклус студии-Електрохемиско инженерство	1
2	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија = број . 1	
	1. Евалуација на 3 билатерални научноистражувачки предлог-проекти меѓу Република Македонија и Република Словенија, 2016 година, на барање од Министерството за образование и наука на Република Македонија.	3
	2. Анализа-мислење за утврдување на состојбата на два дизел-агрегата, од корозивна гледна точка, во рудникот-површински коп „Панталеј“ во близина на Пробиштип, 2013.	1

	3. Испитување на влијанието на Прајмер Ц врз корозијата на арматура во бетон (елаборат подготвен на барање од Градежен институт „Македонија“), 2014.	1
	4. Испитување на влијанието на нов материјал - прајмер врз корозијата на арматура во бетон (елаборат подготвен на барање од Градежен институт „Македонија“), 2017.	1
	5. Рецензент на трудови во меѓународни списанија (2012-2017): Bulgarian Chemical Communication (1), Materials Protection (14)	15
	6. Рецензент на трудови печатени во зборници на трудови од научен собир со меѓународен уредувачки одбор: <i>III International Congress “Engineering, Environment and Materials in Processing Industry”</i> , 2013, Jahorina, Bosnia and Herzegovina (4 труда), <i>IV International Congress “Engineering, Environment and Materials in Processing Industry”</i> , 2015, Jahorina, Bosnia and Herzegovina (4 труда), <i>V International Congress “Engineering, Environment and Materials in the Processing Industry”</i> , 2017, Jahorina, Bosnia and Herzegovina (3 труда).	11
3	Учество во работата на комисији за државни натпревари = број . 1	
	1. Член на комисијата за реализација на натпреварот за наноматеријали-материјали на иднината, на средните училишта во Македонија, ТМФ, Скопје, 2016.	1
4	Учество во промотивни активности на Факултетот = број . 0,5	
	1. Учество во работилница: Унапредување на ефикасноста на образованието во хемиското инженерство, IBU, Скопје, 2014. 2. Учество во работилница: Унапредување на ефикасноста на образованието во хемиското инженерство, IBU, Скопје, 2015. 3. Учество во работилница: Унапредување на ефикасноста на образованието во хемиското инженерство, IBU, Скопје, 2016.	1,5

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание= број . 1	
	1. Член на Editorial Board во списанието Materials Protections (4 броја годишно) од 2013 година до денес.	1

2	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир = број · 1	
	1. Член на Програмскиот одбор на <i>33 Medjunarodni stručno-naučni skup Vodovod i Kanalizacija 2012</i>, Vršac, Serbia. 2. Член на Научниот одбор на <i>15 YUCCOR International Conference</i>, 2013, Tara, Serbia 3. Член на Програмскиот одбор на <i>34 Medjunarodni stručno-naučni skup Vodovod i Kanalizacija 2013</i>, Tara, Serbia. 4. Член на Организациониот одбор на <i>International Symposium on Clean Energy from Ethanol, ISCEE</i>, 2014, Rzeszow, Poland. 5. Член на Научниот одбор на <i>16 YUCCOR International Conference</i>, 2014, Tara, Serbia 6. Член на Програмскиот одбор на <i>35 Medjunarodni stručno-naučni skup Vodovod i Kanalizacija 2014</i>, Kladovo, Serbia. 7. Член на Научниот одбор на <i>XVII YUCCOR International Conference</i>, 2015, Tara, Serbia 8. Член на Програмскиот одбор на <i>36 Medjunarodni stručno-naučni skup Vodovod i Kanalizacija 2015</i>, Vrsac, Serbia. 9. Член на Научниот одбор на <i>XVIII YUCCOR International Conference</i>, 2016, Tara, Serbia 10. Член на Програмскиот одбор на <i>37 Medjunarodni stručno-naučni skup Vodovod i Kanalizacija 2016</i>, Vrdnik, Serbia. 11. Член на Научниот одбор на <i>International Conference of Applied Sciences, Engineering and Mathematics</i>, 2017, Struga, Macedonia. 12. Член на Научниот одбор на <i>XIX YUCCOR International Conference</i>, 2017, Tara, Serbia 13. Член на Програмскиот одбор на <i>38 Medjunarodni stručno-naučni skup Vodovod i Kanalizacija 2017</i>, Kragijevac, Serbia. 14. Член на Организациониот одбор на <i>2nd International Symposium on Clean Energy from Ethanol, ISCEE</i>, 2018, Cracow, Poland.	14
3	Студиски престој во странство	

	Institute of Catalysis and Surface Chemistry, Cracow, Poland, 15.07. 2014 - 1. 08. 2014.	0,5
4	Раководител на постдипломски или докторски студии	
	Раководител на Наставно-научниот колегиум за студиската програма Електрохемиско инженерство-втор циклус студии (2011-2015), (2015 - денес)	4
5	Член на комисија за избор во звање	
	1. Член на Рецензентска комисија за избор на Александра Порјазоска-Кујунџиски во звањето вонреден професор на Факултетот за инженерство, Меѓународен балкански универзитет, Скопје (решение бр. 100.05, 9.1.2015).	0,2
6	Учество во други тела и органи = број · 1	
	1. Член на Сојузот на хемичарите и технолозите на Македонија. 2. Член на Здружението на експерти за животна средина „Еко дијалог“ на Република Македонија.	2
7	Член на факултетска комисија = број · 0,5	
	1. Член на Наставно-научниот колегиум за студиската програма Инженерство на животна средина – втор циклус студии 2. Член на Наставно-научниот колегиум за студиската програма Процесно инженерство – втор циклус студии 3. Член на Наставно-научниот колегиум за студиската програма Технологија – трет циклус студии 4. Член на Наставно-научниот колегиум за студиската програма Металургија – трет циклус студии 5. Член на Наставно-научниот совет на ТМФ 6. Член на Извршниот одбор на Алумната на ТМФ 7. Член на Комисија за пополнување дупликат пријави (решение бр. 09-2623/1, 25.9.2013) 8. Член на Комисија за државниот натпревар за наноматеријали, 2016 9. Член на Комисија за самоевалуација на ТМФ (решение бр. 02-388/3, 22.3.2017).	9
	Вкупно	66,2

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ:	99,084

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ:	119,971
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	35,5
ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	30,7
Вкупно	285,255

Рецензентска комисија

1. Д-р Тома Грчев, редовен професор во пензија
Технолошко-металуршки факултет, УКИМ-Скопје, с.р.
2. Д-р Маја Цветковска, редовен професор во пензија
Технолошко-металуршки факултет, УКИМ-Скопје, с.р.
3. Д-р Трајче Стафилов, редовен професор во пензија
Природно-математички факултет, УКИМ-Скопје, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„ПРОЕКТИРАЊЕ И ПРАКТИЧНА РЕАЛИЗАЦИЈА НА RISC-БАЗИРАНА
МЕМОРИСКО-ЦЕНТРИЧНА ПРОЦЕСОРСКА АРХИТЕКТУРА И НЕЈЗИНА
ПРИМЕНА“
ОД М-Р ДАНИЈЕЛА ЕФНУШЕВА, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА
ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, на седницата одржана на 18. 10. 2017 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Данијела Ефнушева со наслов: „Проектирање и практична реализација на RISC-базирана мемориско-центрична процесорска архитектура и нејзина примена“, во состав: проф. д-р Тони Јаневски (претседател), проф. д-р Аристотел Тентов (ментор), проф. д-р Едуард Сиенс (член), вонр. проф. д-р Татјана Николиќ (член) и вонр. проф. д-р Катерина Ралева (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Данијела Ефнушева, со наслов „Проектирање и практична реализација на RISC-базирана мемориско-центрична процесорска архитектура и нејзина примена“, содржи 205 страници компјутерски обработен текст во фонт Demotika, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 111 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, и интернет ресурси.

Трудот е структуриран во девет глави, заедно со воведот, заклучните согледувања и користената литература. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Воведната глава ги претставува потребата и поттикот за истражување од областа на архитектури на процесори. Најпрво се дискутирани научните постигнувања во определената област на истражување, а потоа е идентификуван проблемот кој се разработува во докторската дисертација. Веднаш потоа е претставен предметот на истражување и зададени се целите кои треба да се постигнат како резултат на истражувањето.

Втората глава од докторската дисертација го претставува проблемот на Фон Нојманово тесно грло, кое се појавува при мемориските пристапи кај стандардните процесорско-центрични компјутерски системи. Овој проблем е последица на големата разлика во брзините на работа на процесорот и меморијата, и укажува дека при извршување на мемориски операции за читање или запишување доаѓа до трошење на многу процесорски циклуси за пренос на податоци помеѓу регистрите, кешот и главната меморија. проблемот на тесно грло во комуникацијата помеѓу процесорот и меморијата е проучуван од многу научници, кои досега предложиле различни пристапи за подобрување на мемориската пропусност и доцнење. Во оваа глава е направен преглед на овие техники и воедно се дискутирани предностите кои ги воведува технологијата на вграден DRAM, при имплементирање на голема кеш меморија во чипот, со капацитет од повеќе мегабајти.

Третата глава од докторската дисертација анализира повеќе мемориско-центрични пристапи на интегрирање или доближување на меморијата до процесирачките елементи и при тоа дискутира неколку предлози на модифицирање на стандардната мемориска хиерархија со цел да се обезбеди побрз пристап до главната меморија. Во оваа анализа, покрај архитектурата и организацијата, претставени се предностите, недостатоците и подрачјето на примена на неколку познати мемориско-центрични системи, вклучувајќи: безрегистарски процесор кој користи само кеш меморија (внатре и надвор од чипот) за да комуницира со главната меморија, процесори кои ја надградуваат кеш меморијата во чипот со посебна и мала брза софтверски управувана бележник-меморија, чипови кои интегрираат процесирање и меморија (SUN PIM, Mitsubishi M32R/D, Terasys, DIVA, интелигентен RAM, паралелен процесирачки RAM и DataScalar) и интелигентен мемориски систем со активни станици (каде што активна страница е спој на реконфигурабилна логика и виртуелна мемориска страница).

Четвртата глава предлага RISC-базирана мемориско-центрична процесорска архитектура, наречена MEMRISC, која обединува RISC-базиран процесор и локална меморија во чипот, сегментирана во блокови. За да се дизајнира предложениот RISC-базиран мемориско-центричен процесор, имплементирани се неколку промени во стандарден RISC-процесор (MIPS), вклучувајќи: отфрлање на регистри за општа намена и кеш меморијата во чипот и нивна замена со локална меморија во процесорот; директен пристап до податоците во локалната меморија на процесорот при извршување на инструкциите; намалување на бројот на фази при проточно работење со отфрлање на MEM фазата; поедноставување на инструкциското множество (отфрлање на експлицитни LOAD/STORE операции); завршување на операциите на условно и безусловно гранење во фазата на декодирање; надминување на податочни меѓузависности при директна работа со локалната меморија во чипот; поддршка за инструкции форматирани со различни адресни режими со употреба на специфична контролна единица; хардверско управување на табели за преведување и мемориски блокови во чипот; справување со исклучоци и контрола на В/И (влез/излез). Во оваа глава е претставен целиот процес на креирање на предложениот RISC-базиран мемориско-центричен процесор, наречен MIMOPS, при што е даден детален опис на неговата специфична архитектура на инструкциско множество и применетиот пристап на сегментација на локалната меморија во чипот со хардверска поддршка за работа со виртуелната меморија и воедно се објаснети поважните компоненти од податочната и контролната патека на процесорот. Предложениот MIMOPS-процесор поддржува операции со цели и реални броеви, овозможувајќи сите инструкции да се извршуваат проточно во податочната патека, под надзор на компонентите од контролната патека.

Петтата глава предлага специфична хардверска логика која се додава до локалната меморија во чипот на предложениот MIMOPS-процесор со цел да обезбеди директен пристап до мемориските податоци кои не се со ширина на бајт или збор. Оваа специфична хардверска логика е имплементирана како парсер на заглавија на IP-пакети, кој овозможува директна работа со полиња од IPv4 или IPv6-заглавија на пакети, кои не се со ширина на бајт или збор. Предложениот парсер на заглавија на IP-пакети се додава до локалната меморија во чипот, која содржи повеќе заглавија на IP-пакети, и на тој начин овозможува предложениот MIMOPS-процесор да се приспособи за употреба во мрежно процесирање на пакети. Предложената логика за парсирање на IP-заглавија обезбедува исто време на пристап до поле од заглавие на IP-пакет, како и времето на пристап до било кој податочен збор од локалната меморија на процесорот, на тој начин што користи посебен дел од меморискиот адресен простор за директно да ги адресира полињата од IP-заглавијата на пакетите. Во тој контекст, опишана е применетата шема на адресирање, која имплементира техника на мемориски прекари. Со оглед на тоа дека пристапот до полињата од IP-заглавијата на пакетите е многу честа операција при мрежно процесирање на пакети, предложениот парсер на IP-заглавија на пакети овозможува да се избегнат многу непотребни аритметички и логички инструкции, при екстрахирање на полињата од IP-заглавијата, кои треба да се обработуваат.

Шестата глава од докторската дисертација го претставува процесот на проектирање и практична реализација на предложениот MIMOPS-процесор во FPGA-плочка. Ова вклучува изработка на хардверски модел на предложениот процесор во VHDL-јазик за опис на хардвер и експериментирање со Xilinx VIVADO Design Suite-софтверската околина, која поддржува работа со повеќе серии на Virtex FPGA-компоненти, меѓу кои е и Virtex7 VC709 FPGA-развојната плочка. Во тој процес најпрво е направено симулирање на хардверскиот модел на предложениот MIMOPS-процесор со помош на Xilinx VIVADO Simulator-алатката. Симулацијата е извршена со тест-програми кои генерираат временски дијаграми со кои се анализира однесувањето на хардверскиот модел на предложениот процесор и сите негови составни компоненти. Потоа, со алатките за синтеза и имплементација е генериран RTL (register transfer level - ниво на пренос на регистри) модел на предложениот процесор и е направена имплементација на синтетизираниот процесор во Virtex7 VC709 FPGA-плочка. Со помош на извештаите кои се генерираат од овие алатки, извршена е анализа на хардверските карактеристики на имплементираниот процесор. На крај е претставен начинот на В/И мапирање на интерфејсите на предложениот процесор со пиновите од Virtex7 VC709 FPGA-плочката и воедно е прикажан процесот на програмирање на дадената Virtex7 VC709 FPGA-плочка. Креираниот хардверски прототип овозможува да се симулира и анализира работата на предложениот MIMOPS-процесор во реален хардвер, односно во Virtex7 VC709 FPGA-плочка.

Седмата глава од докторската дисертација ја анализира применливоста на предложениот MIMOPS-процесор во различен домен на апликации, преку извршување на повеќе тест програми и споредба на добиените резултати со експериментални резултати за слични процесорски архитектури. За да се спроведе оваа анализа, изработен е специфичен симулатор на инструкциско ниво за предложениот MIMOPS-процесор. Покрај тоа употребен е јавно достапен симулатор на инструкциско ниво - MARS за RISC-базиран MIPS-процесор, и воедно референцирани се резултати од слични истражувања направени за други слични процесори. Во првото испитување се врши симулирање на тест-програми кои се карактеризираат со различен аритметички интензитет, според Roofline-моделот. Ова вклучува: програма со голем аритметички интензитет, која имплементира алгоритам за множење на пополнети матрици со различни димензии; програма со среден аритметички интензитет, која извршува FFT/IFFT-пресметки со различен број на точки, според познатиот Cooley-Tukey-алгоритам; и програма со мал аритметички интензитет, која имплементира решавање на парцијална диференцијална равенка. Со анализа на времето на извршување на овие програми за предложениот процесор и за слични процесорски архитектури (пр. MIPS, PERL, интелигентен RAM) се покажува дека предложениот MIMOPS-процесор постигнува подобрување на перформансите за програмите кои се карактеризираат со голем и среден аритметички интензитет. Второто испитување вклучува симулирање на програми за мрежна обработка на IPv4 и IPv6-пакети, со цел да се испита применливоста на предложениот MIMOPS-процесор во апликации со барања за висока податочна

пропусност, како што е мрежно процесирање на IP-пакети. Со оглед на тоа дека предложениот MIMOPS-процесор вклучува специфичен хардвер за парсирање на IP заглавија на пакети се покажува дека тој воведува подобрување во споредба со иницијалниот RISC-базиран MIPS-процесор, постигнувајќи слични перформанси како други познати мрежни процесирачки јадра (Intel IXP микроединици).

Заклучните согледувања ги дискутираат поставените и остварените цели од изработката на докторската дисертација. Овде се потенцирани придонесите од истражувањето и дефинирани се подрачјата на примена на предложениот MIMOPS-процесор. Дополнително, претставени се ограничувањата на предложениот MIMOPS-процесор и дадени се насоки и предлози за идна работа.

Користената литература е дадена на крајот од докторската дисертација. Оваа листа опфаќа релевантни книги од подрачјето на архитектури на процесори и компјутери, научни трудови објавени во значајни меѓународни списанија и зборници од познати меѓународни конференции, како и магистерски/докторски дисертации со слична област на истражување, како оваа докторска дисертација. Голем дел од користената литература произлегува од истражувањата кои се претставени во докторската дисертација.

Предмет на истражување

Предметот на истражување во докторската дисертација е испитување на можностите за развој, реализација и применливост на нова RISC-базирана мемориско-центрична процесорска архитектура, која предлага интеграција на процесорот и меморија на заеднички чип, отфрлајќи ги регистрите за општа намена и кеш меморијата (во и надвор од чипот) од стандардната мемориска хиерархија. За разлика од останатите познати чипови со процесирање во меморија, кои најчесто не го напуштаат стандардниот хиерархиски модел на пристап до меморија, во ова истражување се предлага нов RISC-базиран мемориско-центричен процесор, кој обезбедува директен пристап до податоците во меморија во чипот, без да употребува експлицитни LOAD и STORE-инструкции. Предложениот процесор предлага употреба на специфична контролна единица, која овозможува проточно извршување на инструкциите без примена на регистри за општа намена, при што сите инструкции (аритметички, логички, гранење, контрола) се извршуваат во само еден такт циклус.

Во почетната фаза на истражувањето потребно е да се проектира специфична архитектура на инструкциско множество за предложениот процесор, и да се обезбедат неговите функционалности со дефинирање на повеќе компоненти, вклучувајќи: аритметичко-логичка единица за работа со цели и реални броеви, контролна единица со поддршка за повеќе адресни режими, единици за поддршка на проточно работење (проточни регистри), единица за справување со податочни меѓу-зависности, единици кои обезбедуваат хардверска поддршка за работа со виртуелна меморија (управување со мемориски блокови и табели за преведување), специфична логика која овозможува работа со делови од податочните зборови кои не се со ширина на збор (се применува при парсирање на заглавија на мрежни пакети), механизми за справување со прекини, контрола на В/И (влез/излез) и дополнителна логика за контрола и селекција.

Следен чекор во истражувањето е да се испитаат можностите за практична реализација на предложениот RISC-базиран мемориско-центричен процесор за да се креира хардверски прототип на предложениот процесор во Virtex7 VC709 FPGA-плочка. Оваа фаза на истражување опфаќа експериментирање со VIVADO Design Suite-развојната околина и креирање на VHDL-модел за предложениот процесор. Хардверскиот модел на предложениот процесор служи за симулирање на неговата работа и анализирање на неговите карактеристики и комплексност, при FPGA-синтеза (имплементација).

Последен чекор во истражувањето е да се испита применливоста на предложениот RISC-базиран мемориско-центричен процесор за различен домен на апликации (според Roofline моделот), со особен акцент на апликации кои побаруваат голема податочна пропусност (пр. мрежна обработка на пакети). За да може да се спроведе ова истражување, потребно е да се разгледаат можностите за развој на симулатор на инструкциско ниво за предложениот RISC-базиран мемориско-центричен процесор. Овој симулатор е наменет за симулација на извршување на различни тест програми, при

што добиените резултати се анализираат и споредуваат со експериментални резултати за други слични процесорски архитектури. На тој начин се овозможува да се определи типот на апликации за кои предложениот RISC-базиран мемориско-центричен процесор резултира со подобрување во времето на извршување.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Технолошкиот развој во текот на последните неколку децении предизвика драматични подобрувања на процесорските перформанси во насока на зголемување на фреквенцијата на работа и подобрување на паралелизмот преку зголемување на степенот на инструкции кои можат паралелно да се издаваат и обработуваат. Во согласност со Муровиот закон, напредокот во технологијата на производство на интегрирани кола обезбеди дуплирање на бројот на транзистори во еден чип, на секои 18 месеци, што пак резултираше со креирање на повеќе-јадрени процесори во текот на последната деценија. Ваквиот напредок на процесорската технологија предизвика подобрување на перформансите на компјутерските системи, но не за сите типови на апликации. Причината за ваквата дивергентност се должи на појавата на тесно грло при интеракцијата помеѓу процесорот и главната меморија (која по правило се наоѓа надвор од процесорот), како последица на зголемениот пораст на брзината на работа на процесорот, во однос на брзината на работа на главната меморија. Според тоа, може да се каже дека во почетоците на развојот на компјутерските системи, главната меморија сместена надвор од процесорскиот чип можеше да го опслужува процесорот со податоци со адекватна брзина. Сепак, годишниот пораст на процесорските перформанси од 70% и годишното подобрување на мемориското доцнење од само 7% предизвикаа тековно да се потребни повеќе десетици такт циклуси за да се разменат податоци помеѓу процесорот и главната меморија, сместена надвор од процесорскиот чип.

Компјутерските системи, кои се употребуваат во денешно време, во основа се базираат на Фон Нојмановата архитектура, која се карактеризира со стриктна одвоеност на мемориските и процесорските ресурси во компјутерскиот систем. Во таков процесорско-центричен систем, меморијата служи за складирање на програмите и податоците, а процесорот ги интерпретира и извршува програмските инструкции на секвенцијален начин, при што постојано пренесува податоци од главната меморија во процесорските регистри и обратно. Со цел да се избегне појавата на тесно грло при мемориските пристапи и да се обезбеди доближување на податоците до процесорот, денешните современи компјутерски системи вообичаено употребуваат кеш меморија организирана во повеќе нивоа, која е генерално побрза, но помала и поскапа од главната меморија. Конкретно, Интеловите микропроцесори изработени во 65nm технологија употребуваат дури до 40% од површината на процесорскиот чип за имплементирање на кеш меморија, која се користи стриктно за редуцирање на мемориското доцнење.

Покрај големата примена на кеш меморијата во современите компјутерски системи, неопходно е да се нагласи дека секое ниво во кеш меморијата претставува редундантна копија на податоците од главната меморија, која не би била потребна доколку главната меморија би можела да му парира на процесорот, во поглед на брзината на работа. И покрај тоа што кеш меморијата позитивно влијае на намалувањето на времето на пристап до меморија, сепак таа побарува постојано движење и копирање на истите податоци од повисоките кон пониските нивоа во мемориската хиерархија и обратно, што пак доведува до зголемување на потрошувачката на енергија во системот, дури до 40%. Освен тоа, имплементирањето на кеш меморија воведува зголемена комплексност во компјутерскиот систем, бидејќи употребува дополнителни хардверски ресурси, како и сложени механизми за одржување на конзистентноста во меморијата. Дополнително, промашувањата во кеш меморијата предизвикуваат непредвидливост во времетраењето на програмите кои се извршуваат, што не е многу погодно за системите кои работат во реално време.

Другите техники за намалување или прикривање на мемориското доцнење комбинираат употреба на голем кеш со различни пристапи на процесирање, како што се: нередоследно и шпекулативно извршување на инструкции, претходно земање на инструкции и податоци, алгоритми за предвидување на гранење и повеќенитност. Овие техники воведуваат дополнително зголемување на површината на чипот и неговата комплексност, на хардверско и софтверско ниво. Слична е судбината и на некои моќни процесорски архитектури, како што се: векторските процесори, суперскаларните процесори, процесорите со долг инструкциски збор (VLIW - Very Long Instruction Word) и експлицитно паралелните процесори (EPIC- Explicitly Parallel Instruction Computing). Нивните проблеми се поврзани со комплексност при имплементација, слаба искористеност на расположливите ресурси, недоволно развиена компајлерска технологија и добар модел на програмирање, на сметка на мали подобрувања на перформансите. Покрај предложените промени во архитектурата на процесорските чипови, направени се и други истражувања во кои се предлага комплетна замена на DRAM технологијата со нова (пр., мемристор) или конкретни промени во самата архитектурата на DRAM меморијата (пр., вграден DRAM).

И покрај тоа што процесорите и меморијата постигнале значителен напредок и развој како засебни компоненти во процесорско-центричните компјутерски системи, компјутерските архитекти уште во 90-тите години предвиделе дека однесувањето на меморијата ќе има големо влијание врз перформансите на компјутерскиот систем. Како резултат на тоа, досега се истражувани повеќе алтернативни пристапи на мемориско-центрично сметање, кои предлагаат различни начини на вградување или приближување на меморијата до процесорот. Тука спаѓаат следниве предлози: безрегистарски процесор (PERL), кој ги извршува сите операции директно со кеш меморијата, организирана во повеќе нивоа (во и надвор од чипот); употреба на бележник (Scratchpad) меморија како мала софтверски управувана меморија во чипот, со време на пристап од еден такт циклус; различни PIM (Processing in memory) чипови кои интегрираат процесирање и меморија на заеднички чип (пресметковен RAM, SUN PIM чип, Mitsubishi 32R/D чип, Terasys PIM чип, DIVA PIM чип, интелигентен RAM - IRAM, паралелен процесирачки RAM и DataScalar систем); интелигентни мемориски системи, како што е моделот на активни страници, кој доделува реконфигурабилни логички блокови на секоја виртуелна страна во меморијата.

Разгледаните мемориско-центрични чипови се предложени во истражувања спроведени непосредно пред и по 2000 година, во временски период кога процесорите и меморијата веќе биле развиени во посебни индустрии, со различни цели, намени и технологии на производство. Со оглед на тоа дека во тој временски период сè уште постоеле можности за технолошки развој на процесорите во насока на зголемување на брзината и паралелизмот со употреба на повеќе јадра/процесори, предложените мемориско-центрични чипови не доживеале голем успех (освен за наменски вградливи системи). Имајќи предвид дека современите процесори во последно време се соочуваат и со технолошки и со физички ограничувања за подобрување на своите перформанси, додека пак капацитетот на главната меморија е во постојан пораст, може да се каже дека сега е вистински момент за повторно да се истражи идејата за доближување/интегрирање на процесорот со меморијата со цел да се надмине разликата во нивната брзина на работа. Последните истражувања во таа насока се од компанијата „Интел“, која предлага употреба на 10nm Stratix FPGA-плочки, кои интегрираат до два HBM2(high-bandwidth memory) високопропусни мемориски чипови во едно пакување, овозможувајќи да се постигне максимална пропусност до 512 GB/s.

Краток опис на применетите методи

Докторската дисертација користи две главни методски постапки на индукција и дедукција, а воедно ги употребува и методите на: анализа, синтеза, компарација,

апстракција, генерализација и специјализација. Најпрво во докторската дисертација се врши теоретска анализа на пристапите за избегнување на појава на тесно грло при комуникација помеѓу процесор и меморија, како и компаративна анализа на различни мемориско-центрични системи. Понатаму, со примена на методите на индукција и дедукција се проектира и развива нова RISC-базирана мемориско-центрична процесорска архитектура. Практичниот дел од докторската дисертација вклучува: експериментирање со Xilinx VIVADO Design Suite-софтверска околина, симулирање со Xilinx VIVADO Simulator и синтеза и имплементација на предложената RISC-базирана мемориско-центрична процесорска архитектура во реален хардвер, т.е. Virtex 7 VC709 FPGA-плочка. Со примена на методите на набљудување и компарација се анализираат карактеристиките на хардверскиот прототип на предложената процесорска архитектура. Анализата на перформанси на предложената процесорска архитектура вклучува симулирање на различни тест-програми со симулатор развиен за предложениот процесор и MARS симулатор за MIPS. Овие симулатори овозможуваат анализирање на повеќе параметри, вклучувајќи: време на извршување на програма, број на извршени инструкции, број на алоцирани мемориски блокови, број на промашувања во кеш итн. На крај, се врши набљудување и компарација на добиените резултати, со што се определува подрачјето на примена на предложената процесорска архитектура.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Главен резултат од истражување кое е претставено во овој докторски труд е генерирањето на нова RISC-базирана мемориско-центрична (MEMRISC) процесорска архитектура, која интегрира процесор и меморија на заеднички чип, отфрлајќи ги регистрите за општа намена и кеш меморијата (во и надвор од чипот) од стандардната мемориска хиерархија. Како резултат на овие карактеристики, проектираниот RISC-базиран мемориско-центричен (MIMOPS) процесор овозможува: брз и едноставен пристап до меморијата во чипот (без експлицитни load/store операции и MEM-фаза во проточна линија), голема внатрешна мемориска пропусност, намалување на капацитетот на редувантните мемориски ресурси (регистри за општа намена и кеш меморијата) во чипот, избегнување на копирање и трансфер на редувантни податоци и блокови во регистрите за општа намена и кеш меморијата, и отстранување на комплексните механизми за управување со кеш меморијата. Во докторската дисертација исто така е предложена надградба на MIMOPS процесорот со специфична хардверска логика за парсирање на IP-заглавија, која овозможува MIMOPS-процесорот да се прилагоди за мрежно процесирање на IP-пакети. Предложениот парсер на заглавија на IP-пакети е едноставен за дизајнирање, може лесно да се надгради за други формати на заглавија на пакети и истиот воведува забрзување во парсирањето на IP-заглавијата на пакети кога е употребен во различни процесорски архитектури (пр., MIPS, MIMOPS итн.).

Еден од главните придонеси на докторската дисертација е креирањето на хардверски прототип на предложениот MIMOPS-процесор во Virtex7 VC709 FPGA-компонента, со Xilinx VIVADO Design Suite-софтверската околина. Покрај хардверски прототип, во докторската дисертација е изработен софтверски прототип за предложениот MIMOPS-процесор, односно специфичен симулатор на инструкциско ниво. Дизајнираниот симулатор е употребен за да се направи анализа на перформанси на предложениот MIMOPS-процесор и на тој начин да се определи неговото подрачје на примена. Според првата анализа која е направена, се покажува дека MIMOPS-процесорот е погоден за извршување на програми кои се карактеризираат со висок и/или среден аритметички интензитет, пред сè поради тоа што тој обезбедува директен пристап до податоците, избегнувајќи ги временските застои кои се јавуваат при размена на податоците помеѓу регистрите и кеш меморијата во стандардната мемориска хиерархија. Конкретно, MIMOPS-процесорот постигнува 1,33 пати (25%) подобри резултати од MIPS и 1,21 пати (17,7%) подобри резултати од PERL, при извршување на програма за множење на 32x32 пополнети матрици, која се карактеризира со висок аритметички

интензитет. Дополнително, MIMOPS-процесорот постигнува 12,6/11,9% подобри резултати од MIPS, при извршување на програма за пресметување на FFT/IFFT со 1024 точки, која се карактеризира со среден аритметички интензитет. Уште повеќе, паралелната имплементација на MIMOPS-процесорот со осум јадра постигнува слични резултати како интелигентниот RAM и други дигитални процесори на сигнали, при извршување на FFT-пресметки со 1024 точки. Кога станува збор за мрежно процесирање, втората анализа покажува дека приспособеното MIMOPS-мрежно процесорско јадро, кое обезбедува директна манипулација со полиња од IP-заглавие, овозможува повеќегигабитна обработка на мрежни пакети во граници од 12 - 19 Gb/s. Всушност, приспособеното MIMOPS-мрежно процесорско јадро го забрзува процесирањето на IPv4/IPv6 пакети за 20/9,3%, во споредба со MIPS-процесор за општа намена, и истовремено обезбедува слични перформанси како други познати мрежни процесирачки јадра (пр., RISC-микроединици во Intel IXP-мрежен процесор).

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Данијела Ефнушева, со наслов „Проектирање и практична реализација на RISC-базирана мемориско-центрична процесорска архитектура и нејзина примена“, претставува новина во однос на процесорските архитектури, која досега не е претставена во светската литература од ова подрачје и како таква нуди понатамошен напредок во поглед на развојот на процесорските архитектури. Истражувањето кое е претставено во докторската дисертација покажува дека предложената RISC-базирана мемориско-центрична архитектура е применлива и обезбедува подобрување на перформансите при обработка на програми со голем и/или среден аритметички интензитет. Дополнително се покажува и дека предложената RISC-базирана мемориско-центрична процесорска архитектура која е проширена со специјализиран парсер на заглавија на IP-пакети обезбедува повеќегигабитна пропусност при обработка на IP- пакети во мрежа.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Данијела Ефнушева, со наслов „Проектирање и практична реализација на RISC-базирана мемориско-центрична процесорска архитектура и нејзина примена“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

- [6]. **Danijela Efnusheva**, Ana Cholakoska, Aristotel Tentov, "A survey of different approaches for overcoming the processor-memory bottleneck", *International Journal of Computer Science & Information Technology*, Vol 9, No. 2, April 2017.
- [7]. **Danijela Efnusheva**, Aristotel Tentov, "Design of Processor in Memory with RISC-modified Memory-centric Architecture", *Advances in Intelligent Systems and Computing*, Springer (ISSN 2194-5357), April, 2017.
- [8]. **Danijela Efnusheva**, Aristotel Tentov, Ana Cholakoska, Marija Kalendar, "FPGA Implementation of IP Packet Header Parsing Hardware", *Proceedings of Fifth International Conference on Applied Innovations in IT*, Koethen, Germany, March 16, 2017, pp. 33-40.
- [9]. **Danijela Efnusheva**, Ana Cholakoska, Aristotel Tentov, "Design of Reconfigurable Memory for Fast Network Packet Header Parsing", *Proceedings of 7th International Conference on Information Society and Technology - ICIST 2017*, Kopaonik, Serbia, March, 2017.
- [10]. **Danijela Efnusheva**, Goce Dokoski, Aristotel Tentov, Marija Kalendar, "Memory-centric approach of network processing in a modified RISC-based processing core", *Proceedings of IEEE Future Technologies Conference*, San Francisco, CA, USA, December, 2016, pp. 1181-1188.

- [11]. **Danijela Efnusheva**, Marija Kalendar, Aristotel Tentov, Goce Dokoski, "A modified memory-centric approach for network packet processing", *Proceedings of XIII International Conference ETAI 2016*, Ohrid, Macedonia, September, 2016.
- [12]. **Danijela Efnusheva**, Goce Dokoski, Aristotel Tentov, Marija Kalendar, "Проектирање на нова мемориско-центрична архитектура и организација на процесори", *Proceedings of XII International Conference ETAI 2015*, Ohrid, Macedonia, September 24-26, 2015, pp. EI-4.
- [13]. **Danijela Efnusheva**, Goce Dokoski, Aristotel Tentov, Marija Kalendar, "A novel memory-centric architecture and organization of processors and computers", *Proceedings of Third International Conference on Applied Innovations in IT*, Koethen, Germany, March 19, 2015, pp. 47-53.
- [14]. **Danijela Efnusheva**, Aristotel Tentov, Natasha Tagasovska, "An efficient 64-point IFFT hardware module design", *New Trends in Networking, Computing, E-learning, Systems Sciences, and Engineering*, Bridgeport, USA, Springer (ISBN 978-3-319-06764-3), November 2014, pp. 463-470.
- [15]. **Danijela Efnusheva**, Natasha Tagasovska, Aristotel Tentov, Marija Kalendar, "Efficiency comparison of DFT/IDFT algorithms by evaluating diverse hardware implementations, parallelization prospects and possible improvements", *Proceedings of Second International Conference on Applied Innovations in IT*, Koethen, Germany, March 26-27, 2014, pp. 11-20.
- [16]. **Danijela Efnusheva**, Aristotel Tentov, "Integrating processing in RAM memory and its application to high speed FFT computation", *Proceedings of 4th International Conference on Information Society and Technology - ICIST 2014*, Kopaonik, Serbia, March 9-13, 2014, pp. 382-387.
- [17]. **Danijela Efnusheva**, Aristotel Tentov, "Хардверска Реализација на FFT Модул со 64 Точки во FPGA", *Proceedings of XI International Conference ETAI 2013*, Ohrid, Macedonia, September 26-28, 2013, pp. EI-4.
- [18]. **Danijela Jakimovska**, Goran Jakimovski, Aristotel Tentov, Dimitar Bojchev, "Performance Estimation of Parallel Processing Techniques on Various Platforms", *Proceedings of 20th Telecommunications forum - TELFOR 2012*, Belgrade, Serbia, November 20-22, 2012, pp. 1409 - 1412.
- [19]. **Danijela Jakimovska**, Aristotel Tentov, Goran Jakimovski, Sashka Gjorgjievska, Maja Malenko, "Modern Processor Architectures Overview", *Proceedings of XVIII International Scientific Conference on Information, Communication and Energy Systems and Technologies - ICEST 2012*, V. Tarnovo, Bulgaria, June 28-30, 2012, pp. 194-197.
- [20]. **Danijela Jakimovska**, Aristotel Tentov, Sashka Gjorgjievska, Goce Dokoski, Marija Kalendar, "Performance Estimation of Novel 32-bit and 64-bit RISC based Network Processor Cores", *Cyber Journals: Multidisciplinary Journals in Science and Technology, Journal of Selected Areas in Telecommunications (JSAT)*, May Edition, 2011, pp. 28 - 40.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на докторската дисертација се:

- Теоретска анализа на техниките и методите за надминување и избегнување на појава на тесно грло при комуникација помеѓу процесор и меморија.
- Компаративна анализа на различни мемориско-центрични системи (чипови), нивни предности, недостатоци и подрачје на примена.
- Развој на RISC-базирана мемориско-центрична (MEMRISC) процесорска архитектура, која обезбедува директна комуникација помеѓу процесорот и меморијата, без употреба на регистри за општа намена и кеш меморија. Овој предлог вклучува:
 - хардверска поддршка за работа со виртуелната меморија (управување со мемориски блокови и табели за преведување во чипот, развој на специфични единици за генерирање на мемориски адреси кои вклучуваат инвертирани табели

- на страници и регистри за виртуелни страници, и предлог за дизајнирање на систем со дистрибуирана споделена виртуелна меморија);
- развој на специфично инструкциско множество со адресни режими кои обезбедуваат директен пристап до меморијата во чипот;
- исфрлање на експлицитни LOAD/STORE-инструкции;
- развој на проточна податочна патека, која овозможува извршување на сите инструкции (аритметички, логички, гранења и контрола) во еден такт циклус;
- намалување на бројот на фази при проточното работење на четири (земање, декодирање, извршување и запишување на резултат), со отстранување на експлицитната MEM-фаза од стандардната RISC-проточна линија со пет фази;
- развој на аритметичко-логичка единица која работи со цели и реални броеви;
- развој на специфична контролна единица која обезбедува поддршка за проточно извршување на инструкциите;
- развој на единици за препраќање и единица за детекција на конфликти, наменети за справување со податочните зависности кои се јавуваат при проточно извршување на инструкциите;
- употреба на механизми за разрешување на конфликти и справување со исклучоци и прекини.
- Развој на мемориско-центричен пристап на мрежно процесирање со додавање на специфична хардверска логика (парсер на IP-заглавија) до меморијата во чипот на процесор со MEMRISC-архитектура со цел да се обезбеди директен пристап до податоци кои не се со ширина на бајт или збор (полиња од IP-заглавија на мрежни пакети).
- Анализа на забрзување на парсирање на IP-заглавија на пакети, кога предложениот парсер на IP-заглавија се применува во процесори со RISC (MIPS) и MEMRISC (MIMOPS) архитектура, и споредба на добиените резултати.
- Развој на VHDL-модел на MIMOPS-процесор со MEMMRISC-архитектура и имплементација на предложениот процесор во реален хардвер, со употреба на Xilinx Virtex7 VC 709 FPGA-развојна плочка.
- Анализа на карактеристиките на хардверската реализација на предложениот MIMOPS процесор, синтетизиран во Virtex7 VC 709 FPGA-плочка.
- Развој на симулатор на инструкциско ниво за предложениот MIMOPS-процесот, кој овозможува преглед на состојбата на процесорот при извршување на програми. Дел од параметрите кои можат да се анализираат се: големина на податочно множество, големина на програма, број на алоцирани виртуелни страни, извршени процесорски циклуси итн.
- Анализа на применливоста на предложениот MIMOPS-процесор во апликации кои се карактеризираат со различен аритметички интензитет (според Roofline-моделот), и споредба на добиените резултати со оние за слични процесорски архитектури.
- Анализа на перформансите на приспособеното MIMOPS- мрежно процесорско јадро (кое вклучува парсер на заглавија на IP-пакети) при обработка на IPv4/IPv6-мрежни пакети и споредба на добиените резултатите со оние за други слични процесирачки јадра кои се користат при мрежно процесирање на пакети.

Подрачјето на примена и ограничувањата се:

- погоден за извршување на програми кои се карактеризираат со висок и/или среден аритметички интензитет, според Roofline-моделот;
- применлив во определено множество на апликации, каде што брзината на обработка и податочната пропусност се од голема важност (пр., мрежна обработка на пакети);
- побарува развој на специфична архитектура на инструкциско множество и неколку хардверски компоненти со специфична намена кои обезбедуваат директна работа со меморијата во чипот;
- побарува развој на соодветна софтверска поддршка (компајлер, оперативен систем итн.) која ќе управува со меморијата во чипот и целиот виртуелен адресен простор;

- капацитетот на меморија во чипот е ограничен од применетата технологија на имплементација;
- ограничување во комплексноста, цената, примената и прифатливоста на нов процесор на пазарот.

Можните понатамошни истражувања се:

- развој на специфичен компајлер, кој ќе може да преведува програми напишани во некој јазик на високо ниво во MIMOPS-асемблер, при тоа задржувајќи го стандардниот модел на програмирање;
- развој на повеќепроцесорски MIMOPS-базиран систем кој ќе имплементира дистрибуирана споделена виртуелна меморија за да обезбеди поголема скалабилност, флексибилност и пошироко подрачје на примена на предложениот систем;
- дополнително приспособувањето на предложената MEMRISC-архитектура за примена во некои специфични апликации, како што тоа беше направено за мрежно процесирање (пр., филтрирање на мрежни пакети).

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје да ја прифати позитивната оценка на докторската дисертација и да закаже јавна одбрана на докторската дисертација на кандидатката **м-р Данијела Ефнушева** со наслов ***Проектирање и практична реализација на RISC-базирана мемориско-центрична процесорска архитектура и нејзина примена.***

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Тони Јаневски, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Аристотел Тентов, ментор, с.р.
3. Проф. д-р Едуард Сиененс, член, с.р.
4. Вонр. проф. д-р, Татјана Николиќ, член, с.р.
5. Вонр. проф. д-р Катерина Ралева, член, с.р.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје
Факултетот за електротехника и информациски технологии

ПРЕГЛЕД

на усвоени теми за м-р (октомври 2017)

1. Комуникациски и информациски технологии

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.

1	Ненад Стојановски	Дизајн и моделирање на cloud computing системи	Design and modeling of cloud computing systems	Проф. д-р Тони Јаневски	02-1936/13 18.10.2017
2	Моника Васева	Техно-економска анализа на мобилни оператори	Techno-economic analysis of mobile operators	Проф. д-р Тони Јаневски	02-1936/13 18.10.2014

2. Дигитално процесирање на сигнали

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.
1.	Александар Камиловски	Примена на вејвлет трансформации при компримирано семплирање на МРИ слики од глава	Wavelet Transform Application on Compressed Sensing of MRI Brain Images	проф. д-р Зоран Ивановски	02-1936/15 18.10.2017

3. Екоинформатика

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.
1	Мартина Тоцева	Дисперзионо моделирање на квалитетот на воздухот во Скопје	Dispersion modeling of the air quality in the city of Skopje	проф. д-р Коста Митрески	02-1936/16 18.10.2017

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ОБЛАСТИ ОД НАСТАВНО-НАУЧНОТО ПОЛЕ ИНФОРМАТИКА И НАСТАВНО-НАУЧНОТО ПОЛЕ КОМПЈУТЕРСКА ТЕХНИКА И ИНФОРМАТИКА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ на 22. 09. 2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научни области од наставно-научното поле информатика и наставно-научното поле компјутерска техника и информатика, Наставно-

научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје со Одлука бр. 02-2243, на својата редовна седница одржана на 28 септември 2017 година не определи за членови на Рецензентската комисија во состав: д-р Љупчо Коцарев, Академик и редовен професор на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство (претседател), д-р Данчо Давчев, редовен професор во пензија на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство (член) и д-р Леонид Грчев, академик и редовен професор на Факултетот за електротехника и информациски технологии (член).

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во сите наставно-научни области од наставно-научното поле информатика и наставно-научното поле компјутерска техника и информатика, во предвидениот рок се пријави само кандидатот Коста Митрески, доктор на технички науки, редовен професор на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

1. Биографски податоци и образование

Д-р Коста Митрески е роден на 20.IX 1957 година во Охрид. Основното училиште го завршил во Охрид со одличен успех. Средното образование го завршил во Скопје, во Гимназијата „Георги Димитров“ – математичка насока, исто така со одличен успех.

Во учебната 1976/77 година се запишал како редовен студент на Електротехничкиот факултет во Скопје-насока електроника. Дипломирал во јуни-1981 година. Поради постигнатите резултати во текот на студиите добивал награди и признанија од страна на Факултетот. Во текот на студирањето бил ангажиран како демонстратор по предметите: Електрични и електронски мерења.

По дипломирањето се вработил во Железничко транспортно претпријатие Скопје каде што учествувал во повеќе апликативни проекти како главен инженер за електроника и информатика. Испраќан е на кратки специјализации во Германија и Швајцарија, како и за контролен орган за квалитет на ЖТП Скопје во Русија.

Во 1987 година е избран на Електротехничкиот факултет во Скопје како помлад асистент на групата предмети од областа основи на електротехниката, а во 1990/91 година е реизбран во истото звање. Во 1995 година е избран на Електротехничкиот факултет во

Скопје во соработничко звањето асистент на групата предмети од областа на електротехниката, а во 1998 година и 2001 година е реизбран во истото звање.

Во 1994 година успешно го одбрал својот магистерски труд од областа на интелегентните системи во компјутерската техника и информатика со одличен успех.

Во 2002 година успешно ја одбрал докторската дисертација со наслов „Еколошки модел на Охридското езеро“, под менторство на проф. д-р Данчо Давчев, со што се стекнал со академски степен- доктор на технички науки.

Во 2003 година со Одлука бр.02-794 од 23.IV 2003 е избран на Електротехничкиот факултет за насловен доцент на групата предмети од областа основи на електротехниката, а во 2008 година со Одлука бр.02-58 од 16.I 2008 е избран за вонреден професор. Во 2012 година со Одлука на Сенатот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр.02-937 од 27.XII 2012 година е избран во наставно-научното звање редовен професор во наставно научна област информатика и компјутерско инженерство.

Во 2004 година го формирал Центарот за примена на компјутерските технологии во екологијата и бил избран за негов раководител. Во рамките на активностите на Центарот, изработил одреден број на меѓународни и апликативни проекти. Од 2008 година е избран за координатор на студиската програма Екоинформатика за втор степен на магистерски студии. Од 2009 година до денес е раководител на Лабораторијата за екоинформатика, која располага со најсофистицирана опрема за таа област.

Во периодот 2004-2007 година учествувал на меѓународниот проект од ФП6-програмата со наслов “Concept for transboundary water management and sustainable socio-economic development in the cross border region of Albania, R.Macedonia and Greece”. Во периодот 2007-2009 година е раководител на два меѓународни проекта: билатерален проект со Република Словенија- “Knowledge discovery for ecological modeling of lake ecosystems” и ТЕМПУС- проектот “ Ecosystem Informatics – Development of Postgraduate Curriculum ” ЈЕР- 41038_2006 (2007-2009). Во периодот 2011-2017 година раководел со Национални научно истражувачки проекти на ФИНКИ, учествувал во билатерален меѓународен проект со Црна Гора со наслов „Генерирање на персонализирани мултимедиски содржини кај системи за учење на далечина“, како и предлог- проекти од програмата H2020.

Автор е на повеќе научно-стручни трудови презентирани на меѓународни симпозиуми и списанија.

Активно зборува англиски јазик, а пасивно се служи со германскиот јазик.

2. Научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата

Наставно-образовна дејност

Д-р Коста Митрески, во текот на неговата досегашна работа, бил ангажиран на изведување настава по предметите: Основи на електротехниката 1 и 2 на Факултетот за електротехника и информациски технологии, а од 2011/12 и на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, како и за потребите на АРМ и дисперзираната паралелка во Штип. Заедно со колегите изработил нови упатства за изведување на лабораториските вежби по предметите Основи на електротехниката 1 и 2, во кои примениле модерен пристап за изведување на лабораториските вежби. Изработил и скрипта- збирка на решени задачи од предметите Основи на електротехника 1 и Основи на електротехниката 2 (коавтор).

Во периодот по изборот во звањето вонреден професор држел предавања на прв циклус студии по предметите од областа на КТИ, и тоа: Објектно ориентиран системи (ИКИ), Системска анализа и дизајн (ИНФО), Изработка на проект и техничка документација (КИЕЕ), Географски информациона системи и Компјутерски компоненти. Во учебната 2011/2012 година бил визитинг-професор на Универзитетот за информатички науки и технологии во Охрид каде што држел два предмета на англиски јазик. Со формирањето на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство од 2011 година, д-р Коста Митрески е континуирано вклучен и ангажиран во наставниот процес за предавања, аудиториски и лабораториски вежби на додипломски студии по предметите: *Основи на електрични кола, Електротехника и компјутерски науки, Компјутерски компоненти, Системска анализа и дизајн, Географски информациона системи и Вовед во информатика*.

На втор циклус студии (магистерски студии) од 2008 година па до денес држел предавања на четири нови предмети кои се наполно конципирани и подготвени од негова страна на студиската програма Екоинформатика и тоа: *Вовед во Екоинформатика, Еколошко моделирање, Имплементација на ГИС и Оштривање на знаење од податоци на животна средина*. Кандидатот бил вклучен и во магистерските студии од студиската програма Електрична енергија и животна средина со два предмета.

Во периодот од 2014 година е вклучен во наставата на Докторската школа на УКИМ со предметите: *Проспективно временски анализи со ГИС и Еколошко моделирање* на студиската програма Компјутерски науки и инженерство.

Во извештајниот период, во рамките на наставно-образовните активности, д-р Коста Митрески бил ментор на успешно одбранети докторски трудови (3), магистерски трудови (7), член на две комисии за одбрана на магистерски трудови и една комисија за одбрана на докторски труд, како и ментор на поголем број дипломски трудови (17) од областа на информатиката и компјутерското инженерство. Во моментот, три кандидати подготвуваат магистерски тези под негово раководство. На докторските студии, трет циклус по ЕКТС е професор и ментор на Докторската школа на УКИМ од областа на КТИ, со што кандидатот ги покажал своите педагошки способности за создавање квалитетни научни кадри.

Научноистражувачка дејност

Како резултат од научноистражувачката работа на д-р Коста Митрески се голем број научни трудови, како автор или коавтор, објавени во домашни и меѓународни списанија, но и научни трудови презентирани на конференции во земјата и во странство.

Во периодот до изборот во звањето вонреден професор, трудовите на кандидатот (22-48) се објавени и рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, бр. 932 од 14.XII 2007 година.

Во периодот до изборот во звањето редовен професор, трудовите на кандидатот (49-75) се објавени и рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, бр. 1040 од 15.X 20012 година.

Трудовите со реден број од 61 до 75 се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, бр. 1040 од 15.X 20012 година при изборот на д-р Коста Митрески во звањето редовен професор.

Д-р Коста Митрески во извештајниот период за повторен избор во звањето редовен професор приложил 29 објавени научноистражувачки трудови. Тој интензивно работи во неколку области како еколошкото моделирање на водени ресурси, моделирање и визуелизација на аеро-загадувањето, моделирање и визуелизација на шумите, како и во примена на нови технологии во земјоделството и медицината. Од приложените трудови се забележува дека кандидатот соработува со голем број колеги од земјата и од странство.

2а. Научни трудови

[76] A. Naumoski, S. Krstić, and K Mitreski, "Novel Inverse Sigmoid Fuzzy Approach for Water Quality Diatom Classification," In ICT Innovations 2011, AISC 150, L. Kocarev (Eds.), Springer-Verlag Berlin Heidelberg, pp. 207-217, 2012.

Во трудот во алгоритмот се воведени неколку функции на припадност користејќи постојни функции за дистрибуција, и оценето е влијанието на функцијата на припадност врз перформансите на фази-класификацискиот алгоритам за класификација на еколошки податоци. Според резултатите, со воведувањето на новите функции на припадност се постигна значително подобрување на перформансите на алгоритмот.

[77] A. Naumoski, and K Mitreski, "Diatom indicating property discovery with rule induction algorithm," In ICT Innovations 2012, Advances in Intelligent Systems and Computing, vol. 207, Markovski, Smile; Gusev, Marjan (Eds.), Springer-Verlag Berlin Heidelberg, pp. 225-235, 2013.

Во трудот се истражуваат методи за генерирање модели во форма на правила за откривање кои физичко-хемиски параметри влијаат врз дијатомеите. Ваквите модели се

лесно разбирливи за биолошкиот експерт, па затоа тие лесно може да се интерпретираат и да се споредат со веќе постојните знаења за дијатомеите. Предвид се земени и класите на квалитет на вода, според кои се класифицирани дијатомеите со користење на класификациски модели за генерирање на правила.

[78] E.Mitreska,D.Davcev,K.Mitreski, "A Mobile Environmental Air Quality Information System as a Support for m-Health", Fifth International Conference on Mobile Computing, Applications and Services – MobiCASE 2013, Paris, France.

Во трудот е презентираан мобилен еколошки информациона систем за квалитет на воздухот кој е во функција на болните лица од астма, за нивно предупредување при загадување на воздухот над дозволените граници.

[79] A. Naumoski, and K. Mitreski, "Novel fuzzy operator for classification of diatoms in ecological water quality classes," In ICT Innovations 2013, Vladimir Trajkovic and Anastas Mishev (Eds.), ISSN 1857-7288, pp. 72-81, 2013.

Во трудот се воведуваат дополнителни оператори за аритметичко тежинско и геометриско усреднување при агрегација во алгоритмот. Со воведувањето на овие оператори за агрегација постигнато е зголемување на класификациската точност на алгоритмот.

[80] M.Toceva, N.Koteli, K.Mitreski "Air quality impact of traffic and point sources in Skopje assessed with dispersion models" CIIT 2013 , pp.136-141, Bitola,Macedonia.2013.

Во трудот е имплементиран дисперзионен модел за да се предвиди влијанието на загадувањето на воздухот од сообраќајот и од точкasti извори во градот Скопје. Користени се податоци кои се собрани од мерните станици од МЖСПП како и мерната станица од Лабораторијата за екоинформатика.

[81] A. Naumoski, and K. Mitreski, "Trophic diatom classification using Naive Bayes," Proceedings of the 10th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2013), Bitola, Macedonia, 2013.

Во трудот се применува Баесовиот алгоритам за генерирање на дијатомејски модели кои ја изразуваат веројатноста на припадност на дадена дијатомеа во дадена класа на вода. Ваквите модели се генерирани за класи на квалитет на вода според трите највлијателни физичко-хемиски параметри. Резултатите од добиените модели се споредени со постојните познати еколошки референции за дијатомеите, при што голем дел од нив се успешно верифицирани.

[82] D.Serafimovski, V. Gicev, K. Mitreski, "Two Access databases organization for Sasa lead-zinc deposit and tailings, Republic of Macedonia" International Multidisciplinary Scientific GeoConference (SGEM 14), I (1). pp. 903-910. ISSN 1314-2704, Bulgarija,2014.

Во трудот е анализирана релациона база на податоци со информации за олово-цинковен депозит во рудникот Саса и сите релевантни геолошко-металогени информации кои се релевантни при минирање во областа.

[83] D.Serafimovski, and K. Mitreski, "Connecting air mobile and desktop applications with social networks", International Multidisciplinary Scientific GeoConference (SGEM 14), I (1). pp. 97-104. ISSN 1314-2704, Bulgarija 2014.

Во трудот е даден бенефитот од користењето на овој метод во заштеда на време и избегнување на процесот на регистрација. Корисниците на системот претпочитаат

да ги користат нивните профили на социјални мрежи за регистрација на веб-базиран систем, отколку создавање посебна корисничка сметка. Ова обезбедува совети за поврзување на мобилни и десктоп апликации со Фејсбук користејќи API на ActionScript Graph.

[84] M.Ivanova, K.Mitreski, "Simulated PM₁₀ Particles in 3 location in Skopje using HYSPLIT model" In ICT Innovations 2014, Ana Madevska Bogdanova and Dejan Gjorgjevikj (Eds.), 2014.

Во трудот е направена симулација на загадување од ПМ₁₀-честички со користење на HYSPLIT-модел. Тој модел е имплементиран на 3 локации во Скопје, кои се потенцијално најзагадени со такви честички. Добиени се резултати од моделот кои се блиски до реалните податоци со што се потврди корисноста на моделот за предвидување на загадувањето во наредниот период.

[85] E.Kroneva, K.Mitreski, "Spatial Information System for Analysis of the Quality of Drinking Water in Republic of Macedonia" CIIT 2014, Bitola, Macedonia. 2014.

Во трудот се користени најнови веб-технологии со примена на географски информациона системи за да се визуелизира и анализира водата за пиење. Податоците се користени од Институтот за јавно здравје од Скопје. После извршената просторна анализа, можат да се носат разни заклучоци за квалитетот на водата во Република Македонија.

[86] N. Koteli, K.Mitreski, D. Davcev, M.Ginovska, "Monitoring, Modeling and Visualization System of Traffic Air Pollution – A Case Study for the City of Skopje" UBICOMM 2014 : The Eighth International Conference on Mobile Ubiquitous Computing, Systems, Services and Technologies, IARIA, 2014. ISBN: 978-1-61208-353-7, pp.80-86, Rome, Italy 2014.

Во овој труд се користат мерења за емисии на многу физички и хемиски параметри од извори на сообраќај со цел да се произведе општа слика на загадувањето на годишно ниво. Системот е базиран на визуелизација на загадувањето во реално време во Скопје и лесно може да се прошири на национално и на прекугранично ниво, што е важна ЕУ- препорака. Ова е прв чекор во изградбата на систем со можна одлуката во реално време (не само предвидување).

[87] D.Serafimovski, V.Gicev, K. Mitreski, "Mineral and anthroghene access databases organization for Alshar polymetallic deposit and waste dump, Republic of Macedonia" 15th International Multidisciplinary Scientific Geo-Conference SGEM 2015, 1. pp. 737-744. ISSN 1314-2704, 2015.

Во овој труд е направена оригинална база на податоци за надалеку познатиот рудник Алшар. Имплементирани се геолошките, металогените и економските специфики на

рудникот со анализа на моменталната состојба и анализи од евентуални минирања во областа.

[88] K.Mishev, A. Kjosevski, N.Kalemdzhievski, N. Koteli, M. Jovanovik, K.Mitreski, D. Trajanov, “Publishing Skopje Air Quality Data as Linked Data” CIIT 2015, Bitola,Macedonia.2015.

Во овој труд е демонстриран процесот на трансформирање на собраните податоци од неколку мерни станици во четири и пет свездички поврзани податоци. Се агрегираат сите податоци собрани од услугите што ги обезбедуваат сите мерни станици. Потоа, се трансформираат собраните податоци во податоци со четири и пет свездички.

[89] S.Aksoski, D. Brjakoski, N. Koteli, A. Naumoski, K. Mitreski “Public health facilities spatial distribution in Macedonia” CIIT 2015, Bitola,Macedonia.2015.

Во овој труд е претставена просторната дистрибуција на здравствени установи

во Македонија. Целиот процес почнува со собирањето на податоци а потоа следува процесот на изработка на мапите. Од мапите преку гео обработка на податоците и се добива анализа и визуелизација на различни типови здравствени установи.

[90] D.Georgievski, K.Mitreski, A.Naumoski, D.Davcev, “GIS Flood Prediction Models of “Kriva Reka” River “ In ICT Innovations 2015, Advances in Intelligent Systems and Computing, vol. 399, Suzana Loshkovska • Saso Koceski (Eds.), Springer-Verlag Berlin Heidelberg, ISSN 2194-5357, pp. 59-68, 2015.

Во овој труд е даден модел за предвидување на поплави со користење на ГИС технологии. Моделот за предвидување на поплави, кој делува како систем за рано предупредување, ги покажува критичните области кои можат да се најдат како опасни за време на обилните дождови во близина на реката Крива Река. При изградбата на моделот е користен теренскиот модел за регионот Крива Паланка, за сливот на реката и видовите на земјиште. Дополнително се обезбедени податоци за количината на хидрометеоролошки податоци и нивото на водата во внатрешноста на сливот, за период од 5 години.

[91] V.Poposki, K. Mitreski, D. Davcev, A. Naumoski, “ Noise pollution modeling and visualization-The case study for the City of Skopje “ International scientific Journal – Science,Business, Society, ISSN:2367-8380 YEAR I, ISSUE 2 /2016, Bulgaria, 2016.

Во овој труд е моделирано загадувањето со бучавата од градскиот сообраќај. Како главен придонес на овој труд кој е прва ваква студија за градот Скопје, е користење на ГИС-технологиите за виртуелно презентирање на информациите за бучавата, од каде што се добива општа слика за сообраќајното загадување со бучава на годишно ниво. Користениот метод во визуелизацијата може да обезбеди сигурни информации за загадувањето на бучавата во секој град или урбан регион.

[92] K.Krstevska, S.Stojanoska, K.Timov, A.Naumoski, K.Mitreski “Hotel and ATM spatial distribution in Skopje using ArcGIS” pp.84-87 -CIIT 2016 ISBN-978-608-4699-06-4, Bitola,Macedonia.2016.

[104] A.Angjelkoski, A.Naumoski, K.Mitreski, G.Mirceva" GIS Digitalization of the Infrastructure of Public Buildings: A Case study of the "Boris Trajkovski" Sports Center" ,14th International Conference on Informatics and Information Technologies- CIIT 2017 , Mavrovo,Macedonia.2017.

Во трудовите [92] и [104] е презентирана просторната визуелизација на различни услуги кои се корисни за различни видови на корисници во Скопје. Информациите се дигитализирани и презентирани и на мобилни уреди.

[94] A. Naumoski, G.Mirceva and K. Mitreski, " Multi-target Modelling of Metal Influence on Diatom Bio-diversity – Lake Prespa case study," In 7th- International Conference ICT Innovations 2016, Ohrid-R.Macedonia.

Во овој труд е анализирано нарушувањето на рамнотежата на биодиверзитетот на екосистемот на Преспанското Езеро со користење на најсовремени методи за машинско учење. Добиените модели откриваат дека Na и Mg се факторите кои влијаат врз биодиверзитетот на дијатомеите. Врз основа на овие резултатите, можат да се направат понатамошни истражувања базирани на овој метод за други абиотски стресни фактори.

[95] D. Serafimovski,V. Gicev, A. Krstev, K. Mitreski," Organization of the Zletovo's Pb-Zn deposit mineral and anthroghene access databases, Republic of Macedonia". In: SGEM 2016, July 2016, Albena, Bulgaria.

Република Македонија е еден од водечките европски производители на олово и цинк. Овој труд се фокусира на организација на базата на податоци со најрепрезентативните податоци од најважните геолошки, металогени и економски карактеристики од депозитот. Исто така, опфатена е експлоатацијата на мините кои

продуцираат значителни влијанија на животната средина.

[96] B. Stoimenovski , K.Mitreski, A.Naumoski, D.Davcev "Analyzing the level of high tropospherc ozone during the summer 2013 in Skopje, R.Macedonia" V- International Conference- Ecology of urban areas 2016.- Zrenjanin, Serbia.

[100] B.Stoimenovski, K.Mitreski, A.Naumoski, D.Serafimovski., " Analyzing the level of high tropospherc ozone during the summer 2014 and 2015 in Skopje, R .Macedonia " International scientific conference -High technologies, business, society 2017 , March13-16, 2017, Bulgaria.

Во овие трудови е направена анализа на нивото на озонот во тропосферата во период од три години во урбана и рурална средина користејќи техники на податочно рударење. Според моделите добиени со методи за машинско учење, ако температурата на воздухот е повисока, се појавува зголемена концентрација на озон.

[97] D.Serafimovski, A. Krstev, K. Mitreski," Analysis of the potential of cross-platform mobile applications as data management tools in medical purposes" In: SGEM 2016, July 2016, Albena, Bulgaria.

Овој труд е фокусиран на анализирање на наменски модели за повеќе платформи за мобилни уреди за обработка на податоци во медицински цели. Опфатени се техниките и

моделите за размена на медицински податоци на секое ниво користејќи повеќе платформски технологии и паметни уреди.

[98] K. Mitreski, M. Toceva, N. Koteli, Lj. Karajanovski, "Air quality pollution from traffic and point sources in Skopje assessed with different air pollution models", *Journal of Environmental Protection and Ecology* 17, No 3, pp.840–850 (2016) (5-Year Impact Factor: **0.774**).

Во овој труд е направена анализа на загадувањето на воздухот во Скопје со користење на три различни дисперзиони модели. Два модела се користени за да се процени и влијанието врз квалитетот на воздухот од емисиите од сообраќај во Скопје. За да се подобрат резултатите од моделирањето, дадени се препораки и насоки кои треба да се применат.

[99] D. Serafimovski, K. Mitreski, Z. Zdravev, "Mobile Health Based System for Managing and Maintaining Health Data in Classroom: Case Study"- TEM Journal. Volume 6, Issue 2, Pages 265-271, ISSN 2217-8309, DOI: 10.18421/TEM62-11, May 2017.

Во овој труд е презентирana студија за практична имплементација на мобилен систем за следење на здравјето на учениците со помош на мобилни уреди и менаџирање на медицинските податоци во училишта. За потребите на оваа студија биле ангажирани околу 600 студенти. Резултатите од студијата укажуваат на тоа дека примената на овие технологии води кон зголемување на грижата за здравјето кај студентите и нивна правилна медицинска едукација.

[101] A. Naumoski, G. Mirceva, K. Mitreski "Influence of Algebraic T-norm on Different Indiscernibility Relationships in Fuzzy-Rough Rule Induction Algorithms " In ICT Innovations 2017, D. Trajanov and V. Bakeva (Eds.): ICT Innovations 2017, CCIS 778, pp. 120–129, 2017. DOI: 10.1007/978-3-319-67597-8_12.

Во овој труд експериментално е оценето влијанието на Algebraic T-norm на класификациските и регресиските перформанси на три индукциски алгоритми. Врз основа на експерименталните резултати, потребно е понатамошно истражување за да се испита влијанието на другите T-норми на перформансите на алгоритмот.

[102] K. Mitreski, S. Trajkovic, V. Nikolovski, Lj. Crvenkovski and D. Davcev, "Wireless Sensor Network for Data Analysis in Precision Agriculture" – 3rd International Symposium for Agriculture and Food -ISAF-2017, Ohrid, R. Macedonia.

Во овој труд се презентирани архитектурата, структурата и внатрешната функција на сензорските јазли, како и начинот за аквизиција на податоците и нивна визуелизација. Презентирани се и предностите на безжичен сензорски јазол во смисла на приспособливост, економичност и енергетска ефикасност.

[103] D. Davcev, L. Kocarev, M. Mitreski, M. Florea, A. Carbone, V. Stankovski- "Information System for Trust Food Supply Management" – ACEC-17-915, Sixth International Conference on Advances in Computing, Electronics and Communication, 9-10 December, 2017-Rome, Italy (In press)

Во овој труд се предлага нов бизнис-модел на храна по барање, базиран на нови показатели за квалитет на исхрана (QoE), премостување на јазот помеѓу субјективното

искуство и објективните матрици врз основа на стандардите за квалитет. Посебно внимание е посветено на концептот на социјални иновации со воведување на нови алатки за доверлива анализа на однесувањето на клиентите и начините за мерење на задоволството на клиентите низ целиот синџир на вредности.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Коста Митрески има развиено богата соработка со голем број компании од земјата и од странство. Голем број на студенти ги координирал при изработката на своите трудови и експерименти да соработуваат со стопанството.

Автор и раководител е на следните студии, елаборати (експертски активности): Дизајн на ИС за квалитет на воздухот во град Скопје, Експертска анализа на квалитетот на воздухот на ВИП-оператор МК, како и Методологија и стручна обука за водење на динамички проекти со MS Project за раководителите на АД Гранит – Скопје, мониторинг и студија за квалитет на воздух во депонијата “Дрисла”-Скопје, мерење и анализа на проток на вода во цевковод од ЈПВ “Лисиче”- Велес итн. Детален список е даден во анексот-Образец кон извештајот за избор во наставно-научно звање.

Д-р Коста Митрески е член на организацискиот и на програмскиот одбор на меѓународниот научен/стручен собир ICT-Inovations 2009-2017 година.

Изготвил и пријавил поголем број на научно-образовни меѓународни проекти од програмата H2020 и остварил студиски престои во странство. Активно е вклучен во работата на стручна комисија при Факултетот-Комисија за самоевалуација на Факултетот.

Раководител е на Лабораторијата за Екоинформатика од 2009 година до денес, во која ги направил сите калибрации на инструментите кои ги користи Лабораторијата. Тој е и координатор на студиската програма од втор циклус студии-Екоинформатика од нејзиното формирање.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот д-р Коста Митрески во сите досегашни извештаи за самоевалуацијата на Факултетот, од анонимно спроведените анкети на студентите на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство при Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, има добиено позитивна оценка.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци и целокупната доставена документација од страна на д-р Коста Митрески, редовен професор, Рецензентската комисија заклучи дека совесно и одговорно ги извршувал сите наставно-образовни, научноистражувачки и стручно-апликативни обврски и притоа дал значаен придонес за подигање на квалитетот на наставата.

Во однос на наставно-образовната дејност, д-р Коста Митрески квалитетно и успешно ги извршувал наставно-образовните задачи на повеќе предмети од трите циклуси на студии на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство. Вовел нова студиска програма (Екоинформатика) на магистерските студии по ЕКТС со нови четири предмети.

Во изминатиот извештаен период, д-р Коста Митрески има објавено 44 трудови од кои поголемиот број се објавени на меѓународни списанија и зборници од конференции, од кои 3 трудови објавени во меѓународни научни списанија со импакт фактор. Во тој период бил раководител на четири национални проекти, учесник во два меѓународна проекта и раководител на апликативни проекти.

Од досегашните резултати постигнати на наставен, научен и апликативен план, Рецензентската комисија констатира дека кандидатот д-р Коста Митрески поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование на Република Македонија и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, тој ги исполнува сите услови да биде повторно избран во звањето редовен професор во сите наставно-научни области од наставно-научното поле информатика и наставно-научното поле компјутерска техника и информатика.

Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје, д-р Коста Митрески да биде повторно избран во звањето **редовен професор** во сите наставно-научни области од наставно-научното поле информатика и наставно-научното поле компјутерска техника и информатика .

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Д-р Љупчо Коцарев, Академик редовен професор,

УКИМ- Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство - Скопје

2. Д-р Данчо Давчев, редовен професор во пензија,
УКИМ- Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство во - Скопје
3. Д-р Леонид Грчев, академик редовен професор
УКИМ- Факултет за електротехника и информациски технологии - Скопје

Анекс 2

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Коста Митрески

Институција:

Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство-Скопје

Научна област:

сите наставно-научни области од наставно-научното поле информатика и наставно-научното поле компјутерска техника и информатика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1	Одржување на настава од прв циклус студии - Прилог 1 (113*0.04*15)	67.8
2	Одржување на настава од втор циклус студии - Прилог 1 (87*0.05*15)	65.25
3	Одржување на настава од трет циклус студии - Прилог 1 (12*0.06*15)	10.8

4	Консултации со студенти прв циклус студии - Прилог 1 (3653*0.002)	7.306
5	Консултации со студенти втор циклус студии - Прилог 1 (65*0.002)	0.13
6	Консултации со студенти трет циклус студии - Прилог 1(4*0.002)	0.008
7	Подготовка на нов предмет (предавања+вежби)- Прилог 1	4.5
8	Ментор на дипломска работа (17*0.2)	3.4
9	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (2*0.1)	0.2
10	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура (2*0.3)	0.6
11	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат (1*0.5)	0.5
12	Интерна скрипта од вежби за Основи на електротехника 2	3
13	Пакет материјали за одреден предмет прв циклус (ГИС, ИПТД, КК) - Прилог 1	3
14	Пакет материјали за одреден предмет втор циклус(ИГ,ЕМ, ОЗ) - Прилог 1	3
	Вкупно	169.49

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1	Ментор на докторска дисертација (3*3) (Прилог 2)	9
2	Ментор на магистерска работа (7*1) (Прилог 2)	7
3	Учесник во меѓународен проект (2*5) - Прилог 2	10

4	Раководител на национален научен проект (4*6) - Прилог 2	24
5	Учесник во национален научен проект(1*3) - Прилог 2	3
6	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор - Прилог 2	27.45
7	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор- Прилог 2	63.0
8	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир- Прилог 2	23.4
9	Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација) -Прилог 2	19
	Вкупно	185.85

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1	Рецензент на учебник за средно образование (2*0.5)	1
2	Координатор во подготовката на елаборатот за нова студиска програма (втор циклус на студии - Екоинформатика) (1*1)	1
3	Експертски активности: - Евалуација на микроклиматски услови во простории на ВИП- оператор (1) - Методологија за управување на градежни објекти со софтверски алатки за АД Гранит - Скопје (1) - Студија за анализа на квалитет на воздух во депонија "ДРИСЛА"- Скопје(1) - Мерење и анализа на проток на вода во цевковод од ЈПВ " Лисиче"- Велес (1)	4
4	Дизајн на информациски систем - Еколошки ИС " Скопје дише" - Град Скопје	1

5	Член на организациски или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир: ICT-Inovation 2010, ICT-Inovation 2011, ICT-Inovation 2012, ICT-Inovation 2013, ICT-Inovation 2014, ICT-Inovation 2015, ICT-Inovation 2016, ICT-Inovation 2017 (8*1)	8
6	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект - носител (ИПА-ECOSURIBA-2010, TEMPUS-Call-2010, Билатерален со Словенија 2016, UNESCO 2016) (4*2)	8
7	Студиски престој во странство - до три месеци (два престои): Институт Jozef Stefan – Љубљана, јуни 2010, Универзитет во Фиренца, октомври 2010) (2*0.5)	1
8	Раководител на внатрешна организациона единица - раководител на лабораторија за Екоинформатика од 2009 година до денес	3
9	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект - носител (Прилог 2) (4*1)+(1*0.5)	4.5
10	Координатор на студиска програма (втор циклус на студии - Екоинформатика)	1
11	Член на комисија за избор во звање (А.Наумоски) (1*0.2)	0.2
12	Член на комисија за самовалуација (1*0.2)	0.2
	Вкупно	32.9

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	169,49
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	185,85
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	32,90
Вкупно	388,24

Членови на Комисијата

Академик проф. д-р Љупчо Коцарев,
претседател, с.р.

Проф. д-р Данчо Давчев,
член, с.р.

Академик проф. д-р Леонид Грчев,
член, с.р.

Прилог 1

Наставно-образовна дејност

Ангажираност во наставниот процес по семестри и предмети на проф. д-р Коста Митрески во периодот од јануари 2010 до јуни 2017 на ФЕИТ и ФИНКИ- **прв циклус студии**

Година	Семес- тар	Предмет	Часо ви пред ава ња/н едел но	Студент и	Пое ни- наст ава	Поени- консул тации
2009/2010	летен	Основи на електротехника 2	3	120	1.8	0.24
2009/2010	летен	Географски информационални системи	2	51	1.2	0.102
2009/2010	летен	Анализа и дизајн на ИС	3	33	1.8	0.066

2010/2011	зимски	Основи на електротехника 1	3	120	1.8	0.24
2010/2011	зимски	Системска анализа и дизајн	3	58	1.8	0.116
2010/2011	зимски	Изработка на проект и тех.документација	3	43	1.8	0.086
2010/2011	летен	Основи на електротехника 2	3	120	1.8	0.24
2010/2011	летен	Географски информациона системи	2	42	1.2	0.084
2010/2011	летен	Анализа и дизајн на ИС	3	43	1.8	0.086
2011/2012	зимски	Основи на електротехника 1	3	102	1.8	0.204
2011/2012	зимски	Системска анализа и дизајн	3	43	1.8	0.086
2011/2012	зимски	Изработка на проект и тех.документација	3	38	1.8	0.076
2011/2012	летен	Основи на електротехника 2	3	98	1.8	0.196
2011/2012	летен	Географски информациона системи	2	51	1.2	0.102
2011/2012	летен	Компјутерски компоненти	2	80	1.2	0.16
2012/2013	зимски	Основи на електротехника 1	3	81	1.8	0.162
2012/2013	зимски	Системска анализа и дизајн	3	44	1.8	0.088
2012/2013	зимски	Изработка на проект и тех.документација	3	46	1.8	0.092
2012/2013	летен	Основи на електротехника 2	3	80	1.8	0.16
2012/2013	летен	Географски информациона системи	2	40	1.2	0.08
2012/2013	летен	Компјутерски компоненти	2	80	1.2	0.16
2013/2014	зимски	Основи на електрични кола	3	88	1.8	0.176
2013/2014	зимски	Системска анализа и дизајн	2	39	1.2	0.078
2013/2014	зимски	Вовед во информатика	2	135	1.2	0.27
2013/2014	летен	Електротехника и компјутерски науки	3	83	1.8	0.166
2013/2014	летен	Географски информациона системи	2	86	1.2	0.172
2013/2014	летен	Компјутерски компоненти	2	170	1.2	0.34
2014/2015	зимски	Основи на електрични кола	3	83	1.8	0.166

2014/2015	зимски	Системска анализа и дизајн	2	31	1.2	0.062
2014/2015	зимски	Вовед во информатика	2	89	1.2	0.178
2014/2015	летен	Електротехника и компјутерски науки	3	83	1.8	0.166
2014/2015	летен	Географски информациона системи	2	49	1.2	0.098
2014/2015	летен	Компјутерски компоненти	2	133	1.2	0.266
2015/2016	зимски	Основи на електрични кола	3	82	1.8	0.164
2015/2016	зимски	Системска анализа и дизајн	2	29	1.2	0.058
2015/2016	зимски	Вовед во информатика	2	124	1.2	0.248
2015/2016	летен	Електротехника и компјутерски науки	3	75	1.8	0.15
2015/2016	летен	Географски информациона системи	2	74	1.2	0.148
2015/2016	летен	Компјутерски компоненти	2	134	1.2	0.268
2016/2017	зимски	Основи на електрични кола	3	65	1.8	0.13
2016/2017	зимски	Системска анализа и дизајн	2	30	1.2	0.06
2016/2017	зимски	Вовед во информатика	2	128	1.2	0.256
2016/2017	летен	Електротехника и компјутерски науки	3	75	1.8	0.15
2016/2017	летен	Географски информациона системи	2	136	1.2	0.272
2016/2017	летен	Компјутерски компоненти	2	219	1.2	0.438
Вкупно					67.8	7.306

ВТОР циклус студии

Година	Семе стар	Предмет	Часо ви пред ава ња/н едел но	Студент и	Поен и- наста ва	Поен и- консу лтаци и

2009/2010	летен	Пронаоѓање на знаење во под.за жив.сред.	3	2	2.25	0.004
2010/2011	зимски	Еколошко моделирање	3	4	2.25	0.008
2010/2011	зимски	Концепти во екоинформатиката	3	4	2.25	0.008
2010/2011	зимски	Имплементација на ГИС	3	4	2.25	0.008
2010/2011	летен	Пронаоѓање на знаење во под.за жив.сред.	3	4	2.25	0.008
2011/2012	зимски	Еколошко моделирање	3	3	2.25	0.006
2011/2012	зимски	Концепти во екоинформатиката	3	3	2.25	0.006
2011/2012	зимски	Имплементација на ГИС	3	3	2.25	0.006
2011/2012	летен	Пронаоѓање на знаење во под.за жив.сред.	3	3	2.25	0.006
2012/2013	зимски	Еколошко моделирање	3	1	2.25	0.002
2012/2013	зимски	Концепти во екоинформатиката	3	1	2.25	0.002
2012/2013	зимски	Имплементација на ГИС	3	5	2.25	0.010
2012/2013	летен	Пронаоѓање на знаење во под.за жив.сред.	3	3	2.25	0.006
2013/2014	зимски	Еколошко моделирање	3	1	2.25	0.002
2013/2014	зимски	Концепти во екоинформатиката	3	1	2.25	0.002
2013/2014	зимски	Имплементација на ГИС	3	2	2.25	0.004
2013/2014	летен	Пронаоѓање на знаење во под.за жив.сред.	3	1	2.25	0.002
2014/2015	зимски	Еколошко моделирање	3	1	2.25	0.002
2014/2015	зимски	Концепти во екоинформатиката	3	1	2.25	0.002
2014/2015	зимски	Имплементација на ГИС	3	3	2.25	0.006
2014/2015	летен	Пронаоѓање на знаење во под.за жив.сред.	3	1	2.25	0.002
2015/2016	зимски	Еколошко моделирање	3	1	2.25	0.002
2015/2016	зимски	Концепти во екоинформатиката	3	1	2.25	0.002
2015/2016	зимски	Имплементација на ГИС	3	4	2.25	0.008

2015/2016	летен	Пронаоѓање на знаење во под.за жив.сред.	3	1	2.25	0.002
2016/2017	зимски	Еколошко моделирање	3	1	2.25	0.002
2016/2017	зимски	Концепти во екоинформатиката	3	1	2.25	0.002
2016/2017	зимски	Имплементација на ГИС	3	4	2.25	0.008
2016/2017	летен	Пронаоѓање на знаење во под.за жив.сред.	3	1	2.25	0.002
Вкупно					65.25	0.13

ТРЕТ циклус студии

Година	Семе стар	Предмет	Часо ви пред ава ња/н едел но	Студент и	Поен и- наста ва	Поен и- консу лтаци и
2013/2014	зимски	Еколошко моделирање	3	1	2.7	0.002
2013/2014	летен	Просторно временски анализи со ГИС	3	1	2.7	0.002
2014/2015	зимски	Еколошко моделирање	3	1	2.7	0.002
2014/2015	летен	Просторно временски анализи со ГИС	3	1	2.7	0.002
Вкупно					10.8	0.008

5	Подготовка на нов предмет	4,5
	- Географски информациона системи (прв циклус студии)-предав.+веж	1,5
	- Изработка на проект и тех.документ (прв циклус студии)-предав.+веж	1,5

	- Компјутерски компоненти (прв циклус студии)-предав.+веж	1,5
6	Пакет материјали за одреден предмет од прв циклус – Географски информациона системи, Изработка на проект и техничка документација, Компјутерски компоненти	3
7	Пакет материјали за предмети од втор циклус : Implementig GIS, Ecological modeling, Knowledge discovery in Ecoinformatics)	3

Прилој 2

Научно истражувачка дејност

Ментор на докторска дисертација				
Р.бр.	Кандидат	Наслов	Година	Поени
1	Сања Велева	Алгоритми за податочно рударење на просторно-временски сензорски еко-податоци	2011	3
2	Андреја Наумоски	Нови класификациски алгоритми за анализа и откривање на знаења на дијатомејски заедници во водени средини	2012	3
3	Далибор Серафимовски	Анализа и имплементација на напреден систем за далечинско мониторирање на пациенти со помош на мобилни уреди	2017	3
Вкупно				9

Ментор на магистерски трудови				
Р.бр.	Кандидат	Наслов	Година	Поени
1	Никола Котели	Моделирање и визуелизација на загадувањето на воздухот од	2013	1

		сообраќајот на ниво на улици во град Скопје		
2	Дарко Георгиевски	Систем за управување со поплави во критични региони предизвикани од обилни врнежи	2014	1
3	Елизабета Кронева	Просторен информационален систем за квалитет на вода за пиење во Р.Македонија	2014	1
4	Маја Иванова	Моделирање и визуализација на загадувањето на воздухот со ПМ10 честички во град Скопје	2014	1
5	Владо Попоски	Просторна визуализација и управување со бучавата во урбаните средини	2014	1
6	Боби Стоименовски	Мониторинг и анализа на приземниот озон во урбани и рурални средини	2017	1
7	Гоце Врглески	Генератор на случајни броеви применет во моделите за аерозагадување	2017	1
Вкупно				7

Учество во меѓународни научни проекти				
Рбр	Финансиран	Наслов	Година	Поени
1	ЕУ	Video Conferencing Educational Services – ViCES Видео конференциски едукациски сервис (144650-TEMPUS-2008-IT-JPGR) раководител: Владимир Трајковиќ	2009-2012	5
2	Билатерално МК-ЦГ	Билатерален Македонско-Црногорски научно истражувачки проект , „Генерирање на персонализирани мултимедиски содржини кај системи за учење на далечина”	2016-2017	5

		раководител: Данчо Давчев		
Вкупно				10

Учество во национални научни проекти				
Рбр	Финансиран	Наслов	Година	Поени
1	ФИНКИ	Алгоритми за анализа на дијатомејски мерни податоци -Раководител	2011-2013	6
2	ФИНКИ	GIS просторна анализа на модели од алгоритми за машинско учење -Раководител	2013-2014	6
3	ФИНКИ	Локална и транс-гранична анализа и моделирање на еколошки податоци и визуелизација -Раководител	2014-2015	6
4	ФИНКИ	Анализа, моделирање и визуелизација на еколошки податоци -Раководител	2015-2017	6
5	ФИНКИ	Просторно податочна синергија во ГИС -Учесник	2015-2016	3
Вкупно				27

	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	27.45
	[62] D. Kocев, A. Naumoski, K. Mitreski, S. Krstić, and S. Džeroski, "Learning habitat models for the diatom community in Lake Prespa," <i>International Journal on Ecological Modelling and Systems Ecology</i> , 221(2), pp. 330-337, 2010 (5-Year Impact Factor: 2.438).	6.038

	[66] A. Naumoski, and K. Mitreski, "Classifying diatoms into trophic state index classes with novel classification algorithm," <i>Journal-Procedia Environmental Sciences</i> 2, pp. 1124-1138, 2010. [70] A. Naumoski, G. Mirceva, and K. Mitreski, " A novel fuzzy based approach for inducing diatom habitat models and discovering diatom indicating properties," <i>International Journal on Ecoinformatics and Computational Ecology</i>, (5-Year Impact Factor: 1.446). [72] A. Naumoski, and K. Mitreski, "Novel algorithm for diatom classification in Lake Prespa using log-normal distribution," <i>International Journal of Ecohydrology & Hydrobiology</i>, 11(1-2), pp. 23-34, 2011. [98] K. Mitreski, M. Toceva, N. Koteli, Lj.Karajanovski." Air quality pollution from traffic and point sources in Skopje assessed with different air pollution models", <i>Journal of Environmental Protection and Ecology</i> 17, No 3, pp.840–850 (2016) (5-Year Impact Factor: 0.774).	5.4 6.246 5.4 4.374
	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	63.0
	[61] Veleva Sanja, Kosta Mitreski, Data analysis of spatio-temporal sensor data as a contribution to the model analysis for water resources, <i>Fourth International Scientific Conference on water observation and information system for decision support, BALWOIS 2010</i>, 25-29 May, Ohrid, Republic of Macedonia, 2010. [63] Veleva Sanja, Kosta Mitreski, "GIS as a platform for data mining algorithms for hydrological prediction", <i>GDi GISDATA Users Conference 2010</i>, "Shape Tomorrow Today: Processes, Technologies, Data", September 21 - 23, 2010, Opatija, Croatia, 2010. [64] A. Naumoski, and K Mitreski, "Rule induction of physical-chemical water property from diatoms community," In <i>ICT Innovations 2009</i>, Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2010, Danco Davcev and Jorge Marx Gómez (Eds.), pp. 207-216, doi: 10.1007/978-3-642-10781-8, 2010. [65] A. Naumoski, and K. Mitreski, "Naïve Bayes technique for diatoms classification with discretised input," <i>Web Proceedings of ICT Innovations 2010</i>, ISSN 1857-7288, pp.21-30, 2010. [67] A. Naumoski, and K. Mitreski, "Diatom classification with novel bell based classification algorithm," In <i>ICT Innovations 2010</i>, CCIS 83, Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2011, M. Gusev and P. Mitrevski (Eds.) , pp. 245-254, doi: 10.1007/978-3-642-19325-5_25, 2011. [68] A. Naumoski, G. Mirceva and K. Mitreski, "Fuzzy models with GIS for water quality diatom-indicator classification," <i>8th International IEEE Conference on Fuzzy Systems and Knowledge Discovery</i>, Shanghai, China, IEEE catalog number: CFP11FSK-CDR, ISBN: 978-1-61284-179-3, pp. 829-833, 2011 [69] A. Naumoski, and K. Mitreski, " Diatoms classification with weighted averaging fuzzy operators for eutrophication prevention" In P. Golinska et al. (Eds.), <i>Information Technologies in Environmental Engineering – Environemtal Science and Engineering</i> 3,	2.7 2.7 2.7 2.7 2.7 2.4 2.7

DOI: 10.1007/978-3-642-19536-5_4, Springer-Verlag Berlin Heidelberg, pp. 49-60, 2011.	
[71] S. Jovanoska , K. Mitreski, N.Koteli, "Modeling Macedonian Forests using Model-Builder " - CONFERENCE on water observation and information system for decision Support (5 ; 2012 ; Ohrid),BALWOIS 2012	2.4
[73] R.Bojkovska and K. Mitreski, " Ambient Air Quality in the Republic of Macedonia from the Perspective of EU Directive" Proceedings of 34-th International Conference ITI-2012 Cavtat, Croatia.	2.7
[76] A. Naumoski, S. Krstić, and K Mitreski, "Novel Inverse Sigmoid Fuzzy Approach for Water Quality Diatom Classification," In ICT Innovations 2011, AISC 150, L. Kocarev (Eds.), Springer-Verlag Berlin Heidelberg, pp. 207-217, 2012.	2.4
[77] A. Naumoski, and K Mitreski, "Diatom indicating property discovery with rule induction algorithm," In ICT Innovations 2012, Advances in Intelligent Systems and Computing, vol. 207, Markovski, Smile; Gusev, Marjan (Eds.), Springer-Verlag Berlin Heidelberg, pp. 225-235, 2013.	2.7
[78] E.Mitreska,D.Davcev,K.Mitreski, "A Mobile Environmental Air Quality Information System as a Support for m-Health", Fifth International Conference on Mobile Computing, Applications and Services – MobiCASE 2013, Paris, France.	2.4
[79] A. Naumoski, and K. Mitreski, "Novel fuzzy operator for classification of diatoms in ecological water quality classes," In ICT Innovations 2013, Vladimir Trajkovic and Anastas Mishev (Eds.), ISSN 1857-7288, pp. 72-81, 2013.	2.7
[82] D.Serafimovski, V. Gicev, K. Mitreski, "Two Access databases organization for Sasa lead-zinc deposit and tailings, Republic of Macedonia" International Multidisciplinary Scientific GeoConference (SGEM 14), I (1). pp. 903-910. ISSN 1314-2704, Bulgarija,2014.	2.4
[83] D.Serafimovski, and K. Mitreski, "Connecting air mobile and desktop applications with social networks", International Multidisciplinary Scientific GeoConference (SGEM 14), I (1). pp. 97-104. ISSN 1314-2704, Bulgarija 2014.	2.7
[86] N. Koteli, K.Mitreski. D. Davcev, M.Ginovska, "Monitoring, Modeling and Visualization System of Traffic Air Pollution – A Case Study for the City of Skopje" UBICOMM 2014 : The Eighth International Conference on Mobile Ubiquitous Computing, Systems, Services and Technologies, IARIA, 2014. ISBN: 978-1-61208-353-7, pp.80-86, Rome,Italy 2014.	2.4
[87] D.Serafimovski, V.Gicev, K. Mitreski, " Mineral and anthroghene access databases organization for Alshar polymetallic deposit and waste dump, Republic of Macedonia" 15 th International Multidisciplinary Scientific Geo-Conference SGEM 2015, 1. pp. 737-744. ISSN 1314-2704, 2015.	2.4

	[90] D.Georgievski, K.Mitreski, A.Naumoski, D.Davcev, "GIS Flood Prediction Models of "Kriva Reka" River " In ICT Innovations 2015, Advances in Intelligent Systems and Computing, vol. 399, Suzana Loshkovska • Saso Koceski (Eds.), Springer-Verlag Berlin Heidelberg, ISSN 2194-5357, pp. 59-68, 2015. [91] V.Poposki, K. Mitreski, D. Davcev, A. Naumoski, " Noise pollution modeling and visualization-The case study for the City of Skopje " International scientific Journal – Science,Business, Society, ISSN:2367-8380 YEAR I, ISSUE 2 /2016, Bulgaria, 2016. [95] D. Serafimovski,V. Gicev, A. Krstev, K. Mitreski," <i>Organization of the Zletovo's Pb-Zn deposit mineral and anthroghene access databases, Republic of Macedonia</i>". In: SGEM 2016, July 2016, Albena, Bulgaria. [97] D.Serafimovski, A. Krstev, K. Mitreski," <i>Analysis of the potential of cross-platform mobile applications as data management tools in medical purposes</i>" In: SGEM 2016, July 2016, Albena, Bulgaria. [99] D.Serafimovski, K.Mitreski, Z.Zdravev," Mobile Health Based System for Managing and Maintaining Health Data in Classroom: Case Study"- TEM Journal. Volume 6, Issue 2, Pages 265-271, ISSN 2217-8309, DOI: 10.18421/TEM62-11, May 2017. [100] B.Stoimenovski, K.Mitreski, A.Naumoski, D.Serafimovski., " Analyzing the level of high tropospherc ozone during the summer 2014 and 2015 in Skopje, R.Macedonia " International scientific conference -High technologies, business, society 2017 , March13-16, 2017, Bulgaria. [101] A.Naumoski, G.Mirceva,K.Mitreski "Influence of Algebraic T-norm on Different Indiscernibility Relationships in Fuzzy-Rough Rule Induction Algorithms " In ICT Innovations 2017, D. Trajanov and V. Bakeva (Eds.): ICT Innovations 2017, CCIS 778, pp. 120–129, 2017.DOI: 10.1007/978-3-319-67597-8_12. [103] D.Davcev, L.Kocarev, M.Mitreski, M.Florea, A.Carbone, V.Stankovski- " Information System for Trust Food Supply Management" – ACEC-17-915, Sixth International Conference on Advances in Computing, Electronics and Communication, 9-10 December,2017-Rome, Italy (In press)	2.4 2.4 2.4 2.4 2.4 2.4 2.4 2.4 2.4
6	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир	23.4
	[74] N. Koteli, M. Ivanova and K. Mitreski, " Indoor Air Quality measurement in server and battery rooms in ICT Companies in Macedonia" , Proceedings of the 9th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2012), Bitola, [75] A. Naumoski, and K. Mitreski, " Pattern tree spatial models for ecological classification" , Proceedings of the 9th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2012), Bitola, Macedonia, pp. 28-32, 2012.	1.6 1.8

[80] M.Toceva, N.Koteli, K.Mitreski "Air quality impact of traffic and point sources in Skopje assessed with dispersion models" CIIT 2013 , pp.136-141, Bitola,Macedonia.2013.	1.6
[81] A. Naumoski, and K. Mitreski, "Trophic diatom classification using Naive Bayes," Proceedings of the 10th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2013), Bitola, Macedonia, 2013.	1.8
[84] M.Ivanova, K.Mitreski, "Simulated PM10 Particles in 3 location in Skopje using HYSPLIT model" In ICT Innovations 2014, Ana Madevska Bogdanova and Dejan Gjorgjevikj (Eds.), 2014.	1.8
[85] E.Kroneva, K.Mitreski , "Spatial Information System for Analysis of the Quality of Drinking Water in Republic of Macedonia" CIIT 2014, Bitola,Macedonia.2014.	1.8
[88] K.Mishev, A. K Josevski, N.Kalemdzhievski, N. Koteli, M. Jovanovik, K.Mitreski, D. Trajanov, "Publishing Skopje Air Quality Data as Linked Data" CIIT 2015, Bitola,Macedonia.2015.	1.6
[89] S.Aksoski, D. Brjakoski, N. Koteli, A. Naumoski, K. Mitreski "Public health facilities spatial distribution in Macedonia" CIIT 2015, Bitola,Macedonia.2015.	1.6
[92] K.Krstevska, S.Stojanoska, K.Timov, A.Naumoski, K.Mitreski "Hotel and ATM spatial distribution in Skopje using ArcGIS" pp.84-87 -CIIT 2016 ISBN-978-608-4699-06-4, Bitola,Macedonia.2016.	1.6
[93] K. Mitreski, M. Toceva, N. Koteli, Lj.Karajanovski." Air quality pollution from traffic and point sources in Skopje assessed with different air pollution models" -132, International Scientific Conference GREDIT-2016, Skopje, R.Macedonia.	1.6
[94] A. Naumoski, G.Mirceva and K. Mitreski, " Multi-target Modelling of Metal Influence on Diatom Bio-diversity – Lake Prespa case study," In 7 th - International Conference ICT Innovations 2016, Ohrid-R.Macedonia.	1.6
[96] B. Stoimenovski , K.Mitreski, A.Naumoski, D.Davcev "Analyzing the level of high tropospheric ozone during the summer 2013 in Skopje, R.Macedonia" V- International Conference- Ecology of urban areas 2016.- Zrenjanin, Serbia.	1.6
[102] K.Mitreski, S.Trajkovic, V.Nikolovski, Lj.Crvenkovski and D.Davcev," Wireless Sensor Network for Data Analysis in Precision Agriculture" – 3 rd International Symposium for Agriculture and Food -ISAF-2017, Ohrid,R.Macedonia.	1.8
[104] A.Angjelkoski, A.Naumoski, K.Mitreski, G.Mirceva" GIS Digitalization of the Infrastructure of Public Buildings: A Case study of the "Boris Trajkovski" Sports Center" ,14 th International Conference on Informatics and Information Technologies- CIIT 2017 , Mavrovo,Macedonia.2017.	1.6
Учество на научен/стручен собир со реферат (19)	19

Академик проф. д-р Љупчо Коцарев,
претседател, с.р.

Проф. д-р Данчо Давчев,
член, с.р.

Академик проф. д-р Леонид Грчев,
член, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНОТО ПОДРАЧЈЕ ИНФОРМАТИКА И НАСТАВНО- НАУЧНОТО ПОДРАЧЈЕ КОМПЈУТЕРСКА ТЕХНИКА И ИНФОРМАТИКА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје/Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 22.9.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните подрачја информатика и компјутерска техника и информатика, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-2242, донесена на 28.9.2017, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Магдалена Георгиева, редовен професор во пензија на Природно-математичкиот факултет, д-р Смиле Марковски, редовен професор во пензија на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство и д-р Жанета Попеска, редовен професор на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните подрачја информатика и компјутерска техника и информатика, во предвидениот рок се пријави д-р Верица Бакева, редовен професор на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

7. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Верица Бакева е родена на 15.12.1969, во Кавадарци. Средно образование завршила во Кавадарци во 1988. Со високо образование се стекнала на Природно-математичкиот факултет, Институт за информатика, во 1992 година. Дипломирала на 9.12.1992 година, со просечен успех 9,5, и се стекнала со звањето дипломиран инженер по математика-информатика.

Во учебната 1992/93 се запишала на магистерски студии на Институтот за информатика при Природно-математичкиот факултет. Студиите ги завршила во 1998 година, со просечен успех 10. На 2.3.1998 година го одбрал магистерскиот труд на тема: „Едноканални системи за масовно опслужување со квазигеометриски влезен поток и дискретно распределено време на опслужување“ и се стекнала со звањето магистер по математичко-информатички науки.

Докторска дисертација пријавила на 18.6.1998 година на Природно-математичкиот факултет. Дисертацијата на тема: „Прилог кон примената на веројатносни модели во системите за масовно опслужување, криптографијата и кодирањето“ ја одбрала на 10.1.2003 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Магдалена Георгиева, проф. д-р Смиле Марковски, проф. д-р Бранко Трпеноски, проф. д-р Маргита Кон-Поповска и проф. д-р Жанета Попеска. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област информатика.

Кандидатката д-р Верица Бакева е примена за стручен соработник на Институтот за информатика при Природно-математичкиот факултет на 1.9.1993. На 3.12.1996 е избрана во звањето помлад асистент, на 6.10.1998 - во звањето асистент на Заводот за теориски основи на информатиката на Институтот за информатика, а на 25.10.2001 е преизбрана во истото тоа звање. На 30.9.2003 е избрана за доцент по информатика, веројатност и примени на Институтот за информатика при Природно-математичкиот факултет, а на 27.3.2008 за вонреден професор по информатика, веројатност и примени на Институтот за информатика при Природно-математичкиот факултет. Од 15.9.2011, со формирањето на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, преминува на овој Факултет, каде што работи и денес.

На 30.1.2013 година е избрана во звањето редовен професор на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во областа теориски основи на информатика.

Во моментот е редовен професор. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр.1043 од 30.11.2012 година.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 1043 од 30.11.2012, рецензиите од претходните избори, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

8. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство, кандидатката д-р Верица Бакева изведувала или изведува настава по предметите: Веројатност и статистика, Теорија на информации, Теорија на информации со дигитални комуникации, Основи на теорија на информации, Случајни процеси, Калкулус 1, Калкулус 2, Математика 2 на прв циклус студии, на предметите: Случајни процеси, Теорија на кодирање, Теорија на информации 2 и Веројатност и статистика на втор циклус студии, како и на предметите: Теорија на случајни процеси и Напредни аспекти на теорија на кодирање на трет циклус студии.

Кандидатката учествувал како член во комисија за оцена и одбрана на 2 дипломски, 1 магистерски труд и на 7 докторски дисертации.

Кандидатката е автор на рецензиран учебник под наслов „Веројатност“. Исто така, има изготвено или учествувано во тимот за подготовка на пакет материјали за предметите: Теорија на информации со дигитални комуникации, Случајни процеси, Калкулус 1, Калкулус 2. Редовно одржувала консултации со студентите на сите три циклуси студии.

Научноистражувачка дејност

Во периодот по изборот за редовен професор, д-р Верица Бакева има објавено вкупно 19 научни труда од областите информатика и компјутерска техника и информатика, од кои 1 научен труд во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 8 труда во меѓународни научни списанија, 1 труд со оригинални научни резултати во референтно научно списание и 9 труда во зборници од научни собири.

Во периодот по изборот за редовен професор, кандидатката д-р Верица Бакева ги има објавено следните научни труда, поделени по категории.

Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно списание со меѓународен уредувачки одбор со импакт фактор

1. A.Popovska-Mitrovikj, S.Markovski, V.Bakeva: **4-Sets-Cut-Decoding algorithms for random codes based on quasigroups**, International Journal of Electronics and Communications (AEÜ) 69, Elsevier (2015), p.1417–1428 (IF 0.601)

Во овој труд се дефинирани нови алгоритми за кодирање/декодирање кај случајните кодови базирани на квазигрупи со цел подобрување на брзината на декодирање кај овие кодови. Новите алгоритми даваат и подобри резултати на веројатностите на бит-грешка и пакет-грешка.

Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно списание со меѓународен уредувачки одбор

1. Marina Vasileva, Verica Bakeva, Tatjana Vasileva-Stojanovska, Toni Malinovski, Vladimir Trajkovik: **Grandma's Games Project: Bridging Tradition and Technology Mediated Education**, TEM JOURNAL - Technology, Education, Management, Informatics, Vol. 3, No. 1 (2014), pp. 13-21.

Во овој труд е разгледуван проектот „Бабини игри“. Целта на овој проект е збогатување на образовниот процес на учениците од основно образование со воведување на традиционалните детски игри на нашите предци во средина за учење, нивно оживување и прилагодување за современите ученици со помош на информатичка и комуникациска технологија. Проектот „Бабини игри“ вклучува

дванаесет традиционални игри во наставните активности во основни училишта од рурални и од нерурални средини во Република Македонија. На множеството податоци земени од примерокот добиен врз основа на анкети, направени се дескриптивни статистики за да се илустрираат придобивките од апликацијата „Бабини игри“ во образовниот процес.

2. Bakeva V., Dimitrova V., Kostadinovski M.: **Pseudo random sequence generators based on the parastrophic quasigroup transformation**, A.Madevska-Bogdanova, D.Gjorgjevikj (Eds.): *Advances in Intelligent Systems and Computing* Vol. 311, ICT Innovations 2014, Springer, pp. 125-134.
http://link.springer.com/chapter/10.1007%2F978-3-319-09879-1_13#page-1

Во трудов се предлага нов дизајн на генератор на псевдослучајни броеви со користење на парастрофна квазигрупна операција. Проучувани се својствата на генерираните низи и нивната периодичност во зависност од квазигрупата која е користена при дизајнирање на генераторот.

3. M.Zikov, V.Bakeva: **Variations in Precipitation in Republic of Macedonia**, *Acta geographica Bosniae and Herzegovinae* 2014, Vol. 2, p.33-39.
<http://geoubih.ba/Acta/Actahtmlno2/index.html>

Во овој труд се анализирани варијациите на врнежите во Република Македонија. Користени се повеќе мерни места и количината на врнежите во периодот 1925-2003. Со користење на статистички и аналитички методи, направен е обид за откривање на карактеристиките на структурата на повеќегодишните варијации на врнежите, како распределбата на врнежите по години, линеарниот тренд, екстремните појави, постоењето на циклуси и сл.

4. V. Bakeva, A. Popovska-Mitrovikj, V. Dimitrova, **Resistance to Statistical Attacks of Parastrophic Quasigroup Transformation**, *International Journal of Advanced Computer Science and Applications (IJACSA)*, 6(9), (September 2015)
<http://dx.doi.org/10.14569/IJACSA.2015.060935>

Отпорноста на статистичките напади на криптирани пораки е многу важно својство за дизајнирање на криптографски примитиви. Во овој труд, се покажува дека парастрофната

PE-трансформација го има ова својство. Се покажува дека ако *PE*-трансформацијата се користи за дизајнирање на функција за криптирање, тогаш после n примени на оваа трансформација над произволна порака, распределбата на m -торките ($m = 1, 2, \dots, n$) од пораката е рамномерна. Оваа рамномерност повлекува отпорност на статистички напади на криптираните пораки.

5. D. Mechkaroska, A. Popovska-Mitrovikj and V. Bakeva: **Cryptcodes Based on Quasigroups in Gaussian channel**, Quasigroups and Related Systems 24 (2016) No.2, pp. 249-268.

<http://www.quasigroups.eu/>

Во овој труд се проучуваат перформансите на случајните кодови базирани на квазигрупи (стандарден алгоритам и алгоритам-со-пресеци) при пренос на пораките низ Гаусов канал. Анализирано е влијанието на параметрите од кои зависат овие кодови врз перформансите на кодовите и утврдено е дека сите параметри независно влијаат врз овие перформанси.

6. A. Popovska-Mitrovikj, V. Bakeva, D. Mechkaroska: **New Decoding Algorithm for Cryptcodes Based on Quasigroups for Transmission Through a Low Noise Channel**, In: Trajanov, D., Bakeva, V. (eds.): Communications in Computer and Information Science Series (CCIS) Vol.778, ICT-Innovations 2017, Springer, pp. 196--204.

Во трудов е предложен нов алгоритам за декодирање со кој се забрзува процесот на декодирање кај случајните кодови базирани на квазигрупи. Имено, се прави обид за декодирање со помал број на претпоставени грешки во еден блок, а со тоа и помала листа на кандидати за декодирање.

7. S. Markovski, V. Bakeva, V. Dimitrova, A. Popovska-Mitrovikj: **Representation of Algebraic Structures by Boolean Functions and Its Applications**, In: Trajanov, D., Bakeva, V. (eds.): Communications in Computer and Information Science Series (CCIS) Vol.778, ICT-Innovations 2017, Springer, pp. 229--239.

Во овој труд, со користење на парцијална векторско-вредносна Булова функција и алгебарска нормална форма на Булови функции, се прави карактеризација на различни својства на конечни алгебри. Специјално е разгледан случајот на групоиди и

класифицирани се групоидите од ред 3 според степенот на нивните Булови функции. Исто така, направена е класификација на линеарните групоиди со користење на графичко претставување. На крај, разгледана е примената на Буловите функции за решавање на системи равенки.

8. Sashe Gjorgjievski, Verica Bakeva and Vesna Dimitrievska Ristovska: **Relation between statistical tests for pseudo-random number generators and diaphony as a measure of uniform distribution of sequences**, Gj.Stojanov, A.Kulakov (Eds.): Advances in Intelligent Systems and Computing ICT Innovations 2016, Springer (во печат).

Во овој труд, разгледана е врската помеѓу статистичките тестови за генератори на псевдослучајни броеви и дијафонијата како мерка за рамномерност на низи.

Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно списание

1. V.Bakeva: **Teaching Probability and Statistics in Primary and High School Education in Republic of Macedonia**, Stochastics Education Problems, Vol. 1, May 2015, pp. 53-57.

Во овој труд, направен е преглед на образованието по веројатност и статистика во основните и средните училишта во Република Македонија.

Трудови со оригинални научни/сџручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/сџручен собир

1. A.Popovska-Mitrovikj, S.Markovski, V.Bakeva: **Some New Results for Random Codes Based on Quasigroups**, Proceedings of the 10th Conference on Informatics and Information Technology with International Participants, Bitola (2013), pp. 178-181.

Во трудот, предложен е нов алгоритам (алгоритам-за-декодирање-со-пресеци) за кодирање/декодирање кај случајните кодови базирани на квазигрупи, со што се забрзува процесот на декодирање и се добиваат помали веројатности за бит-грешка и пакет-грешка.

2. A.Popovska-Mitrovikj, D.Mechkaroska, V.Bakeva: **Applying error-correcting codes based on quasigroups for image coding**, Proceedings of the 11th International Conference on Informatics and Information Technologies (CiiT 2014), Bitola (2014), pp. 291-295.

Во овој труд се проучувани перформансите на случајните кодови (стандардниот алгоритам и алгоритмот-за-декодирање-со-пресеци) базирани на квазигрупи при пренос на слики. Добиените резултати се споредени со резултатите добиени со кодовите на Рид-Соломон (Reed-Solomon).

3. D.Mechkaroska, A.Popovska-Mitrovikj, V.Bakeva: **A Filter for Images Decoded using Cryptocodes Based on Quasigroups**, Proceedings of the 14th International Conference on Informatics and Information, Mavrovo, april 2017 (во печат).

Во трудов е предложен филтер за прочистување на сликите (кои се претходно декодирани со алгоритмот-за-декодирање-со-пресеци или алгоритмот-за-декодирање-со-4-пресеци). Филтерот дава значително прочистување на сликите.

Трудови со оригинални научни/сѝручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/сѝручен собир со меѓународен уредувачки одбор

1. M.Zikov, V.Bakeva: **Classification of Measurement Stations Based on Closeness of Air Temperature in Republic of Macedonia**, Conference Proceedings: Energy and Clean Technologies, 13th International Multidisciplinary Scientific Geoconference SGEM 2013, pp.565-572.

Во овој труд, се направени различни класификации на мерните места во Република Македонија со користење на кластер анализа. Во класификацијата се користени различни температурни карактеристики, како дескриптори. Испитувани се температурните карактеристики во период од 30 години (1961-1990).

2. S.Smiljkov, V.Bakeva, M.Zikov: **Statistical Analyses of Water Level of Ohrid Lake**, Conference Proceedings: Water Resources. Forest, Marine and Ocean Ecosystems, 13th International Multidisciplinary Scientific Geoconference SGEM 2013, pp.301-308.

Во трудов, разгледувани се осцилациите на нивото на водата во Охридското Езеро. Анализирано е просечното (минимално и максимално) ниво на водата од 1924 до 2005 година.

3. I.Kulev, E.Vlahu-Gjorgievska, S.Kocevski, V.Bakeva: **Analysis of the recommendation algorithm in COHESY**, ICT Innovations 2013 (Editors Vladimir Trajkovikj, Anastas Mishev), Web proceedings, pp. 82-94.

Во овој труд е предложен нов алгоритам кој генерира препораки и предлози за превентивна интервенција. Главната цел на овој алгоритам е да се најде зависноста на здравствената состојба на корисниците и физичките активности што тој ги врши. Препорачаниот алгоритам, презентиран во овој труд, е дел на моделот за соработка на здравствениот систем наречен COHESY.

4. Zikov, M., Bakeva, V., Smiljkov, S., Slavevska, V., Stojanova, I. (2013): **Changes in Rain-Sum in Prilep and Environment in the Period from 1924 to 2010 and their Impact to the Grasshoppers Saltatoria (Insecta: Ortopthera) that have a Special Influence on the Agriculture**, online Proceedings of UNESCO sponsored 8th Conference on Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems, September, Dubrovnik, Croatia, pp. 0656:1-0656:8.

Во овој труд се анализира флукуацијата на врнежите во регионот на Прилеп во периодот 1925-2011. Исто така, проучено е влијанието на врнежите врз размножувањето на скакулците во оваа област.

5. A.Popovska-Mitrovikj, S.Markovski, V.Bakeva: **Error-Correcting Codes with Cryptographic Algorithms**, Proceedings of Papers of 21st Telecommunications forum (TELFOR 2013), Belgrade, Serbia, pp. 327-330.

Во трудот е предложена модификација на алгоритмот-за-декодирање-со-пресеци со цел забрзување на процесот на декодирање.

6. A. Popovska-Mitrovikj, V. Ilievski and V. Bakeva: **Performances of Random Codes Based on Quasigroups for transmission of audio files**, Proceedings of Papers 23rd Telecommunications Forum (TELFOR 2015), Belgrade, Serbia, pp. 305-308.

Во овој труд се проучувани перформансите на случајните кодови базирани на квазигрупи (алгоритмот-за-декодирање-со-пресеци и алгоритмот-за-декодирање-со-4-пресеци) за пренос на аудиофајлови низ бинарен симетричен канал.

Д-р Верица Бакева била раководител на 2 национални, а учествувала и како член во 1 билатерален и 3 национални научни проекти.

Кандидатката бил ментор на 2 магистерски и 1 докторски труд и коментор на еден докторски труд.

Исто така, коавторка е на монографија објавена во странство:

A. Popovska-Mitrovikj, V. Bakeva: **Some applications of quasigroups in coding theory and cryptography**, Scholars' press, 2016

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Верица Бакева активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство и учествувала во промотивните активности на Факултетот.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи при Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, и тоа во: пописна комисија, наставна комисија и тендерска комисија. Била член на 8 рецензентски комисии за избор на лица во наставно-научно звање.

Во периодот од формирањето на Факултетот за информатички науки до 14.9.2015, д-р Верица Бакева била продекан за финансии на Факултетот, а од 15.9.2015 до денес е раководител на Институтот за теориски основи и пресметковно инженерство при Факултетот.

Д-р Верица Бакева била копретседател на 9. Меѓународна конференција ICT Innovations 2017, што се одржа од 18 до 23.09.2017 во Скопје. Била член на програмскиот одбор на конференциите ICT Innovations 2013, 2014, 2015, 2016 и 2017, како и на програмскиот одбор на конференциите CiiT 2013, 2014, 2015, 2016 и 2017. Рецензент е во списанието Quasigroups and Related Systems.

Во изборниот период, д-р Верица Бакева учествувала во изготвување и пријавување на 5 научни национални (2 како раководител и 3 како член) и 1 меѓународен проект (како член).

Оценка од самовалуација

Кандидатката д-р Верица Бакева, во периодот од јануари 2013 до октомври 2017, во сите извештаи за самовалуација на Факултетот, од анонимно спроведените анкети на студентите на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, има добиено позитивна оценка.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Верица Бакева.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Верица Бакева поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде повторно избрана во звањето редовен професор во сите наставно-научни области од наставно-научните подрачја информатика и компјутерска техника и информатика.

Според гореизнесеното, Комисијата има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје, **д-р Верица Бакева да биде повторно избрана во звањето редовен професор во сите наставно-научни области од наставно-научните подрачја информатика и компјутерска техника и информатика.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

- 6. Проф. д-р Магдалена Георгиева, претседател с.р.**
- 7. Проф. д-р Смиле Марковски, член с.р.**
- 8. Проф. д-р Жанета Попеска, член с.р.**

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Верица Димитар Бакева

Институција:

Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство, УКИМ, Скопје

Научна област:

сите наставно-научни области од наставно-научното подрачје информатика и наставно-научното подрачје компјутерска техника и информатика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa (наставно-образовна):	Поени
1	Одржување настава – прв циклус (Прилог 1)	47,8
	Одржување настава – втор циклус (Прилог 1)	10,125
	Одржување настава – трет циклус (Прилог 1)	7,4
	Консултации со студенти – прв циклус (Прилог 1)	5,46
	Консултации со студенти – втор циклус (Прилог 1)	0,108
	Консултации со студенти – втор циклус (Прилог 1)	0,004
	Ментор на дипломска работа (1 * 0,2)	0,2
	Член на комисија за оценка и одбрана на докторат (Прилог 1)	3,5
	Член на комисија за оценка и одбрана на магистерска работа (Прилог 1)	0,3
	Член на комисија за оценка и одбрана на дипломска работа (2*0,1)	0,2
	Изработка на пакет материјали по одреден предмет (Прилог 1)	4
	Вкупно	79,097

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
1	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно списание со меѓународен уредувачки одбор (Прилог 2)	42,001
2	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание (Прилог 2)	4
3	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор (Прилог 2)	13,5
4	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир (Прилог 2)	4,8
5	Секциско предавање на научен стручен собир со меѓународно учество (Прилог 2)	20
6	Секциско предавање на научен стручен собир (Прилог 2)	3
7	Апстракт објавен во зборник на конференција (Прилог 2)	4
8	Ментор на докторски дисертации (Прилог 2)	3
9	Коментор на докторски дисертации (Прилог 2)	1,5
10	Ментор на магистерски работи (Прилог 2)	2
11	Раководител на национален научен проект (Прилог 2)	12
12	Учесник на национален научен проект (Прилог 2)	9
13	Учесник на меѓународен научен проект (Прилог 2)	5
14	Монографија објавена во странство (Прилог 2)	10,8
	Вкупно	134,601

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност (стручно-апликативна):	Поени
	Учество во промотивни активности на факултетот (Отворен ден на Факултетот 5*0,5)	2,5
	Копретседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир - ICT Innovations 2017	2
	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир (ICT Innovations-2013, 2014, 2015, 2016, 2017)	5
	Рецензент на меѓународно научно/стручно списание (Quasigroups and Related Systems)	1
	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир (CiiT-2013, 2014, 2015, 2016, 2017)	2,5
	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект (Прилог 3)	3,5
	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект (Прилог 3)	1
	Раководител на Институтот за теориски основи на информатика и програмско инженерство	3
	Член на факултетска комисија (Прилог 3)	1,5
	Член на комисија за избор во звање (Прилог 3)	1,6
	Вкупно	23,6

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	79,097
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	134,601
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	23,6
Вкупно	237,298

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Магдалена Георгиева, претседател с.р.

Проф. д-р Смиле Марковски, член, с.р.

Проф. д-р Жанета Попеска, член, с.р.

Прилој 1**Наставно-образовна дејност**

Ангажираност во наставниот процес по семестри и предмети на редовен професор д-р
Верица Бакева во периодот од јануари 2013 до септември 2017

Одржување на настава - прв циклус							
	Предмет	Часови предавања/неделно	Часови вежби/неделно	Подготовка на нов предмет	Студенти	поени	
						Одржување настава	Консултации со студенти
летен 12/13	Калкулус 2	3		не	163	1,8	0,326
	Математика 2	3		не	103	1,8	0,206
	Теорија на информации	2		не	47	1,2	0,094
	Основи на теорија на информации	2		не	12	1,2	0,024
зимски 13/14	Калкулус 1	3		не	140	1,8	0,28
	Веројатност и статистика	6		не	256	3,6	0,512
летен 13/14	Калкулус 2	3		не	151	1,8	0,302
	Теорија на информации со дигитални комуникации	2		не	99	1,2	0,198
	Основи на теорија на информации	2		не	42	1,2	0,084
зимски 14/1	Веројатност и статистика	6		не	298	3,6	0,596

	Калкулус 1	3		не	144	1,8	0,288
	Калкулус 1-англиски	3		не	52	1,8	0,104
летен 14/15	Калкулус 2-англиски	3		не	54	1,8	0,108
	Теорија на информации со дигитални комуникации	2		не	104	1,2	0,208
	Случајни процеси	2		да	7	2,2	0,014
зимски 15/16	Калкулус 1	3		не	118	1,8	0,236
	Веројатност и статистика	3	2	не	95	2,7	0,19
летен 15/16	Калкулус 2	3		не	132	1,8	0,264
	Теорија на информации со дигитални комуникации	2		не	104	1,2	0,208
	Случајни процеси	3		не	7	1,8	0,014
зимски 16/17	Калкулус 1	3		не	117	1,8	0,234
	Веројатност и статистика	3	2	не	94	2,7	0,188
летен 16/17	Калкулус 2	6		не	274	3,6	0,548
	Теорија на информации со дигитални комуникации	2		не	113	1,2	0,226
	Случајни процеси	2		не	4	1,2	0,008
					Вкупно	47,8	5,46

Одржување на настава - втор циклус

Одржување на настава - втор циклус						
	предмет	Час ови	Час ови	Под гот	Сту ден	поени

						Одржување настава	Консултации со студенти
зимски 13/14	Веројатност и статистика	2,5			28	1,875	0,056
летен 13/14	Случајни процеси	2			1	1,5	0,002
	Теорија на информации 2	2			1	1,5	0,002
	Веројатност и статистика	2,5			1	1,875	0,002
зимски 14/15	Теорија на кодирање	2			2	1,5	0,004
	Веројатност и статистика	2,5			21	1,875	0,042
Вкупно						10,125	0,108

Одржување на настава - трет циклус							
	предмет	Часови предавања/неделно	Часови вежби/неделно	Подготовка на нов предмет	Студенти	поени	
						Одржување настава	Консултации со студенти
зимски 13/14	Теорија на случајни процеси	3		да	1	3,7	0,002

зимски 15/16	Напредни аспекти од теорија на кодирање	3	да	1	3,7	0,002
					Вкупно	7,4
						0,004

Ред. број	Член во комисија за оценка и одбрана на докторат	Поени
1	Југослав Ачковски: Примена на сервисно ориентирана архитектура за развој на прототип на информациски систем за разузнавање, декември 2012.	0,5
2	Весна Димитријевска-Ристовска: Квази-Монте Карло интегрирање во тежински Хилбертови простори и врска со дијафонијата – математички модели и софтверска реализација, јули 2013.	0,5
3	Александра Поповска-Митровиќ: Прилог кон примена на квазигрупите во теоријата на кодирање и криптографијата, 3.10.2014.	0,5
4	Катерина Митковска-Трендова: Примена на Маркови процеси на одлучување како поддршка при донесување на одлуки под несигурност во процесот на реструктурирање на претпријатија, ноември 2014 (Машински факултет).	0,5
5	Татјана Василева-Стојановска: Неуро-фази моделирање на адаптивен видеоконференциски систем за далечинско учење, 4.6.2015.	0,5
6	Наташа Илијевска: Прилог кон теоријата и примената на кодовите за корекција на грешки и концептот на криптирање, 27.6.2015.	0,5
7	Димитар Богатинов: Развој, имплементација и евалуација на напредни образовни технологии во воено образование и обука, 11.3.2016.	0,5
	Вкупно	3,5

Ред. број	Член во комисија за оценка и одбрана на магистерска работа	Поени
1	Игор Кулев: Алгоритми за препораки базирани на колаборативно филтрирање, март 2013.	0,3
	Вкупно	0,3

Ред. број	Изработка на пакет материјали за одреден предмет	Поени
1	Теорија на информации со дигитални комуникации	1
2	Случајни процеси	1
3	Калкулус 1	1
4	Калкулус 2	1
	Вкупно	4

Прилог 2

Научно-истражувачка дејност

Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно списание со меѓународен уредувачки одбор

1	A.Popovska-Mitrovikj, S.Markovski, V.Bakeva: 4-Sets-Cut-Decoding algorithms for random codes based on quasigroups , International Journal of Electronics and Communications (AEÜ) 69, Elsvier (2015), p.1417–1428 (IF 0.601)	5,401
2	Marina Vasileva, Verica Bakeva, Tatjana Vasileva-Stojanovska, Toni Malinovski, Vladimir Trajkovik: Grandma's Games Project: Bridging Tradition and Technology Mediated Education , TEM JOURNAL - Technology, Education, Management, Informatics, Vol. 3, No. 1 (2014), pp. 13-21	3,6
3	Bakeva V., Dimitrova V., Kostadinovski M.: Pseudo random sequence generators based on the parastrophic quasigroup transformation , A.Madevska-Bogdanova, D.Gjorgjevikj (Eds.): Advances in Intelligent Systems and Computing Vol. 311, ICT Innovations 2014, Springer, pp. 125-134 http://link.springer.com/chapter/10.1007%2F978-3-319-09879-13#page-1	4,8
4	M.Zikov, V.Bakeva: Variations in Precipitation in Republic of Macedonia , Acta geographica Bosniae and Herzegovinae 2014, Vol. 2, p.33-39. http://geoubih.ba/Acta/Actahtmlno2/index.html	5,4
5	V. Bakeva, A. Popovska-Mitrovikj, V. Dimitrova, Resistance to Statistical Attacks of Parastrophic Quasigroup Transformation , <i>International Journal of Advanced Computer Science and Applications</i> (IJACSA), 6(9), (September 2015) http://dx.doi.org/10.14569/IJACSA.2015.060935	4,8
6	D. Mechkaroska, A. Popovska-Mitrovikj and V. Bakeva: Cryptcodes Based on Quasigroups in Gaussian channel , Quasigroups and Related Systems 24 (2016) No.2, pp. 249-268	4,8
7	A. Popovska-Mitrovikj, V. Bakeva, D. Mechkaroska: New Decoding Algorithm for Cryptcodes Based on Quasigroups for Transmission Through a Low Noise Channel , In:Trajanov, D., Bakeva, V. (eds.): Communications in Computer and Information Science Series (CCIS) Vol.778, ICT-Innovations 2017, Springer, pp. 196--204	4,8
8	S. Markovski, V. Bakeva, V. Dimitrova, A. Popovska-Mitrovikj: Representation of Algebraic Structures by Boolean Functions and Its Applications , In:Trajanov, D., Bakeva, V. (eds.): Communications in Computer and Information Science Series (CCIS) Vol.778, ICT-Innovations 2017, Springer, pp. 229--239	3,6

9	Sashe Gjorgjievski, Verica Bakeva and Vesna Dimitrievska Ristovska: Relation between statistical tests for pseudo-random number generators and diaphony as a measure of uniform distribution of sequences , Gj.Stojanov, A.Kulakov (Eds.): Advances in Intelligent Systems and Computing ICT Innovations 2016, Springer (во печат)	4,8
	Вкупно	42,001

Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание		
1	V.Bakeva: Teaching Probability and Statistics in Primary and High School Education in Republic of Macedonia , Stochastics Education Problems, Vol. 1, May 2015, pp. 53-57 http://probablystatistics.net/wp-content/uploads/2015/04/stohedu1_VB.pdf	4
	Вкупно	4

Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор		
1	M.Zikov, V.Bakeva: Classification of Measurement Stations Based on Closeness of Air Temperature in Republic of Macedonia , Conference Proceedings: Energy and Clean Technologies, 13 th International Multidisciplinary Scientific Geoconference SGEM 2013, pp.565-572	2,7
2	S.Smiljkov, V.Bakeva, M.Zikov: Statistical Analyses of Water Level of Ohrid Lake , Conference Proceedings: Water Resources. Forest, Marine and Ocean Ecosystems, 13 th International Multidisciplinary Scientific Geoconference SGEM 2013, pp.301-308	2,4
3	I.Kulev, E.Vlahu-Gjorgievska, S.Kocevski, V.Bakeva: Analysis of the recommendation algorithm in COHESY , ICT Innovations 2013 (Editors Vladimir Trajkovikj, Anastas Mishev), Web proceedings, pp. 82-94	1,8

4	Zikov, M., Bakeva, V., Smiljkov, S., Slavevska, V., Stojanova, I. (2013): Changes in Rain-Sum in Prilep and Environment in the Period from 1924 to 2010 and their Impact to the Grasshoppers Saltatoria (Insecta: Ortoptera) that have a Special Influence on the Agriculture , online Proceedings of UNESCO sponsored 8 th Conference on Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems, September, Dubrovnik, Croatia, pp. 0656:1-0656:8	1,8
5	A.Popovska-Mitrovikj, S.Markovski, V.Bakeva: Error-Correcting Codes with Cryptographic Algorithms , Proceedings of Papers of 21 st Telecommunications forum (TELFOR 2013), Belgrade, Serbia, pp. 327-330	2,4
6	A. Popovska-Mitrovikj, V. Ilievski and V. Bakeva: Performances of Random Codes Based on Quasigroups for transmission of audio files , Proceedings of Papers 23rd Telecommunications Forum (TELFOR 2015), Belgrade, Serbia, pp. 305-308	2,4
	Вкупно	13,5

<i>Трудови со оригинални научни/сѝручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/сѝручен собир</i>		
1	A.Popovska-Mitrovikj, S.Markovski, V.Bakeva: Some New Results for Random Codes Based on Quasigroups , Proceedings of the 10 th Conference on Informatics and Information Technology with International Participants, Bitola (2013), pp. 178-181	1,6
2	A.Popovska-Mitrovikj, D.Mechkaroska, V.Bakeva: Applying error-correcting codes based on quasigroups for image coding , Proceedings of the 11th International Conference on Informatics and Information Technologies (CiiT 2014), Faculty of Computer Science and Engineering, Ss.Cyril and Methodius University in Skopje, held at Molika, Bitola, Macedonia, 11-13 th April 2014, pp. 291-295	1,6
3	D.Mechkaroska, A.Popovska-Mitrovikj, V.Bakeva: A Filter for Images Decoded using Cryptocodes Based on Quasigroups , Proceedings of the 14th International Conference on Informatics and Information, Mavrovo, april 2017 (во печат)	1,6
	Вкупно	4,8

<i>Секциски предавања на научен сѝручен собир со меѓународно учесѝво</i>

1	New Developments for Random Codes Based on Quasigroups , National Workshop on Coding Theory, Veliko Tarnovo, Bulgaria, December, 2012 (A. Popovska-Mitrovikj, S. Markovski, V. Bakeva)	2
2	Some Properties of PRNG based on the Parastrophic Quasigroup Transformation , LOOPS 2015, Ohrid 01-03 July 2016 (V. Bakeva, V. Dimitrova and M. Kostadinovski)	2
3	Performance of Random Codes Based on Quasigroups in Gaussian channel , LOOPS 2015, Ohrid 01-03 July 2016 (D. Mechkaroska, A. Popovska-Mitrovikj and V. Bakeva)	2
4	New Decoding Algorithms for Random Codes Based on Quasigroups , LOOPS 2015, Ohrid 01-03 July 2016 (A. Popovska-Mitrovikj, S. Markovski and V. Bakeva)	2
5	Transmission of Audio Files using Random Codes Based on Quasigroups , LOOPS 2015, Ohrid 01-03 July 2016 (V. Ilievski, A. Popovska-Mitrovikj and V. Bakeva)	2
6	Relation between statistical tests for pseudo-random number generators and diaphony as a measure of uniform distribution of sequences , ICT Innovations 2016 (Sashe Gjorgjievski, Verica Bakeva and Vesna Dimitrievska Ristovska)	2
7	Some new modifications of cryptcodes based on quasigroups , National Seminar on Coding Theory "Professor Stefan Dodunekov" 2016, Triavna, Bulgaria (Aleksandra Popovska-Mitrovikj, Verica Bakeva, Smile Markovski)	2
8	An application of quasigroup transformations in design of pseudo random number generators , National Seminar on Coding Theory "Professor Stefan Dodunekov" 2016, Triavna, Bulgaria (Vesna Dimitrova, Verica Bakeva)	2
9	New Decoding Algorithm for Cryptcodes Based on Quasigroups for Transmission Through a Low Noise Channel , ICT-Innovations 2017, Skopje, 2017 (A. Popovska-Mitrovikj, V. Bakeva, D. Mechkaroska)	2
10	Representation of Algebraic Structures by Boolean Functions and Its Applications , ICT-Innovations 2017, Skopje, 2017 (S. Markovski, V. Bakeva, V. Dimitrova, A. Popovska-Mitrovikj)	2
	Вкупно	20

Секциски предавања на научен стручен собир		
1	Some New Results for Random Codes Based on Quasigroups , 10 th Conference on Informatics and Information Technology with International Participants, Bitola, 2013 (A.Popovska-Mitrovikj, S.Markovski, V.Bakeva)	1
2	Applying error-correcting codes based on quasigroups for image coding , 11th International Conference on Informatics and Information Technologies (CiiT 2014), Bitola, 2014 (A.Popovska-Mitrovikj, D.Mechkaroska, V.Bakeva)	1
3	A Filter for Images Decoded using Cryptocodes Based on Quasigroups , 14th International Conference on Informatics and Information, Mavrovo, 2017 (D.Mechkaroska, A.Popovska-Mitrovikj, V.Bakeva)	1
	Вкупно	3

Апстрактни објавени во зборник на конференција		
1	Some Properties of PRNG based on the Parastrophic Quasigroup Transformation , LOOPS 2015, Ohrid 01-03 July 2016 (V. Bakeva, V. Dimitrova and M. Kostadinovski)	1
2	Performance of Random Codes Based on Quasigroups in Gaussian channel , LOOPS 2015, Ohrid 01-03 July 2016 (D. Mechkaroska, A. Popovska-Mitrovikj and V. Bakeva)	1
3	New Decoding Algorithms for Random Codes Based on Quasigroups , LOOPS 2015, Ohrid 01-03 July 2016 (A. Popovska-Mitrovikj, S. Markovski and V. Bakeva)	1
4	Transmission of Audio Files using Random Codes Based on Quasigroups , LOOPS 2015, Ohrid 01-03 July 2016 (V. Ilievski, A. Popovska-Mitrovikj and V. Bakeva)	1
	Вкупно	4

Ментор на докторски дисертации		
1	Александра Поповска-Митровиќ: Прилог кон примена на квазигрупите во теоријата на кодирање и криптографијата , 3.10.2014.	3

	Вкупно	3

<i>Коментатор на докторски дисертации</i>		
1	Наташа Илиевска: Прилог кон теоријата и примената на кодовите за корекција на грешки и концептот на криптикодирање , 27.6.2015.	1,5
	Вкупно	1,5

<i>Ментор на магистерски работи</i>		
1	Даниела Мечкароска: Перформанси на случајни кодови базирани на квазигрупи при пренос низ Гаусов канал , 12.1.2015.	1
2	Саше Ѓорѓиевски: Корелација помеѓу методи за тестирање на генератори на случајни броеви , 4.11.2016.	1
	Вкупно	2

<i>Раководител на национални научни проекти</i>		
1	Квазигрупи и нивна примена во криптографија и теорија на кодирање, 2012-2013, ФИНКИ – раководител	6
2	Точен и безбеден пренос на податоци со примена на алгебарски структури, 2014-2015, ФИНКИ – раководител	6
	Вкупно	12

<i>Учесник на национални научни проекти</i>		
1	Криптографија, безбедност на информации и теорија на кодирање со примена на алгебарски структури, 2013-2014	3

2	Примена на квазигрупи во дизајн на криптографски примитиви и кодови кои откриваат и поправаат грешки, 2015-2016, ФИНКИ	3
3	Безбедносни аспекти на податочната комуникација, 2016-2017, ФИНКИ	3
	Вкупно	9

<i>Учесник на меѓународен научен проект</i>		
1	Примена на квазигрупите во криптографијата и податочната комуникација, 1.1.2016-31.12.2017, билатеран научен проект со Република Кина	5
	Вкупно	5

<i>Монографија објавена во сѐрансѐво</i>		
1	A. Popovska-Mitrovikj, V. Bakeva: Some applications of quasigroups in coding theory and cryptography, Scholars' press, 2016	10,8
	Вкупно	10,8

Прилог 3**Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес**

<i>Изјошвувaње и пријавувaње на научни/образовни национални проекти</i>			
1	Квазигрупи и нивна примена во криптографија и теорија на кодирање, 2012-2013, ФИНКИ – раководител	раководител	1

2	Точен и безбеден пренос на податоци со примена на алгебарски структури, 2014-2015, ФИНКИ – раководител	раководител	1
3	Криптографија, безбедност на информации и теорија на кодирање со примена на алгебарски структури, 2013-2014	член	0,5
4	Примена на квазигрупи во дизајн на криптографски примитиви и кодови кои откриваат и поправаат грешки, 2015-2016, ФИНКИ	член	0,5
5	Безбедносни аспекти на податочната комуникација, 2016-2017, ФИНКИ	член	0,5
		Вкупно	3,5

<i>Изјошвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект</i>			
1	Примена на квазигрупите во криптографијата и податочната комуникација, Билатеран научен проект со Република Кина	член	1
		Вкупно	1

<i>Член на факултетска комисија</i>		
1	тендерска комисија	0,5
2	пописна комисија	0,5
3	наставна комисија	0,5
Вкупно		1,5

<i>Член на комисија за избор во звања</i>

1	д-р Весна Димитрова (избор за вонреден професор)	0,2
2	д-р Дејан Спасов (избор за вонреден професор)	0,2
3	д-р Весна Димитријевска-Ристовска (избор за доцент)	0,2
4	д-р Александра Поповска-Митровиќ (избор за доцент)	0,2
5	д-р Наташа Илиевска (избор за доцент)	0,2
6	д-р Симона Самарџиска (избор за доцент)	0,2
7	д-р Ана Соколова (избор за насловен доцент)	0,2
8	м-р Александра Поповска-Митровиќ (избор за асистент)	0,2
Вкупно		1,6

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Магдалена Георгиева, претседател с.р.

Проф. д-р Смиле Марковски, член, с.р.

Проф. д-р Жанета Попеска, член, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ (ДИСЦИПЛИНА)
БИЗНИС И МЕНАЏМЕНТ
НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО
ИНЖЕНЕРСТВО ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 5.10.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научното подрачје организациони науки и управување (менаџмент), и тоа областите: 50602 Менаџмент-системи и 50603 Бизнис-менаџмент, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 28, донесена на 19.10.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Љубомир Дракулевски, редовен професор на Економскиот факултет, д-р Сашо Јосимовски, редовен професор на Економскиот факултет, и д-р Димитар Трајанов, редовен професор на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области (дисциплини) менаџмент-системи и бизнис-менаџмент, во предвидениот рок се пријави д-р Смилка Јанеска-Саркањац.

9. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Смилка Јанеска-Саркањац е родена во Прилеп, на 12.1.1968 година. Во 1992 година завршила Електро-технички факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на насоката компјутерска техника и автоматика, со што се стекнала со стручниот назив дипломиран електротехнички инженер. Во 2005 година се запишала на постдипломски студии на Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на насоката MBA-менаџмент, и магистрирала во 2009 година со темата „Информационата технологија во стратегијата на претпријатието“. Во септември 2009 година, на Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, прифатена ѝ е темата за изработка на нејзината докторска дисертација под наслов „Стратегиски модели на е-управување“. На 20.6.2011 година ја одбрала нејзината докторска дисертација и се стекнала со научниот степен доктор на економски науки.

На 27.12.2012 година е избран во звањето доцент на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, во областа бизнис и менаџмент. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1042 од 15.11.2012 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 1007 од април 2011, бр. 1013 од август 2011, бр. 1033 од јуни 2012 и бр. 1042 од ноември 2012 како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

10. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство, кандидатката д-р Смилка Јанеска-Саркањац изведува настава на прв циклус студии на сите студиски програми, на предметите: Бизнис и менаџмент, Маркетинг и Е-влада на Факултетот и на втор циклус студии, на студиските програми: Едукација во ИКТ, Пресметување во облак и Управување во информатички технологии.

Кандидатката има добиено акредитација за ментор на студенти од втор циклус студии од Одборот за акредитација и евалуација во високото образование.

Кандидатката бил ментор на 20 дипломски трудови. Учествовала како член во комисија за оцена/или одбрана на 5 дипломски, 6 магистерски трудови и на една докторска дисертација.

Кандидатката е автор на рецензиран учебник под наслов „Модели на е-управување“.

Научноистражувачка дејност

Д-р Смилка Јанеска-Саркањац во тековниот избран период има објавено 2 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 6 труда објавени во зборници на научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор и 1 во зборник на трудови од научен/стручен собир.

Д-р Смилка Јанеска-Саркањац ги има објавено следниве научноистражувачки трудови по претходниот избор:

Трудови во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание) се следните:

Janeska-Sarkanjac Smilka and Cerepnalkovska-Dukovska Snezana, 'Election Candidates Fuzzy Multi-agent Recommender System', [Journal of Intelligent and Fuzzy Systems](http://iospress.metapress.com/content/aj1r030782153422/) (<http://iospress.metapress.com/content/aj1r030782153422/>; Impact Factor: 0.79), IOS Press, ISSN: 1064-1246 (Print), 1875-8967 (Online), Amsterdam, 2013.

Во овој труд се предлага мултиагентски систем за препораки за кандидати на парламентарни избори, со примена на фази-логика. Овој систем е замислен да им служи на гласачите како филтер за мноштвото информации кои ги добиваат преку медиумите, да ги води низ изборот на кандидат најсоодветен на нивните преференции, преку пристап до релевантни информации, поставени на системот во вид на одговори на актуелни прашања од страна на кандидатите и од страна на корисниците на системот.

Todevski Martin, Janeska-Sarkanjac Smilka, Trajanov Dimitar, 'Analysis of Introducing One Stop Shop Administrative Services: a Case Study of the Republic of Macedonia', [Transylvanian Review of Administrative Sciences](http://www.rtsa.ro/en/460,no.-38e-february-2013.html) (<http://www.rtsa.ro/en/460,no.-38e-february-2013.html>; Impact Factor: 0.38), ISSN 1842-2845, Cluj-Napoca, 2013.

Трудот „Анализа на воведувањето на едношалтерски систем: студија на случај во Република Македонија“ се занимава со реформа на административните процедури преку воведување на е-влада. Во овој труд се прави анализа на финансиските аспекти на воведувањето едношалтерски систем во Република Македонија со помош на компјутерски базирани информациски системи, извршена врз 16 државни институции. Тука се анализираат финансиските импликации врз граѓаните, бизнисите, институциите и други субјекти во општеството и се пресметуваат заштедите, со цел да се

димензионираат инвестициите во информациски системи и комплементарните средства потребни за воведување на овие услуги.

Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор се следните:

Snezana Cerepnalkovska Dukovska, Smilka Janeska-Sarkanjac, Ljupcho Antovski, 'Behavioral Attribute Driven System for Smart Targeting', ICT Innovations 2014, Ohrid, 2014.

Современиот интернет-маркетинг се соочува со предизвикот да се испорача вистинската реклама до вистинската публика. Различните рекламни платформи имаат имплементирано различни техники за демографско и бихевиорално таргетирање. Во овој труд се предлага бихевиорален паметен систем за таргетирање базиран на атрибути. Разгледувани се пет главни ентитети – множество атрибути, профили на заедници, интернет корисници, веб сајтови и веб банери-реклами. Припадноста на поединечен интернет-корисник кон еден или повеќе профили на заедници динамички се пресметува со модел на фази-логика, по релативно мал број кликови кои се следат. На веб-сајтовите им се доделува атрибут, и посетите на еден корисник на конкретни сајтови го детерминираат профилот на заедницата кон која се придружува интернет корисникот. Исто така, на секој нов веб банер-реклама се доделуваат еден или повеќе атрибути. На тој начин се определува профилот на заедницата на секој поединечен интернет корисник и му се пласираат реклами кои би биле интересни за него.

Toni Trpkovski, Smilka Janeska-Sarkanjac, 'Concept for a context aware system for analysis of textual performance evaluations', ICT Innovations 2015, Ohrid, 2015.

Целта на овој постер е да се извлечат информации од големи количини неструктуриран текст, преку аплицирање напредна лингвистика. Овој концепт може да се користи кај компаниите, на пример, за да се добијат автоматски оценки за работното однесување на вработените, при евалуација на нивните перформанси.

Jasminka Varnaliev, Smilka Janeska Sarkanjac, 'Online marketing - the case of Macedonia', i-Society 2016, Dublin, 2016.

Онлајн маркетингот се наведува како еден од клучните придвижувачи на европската дигитална економија. Неодамнешните студии покажуваат дека тој не додава само директна вредност на огласувачите, туку и креира значителна индиректна вредност и работни места кои ја зајакнуваат иновативноста и креативноста. Во овој труд се анализира пазарот на онлајн маркетинг во Македонија, се истражуваат причините зошто неговото користење заостанува зад Европа и регионот, и се даваат препораки за развој на оваа област.

Borce Dzurovski, Smilka Janeska-Sarkanjac, 'Behavioral targeted vs non-targeted online campaign in macedonia', ICT Innovations 2017, Skopje, 2017.

Во овој труд повторно се анализира бихевиоралното таргетирање, овој пат во Македонија. Се прави анализа на поголем број интернет-метрики и споредба на две кампањи на македонска компанија од прехранбената индустрија, една кампања во која е применето само географско, а втората во која е применето географски и бихевиорално таргетирање. Резултатите покажуваат дека втората кампања има речиси пет пати поголем успех од првата, што претставува уште еден прилог кон доказите за потребата од прецизно таргетирање кај дигиталниот маркетинг.

Ema Eftimova, Smilka Janeska Sarkanjac, Dimitar Trajanov, 'Comparative analysis of e-commerce framework in Macedonia, Serbia and Germany', ICT Innovations 2017, Skopje, 2017.

Во овој труд се истражуваат бариерите за раст на е-трговијата кај земјите во развој, преку компаративна анализа на условите за водење на бизнис со е-трговија во Македонија, Србија и Германија. Се анализираат практиките за водење е-трговија, легислативата во трите држави, услугите кои се користат од банките, платежните процесори, можностите за хостирање, софтверот кој се користи, маркетинг-активностите и услугите за испорака на купената стока. На крајот, се наведуваат препораки како земјите во развој можат успешно да се приближат кон развиените земји во областа на е-трговија.

Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир се следните:

Smilka Janeska-Sarkanjac, Vesna Dimitrova, Ivan Chorbev, Gorgi Madzarov, Dimitar Trajanov, 'Child Online Protection Campaign – Macedonian Experience', CIIT, Bitola, 2014.

Интернетот, покрај бројните поволности кои ги нуди, и придобивките со кои промени цели области од животот и цели индустрии, носи со себе и бројни ризици. Една од најранливите групи при користењето на интернетот се децата. Меѓународната телекомуникациска унија започна глобална иницијатива за заштита на децата на интернет, каде што се вклучи и Македонија преку проектот Сурфај безбедно. Во овој труд се опишуваат активностите преземени од тимот кој го спроведуваше тој проект, и анализирани се резултатите од анкетата која беше составен дел од проектот.

Vase Pandev, Smilka Janeska Sarkanjac, "Sharing Economy", CIIT 2017, Mavrovo, 2017.

Економија на споделување, по дефиниција, е социо-економски екосистем изграден околу споделување на човечки, физички и интелектуални ресурси, кој во голема мера е поддржан од милениумската генерација и кој одговара на нивниот стил на живот. Во овој труд е прикажан краток преглед на дефиниции, клучни карактеристики, поттикнувачи, критики, е-бизнис модели, пионерски бизниси на глобалниот пазар и неколку примери на бизнис-модели на споделување во Македонија.

Освен објавените трудови, д-р Смилка Јанеска-Саркањац работела и на научноистражувачки проекти, и била раководител на 3 национални научни проекти, а учествувала и како член во 2 научни проекта.

Кандидатката бил ментор на еден магистерски труд: „Бихевиорално таргетирање на интернет“ на Борче Џуровски.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Смилка Јанеска-Саркањац активно е вклучена во поголем број проекти од стручно-апликативната дејност. Во периодот 2013-2017 год. е консултант на проектот „Интероперабилност“, финансиран од Светската банка, а кој го спроведува Министерството за труд и социјална политика на Република Македонија. Во 2017 година, како консултант на Европската банка за обнова и развој, изработува дигитална маркетинг-стратегија за домашна производствена компанија од металопреработувачката индустрија. Потоа, главен проектант е на студиите за развој на рекламната платформа Ad4Smart во 2015 година, на Интегрирана дигитална маркетинг-кампања за приватен универзитет во 2014 година, на Интегрирана дигитална маркетинг-кампања за компанија од ИКТ-секторот во 2015 година и Интегрирана дигитална маркетинг-кампања за компанија од прехранбениот сектор во 2016 и 2017 година, едната за регионална промоција, а втората за национална промоција на компанијата.

Била дел од проектот „Сурфај безбедно“, како коавтор и предавач на работилниците за родители и старатели за безбедно користење на Интернет во поголем број основни и средни училишта во Македонија, во периодот март-мај 2013.

Остварила два студиски престоја во странство, на летните школи: COST IC1205, Fair Division, во Гренобл, Франција во периодот 13-17.7.2015 и COST Action IC1205, Interdisciplinary Analysis of Voting Rules, University of Caen Basse-Normandie, во Кан, Франција, 8-12.7.2014.

Била член на програмски одбор на меѓународен научен собир, ICT Innovations 2017; и член на програмски одбор на следниве научни собири: СИТ 2014, СИТ 2015, СИТ 2016 и СИТ 2017. Исто така, членувала во програмските одбори на стручните собири „Сајт на годината“ од 2013 до 2017 година.

Членувала во факултетските комисии за квалитет, за евалуација и за упис на студенти, како и учествувала во промоција на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство.

Кандидатката е член на Програмскиот совет на Македонската радио-телевизија од 2014 година.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Смила Јанеска-Саркањац, во сите пет години од претходниот избор, добива позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Смила Јанеска-Саркањац.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Смила Јанеска-Саркањац поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето вонреден професор во научните области: менаџмент-системи и бизнис-менаџмент.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје, д-р Смила Јанеска-Саркањац да биде избрана во звањето вонреден професор во научните области: менаџмент-системи и бизнис-менаџмент.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

9. Проф. д-р Љубомир Дракулевски с.р.

10. Проф. д-р Сашо Јосимовски с.р.

11. Проф. д-р Димитар Трајанов с.р.

**ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И
СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Смила Илија Јанеска-Саркањац

Институција: Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство

Научна област: менаџмент-системи и бизнис-менаџмент

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред.број	Назив на активноста:	Поени
1	Одржување настава од прв циклус студии на ФИНКИ	
	Маркетинг и менаџмент (зимски семестар 12/13, ч. предавања=4; студенти=184) (4*15*0.04)	2.4
	Бизнис и менаџмент на системи (летен семестар 12/13, ч. предавања=6; студенти=156)	3.6
	Маркетинг и менаџмент (зимски семестар 13/14, ч. предавања=4; студенти=311)	2.4
	Бизнис и менаџмент (летен семестар 13/14, ч. предавања=4; студенти=298)	2.4
	Е-влада (летен семестар 13/14, ч. предавања=2; студенти=66)	1.2
	Маркетинг (зимски семестар 14/15, ч. предавања=4; студенти=337)	2.4

	Бизнис и менаџмент (летен семестар 14/15, ч. предавања=4; студенти=412)	2.4
	Е-влада (летен семестар 14/15, ч. предавања=2; студенти=172)	1.2
	Маркетинг (зимски семестар 15/16, ч. предавања=6; студенти=487)	3.6
	Бизнис и менаџмент (летен семестар 15/16, ч. предавања=4; студенти= 551)	2.4
	Е-влада (летен семестар 15/16, ч. предавања=2; студенти= 260)	1.2
	Маркетинг (зимски семестар 16/17, ч. предавања=6; студенти= 437)	3.6
	Бизнис и менаџмент (летен семестар 16/17, ч. предавања=4; студенти=343)	2.4
	Е-влада (летен семестар 16/17, ч. предавања=4; студенти=288)	1.2
	Консултации со студенти 3959	7.92
2	Одржување на вежби на ФИНКИ	
	Маркетинг и менаџмент (зимски семестар 12/13, ч. вежби=4; студенти=184)	1.8
	Бизнис и менаџмент на системи (летен семестар 12/13, ч. вежби=4; студенти=156)	1.8
	Маркетинг и менаџмент (зимски семестар 13/14, ч. вежби=4; студенти=311)	1.8
	Бизнис и менаџмент (летен семестар 13/14, ч. вежби=4; студенти=298)	1.8
	Е-влада (летен семестар 13/14, ч. вежби=1; студенти=66)	0.45
	Маркетинг (зимски семестар 14/15, ч. вежби=4; студенти=337)	1.8
	Бизнис и менаџмент (летен семестар 14/15, ч. вежби=6; студенти=824)	2.7
	Е-влада (летен семестар 14/15, ч. вежби=1; студенти=172)	0.45
	Маркетинг (зимски семестар 15/16, ч. вежби=10; студенти=731)	4.5
	Маркетинг (зимски семестар 16/17, ч. вежби=6; студенти= 437)	2.7
	Бизнис и менаџмент (летен семестар 16/17, ч. вежби=2; студенти=179)	0.9

3	Консултации со студенти 3148*0.002	6.3
4	Ментор на дипломска работа 20	4
5	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат 1	0.5
6	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура 6	1.8
7	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа 7	0.7
8	Позитивно рецензиран универзитетски учебник – автор „Модели на е-управување“	8
	Вкупно	82,32

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.број	Назив на активност:	Поени
1	Ментор на магистерска работа	1
2	Раководител на национален научен проект	
	Behavioral Attribute Driven System for Smart Targeting, MK-SMRT-TRGT, UKIM, Skopje, 2013-2015.	6
	Model of premium vs. ruin of an insurance company, MPVR, UKIM, Skopje, 2015-2016	6
	Online marketing, the case of Macedonia, OLM-MAC, UKIM, Skopje, 2016-2017	6
3	Учесник во национален научен проект	
	Collaborative approach for mobile system – privacy and security, СПМС-НПС, UKIM, Skopje, 2014-2015	3
	Frameworks for Software Reuse, Risk Management and Secure Applications, RPRKUSIA, UKIM, Skopje, 2012-2014.	3
4	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно Научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	

	Janeska-Sarkanjac Smilka and Cerepnalkovska-Dukovska Snezana, 'Election Candidates Fuzzy Multi-agent Recommender System', Journal of Intelligent and Fuzzy Systems (http://iospress.metapress.com/content/aj1r030782153422/; Impact Factor: 0.79), IOS Press, ISSN: 1064-1246 (Print), 1875-8967 (Online), Amsterdam, 2013.	6.11
	Todevski Martin, Janeska-Sarkanjac Smilka, Trajanov Dimitar, 'Analysis of Introducing One Stop Shop Administrative Services: a Case Study of the Republic of Macedonia', Transylvanian Review of Administrative Sciences (http://www.rtsa.ro/en/460,no.-38e-february-2013.html; Impact Factor: 0.38), ISSN 1842-2845, Cluj-Napoca, 2013.	5.1
5	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	
	Snezana Cerepnalkovska Dukovska, Smilka Janeska-Sarkanjac, Ljupcho Antovski, 'Behavioral Attribute Driven System for Smart Targeting', ICT Innovations 2014, Ohrid, 2014.	2.4
	Toni Trpkovski, Smilka Janeska-Sarkanjac, 'Concept for a context aware system for analysis of textual performance evaluations', ICT Innovations 2015, Ohrid, 2015.	2.7
	Jasminka Varnaliev, Smilka Janeska Sarkanjac, 'Online marketing - the case of Macedonia', i-Society 2016, Dublin, 2016.	2.7
	Borce Dzurovski, Smilka Janeska-Sarkanjac, 'Behavioral targeted vs non-targeted online campaign in Macedonia', ICT Innovations 2017, Skopje, 2017.	2.7
	Ema Eftimova, Smilka Janeska Sarkanjac, Dimitar Trajanov, 'Comparative analysis of e-commerce framework in Macedonia, Serbia and Germany', ICT Innovations 2017, Skopje, 2017.	2.4
6	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир	
	Smilka Janeska-Sarkanjac, Vesna Dimitrova, Ivan Chorbev, Gorgi Madzarov, Dimitar Trajanov, 'Child Online Protection Campaign – Macedonian Experience', CIIT, Bitola, 2014.	1.2
	Vase Pandev, Smilka Janeska Sarkanjac, "Sharing Economy", CIIT 2017, Mavrovo, 2017.	1.8

	Вкупно	52,11

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.број	Назив на активноста:	Поени
1	Главен (основен) проект (одговорен проектант)	
	Интерконективност, Министерство за труд и социјална политика, финансиран од Светска банка, 2013-2017.	4
2	Учество во промотивни активности на Факултетот	2.5
3	Предавање на институции од јавен интерес, културно-информативни центри, „Сурфај безбедно“ (6*0.5)	3
4	Студија, физибилити-студија, истражување на пазарот – одговорен проектант	
	Развој на дигитална маркетинг-стратегија за домашна производствена компанија од металопреработувачката индустрија, поддржана од Европската банка за обнова и развој, 2017	2
	Проект за рекламна платформа Ad4Smart, 2015	2
	Интегрирана дигитална маркетинг-кампања за приватен универзитет, 2014	2
	Интегрирана дигитална маркетинг-кампања за компанија од ИКТ-секторот, 2015	2
	Интегрирана дигитална маркетинг-кампања за компанија од прехранбениот сектор – регионална промоција, 2016	2
	Интегрирана дигитална маркетинг-кампања за компанија од прехранбениот сектор – национална промоција, 2017	2
Дејности од поширок интерес		

1	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир • ICT Innovations 2017	1
2	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир • CIIT 2014 • CIIT 2015 • CIIT 2016 • CIIT 2017 • Сајт на годината - 2013,2014,2015,2016,2017	4.5
3	Студиски престој во странство • COST IC1205, Fair Division, Grenoble, France, 13-17 July 2015 • Interdisciplinary Analysis of Voting Rules, University of Caen Basse-Normandie, Caen, France, July 8-12 2014, Ecole thématique CNRS –COST Action IC1205	1
4	Член на факултетска комисија • за квалитет • за евалуација • за упис на студенти	1.5
5	Учество во комисији и тела во државни и други органи - член на Програмски совет на МРТ	1
6	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект - носител 3*1 - соработник 2*0.5	4
	Вкупно	34,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	82,32
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	52,11

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	34,50
Вкупно	168,93

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Љубомир Дракулевски с.р.
2. Проф. д-р Сашо Јосимовски с.р.
3. Проф. д-р Димитар Трајанов с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ПРИМЕНА НА ОБЛАЧИЊА И ПРЕСМЕТУВАЊЕ СО МАГЛА“ ОД М-Р АЛЕКСАНДАР БАХТОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје, на седницата одржана на 19.10.2017 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот м-р Александар Бахтовски со наслов „Примена на облачиња и пресметување со магла“, во состав: проф. д-р Катерина Здравкова (претседател), проф. д-р Марјан Гушев (ментор), проф. д-р Љупчо Антовски (член), д-р Магдалена Костовска (член) и проф. д-р Пеце Митревски (надворешен член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Александар Бахтовски, со наслов „Примена на облачиња и пресметување со магла“, содржи 97 страници компјутерски обработен текст и 54 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги и интернет ресурси.

Трудот е структуриран во девет глави, заклучно со воведот и заклучните согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на трудот даден е краток преглед на достигнувањата во научната дисциплина поврзани со предметот на истражување, кадешто се опишани потребата и методите за пресметување надвор од мобилниот уред. Кандидатот ги издвоил различните пристапи на пресметување како што се пресметување со облак, пресметување со облаче и пресметување со магла. Опишани се некои од пристапите со кои се овозможува паметно искористување на ресурсите на мобилниот уред и дополнително, користење на ресурсите на серверот за извршување на одредена активност. Со помош на таквите методи се заштедуваат ресурсите на мобилниот уред, примарно батеријата и се зголемува процесиранката моќ на уредот. Посебен акцент од страна на кандидатот е ставен врз концептот за пресметување со облаче, кој би бил од голема корист за извршување на голем број алгоритми, особено на алгоритми за препознавање на знаци, зборови и фрази. Во воведот на докторскиот труд, исто така е дефиниран и предметот на истражување кој опфаќа имплементација на концептите за облачиња и пресметување со магла, за апликација на мобилните телефони со која ќе се врши препознавање на знаци, зборови и фрази, кадешто главниот акцент ќе биде ставен на алгоритмот за оптичко препознавање на знаци, зборови

и фрази. Прикажани се и главната цел на докторскиот труд, главната и дополнителните хипотези како и истражувачките прашања. Нагласени се предностите и можните придобивки од користењето на пристапот за надворешно пресметување со облак, облаче и магла со цел заштедување на ресурсите на мобилниот телефон. Се забележува дека наведените предности и можните придобивки од примената на ваквиот пристап би го олесниле начинот на којшто луѓето би ги користеле апликациите за препознавање на знаци, зборови и фрази бидејќи одговорот на бараната информација би го добиле во реално време на мобилниот уред, без големо задоцнување и со многу добар квалитет, а со самото тоа би се зголемило задоволството кај крајниот корисник.

Во втората глава, насловена **Основни концепти**, кандидатот ги опишува најновите технологии кои се користат за препознавање на текст од слика, преку користење на оддалечени сервери за процесирање, како што се OCR-алгоритамот, пресметување со облак, облаче, магла и роса. Детален опис е даден на OCR-алгоритамот кој овозможува претворање на скенирани документи, PDF-документи и слики сликани со дигитална камера во текст којшто може да се обработува. Исто така, претставени се пристапите со користење на облак, облаче, магла и роса, на коишто се прави препознавање на знаци, зборови и фрази од слика. Во оваа глава, исто така е даден детален опис на Canvas-бизнис моделот кадешто се опишани деветте блока кои го дефинираат. За секој од тие блока е дадена соодветната примена за решението претставено во докторската дисертација. На крајот детално се претставени секој од наведените пристапи, како и разликите помеѓу нив со цел да се добие целосна слика за предностите и недостатоците на секој од обработените пристапи.

Во третата глава, **Преглед на тековни истражувања**, кандидатот направил анализа на истражувања на алгоритмите за OCR-препознавање и воведување на нови архитектури кои би го забрзале тоа и споредба на тие истражувања со истражувањата направени во докторската дисертација. Дадени се неколку примери на најпопуларните алгоритми за препознавање на текст кои се спогодени за користење од страна на мобилните уреди. Претставени се неколку самостојни OCR-системи кои се извршуваат на мобилниот уред за препознавање на слики направени со камерата на мобилниот уред. За секој од дефинираните архитектурни пристапи претставени се тековните истражувања кои се во насока на подобрување на самите пристапи.

Истражувањата од областа на темата се исто така претставени во оваа глава. Претставени се голем дел на истражувања кои одат во насока на подобрување на точноста на алгоритмите за препознавање на карактери и намалување на времето на процесирање на барањата од корисникот. Дел од истражувањата претставени во оваа глава се во насока на извршување на процесирањето на оддалечен сервер и со тоа намалување на искористувањето на ресурсите на самиот мобилен уред.

Во оваа глава кандидатот ја опишал и главната разлика помеѓу постојните решенија и решението развиено во докторската дисертација, а тоа е начинот на којшто се прават процесирањето на сликата и OCR процесирањето. Решението коешто е резултат на истражувањата направени во докторската дисертација е независно и може да се постави на мобилен уред, облаче или облак и може да го користи само мобилниот уред, само облачето или само облакот за процесирање. Решението претставено во докторската дисертација, во споредба со погоре споменатите пристапи, има многу подобро време за процесирање и препознавање на карактерите на самиот мобилен уред, и поголема точноста при препознавањето, независно од типот на сликата и бројот на карактери.

Глава четири, **Решенија за OCR со мобилен уред**, дава анализа на Tesseract алгоритмот кој се користи при препознавањето на карактерите. Кандидатот детално ја објаснил неговата архитектура како и чекорите што се извршуваат при процесирањето. Препознавањето се одвива во две фази. Во првата фаза секој збор во текстот се препознава, а потоа следи адаптивно класифицирање. Адаптивното класифицирање се обидува да го препознае текстот на многу попрецизен начин. Во втората, финална фаза, се прави препознавање на секој карактер и со тоа се завршува процесот на препознавање. Процесот на OCR препознавање се состои од неколку чекори: оптичко скенирање, претпроцесирање, сегментација, извлекување на карактерите, препознавање на карактерите и постпроцесирање. Процесирањето на сликата започнува со претворање на сликата во црно-бел формат, двојно зголемување за подобро препознавање и сиво процесирање за детално презентирање на контурите на сликата. Процесот продолжува со OCR-процесирање. OCR-процесирањето опфаќа оптичко скенирање за да се елиминира потенцијалното закосување на сликата, а продолжува со бинаризација, сегментација и извлекување на карактерите пред да заврши со препознавање на карактерите и постпроцесирање.

Различните пристапи за процесирање се претставени детално во оваа глава. *Сценарио M* го претставува процесирањето само на мобилниот уред каде што нема потреба од префрлување на процесирањето на далечен сервер. Покрај сценариото за процесирање на мобилниот уред, дефинирани се уште три други архитектурни сценарија специфицирајќи ја локацијата на процесирање на сликата и OCR-процесирањето, како и анализа на времето на одговор, задоцнувањето како и протокот на податоци. *Сценарио L* претставува случај каде сите активности поврзани со процесирањето на сликата и OCR процесирањето се прават на облачето. Префрлувањето на сликата за процесирање и враќање на резултатот назад на мобилниот уред се прават преку Wi-Fi поврзување. Сценариото каде што процесирањето се прави на сервер хостиран кај мобилниот оператор преку 3G/4G поврзување, користејќи го пристапот со процесирање со магла е дефинирано како *Сценарио F*. Последниот пристап, *Сценарио C*, кој е претставен во оваа глава е пристапот со користење на облак за процесирање на сликата и OCR-препознавање кој користи LAN или WAN-поврзување.

Крајот на Глава четири го дава описот на решението претставено во докторската дисертација. Даден е опис на мобилната апликација која се користи при процесирањето на сликите, како и имплементацијата на алгоритмот и библиотеките за препознавање. Апликацијата има едноставен дизајн и се состои од две копчиња од кои, едно за опцијата да се направи слика со камерата на самиот мобилен уред и друго за преземање на предходно снимана фотографија од мобилниот уред. Кога се селектира опцијата се појавува фотографијата и може да се одбере што да се прави, дали да се прави само процесирање на сликата (Only process photo) или процесирање на сликата и препознавање на карактерите истовремено (Process photo and do OCR). Во заднина се покренати сервери кои служат за процесирање на сликата, на кои е инсталиран софтвер којшто е реализиран преку OCR веб сервис. Тука се наоѓаат Tesseract-алгоритмот и Leptonica-библиотеката потребни за процесирање на сликата и препознавање на карактери. На самите сервери е сместена претходно тренирана датотека која содржи букви, знаци, бројки, специјални карактери, итн. Серверот на кој се извршува процесирањето на сликата и препознавањето на карактерите се менува во заднина во зависност од тоа за кој пристап станува збор. Со тоа се овозможува детална анализа и проценка на резултатите за тоа кој од пристапите е најдобар.

Во петтата глава, насловена **Методологија за експериментално истражување**, е претставена методологијата на истражување која ги дефинира деталите за тоа како се изведени експериментите и проценката на резултатите. Различни сценарија за тестирање и решенија се дефинирани и споредени, кои ги дефинираат параметрите користени при тестирањето за да се оценат различните зависности. Претставена е околина за тестирање која се состои од мобилен уред, облаче, облак и магла, како и спогодувањата кои се направени за извршување на алгоритмот на секоја од околните за тестирање. Сценарија за тестирање кои ги дефинираат кандидатот ги содржат следните критериуми: *волумен* (број на препознаени карактери), *различност* (број на фонтови, големина на карактерите, мешавина на знаци и други елементи на сликата), *комплексност* (квалитет на сликата). Големината на сликите кои се користат во експериментите се движи од 5KB до 500KB. Секое сценарио за тестирање опфаќа специфична вредност за волумен, различност и комплексност на сликата. Времето на одговор е пресметано за секоја анализирана активност за време на извршување на сценариото за тестирање. Секој тест е повторен пет пати за секое од сценаријата за тестирање и пресметани се просечните вредности од сите измерени времиња на одговор.

За да се споредат различните сценарија пресметано е забрзувањето дефинирано како разлика помеѓу соодветните пресметани времиња. За да се спореди различниот тип на комплексност, пресметано е забрзувањето како сооднос помеѓу времето на одговор при препознавањето на карактери на закосени/заматени слики и слики со нормална комплексност. Дополнително, забрзувањето на различноста е пресметано како сооднос помеѓу процесирачките времиња, користејќи различни фонтови претходно дефинирани како различност 1 и различност 2. На крај, претставена е и точноста која е пресметана како сооднос помеѓу бројот на точно препознати карактери од сите карактери присутни на сликата.

Шестата глава насловена **Евалуација на експерименталните резултати** ги дава резултатите од експериментот кој се состои од случаи за тестирање дефинирани за сите четири сценарија со два типа на различност и три типа на комплексност на сликата. Направени се по пет обиди за секој тестен случај и средните вредности за процесирање на сликата и OCR-процесирање се земени предвид. Претставени се процесирачките времиња во милисекунди во зависност од големината на сликата и бројот на карактери на истата. За да провери како процесирачката околина влијае врз OCR-процесирањето, кандидатот ги измерил OCR-процесирачките времиња кај сите четири дефинирани сценарија. Пресметана е и зависноста од комплексноста на сликата, како еден од клучните фактори при процесирањето на сликата и OCR процесирањето. Кандидатот направил споредба на два случаја за тестирање, нормална/закосена и нормална/заматена комплексност. Измерено е забрзувањето како однос помеѓу закосени и нормални и заматени и нормални комплексни слики. Како влезни податоци користени се времињата за процесирање кога се користи мобилниот уред за процесирање на сликите. Покрај комплексноста на сликата кандидатот прави споредба и на односот од забрзувањето кај различноста на сликите, користејќи ги трите типови на комплексност на сликата, нормална, заматена и закосена. Покрај комплексноста на сликата, кандидатот ја пресметал и точноста како однос помеѓу бројот на точно препознати карактери и бројот на сите карактери на сликата.

За да определи кое од веќе дефинираните сценарија е најдобро, кандидатот направил проверки за забрзувањето помеѓу нив. Пресметано е забрзувањето помеѓу пристапот со користење на мобилниот уред и другите сценарија (облак, облаче, магла (3G)) за мали и

големи слики. Исто така, направена е споредба на забрзувањето за сценаријата кои го пренесуваат забрзувањето на оддалечен сервер.

На самиот крај од оваа глава е пресметана и потрошувачката на батерија за време на процесирањето на сликата и OCR-процесирањето како еден од главните проблеми, посебно кога се користат апликации кои побаруваат повеќе ресурси од мобилниот уред.

Во Глава седум, насловена **Моделирање на однесувањето на времето на процесирање**, претставено е моделирањето на зависноста на времето потребно за препознавање на карактери од бројот на карактери на сликата и големината на сликата кај сценарио со константа големина на слика. Од севкупната анализа на однесувањето на алгоритмот врз целиот спектар на вредности може да се забележи дека времето за одговор на имплементираниот Tesseract-алгоритам не зависи од бројот на карактери.

Во оваа глава, кандидатот дефинира моделирачка функција за пресметување на времето на процесирање во зависност од големината на сликата. Преку низа моделирачки функции, пресметани се коефициентите на зависноста од големината на сликата. Исто така е пресметана и максималната грешка при процесирањето.

Врз основа на теоретските резултати претставени во оваа глава, кандидатот заклучува дека најдобро решение е пристапот со користење на магла со 4G мрежно поврзување. Треба да се напомене дека експерименталниот дел обработен во докторската дисертација вклучува користење само на 3G-мрежно поврзување кај ова сценарио. Исто така потенцирано е дека поради незаинтересираноста на мобилните оператори за користење на овој пристап за комерцијални решенија, пристапот со користење на облаче за процесирање е најприфатливо решение.

Глава осум, насловена **Моделирање на перформанси за различни архитектурни решенија**, го претставува моделирањето на перформансите за различни архитектурни решенија, претставени преку процес кој ги опфаќа различните сценарија кои даваат решение на мотивацискиот проблем. Кандидатот ги има дефинирани процесирачките времиња на секоја активност одделно и тоа: *процесирање на сликата*, *OCR-процесирање*, *префрлување на сликата*, *добивање на одговор*. За да се идентификуваат сценаријата и локацијата на секое процесирање, доделени се „M“ за мобилен, „C“ за облак, „F“ за магла и „L“ за облаче како втора буква во идентификацијата. Исто така, дефинирани се и времињата на одговор за секое од сценаријата, претпоставувајќи дека активностите за сликање на сликата и презентирање на резултатот назад на мобилниот уред се исти за сите сценарија. Времето на префрлување на сликата кај сите сценарија, е еднакво на сумата од иницијалното комуникациско задоцнување дефинирано од мрежата и времето потребно за префрлување на потребните податоци. Времето потребно за префрлување на податоците се пресметува како однос помеѓу големината на сликата (MB) и брзината на мрежата (MB/s). Претпоставувајќи дека времето на одговор е многу мало множество на податоци споредено со големината на сликата и претпоставувајќи дека нема потреба да се додава какво било време за префрлување при процесот на враќање на резултатот назад на мобилниот уред, времето на одговор е исто како и времето на мрежното задоцнување. Протокот на податоци и задоцнувањето може да играат главна улога при процесирање на сликите. За мали слики протокот не прави голема разлика, особено кога се користат слики со големина од 5KB и 50KB. Но кога се користат слики со големини од 500KB и поголеми, тогаш протокот и тоа како влијае врз комуникациското задоцнување, а со тоа и врз целосното процесирање на сликата.

Анализата на зависноста од бројот на процесирани карактери покажа дека бројот на операции зависи од големината на сликата и бројот на карактери, а со самото тоа и процесирањето на сликата и препознавањето на карактерите. Времињата за процесирање на сликата и препознавање на карактерите зависат од: процесирачката моќ на серверот, бројот на карактери, операции по карактер, бројот на пиксели и операции по пиксел. Вкупното време на процесирање се добива како збир од комуникациското задоцнување и времето на одговор за процесирање на сликата и препознавање на карактери. Според анализата на добиените резултати се забележува дека, за мали слики комуникациското време е многу поголемо од процесирачкото време. Во одредена точка, процесирачкото време кај пристапите со користење на облаче и магла се изедначува со комуникациското време. Кај пристапите кои користат 3G и Wi-Fi ова се случува помеѓу средни и големи слики со вредности помеѓу 100KB и 150KB. Исто така се забележува дека кај сценариото со користење на магла (4G), поради малото комуникациско задоцнување и големиот проток, ова се случува кај слики со средна големина од 45KB.

На крајот од оваа глава, претставено е отстапувањето од дефинираниот модел и експерименталните резултати. Мобилното сценарио е скоро идеален модел за сите анализирани слики и најголемата релативна грешка се добива за многу мали слики и е помала од 3%. Моделот за сценариото каде што се користи магла (3G) решението е скоро идеален за големи слики, додека за мали слики релативната грешка изнесува до 4 %. Моделот каде се користи облаче за процесирање започнува со мала релативна грешка за мали слики и постепено се зголемува до 9 % за големи слики. Деталната анализа покажува дека во реалноста се мерени подолги LAN задоцнувања поради зафатеноста на мрежата и поголемите системски времиња за овозможување на одговор од серверот. Најголема релативна грешка за мали слики дури до 8 % е кај моделот со користење на облакот за процесирање, додека најголема релативна грешка за големи слики е кај истото решение и изнесува дури 15 %. Комуникациските и пресметувачките перформанси вообичаено се пониски од декларираниите поради оптовареноста на мрежата и искористеноста на целиот систем. Мерењата на LAN-задоцнувањето и одговорот од облакот покажуваат вредности кои се повисоки од очекуваните.

Во **заклучните согледувања** се резимираат придонесите на докторската дисертација и се наведуваат можностите за идни истражувања.

Предмет на истражување

Предмет на истражување на оваа докторска дисертација е анализа и имплементација на пристапите за пресметување со облаче и пресметување со магла за апликација на мобилните телефони, која опфаќа алгоритам за оптичко препознавање знаци, зборови и фрази и наоѓање на оптимално решение.

Точноста, флексибилноста и брзината на извршување на процесирањето, како и однесувањето на OCR-алгоритмот се основните параметри што се анализираат во четирите одвоени случаи. Бидејќи алгоритмите за препознавање знаци, зборови и фрази можат да бидат многу сложени, а со тоа и доста бавни при извршувањето, истражени се начини за нивно забрзување, користејќи соодветни пристапи на комбинирање на алгоритмите. Притоа се употребени општи платформи кои не користат специјализиран хардвер и не се специјализирани за конкретен домен, а можат лесно да се надоградуваат заедно со растот на податоците.

Истражувањето вклучува неколку аспекти при извршување на процесирањето на знаци, зборови и фрази. Најпрво се анализираат постоечките методи кои се користат кај алгоритмите за оптичко препознавање знаци, зборови и фрази. Потоа со помош на тие методи се имплементира алгоритмот да може да се извршува со облак, облаче или магла. На крај се прави анализа од споредбата на сите пристапи, се дефинираат предностите и недостатоците на секој од нив и се развиваат методологии за подобрување на алгоритмите за оптичко препознавање знаци, зборови и фрази како и техниките кои се користат при препознавање кај истите.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Истражувањата поврзани со искористеноста на OCR-алгоритмот и пресметувањето во облаче, облак, магла или роса се сè поинтензивни во последно време. Истражувањата одат во насока на подобрување на точноста на алгоритмите за препознавање знаци, зборови и фрази и намалување на времето за процесирање на барањата од самиот корисникот. Исто така, голем дел од истражувачите вложуваат големи напори во тоа да се намали користењето на ресурсите на самиот мобилен уред и извршувањата да се прават на оддалечен сервер, а во исто време што е можно побрзо и поефикасно тие да се извршат.

Имаќи ја предвид комплексноста на истражуваната проблематика, може да се забележи дека досегашните научни истражувања, главно се движат во три независни насоки:

- подобрување на точноста на алгоритмите за препознавање знаци, зборови и фрази;
- скратување на времето на процесирање;
- заштеда на ресурсите на мобилните уреди.

Истражувањата во рамките на оваа докторска дисертација главно се насочени кон моделирање на однесувањето на мобилна апликација којашто користи алгоритам за оптичко препознавање знаци, зборови и фрази, со користење на различни архитектурни решенија за пресметување со облак, облаче или магла и да даде одговор кое решение е оптимално.

Краток опис на применетите методи

Во научното истражување најпрво е **анализирано** однесувањето на перформансите на процесирање на слика и OCR-процесирање, користејќи различни архитектурни решенија кои вклучуваат користење на мобилен уред, облаче, облак како и пристапот со пресметување со магла. Покрај тоа, направена е теоретска **анализа** за да се најде влијанието на основните параметри на сликата (број на карактери, големина, комплексност, различност, итн.), како и брзината на мрежата врз процесирање на сликата.

Кандидатот направил и **експериментални** истражувања за да се провери кое архитектурно решение, пресметување со облаче, пресметување со облак, пресметување со магла или пресметување на мобилниот уред е најдобро. Претставена е методологијата на истражување за да ги дефинира деталите за тоа како се изведени експериментите и **проценката** на резултатите. Направена е и **споредба** на различни сценарија за тестирање. **Моделирањето** на однесувањето на времето на процесирање за различни архитектурни решенија даде потврда на прашањето за најдобар архитектурен пристап. Предложената стратегија за одбирање на **оптимално** решение е базирана на експерименталните резултати добиени користејќи го мобилниот уред, облачето во близина на мобилниот уред и облакот

сместен во Орегон (USA). Направени се три сценарија за да се провери кое од предложените решенија е најдобро.

За секој од проблемите кандидатот детално навлегол во потесната област, при што предлага и имплементира нови решенија и преку експерименти ја евалуира нивната валидност.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Како резултат на изработката на оваа дисертација, кандидатот предложил модел за однесување на времето на процесирање на мобилна апликација којашто користи алгоритам за оптичко препознавање знаци, зборови и фрази и дал одговор кое решение е оптимално.

Од низата направени теоретски истражувања, реализирани експерименти и моделирање на однесувањето на времето на процесирање на мобилната апликација, кандидатот ги презентирал следниве резултати од истражувањето:

- Развиениот модел и практична реализација со избор на различни архитектурни пристапи (пристапите за пресметување со облаче, облак, магла и пристапот за пресметување на самиот мобилен уред) според применетата методологија овозможува добра развојна платформа за оценување на перформансите и проверка на поставените хипотези и истражувачки прашања.
- Употребата на архитектура за пресметување во облаче и пресметување во магла може во голема мера да го подобри извршувањето на мобилните апликации во споредба со користење на архитектура за пресметување во облак или извршување на апликацијата на мобилен уред, особено кога сликите се комплексни или се со поголема резолуција.
- Примената на пресметувањето во облаче и пресметувањето во магла дозволува побрз трансфер на податоци и побрзо процесирање на апликацијата за препознавање карактери, во однос на другите разгледувани архитектурни решенија.
- Примената на пресметувањето во облаче и пресметувањето во магла резултира со помала искористеност на ресурсите на мобилниот уред на апликацијата за препознавање знаци во однос на другите разгледувани архитектурни решенија, а со тоа и заштеда на батеријата како критичен ресурс.
- За слики со мала резолуција и комплексност најдобро решение е со користење на апликација само на мобилниот уред.
- Анализата во која беа опфатени сите архитектурни решенија покажа дека процесирањето зависи од големината на сликата, но не и од бројот на карактери. Дополнително, анализата на моделирањето на перформансите на алгоритмот од карактеристиките на сликата покажа дека времето на одговор не зависи од бројот на карактери.
- Комплексноста на сликата игра главна улога во процесирањето на сликите. Во некои од случаите процесирачките времиња се скоро идентични. Но, во голем дел од случаите, кога се користат заматени или закосени слики, времето на процесирање е многу поголемо, особено ако се користат слики со голем број на карактери.
- Точноста е многу поголема кај слики кои содржат помал број на карактери за препознавање и обратно, додека кај сликите со поголем број на карактери за препознавање точноста е многу помала. Закосените слики имаат помала точност,

додека заматените слики достигнуваат скоро двојно помала точност од оние со нормална комплексност.

- Создаден е модел на однесување на апликација којашто користи алгоритам за оптичко препознавање знаци, зборови и фрази за различни архитектурни решенија и е потврдено дека, примената на пресметувањето со облаче и пресметувањето со магла резултира со поефикасна искористеност на ресурсите на мобилниот уред што дава подобри резултати од досега применуваните методологии.
- Создаден е модел на зависноста на времето потребно за препознавање на карактери од бројот на карактери на сликата и големината на сликата. Моделирањето на однесувањето на времето на процесирање за различни архитектурни решенија даде потврда на прашањето за најдобар архитектурен пристап.
- Решението кое го истражувал и развивал кандидатот во рамките на оваа докторска дисертација е основа за мобилен OCR-преведувач, чијшто бизнис модел е исто така презентираан во тезата.

Според добиените резултати може да се заклучи дека тие целосно ги потврдуваат претходно зададените хипотези односно, дека најдобар пристап е оној кога се користи облаче за процесирање. Исто така може да се види дека резултатите во целот ги оправдуваат целите што беа зададени, успешна имплементација на сите пристапи и овозможување на дефинираниот модел да препознава доста сложени знаци и симболи. Добиените резултати даваат дополнителен мотив за понатамошни истражувања и подобрување на постојните пристапи а со тоа и добивање на подобри резултати.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Александар Бахтовски, со наслов „Примена на облачиња и пресметување со магла“, претставува оригинално истражување во доменот на оптичко препознавање знаци, зборови и фрази, со користење на различни архитектурни решенија. Имајќи ја предвид комплексноста на истражуваната проблематика, може да се забележи дека кандидатот го реализирал истражувањето со имплементација на современи методи и примена на ИКТ-алатки и придонел кон создавање нови решенија. Резултатите од спроведеното истражување во докторската дисертација ќе поттикнат примена на употребата на OCR-алгоритмот за процесирање со облаче во различни области, а особено за решавање на проблеми со доцнење на процесирањето и искористеност на ресурсите на мобилниот уред. Употребата на OCR-алгоритмот за процесирањето со облаче ќе отвори можност за подобрување на постојните и развој на нови кориснички сценарија и методи за подобрување на карактеристиките на постојните системи, но и ќе наметне нов научен пристап во решавањето на постојните проблеми. Ова решение претставува погоден бизнис-модел за малите и средни бизниси кои преку иновативни решенија би направиле диверзификација на нивната понуда.

Докторската дисертација е проверена во рамките на системот за анализа и пронаоѓање на плагијати во трудови на Министерството за образование и наука. Согласно со извештајот од системот, добиен на 20.10.2017, дисертацијата е оригинално дело.

Докторската дисертација на кандидатот м-р Александар Бахтовски, со наслов „Примена на облачиња и пресметување со магла“, според мислењето на Комисијата за оценка, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатот, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавил следниве рецензирани научноистражувачки трудови:

- [1] Bahtovski, Aleksandar, and Marjan Gušev. "Cloud Computing in Mobile Technologies." Proceedings of the 9th Conf on Informatics and Information Technologies, (Editors Bakeva and Gjorgjevikj) CiiT 2012, Bitola, Macedonia (2012): 180-184.
- [2] Bahtovski, Aleksandar, and Marjan Gušev. "Analysis of cloud portability." Proceedings of the 10th Conf on Informatics and Information Technologies, (Editors Mishkovski and Ristov) CiiT 2013, Bitola, Macedonia, (2013): 280-284.
- [3] Bahtovski, Aleksandar, and Marjan Gusev. "Cloudlet challenges." Elsevier, Journal Procedia Engineering 69 (2014): 704-711.
- [4] Bahtovski, Aleksandar, and Marjan Gusev. "Interoperability of Cloud and Mobile Services." Proceedings of 48th Int. Scientific Conf. on Information, Communication and Energy Systems and Technologies, ICEST 2013 (2013): 571-574.
- [5] Bahtovski, Aleksandar, and Marjan Gusev. "Developing challenges for a cloudlet solution of a multi-lingual dictionary application." Computational Intelligence, Communication Systems and Networks (CICSyN), 2014 Sixth International Conference on. IEEE, 2014.
- [6] Bahtovski, Aleksandar, and Marjan Gusev. "Multilingual cloudlet-based dictionary." Information and Communication Technology, Electronics and Microelectronics (MIPRO), 2014 37th International Convention on. IEEE, 2014.
- [7] Bahtovski, Aleksandar; Zdravkova, Katerina and Gusev, Marjan. Performance of cloudlet-based multilingual dictionary. In Proceedings of the 7th Balkan Conference on Informatics Conference, page 33. ACM, 2015.
- [8] Bahtovski, Aleksandar, and Marjan Gusev. Performance evaluation and modeling of a cloud-based mobile OCR solution. Technical Report TR-15/2017, Sts. Cyril and Methodius University, Faculty of Computer Science and Engineering, Skopje, Macedonia, 2017.
- [9] Gusev, Marjan and Bahtovski, Aleksandar. Modeling the Performance Behaviour of a Cloud-based Mobile OCR Solution. Technical Report TR-16/2017, Sts. Cyril and Methodius University, Faculty of Computer Science and Engineering, Skopje, Macedonia, 2017.

НАГРАДИ И ПРИЗНАНИЈА

FESTO PRIZE for Young Researchers and Scientists - награда добиена за трудот „Cloudlet challenges“ презентирани на 24. DAAAM-меѓународен симпозиум *“Intelligent Manufacturing & Automation”*, Задар, 2013.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Научниот придонес на докторската дисертација се манифестира преку следниве придобивки:

- идентификување на предностите и недостатоците на постојните методи за надворешно процесирање на мобилна апликација којашто користи алгоритам за оптичко препознавање знаци, зборови и фрази;
- развивање на соодветна методологија за забрзување на извршувањето на алгоритмите за препознавање знаци, зборови и фрази, користејќи соодветни пристапи на комбинирање на алгоритмот. Притоа се употребени општи платформи кои не користат специјализиран хардвер и не се специјализирани за конкретен домен, а може лесно да се надоградуваат заедно со растот на податоците;
- дефинирање на оптимален пристап кој овозможува извршување на апликација што користи оптичко препознавање на знаци, зборови и фрази со примена на надворешен ресурси;
- дефинирање на методологија за избор на соодветно архитектурно решение за пресметување со облак, облаче и магла која ги проширува тековните истражувања во оваа област;
- развивање на алгоритам за определување на брзината на трансферот на податоци и процесирање на апликацијата при примена на пресметувањето за различни архитектурни решенија;
- моделирање на однесувањето на времето на процесирање за различни архитектурни решенија, кое даде потврда на прашањето за најдобар архитектурен пристап, односно оптимално решение на поставената задача;
- развивање на алгоритам за определување на искористеноста на ресурсите на мобилниот уред на апликацијата за препознавање знаци, зборови и фрази во однос на различни архитектурни решенија;
- на база на направените истражувања, развиен е бизнис-модел кој е основа за мобилен OCR-преведувач наменет за комерцијални услуги.

Со постигнатите резултати, кандидатот м-р Александар Бахтовски покажал длабоко познавање на проблематиката на дисертацијата и истражувачки дух и иницијатива, што резултира во значителен научен придонес во доменот на употребата на OCR-алгоритам за процесирање со облаче, а особено за решавање на проблеми со доцнење на процесирањето и искористеност на ресурсите на мобилниот уред.

Подрачјето на примена и ограничувањата се:

Со помош на истражувањето направено во оваа докторска дисертација, дефиниран е оптимален пристап којшто овозможува извршување на апликација што користи оптичко препознавање на знаци со примена на надворешен ресурси. Апликациите што бараат надворешно процесирање се од голема корист како за самите корисници, така и за поголемите компании.

Со пристапот предложен во оваа дисертација би се олеснил начинот на кој луѓето би ги користеле апликациите за препознавање знаци, зборови и фрази бидејќи одговорот на бараната информација би го добиле во реално време на мобилниот уред, без големо

задоцнување и со многу добар квалитет, а со самото тоа би се зголемило задоволството кај крајниот корисник. Со користењето на ваквите апликации може да се врши фотографирање на одреден знак, симбол, број, како од знаци, билборди и споменици на културата, сè до печатена евиденција на податоци, без разлика дали се документи за пасош, фактури, извештаи за банки, компјутеризирани сметки, бизнис-картички, пошта, или друга документација и да се прикаже нивното значење назад на мобилниот уред на крајниот корисник.

Се очекува извршувањето на апликација што користи оптичко препознавање на знаци со примена на надворешен ресурси да отвори можност за подобрување на постоечките и развој на нови кориснички сценарија и методи за подобрување на карактеристиките на постојните системи, но и да наметне нов научен пристап во решавањето на постојните проблеми. Спроведеното истражување придонесува за издвојување на најдобри практики за примена на извршувањето на апликација, за што е изработен и бизнис-модел кој се очекува да биде применет за комерцијални цели, најчесто од страна на малите и средните бизниси кои преку иновативни решенија би направиле диверзификација на нивната понуда.

Можните понатамошни истражувања се:

- дефинирање на методологија за истражување во општ случај кога и дали има потреба од пренесување на процесирањето и користење на пристапите за пресметување со облаче, магла или облак;
- усовршување на моделирање на однесувањето на времето на процесирање за системи засновани на пренесување операции кон сервери (offload);
- со развој на технологијата се иницира потреба од промена на архитектурниот пристап за процесирање, и развиениот модел за оценка на перформанси ќе може да се адаптира и процени колкаво пренесување на процесирањето на мобилните апликации е прифатливо, посебно на оние кои побаруваат големи ресурси за нивно извршување.

Врз основа на претходно дадената анализа и коментари на докторската дисертација се констатира дека кандидатот м-р Александар Бахтовски реализирал студиозно и темелно истражување што, консеквентно, имплицира понуда на конструктивни и иновациски концепти, а тоа, всушност, беа и поставените цели за истражување во докторската дисертација, со што се дава соодветен научен придонес во истражувачкиот домен.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот **м-р Александар Бахтовски** со наслов **Примена на облачиња и пресметување во магла.**

КОМИСИЈА

**Проф. д-р Катерина Здравкова,
претседател, с.р.**

**Проф. д-р Марјан Гушев,
ментор, с.р.**

**Проф. д-р Лупчо Антоvски
член, с.р.**

**Д-р Магдалена Костовска,
член, с.р.**

**Проф. д-р Пеце Митревски,
надворешен член, с.р.**

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ
ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ: ВИДОВИ
ИНСТРУМЕНТИ (ГИТАРА) ПО ПРЕДМЕТИТЕ: ГИТАРА, КАМЕРНА
МУЗИКА И АНСАМБЛ НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ -
СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за музичка уметност – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 15.6.2017 година, за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област: видови инструменти (гитара), по наставните предмети: Гитара, Камерна музика и Ансамбл на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за музичка уметност – Скопје, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот и уметнички совет, арх. бр. 02-673/1 од 4.7.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. м-р Михаило Куфојанакис, проф. Велко Тодевски и проф. м-р Љубиша Кировски.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно научната област: видови инструменти (гитара), по наставните предмети: Гитара, Камерна музика и Ансамбл на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за музичка уметност – Скопје, во предвидениот рок се пријави единствено кандидатот вонр. проф. м-р Дарко Багески.

Биографски податоци и образование

Дарко Багески (1981, Скопје) нижото и дел од средното образование ги завршил во ДМБУЦ „Илија Николовски-Луј“ - Скопје, во класата на проф. Јане Пенев. Средното образование го довршил во средното музичко училиште „Павао Марковац“ во Загреб, Р. Хрватска, во класата на проф. Џевдет Сахатџија. Дипломирал на Високата музичка академија во Вајмар, Германија, во класата на проф. Јурген Рост. Постдипломските студии ги следел на Државниот конзерваториум за музика во Солун, Грција, во класата на проф. Герхард Рајхенбах, а магистрирал во класата на проф. Костас Коциолис (Грција). Активно учествувал на многубројни меѓународни стручни семинари и едукативни мастер класи кај еминентни професори и педагози по класична гитара: А.Десидерио-Италија,

Л.Јанг-Канада, Т. М. Перинг-Германија, Д.Дојчинов-Бугарија, З.Краишник-Србија, Е.Битети-Аргентина, О.Асад-Бразил....Следел предавања за методика, техника и светска музика кај повеќе професори: Т.Фелоу-Германија, М.Рост-Германија, З.Дукиќ-Хрватска, Д. Петрињак-Хрватска, П.Стеиди-Косово. Одржал многубројни солистички концерти, а како солист настапувал со повеќе камерни оркестри во Македонија, Хрватска, Грција, Германија и Бугарија. Настапувал и како солист со Македонската филхармонија. Член е на Здружението на гитаристи и педагози на Хрватска. Бил член на жири-комисии на државни и меѓународни натпревари за гитаристи во Македонија, Хрватска, Србија и Косово. Снимал дела за класична гитара во соработка со француското студио „Мјузик ентертејмент“. Основач е и уметнички директор на Интернационалниот фестивал за гитара „Тремоло“-Скопје. Добитник е на награда од „Здружението на музички и балетски педагози на Македонија“ за успешна едногодишна работа во областа на педагогијата, Диплома за додаток и развиток на гитарска педагогија на „Naissus Guitar festival“ во Ниш во 2012 година и награда на Тајпеј Универзитетот за Уметности во 2015 година. Работел како професор во приватното музичко училиште во Јена-Германија и Средното музичко училиште „Станислав Бинички“ во Лесковац, Србија. Бил наставник и во ДМБУЦ „Илија Николовски – Луј“ во Скопје.

Вработен е на Факултетот за музичка уметност - Скопје како вонреден професор по наставните предмети: Гитара, Камерна музика и Ансамбл.

Наставно-образовна дејност

Во периодот од 2012 до 2017 година, евидентна е активноста на студентите по гитара во класата на вонр. проф м-р Дарко Багески преку настапи на продукциите и концертите од циклусот насловен како „Музика вива“ на Факултетот за музичка уметност - Скопје, како и на концерти за гитара и концерти на симфонискиот оркестар и камерниот оркестар „Солисти на ФМУ“.

Вонр. проф. м-р Дарко Багески бил член на комисија за одбрана на 2 магистерски работи.

Стручно-уметничка дејност

Концертната активност на м-р Дарко Багески е забележителна преку големиот број одржани концерти низ градовите во Македонија (Кочани, Гевгелија, Битола, Скопје), настапите на реномирани фестивали во Македонија и надвор од неа:

- “Охридско лето” - 5.8 2014

- Интернационален фестивал во Плевен- Бугарија, 4. 12 2016

- Концерт во Ќустендил, Бугарија, 2.4 2015
- Интернационален фестивал во Лесковац Србија, 3. 5 2107
- „Гитар Арт фестивал“ во Белград, 22. 3 2017
- Интернационален фестивал во Приштина, 13.6 2014
- Фестивал “Поречки Тирандо”- 30.4.2013
- Гитар арт Фестивал во Херцг Нови, 19.8.2016
- Фестивал “ Море и гитара”- Врсар – Хрватска, 24.7.2014
- Концерти во 2012 во Копривница (Хрватска) и Скопје
- 2013, рецитал во Ќустендил, Бугарија
- Концерт во Њујорк, САД
- 2015, Концерт во Тајпеј, Тајван
- Концерт во КИЦ на РМ во Софија, Бугарија
- 2016, Концерти во Малме и Стокхолм, Шведска.

Настапувал и како камерен музичар со флејтистот Страшо Темков, на концертните сцени во Македонија и надвор од неа.

Стручно-апликативна дејност

Значајни се неговите учества во жири-комисии на повеќе меѓународни натпревари во Косово, Србија, Хрватска и Скопје и на државниот натпревар во Скопје. М-р Дарко Багески е уметнички директор на „Тремоло гитар фестивал“ во Скопје од 2012 до 2016 година, со што придонесува за развојот на инструментот гитара во Република Македонија.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот м-р Дарко Багески на сите анонимно спроведени анкети на студентите на Факултетот за музичка уметност - Скопје има добиено позитивни оценки. За летниот семестар во учебната 2013/2014 година има просечна оценка 9,94, за зимскиот семестар во учебната 2014/2015-просечна оценка 9,94, за летниот семестар во учебната 2015/2016-просечна оценка 9,72, за зимскиот семестар во

учебната 2015/2016-просечна оценка 9,91 и за зимскиот семестар во учебната 2016/2017 година има просечна оценка 9,97.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува уметничката, наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на м-р Дарко Багески.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот, Комисијата заклучи дека м-р Дарко Багески поседува уметнички, научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето вонреден професор по областа видови инструменти (гитара) за наставните предмети: Гитара, Камерна музика и Ансамбл, на Факултетот за музичка уметност – Скопје.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за музичка уметност-Скопје, м-р Дарко Багески да биде избран во звањето вонреден професор по областа видови инструменти (гитара), за наставните предмети: Гитара, Камерна музика и Ансамбл, на Факултетот за музичка уметност – Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. м-р Михајло Куфојанакис, с.р.

Проф. Велко Тодевски, с.р.

Проф. м-р Љубиша Кировски, с.р.

[illegible]

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста	Поени
1.	Концерт во Демир Капија, гитара и флејта	8
2.	Концерт во КИЦ, Скопје, 9. 10 2012	8
3.	Концерт во Ќустендил, Бугарија, 4.4 2013	8
4.	Концерт во Софија, Бугарија, 20.3 2014	8
5.	Концерт на „Гитар фестивал“ во Приштина, 13.6 2014	8
6.	Концерт во Врсар, Хрватска, 27. 4 2014	8
7.	Концерт на фестивалот „Охридско лето“, 5.8 2014	8
8.	Концерт во Софија, Бугарија, 9.7 2015	8
9.	Концерт во Тајпеј, Тајван, 20.9 2015	8
10.	Концерт во Италија, 21 .10 2015	8
11.	Концерт во Плевен, Бугарија, 4.12 2016	8
12.	Концерт во Херцег Нови, 19.8 2016	8
13.	Концерт во Лесковац, Србија	8
14.	Концерт во Белград, Србија, 22.3 2017	8
15.	Концерт со камерен оркестар од Благоевград во Ќустендил, Бугарија, 2.4 2015	8
16.	Концерт во Њујорк, МЦ галерија	8
17.	Концерт на секстет гитари во Белград	8
	Вкупно	136

СТРУЧНО–АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста	Поени
1.	Член на жири-комисија во Ќустендил, 2013 година	2
2.	Член на жири во Пореч, Хрватска, 2013 година	2
3.	Член на жири во Приштина, 2014 година	2
4.	Член на жири-комисија во Плевен, Бугарија, во 2015 и 2016 година	4

5.	Член на жири-комисија во Загреб, „Гитар фест“, 2015 и 2016 година	4
6.	Член на жири-комисија во Белград, „Гитар арт фест“ во 2012, 2016 и 2017 година	6
7.	Член на жири-комисија во Кустендил, Бугарија, во 2015, 2016 и 2017 година	6
8.	Член на жири-комисија на „Пеќ Гитар фестивал“ во 2015 и 2016 година	6
9.	Уметнички директор на „Тремол гитар фестивал“, Скопје, во 2012, 2013, 2014, 2015 и 2016 година	10
Вкупно		42

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	72,8
НАУЧНО-ИСТАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	136
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	42
Вкупно	250,8

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА:

Проф. м-р Михајло Куфојанакис, с.р.

Проф. Велко Тодевски, с.р.

Проф. м-р Љубиша Кировски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА „КРИТИЧКО
ГЕОПОЛИТИЧКА, ГЕОСТРАТЕГИСКА И БЕЗБЕДНОСНА АНАЛИЗА И
ДЕФЕНИРАЊЕ НА КОНФЛИКТОТ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“ ОД
М-Р БЛАГИЦА КОТОВЧЕВСКА, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставнонаучниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на седница одржана на 12.9.2017 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на м-р Благица Котовчевска со наслов „Критичко геополитичка, геостратегишка и безбедносна анализа и дефинирање на конфликтот во Република Македонија“, во состав: проф. д-р Лидија Георгиева (претседател), проф. д-р Тони Милески (ментор), проф. д-р Билјана Ванковска (член), проф. д-р Зоран Матевски (член) и проф. д-р Томе Батковски (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатката м-р Благица Котовчевска, со наслов „Критичко геополитичка, геостратегишка и безбедносна анализа и дефинирање на конфликтот во Република Македонија“, содржи 314 страници компјутерски обработен текст со фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 199 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет ресурси. Цитирањето на литературата е базирано на Харвардскиот модел на референцирање.

Трудот е структуриран во 9 глави, вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на трудот, кој воедно претставува прва глава од докторската дисертација, изложени се предметот и целите на истражувањето, хипотезата, истражувачките прашања, теоретската рамка и методите на истражувањето. Кандидатката Котовчевска укажува дека насилниот конфликт од 2001 година во Република Македонија треба да се елаборира преку прецизно дефинирано научно истражување со примена на паралелно комплексна и интегрална анализа на геополитичките, геостратегиските и безбедносни детерминанти. Потребата од вакво научно продлабочено проучување произлегува од фактот што конфликтот од 2001 година, по времето на случување, по својот интензитет на дејство и бројот на жртвите спаѓа во категорија на мал вооружен конфликт и конфликт со низок интензитет, но сепак тој е повеќеслоен, комплексен, комплициран и тежок за прецизно и сеопфатно дефинирање без комплексна анализа на сите суштински детерминанти во конкретниот историски и геополитички контекст. Основните цели на истражувањето се стекнување конкретни сознанија за улогата на геополитичките детерминанти кои преку методите на критичката геополитика ќе укажат на

претекстот на конфликтот, за перцепцијата на западните медиуми за конфликтот и дали таа перцепција се менувала во текот на конфликтот, за дефинирањето (типологијата) на конфликтот од 2001 година, за современата геостратегиска положба и значење на Балканот и Република Македонија, како и сознанија за националниот безбедносен контекст пред, за време и после конфликтот. По целите, следува системот на хипотези на истражувањето (една основна и десет посебни и повеќе поединечни хипотези), според кои појдовна основа на истражувањето е дека интегралното истражување на геополитичките, геостратегиските и безбедносните терминанти имаат суштинско значење за комплексна анализа во функција на прецизно и научно дефинирање на конфликтот во Република Македонија од 2001 година. На крајот од воведот се потенцирани методологијата, начинот на реализацијата и значењето на истражувањето.

За целосно елаборирање на проблемот, најпрвин, во втората глава со наслов **Критичка геополитика**, кандидатката Котовчевска дава целосен историски приказ на критичката геополитика, почнувајќи од историскиот приказ на традиционалната геополитика кон прецизно дефинирање и елаборирање на критичката геополитика. Критичката геополитика се разликува од геополитиката по тоа што ги проблематизира теоретските поставки и е насочена кон истражување на комплексноста на глобалниот политички живот, кој не може да се објасни само преку проучување на структурата и односите на моќта. Критичката геополитика е насочена кон критика на начинот на кој ортодоксната геополитика ја чита светската политичка карта. Имено, класичната (ортодоксна) геополитика ги проектира културните и политичките претпоставки на политичката карта, за да може да ги потврди своите претпоставки. Притоа, не се воочуваат вистинските односи, односно се настојува да се создадат. Со оглед на тоа, геополитиката се јавува како проширена културна практика на одредени експерти во моќни институции (војска, универзитети, разни институти и др.) кои не ги истражуваат односите на моќта, туку ги создаваат. Критичката геополитика го избегнува таквиот пристап и последиците преку проширување на јавната расправа за одредени прашања, вклучувајќи широк круг стручњаци и јавноста. Критичката геополитика поаѓа од тврдењето дека геополитиката е многу поширока и покомплексна проблематика, отколку што таа се подразбира во класичната геополитика. За своите истражувачки потреби, критичката геополитика ја дели геополитиката на формална, практична, популарна и структурална.

Во третата глава со наслов **Регионални и екстрарегионални точки на притисок, геополитичките интереси и геополитичкото дејствување на Балканот**, најприн е презентирано геополитичкото дејствување на Балканот преку анализи на триаголникот Белград – Букурешт – Атина (ББА), кој ги има дунавските рамнини како своја основа и го допира Средозамното Море, кој е пресечен од триаголникот Загреб – Тирана - Истанбул (ЗТИ), кој ги поврзува Јадранското крајбрежје и протоците Босфор и Дарданели. Дихотомиите на двата триаголника создаваат една хоризонтална и една вертикална оска, чие меѓусебно дејствување е натпреварувачко и непријателско. Понатаму, содржината на врските меѓу двата триаголника во голема мера е под влијание на четири екстрарегионални точки на притисок, што можат да се замислат како точки на еден круг што ги опфаќаат двата преклопувачки триаголника кои се споменати претходно. Посдеталната анализа на екстрарегионалната геополитичка тенденција и анализата на регионалните и

екстрарегионалните актери, претставено е и геополитичко дејствување и геополитички интерес на Балканот во периодот на Античка Македонија, Грција, Персија и Рим, како и историски осврт на крајот на Римското Царство и новите точки на притисок на Балканот.

Четвртата глава носи наслов **Балкан – Европа, Европа – Балкан, балкански поделби и конфликти како историја, судбина и геополитичко наследство**. Во оваа глава се говори за европските епитети за Балканот или Балканот во европската “култура” на комуникација и етикетирање. Заклучокот кој неминовно се наметнува од сите премиси е дека Балканот сам по себе не е конфликтно подрачје, барем не повеќе од западната половина на европскиот континент – кој во историјата бил арена на големи битки, тотална војна, масовни страдања, страотни холокаусты и вистински геноциди со невидени размери.

Во петтата глава се презентирани **удвоените (двојни држави)**. Кандидатката Котовчевска на мошне илустративен и поучен пример во овој контекст ја потенцира најавата на идејата за „креирање“ на т.н. удвоени (двојни) држави на Балканот, образец најавен во период помеѓу 1995 и 2000 година. Интересен е и феноменот на оваа релација помеѓу Македонија и Бугарија, посебно после осамостојувањето на Република Македонија и стекнувањето на нејзината независност. Повторно и уште поинтензивно на сцената настапија бугарските националисти кои бараат да им се врати (Македонија) бидејќи претставува продолжување на нивната татковина. За разлика од сите случаи на удвоени држави македонскиот случај е многу специфичен и премногу комплициран со оглед на фактот што албанската заедница во Република Македонија веднаш би ги активирала другите „центри на гравитација“. Исто така, суштинско прашање е дали и Република Бугарија би прифатила таков сериозен и опасен предизвик познавајќи ја генезата и пејзажот на новите меѓуетнички односи во Република Македонија кои кулминираа со конфликтот во 2001 година.

Шестата глава која носи наслов **Геостратегиска положба на Македонија** ја објаснува геополитичката сензитивност на македонскиот простор и во својата територијално - етничка целовитост при што анализирани се вообичаените граници на македонскиот етникум така како што беа сфатени пред балканските војни, т.е. со соодветните делови во подрачјето на денешна Грција, Бугарија и делумно Албанија како и во рамките на денешните национални граници на Република Македонија. Сериозната геополитичка анализа има целосна смисла доколку служи за формулирање на стратегија (геостратегија). Тоа е рамката која се исцртува со геополитичките фактори и во која се реализира конкретната геополитика на државата и коалицијата на држави. Во овој случај, поимот на геополитика се користи во неговото друго значење – задолжително со доктрина за реално практично дејство – дејствување. Во овој контекст се потенцира и длабоката корелација помеѓу геополитиката, геополитичката анализа и геостратегијата, односно функцијата на геополитичката анализа, во дефинирањето и креирањето на геостратегијата на определена држава. Во светлината на геополитичката и геостратегиската анализа за положбата на Република Македонија неопходно се потенцира дека таа го зазема централниот дел на најопасниот, најнепредвидливиот и безбедносно најсензитивниот геополитички јазол во Европа и светот - Балканот. Денес најзначајни и најсериозни геополитички јазли претставуваат Блискиот Исток, Средна Азија, Кавказот и најчесто како неизбежен регион – Балканот. Геополитичките јазли (региони) често

пати го менуваат своето приоритетно значење низ фокусот на основните геополитички играчи (големите сили), националната безбедност на државите кои се наоѓаат во зафатот на геополитичките јазли (граничните конфликтни пространства). Соодветната геополитичка положба на државите лоцирани во овие региони закономерно генерира повеќе несигурност, поголем квантум на ризици и закани, отколку кај државите лоцирани надвор од овие ризични пространства. Република Македонија се наоѓа на едното „теме“ (на врвот) на најопасниот геополитички, геостратегиски опасен „ѓаволски триаголник“ - најризичниот простор на кој ќе се одиграат големите игри за 21 век помеѓу големите сили - САД и големите европски држави од една страна и Русија од друга страна. Потенцијалната геостратегиска позиционираност на македонскиот простор во однос на големите пространства, геополитичките јазли и геополитичките клучни зони во текот на целата милениумска историја претставувало (црно злато) за судбината, поделбите и страдањата на народот (народите) кои живееле во виорот на оваа опасна балканска ветроуметина.

Седмата глава која говори за **геополитичката положба на Република Македонија во историски и современ контекст** дава целосна анализа на геополитичката положба на Република Македонија и на македонскиот етникум во минатото и денес што недвосмислено ја потврдува констатацијата дека претставува единствен, специфичен и необично инструктивен од историски и современ аспект. Преку неговата анализа индиректно се прави напор да се расветлат сите аспекти на меѓународните односи во Југоисточна Европа, како во минатото така и денес. Сите историски и геополитички анализи недвосмислено укажуваат дека „македонскиот простор“ во многу аспекти е единствен во Европа – практички готово никаде на Европскиот континент не постоеле такви територијални претензии на толу голем број мали и големи држави околу димензиите на толку релативно мало подрачје. Со оваа констатација уште еднаш се укажува на значењето на положбата и просторните односи за сфаќање на политичката историја и меѓународните односи во Европа. Современата геополитичка положба на Република Македонија ги носи сите јасни и препознатливи печати и белези од минатото, така што и новите современи тенденции се идентични со претходните геополитички и геостратегиски параметри и интереси.

Безбедносната анализа е целосно презентирана во осмата глава преку посебните глави за вооружен конфликт, видови и поделба; концептот на инсурекција и тероризмот според учењето на Пол Винкинсон; бунтовништво – бунт; нова војна или ирегуларно војување и атипична воена интервенција.

Од полемолошки и безбедносен аспект, конфликтот по фаза е разгледуван како: инсурекција – тероризам од помал интензитет (во почетната фаза), тероризам со масовни размери (внатрешни и надворешни), прва фаза на вооружен бунт, атипичен пограничен паралелно вооружен судир, атипична воена интервенција. Од друг аспект беше разгледуван и како мал вооружен конфликт, конфликт со низок интензитет, како „транзициски конфликт“ (конфликт на идентитетот), како етнички конфликт, геополитички конфликт како етничко изразување.

Според кандидатката Котовчевска, во актуелниот временски контекст и ниво на развој на воената научна мисла и конфликтологијата, најприфатлив би бил терминот ирегуларно (неправилно) војување бидејќи во себе ги содржи и категориите „конфликти со низок интензитет“ и „конфликти со среден интензитет“ – категории

што се детерминирани и прифатени како едни од типичните обележја на конфликтот во Република Македонија од 2001 година. Новите војни во овој контекст се претставени како комбинација на „традиционалната легитимност и модерната рационалност“. Во ова созвездие на конфликти на новото време како поинтересни, поспецифични и покарактеристични категории карактеристични за истражувањето се издвојуваат следните: „асиметрични конфликти“, „други операции освен војна“, „хибридни војни“, „нестандардна (валкана) војна“, „постмодерни војни“ и тн.

Во деветтата глава, преку бројни графикони презентирани е **примената на програмот „атлас“ во функција на истражување на критичката геополитика и дефинирање на конфликтот од 2001 год. во Р Македонија**. Исто така, направени се бројни анализи во функција на потврдување или отфрлање на хипотезите од анализата на текстовите презентирани и обработени со програмот Атлас.

Во заклучните разгледувања, м-р Котовчевска потенцира дека научната цел на истражувањето е оправдана, бидејќи со ова истражување се обработува еден многу чувствителен проблем кој имаше за цел преку геополитичките, геостратежиските и безбедносните детерминанти да понуди соодветна анализа и дефинирање на конфликтот од 2001 година во Република Македонија. Темата која беше проучувана добива оправдување од причина што не само што беше научнотеоретски дефинирана, туку исто така беше дефинирана, применета и верификувана научно – методолошка рамка на истражувањето на овој проблем.

Конфликтот што зафати определени делови од територијата на Р Македонија во 2001 година претставува мошне комплексен феномен, последен во серијата продолжени внатрешни насилни конфликти што го зафатија регионот во последната декада на минатиот век и почетокот на првата декада на новиот век. Со оглед на неговата сериозност и огромната потенцијална конфликтна енергија како и можноста за негова ескалација, трансформација и интернационализација, доби висок приоритет од страна на меѓународната заедница за спречување на неговото понатамошно проширување. Меѓународната заедница со право стравуваше од можноста за неговото проширување со вклучувањето на некои, или на сите соседни балкански држави на Македонија, потенцијална опасност што би значела вовед во нова, поопасна и поширока балканска (регионална) војна. Сложеноста, непредвидливоста сериозноста и опасноста на овој навидум релативно мал воен конфликт претставуваат сериозен научен предизвик за целосно научно засновано интердисциплинарно истражување во функција на спроведување суштинска и продлабочена научна анализа и негово научно дефинирање во сите негови фази на реализација и во сите негови форми на манифестирање.

Со реализацијата на потенцираните научни анализи постигнати се неколку суштински цели кои се во функција на рedefинирање на претходно изнесените ставови за конфликтот во Република Македонија од 2001 година за да се надополнат празнините во научната анализа и дефинирањето на конфликтот од 2001 година. Изведени се научни закономерности и сознанија за причините и суштината на конкретниот конфликт кои се директно поврзани со зајакнување на нашите можности директно поврзани со способноста за рано откривање, детектирање, управување, решавање и спречување на конфликтите во иднина (во Република Македонија и Балканот). Во голема мера е придонесено кон развој за учењето за етно–

националните конфликти, надминување на недореченостите кои ги предизвикуваат во научната и пошироката општествена заедница, пришто е направена јасна дистинкција помеѓу етнонационализмот, опасниот национализам и обичниот национализам. Притоа, креирана е специфична научна база која ќе овозможи континуирано следење на дејствувањето на новите геополитички тенденции и промени како основен генератор на новите геополитички конфликти како етнички изразувања на Балканот а посебно во Република Македонија.

Предмет на истражување

Предметот на истражување во докторската дисертација тргнува од констатациите дека насилниот внатрешен конфликт што ја зафати Република Македонија во почетокот од новиот век, историски и воено го означува крајот на серијата внатрешни конфликти на просторот од поранешна СФРЈ кои започнаа кон крајот на минатиот век и го означил процесот на нејзина крвава дезинтеграција, фрагментација и рекомпонирање.

Балканот кои во себе содржел тековни, како и потенцијални кризни жаришта, претставува геостратејска спојувалка спрема важните јужни одредници кои се стопански мошне значајни (Каспискиот регион), спрема потенцијалните кризни жаришта (Блискиот Исток и Персискиот Залив) и спрема сложеното и нестабилно подрачје на Медитеранот. Преку ова подрачје води најважната поморска комуникација помеѓу Атлантикот и Индискиот Океан (правецот Гибралтар – Малта – Суец). На овој простор, двете супер сили на минатото, САД и СССР, и денес САД и Русија, ја прават линијата на разграничување на својата доминација во Европа, не занемарувајќи ги и интересите на Франција, Англија, Германија и Италија. Во новото геостратејско и геополитичко позиционирање на големите сили за XXI век Балканот се најде во зафатот на најопасниот геополитички и геостратејски триаголник – најризичниот простор на кој ќе се одиграат големите игри и комбинации на големите сили за и на почетокот на XXI век. Земјите лоцирани во зафатот на овој триаголник, на кои избувнаа голем број на конфликти, беа и останала колатерална штета на игрите на големите сили.

Токму од тие причини, м-р Котовчевска сугерира дека предмет на ова истражување ќе биде анализата и дефинирањето на конфликтот од 2001 година во Република Македонија со примена на научноистражувачка методологија својствена на критичката геополитика, геостратејска и методологијата на истражување на безбедносните појави.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена докторската дисертација

Досегашните сознанија говорат дека вака поставен проблем и дефиниран предмет на истражување во оваа докторска дисертација не е целосно идентификуван во научното подрачје во кое се истражува. Одредени анализи на конфликтот од 2001 година се правени од домашни и странски автори, но не и поврзувањето на геополитичките, геостратејските и безбедносните детерминанти и нивното позиционирање во функција на анализа и дефинирање на конфликтот од 2001 година во Република Македонија.

Краток опис на применетите методи

Во текот на истражувачкиот процес за добивање на валидни и научно засновани одговори на поставените прашања и хипотези користени се научни методи со кои се обезбедува единство на теоријата и методите. Поконкретно, применети се аналитичко-синтетичката метода, која претставува почетна, основна општа метода на научното сознание. Притоа, применети се анализа на содржина како општа методска постапка, структурална анализа, функционална анализа, причинска и каузална анализа и компаративна анализа. Исто така, користени се методата на генерализација и специјализација, како и методите на индукција и дедукција. Во емпирискиот дел, употребена е софтверска алатка „атлас“ која е искористена за откривање и систематско анализирање на сложени феномени скриени во неструктурирани податоци (текстуални, мултимедијални, геопросторни). Притоа, лоцирани, кодирани и нотирани се наодите од примарниот материјал со податоци, оценета е нивната важност и визуелизирани се сложените односи помеѓу нив.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Од општествен аспект, резултатите од ова научно истражување ќе бидат во функција за да се рedefинираат сите досегашни научни и политички и етнички поддржани и засновани ставови за конфликтот, државата и државното раководство да имаат јасен и единствен став и прецизна дефиниција за конфликтот неопходна за креирање на нашите гледишта во функција на идната надворешна – политичка комуникација.

Добиените научни сознанија од примената на критичката геополитика ќе бидат неопходни за конзистентно дипломатско – политичко презентирање на анализата за конфликтот. Исто така, тоа е неопходно за промовирање на нашите научно засновани гледишта во универзитетските научни кругови насекаде во светот, како и креирање на база на валидни информации за нашите идни истражувачи, посебно за историчари, полемолози, геополитичари и сл.

Резултатите од ова истражување ќе треба да овозможат сегашните и идните генерации да имаат поверодостојни научни сознанија, наспроти сликата која континуирано беше создавана за остварување на краткорочни дневнополитички, партиски и етнонационалистички и други цели за конфликтот од 2001 година, неговите причини, цели, и (не)оправданост.

Научните сознанија во голема мера ќе ја расветлат инволвираноста на внатрешните и надворешните фактори и ќе ја разрешат енигмата за овој релативно краткотраен, но многу валкан конфликт кој беше дел од новиот балкански јазол и новиот балкански лавиринт.

Поширока оправданост на истражувањето произлегува од фактот што ќе се добијат научно втемелени и потврдени сознанија за конкретниот проблем кои можат да бидат користени како основа за глобална општествена акција (вклучително и креирање на соодветни политики).

Корисници на истражувањето можат да бидат научни работници, сите заинтересирани академски, политички и невладини структури во Република Македонија, како и пошироката заинтересирана јавност во Република Македонија и во странство.

Оцена на трудот

Докторската дисертација на кандидатката м-р Благица Котовчевска, со наслов „Критичко геополитичка, геостратегијска и безбедносна анализа и дефинирање на конфликтот во Република Македонија“, претставува истражување во научното подрачјето на општествени науки, поконкретно во областите геополитика и интегрална безбедност. Изработката на оваа докторска дисертација да има за цел стекнување конкретни сознанија за улогата на геополитичките, геостратегијските и безбедносните детерминанти во анализата и дефинирањето на конфликтот од 2001 година во Република Македонија. Очекувањата се оваа дисертација придонесе во процесот на научното разјаснување на овој навидум мал воен конфликт. Исто така, научно заснованото интердисциплинарно истражување е во функција на спроведување суштинска и продлабочена научна анализа за научно дефинирање на конфликтот од 2001 година во сите негови фази на реализација и во сите негови форми на манифестирање.

Исполнетост на законските услови за одбрана на трудот

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила следниве рецензирани истражувачки трудови:

[1]. Автор: Confidence-building measures in resolving the conflict of 2001 in the Republic of Macedonia. International Journal Scientific & Applicative Papers, vol 4 2014 (Institute of knowledge management);

[2]. Автор: The role of the media in the management of the conflict. Security Dialogues Vol. 5, No.2, 2014.

Заклучок и предлог

Главните научни придонеси на кандидатката м-р Благица Котовчевска се однесуваат на оригиналните обиди, преку научна методолошка рамка, да се истражува проблематика која е поврзана со конфликтот во Република Македонија од 2001 година. Со комплексна примена на критичката геополитика, за прв пат во нашата теорија и практика енаправен обид за комплексно колерирање на мноштвото фактори кои имаат силно и одлучувачко влијание врз севкупниот политички, геополитички и безбедносен амбиент пред, за време и во текот на конфликтот од 2001 година.

Добиените резултати од конкретната полемолошка и безбедносна анализа на конфликтот во голема мера ги надополнуваат и ги расветлуваат сите прикриени и магловити настани од 2001 година. Ваквиот пристап докажа дека конфликтот бил со исклучително голема конфликтна енергија. Можноста за негова ескалација, трансформација и интернационализација го позиционира високо на приоритетната скала на меѓународната заедница.

Можните понатамошни истражувања можат да бидат насочени кон продлабочено научно истражување на применетата воена вештина во карактеристичниот конфликт од 2001 година, при што ќе се разоткријат и ќе се укаже на сите пропусти и предности од националнобезбедносен аспект.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана

на докторската дисертација на кандидатката м-р Благоица Котовчевска со наслов „Критичко геополитичка, геостратегииска и безбедносна анализа и дефинирање на конфликтот во Република Македонија “.

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Лидија Георгиева, претседател с.р.
2. Проф. д-р Тони Милески, ментор с.р.
3. Проф. д-р Билјана Ванковска, член с.р.
4. Проф. д-р Зоран Матевски, член с.р.
5. Проф. д-р Томе Батковски, член с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „КРИТИЧКО
ГЕОПОЛИТИЧКА, ГЕОСТРАТЕГИСКА И БЕЗБЕДНОСНА АНАЛИЗА
И ДЕФИНИРАЊЕ НА КОНФЛИКТОТ ВО РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА “ ОД М-Р БЛАГИЦА КОТОВЧЕВСКА, ПРИЈАВЕНА
НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

На својата I редовна седница одржана на 12.IX 2017 година, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Благица Котовчевска, пријавена на трет циклусдокторски студии на студиската програма по меѓународни односи и менаџирање конфликти, на тема: „Критичко геополитичка, геостратегииска и безбедносна анализа и дефинирање на конфликтот во Република Македонија“. Комисијата за оцена на докторската дисертација е во состав: Лидија Георгиева, проф. д-р Тони Милески (ментор), проф. д-р Билјана Ванковска, проф. д-р Зоран Матевски и проф. д-р Томе Батковски. Членовите на Комисијата не се сложија околу заедничката оцена на поднесената докторска дисертација, па во свое име го поднесувам следниот издвоен

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Благица Котовчевска, пријавена на трет циклусдокторски студии на студиската програма по меѓународни односи и менаџирање конфликти, на тема: „Критичко геополитичка, геостратегииска и безбедносна анализа и дефинирање на конфликтот во Република Македонија,“ е обемен труд изложен на 313 страници, вклучувајќи ги воведот и библиографијата. Трудот е структуриран во 9 глави, во кои се вбројува и воведот, додека заклучокот е изнесен како глава 10, а библиографијата под реден број 11. Листата на користена литература се состои од 200 странски наслови (монографии, статии, анализи, извештаи и документи), како и сосема мал број домашни публикации.

Од структурен аспект, докторскиот труд ја следи зацртаната тематска рамка, онака како што е дефинирана во насловот на трудот. Накусо, приказот по делови на докторската дисертација, заедно со забелешките по секој од нив, може да се прикаже на следниов начин:

Во **првата глава** од трудот (Вовед) образложени се параметрите на истражувањето, односно идентификација и формулирање на истражувачкиот проблем, целите и задачите на истражувањето, системот на хипотези и

варијабли, научната и општествена оправданост на истражувањето, како и користената методологија. Имајќи предвид дека овој дел на трудот кореспондира со пријавениот идеен проект на истражувањето, се забележува дека кандидатката автоматски го презела без да води сметка дека она што во даден момент било во идно време (и намера за истражување), при поднесување на финален труд е веќе завршена задача. Потребно е кандидатката да го коригира овој дел од трудот во оваа смисла, но и во делот на користената методологија треба да ја внесе и објасни употребата на новата алатка (АТЛАС) која ја користела, а која не била планирана во оригиналниот идеен проект.

Втората глава на трудот се фокусира на критичката геополитика, и тоа само на дваесетина страници. Тргувајќи од класичната геополитика, кандидатката настојува да го објасни преминот кон критичката геополитика, преку елаборирање на нивните премиси, сличности и разлики - во што не сосема успева. Во делот на историската анализа на класичната геополитика, кандидатката се задржува на геополитичката теорија на Макиндер, но тоа не го чини преку анализа на неговите изворни ставови, туку посредно, со цитирање на други автори кои ја анализирале и критикувале неговата теориска мисла. Аналогно, во пописот на литературата, овој автор не е застапен со ниту едно дело, што упатува на заклучок дека кандидатката воопшто не се впуштила во научен преглед и анализа на неговата мисла. Слична е ситуацијата и со реферирањето на Кјелен, при што дури и се користи негова дефиниција за геополитиката како наука, без притоа да се наведе изворот. Всушност, во целата оваа глава проблематиката на (т.н. ортодоксна) геополитика зазема значителен дел за сметка на она што треба да биде централен концепт - критичката геополитика, а изостанува и аргументација зошто токму критичката геополитика е соодветна рамка за анализа и дефинирање на конфликтот во Република Македонија и како таа се аплицира во истражувањето. Во натамошниот тек на докторската дисертација останува сосема нејасна примената на оваа теориска и концептуална рамка на централниот предмет на истражување - конфликтот во Република Македонија. Овој дел треба да се преработи во насока на зајакнување на анализата на научната литература и поставки (користени од оригиналните дела на авторитетите од оваа област), а особено акцентот да се стави врз корисноста на критичката геополитика, која би овозможила доаѓање до оригинални сознанија за македонскиот конфликт од 2001 година, односно би претставувала оригинален и значаен придонес во науката. Всушност, анализата на докторската дисертација и заклучоците кои ги извлекува м-р Котовчевска покажуваат дека таа повеќе се потпира на класичната геополитика, отколку на критичката. Постулатите на критичката геополитика се преземани и наведувани од познатите авторитети (како Делби или О'Тул, кој притоа понекаде се именува како О'Тол). За жал, исклучително вредното дело *Ориентализам* е само спомнато, а името на авторот е наведено како Сед, наместо Саид. Уште повеќе зачудува што, во контекстот во кој е споменато ова дело, воопшто не е спомената Марија Тодорова со нејзиниот исклучителен научен придонес во западното разбирање на Балканот („Замислувајќи го Балканот“). Мора да се нагласи дека особено во оваа глава, кандидатката преземала цели страници од одредени научни дела, кои се презентирани како нејзин авторски придонес, без да се наведе оригиналниот извор, што фрла сенка на академската етика. На пример, на стр. 38 од докторската теза, импликациите

на критичката геополитика се целосно преземени од Клаус Додс (Klaus Dodds, *Global Geopolitics: A Critical Introduction*, London and NY: Routledge, 2014, pp. 31-32), Табела 3 (поделба на геополитиката според критичката геополитика) е целосно преземена од книгата: Colin S. Gray, Geoffrey Sloan, *Geopolitics, Geography and Strategy*, London and NY: Routledge, 2013, p. 111; итн. За жал, вакви примери се среќаваат и во други делови на докторската дисертација (како во Глава 9 каде што се применува програмата АТЛАС, во кој цели делови се преземени или од службената интернет-страница на софтверот АТЛАС или од Википедија). Оваа забелешка е од генерален, но академски значаен карактер, и се однесува на нужноста од коректно цитирање на сите делови кои не се авторски труд на кандидатката, ами се преземани без адекватно цитирање и наведување на изворот, и во текстот и во библиографијата.

Третата глава од трудот има амбициозен наслов „Регионалните и екстрарегионалните точки на притисок, геополитичките интереси и геополитичкото дејствување на Балканот“. На речиси 50 страници од дисертацијата се преплетуваат историски, политички и географски елементи на анализа на Балканот во неверојатен период од два милениума. Со начинот на анализа на кој е пристапено во овој дел од трудот, но и во натамошните поглавја, се внесува конфузија околу временскиот период, меѓународните констелации, државни и недржавни ентитети, и нивната врска со современоста и конфликтот во република Македонија. Уште на самиот почеток на оваа глава („Геополитичко дејствување на Балканот“), на стр. 49, кандидатката вели дека е „значајно да се потенцира еден закономерен „конфликтен процес“ за конфликтите што се повторуваат“, односно упатува на наводно постоење на историски детерминизам (или дури и фатализам), па без да понуди факти, аргументи и каузална врска помеѓу настаните во старт потенцира „закономерност и тенденција“ во историски период долг повеќе од дваесет векови. Овој дел подлежи на критика и поради непотребното, но уште повеќе поради некоректното презентирање на историјата и историските факти, без никакво референцирање и поткрепување на заклучоците и тврдењата со научни сознанија од историската наука. Начинот на кој се перципира Балканот е контрадикторен, бидејќи сакајќи да направи историски пресек на балканските случувања, таа го презентира како вонвременски, односно безвременски, а реториката и дискурсот кој се користи е претенциозен и исполнет со патетична и емоционална, односно ненаучна терминологија. Во оваа глава, кандидатката презентира слики (географски мапи) на кои се исцртани триаголници (Београд-Букурешт-Атина, или Загреб-Тирана-Истанбул), кои се не само со слаб визуелен квалитет, со ознаки на странски јазик, туку и приказите не се поврзани со конкретни историски периоди, што внесува дополнителна забуна, како е можно да се зборува истовремено за две илјади години, и за триаголници меѓу места кои не постоеле толку долго. На пример, приказот на овие триаголници на точки на притисок врз Балканот му претходи на поглавјето кое во својот фокус го става геополитичкото дејствување и интереси во периодот на античка Македонија, Грција, Персија и Рим. Во наредните страници следува кус прелет преку балканската историја, изнесена на јазик карактеристичен за популарната „историографија“, за да се стаса до конфликтот од 2001 година, па дури и до одредени изјави на претставниците на ЕУ (Хан и Могерини) - односно за да се „докаже“ историскиот фатум на овој регион, и на Македонија во негови рамки. На страна 77, кандидатката ја изложува (како што е неведено, оригинално решение на авторот и менторот) преку слика 9, на која денешна Република Македонија се презентира како „епицентар во кој се судираат и пресекуваат екстрарегионалните и регионалните точки на

притисок“, а на која се презентирани истовремено геополитички фактори од антиката и од современиот период (на пример, Русија, СССР, Украина, или Византија, Турција и „Исламски блок“). Иако оригиналноста на приказот не може да се спори, сепак авторите на ова решение визуелно сакаат да промовираат историски приказ на регионот, односно на Македонија (античка или модерна, сеедно) како центар на светот. Притоа, не само во овој дел од дистертацијата, туку и низ целиот труд, се користи сликовит речник кој не доликува на научно-истражувалки труд од ваков карактер. На пример, се зборува за „крволочна историја“, „нова геополитичка балканска рашомонијада“, „македонска Пандорина кутија“, „балканско мочуриште“, „балканска замка“, „историски кошмар“ и слично. Фатализмот кој доминира низ целиот текст се отсликува, на пример, и во констатации од типот „Балканот повторно е осуден да ја исчекува судбината на губитник и колатерална штета“ (стр. 86). Политиката на Турција, Франција, Германија, Велика Британија површно се сумира на по една страница текст, без референци или друга поткрепа на тврдењата. Понатаму, на стр. 96, кандидатката тврди дека „според анализата на сите историски факти од 1821 до 1914 година, вистинскиот барут на Балканот беше Европа, како во идеолошка, така и во чисто воена смисла.“ - без притоа, воопшто и да се повика на научните сознанија и анализи од историската наука.

Четвртата глава носи интересен, но и конфузен наслов „Балкан-Европа, Европа-Балкан, Балкански поделби и конфликти како историја, судбина и геополитичко наследство“. Споменувањето на зборот „судбина“ во насловот не е случајно, бидејќи кандидатката се обидува одново и одново, без користење на научна методологија (односно, употребувајќи своевидна „дедуктивна“ метода - од нејзиниот веќе готов општ (и цврст) заклучок да ги убеди читателите во одделните тврдења). Во овој дел се воочува уште една неконзистентност, односно во делот на референцирањето паралелно се користат и Харвардскиот и Чикаго стилот на цитирање. Во овој дел, како и низ дисертацијата се наведуваат податоци за автори, дела и страницата - а истите ги нема во пописот на користена литература (на пример, R. Clogg, F. Crousse, Prvelakis, итн.). И обратно - пописот на користена литература е значително пообеман од она што е навистина користено во тезата. Во оваа глава, кандидатката се впушта во анализа на (како што ги нарекува) „епитетите“ за Балканот во европската „култура“ (особено овој израз е нејасно зошто е ставен под наводници!?), без притоа да внесе ниту корелација со критичката геополитика, ниту да ги наведе изворите од кои ги црпи наведените „епитети“, ниту да го лоцира контекстот и времето кога истите биле употребувани. Зад одредени автори кои се споменуваат воопшто не се цитирани изворите и референците. Притоа, во обид да се долови негативниот имиџ на Балканот во европското разбирање на регионот, кандидатката пројавува флагрантни историски предрасуди, од типот дека „Османлиската Империја значела многувековен процес на физичко истребување, верска и национална дискриминација и асимилација, иселувања и сл.“ - што е сосема спротивно на фактите кои зборуваат за инаквите карактеристики на милет-системот од ова време. Дobar дел од оваа глава се однесува на несистематизирано, непоткрепено со податоци и референци, на „мисли за Балканот“ - па останува нејасно чии се тие мисли, во каква функција се изнесуваат, каква е поврзаноста со критичката геополитика, или со Република Македонија и конфликтот од 2001 година. Се чини, кулминација во оваа низа претставува тврдењето (стр. 115) дека „Европа старата вештерка на Балканот со право е опеана како блудница вавилонска - стара ороспија“. Заклучокот на кандидатката е дека двесте години на европски интервенции на Балканот коинцидираат со двесте години балкански метафори од најлош тип. Ваквиот

начин на елаборирање е апсолутно недозволив и неприфатлив за научна аргументација. И повторно, кандидатката заборава дека нејзината научна цел не е поврзана со историската наука, кога (прилично тавтолошки) вели „Со прецизна анализа на историјата, попрецизно историските настани, можеме да го утврдиме нејзиното (нивното) значење и нивното влијание врз историските случувања и историјата на балканските земји.“ (стр. 131).

Петтата глава од трудот е најкуса, и изложена само на 6-7 страници, поради што се поставува прашањето за нејзината оправданост во структурна и содржинска смисла. Овој дел е посветен на феноменот на удвоени (двојни) држави, при што воопшто не е елаборирано значењето и суштината на овој феномен, кој се поврзува со периодот 1995-2000 година, а кој илустративно се поврзува со случајот на стекнување на независноста на Молдавија и нејзиниот однос со Романија. Во продолжение, всушност, фокусот повторно се става на т.н. македонско прашање за кое се тврди дека е „епицентар“, односно најголемата опасност и закана за безбедноста, стабилноста и иднината на Балканот. Всушност, содржината на оваа глава нема логична структура, имајќи предвид дека кандидатката без посебна причина преминува од Херцег-Босна до Кипар, па и до Берлинскиот конгрес.

Шестата глава од дисертацијата, посветена на геостратегиската положба на Македонија, е изложена на 15-тина страници. Но, истата проблематика се пренесува и во наредната, **седма глава**, насловена „Геополитичка положба на Р Македонија во историски и современ контекст“, на дополнителни триесетина страници. Во двете глави има доста повторувања на тези и аргументи изнесени во претходните глави и поглавја, со единствена цел да се докаже „македонската милениумска историја како (црно злато) на судбината, поделбите и страдањата“ (стр. 165-166). Слична конотација содржи и седмата глава, во која акцентот е ставен на евроазискиот простор, односно (како што вели кандидатката) „евроазиската шаховска табла“, потпирајќи се главно на тезите на Макиндер (класичната геополитика, а не критичката!?) и на Бжежински.

Осмата глава е насловена „Безбедносна анализа во функција на дефинирање на конфликтот во Република Македонија од 2001 година“. Останува нејасно зошто во овој дел безбедносната анализа се става во функција на дефинирањето на конфликтот, иако во насловот на дисертацијата се постулирани две одделни цели - безбедносна анализа (покрај геополитичката и геостратегиската) и дефинирањето на конфликтот. Сепак, овде барем станува јасно дека, и покрај сета елаборација на милениумски настани, сепак, станува збор за настан од 2001 година. На неполни четириесет страници, м-р Котовчевска сосема непотребно се зафаќа најнапред со елаборација на добро познати и проучени концепти и класификации на конфликтите. За жал, во самиот почеток на овој дел е направена кардинална грешка за која е тешко да се најде логично објаснување. Имено, кандидатката се повикува (без да наведе ниту една референца) на непостоечки универзитет, односно на Универзитет „Упсала“ во Осло, без да води сметка дека Универзитетот во Упсала се наоѓа во Шведска, додека во Осло е сместен најпознатиот институт за истражување на мирот и конфликтите - ПРИО. Дека не станува збор за случајна, техничка грешка, зборува фактот што истата се повторува на најмалку две места - на стр. 202 и стр. 211). Наместо продлабочена безбедносна анализа на конфликтот во Република Македонија, овде повеќе простор се посветува на глобални тенденции, класификации, видови конфликти и слично - за да накусо се дојде до заклучоци врз база на веќе постojни класификации. Особено паѓа во очи поглавјето 8.2. Концептот на инсурекција и тероризмот според учењето на Пол Вилкинсон (чие име е и погрешно напишано во насловот како Винкинсон). Уште

позачудувачки е што овој автор чие учење е експлицитно истакнато во ова поглавје воопшто не се наоѓа на листата на користена литература, а кандидатката неговото учење дури го поистоветува и со „западната терминологија и учење“ (стр. 218) без да приложи други извори и докази за ова тврдење. Употребата на терминот инсурекција е проблем од јазична гледна точка, бидејќи македонската терминологија е сосема соодветна. Во натамошната експликација на концептот на бунтовништво, кандидатката повторно се повикува на автори, кои не се наоѓаат на листата на користена литература (Дејвид Галула и О’Нил). И во овој дел, на македонскиот конфликт од 2001 година му е пристапено не само површно, туку и селективно, низ призма на само едно стојалиште - она кое ги поврзува бунтовништвото и тероризмот, без оглед на претходното повикување на мировните истражувања и истражувачи, кои сосема поинаку ѝ пристапуваат на анализата на (внатредржавните) конфликти. Интересно, во продолжение, кандидатката влегува во елаборација на американската и француската воена мисла (на многу мал примерок на автори и извори, што целата анализа ја прави дополнително проблематична), иако целта на оваа глава е дефинирана како безбедносна анализа на македонскиот конфликт од 2001 година.

Деветтата глава, всушност, треба да внесе своевидна методолошка иновација со примена на програмата АТЛАС, а во функција на истражување на критичката геополитика и дефинирање на конфликтот од 2001 година. Приказот на (софтверскиот) програм АТЛАС е направен површно, односно со преземање на цели делови од Википедија и од службената интернет-страница. Кандидатката недоволно објаснила зошто токму овој програм би помогнал во остварување на нејзината научна цел, и кои се неговите предности и слабости. Како што беше кажано, м-р Котовчевска тврди дека биле простудирани голем број научни студии објавени пред конфликтот, за време на конфликтот и во постконфликтниот период (стр. 245), но ги потенцира извештаите на Меѓународната кризна група (која е меѓународен тинк-тенк, а не научна институција) и студиите на Јан Оберг, за кого погрешно вели дека е еден од основачите на Копенхагенската школа за безбедност. Кои студии се точно анализирани, во колкав број и слично, кандидатката не дала податоци. Таа презентира графикони на кои читателот би требал да ги види „конкретните анализи според автори/организации, истражувачки цели“ - но, истите се од толку слаб графички квалитет што се практично бескорисни, затоа што се ситни, матни и нечитливи. Само од текстуалната анализа може индиректно да се заклучи дека кандидатката се обидела да ја анализира користената терминологија (бунтовници, терористи и екстремисти), што може да биде корисно сознание за начинот на кој бил анализиран и презентиран конфликтот, но која никако не може да се земе како сигурен показател за суштинската страна, т.е. за самиот конфликтна структура и динамика. И во делот на анализата низ призма на практичната геополитика, останува сосема нејасно конкретно кои и чии мислења, искази и извештаи се користени, туку е дадена збирна квалификација која не дава претстава за примерокот кој се анализира преку АТЛАС- програмот. Слична е ситуацијата и во делот во кој се врши анализа низ призма на популарната геополитика, каде кандидатката не дава конкретни податоци, освен што вели дека било направено комплексно истражување кое опфатило значителен број на медиуми во неколку држави. Единствено е издвоен лондонски „Гардијан“, но само со посочување на неколку линкови до статии посветени на конфликтот. Поглавјето 9.6 „Анализи во функција на потврдување или отфрлање на хипотезите од анализата на текстовите презентирани и обработени со програмот Атлас“ упатува на тоа дека кандидатката имала посебна хипотетичка рамка кога му пристапила на ова емпириско/софтверско истражување, која (веројатно) е различна од системот на хипотези

презентирани во воведот, односно во идејниот проект на дисертацијата. На близу дваесетина страници се изложени графички прикази повторно нејасни), но и изводи/цитати на англиски јазик, што отстапува од целата елаборација на македонски. Иако членовите на Комисијата немаат проблем со користењето на овој јазик, сепак останува нејасно зошто кандидатката се одлучила за ваков пристап.

На крајот следува **заклучок, односно заклучни согледувања** изнесени на четириесетина страници. Наместо изложување на сознанијата добиени со истражувањето, систематизирани согласно со поставените општи, посебни и поединечни хипотези, дадено е нешто подолго резиме на содржината на докторската дисертација со општи констатации од кои некои веќе беа артикулирани во текстот на дисертацијата. Кандидатката не успеала да направи сублимација преку докажување или отфрлање на поставените хипотези и давање одговори на истражувачките прашања.

Докторската дисертација завршува со навидум богата листа на користена литература (200 единици), но повнимателната анализа покажува - како што веќе беше изнесено - дека делата се или наведени колку да ја збогатат листата, без да бидат користени во истражувањето, или изостануваат некои од тие коишто се споменувани и за кои се тврди дека се користени. Ова е особено значајно во корелација со примената на методот АТЛАС. Од богатата литература објавена на македонски јазик вклучени се само двајца автори - менторот и проф. Митко Котовчевски, и покрај тоа што во воведот кандидатката си поставила задача да се осврне на досегашните анализи и дефиниции за конфликтот од 2001 година, изнесени и од домашните научни кругови, за кои на места тврди дека се необјективни и пристрасни, па поради тоа биле намерно изземени од анализата.

ОЧЕКУВАН НАУЧЕН ПРИДОНЕС

Докторскиот труд е неопходно да претставува оригинален научен труд, кој ќе даде придонес во науката, во случајов во областа на меѓународните односи и менаџирањето конфликти, како во теориска, така и во практична гледна точка. Иако го цениме вложениот труд и досегашните резултати до кои дошла м-р Котовчевска, сепак во оваа фаза ценам дека поднесениот ракопис на докторската дисертација не ги задоволува овие очекувања и изобилува со слабости и пропусти, па затоа е потребно таа да се продлабочи и доработи до степен во кој ќе може да даде сериозен научен придонес.

ОЦЕНКА И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Благица Котовчевска во верзијата во која им е поднесена на членовите на Комисијата за оцена претставува само почетна основа за понатамошни истражувања, кои ќе бидат неопходни за дисертацијата да го добие потребниот квалитет. На кандидатката ѝ се препорачува темелна преработка на дисертацијата во насока на развивање на продлабочена теориска дискусија за предметот на истражување, во насока на критичките забелешки кои се прецизно и детално наведени во анализата на секоја одделна глава, за врз основа на тоа да успее да даде оригинален научен придонес за предметот на истражување. Во овој дел ќе ги издвоиме таксативно само најважните:

- Имајќи предвид дека согласно со нормативните акти со кои се уредени студиите на трет циклус докторски студии, првичниот наслов на пријавената докторската дисертација се смета само за работен, потребно е кандидатката да размисли за редефинирање на постојниот за кој уште во почетокот ѝ беше укажано од овој член на Комисијата дека е предлог, нејасен и дека не ја одразува генералната хипотеза на истражувањето, ниту кореспондира со резултатите од него.

- Содржината на поглавјата и нивниот број треба да се усогласи и избалансира во согласност со акцентот кој се става на секое од нив, а во зависност од важноста за потврдување или отфрлање на генералната хипотеза. Ова особено важи за Глава 6 и Глава 7.

- Кандидатката треба да го преиспита начинот на кој се користат поставките на критичката геополитика, бидејќи низ целиот текст, за сметка на критичката (која би требала да биде новина и централна теориска рамка), доминираат премисите на класичната геополитика. Имено, геополитиката е во тесна врска со политичкиот (неореализам во меѓународните односи, па на глобалната политика се гледа како на вечна битка на моќта на државите зависно од влијанието на географијата (географската положба и дострел на нивната воена, политичка и економска моќ). Обратно, критичката геополитика на ова гледа како на идеологија и дискурс кој се користи за легитимирање на некои од најголемите воени кампањи во 20 и 21 век. Критичката геополитика е лабава платформа која се обидува да ги поврзе политичката географија (особено хуманата географија) со меѓународните односи. Во докторската дисертација која е предмет на оценка сосема изостануваат аспектите на теоријата и практиката на меѓународните односи, особено низ призма на постмодернистичките становишта. Уште позначајно е што кандидатката не успеала да ги елаборира клучните концепти на кои се фокусира критичката геополитика, како просторот, идентитетот и државништвото. На пример, критичката геополитика го истражува начинот на кој просторот се третира како социјална конструкција, а идентитетот не како предетерминиран и примордијален (т.е. како нешто што државите однапред го имаат), туку како нешто што е во процес на постојано редефинирање. Напротив, во оваа докторска дисертација е сосема нејасно за која Македонија станува збор или за кое македонско прашање/идентитет, бидејќи тие се третираат како вечни и континуирани во период од две илјади години (временска рамка на која кандидатката постојано се повикува), иако го истражува конфликтот во Република Македонија од 2001 година. Во ставовите кои ги застапува кандидатката се детектира историски детерминизам (или дури и фатализам), без притоа да се понудат факти, аргументи и/или каузална врска помеѓу историските случувања. Всушност, од самиот почеток таа зборува за „закономерност и тенденција“ во поглед на конфликтноста, и тоа во историски период долг повеќе од дваесет векови.

- Употребената реторика изобилува со емоционални и пластични описи, кои не соодветствуваат на научен труд од ваков вид, туку се посоодветни за популарна публицистика и есеистика. Нужно е трудот да добие стегната јазичка форма и терминологија, како и да се ослободи од фрази за: „смртоносни датуми“, „крволочна историја“, „нова геополитичка балканска рашомонијада“, „македонска Пандорина кутија“, „балканско мочуриште“, „балканска замка“, „историски кошмар“, „фаволски триаголници“, и слично. Особено е недолично користење на тврдења од типот: „Европа старата вештерка на Балканот со право е опеана како блудница вавилонска - стара ороспија“.

- Четвртата глава треба сериозно да се преработи, односно да се утврди кој, зошто и кога употребувал одредени метафори за Балканот (во однос на Европа), и како тоа има врска со конфликтот од 2001 година.

- Кандидатката мора да ги отстрани фактичките (и географски) грешки, како онаа за (наводниот) „Универзитет „Упсала“ во Осло“, без да води сметка дека Универзитетот во Упсала се наоѓа во Шведска, додека во Осло, главниот град на Норвешка, е сместен најпознатиот институт за истражување на мирот и конфликтите - ПРИО. Освен тоа, слична грешка има и кај тврдењето дека Јан Оберг е еден од авторите на учењето на Копенхашката школа на безбедносни студии. Грешките од ваков вид се недопустливи и предизвикуваат голем сомнеж во врска со кредибилноста на тврдењата во секој научен труд.

- Анализата на конфликтот од 2001 година зазема релативно мал дел од дисертацијата, а наместо анализа е дадена класификација. Кандидатката ги елиминира сите домашни автори и сведоштва, потпирајќи се на тезата за „инсурекција“ (што е несоодветен израз за македонската терминологија) и тероризам, додека за албанската страна се користи називот „албански екстремисти“, па и терористи.

- Во осмата глава кандидатката реферира (во наслов на поглавје) на „концепт на инсурекција и тероризмот според учењето на Пол Вилкинсон“ (чие име е и погрешно напишано во насловот како Винкинсон), а притоа името на авторот или делото/делата не се наоѓаат во библиографијата. Притоа, останува нејасно зошто кандидатката се определила токму за овој автор, и неговото учење го смета за единствено научно релевантно.

- Иако употребата на софтверската програма АТЛАС претставува освежување, сепак нејзината апликација не соодветствува со останатиот дел од дисертацијата, ниту пак јасно покажува како реториката користена од различни странски субјекти помага во есенцијалната анализа (и дефиниција) на конфликтот од 2001 година.

- Заклучокот на дисертацијата, како најважен дел на труд од ваков вид, мора да се преработи во смисла на сублимирање на аргументите со кои се потврдуваат или отфрлаат поставените хипотези на почетокот на истражувањето;

- Сите слики и графички прикази треба да се преработат, и во поглед на видливоста и читливоста, но и во поглед на јазиците со кои се означени земјите и регионите.

- На текстот му треба лектурирање.

- Да се отстрани неконзистентноста во паралелната употреба на Харвардскиот и Чикаго- стилот на цитирање.

- Забелешка од генерален, но академски исклучително значаен карактер е онаа за нужноста од коректно цитирање на сите делови кои не се авторски труд на кандидатката, ами се преземани без воопшто да се наведе изворот, и во текстот и во библиографијата.

Согласно со претходно наведените констатации за докторскиот труд на м-р Благоица Котовчевска со наслов „Критичко геополитичка, геостратегиjsка и безбедносна анализа и дефинирање на конфликтот во Република Македонија“, пријавена на трет циклус докторски студии на студиската програма по меѓународни односи и менаџирање конфликти, му предлагам на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет да ја прифати оваа **рецензија со предлог за доработка** и на кандидатката да ѝ определи рок, не подолг од шест месеци, за да постапи по забелешките.

ЧЛЕН НА КОМИСИЈАТА ЗА ОЦЕНА:

Проф. д-р Билјана Ванковска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ОПТОВАРЕНОСТА НА УЧЕНИЦИТЕ ВО
ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ“
ОД М-Р АНКИЦА АНТОВСКА,
ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 82 од Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус студии – докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 245, 2 мај 2013), а согласно со извештајот на Комисијата објавен во Билтен бр. 1147/611 од 1.VI2017 година и врз основа на член 38 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Филозофскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата XXXVII редовна седница, одржана на 23.VI2017 година донесе Одлука за усвојување на извештајот на Комисијата за оцена на докторската дисертација под наслов: **Оптовареноста на учениците во основното образование** поднесена од **м-р Анкица Антовска**, пријавена на Институтот за педагогија и прифаќање на предлогот на Комисијата да се извршат нужни измени и дополнувања на дисертацијата во рок од 6 месеци.

Кандидатката во предвидениот рок од 6 месеци повторно ја достави докторската дисертација на оценување.

Заблагодарувајќи му се на Наставно-научниот совет за укажаната доверба, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација под наслов „Оптовареноста на учениците во основното образование“, поднесена од м-р Анкица Антовска, содржи 224 страници компјутерски обработен текст. Изложена е во неколку дела, и тоа:

- Прв дел: Теоретски основи на проблемот на истражувањето;
- Втор дел: Методологија на истражувањето;
- Трет дел: Анализа и интерпретација на добиените резултати од истражувањето;
- Четврти дел: Дискусија за резултатите од истражувањето, Заклучни сознанија и препораки, Библиографија и Прилози.

Кандидатката ја започнува својата елаборација со оправданоста на истражувањето, при што истакнува дека бројноста на проблеми во воспитно-образовната работа во училиштата условени од контраверзите на денешното време и од општествените, политичките, економските, идејните и други промени во земјата бараат напори од компетентните стручњаци и наставниците за изнаоѓање на најсоодветни решенија за она што го притиска образовниот систем како целина и на она што значи осовременување на наставната работа.

Од целината на овие проблеми го издвојува прашањето за тоа колку и како треба да бидат оптоварени учениците во основното образование со задолженија во наставата и за наставата.

Кандидатката посебно се задржува на прашањето на временската оптовареност и смета дека оптовареноста во нејзината целосност ги надминува границите на едно индивидуално истражување, а уште повеќе, на истражување кое на проблемот му приоѓа од еден аспект. М-р Анкица Антовска во овој дел насловен како: „Актуелност на проблемот“ истакнува дека комплексното истражување на проблемот на оптовареноста на учениците може и треба да го врши тим од стручњаци од повеќе профили.

Оправданоста на истражувањето кандидатката го гледа во потребата оптовареноста на учениците во Република Македонија да се оптимализира во функција на подобрување на ефектите од образовниот процес и зачувување на менталното и физичкото здравје на учениците.

Во вториот дел кој се однесува на методологијата на истражувањето, м-р Анкица Антовска ги објаснува: предметот, целта, задачите, хипотезите, варијаблите, карактерот на истражувањето, примерокот на истражувањето и статистичката обработка на податоците.

Предмет на истражувањето е временската оптовареност на учениците со училишни обврски во деветгодишното основно образование во Република Македонија.

Цел на истражувањето е да се согледа каква е и колкава е временската оптовареност на учениците со училишни обврски во деветгодишното основно образование во Република Македонија.

Од предметот и целта на истражувањето произлегуваат и 19 задачи на истражувањето.

По однос на хипотезите, поставени се главна хипотеза и повеќе помошни хипотези.

Главната хипотеза гласи:

Учениците од основното образование се временски преоптоварени со училишни обврски.

Покрај главната, м-р Анкица Антовска поставува и 16 помошни хипотези.

Како варијабли на истражувањето м-р Антовска, наведува две независни и четири зависни варијабли.

Понатаму, кандидатката го објаснува карактерот на истражувањето при што нагласува дека истражувањето кое за предмет ја има временската оптовареност на учениците со училишни обврски во деветгодишното основно образование во Република Македонија е квантитативно- квалитативно истражување. Во рамките на квантитативното истражување мерена е временската оптовареност на учениците и испитувани се ставовите и мислењата на учениците, наставниците и родителите за оптовареноста на учениците во трите циклуси од основното деветгодишно образование. Добиените резултати се споредувани со цел да се утврди колкава е оптовареноста на учениците во основното образование.

Примерокот на истражувањето го сочинуваат учениците, наставниците и родителите од западниот, централниот и источниот регион во Република Македонија.

Најпрво, по случаен избор, избрани се три училишта од наведените региони во Р Македонија кои го сочинуваат примерокот на училишта. Од западниот регион на Р Македонија избрано е по едно основно училиште од градовите: Тетово, Гостивар и Кичево; по едно основно училиште од источниот регион од градовите: Штип, Струмица и Кочани и како централен регион земен е главниот град на Р Македонија, односно градот Скопје од кој се одбрани три општини со едно основно училиште. Значи, вкупниот примерок на основни училишта кои учествуваа во истражувањето изнесува- девет.

Од сите три циклуси на деветгодишното образование од деветте училишта кои учествуваа во примерокот на истражувањето, по случаен избор избрани се 15 ученици од секој циклус, односно 45 ученици од секое училиште. Значи, во истражувањето учествуваа вкупно 405 ученици.

Во истражувањето се применети дескриптивната метода, анкетањето и снимањето на документација.

За таа цел наменски се изработени:

- структуриран дневник во кој учениците го запишувале времето поминато во различните активности во училиштето и надвор од него, и тоа изразено во часови и минути;
- прашалници со кои се испитувани ставовите и мислењата на учениците, наставниците и родителите за оптовареноста на учениците;
- структурирано интервју со наставниците од првиот циклус од деветгодишното основно образование за испитување на временската оптовареност на учениците со училишни обврски.

Статистичката обработка на податоците е квантитативна и квалитативна, табеларно и графички се претставени податоците, пресметани се фреквенции и проценти, а исто така, направена е и квалитативна анализа на податоците од структурираното интервју.

Во функција на дескрипција на варијаблите од структурираниот дневник пресметана е аритметичка средина и стандардна девијација.

Заради тестирање на хипотезите по однос на степенот на значајноста на разликите пресметан е хи-квадрат тест.

За утврдување на степенот на поврзаност меѓу варијаблите користен е коефициентот на контингенција.

Во третиот дел од дисертацијата, м-р Анкица Антовска ги анализира и интерпретира добиените резултати во истражувањето.

Тоа го прави постапно и доста аналитички, покажувајќи притоа посебен сензибилитет во статистичката обработка на добиените податоци.

Во четвртиот дел од трудот, м-р Антовска започнува дискусија за резултатите од истражувањето со цел да се добие појасна слика за целосното истражување и да ги истакне деловите кои заслужуваат една ваква поопширна дискусија.

На крајот, кандидатката се осврнува на заклучните сознанија на трудот и дава неколку предлози и препораки врз основа на кои би можела да се надмине веќе утврдената состојба на временска преоптовареност на учениците со училишни обврски во основното образование.

Заклучок

Проблемот што се истражува во докторската дисертација на м-р Анкица Антовска е едно од доста интересните и актуелни прашања кои денес се поставуваат во педагогијата.

Доставениот текст е среден. Начинот на обработка на проблемот кој е предмет на истражување покажува дека кандидатката добро ја познава методологијата на истражување. Поставените прашања се солидно обработени и резултатите од истражувањето се доследно елаборирани и дадена е нивна солидна интерпретација.

Докторската дисертација има значење за теоријата и практиката на педагогијата.

Оттука, му препорачуваме на Наставнонаучниот совет на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје да го прифати извештајот и на кандидатката Анкица Антовска да ѝ одобри усна одбрана на докторската дисертација под наслов „Оптовареноста на учениците во основното образование“.

КОМИСИЈА

Проф. Борче Костов, ср.

Проф. Наташа Ангелоска Галевска, ср.

Проф. Анета Баракоска, ср.

Проф. Вера Стојановска, ср.

Доц. Алма Тасевска, ср.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ДОЦЕНТ ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: МАКЕДОНИСТИКА И МЕТОДИКА НА ЈАЗИК НА ФИЛОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – Филолошки факултет „Блаже Конески“, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 27.9.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: македонистика и методика на јазик, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Факултетот, бр. 04-2159/3, донесена на четиринаесеттата редовна седница одржана на 18.10.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Стојка Бојковска, редовен професор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, д-р Димитар Пандев, редовен професор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје и д-р Анета Дучевска, редовен професор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области: македонистика и методика на јазик, во предвидениот рок се пријави д-р Гордана Алексова.

11. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Гордана Алексова е родена на 31.10.1963 г. во Скопје. Средно образование завршила во гимназијата „Орце Николов“ во Скопје, во 1981 година. Со високо образование се стекнала на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (1981-1985). Дипломирала во 1985 година, со просечен успех 9,80.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1987/88 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје. Студиите ги завршила во 1989 година, со просечен успех 9,95. Во 1993 година го одбрала магистерскиот труд на тема: *Линџвосџилисџички џрисџай во насџаваџа џо македонски јазик*.

Докторска дисертација пријавила во 2008 година на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје. Дисертацијата на тема: *Насџаваџа џо македонски јазик во основноџо и во средноџо образование низ модели на современиџе насџавни сисџеми* ја одбрала на 22.6.2017 година, пред Комисија во состав: д-р Стојка Бојковска, редовен професор, д-р Живко Цветковски, редовен професор, д-р Димитар Пандев, редовен професор, д-р Анета Дучевска, редовен професор и д-р Томислав Треневски, редовен професор. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор по филолошки науки.

На 41. редовна седница на Наставно-научниот совет, од 29.1.2014 година е избрана во звањето виш лектор на Катедрата за македонски јазик и јужнословенски јазици во областа македонистика.

Во моментот е виш лектор. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен на УКИМ бр. 1067 од 16.12.2013 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 776 од 1.4.2001, 893 од 1.3.2006, 980 од 15.2.2010 и 1067 од 16.12.2013, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

12. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Филолошки факултет „Блаже Конески“ - Скопје, кандидатката д-р Гордана Алексова изведува вежби и практична настава (хоспитации) на прв циклус студии на студиската програма Македонски јазик и македонска книжевност – наставен модул и вежби на студиската програма Албански јазик – преведувачки модул.

Кандидатката учествувала како член во Комисија за оцена и одбрана на 28 дипломски трудови и во Комисија за одбрана на 1 магистерски труд.

Кандидатката е автор на рецензиран учебник под наслов *Суница – учебник по македонски јазик за странци (средно рамниште)*; коавтор на учебниците под наслов *Македонски јазик* за VI, VII, VIII и IX одделение на основното образование; коавтор на учебникот под наслов *Грамајтика на македонскиот јазик за осмо одделение*; коавтор на прирачникот под наслов *Прирачник за настава на немајчин јазик (за настава на македонскиот јазик во основното, средното и високото образование)* и коавтор на подновеното издание на *Правописот на македонскиот јазик*.

Други активности кои припаѓаат во наставно-образовната дејност, релевантни за изборот.

Конкретните активности се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 2) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Научноистражувачка дејност

Д-р Гордана Алексова има објавено вкупно 49 научни трудови и 6 прикази и хроники од областа на методиката на наставата по македонски јазик, на современиот македонски јазик и на лингвистиката, од кои 16 трудови во меѓународни научни публикации и 10 трудови во зборници од домашни и меѓународни научни собири.

Д-р Гордана Алексова учествувала како член во 8 научни проекти, од кои 3 меѓународни. Од активностите во овие проекти, д-р Гордана Алексова излегува како автор на учебник по македонски јазик за странци, коавтор на прирачник за наставниците по македонски јазик како немајчин и коавтор на подновеното издание на Правописот на македонскиот јазик.

Други активности кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, релевантни за изборот.

Називите на трудовите, проектите и сл. се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 3/член 4) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Гордана Алексова активно е вклучена во стручно-апликативната работа на студиските програми Македонски јазик и македонска книжевност – наставен модул и Албански јазик – преведувачки модул. Врши стручна подготовка на идни професори по македонски јазик за основното и за средното образование и на идни преведувачи од македонски на албански јазик и обратно.

Кандидатката д-р Гордана Алексова остварила експертски активности и учество и во рамките на 3 проекти на Министерството за образование и наука на РМ.

Учествувала во активностите на проектот Национална програма за основното образование; во составувањето испитни наставни програми и тестови за предметот

Македонски јазик и литература во проектот Државна матура; во изготвувањето на критериумите за вреднување на резултатите од државниот матурски испит и во обуката на професори од средното образование за оценување на тестот по предметот Македонски јазик и литература од државната матура.

Д-р Гордана Алексова ги посетувала и се стекнала со сертификати од стручните обуки и работилници во рамките на проект на МОН во соработка со Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, УСАИД и Институтот за отворено општество: Изработка на наставни планови и програми според Болоњската декларација, Креативна настава и учење, Со читање и пишување до креативно мислење, Обука за социјална правда и Примена на информатичко компјутерската технологија во наставата.

Во активностите на Центарот за тестирање и сертифицирање на македонскиот јазик како странски/втор јазик при Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје, кандидатката била вклучена и како овластен испитувач и составувач на тестови за А2 и Б2 ниво на познавање на македонскиот јазик како странски/втор јазик.

Д-р Гордана Алексова има долгогодишно лекторско искуство на Летната школа по македонски јазик на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура во Охрид. Од 1995 до 1999 година била лектор по македонски јазик на Универзитетот во Истанбул. Неколкупати била вклучена во наставата и во испитите по македонски јазик за странски студенти што се запишуваат на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје.

Кандидатката била вклучена во стручни обуки за наставници по македонски јазик од Р Албанија, како и во стручната обука за преведувачите од албански јазик вработени во Собранието на РМ, којашто се изведувала на Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје.

Д-р Гордана Алексова е активна во работата на Сојузот на друштвата по македонски јазик и литература на РМ. Составувач е на тестови и вклучена е во организацијата и изведувањето на општинските, на регионалните и на државните натпревари по македонски јазик за основното и за средното образование. Учествовала на семинари и советувања по македонски јазик за наставниците во основното и во средното образование.

При Министерството за образование на РМ кандидатката повеќекратно учествовала, како претседател или како член на комисиите, во изведувањето на стручниот државен испит за наставниците по предметот Македонски јазик за основното и за средното образование.

Кандидатката била член на комисији за оценување учебници по македонски јазик за основното образование.

Д-р Гордана Алексова учествовала во организирањето и реализацијата на теренска настава по предметот Методика на наставата по македонски јазик во Р Албанија.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисији и работни групи при Министерството за образование на

РМ, Бирото за развој на образованието на РМ, Издавачката куќа „Просветно дело“ – Скопје и Сојузот на друштвата за македонски јазик и литература на РМ:

- Комисија за стручен државен испит по предметот Македонски јазик за наставниците во основното и во средното образование;
- Комисија за ревизија на корпусот испитни прашања за екстерното тестирање по предметот Македонски јазик во основното и во средното образование;
- комисији за проверка и вреднување на резултатите од тестовите на државните, регионалните и општинските натпревари по предметот Македонски јазик во основното и во средното образование;
- Комисија за проверка и вреднување на резултатите во ученички рецитаторски натпревари;
- комисији за рецензирање учебници за предметот Македонски јазик за основното образование;
- Комисија за проверка и вреднување на резултатите од испитот по Македонски јазик за странци на А, Б и Ц ниво при Центарот за тестирање и сертифицирање на македонскиот јазик како странски/втор јазик при Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје;
- Работна група за изготвување тестови за Македонски јазик за странци при Центарот за тестирање и сертифицирање на македонскиот јазик како странски/втор јазик при Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје
- Работна група за составување испитни наставни програми по предметот Македонски јазик за државната матура;
- Работна група за составување тестови по предметот Македонски јазик за државната матура;
- Работна група за изготвување на критериумите за вреднување на резултатите од државниот матурски испит;
- работни групи за составување тестови за ученичките натпревари по предметот Македонски јазик.

Кандидатката била член на организацискиот одбор на една меѓународна научна конференција, како и член на уредувачкиот одбор за издавање на зборникот од Конференцијата.

Во изборниот период, д-р Гордана Алексова учествувала во изготвување и пријавување на еден научен проект на МОН.

Кандидатката била ЕКТС-координатор на Катедрата за македонски јазик и јужнословенски јазици.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката на д-р Гордана Алексова, во зимскиот семестар во учебната 2017/2018 година, доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Гордана Алексова.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Гордана Алексова поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на

Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето доцент во научните области: македонистика и методика на јазик.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, д-р Гордана Алексова да биде избрана во звањето доцент во научните области: македонистика и методика на јазик.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Стојка Бојковска, с.р.

Проф. д-р Димитар Пандев, с.р.

Проф. д-р Анета Дучевска, с.р.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Гордана Живко Алексова

Институција: Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје

Научни област: македонистика и методика на јазик

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одржување вежби од прв циклус студии (само за периодот од последниот реизбор во виш лектор 2008/09-2016/17) 14x15x0,03x9= 56,7поени	56,7
2.	Настава во школи и работилници – учесник - Лектор на Летната школа по македонски јазик при Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура во Охрид; 19x1=19 поени - Подготвителна настава по македонски јазик за странски студенти при УКИМ; 11x1=11 поени - Обука за преведувачи на албански и на македонски од Собранието на РМ, Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје; 1x1=1 поен - Обука за наставници по македонски јазик од Р. Албанија при Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура во Охрид; 2x1=2 поени - Предавања за наставници по македонски јазик од основното и од средното образование во рамките на државните ученички натпревари по м.ј. и на Семинар за наставниците по македонски јазик (Свети Николе, 1992; Неготино, 1993; Скопје, Струга, Штип, 1993; Охрид 2007).	37

	4x1=4 поени	
3.	Одржување теренска настава – вежби 1. Хоспитации по предметите Практика на наставата по македонски јазик 2 и Методика на наставата по македонски јазик 2 – според бројот на кандидатите, просечно по 1 час неделно во 1 семестар (само за периодот од последниот реизбор во виш лектор 2008/09-2016/17); 1x15x0,04x9=5,4 поени 2. Теренска настава по предметот Методика на наставата по м.ј. во Р Албанија – вкупно 10 часа 10x0,04=0,4 поени	5,8
4.	Подготовка на нов предмет – вежби 1. Практика на наставата по македонски јазик 1 и 2 2. Современ македонски јазик 3, 4, 7 и 8 ПИТА 6x0,5=3 поени	3
5.	Консултации со студенти (само за периодот од последниот реизбор во виш лектор 2008/09-2016/17) 60x0,002x9=1,08 поени	1,08
6.	Член на комисија за одбрана на магистратура 1x0,3=0,3 поени	0,3
7.	Член на комисија за оцена и за одбрана на дипломска работа 28x0,1=2,8 поени	2,8
8.	Позитивно рецензирана збирка задачи Тестови по македонски јазик за странци – 2 прирачника за потребите на проектот на ЦЕТИСМАК – коавтор 2x3=6 поени	6
9.	Научно-популарна книга Учебник по македонски јазик за странци – автор 1x6=6 поени	6

	Вкупно	118,68

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Учесник во национални научни проекти 1. МОН-Филолошки факултет „Блаже Конески“-УСАИД-Институт „Отворено општество“ – Проект за приспособување на високото образование на Болоњската декларација, 2008; 2. Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Правопис на македонскиот јазик, 2015; 3. МОН, Национална стратегија за основното образование, 2004 - МОН, Државна матура, 2005-2007; 4. ОБСЕ-Британски совет на РМ-Биро за развој на образованието на РМ-Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје: Воведување методологија за изучување на втор јазик, 2010-2011. 5x3=15 поени	15
2.	Учесник во меѓународни научни проекти 1. УНЕСКО 4643700002 МКД 2. SCM-C008Bo6 MaLTeCC 3. ТЕМПУС ПРОЕКТ (158638-TEMPUS-1-2009-1-МК-TEMPUS-JPCR) 3x5=15поени	15
3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно/научно списание 1. <i>Некои особености во врска со конкуренцијата во јазикот на учениците.</i> Годишен зборник на Филолошкиот факултет, кн. 15, 1989, 83 – 89. 2. <i>Осврт на научно-теориската и методската целесобразност на учебниците по граматика во нашите осумгодишни училишта.</i> Литературен збор, 1991, 3 - 4, 83 – 92. 3. <i>Модел на час по лексикотилистика.</i> Литературен збор, 1995, 1 - 2, 79 – 85.	52

	4. <i>Модел на час по синтаксисотилистика. Литературен збор, 1994, 1 - 3, 102 – 107.</i> 5. <i>Модел на час по морфосилистика. Литературен збор, 1994, 4 - 6, 91 – 100.</i> 6. <i>Лингвистичкиот метод во моделирањето на наставниот процес по македонски јазик - Модел на час по фоносилистика. Литературен збор, 1993, 1 - 6, 85 – 91.</i> 7. <i>Поврзани ли се персептивно наставните програми по македонски јазик за основното и за средното образование? Научен сбор Јазикот во учебниците за средното образование, Литературен збор, 2000, 5-6, 75-79.</i> 8. <i>Принципите на системност и последователност низ содржините по силистика. Литературен збор, 2000, 1-2, 105-110.</i> 9. <i>За две наставни единици по граматика (во седмо и во осмо одделение). Литературен збор, 2000, 3, 75-79.</i> 10. <i>Делото Граматика во Работните листови по македонски јазик (V- VIII одг.). Научен сбор Јазикот во учебниците за основното образование, Литературен збор, 1999, 5-6, 89-95.</i> 11. <i>Образовните задачи на наставната единица Сегаашно време. Литературен збор 4-6, Скопје, 137-146.</i> 12. <i>Општите цели на наставната единица Сегаашно време. Литературен збор 1-3, Скопје, 2016, 157-166.</i> 13. <i>Значењето на целите и задачите за развојните фази на наставната единица. Литературен збор, 4-6, Скопје, 2015, 133-141.</i> 13x4=52поени	
4.	Трудови со оригинални научни резултати, пријавени во стручно/научно популарно списание 1. <i>За две општите функции на македонскиот јазик, или: За сјајусот на македонскиот јазик во образованието. Јавна трибина Сјајусот на македонскиот јазик во наставата во рамки на манифестацијата: 2008 – година на македонскиот јазик, Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Филолошки факултет „Блаже Конески”, Скопје, 2008.</i> 2. <i>Македонскиот јазик како наставен предмет и како јазик во наставата во Република Македонија. Македонски социолингвистички и филолошки теми, Совет за македонски јазик на Република Македонија, 2002, Скопје, 9 – 17.</i> 3. <i>Принципите на системност и последователност во наставните програми по македонски јазик за основното и за средното образование. Просветен работник (рубрика: Расправа за јазикот), год. XLVI, Скопје 15. 11. 1999, бр. 869, стр. 6 и Просветен работник (рубрика: Расправа за јазикот), год. XLVI, Скопје 15. 12. 1999, бр. 870, стр. 6.</i> 3x2=6поени	6
5.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир	14

	1. <i>За применаџа на линџосџилисџичкиоџ мџџог во насџаваџа џо македонски јазик</i>. Прв научен собир на млади македонисти, Скопје, 1993, 9 – 15. 2. <i>Проџрамскиџе концепџии на џредмеџоџ македонски јазик (1945-1950)</i>. Научен собир <i>Македонскиоџ јазик од 1945-55</i>, Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, Скопје, 1995, 63 – 66. 3. <i>Резулџаџи од едно исџражување на сосџоџбиџе во насџаваџа џо синџакса во основноџо образование</i>. Трет научен собир “Млади македонисти”, Скопје, мај 1997, стр. 31 – 41. 4. <i>Делоџ Грамаџика во Рабоџниџе лисџови џо македонски јазик (V- VIII одг.)</i>. Научен собир <i>Јазикоџ во учебнициџе за основноџо образование</i>, Литературен збор, 1999, 5-6, 89-95. 5. <i>За некои линџосџилеми во “Пусџина”</i>. Научен собир <i>Ѓорџи Абациев - живоџ и дело - 90 џод. од раџањеџо</i>, Институт за македонска литература, Скопје, 2001, 170-179. 6. <i>Сџаџусоџ на Македонџиџе во Албаниџа</i>. Тркалезна маса <i>Скривене маџине на Балкану</i>, САНУ, Балканолошки институт, Београд, 2004, 25-31. 7. <i>Насџаваџа џо јазик во функциџа на јазичнаџа кулџура на младиџе</i>, Зборник на трудови од научниот собир <i>Културата и јазикот</i>, 3-4 април 2008, <i>Јазикот наш денешен</i> кн. 117, Институт за македонски јзик “Крсте Мисирков” - Скопје, Скопје, 2009, 109-117. 7x2=14поени	
6.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор 1. <i>Ономасџикаџа во насџавниџе џроџрами џо македонски јазик за средноџо образование</i>. XXII научна дискусиџа на XXVIII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје, 1996, 279 – 283. 2. <i>Блаже Конески и македонскаџа сџилисџика</i>. XXI научна дискусиџа на XXVII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 30. VII - 13. VIII 1994; Скопје, 1995, 61-67. 3. <i>Дел од раскажувачкоџо маџсџорсџиво на Драџи Михајловски (на џримери од Лилџак)</i>, Трета македонско-словенечка научна конференџиџа, Универзитет „Св. Кирил и Методиџ“, Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, 2009, 281-286. 4. <i>Придонесоџ на Ирена Савиџка за македонскаџа фонолоџиџа</i>, <i>Folia Philologica Macedono-Polonica</i> Том 8, 50 години на полонистиката во македониџа, Универзитет “Св. Кирил и Методиџ” - Скопје, Филолошки факултет “Блаже Конески”, Скопје, 2011, 411-425. 5. <i>Современаџа насџрема џтрадиционалнаџа насџава џо вџџор јазик – јазичнаџа веџџина <u>слуџање</u></i>. Едиџиџа	45

	Филолошка истраживања данас – Језик и образовање, Том II, Филолошки факултет – Универзитет у Београду, Београд, 2013, 202-217. 6. <i>Наставама по македонски јазик како немајчин - виор или странски (актуелни состојби и перспективи)</i>, СТАВОВИ ПРОМЈЕНА – ПРОМЈЕНА СТАВОВА Меѓународни тематски зборник радова, Филозофски факултет Никшић, НИКШИЋ, 2011, 182-187. 7. <i>Синтаксичката варијантност на часовите по македонски јазик како странски</i>. 39 Научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид 20 – 21 јуни 2012, УКИМ, Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје, 2013, 117-125. 8. <i>Од разбирање македонски до разбирање на македонски (за развојните етапи на вежбање по македонски јазик како странски/немајчин)</i>. Зборник на трудови од Меѓународната конференција за применета лингвистика: Практиката во јазикот, јазикот во практиката (ПЈП), ФОН, 7 и 8 јуни, 2013 Скопје, 175-184 (удг 37.016:811.163.3'243). 9. <i>Мултимедијалната презентација и интеракцијата во наставата по македонски јазик</i>. 40 Научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, 29-30 јуни, Охрид, 2013, 665-673. 10. <i>За наставата по македонски јазик како виор (немајчин или странски) во Република Македонија и надвор од неа</i>. Чешко-македонска конференција, 22-24 мај, Брно, 2014. <i>Studia macedonica II Ivan Dorovsky (ed.)</i>, Filozoficka Fakulta Masarykova univerzita, Muni Press, Brno, 2015, 189-196. https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/134308/SpisyFF_435-2015-1_25.pdf?sequence=1 11. <i>Тематско поиграње Правоеис во наставата по македонски јазик како мајчин</i>. XLII меѓународна научна конференција на XLVIII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 13-27 јуни 2015, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 133-140. 12. (коавторство) <i>Транскрипција на италијанскиот имиња во македонскиот јазик</i>. Меѓународен научен собир „Јазични, книжевни и културни паралели -55 години италијански студии“, 13-14 септември, Охрид. Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, Скопје, 2015, 503-513. 13. <i>Преведувањето како постапка во наставата по МЈ како Ј2</i>. XLIII Научна конференција на XLIX Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, 25 - 26 јуни, Охрид, 2016, 249-255. 14. <i>Рефлексиите на дидактиката на Коменски во наставата по македонски јазик</i>. Меѓународен славистички собир, Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје, 15. и 16.6.2017 г., (во печат).

	15. Преведувањето во наставаа по македонски јазик како Ј2. Меѓународна конференција „Словенските јазици во образованието, науката и културата“, Филозофски факултет - Љубљана, 21.9.2017 (во печат). 15x3=45поени	
7.	Трудови објавени во зборник на трудови на в.о. институција 1. Некои особености во врска со конјункцијата во јазикот на учениците. Годишен зборник на филолошкиот факултет, кн. 15, 1989, 83 – 89. 2. Пројрамските концепции на предметот македонски јазик (1945-1950). Научен собир Македонскиот јазик од 1945-55, Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, Скопје, 1995, 63 – 66. 3. Уште еднаш за синтаксата во основното образование (на примери од Граматиките за основното образование). Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ (во чест на проф. д-р Ружа Паноска), кн. 24 (1998), 1999, Скопје, стр. 33 – 41. 4. За некои стилски особености во јазикот на македонската уметничка литература. Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Скопје, 2007, кн. 33, 25 – 47. 5. За наставниот предмет македонски јазик во паралелките со настапен српски, албански или турски јазик. Тркалезна маса Наставаа по македонски јазик како странски: сојуби и перспективи, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје, 2003, 5-11. 6. Споредба на наставните содржини во учебниците по македонски јазик како мајчин и како немајчин во основното и во средното образование во Република Македонија. Тркалезна маса во рамките на билатералниот македонско-хрватски проект: Положбаа на македонскиот и на хрватскиот јазик во образовниот систем на повеќејазични средини. Зборник во чест на проф. д-р Лилјана Минова-Гуркова по повод 70 години од раѓањето. Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје, 2009, 31-41. 7. Стилистиката од Граматиката на Конески и наставните содржини по македонски јазик. Меѓународен научен симпозиум Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура. Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, Скопје, 2012, 201-209. 8. Традиционалната напрема современата настава по втор јазик – јазичната вешина <u>слушање</u>. Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје, кн. 38, Скопје, 2012, 249-261. 8x2=16поени	16
8.	Учество на научен/стручен собир со реферат – орална презентација	26

	1. <i>За применаџа на линџосџилисџичкиоџ меџод во насџаваџа џо македонски јазик</i>. Прв научен собир на млади македонисти, Скопје, 1993. 2. <i>Конески и македонскаџа сџилисџика</i>. XXI научна дискусија на XXVII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 30. VII - 13. VIII 1994. 3. <i>Проџрамскиџе концепџии на џредмеџоџ македонски јазик (1945-1950)</i>. Научен собир <i>Македонскиоџ јазик од 1945-55</i>, Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, Скопје, 1995. 4. <i>Ономасџикаџа во насџавниџе џроџрами џо македонски јазик за средноџо образование</i>. XXII Научна дискусија на XXVIII Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје, 1996. 5. <i>Резулџаџи од едно исџражување на сосџоџбиџе во насџаваџа џо синџакса во основноџо образование</i>. Трет научен собир “Млади македонисти”, Скопје, мај 1997. 6. <i>Делоџ Грамаџика во Рабоџниџе лисџови џо македонски јазик (V- VIII одг.)</i>. Научен собир <i>Јазикоџ во учебнициџе за основноџо образование</i>, Литературен збор, 1999. 7. <i>За некои линџосџилеми во “Пусџина”</i>. Научен собир Ѓорџи Абаџиев - живоџ и дело - 90 џод. од раџањеџо, Институт за македонска литература, Скопје, 2001. 8. <i>Поврзани ли се џерсџекџивно насџавниџе џроџрами џо македонски јазик за основноџо и за средноџо образование?</i> Научен собир <i>Јазикоџ во учебнициџе за средноџо образование</i>, Литературен збор, 2000. 9. <i>За насџавниоџ џредмеџ македонски јазик во џаралелкиџе со насџавен срџски, албански или џурски јазик</i>. Тркалезна маса <i>Насџаваџа џо македонски јазик како сџрански: сосџоџби и џерсџекџиви</i>, Филолошки факултет “Блаже Конески”, Скопје, 2003. 10. <i>Сџаџусоџ на Македонџиџе во Албанија</i>. Тркалезна маса <i>Скривене маџине на Балкану</i>, САНУ, Балканолошки институт, Београд, 2004. 11. <i>Дел од раскажувачкоџо маџсџорсџво на Драџи Михаџловски (на џримери од Лилџак)</i>, Трета македонско-словенечка научна конференџија, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, 2009. 12. <i>Насџаваџа џо јазик во функција на јазичнаџа кулџура на младиџе</i>, Научен собир <i>Културата и јазикот</i>, 3-4 април 2008, <i>Јазикот наш денешен</i> кн. 117, Институт за македонски јзик “Крсте Мисирков” - Скопје, Скопје, 2009. 13. <i>Придонесоџ на Ирена Савиџка за македонскаџа фонолоџија</i>, <i>Folia Philologica Macedono-Polonica</i> Том 8, 50 години на полонистиката во македонија, Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Филолошки факултет “Блаже Конески”, Скопје, 2011.	

14. *Современата наспрама традиционалната насправа по вториот јазик –јазичната вешина слушање*. Едисија Филолошка истражувања данас – Језик и образование, Том II, Филолошки факултет – Универзитет у Београду, Белград, Београд, 2013.
15. *Насправата по македонски јазик како мајчин - вториот или странски (актуелни состојби и перспективи)*, СТАВОВИ ПРОМЈЕНА – ПРОМЈЕНА СТАВОВА Меѓународни тематски зборник радова, Филозофски факултет Никшић, НИКШИЌ, 2011.
16. *Споредба на насправните содржини во учебниците по македонски јазик како мајчин и како мајчин во основното и во средното образование во Република Македонија*. Тркалезна маса во рамките на билатералниот македонско-хрватски проект: *Положбата на македонскиот и на хрватскиот јазик во образовниот систем на повеќејазични средини*. Зборник во чест на проф. д-р Лилјана Минова-Ѓуркова по повод 70 години од раѓањето. Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје, 2009.
17. *Синтаксичката варијантност на часовите по македонски јазик како странски*. 39. Научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 20 – 21 јуни 2012, УКИМ, Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје, 2013.
18. *Стилистиката од Граматиката на Конески и насправните содржини по македонски јазик*. Меѓународен научен симпозиум *Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура*. Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, Скопје, 2012.
19. *Од разбирање македонски до разбирање на македонски (за развојните етапи на вежбите по македонски јазик како странски/мајчин)*. Зборник на трудови од Меѓународната конференција за применета лингвистика: *Практиката во јазикот, јазикот во практиката (ПЈП)*, ФОН, 7 и 8 јуни 2013 Скопје.
20. *Мултимедијалната презентација и интертекстот во насправата по македонски јазик*. 40 Научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, 29-30 јуни 2013 Охрид.
21. *За насправата по македонски јазик како вториот (мајчин или странски) во Република Македонија и надвор од неа*. Чешко-македонска конференција, 22-24 мај, Брно, 2014.
22. *Тематското подрачје Правоеис во насправата по македонски јазик како мајчин*. XLII меѓународна научна конференција на XLVIII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 13-27 јуни 2015.
23. *Транскрипција на италијанските имиња во македонскиот јазик*. Меѓународен научен собир *Јазични, книжевни и*

	културни паралели -55 години италијански студии-, 13-14 септември, Охрид. Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, Скопје, 2015. 24. <i>Преведувањето како постојатка во наставајта по МЈ како Ј2.</i> XLIII Научна конференција на XLIX Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, 25 - 26 јуни 2016 Охрид. 25. <i>Рефлексиите на дидактиката на Коменски во наставајта по македонски јазик.</i> Меѓународен славистички собир, Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје, 15. и 16.6.2017. 26. <i>Преведувањето во наставајта по македонски јазик како Ј2.</i> Меѓународна конференција Словенските јазици во образованието, науката и културата, Филозофски факултет - Љубљана, 21.9.2017. 26x1=26поени	
9.	Дел од монографија 1. <i>Правопис на македонскиот јазик.</i> Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје. 2015, Скопје. 2. <i>Правопис на македонскиот јазик (второ издание).</i> Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, Друштво за издавачка дејност „Култура“ АД – Скопје, Култура, 2017, Скопје. 2x4=8поени	8
	Вкупно	197

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Поени

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Поглавје во книга – коавтор <i>Развивање на јазичните вештини – Развивање на вештината слушање со разбирање.</i> Прирачник за наставата по немајчин јазик за наставниците во основното, средното и високото образование. Британски совет, Скопје, 2011, 39-71. 1x2=2 поени	2
2.	Основен школски или средношколски учебник – коавтор 1. <i>Македонски јазик за шесто одделение.</i> Табернакул, Скопје, 2001.	30

	2. <i>Македонски јазик за седмо одделение. Просветно дело, Скопје, 2002.</i> 3. <i>Грамаџика на македонскиот јазик за осмо одделение (џрирачник сџоред насџавнаџа џроџрама).</i> Просветно дело, Скопје, 2004. 4. <i>Македонски јазик за седмо/осмо одделение. Просветно дело, Скопје, 2009.</i> 5. <i>Македонски јазик за осмо одделение, МОН, Скопје, 2010.</i> 5x6=30 поени	
3.	Рецензент на учебници за основно образование 1. <i>Македонски јазик за шесџо одделение за ученицџџе со немаџчин македонски јазик.</i> Биро за развој на образованието 2000 2. <i>Македонски јазик за џеџџџо одделение.</i> Просветно дело – Скопје, 2002 2x0,5=1 поен	1
4.	Експертски активности 1. Член на Работната група за изготвување испитни наставни програми за предметот Македонски јазик за државната матура – МОН, Биро за развој на образованието, Државна испитна комисија за основното и средното образование, 2008-2010 година. 2. Член на Работната група за составување тестови по предметот Македонски јазик за државната матура - МОН, Биро за развој на образованието, Државна испитна комисија за основното и средното образование, 2008-2010 година. 3. Член на Работната група за изготвување на критериумите за вреднување на резултатите од државниот матурски испит - МОН и МОН, Биро за развој на образованието, Државна испитна комисија за основното и средното образование, 2008-2010 година. 4. Член на Комисија за ревизија на корпусот испитни прашања за екстерното тестирање по предметот Македонски јазик (мајчин и немајчин) во основното и во средното образование – Биро за развој на образованието, 2014 и 2015 година (2x2x1=4поени). 5. Член на Комисијата за испитот по Македонски јазик како странски на А, Б и Ц - ниво при Центарот за тестирање и сертификарање на македонскиот јазик како странски/втор при Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (10x1=10поени). 6. Член на Работната група за изготвување тестови по Македонски јазик за странци за А2 и Б2 - ниво при Центарот за тестирање и сертификарање на македонскиот јазик како странски/втор при Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (2x1=2поени); 7. Член на Работната група за составување тестови за ученичките државни, регионални и општински натпревари	46

	по предметот Македонски јазик (мајчин и немајчин) – Сојуз на друштвата по македонски јазик и литература на РМ (само за периодот од последниот реизбор во виш лектор 2008/09-2016/17) (2x9x1=18поени). 8. Член на Комисија за стручен државен испит по предметот Македонски јазик за наставниците од основното и од средното образование – МОН, 2000-2009 (9x1=9поени). 3x1=3поени; 2x2x1=4поени; 10x1=10поени; 2x1=2поени; 2x9x1=18поени; 9x1=9поени: вкупно 46 поени	
5.	Учество во работата на комисији за државни натпревари 1. Комисији за проверка и вреднување на резултатите во ученичкиот рецитаторски натпревар „Ацо Караманов“ – Сојуз на друштвата за македонски јазик и литература на РМ и Општина Радовиш (само за периодот од последниот реизбор во виш лектор 2008/09-2016/17). 9x1=9поени 2. Комисији за проверка и вреднување на резултатите од тестовите на државните, регионалните и општинските натпревари по предметот Македонски јазик(мајчин и немајчин) во основното и во средното образование (само за периодот од последниот реизбор во виш лектор 2008/09-2016/17). 2x9x1=18поени	27
Дејности од поширок интерес		
1.	Член на уредувачки одбор <i>Зборник од Шесџиот научен собир на млади македонисти. Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, 2008.</i> 1x0,5=0,5поени	0,5
2.	Член на организациски одбор на стручен собир <i>Јавна трибина Сџајусот на македонскиот јазик во наставаа во рамките на манифестацијата: 2008 – година на македонскиот јазик</i> 1x0,5=0,5поени	0,5
3.	Член на организациски одбор на меѓународен научен собир Шесџи научен собир на млади македонисти. Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, 2008. 1x1поен	1

4.	Награда за научни постигнувања од струкова организација <i>Плакејта за посебен придонес во работата на МСМЈЛК и афирмацијата на македонистиката во земјата и во странство од ректорот на УКИМ</i> 1x3=3поени	3
5.	Студиски престој во странство Лектор по македонски јазик на Универзитетот во Истанбул, Р. Турција – 2 мандата по 2 години 2x2=4поени	4
6.	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект - соработник „Фразеологизмите во македонскиот и во албанскиот јазик“ - МОН 1x0,5=0,5 поени	0,5
7.	Член на факултетска комисија Пописни комисии 5x0,5=2,5поени	2,5
8.	Координатор на студиска програма Координатор на ЕКТС-програмата за групата Македонски јазик 1x1=1поен	1
9.	Учество во комисии и тела на државни и други органи 1. Претседател на Сојузот на друштвата по македонски јазик и литература на РМ 1x1=1поен 2. Член на Извршниот одбор на Сојузот на друштвата по македонски јазик и литература на РМ во 5 мандати 5x1=5поени	6
	Вкупно	125

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	118,68
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	197
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	125
Вкупно	440,68

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Стојка Бојковска, претседател, с.р.

2. Проф. д-р Димитар Пандев, член, с.р.

3. Проф. д-р Анета Дучевска, с.р.

ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“- СКОПЈЕ

1. МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Александра Јанушева	„Метафората во германско-македонскиот политички дискурс: проблеми и предизвици за толкувачот“	„Metaphor in German – Macedonian political discourse: Issues and Challenges for the interpreter“	проф. д-р Силвана Симоска	10-1942/3 20.10.2017
2.	Марија Манасиевска	„Потребата за основање Државна толкувачка служба во Македонија за потребите на државниот и јавниот сектор“	„The need for establishing a State Interpretation Service in Macedonia to meet the needs of the public and private sector“	проф. д-р Мирјана Алексоска-Чкатроска	10-2272/3 20.10.2017
3.	Симона Локвенец	„Алузии кон митот за Икар во англо-американската поезија“	„Allusions to the Myth of Icarus in Anglo-American Poetry“	проф. д-р Калина Малеска Герџ	10-2045/4 20.10.2017
4.	Дарко Русевски	„ Партиципот на перфектот како атрибут на именката во германскиот јазик и неговите македонски еквиваленти“	„The Past Participle as an Attribute in German and its Macedonian equivalents“	проф. д-р Емилија Бојковска	10-1965/3 20.10.2017
5.	Катерина Бошковска	„ Поетика на творештвото на Стојан Тарапуза“	„The poetics of Stojan Tarapuza’s creative work“	проф. д-р Кристина Николовска	10-2136/3 20.10.2017

6.	Емине Јакупи	„ Дијалектната лексика на говорот на Албанците во Горна Река-гостиварско“	„Dijalectical vocabularu of the speech of Albaniansf from Gorna Reka- Gostivar“	проф. д-р Аслан Хамити	10-1927/3 20.10.201 7

Р Е Ц Е Н З И Ј А

**НА РАКОПИСОТ „ОСОБЕНОСТИ НА АКТИВНОТО И НЕАКТИВНОТО ПОМЛАДО
НАСЕЛЕНИЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА – ПОСТОЈНИ СОСТОЈБИ И
ПРЕДИЗВИЦИ“ (ГРУПА АВТОРИ), РЕДАКТОРИ: Д-Р ВЕРИЦА ЈАНЕСКА И Д-Р
АЛЕКСАНДРА ЛОЗАНОСКА**

Со Одлука на Научниот совет на Економскиот институт (бр. 02-1606/2, од 27.9.2017 година), определена сум за рецензент на трудот *Особености на активно и неактивно помладо население во Република Македонија – постојни состојби и предизвици*. Согласно со членовите 18 и 19 од Правилникот за организирање на издавачката дејност на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, по внимателното читање на трудот го доставувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи согледувања

Во трудот се изнесени резултатите од истражувањето во проектот *Особености на активно и неактивно помладо население во Република Македонија – постојни состојби и предизвици*. Овој проект е дел од научноистражувачката активност на Економскиот институт во Скопје, а е реализиран во согласност со Правилникот за критериумите за предлагање, прифаќање и изработка на научноистражувачки проекти финансирани од страна на Институтот. Главни истражувачи, а воедно и редактори, на оваа студија се д-р Верица Јанеска, редовен професор и д-р Александра Лозаноска, доцент. Во неговата изработка биле ангажирани и: д-р Васил Поповски, редовен професор, д-р Силвана Мојсовска, редовен професор, д-р Наташа Данилоска, виш научен соработник, д-р Ирина Пиперкова, научен соработник и д-р Елизабета Џамбаска, доцент.

Актуелноста на истражувањето во овој проект произлегува од сè поголемото значење кое му се придава на проблемот на економска неактивност на помладото население во меѓународни рамки. Во последната деценија во оваа област се изработени голем број на студии, со фокус на населението кое не е вработено и не е во процес на образование и обука. Станува збор за концептот на НЕЕТ кој е поврзан со идентификување на широкиот спектар на можни ризици кај младите, кои се

однесуваат на нивната невработеност, прераното напуштање на школувањето и неактивноста, односно обесхрабреноста да влезат на пазарот на трудот.

Основна цел на истражувањето е да се согледаат промените во вкупниот обем и структурните карактеристики на активното и неактивното помладо население на возраст од 15 до 34 години. Со реализација на главната и посебните цели на истражувањето авторите успеале да ја докажат работната хипотеза дека неактивноста на помладото население е мошне комплексен проблем, а големото учество на неактивното младо население претпоставува загуба на човечки капитал и неповолни импликации во услови на забрзано стареење на населението и на работната сила во Република Македонија.

Имајќи ги предвид проблемот на долгорочната невработеност и неактивноста, особено на младите, како и предизвиците со кои се соочуваат креаторите на политики во државата, сметам дека оваа студија претставува придонес на Економскиот институт и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во идентификувањето на клучните проблеми поврзани со неактивноста на помладото население, како и на насоките за градење на политики во оваа област.

Содржина на трудот

Содржината на студијата: *Особености на активното и неактивното помладо население во Република Македонија – основни состојби и предизвици* ја сочинуваат предговор, вовед, три поглавја, заклучок и користена литература, а сето тоа е систематизирано на околу 170 страници.

Во **првото поглавје** од трудот се претставени релевантни теоретски и емпириски сознанија за активноста на помладото население, кои ја потврдуваат комплексноста на проучуваната проблематика и растечкиот интерес на научната мисла за економската неактивност на помладото население. Во овој дел се идентификувани основните показатели за работоспособното и активното население со цел да се дообјаснат различните дефиниции и класификации од аспект на споредливоста на податоците, потоа се издвоени најзначајните индикатори за економската структура на населението, а се укажува и на проблемот на несоодветно користење на термините за одделни категории и показатели.

Во контекст на проучувањето на активноста на помладото население, во првиот дел од трудот посебно внимание е посветено на теоретските аспекти и емпириските сознанија за НЕЕТ-индикаторот, кој се однесува на делот на помладото население кое не е вработено и не е опфатено во процесот на образование и обука. Консултираната литература за теоретските аспекти на НЕЕТ-индикаторот неспорно потврдува дека за реално согледување на степенот на искористеност на работоспособното население не е доволна примената само на традиционалните индикатори. Ова е особено значајно од аспект на реално согледување на активноста на младото население (15-24 години), кое поради законската обврска во најголем дел е вклучено во средното образование, а истовремено се поголем е опфатот на младите и во првиот циклус на студии. Во рамки на емпириското истражување за овој индикатор, авторите, користејќи ги расположливите податоци од Еуростат за НЕЕТ-индикаторот за помладото население на возраст од 20 до 34 години, укажуваат на промените и состојбите кај овој показател во европските земји, за периодот 2006-2015 година. Анализата покажува дека на ниво на ЕУ-28 НЕЕТ-индикаторот за последната анализирана година изнесува околу 19%, потоа дека тој е повисок кај жените (23%), дека според статусот на активност и кај мажите и кај жените поизразена е неактивноста, како и дека порастот на неговата нумеричка вредност е поизразен кај лицата со високо ниво на образование. Овие показатели на ниво на одделните земји членки на ЕУ се мошне нагласени и диференцирани, што укажува дека тие ќе се соочуваат со различни, но сепак комплексни последици и импликации.

Анализата **во второто поглавје** се однесува на *активноста и неактивноста на вкупното и помладото население во Република Македонија* и е направена во поширок контекст на движењата на работоспособното и активното население, како и на особеностите на активното и неактивното население во земјата. Добиените сознанија ја потврдуваат оправданоста на ваквиот пристап, особено во услови на забрзан процес на стареење на населението и работната сила. Истражувањето покажува дека во периодот 2006-2015 година дошло до значителни промени. Се намалува обемот и учеството на економски неактивното население кое во 2015 година достигнува нешто повеќе од 511 илјади лица, додека стапката на економска неискористеност на работоспособниот контингент изнесува 35,1%. Кај

активното население, бројот на вработените лица се зголемил за околу една петтина, а стапката на невработеност и покрај нејзиното значително намалување, останала повисока од 20%. Во однос на структурата на неактивното население идентификувани се неповолни промени изразени во: пораст на бројот на неактивните жени; голем обем на помладо невработено и неактивно население; мошне голем пораст на економски неактивното население со високо ниво на образование.

Од анализата на промените во активноста и неактивноста на помладото население може да се издвојат следните констатации на авторите: значителното намалување на младото работоспособно население (15-24 години), на среден и подолг рок ќе предизвика намален прилив на нови генерации на пазарот на трудот, со нагласени неповолни импликации во одделни сектори и подрачја во земјата; вработеноста кај младите на возраст од 20 до 34 години се зголемува, но поради големиот број на неформално вработени, на оние што работат со скратено работно време, како и на неплатените семејни работници, релативно голем дел од вработеното помладо население не остварува редовни примања и нема платени придонеси; иако невработеноста се намалува, евидентен е сигнификантен пораст на бројот на невработени помлади лица со високо ниво на образование. Имајќи ја предвид и неактивноста на помладото население, авторите со право го издвојуваат загрижувачкиот факт дека во 2015 година повеќе од 149 илјади лица или околу 46% од младите (25-34 години) во Република Македонија биле невработени или неактивни. Тие и со анализата на НЕЕТ-индикаторот потврдуваат дека, покрај невработеноста, и неактивноста на помладото население е исклучително голем и сериозен проблем. Податоците на Еуростат покажуваат дека: и покрај намалувањето, НЕЕТ-стапката за помладото население (20-34 години) е двојно поголема од онаа на ЕУ-28; невработеноста има поголемо влијание врз големината на НЕЕТ-стапката; таа е помала кај машкото население и кај лицата на возраст од 20 до 24 години; пораст е карактеристичен за помладото население со високо ниво на образование.

Третото поглавје од трудот се однесува на *причините и последиците од неактивноста на помладото население и можностите за нејзино намалување*. Фокусот на анализата најпрво е ставен на релевантноста на податоците и

методолошката поставеност на АРС, како и на нерегистрираната емиграција на младото население во странство. Посебно внимание привлекува дискусијата за категориите на неактивно помладо население. Имено, кај младите од 25 до 34 години во 2015 година доминира застапеноста на жените (62,8%), и тоа во категоријата домаќинки. Според авторите, овој податок не кореспондира со ориентацијата на младите жени за стекнување на повисоко образование и за поголема вклученост на пазарот на работна сила. Проучувањето покажува дека, сепак, како една од најзначајните причини за неактивноста на помладото население е големата и долгорочна невработеност. Последиците од економската неактивност на помладото население се елаборираат во економската загуба и социјалните последици, во развојот на населението, како и во импликациите на општествено и индивидуално ниво. На крајот на истражувањето, авторите даваат насоки и политики за намалување на економската неактивност на лицата на возраст од 15 до 34 години во Република Македонија. Тие се насочени кон реинтегрирањето на младите луѓе во образованието, обуката и на пазарот на труд и во зависност од причините за исклученоста можат да се поделат на три основни видови: превентивни, реинтеграциски и компензациски политики. Во трудот се истакнува дека при нивното креирање, но и за успешно спроведување, неопходно е да се има предвид структурата на вкупното НЕЕТ население, односно дали преовладуваат невработените или неактивните лица. И покрај деталната и комплексна анализа која е направена во ова истражување, авторите ја истакнуваат важноста за понатамошни и попродабочени проучувања во определени домени на активноста и неактивноста на помладото население во Република Македонија.

Оценка и предлог

Теоретските поставки, анализираните податоци, добиените резултати, како и извлечените заклучоци во оваа студија претставуваат дополнителна вредност за научната, стручната и пошироката јавност, бидејќи на едно место се опфатени бројни аспекти битни за идентификување на активноста и неактивноста на помладото население во Република Македонија. Имајќи ги предвид квалитативните оценки на одделните поглавја, на крај посебно би ги издвоила

следниве карактеристики на трудот *Особености на активно и неактивно помладо население во Република Македонија – истражувачки резултати и препораки*:

Прво, трудот претставува сеопфатна и конзистентна научна студија на повеќе релевантни аспекти на активното и неактивното помладо население во Република Македонија. Таа се базира на солидно теоретско и емпириско истражување, во кое активноста и неактивноста на лицата на возраст од 15 до 34 години се посматра во поширок контекст. Бројните истражувања на меѓународно ниво за овој сегмент од населението, како и постојната состојба во Република Македонија, ја оправдуваат целта заради која ова истражување беше спроведено.

Второ, во трудот успешно се идентификувани причините за неактивноста на помладото население, притоа отворајќи простор за дополнителни дискусии во овој домен. Посебно внимание заслужуваат идентификуваните последици од економската неактивност на овој сегмент од населението и укажувањето на потребата за одделно и посеопфатно согледување на економската загуба и социјалните последици, како и на нејзиното влијание врз развојот на населението во Република Македонија.

Трето, овој труд е прва студија за особеностите на активното и неактивното помладо население во Република Македонија. Добиените сознанија недвосмислено ја наметнуваат потребата за градење на соодветен микс на политики за економски неактивното население во насока на намалување, како на невработеноста, така и на неактивноста на младите.

Четврто, студијата изобилува со богатство од податоци и информации кои се соодветно систематизирани и презентирани и се базира на современа домашна и странска литература, вклучително и на податоци и документи од релевантни меѓународни организации. Оттаму, таа би можела да се користи како изборна литература за студентите.

*Врз основа на поренаведеното, со задоволство му предлагам на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, истражувачкиот **Особености на активно и неактивно помладо население во Република Македонија – истражувачки резултати и препораки** да се публикува и со тоа да биде достапен до научната, стручната и пошироката јавност.*

РЕЦЕНЗЕНТ

**Д-р Весна Буцевска, с.р.
редовен професор**

Р Е Ц Е Н З И Ј А

**НА РАКОПИСОТ „ОСОБЕНОСТИ НА АКТИВНОТО И НЕАКТИВНОТО ПОМЛАДО
НАСЕЛЕНИЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА – ПОСТОЈНИ СОСТОЈБИ И
ПРЕДИЗВИЦИ“ (ГРУПА АВТОРИ), РЕДАКТОРИ: Д-Р ВЕРИЦА ЈАНЕСКА И
Д-Р АЛЕКСАНДРА ЛОЗАНОСКА**

Со Одлука на Научниот совет на Економскиот институт (бр. 02-1606/2, од 27.9.2017 година), определена сум за рецензент на трудот *Особености на активно и неактивно помладо население во Република Македонија – постојни состојби и предизвици*. Согласно со членовите 18 и 19 од Правилникот за организирање на издавачката дејност на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, по внимателното читање на трудот го доставувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи согледувања

Во студијата на Економскиот институт во Скопје се претставени резултатите од истражувањето во проектот *Особености на активно и неактивно помладо население во Република Македонија – постојни состојби и предизвици*. Тој е реализиран согласно со Правилникот за критериумите за предлагање, прифаќање и изработка на научноистражувачки проекти финансирани од страна на Економскиот институт. Главни истражувачи на проектот (и редактори на овој ракопис) се д-р Верица Јанеска, редовен професор и д-р Александра Лозаноска, доцент, а во неговата изработка учествувале и: д-р Васил Поповски, редовен професор, д-р Силвана Мојсовска, редовен професор, д-р Наташа Данилоска, виш научен соработник, д-р Ирина Пиперкова, научен соработник и д-р Елизабета Цамбаска, доцент.

Истражувањето се темели на работната хипотеза дека неактивноста на помладото население е комплексен проблем, а големото учество на неактивното младо население претпоставува загуба на човечки капитал и неповолни импликации во повеќе домени во услови на забрзано стареење на населението и на работната сила во Република Македонија. Студијата се однесува на економската активност на помладото население и претставува придонес на Економскиот

институт и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во делот на активностите на Владата за ублажување на проблемот на невработеноста и неактивноста на младите и поголема искористеност на расположливите човечки ресурси во земјата. Освен тоа, таа може да биде корисно дополнително четиво (изборна литература) за студентите.

Содржина на трудот

Во трудот на околу 170 страници се претставени сознанијата на едно комплексно проучување на активноста и на неактивноста на помладото население во Република Македонија. Тоа го потврдува содржината на студијата, на која ѝ претходат предговор и вовед, а материјата која е предмет на елаборација во трудот е систематизирана во три поглавја.

Во **првото поглавје** се опсервираат релевантни *теоретски аспекти за активноста на помладото население*. Во контекст на согледувањето на особеностите и промените на економската структура на населението, во овој дел од трудот се претставени различните дефиниции, класификации, потоа куса дискусија за споредливоста на податоците, како и најзначајните индикатори. Анализата на споменатите аспекти потврдува дека независно од разликите во дефинирањето и разграничувањето на економската активност на населението, таа го детерминира целокупниот општествен живот, почнувајќи од биолошката репродукција, преку производниот процес, па се до најсложените социјални процеси и трансформации. Притоа, без претензии на сеопфатност, во трудот се претставени најчесто употребуваните показатели за работоспособниот контингент, работната сила и неактивното работоспособно население. Тоа е направено во функција на дообјаснување на различните дефиниции и класификации од аспект на споредливоста на податоците, потоа издвојување на најзначајните индикатори за економската структура на населението, како и укажување на проблемот на несоодветно користење на термините за одделни категории и показатели.

Во овој дел од трудот, предмет на одделна елаборација е НЕЕТ индикаторот кој во меѓународни рамки се користи како показател за младото население кое не е вработено и не е во процес на образование или обука. Анализата на теоретските

аспекти на НЕЕТ-индикаторот потврдува дека станува збор за многу значаен индикатор за идентификување на степенот на искористеност на работоспособното население, особено на младите (15-24 години) во услови на пролонгирано образование и сè поголем опфат во првиот циклус на студии. Консултираната современа литература покажува дека во последната деценија во оваа област се направени многубројни истражувања. Тие потврдуваат дека овој индикатор се користи за да се надмине дихотомниот пристап на основната поделба помеѓу младите вработени и невработени лица, како и за да се опфати младото работоспособно население кое ниту е вработено, ниту е во процесот на образование и обука. Во овој дел од трудот се претставени и резултатите од анализата на податоците на Еуростат за НЕЕТ-индикаторот на помладото население (20-34 години) кај европските земји, за периодот 2006-2015 година. Таа покажува дека НЕЕТ-индикаторот на ниво на ЕУ-28 во 2015 година изнесува околу 19%. Во однос на структурните белези, НЕЕТ-индикаторот е повисок кај лицата на возраст 25-34 години, потоа кај жените, како и кај лицата со ниско и средно ниво на образование, но со пораст на НЕЕТ-стапките на високообразованите лица. Во однос на овие показатели кај одделните земји членки на ЕУ, авторите констатираат мошне нагласени разлики, кои во земјите каде што тие имаат мошне високи нумерички вредности имплицираат многубројни и мошне комплексни последици.

Во **втората глава**, предмет на проучување се промените и постојните состојби на *активносџа и неактивносџа на вкупносџа и помладосџа население во Република Македонија*. Со анализата, покрај движењата кај вкупното активно и неактивно работоспособно население се опфатени промените кај вкупното и работоспособното население во земјата, во периодот 2006-2015 година. Таа покажува намален обем и релативно учество на економски неактивното работоспособно население (во 2015 година тие изнесуваат 511 илјади лица, односно 35% респективно). Во структурата на активното население, иако се зголемува бројот на вработените, невработеноста сè уште останува мошне голема. Проучувањето на структурата на неактивното работоспособно население, пак, укажува на неповолни промени кои се манифестираат во: доминантна застапеност на неактивните жени (67,3%); релативно високо учество на помладото неактивно население (25-40 години); пораст на уделот на неактивните лица со високо ниво на образование.

Сличен пристап е применет и при согледувањето на промените и особеностите на активното и неактивното помладо население (15-34 години) во Република Македонија. Резултатите од истражувањето даваат повеќе релевантни сознанија: континуирано и значително се намалува младото работоспособно население (15-24 години), што на среден и подолг рок ќе услови недостиг на млада работна сила; расте бројот на вработените млади лица (20-34 години), но сигнификантен дел од нив се неформално вработени, со скратено работно време и неплатените семејни работници; намалувањето на невработеноста е придружено со голем пораст на невработените со високо ниво на образование; бројот на неактивните е мошне голем кај лицата на возраст од 25-34 години (околу 67000 лица) и заедно со оној на невработените достигнува околу 150 илјади лица. Оттаму, авторите со право констатираат дека покрај невработеноста во Република Македонија сериозен проблем е и неактивноста на помладото население. Овие заклучоци ги потврдува и анализата на податоци на Еуростат за НЕЕТ индикаторот за Република Македонија. Промените на НЕЕТ стапката (20-34 години) покажуваат дека: иако значително се намалила таа останува двапати повисока од просекот во ЕУ-28; невработеноста останува доминантен фактор за високата НЕЕТ-стапка; таа има повисоки вредности кај женско население и младите од 25 до 29 години, а сигнификантно се зголемила кај младото население со високо ниво на образование. Овие сознанија неспорно потврдуваат дека неактивноста и невработеноста на младото население во Република Македонија е мошне голем и комплексен проблем.

Во **третата глава** се идентификувани *причините и последиците од неактивноста на помладото население (15-34 години) во Република Македонија и можностите за нејзино намалување*. Во дискусијата за причините за неактивноста на помладото население изнесени се некои размисли за релевантноста на податоците на Анкетата за работна сила, во услови на голема емиграција во странство, за која во земјата нема релевантни податоци. Резултатите од истражувањето покажуваат дека мошне големата и долгорочна невработеност може да се идентификува како една од најзначајните причини за неактивноста на помладото население. Анализата на структурата на економски неактивното население во поширока смисла, пак, покажува дека најголем дел од младото

неактивно население до 24 години е опфатено во образовниот процес, а кај младите на возраст од 25 до 34 години доминантно застапени се домаќинките (околу 42.000 лица). Долгорочната невработеност и неактивноста на помладото население во Република Македонија, условува многубројни, мошне неповолни и далекусежни последици и импликации во повеќе домени. Авторите констатираат дека тие се манифестираат врз економскиот, демографскиот и социјалниот развој, а не помалку значајно е нивното влијание и на општествено и индивидуално ниво. Имајќи ги предвид особеностите на младото НЕЕТ-население во Република Македонија, во студијата се предлага микс на политики за економски неактивното население во насока на намалување, како на невработеноста, така и на неактивноста на младите. Станува збор за превентивни, реинтеграциски и компензациски политики при чие конципирање би требало да се имаат предвид обемот и структурните карактеристики на младите кои не се вработени и кои не се во процес на образование. Сепак, независно од идентификуваните насоки во кои треба да се креираат политиките на државата во оваа област, во трудот се укажува на потребата од попродабочени проучувања за одделни аспекти од проучуваната проблематика, како претпоставка за утврдување на соодветни и конзистентни политики, мерки и активности.

На крајот на студијата се поместени заклучни согледувања и користената литература во истражувањето.

Оценка и предлог

Студијата *Особености на активното и неактивното помладо население во Република Македонија – основни состојби и предизвици* претставува прв труд од ваков вид кој дава вредни сознанија за креаторите на политиките, научната, стручната и пошироката јавност. Покрај тоа што во приказот на содржината на трудот се направени и квалитативни оценки, на крај би ги издвоиле следниве карактеристики на студијата:

Прво, трудот претставува заокружена научна студија во која активноста и неактивноста на помладото население во Република Македонија се посматра во поширок контекст на промените на вкупното и работоспособното население.

Добиените сознанија ја потврдуваат оправданоста на ваквиот пристап, поради намалениот пораст на работоспособниот контингент во услови на забрзан процес на стареење на населението и работната сила.

Вџоро, студијата дава вредни сознанија за креаторите на политиките. Идентификувани се особеностите на невработеното и неактивното помладо население и насоките за креирање на политики во оваа област во насока на намалување на последиците врз социо-економскиот и демографскиот развој, како и општествените и личните загуби.

Трејшо, студијата изобилува со богатство на податоци и информации, од домашни и странски извори кои се умешно систематизирани и презентирани во функција на реализација на општата и посебните цели на истражувањето. Книгата е пишувана со јасен и разбирлив стил и се базира на современа домашна и странска литература, вклучително и на релевантни извештаи и документи на меѓународни организации.

Чешвершо, иако во реализацијата на студијата учествувал релативно голем број на научници и соработници на Економскиот институт, таа сепак се карактеризира со кохерентност и претставува заокружена целина.

*Имајќи ги предвид содржината, како и изнесените констатации во оценка, ми претставува посебна чест да му предложам на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, илудно **Особености на активно и неактивно помладо население во Република Македонија – постоејни состојби и предизвици** да се публикува и со тоа да биде достапен до научната, стручна и пошироката јавност.*

РЕЦЕНЗЕНТ

Д-р Мирјанка Мацевик, с.р.
редовен професор

Р Е Ц Е Н З И Ј А

**ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА ПОД НАСЛОВ
„УЛОГАТА И ВЛИЈАНИЕТО НА ИНВЕСТИЦИСКИТЕ И ПЕНЗИСКИТЕ ФОНДОВИ ВО
ДИНАМИЗИРАЊЕ НА ПАЗАРОТ НА КАПИТАЛ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“ ОД**

М-Р ЛАЗЕ КАМЧЕВ, ПОДНЕСЕНА ДО ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 241 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а во врска со поднесената докторска дисертација од кандидатот м-р Лазе Камчев под наслов УЛОГАТА И ВЛИЈАНИЕТО НА ИНВЕСТИЦИСКИТЕ И ПЕНЗИСКИТЕ ФОНДОВИ ВО ДИНАМИЗИРАЊЕ НА ПАЗАРОТ НА КАПИТАЛ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, на 7. седница одржана на 24.8.2017 година, донесе Одлука бр. 02-1381/2 од 25.8.2017 година, за формирање на Комисија за оцена и одбрана на трудот, во состав:

1. д-р Климентина Попоска
2. д-р Биљана Ангелова
3. д-р Снежана Костадиноска Милошеска
4. д-р Искра Станчева-Гигов
5. д-р Весна Георгиева Свртинов.

По проучувањето на поднесената докторска дисертација и по усогласувањето на мислењата на членовите, Комисијата, до Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Општи напомени

Докторската дисертација од кандидатот м-р Лазе Камчев, под наслов УЛОГАТА И ВЛИЈАНИЕТО НА ИНВЕСТИЦИСКИТЕ И ПЕНЗИСКИТЕ ФОНДОВИ ВО ДИНАМИЗИРАЊЕ НА ПАЗАРОТ НА КАПИТАЛ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, обработува современа и актуелна проблематика од областа на финансиите од аспект на влијанието на фондовите врз пазарот на капитал во РМ.

Основна цел на истражувањето во докторската дисертација, претставува изнаоѓањето на решенија чијашто примена ќе придонесе кон поефикасно функционирање на инвестициските и пензиските фондови, како и соодветна имплементација на мултифондовите во насока на поефикасно динамизирање на пазарот на капитал во

Република Македонија. Предмет на истражување во овој труд се инвестициските фондови, пензиските фондови и мултифондовите во Република Македонија.

При обработката на темата е применета комбинација од повеќе научни методи карактеристични за научноистражувачката дејност кај општествените науки. Во најголем дел се користени аналитичкиот, синтетичкиот и компаративниот научен метод. Покрај наведените методи се користат статистичкиот, историскиот, како и студија на случај. Најголемиот дел од наведените методи низ содржината на докторската дисертација меѓусебно се испреплетуваат и надополнуваат. Во текот на изработката на дисертацијата е користена современа домашна и странска литература, како и интернет-страници поврзани со соодветните аспекти на предметното истражување.

2. Содржина на дисертацијата

Докторската дисертација под наслов УЛОГАТА И ВЛИЈАНИЕТО НА ИНВЕСТИЦИСКИТЕ И ПЕНЗИСКИТЕ ФОНДОВИ ВО ДИНАМИЗИРАЊЕ НА ПАЗАРОТ НА КАПИТАЛ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, поднесена од кандидатот м-р Лазе Камчев, има 230 страници во која основниот текст на дисертацијата се состои од вовед, четири глави и заклучни согледувања, а користената литература содржи 5 страници со 47 библиографски единици и 54 интернет-страници.

Во воведот на трудот, кандидатот ја елаборира актуелноста на проблематиката во докторската дисертација. Во него е презентирана кратка содржина на материјата која се обработува и се елаборираат целите, предметот на истражувањето и поставената хипотеза. Посебен акцент во овој дел од трудот е ставен на методите на научноистражувачката дејност кои се користат во насока на добивањето на очекуваните резултати и постигнувањето на целите на истражувањето.

Во првата глава се претставени повеќе аспекти кои го елаборираат пазарот на капитал од теоретски и практичен аспект. Во овој дел е даден осврт кон состојбата на пазарот на капитал во Република Македонија и се елаборираат учесниците на пазарот на капитал. Потоа се разработени облиците на финансирање на пазарот на капитал. Преку анализа на организацијата на пазарот на долгорочни хартии од вредност, опфатени се инвестициското банкарство, пазарот “преку шалтер” и берзата на долгорочни хартии од вредност.

Во втората глава под наслов „Современи концепти на функционирање на инвестициските фондови и нивно влијание врз пазарот на капитал во Република Македонија,” опфатени се начините на функционирање на инвестициските фондови и нивното влијание врз пазарот на капитал во Република Македонија. Најпрвин се презентирани теоретските аспекти на инвестициските фондови. Дополнително се објаснува начинот на формирање на друштвата за управување со фондови, основна главнина и правните аспекти кои мора да се задоволат за да се добие дозвола за формирање

од надлежниот регулатор. Во делот карактеристики и видови на инвестициските фондови се опфаќаат основните функции на фондовите, диверсификацијата на средствата, портфолио менаџмент, приходите кои се остваруваат за нормално функционирање на друштвото и видовите уплати во инвестицискиот фонд. Преку политиките на инвестирање кандидатот ги елаборира различните пристапи за управување со средствата, а со тоа и различните нивоа на ризик кои се карактеристични за различните инвестициски фондови. На крај, анализата на кандидатот се фокусира на влијанието на инвестициските фондови на пазарот на капитал во Република Македонија.

Во третата глава под наслов „Реформа на пензиските фондови во насока на динамизирање на пазарот на капитал во Република Македонија,” опфатена е реформата на пензиските фондови и нивниот развој во насока на динамизирање на пазарот на капитал. Најпрвин се изнесени теоретските аспекти на работењето на пензиските фондови, преку елаборација на поимот и почетоците на пензиските фондови. Дополнително се анализира начинот на формирање на пензиските фондови и формирањето на друштвата за управување со пензиските фондови. Потоа истражувањето се осврнува на карактеристиките кои ги имаат пензиските фондови, нивните основни функции, приходите кои ги остваруваат и основите за остварување, како и видовите на уплати кои може да се прават во пензиските фондови. Во последниот дел од оваа тема се согледа институционалната поставеност и ефектите на реформата од пензискиот систем во Република Македонија.

Во четвртата глава под наслов „Мултифондовите како нова инвестициска опција во динамизирање на пазарот на капитал во Република Македонија” се елаборираат и анализираат мултифондовите како нова инвестициска опција на пазарот на капитал во Република Македонија. Анализата се осврнува на регулација на воведувањето на мултифондовите и избор на инвестициското портфолио. Се идентификуваат оптимален број на портфолија и согласно со животниот век на осигурениците се врши идентификување на најсоодветното портфолио. Кандидатот ги анализира трошоците кои произлегуваат од функционирањето на овие институции, надоместоците кои се наплаќаат од осигурениците за нормално функционирање, начинот на евидентирање на уделите, сметководствените активности и изготвувањето на финансиски извештаи.

Посебен фокус на истражување во оваа глава кандидатот посветува на анализира на финансиските инструменти како дозволени вложувања на мултифондовите во насока на заштита на средствата на осигурениците од една страна и максимизирање на добивката од друга страна. Понатаму се анализира и искуството што го имале одредени земји во светот во насока на воведување на мултифондови во своите пензиски системи и ефектите кои ги оствариле. Во вториот дел од глава четири, исто така се опфатени и практичните аспекти од воведувањето на мултифондовите во Република Македонија како нова инвестициска опција. Користењето на искуствата од воведувањето на мултифондовите во останатите држави, ефектите кои македонските осигуреници би ги имале, услови кои се потребни да се исполнат за воведување на мултифондови во земјата, предноста на осигурениците во новокреираниот систем и на крај општите придобивки, создаваат солидна основа за кандидатот да предложи насоки за примена на мултифондовите во насока на динамизирање на пазарот на капитал во Република Македонија.

Во заклучоците на трудот сумирани се клучните резултати од истражувањето преку идентификација на начинот на функционирање на инвестициските фондови, компаративна анализа на функционирањето на пензиските и инвестициските фондови, различните типови на портфолио преку инвестициските политики и изнаоѓање на најсоодветно портфолио за поедниците согласно животниот век. Воедно се дадени и препораки во насока на реформирање на задолжителни пензиски фондови.

ОЦЕНА И ПРЕДЛОГ

Членовите на Комисијата внимателно ја прочитаа и ја проучија докторската дисертација на кандидатот м-р Лазе Камчев со наслов УЛОГАТА И ВЛИЈАНИЕТО НА ИНВЕСТИЦИСКИТЕ И ПЕНЗИСКИТЕ ФОНДОВИ ВО ДИНАМИЗИРАЊЕ НА ПАЗАРОТ НА КАПИТАЛ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА и сметаат дека таа претставува комплексен и содржаен труд во областа на финансиите, од аспект на влијанието на инвестициските, пензиските и мултифондовите врз пазарот на капитал во Република Македонија.

Членовите на Комисијата ценат дека докторската дисертација претставува значаен труд кој се одликува со сериозен пристап кон третираната проблематика на влијанието на фондовите врз пазарот на капитал. Трудот се заснова на хипотезата дека развиеноста на фондовите во Република Македонија во голема мера влијае врз динамизирањето на пазарите на капитал. Доколку истите го зголемат бројот на учесници и вредноста на средствата кои се дадени на управување на друштвата за управување, влијанието врз пазарот на капитал ќе се зголеми. Во Република Македонија, пазарот на капитал се уште се карактеризира со низок степен на интермедијација, па доколку се влијае врз интензивирање и унапредување на работењето на инвестициските и пензиските фондови, односно вториот и третиот столб на пензиското осигурување, директно ќе се очекува ефект на динамизирање на пазарот на капитал во Република Македонија. Ваквите очекувања би се ефектуирале со воведувањето на мултифондовите како нова инвестициона опција. Од друга страна, динамичниот пазар на капитал ќе придонесе кон поуспешно функционирање на инвестициските фондови, пензиските фондови и мултифондовите.

Членовите на Комисијата се едногласни во оцената дека кандидатот м-р м-р Лазе Камчев во докторската дисертација УЛОГАТА И ВЛИЈАНИЕТО НА ИНВЕСТИЦИСКИТЕ И ПЕНЗИСКИТЕ ФОНДОВИ ВО ДИНАМИЗИРАЊЕ НА ПАЗАРОТ НА КАПИТАЛ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, успеа успешно да одговори на целите и на прашањата што беа поставени при дефинирањето на предметот на истражување. Комисијата констатира дека согласно со академските стандарди, кандидатот м-р Лазе Камчев изработил комплексен и сеопфатен труд со оригинален пристап во истражувањето на предметната проблематика. Теоретските и емпириските елаборации во трудот имаат реална примена во практиката, со што овој труд има како научен, така и апликативен придонес. Трудот е ставен на страницата на МОН за плагијати и е добиен резултат на совпаѓање од 13,76%.

Врз основа на претходно изнесеното, Комисијата му предлага на Советот на Економскиот институт во Скопје:

1. да го прифати овој извештај со позитивна оцена на докторската дисертација
УЛОГАТА И ВЛИЈАНИЕТО НА ИНВЕСТИЦИСКИТЕ И ПЕНЗИСКИТЕ ФОНДОВИ ВО
ДИНАМИЗИРАЊЕ НА ПАЗАРОТ НА КАПИТАЛ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА;

2. да се формира Комисија за одбрана и на кандидатот м-р Лазе Камчев да му се
дозволи јавна одбрана на докторската дисертација.

КОМИСИЈА ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА
ДИСЕРТАЦИЈА

1. _____ с.р.

/ Д-р Климентина Попоска /

2. _____ с.р.

/ Д-р Биљана Ангелова /

3. _____ с.р.

/Д-р Снежана Костадиноска Милошеска/

4. _____ с.р.

/ Д-р Искра Станчева-Гигов /

5. _____ с.р.

/ Д-р Весна Георгиева Свртинов /

РЕФЕРАТ

ЗА ПРЕИЗБОР ВО ЗВАЊЕТО НАУЧЕН СОВЕТНИК ВО ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКИ
ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Советот на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, на својата 6. седница одржана на 12.9.2017 година, нè избра за рецензенти во врска со пријавата на д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева, на конкурсот за повторен избор во звањето научен советник во областа дијалектологија на македонскиот јазик, објавен во весниците „Нова Македонија“, бр. 24.130, на 25.8.2017 година и „Коха“ (Коха), бр. 3. 157, на истиот датум.

Заблагодарувајќи му се на Советот за укажаната доверба го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева е родена на 2.7.1964 година во Скопје, каде што го стекнала основното и средното образование. Во 1986 година дипломирала на Филолошкиот факултет, на групата за македонски јазик и историја на книжевностите на народите на СФРЈ, а во учебната 1989/90 година се запишала на постдипломски студии од областа на македонскиот јазик на Филолошкиот факултет *Блаже Конески* во Скопје. Магистерската дисертација на тема *Лексикаџа на џовороџ на с. Чифлиџик – Демирхисарско (со краџок џрамаџички оџис)* ја одбранила во 1998 година. Докторската дисертација на тема *Дијалекџниџе именувања на џосаџкиџе во македонскиоџ јазик од јужнословенски и балканисџички асџекџи* ја одбранила во ноември 2006 година пред Комисијата во состав: проф. д-р Стојка Бојковска, проф. д-р Максим Каранфиловски, проф. д-р Катерина Велјановска, н. сов. д-р Снежана Велковска и н. сов. д-р Лилјана Макаријоска.

Светлана Давкова-Ѓоргиева работи во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ од 1989 година. Од вработувањето, таа е соработник на проектот *Македонски дијалекџен аџлас*. На почетокот Давкова-Ѓоргиева работи како помлад асистент, од 1999 година како асистент-истражувач, а од 15.1.2007 година, како научен соработник. Во звањето виш научен соработник е избрана на 1.2.2010 година, а звањето научен советник го добива на 1.11.2012 година. За сето време таа е вклучена во сите планирани фази на работа на проектот *Македонски дијалекџен аџлас* – теренски истражувања, ексерпција на дијалектниот материјал, изработка на индекси, легенди и карти, како и изработка на демографски описи на селата чиј говор е предмет на истражување. Автор е и член на редакцијата на изданието *Македонски дијалекџен аџлас – Пролеџомена* (ИМЈ „Крсте Мисирков“, Скопје, 2008). Во последниве години, во континуитет, работи врз обработка на лексички материјал и изработка на лингвистички карти предвидени за Лексичкиот том на МДА.

Д-р Давкова-Ѓоргиева покажува интерес за работа врз проблематика од лексикологијата на македонскиот јазик, вклучувајќи се, како надворешен соработник, во

работата на проектот *Толковен речник на македонскиот јазик* под раководство на д-р Снежана Велковска, н.сов., а под редакција на д-р Кирил Конески, д-р Живко Цветковски и д-р Снежана Велковска. Го има изработено материјалот од буквата *Л* (*либиде – луштии*), кој е дел од третиот том од Речникот. Проф. д-р Давкова-Ѓоргиева е една од добитничките на наградата „Гоце Делчев“ како општествено признание за особено значајни остварувања од интерес за Република Македонија во областа на науката за трудот „Толковен речник на македонскиот јазик“ (Скопје, 9.4.2015 година).

Во 2007 и 2008 година активно учествува во соработката меѓу Одделението за дијалектологија на македонскиот јазик и Управата за заштита на културното наследство на Македонија, подготвувајќи елаборати за валоризација на македонските дијалекти, како дел од македонското духовно културно наследство (Елаборат за тиквешко-мариовските говори и Елаборат за дојранско-гевгелиските говори).

Од 2012 година е раководител на проектот *Дијалектизација на дијалектниот материјал од Карпатокапа на Одделението за дијалектологија на македонскиот јазик*, односно на *Дијалектизација на дијалектниот лексички материјал од шемањскиот области: Облека и облекување, Сџан (куќа и нејзините делови) и Уредување на куќата и посајки*, одобрен од Министерството за култура на Р Македонија во рамки на проекти што се од национален интерес во културата за 2011 година, проект од кој се очекува да се изврши комплетна дигитализација на дијалектниот материјал содржан во картотеката на Одделението за дијалектологија на македонскиот јазик, собираен на терен во последните шеесетина години. Станува збор за дијалектен материјал запишан според посебен Прашалник за собирање материјал (Б. Видоески, *Прашалник за собирање материјал за Македонскиот дијалектен атлас*, ИМЈ, Скопје 2000), собираен во 350 населени места. Целта е заштита на дијалектниот материјал собираен на терен, кој е од непроценливо значење како културно духовно наследство на Р Македонија и е најдобар доказ за посебноста на македонскиот јазик како специфично обележје на македонскиот народ.

Од 2009 година, д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева е соработник и на проектот *Македонските дијалектни нагвор од јраниците на Република Македонија*, чија прва цел е истражување на македонските дијалекти во Пиринска Македонија.

Во 2010 година, д-р Давкова-Ѓоргиева како соработник е вклучена на проектот *Враќничко-полошкиот јовори – духовна ризница*, чија основна цел е регистрирање на дијалектните особености на вратничко-полошките говори и нивна заштита како дел од македонското културно наследство.

Кандидатката учествувала со реферати на повеќе научни конференции, домашни и меѓународни, меѓу кои: Македонско-украинска научна конференција (Битола 2007), *Македонија – Полска: историја, јазик, култура* (Скопје 2008), XVII меѓународен симпозиум за балкански фолклор (Охрид 2008), Научна конференција при Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура (Охрид 2009), Меѓународна научна конференција Македонија – Полска: „Македонскиот дискурс по осамостојувањето. Историја – култура – литература – јазик – медиум“ (Краков 2009), Меѓународен научен симпозиум: V македонско-руска научна конференција (Охрид, 2012), реферат:

Словенскиот карактер на именувањата од областта на јосајкиите (македонско-руски паралели), Меѓународен научен собир: „Путеви и думи дијалекатске лексикографије“ (Ниш 2013), реферат: Словенски и несловенски лексички елементи и македонскиот дијалектен ареал (лексичко-семантичка сфера на јокуќински предмети), Меѓународен научен собир: „Значењето низ времето и просторот“ (Скопје 2013), реферат: Од лексиката поврзана со јечларството во македонскиот јазичен ареал, Меѓународен научен собир: „Конзулска Битола и историските, современите и идните културни и уметнички врски меѓу Р Македонија и Р Србија“ (Битола 2013), реферат: Балканскиот лексички слој во една лексичко-семантичка област (македонско-српски паралели), Меѓународна научна конференција: Македонистиката меѓу традицијата и современите предизвици (Скопје 2013), реферат: Фразеологијата во Кумановско, Меѓународен научен собир „Лексикологијата и лексикографијата – мостови меѓу јазиците“ (Битола 2014), реферат: За некои називи од јечарската дијалектна лексика. Има учествувано и на повеќе работилници („Различни аспекти на лексиката со субјективна оценка“ во рамките на проектот „Семантичко деривациски речник на деминутиви, хипокористици, аугментативи и пејоративи во македонскиот јазик“ (Охрид 24 – 25.9.2015), реферат: Лексиката со субјективна оценка во областта на јосајкиите во македонските дијалекти и други, а научно-стручни прилози има објавувано во македонската и странската лингвистичка периодика.

Д-р Давкова-Ѓоргиева има учествувано во подготовката за печатење на трудот *Морфолошката структура на придавкиите во македонскиот литературен и дијалектен јазик* од Маријана Киш (ИМЈ, Скопје 2005). Била член на уредувачкиот одбор на монографијата *Прилози од дијалектологијата на македонскиот јазик* од д-р Маријана Киш (ИМЈ, Скопје 2010).

Од 2013 година, во рамките на активностите во Одделението за дијалектологија, учествува во редактирањето на македонскиот превод на книгата *Голо Брдо – Албанија* од група автори од Русија, а под редакција на Андреј Соболев и на Александар Новик, која е резултат на билатералниот договор меѓу Институтот за лингвистички истражувања во Санкт Петербург при РАН и ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје.

Таа е член на рецензентската комисија за монографијата *Народни песни од Малеш со историско-дијалектолошки преглед* од Станко Костиќ (Костовски) во редакција на Илија Бетински Малеш, во издание на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ (Скопје 2017) и на монографијата *Записи од мојот крај (Долна Преспа, Република Албанија)* од Крисанта Јанкула (ИМЈ „Крсте Мисирков“, Скопје 2017); рецензент е и во повеќе комисии за избори во повисоки звања.

Од 22 до 30 јуни 2014 година учествувала на Интернационалната школа за студии по холокауст на Балканот и во Централна Европа – историја, култура, јазик, одржана во Ерусалим (Израел) во Yad Vashem (Јад Вашем).

Во 2014 година била член во Комисијата за изготвување на бази на прашања за полагање испит за добивање на лекторска лиценца при Министерството за култура на Р Македонија.

Д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева активно учествува во целокупната дејност на Институтот за македонски јазик. Од 2004 година била член во редакцијата на списанието *Македонистика*, од 2010 до 2014 година била член во редакцијата на списанието *Македонски јазик* што ги издава Институтот за македонски јазик. Од 2005 до 2008 била член на Советот во Институтот за македонски јазик, член и претседател на Советот на Институтот (2013 – 2016 година), а како претставник на Институтот од 2016 година таа е член на Универзитетскиот сенат на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје. Во 2017 година повторно е избрана за член на Советот на Институтот. Член е и на комисијата за доставување на предлози за јубилеи на еминентни личности во соработка со УНЕСКО за период 2018 – 2019 година, член во организацискиот одбор на меѓународниот научен собир „Мисирков – предизвик за нови проучувања во науката“ што се одржа во Струмица 2–3 ноември 2016 година, како и во повеќе други комисии во ИМЈ.

Од учебната 2011/2012 година, во рамките на II циклус студии по *македонистика со комуникологија*, организирани од ИМЈ *Крсте Мисирков*, проф. д-р Давкова-Ѓоргиева држи настава по предметот *Методологија на лингвистичките и антрополошките истражувања* и менторски консултации по изборниот предмет *Урбана дијалектологија*. Член е на Комисијата за втор циклус студии по *македонистика со комуникологија* – едногодишни.

Во наставно-научната дејност била член и на рецензентски комисии за избор во повисоко звање, рецензентски комисии за одбрани на магистерски трудови, ментор на магистерскиот труд на Александар Јорданоски (*Дијалектите на македонскиот јазик како духовно културно наследство*, одбранет на 3.6.2015), како и член на комисијата за одбрана на магистерскиот труд на Влатко Симјановски (*Називите на диви живојни лазачи и инсекти во македонските дијалекти*, одбранета на 14.5.2014) и на магистерскиот труд на Бисерка Велковска-Блажева (*Криптичка анализа на дискурсот на џиар-соопштенијата на македонски во дијалектот на ера*, одбранета на 21.9.2017).

Д-р Давкова-Ѓоргиева е автор на педесетина прилози (статии, прикази, хроники) посветени на различни области од македонистиката, пред сè од областа на дијалектологијата на македонскиот јазик, објавени во македонски, но и во странски научни списанија и зборници.

Најголемо внимание во својата научна работа Давкова-Ѓоргиева посветува на проучувањето на лексиката на стандардниот, но најмногу и пред сè на македонскиот дијалектен јазик. На оваа тема ги има изработено и своите две монографии: *Лексиката на говорот на с. Чифлицик – Демирхисарско* (со краток граматички опис), објавена во 2004 година, во издание на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ и *Дијалектните именувања на џосајките во македонскиот јазик од јужнословенски и балканистички аспекти*, објавена во 2009 година, исто така во издание на Институтот.

Во монографијата *Дијалектните именувања на џосајките во македонскиот јазик од јужнословенски и балканистички аспекти*, д-р Давкова-Ѓоргиева обработува една семантичка област од *Прашалникот* за собирање материјал за *Македонскиот дијалектен атлас*, чиј основен дел е темата *Уредување на куќата и џосајки*. Меѓутоа, во

разработката на материјалот Давкова-Ѓоргиева оди многу пошироко, опфаќајќи ги во анализата сите садови, алати и предмети што се цел на истражување според *Прашалникоџ на МДА*, а се употребуваат пошироко во домаќинството (Приготвување храна, Сточарство и од Занаети, обработката на дрвото). Имајќи предвид дека за работа на оваа тема е користен материјал од Картотеката на МДА (која вклучува 392 пункта од македонската јазична територија), јасно е дека добиваме една широка слика за именувањето на садовите на македонската јазична територија. Давкова-Ѓоргиева називите на садовите ги разгледува од лингвистички аспект и тоа: семантички, зборообразувачки, етимолошки и, се разбира, лингвогеографски.

Продолжувајќи ја работата на погоре споменатата тема, д-р Давкова-Ѓоргиева се јавува и како автор на првото издание на *Македонскиот дијалектен аџлас* (ИМЈ, Скопје 2008). Во ова издание таа дава свој придонес во лингвогеографското претставување на дел од лексиката со која се именуваат одделни садови во македонската дијалектна реч. Тука се опфатени и лексеми од други семантички подрачја со што Давкова-Ѓоргиева го шири полето на својот научен интерес и ја збогатува со нови сознанија како македонската лингвогеографија така и македонската лексикологија. Посебно треба да се нагласи и придонесот што е даден во етимолошката анализа на македонската дијалектна лексика, со што обработената лексика станува подготвена за идно оформување на етимолошки речник на македонскиот јазик.

Д-р Давкова-Ѓоргиева е еден од авторите на текстот *Населението во Македонија (Осврџ на демографската состојба од XV до XX век)*, кој носи голем број информации за составот на населението во истражуваните пунктови со *Македонскиот дијалектен аџлас* и кој има за цел да даде основна слика во врска со демографската состојба, според расположливите историски податоци. Ваквите информации се значајни како во врска со претставувањето на дијалектната територија на македонскиот јазик, така и во врска со специфичниот развој на македонскиот јазик во зависност од средината.

Предизвикот на еден научник да биде вклучен во тимска работа на проекти од национално значење проф. д-р Давкова-Ѓоргиева го остварува со нејзиното учество како соработник на проектите *Вратничко-полошкиите говори – духовна ризница*, под раководство на проф. д-р Веселинка Лаброска, како и на проектот *Македонските дијалекти надвор од границиите на Република Македонија*, под раководство на проф. д-р Гоце Цветановски.

Во 2010 година таа како соработник е вклучена на проектот *Вратничко-полошкиите говори – духовна ризница* (проект финансиран од Министерството за култура), чија основна цел е регистрирање на дијалектните особености на вратничко-полошките говори и нивна заштита како дел од македонското културно наследство. Во монографијата *Вратничко-полошкиите говори – духовна ризница* (ИМЈ, Скопје 2010) преку собирање свеж материјал од теренот, како во звучна, така и во пишана форма се отсликува денешната состојба на овие говори, а со обработката на дијалектниот материјал на сите јазични рамништа (фонолошко, морфолошко, лексичко итн.), се добива конкретен лингвистички запис на вратничко-полошките говори како дел од северните македонски говори, кои егзистираат во Долнополошката Котлина. Материјалот на лексичко рамниште целосно е

обработен од д-р Давкова-Ѓоргиева, која укажува на нивната вредност во еволуирањето и збогатувањето на речникот на македонскиот јазик. Таа јасно заклучува дека вратничко-полошките говори претставуваат дијалектна зона на која се вкрстуваат влијанија и од западното дијалектно наречје и од северните македонски говори. Во нив се очигледни влијанија и од другите балкански јазици кои интензивно се говореле во минатото или сега се говорат на оваа територија (пред сè, турски и албански). Притоа се изградиле јазични особености единствени по својата комбинација во јазичниот систем, кои се препознатлив белег за населението што живее во овој регион, не само во јазична, туку и пошироко во културолошка смисла. Таа е и еден од редакторите на оваа монографија.

Проектот *Македонските дијалектни надвор од границите на Република Македонија* чија прва цел е истражување на македонските дијалекти во Пиринска Македонија беше одобрен и поддржан од Министерството за образование и наука. Првата фаза од овие истражувања резултираше со колективниот труд *Банскиот говор* (ИМЈ, Скопје 2014), каде Давкова-Ѓоргиева е и член на редакцискиот одбор. Имено, *Банскиот говор* е резултат на материјал од теренски истражувања собираен во текот на 2010 година и во текот на 2013 година. При анализата и обработката на банскиот говор, односно на свеж материјал од родени говорители, Давкова-Ѓоргиева се зафаќа со анализа на речничкиот материјал. Имено, речничкиот материјал на банскиот говор, односно лексичките, зборообразувачките, семантичките дијалектизми, многузначните зборови, дијалектните зборови со јасна мотивираност, архаизмите, како и туѓите зборови, побудуваат интерес како на семантички така и на деривациски план. Собраниот и анализираниот лексички материјал од овој крај кој се наоѓа надвор од границите на Р Македонија ќе биде спасен од заборав, односно ќе остане трајно сведоштво за јазичното богатство од овие простори.

Свој придонес во развојот на македонската лексикографија д-р Давкова-Ѓоргиева дава како еден од авторите на *Толковниот речник на македонскиот јазик* (том III) ИМЈ, Скопје 2006. Со свои прилози таа има учество и во *Македонската енциклопедија*, МАНУ, Скопје 2009.

Д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева е автор на четириесетина научни статии, објавени во странски и домашни лингвистички списанија. Ќе се осврнеме на дел од нив.

Во статијата *Словенски и несловенски лексички елементи и македонскиот дијалектен ареал (лексичко-семантичка сфера на покуќнински предмети)*, објавена во Зборник на трудови од меѓународниот научен собир „Путеви и думи дијалекатске лексикографије“ (Ниш 2013), Давкова-Ѓоргиева ги разгледува словенските и несловенските лексички елементи од лексичко-семантичката сфера на покуќнински предмети на македонскиот дијалектен ареал. Таа јасно истакнува дека македонската дијалектна лексика што ги опфаќа овие називи е детерминирана од културно-историскиот комплекс како еден од екстралингвистичките фактори и се карактеризира со голема разновидност. Од хронолошки аспект лексиката од односнава сфера, може да се подели во две групи: првата група – називи наследени од прасловенскиот јазик и втората група – називи од, условно речено, постпрасловенско време, иновации со различна старост, називи што го збогатуваат наследениот лексички континуум. Од ареален аспект, пак, разгледува на лексика д-р Давкова-Ѓоргиева ја дели на неколку слоеви. Во првиот слој

влегуваат именувањата со словенска основа кои обично се регистрираат во македонскиот и во српскиот јазик, хрватскиот или бугарскиот, како и во подалечните источнословенски и западнословенски јазици. Во втората група, условно кажано хронолошки помлад слој, се наоѓаат називи карактеристични за јужнословенската група јазици и за некои балкански јазици, познати како балкански називи (балкански грцизми, балкански латинизми, балкански турцизми). Нивниот ареал обично не ги преминува границите на Балканскиот Полуостров, а заедничка црта им е што се регистрирани и во најмалку два од балканските јазици. Анализата покажала дека нивната бројка е помала во однос на првата. Во одделни говори на македонскиот дијалектен ареал, особено таму каде што живеело мешано население, се чувствува влијанието на несловенските јазици, особено на турскиот, којшто се јавува како посредник на низа јазични елементи од арапскиот и персискиот јазик. Заемките од грчкиот јазик во оваа лексичка област во однос на турцизмите се помалубројни, а присуството на лексеми од другите несловенски јазици во македонските говори е мало.

Во прилогот *Од лексикаџа поврзана со пчеларството на македонскиот јазичен ареал* (Зборник на трудови од научниот собир „Значењето низ времето и просторот“, Скопје 2013), авторката се задржува на анализа на називи поврзани со пчеларската терминологија во македонските говори. Анализираниот материјал покажува дека на македонската јазична територија постојат повеќе називи со кои се именува 'инсект што собира мед': *пчела* (со најфреквентна употреба во македонските дијалекти), *пчрма* (формира изолиран ареал во вратничко-полошките говори), *оса* (со мал островски ареал во малореканскиот и реканскиот говор), и *муа од улишче* (локално во долнопреспанските и костурско-корчанските говори); зборообразувачки разновидности за *мајница* – *мајка*, *мајка*, и лексичка разновидност *царица* за 'полово развиена пчела'; називот *рој* / *ројак* за 'пчелно семејство'; *кошница*, *кошара*, *улиштие* за 'местото каде живеат пчелите', како и повеќе називи за 'местото каде што се одгледуваат пчелите': *пчеларник*, *уљаник* / *улиштие*, *пчрмакарник*. Покрај ареалната слика на односните називи се даваат и етимолошки толкувања, а се врши и проверка на застапеноста на односните називи во македонскиот стандарден јазик.

Интересот на д-р Давкова-Ѓоргиева за дијалектната фразеологија е очигледен во статијата *Фразеологијата на кумановскиот говор*, Македонски јазик LXVI, Скопје 2015 (коавторски труд). Овој труд се темели на аудиозаписи од теренски истражувања на родени говорители од Кумановско. Собраниот фразеолошки материјал од кумановскиот говор се анализира семантички, опфаќајќи ја моносемиијата, синонимијата, полисемеијата и антонимијата. Исто така, фразеологизмите се групираат во т.н. концепти што се основа на когнитивната семантика. Ваквата анализа има за цел да ги прикаже живите фразеологизми и менталитетот на говорната заедница. Авторките преку голем број илустративни примери експлицитно покажуваат дека кумановскиот говор изобилува со фразеологизми кои имаат подбивен призвук. Ваквиот предмет на јазична анализа, односно истражувањата од овој вид ја прикажуваат и вредноста на фразеологизмите како носители на лексичкото богатство, кое постепено исчезнува од секојдневната комуникација.

За некои називи од сџочарската дијалектна лексика (Зборник на трудови од меѓународниот научен собир „Лексикологијата и лексикографијата – мостови меѓу

јазиците“, Скопје 2016) е уште еден труд во кој д-р Давкова-Ѓоргиева ја покажува својата компетентност како дијалектолог кој цели кон темелно истражување на дијалектната лексика. И во оваа статија авторката се зафаќа со анализа на називи поврзани со сточарската терминологија во македонските говори. Имено, овде предмет на анализа се некои именувања од групата преживари (*Ovis aries*). Истражувањето ја покажува застапеноста на односните називи и нивните разновидности на македонскиот лингвистички ареал, како и нивната застапеност во современиот македонски јазик. Од етимолошките толкувања јасно се гледа присуството на словенските и несловенските лексички заемки во сточарската терминологија во македонскиот јазик. Разгледувајќи ги називите од тематската област *Сточарство*, авторката констатира дека тие претставуваат сведоштво за условите во кои се развивала сточарската култура на нашиот народ. Основниот лексички фонд е со словенски карактер (*овца, овен, јаѓе, ујич*), инвентивноста на народниот дух доаѓа до израз во дијалектните зборови со јасна мотивираност (*водич, ѓредник/наѓредник, ѓлаваѓар*), додека, пак, туѓите елементи (*коч, гаш, косем/кусѓем, калаус*) што се навлезени во првобитно чистиот словенски сточарски речник се регистрираат на периферијата на македонскиот дијалектен ареал, онаму каде што живеело мешано население.

Во статијата *Јазичниот дискурс на новинариѓе во македонскиѓе медиуми* (Зборник на трудови од IX меѓународна Македонско-северноамериканска конференција / 9th Macedonian-Nort American Conference of Macedonian Studies, November 12-14, 2015 / *The Universitu of Chikago* (коавторство)(во печат) д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева го насочува интересот кон јазичниот дискурс на новинарите во македонските медиуми. Преку анализа на новинарски извештаи, прилози, најави, интервјуа и разговори во студио се следи употребата на туѓите зборови и се констатира дека во новинарските текстови се прават изместувања на сите јазични нивоа. Авторките констатираат дека најчесто и најлесно промените се случуваат на лексичко рамниште. Општествените новини и процесите што не постоеле порано ги исправаат новинарите пред две можности: 1. заемање лексика од други јазици или 2. лексичка деривација на постоечките зборови во јазикот, во случајов – во македонскиот јазик. Заемањето, т.е. посегашето по туѓи зборови, особено од англоамериканскиот, е полесниот начин. Има повеќе причини за заемање на туѓи зборови: потребата за именување нов поим, потребата од синоними, помодарството итн. Се констатира широка употреба на интернационализмите кои често се употребуваат во извештаи и информации, за да се покаже голем степен на знаење и информираност. Новинарите ги заменуваат македонските зборови со англизми со цел да истакнат дека го владеат англискиот јазик.

На меѓународниот научен собир „Мисирков – предизвик за нови проучувања во науката“ (2–3 ноември, Струмица 2016), во рефератот *Каѓеѓоријаѓа време во народнаѓа кулѓура кај Македонциѓе (ноќно време)*, д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева го разработува традиционалниот мерен систем за време, произлезен од секојдневното живеење на народот кој соодветствува на социјалната структура на еден народ и кој, особено во селската средина, не бара строго и точно определување на времето. Секако, една од основните одлики на мерките за мерење на времето од оние за тежина, количество, волумен итн., е неможноста тие да бидат материјално репродуцирани. Народниот мерен систем за време

кај македонскиот селанец, и пошироко, во сферата на деноноќниот циклус е комбинација од низа системно образувани критериуми. Традиционалниот народен систем за мерење на времето што го определува годишниот циклус, во основа има неточни критериуми, со неуточнети датуми зашто народот се раководел од поведението на птиците, од некои народни обичаи и основни религиозни празници, кои временски се совпаѓаат со основните етапи од селскостопанскиот трудов процес.

Посочените трудови на д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева, вклучувајќи ги и нејзините други статии, претставуваат значаен прилог во развојот на македонистиката, посебно за македонската лексикологија и лексикографија, како и за македонската дијалектологија и лингвогеографија, за етнологијата и етнографијата. Тие претставуваат сериозен влог во македонската наука за јазикот и отвораат широки можности за понатамошни научни остварувања.

Врз основа на сето погоре изложено, Рецензентската комисија му предлага на Советот на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ да ја преизбере д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева во звањето НАУЧЕН СОВЕТНИК.

Рецензенти

Д-р Еленка Стоевска-Денчова, н.сов., с. р.

Д-р Снежана Велковска, н. сов., с. р.

Д-р Веселинка Лаброска, н. сов., с. р.

Образец за одредување на целокупната активност на поени за избор во одредено звање

Реден број	Научноистражувачка дејност	Поени	

		во земјата	во странство
1.	Монографија или научна книга	8	
2.	Дел од лексикографски труд од национално значење (објавени дела од проектите на ИМЈ)	6	
3.	Дел од монографија	8	
4.	Лексикографски труд	2	
5.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание опфатено во СЦИ/ЦА/останати	18	
6.	Труд објавен во лингвистички списанија	2	
7.	Труд објавен во зборник на трудови од научен собир	44	9
8.	Труд во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	36	
9.	Приказ/хроника	5	
10.	Учество на проект	42	
11.	Раководител на проект	2	
12.	Учество на научен собир со реферат (презентација/усно)	8	
13.	Учество на меѓународен научен собир со реферат (презентација/усно)	53	
14.	Визитинг-научник, студиски престој	6	
15.	Ментор на магистерска работа	1	

16.	Промоција на научен труд/ зборник	1	
17.	Рецензирање на труд	4	
18.	Член на редакциски одбор	24	
19.	Член на уредувачки одбор	2	
20.	Член на организациски одбор на научен собир	1	
21.	Член на комисија од научен/стручен карактер	11	
22.	Член на различни комисии	8	
23.	Награди-признанија за научни постигнувања	5	
24.	Стручен превод, книга/статија	1	
25.	Учество во радио, ТВ-емисии, и др. јавни настапи	1	
26.	Друг придонес во научноистражувачката дејност	6	
27.	Учество во настава за II циклус студии	9	

Вкупно: 323

СПИСОК НА ТРУДОВИ и други активности

Објавени трудови

Монографии и дел од монографии:

- *Лексикаџа на џовороџ на селоџо Чифлиџик – Демирхисарско* (со краток граматички опис), ИМЈ „Крсте Мисирков“, Скопје 2004.
- *Толковен речник на македонскиот јазик*, том III (Л – О), редакција: С. Велковска, К. Конески, Ж. Цветковски, ИМЈ „Крсте Мисирков“, Скопје 2006.
- *Дијалектните именувања на џосаџките во македонскиот јазик од јужнословенски и балканистички асџект* (докторска дисертација), ИМЈ „Крсте Мисирков“, Скопје 2009.
- *Македонски дијалектен аџлас (џролеџмена)*, ИМЈ „Крсте Мисирков“, Скопје 2008.
- *Македонска Енциклопедија т. II*, МАНУ, Скопје 2009.
- *Враџничко-џолошкиџ џовори – духовна ризница*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2012.
- *Банскиот џовор*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2014.

Статии:

- *За дијалектните именувања на џосаџките во македонскиот јазик од јужнословенски и балканистички асџект*, Македонски јазик, Скопје 2006, с. 191–209.
- *Именувањето на џосџакаџа **чаџа** во македонските дијалекти и во групните словенски јазици*, Зборник на трудови од научниот собир: „Јазиците во контакт некогаш и денес“, Скопје 2008, с. 52–58.
- *Биџоваџа лексика во македонскиот и украинскиот јазик*, Украинско-македонски зборник, Виспук 4, Национална академја наук Украина, Киџв 2008, с. 83–91.
- *Кулџуролошкиот факџор во развојот на дијалектнаџа лексика* (називи на посатки за обработка на млеко), Зборник на трудови од научниот собир: „Културата и јазикот“, Скопје 2008, с. 161–168.
- *За џоворе села Чифлиџжик, Россия и Македония от џрошлџо к буџему, К 100-лџию, журнала Варџарџ (1905)*, Москва 2008, с. 168–181.
- *За некои особеносџи на стџрумичкиот џовор*, Зборник на трудови од научниот собир: „Струмица и струмичко: историја, традија, култура“, Струмица 2008, с. 265–271.
- *Од дијалектнаџа лексика за саџовиџе во македонскиот јазик*, Зборник на трудови од научниот собир „Македонскиот јазик минато, сегашност, иднина, по повод 50-годишнина од основањето на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2008, с. 291–297.
- *Биџоваџа лексика – ограз на народните џовори* (називи поврзани со покуќнината), Зборник на трудови од XVII Меџународен симпозиум за балкански фолклор, „Јазикот на иселениците“, Скопје 2008, с. 45–51.
- *Семантикаџа на џоимот **саџ** во словенски коџтекст*, Меџународна научна конференција, Македонија – Полска: историја, јазик, култура, Скопје 2009, с. 193–201.
- *Говороџ на село Чифлиџик – Демирхисарско (Еџејска Македонија) – како дел од јџџоистџочноџо македонско наречје*, Зборник на трудови „Кон истражувањата на македонските говори во Егејска Македонија (по повод 60-годишнината од прогонот на децата бегалци од егејскиот дел на Македонија)“, Скопје 2008, с. 139–149.

- *Лексичкиите заемки во македонскиот јазик*, Меѓународна научна конференција, Македонија – Полска: „Македонскиот дискурс по осамостојувањето. Историја – култура – литература – јазик – медиум“, Краков 2009, 153–159.
- *Синонимните врски во лексичко-семантичката група **сагови и покуќнински предмети** во македонските дијалекти*, XXXVI научна конференција на XLII меѓународен семинар за македонски јазик литература и култура, Скопје 2009, 135–144.
- *За шурцизмите во говорот на село Чифлицик (Демирхисарско)* – Егејска Македонија, Зборник трудови од научниот собир „Балкански јазичен светоглед“, Скопје 2009, с. 99–104.
- *Турското културно и јазично влијание во лексичко-семантичката област **покуќнина и посайки** на македонскиот дијалектен ареал*, Прилози од четвртиот меѓународен конгрес „Исламска цивилизација на Балканот“, Истанбул 2015, с. 357–369.
- *За именувањата **шолчник и сад во кој се шолчи лук** во македонските дијалекти (од јужнословенски и балканистички аспекти)*, Македонски јазик, Скопје 2010, с. 161–173.
- *Културно-јазичните влијанија во именувањето на лексичко-семантичката група **сагови** во македонскиот јазик*, Зборник на трудови од VI меѓународна македонско-полска конференција, Историја, култура, јазик, литература, фолклор, Скопје 2015, с. 191–201.
- *Народниот систем за мерење на времето во македонскиот јазик*, Зборник на трудови од меѓународен симпозиум „Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура“, Скопје 2011, с. 231–237.
- *Словенскиот карактер на именувањата од областа на **посајките** (македонско-руски паралели)*, Зборник трудови од меѓународниот симпозиум: V Македонско-руска научна конференција, Скопје 2014, с. 181–190.
- *Околу етимологијата на поимот **сад/посајка***, Македонски јазик, Скопје 2012, с. 219–227.
- *Словенски и несловенски лексички елементи и македонскиот дијалектен ареал (лексичко-семантичка сфера на **покуќнински предмети**)*, Зборник на трудови од меѓународниот научен собир „Путеви и дometи дијалекатске лексикографије“, Ниш 2013, с. 87–98.
- *Од лексиката поврзана со **пчеларството** во македонскиот јазичен ареал*, Зборник на трудови од научниот собир „Значењето низ времето и просторот“, Скопје 2013, с. 190–200.
- *Балканскиот лексички слој во една лексичко-семантичка област (македонско-српски паралели)*, Зборник на трудови од меѓународниот научен собир „Конзулска Битола и историските, современите и идните културни и уметнички врски меѓу Р. Македонија и Р. Србија, Битола“, Битола 2013, с. 505–513.
- *Балканските шурцизми во една лексичко-семантичка област на македонскиот дијалектен ареал*, Македонски јазик, Скопје, 2013, с. 37–47.
- *Фразеологијата на кумановскиот говор*, Зборник на трудови од меѓународната научна конференција: „Македонистиката меѓу традицијата и современите предизвици“, Скопје, 2013 (коавторство, во печат).
- *За некои називи од **сочарската дијалектна лексика***, Зборник на трудови од меѓународниот научен собир „Лексикологијата и лексикографијата – мостови меѓу јазиците“, Скопје 2016, с. 113–119.
- *Фразеологијата на кумановскиот говор*, Македонски јазик LXIV, Скопје 2015, 55–63. (коавторство)

- *За архаичноста на лексемиите во едно семантичко поле во македонскиот и српскиот јазик*, Зборник на трудови од шестиот меѓународен научен симпозиум „Афирмација, продлабочување и проширување на вековните културни врски меѓу Р. Македонија и Р. Србија“, Битола 2015, с. 103–111.
- *Лексиката со субјективна оценка во областа на носачките во македонските дијалекти*, Зборник на трудови од меѓународната работилница на тема „Различни аспекти на лексиката со субјективна оценка“ во рамките на проектот „Семантичко деривациски речник на деминутиви, хипокористици, аугментативи и пејоративи во македонскиот јазик“, (Охрид 24.-25. 9. 2015 г.) (во печат).
- *Јазичниот дискурс на новинариите во македонските медиуми*, Зборник на трудови од IX меѓународна Македонско-северноамериканска конференција / 9th Macedonian-Nort American Conference of Macedonian Studies, November 12-14, 2015 / The University of Chicago (коавторство) (во печат).
- *Називите жена, сајуница, скама на македонскиот дијалектен ареал*, Зборник на трудови од меѓународен научен собир „Јазикот наш денешен – јазикот наш насушен“, Скопје 2016, с. 266–272.
- *Кашејоријата време во народната култура кај Македонците*, зборник на трудови од меѓународниот научен собир „Мисирков – предизвик за нови проучувања во науката“, 2 – 3 ноември Струмица, 2016. (во печат).
- *Називите дим и чад во македонските јовори*, Зборник на трудови од Меѓународниот научен собир „На почетокот беше збор ...“, 9 – 10 мај, Струга 2017. (во печат).
- *За некои словенски лексеми на македонскиот јазичен ареал*, Македонски јазик, LXVIII, Скопје 2017 (во печат).

Прикази:

Стандарднојазичната норма и македонскиот јазик – јазикот и идентитетот, Македонски јазик, Скопје 2011, с. 204–209.

- Зборник на трудови од 14-от научен собир, кн. 20 од едицијата Јазикот наш денешен, *Стандарднојазичната норма и македонскиот јазик. Јазикот и идентитетот*, Литературен збор, 1–6, Скопје 2011, с. 251–259.
- *Васил Дрвошанов, Автори и дела II, Скопје „Баја Прес“, 2015*, Македонски јазик, LXIV, Скопје 2015, с. 331–335.
- *Народни песни од Малеш со историско-дијалектолошки преглед од Станко Косиќ* во ред. на Илија Бетински Малеш, Посебни изданија, кн. 82, Македонски јазик, LXVIII, 2017 (во печат).
- *Крисанта Јанкула, Записи од мојот крај (Долна Преспа, Република Албанија)*, Јазикот наш денешен, кн. 28, Македонски јазик, LXVIII, 2017 (во печат).

Поводи:

- *Кон 70-годишнината од раѓањето на проф. Косиќ Пеев*, Македонски јазик, Скопје 2006, с. 19–23.
- *Со починт кон делото на д-р Маријана Киш (2.5.1946 – 23.3.2000)*, Македонски јазик, Скопје 2010, с. 13–18.

- IN MEMORIAM: Убавка Гајдова (19.7.1965–6.12.2014), Македонски јазик LXIV, 2015, с. 345–350.
- *По повод 80-годишнината од раѓањето на проф. д-р Коста Пеев*, Македонски јазик, LXVII, Скопје 2016, с. 25–33.

Учество на научни собири и научни конференции:

- Учество на Работното заседание на меѓународната комисија и Меѓународната работна група на ОЛА при Меѓународниот комитет на славистите, Струга 2006.
- Научен собир „Јазичите во контакт некогаш и денес“, Денови на Благоја Корубин, Скопје, 4 – 5 април 2007, реферат: *Именувањето на јосакајата **чапа** во македонските дијалекти и во другите словенски јазици*.
- Меѓународна македонско-украинска конференција „Украинско-македонски паралели во историјата и во современоста“, МАНУ, Битола, 18 – 19 септември 2007, реферат: *Битовата лексика во македонскиот и украинскиот јазик*.
- Научен собир „Културата и јазикот“, Денови на Благоја Корубин, Скопје, 3 – 4 април 2008, реферат: *Културолошкиот фактор во развојот на дијалектната лексика*.
- XVII меѓународен симпозиум за балкански фолклор „Јазикот на иселениците, Македонскиот јазик на иселениците од Македонија во европските и прекуокеанските земји (џенарна тема)“, Охрид, 6 – 9 октомври 2008, реферат: *Битовата лексика – одраз на народните говори (називи поврзани со покуќнината)*.
- Научна конференција: Меѓународна научна конференција, Македонија – Полска: *историја, јазик, култура*, Скопје, 14 – 15 октомври 2008, реферат: *Семантиката на јосмот **саг** во словенскиот кодекс*.
- Научна конференција: Меѓународна научна конференција, Македонија – Полска: *Македонскиот дискурс по осамостојувањето. Историја – култура – литература – јазик – медиум*, Institut Nauk Politycznych i Stosunkow Międzynarodowych Wydział Studiów, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Краков, 11 – 15, мај 2009, реферат: *Лексичките заемки во македонскиот јазик*.
- Научна конференција: XXXVI Научна конференција на XLII меѓународен семинар за македонски јазик литература и култура, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Охрид, 24 – 25 август 2009, реферат: *Синонимните врски во лексичко-семантиката група **сагови** и **покуќински предмети** во македонските дијалекти*.
- За вокалниот систем на селото Чифлицик – Демирхисарско, Меѓународна конференција организирана од Комисијата за фонетика и фонологија при Меѓународниот славистички комитет, Скопје, 25 – 26 октомври 2010.
- *Лексиката на Вратничко-полошкиот говор – духовна ризница*, Презентација на проектот „Вратничко-полошки говори – духовна ризница“, 23 декември 2010, Прелубишта, општина Јегуновце.
- Научен собир: *Македонскиот јазик во историски и во современ контекст (Што направивме и што треба да направиме во македонската наука за јазикот)*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 25 – 26 февруари 2010, реферат: *Именувањето **џолчник** и **сагот** во кој се **џолчи лук***.
- Четврт меѓународен конгрес „Исламска цивилизација на Балканот“, Скопје, 13 – 17 октомври 2010, реферат: *Турското културно и јазично влијание во лексичко-семантиката област **покуќнина** и **јосајки** на македонскиот дијалектен ареал*.

- VI меѓународна македонско-полска конференција, Историја, култура, јазик, литература, фолклор, Скопје – Штип, 1 – 3 јуни 2011, реферат: *Културно-јазичниот влијанија во именувањето на лексичко-семантичката група 'садови' во македонскиот јазик.*
- Меѓународен научен симпозиум: „Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура“, Скопје, 15 – 16 декември 2011, реферат: *Народниот систем за мерење на времето во македонскиот јазик.*
- Меѓународен научен симпозиум: V Македонско-руска научна конференција, Охрид 17 – 19 јуни 2012, реферат: *Словенскиот карактер на именувањата од областа на постојаноста (македонско-руски паралели).*
- Меѓународен научен собир: „Путеви и домети дијалекатске лексикографије“, Ниш, 12 – 13 април 2013, реферат: *Словенски и несловенски лексички елементи и македонскиот дијалектен ареал (лексичко-семантичка сфера на постојански предмет).*
- Меѓународен научен собир: „Значењето низ времето и просторот“, Скопје, 22 – 23 мај 2013, реферат: *Од лексиката поврзана со пчеларството во македонскиот јазичен ареал.*
- Меѓународен научен собир: „Конзулска Битола и историските, современите и идните културни и уметнички врски меѓу Р Македонија и Р Србија“, Битола, 31 мај – 1 јуни 2013, реферат: *Балканскиот лексички слој во една лексичко-семантичка област (македонско-српски паралели).*
- Меѓународна научна конференција: Македонистиката меѓу традицијата и современите предизвици, Скопје, 21 – 22 ноември 2013, реферат: *Фразеологијата во Кумановско (коавторство).*
- Меѓународен научен собир „Лексикологијата и лексикографијата – мостови меѓу јазиците“, Битола, 28 февруари – 3 март 2014, реферат: *За некои називи од ситочарската дијалектна лексика.*
- Учество на работилницата (меѓународна) „Различни аспекти на лексиката со субјективна оценка“ во рамките на проектот „Семантичко деривациски речник на деминутиви, хипокористички, аугментативни и пејоративни во македонскиот јазик“, одржана на Охрид, 24. – 25. 9 2015, реферат: *Лексиката со субјективна оценка во областа на постојаноста во македонскиот дијалект.*
- Меѓународен научен симпозиум: „Афирмација, продлабочување и проширување на вековните културни врски меѓу Р Македонија и Р Србија“, Битола, 30 и 31 октомври 2015, реферат: *За архавноста на лексемиите во едно семантичко поле во македонскиот и српскиот јазик.*
- Меѓународен научен собир „Јазикот наш денешен – јазикот наш насушен“, Скопје, 14 – 15 април 2016, реферат: *Називите пена, сајуница, скама на македонскиот дијалектен ареал.*
- Меѓународен научен собир „Мисирков – предизвик за нови проучувања во науката“, Струмица, 2 – 3 ноември 2016, реферат: *Категоријата време во народната култура кај Македонците.*
- Меѓународен научен собир, „На почетокот беше збор ...“, Струга, 9 – 10 мај 2017, реферат: *Називите дим и чад во македонските говори.*

РЕФЕРАТ**ЗА ПОВТОРЕН ИЗБОР НА НАУЧЕН СОВЕТНИК ВО ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК
„КРСТЕ МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ**

Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје, на својата 6. редовна седница одржана на 12.9.2017 год., нè избра за рецензенти по пријавата на д-р Катица Трајкова на конкурсот за повторен избор на соработници во научни звања од

областа: историја на македонскиот јазик, објавен во весниците „Нова Македонија“ бр. 24130 и „Коха“ бр. 3157 од 25.8.2017 год. Во врска со тоа, а врз основа на поднесените документи, го предлагаме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Катица Трајкова е родена на 2.8.1966 год. во Скопје, каде што го стекнала основното и средното образование. Во учебната 1985/86 год. се запишала на Филолошкиот факултет, на групата македонски јазик и јужнословенска книжевност под б. Студиите ги завршила во 1989 год. и во 1991/92 год. се запишала на постдипломски студии на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Магистерскиот труд под наслов *Лексикаџа на Сџаниславовиџ џролоџ* го одбранила во 1998 год., а докторската дисертација под наслов *Nomina instrumenti во македонскиџе црковнословенски џексџови*, под менторство на д-р Зденка Рибарова, ја одбранила во 2006 год.

Во рамките на своето стручно усовршување, д-р Трајкова е учесник на Курсот по општа лингвистика *Villem Mathesius* во Прага, Чешка во 1999, 2004 и 2005 год., на Меѓународниот семинар *COMTOOCI* (Компјутерски средства (алатки) за библиотечна и филолошка работа) во Боровец, Бугарија во 2005 год., како и на *Нови џенгенции в маџемаџикаџа и информџикаџа*, по повод 60-годишнината на Институтот по математика и информатика при БАН, Софија, во 2007 год.

Д-р Трајкова е вработена во Одделението за историја на македонскиот јазик при Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје од 1990 год. Во звањето асистент-истражувач е избрана во 1998 год., во звањето научен соработник во 2006 год., во звањето виш научен соработник во 2010, а во звањето научен советник во 2012 год.

Од вработувањето до денес работи на проектот *Речник на црковнословенскиџе јазик од македонска редакџија* учествувајќи во расчитувањето на текстовите како извори за Речникот и во нивната ексерпџија, во нормализацијата, како и во лексикографската обработка на материјалот од буквата В. Со ограничен ангажман, главно со консултирање дијалектолошки материјал, учествува и на проектот *Лексикаџа на маџеријалнаџа кулџура во македонскиџе црковнословенски џексџови* (2000 – 2003).

Во периодот од последниот избор, д-р Трајкова е ангажирана на проектот *Речник на црковнословенскиџе јазик од македонска редакџија* со лексикографска обработка на материјалот за вториот том, односно за св. 11, 12 и 13, којашто се подготвува за печат.

Во 2011 год. е главен истражувач на едногодишниот проект *Дијитализација на текстовите на Радомировото евангелие од карпотошеката на Речникот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, финансиран од Министерството за култура во рамките на проектите од национален интерес во културата за 2011 год., а во 2012 е главен истражувач на едногодишниот проект *Дијитализација на текстовите на Верковиќевите апостоли од Карпотошеката на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, с. 50 – 99.

Во 2013 год. како соработник е вклучена во работата на билатералниот проект *Фонетско-фонолошки истражувања во македонскиот и во словенечкиот јазик*.

Во периодот 2014 – 2015 год. е вклучена и во работата на проектот за ревидирање и осовременување на *Правилникот на македонскиот стандарден (литературен) јазик*, предвиден во рамките на Националната стратегија за развој на културата за периодот 2013 – 2017 на Министерството за култура на РМ, како коавтор на делот *Правилници знаци*.

Резултатите од своите истражувања д-р Катица Трајкова ги објавува во македонскиот научен печат, но и во списанија и зборници надвор од земјата, ги презентира на повеќе научни собири во земјата и во странство.

Кон својата пријава, покрај резултатите од проектот *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција* (објавени како прв том и први свески од вториот том), во кои се јавува како коавтор, има приложено библиографија која содржи 43 наслови на трудови објавени или предадени за печат, од кои 19 се објавени во периодот по изборот во звањето научен советник, како и преглед на учествата на научните собири, како на пр. на 11, 12, 13, 14 *Меѓународен славистички собир* (Опатија 2006, 2007, 2008, 2009 год.), *Научен собир Свв. Кирил и Методиј и македонската културна афирмација* (2007), *III македонски конгрес за историја на медицина со меѓународно учество* (2008), *Меѓународен македонистички собир* (Охрид 2008), *XXXVI научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура* (Охрид 2009), *XXXVIII научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура* (Охрид 2011), *Меѓународен научен симпозиум Македонскиот идентитет: литература, историја, култура*, (2011), *Меѓународен собир Пушеви и домени дијалектиске лексикографије* (Ниш 2013), *Прва годишна меѓународна конференција Културна меморија* (Скопје 2013), *Меѓународен научен симпозиум Денови на Јустинијан I* (Скопје 2013), *Меѓународна научна конференција Македонистиката меѓу традицијата и современите предизвици* (Скопје 2013), *II меѓународен научен симпозиум Денови на Јустинијан I* (Скопје 2014), *Меѓународна конференција Z fonetického a fonologického výskumu slovanských jazykov* (Кошице, 2014, коавторство со В. Лаброска), *Осма македонско-полска меѓународна конференција Македонија и Полска во модернизационите процеси во XIX – XXI век: историја – политика – јазик – култура – литература* (Скопје 2015), *Меѓународна научна конференција Мисирков – предизвик за нови проучувања во науката*

(Струмица 2016), Меѓународна научна конференција *На почетокош беше збор* (Струга 2015).

Своите трудови во земјава таа ги објавува главно во списанијата *Литературен збор*, *Македонски јазик*, *Кирилометодиевистика*, *Историја*, *Славистички студии*, во странство во списанијата *Riječ*, *Studia linguistica Polono-Meridiano slavica*, *Филолошки студии*, *Filologija* и др. Рефератите презентирани на научни собири, на меѓународни конференции се објавени во зборниците на трудови од научните собири.

Д-р Катица Трајкова покажува интерес и кон прикажување на нови научни трудови од областа на палеословенистиката и историјата на македонскиот јазик. Во 2010 го рецензирала трудот *Kontrastivna tvorba imenica s poljsko-hrvatsko-staroslavenskim primjerima (Kontrastywne rzeczowniki sufiksalne z polsko-chorwacko-staroslowianskimi przykladami)* од проф. д-р Неда Пинтариќ од Филозофскиот факултет во Загреб.

Интересот за историската лексикологија и зборообразувањето во македонските црковнословенски ракописи доаѓа до израз во речиси сите трудови и во рефератите на научните собири.

Д-р Трајкова во монографскиот труд под наслов *Nomina instrumenti* во македонскиите црковнословенски текстови ги презентира своите сознанија од лексичко-семантичката и зборообразувачката анализа на *nomina instrumenti*. Категоријата *nomina instrumenti* од аспект на значењето, зборовите со ретка употреба значајни за збогатувањето на црковнословенскиот лексички фонд, несловенските елементи и сл. е предмет на интерес во најголемиот дел од објавените статии: *Деривација на именките од каџеџијата називи на орудија (средства) за вршење на дејства во македонскиите црковнословенски ракописи*, *Кон каџеџијата nomina instrumenti во македонскиите црковнословенски текстови*, *Несловенската лексика во каџеџијата nomina instrumenti во македонскиите црковнословенски ракописи*, *Каџеџијата nomina instrumenti во македонскиите црковнословенски текстови*, *Речките лексеми од каџеџијата nomina instrumenti во македонскиите црковнословенски ракописи*, *За речките трцизми во каџеџијата номина инструменти во македонскиите црковнословенски ракописи*, *Кон каџеџијата nomina instrumenti (македонски-полски паралели)* и др.

Во врска со лексиката од областа на материјалната култура се трудовите: *За каџеџијата називи на орудија (средства) за вршење дејства во македонскиите црковнословенски текстови*, *Називи на џјалаци во црковнословенскиите текстови од македонска редакција*, *Саговиите во црковнословенскиите текстови како дел од материјалната култура*, од областа на историјата на медицината: *Именувањата на исцелиители во македонскиите црковнословенски ракописи*, а одделни трудови се посветени на именувањето на политички, општествени и воени функции: *Византиски номинации на џиџули, должности и функции во македонскиите црковнословенски*

ракојиси, Називи на поличички, описивени и воени функции во македонските црковнословенски ракојиси.

Се изделуваат трудовите од областа на историското зборообразување, глаголската префиксација и употребата на истокоренските глаголи со различни префикси како синоними: *За глаголскиот префикс v7- и неговите паралели во македонските црковнословенски ракојиси, Од префиксната глаголска синонимија во македонските црковнословенски ракојиси.*

Интересот на д-р Трајкова за проучување на лексиката на пролозите од македонско потекло (кој се следи уште од монографскиот труд *Лексиката на Саваниславовиот пролог*, Скопје 2002) се потврдува со неколку трудови: *Описите на свештите во пролозите, Источнословенското влијание во Саваниславовиот пролог, Саваниславовиот пролог и неговите лексички особености, Лексиката на Саваниславовиот пролог во Речникот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција* и др.

На кирилометодиевската ракописна традиција во Македонија се однесува трудот *Кирилометодиевистиката во Македонија*.

Д-р Трајкова се осврнува и на богатата орнаментика на македонските средновековни ракописи во трудовите: *Византиското влијание во орнаментиката на ракописите од Речникот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција, За тирафолошките мотиви во евангелијата во Речникот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција, За орнаментиката во Радомировото евангелие, Мотивите на иницијалиите во Радомировото евангелие, За орнаментиката во евангелијата во Речникот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција* и др.

Од 2010 год. е член на Македонското истражувачко друштво кое во 2012 год. доби акредитација од УНЕСКО за заштита на културното богатство (www.unesco.org/culture/ich/doc/src/NGO-90218-ICH-09.pdf) и е вклучена во неколку проекти.

Од 2008 год. д-р Трајкова е член на уредувачкиот одбор на хрватското списание *Riječ*, од 2010 член на редакцијата на списанието *Македонски јазик*, а од 2015 год. член на редакцијата на списанието *Литературен збор*. Во 2012, 2014 и 2016 год. е рецензент на трудови на меѓународното списание *Хоризонти* при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Битола, а во 2017 рецензент на труд за списанието *Filologija* на ХАЗУ.

Од јули 2013 год. до март 2015 година е член на *Лекторската комисија* при Министерството за култура, а од 2015 година член на *Комисијата за верификување на лекторскиот испис* при Министерството за култура.

Од 2011/12 год. во рамките на вториот циклус студии по *македонистика* со комуниколожија во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ изведува настава по

предметот *Лексикологија и лексикографија*. Во 2015 год. под нејзино менторство е пријавена магистерската тема со наслов: *Споредбена анализа на македонските преводи на бајките од браќата Грим* од кандидатката Јелена Доневиќ.

Во декември 2013 год., во рамките на билатералниот проект *Фонетско-фонолошки испржувања во македонскиот и во словенечкиот јазик*, на Филозофскиот факултет при Универзитетот во Љубљана, за студентите од групата Јужнословенски студии и словенистика има одржано предавање на тема *За Речниот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*.

Во 2010 година е рецензент на трудот *Kontrastivna tvorba imenica s poljsko-hrvatsko-staroslavenskim primjerima (Kontrastywne rzeczowniki sufiksálne z polsko-chorwacko-starosłowiańskimi przykładami)* од проф. д-р Неда Пинтариќ од Филозофски факултет во Загреб, а во 2015 год. рецензент на книгата *Културата на изразувањето* од Виолета Николовска.

Во 2010 год. е промотор на монографијата *Зборообразувањето во Крнинскиот гамаскин* од Наталија Андријевска, а во 2017 на зборникот на трудови *Јазичната слика на светот*. Во 2013 год. е член на Рецензентска комисија за избор во звање на Наталија Андријевска и Весна Костовска.

Д-р Трајкова, како член или претседател, учествува во работата на повеќе стручни комисии, на пр. Комисија за изготвување на правилник за извршување на обврските за втор циклус студии, Комисија за наградата „Гоце Делчев“, Комисија за самоевалуација, Одбор за соработка и доверба со јавноста, Комисија за изготвување на Правилник за начинот и постапката за избор во научно звање и др.

Во 2016 и 2017 год. е член на два меѓународни организациски одбора: *Мисирков – предизвик за нови истражувања во науката* и *Миналото на јазичниот свет – денес и утре*.

Од гореизнесеното може да се заклучи дека д-р Катица Трајкова е компетентен научен работник чии истражувања, објавени во научни и стручни трудови и презентирани на научни собири, се, пред сè, во областа на историјата на македонскиот јазик, односно во потесната област – историската лексикологија и лексикографија и историското зборообразување. Оценувајќи ја позитивно нејзината научноистражувачка дејност, со задоволство му препорачуваме на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ да ја произбере во звањето **научен советник**.

Оценка за целокупната активност за преизбор во научен советник

Научноистражувачка дејност	во земјата	во странство
	поени	
Монографија или научна книга	8	
Дел од монографија или научна книга	8	
Дел од лексикографски труд од национално значење	30	
Труд во лингвистички списанија	22	15
Труд во зборник на трудови од научен собир	26	6
Труд во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	30	
Приказ/хроника	8	
Учество на проект	21	3
Раководител на проект	2	
Учество на меѓународен научен собир со реферат	42	18
Одржано предавање	3	
Учество во наставна дејност на втор циклус студии	9	
Ментор на магистерски труд	1	
Промоција на научен труд/зборник	2	
Рецензирање на монографија или научна книга	2	3
Рецензирање на труд во меѓународно списание	8	2
Член на редакциски одбор	12	
Член на организациски одбор на научен собир	2	
Член на комисија од научен/стручен карактер	2	
Член на различни комисии	3	

Друг придонес во научноистражувачка (стручна) дејност	3
вкупно:	291

Рецензентска комисија

Д-р Лилјана Макаријоска, н. сов., с. р.

Д-р Наталија Андријевска, н. сов., с. р.

Д-р Веселинка Лаброска, н. сов., с. р.

БИБЛИОГРАФИЈА

(од изборот во звањето научен соработник)

I. Монографии

1. *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, т. I, Вовед, а–б, гл. уредник З. Рибарова, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2006, 137–153.

2. *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, гл. уредник З. Рибарова, св. 8, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2008.

3. *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, гл. уредник З. Рибарова, св. 9, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2008.

4. *Nomina instrumenti во македонскиот црковнословенски ракопис*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2008.

5. *Правопис на македонскиот јазик*, I издание Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ Скопје 2015, II издание Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ и ИП „Култура“ Скопје 2017.

6. *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, т. II, св. 11, гл. уредник З. Рибарова, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2016.

7. *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, т. II, св. 12, гл. уредник З. Рибарова, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2016.

II. Статии

1. Деривација на именките од категоријата називи на орудија (средства) за вршење на дејства во македонските црковнословенски ракописи, *Кирилметодиевистика* 3, Скопје 2006, 127–134.

2. Кон категоријата *nomina instrumenti* во македонските црковнословенски текстови, *Riječ, časopis za filologiju*, sv. 3, god.12, Rijeka 2006, 65–74.

3. За категоријата називи на орудија (средства) за вршење дејства во македонските црковнословенски текстови, *Македонски јазик* LVII 2006, Скопје 2007, 171–181.

4. Називи на пијалаци во црковнословенските текстови од македонска редакција, *Riječ, časopis za filologiju*, g. 15, sv. 1, Rijeka 2007, 136–143.

5. Несловенската лексика во категоријата *nomina instrumenti* во македонските црковнословенски ракописи, *Riječ, časopis za filologiju*, g. 15, sv.1, Rijeka 2007, 144–150.

6. Садовите во црковнословенските текстови како дел од материјалната култура, *Филолошки студии*, 2008, <http://philologicalstudies.org>

7. Именувањата на исцелителите во македонските црковнословенски ракописи, *Зборник на трудови*, Штип 2008, 253–259.

8. Синтагматски именувања на орудијата за измачување во македонските црковнословенски текстови, *Кирилометодиевистика* 6, Скопје 2009, 81–86.

9. Категоријата *Nomina instrumenti* во македонските црковнословенски текстови, *Македонскиот јазик, минашо, сегашно, иднина*, Скопје 2008, 191–196.

10. Ретките лексеми од категоријата *nomina instrumenti* во македонските црковнословенски ракописи, *Зборник на Филолошкиот факултет посветен на д-р Кирил Конески*, Скопје 2009, 31–38.

11. За ретките грцизми во категоријата номина инструменти во македонските црковнословенски ракописи, *Riječ, časopis za filologiju*, g. 16, sv. 1, Rijeka 2010, 161–166.

12. За глаголскиот префикс *v7-* и неговите паралели во македонските црковнословенски ракописи, *Македонски јазик* LX, Скопје 2009, 179–182.

13. Од префиксната глаголска синонимија во македонските црковнословенски ракописи, *XXXVI научна конференција на XLII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура* (Охрид, 24–25. 8. 2009), Скопје 2010, 121–126 (со Н. Андријевска).

14. Синтагматски именувања на титули, должности, професии и нивни вршители во црковнословенските ракописи, *Кирилометодиевистика* 7, Скопје 2010, 41–45.

15. Описите на светците во пролозите, *Реферати од меѓународниот македонистички собир*, Скопје 2010, 377–383.

16. Источнословенското влијание во Станиславовиот пролог, *Македонско-украинска научна конференција*, Штип 1 – 3.10.2010 (во печат).

17. *Nomina instrumenti* во македонските црковнословенски ракописи како дел од материјалната култура, *Сџектар*, кн. 57, Скопје 2011, 26–33.

18. Станиславовиот пролог и неговите лексички особености, *Биџола – тема за културно и уметничко творештво на автори од Р Македонија и Р Србија*, Битола 2011 (во печат).

19. За глаголската антонимија во македонските црковнословенски ракописи, *XXXVIII научна конференција на XLIV меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура* (Охрид, 14–15.6.2011), Скопје 2012, 331–337.

20. За книжевните школи во средновековна Македонија, *Историја*, Здружение на историчарите на Република Македонија, Скопје 2012, 137–143.

21. Ретките лексеми од тематското поле „воена лексика“ во македонските црковнословенски текстови, *Cultura/Cylypura*, Скопје 2013, 221–226.

22. Лексиката на Станиславовиот пролог во Речникот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција, *Пушеви и доеми дијалекајске лексикографије*, Ниш 2013, 347–355.

23. Византиски номинации на титули, должности и функции во македонските црковнословенски ракописи, *Македонија и Балканот во византискиот комонвелт*, Зборник на трудови од меѓународниот симпозиум „Денови на Јустинијан I“, Скопје 2014, 214–218, www.univerzitetevro-balkan/docs/justinijan.

24. Називи на политички, општествени и воени функции во македонските црковнословенски ракописи, *Македонски јазик LXVI*, Скопје 2015, 101–107.

25. Византиското влијание во орнаментиката на ракописите од Речникот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција, *Меѓународен симпозиум „Денови на Јустинијан I“*, уред. Митко Б. Панов, Универзитет „Евро-Балкан“, Скопје 2015, 239–250.

26. Кон категоријата *nomina instrumenti* (македонски-полски паралели), Осма македонско-полска меѓународна конференција *„Македонија и Полска во модернизационите процеси во XIX – XXI век: историја – јазик – култура – литература“*, Скопје (во печат).

27. За орнаментиката во Радомировото евангелие, *Зборник во чест на проф. д-р Радмила Уринова-Скаловска по повод деведесетгодишнината од раѓањето*, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје 2016, 277–283.

28. Лексичките особености на Станиславовиот пролог, *Епоха Свети Климент Охридски* (јубилејно издание, 916–2016), т. 2, МАНУ, Скопје 2016, 1165–1170.

29. За иницијалите во Радомировото евангелие, *Филолошки студии* т. 1, 2016, 55–67. www.philologicalstudies.org

30. Мотивите на иницијалите во Радомировото евангелие, Меѓународна научна конференција *Мисирков – предизвик за нови проучувања во науката*, Скопје (во печат).

31. За орнаментиката во евангелијата во Речникот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција, Научна конференција *На почетокот беше збор*, Скопје (во печат).

32. За тератолошките мотиви во евангелијата во Речникот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција, *Славистички студии* бр. 18, Скопје (во печат).

33. За повеќекомпонентните состави во „Речникот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција“, Меѓународни зnanstveno-stručni skup *Crkvenoslavenska i hrvatska povijesna leksikografija*, Zagreb, 30. lipnja i 1. srpnja 2015. (во печат).

III. Прикази

1. Франтишек Вацлав Мареш, *Компаративна фонологија и морфологија на македонскиот јазик*, Македонски јазик, LX, Скопје 2009, 303–306.

2. Лилјана Макаријоска, *Студии од историско зорообразување*, Македонски јазик год. LXI, Скопје 2010, 239–244.

3. Лилјана Макаријоска, *Лексиката од областа на историјата на медицината*, Македонски јазик LXII, Скопје 2011, 209–211.

4. Љупчо Митрески, *Минеј бр. 936*, Македонски јазик LXII, Скопје 2011, 195–197.

5. Марија Паунова, *Деклинација на именките во црковнословенските ракописи од македонска редакција*, Македонски јазик LXIII, Скопје 2012, 310–313.

6. Лилјана Макаријоска, Бисера Павлеска-Георгиевска, *Називи за лица во македонските средновековни ракописи*, Македонски јазик LXVI, Скопје 2015, 310.

IV. Хроника

1. 13 Меѓународен собир на слависти, Опатија, 23 – 25 јуни 2008; *Македонски јазик*, LVIII–LIX, Скопје 2008, 325–328.

V. Учество на научни собири

1. *Кон катејоријата nomina instrumenti во македонските црковнословенски текстови*, Меѓународен славистички собир, 22 – 25.6.2006, Опатија, Хрватска.

2. *Кирилометодиевистиката во Македонија*, Научен собир „Св. Кирил и Методиј и македонската културна афирмација“, Скопје, 4.5.2007.

3. *Називи на џјалаци во црковнословенските текстови од македонска редакција*, XII меѓународен славистички собир, Опатија, Хрватска, 22 – 25.6.2007.

4. *Именувањата на исцелителите во македонските црковнословенски ракописи*, III македонски конгрес за историја на медицина со меѓународно учество, Штип, 5 – 7.6.2008.

5. *Несловенската лексика во категоријата nomina instrumenti во македонските црковнословенски ракописи*, XIII меѓународен славистички собир, Опатија, Хрватска, 22 – 25.6.2008.

6. *Описите на свештениците во пролозите*, Меѓународен македонистички собир, Охрид, 29.8. – 1.9.2008.

7. *За рептилните трцизми во категоријата номина инструменти во македонските црковнословенски ракописи*, XIV меѓународен славистички собир, Опатија, Хрватска, 22 – 25.6.2009.

8. *Од префиксната глаголска синонимија во македонските црковнословенски ракописи*, XXXVI научна конференција на XLII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 24 – 25.8.2009 (коавторство со Н. Андријевска).

9. *Источнословенското влијание во Станиславовиот пролог* Македонско-украинска научна конференција, Штип, 1 – 3.10.2010.

10. *Станиславовиот пролог и неговите лексички особености*, Меѓународен научен собир „Битола – тема за културно и уметничко творештво на автори од Р Македонија и Р Србија“, Битола, 21 – 22.10.2011.

11. *За глаголската синонимија во македонските црковнословенски ракописи*, XXXVIII научна конференција на XLIV меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 14 – 15.7.2011.

12. Меѓународен научен симпозиум *Македонскиот идентитет: литература, историја, култура*, Скопје, 7 – 8.11.2011.

13. *Лексиката на Станиславовиот пролог во Речникот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, Меѓународен собир „Путеви и думи дијалекатске лексикографије“, Ниш, Србија, 12 – 13.4.2013.

14. *Рептилите лексеми од тематското поле „воена лексика“ во македонските црковнословенски текстови*, Прва годишна меѓународна конференција „Културна меморија“, Скопје, 5 – 7.9.2013.

15. *Византиски номинации на титули, должности и функции во македонските црковнословенски ракописи*, Меѓународен научен симпозиум „Денови на Јустинијан I“, Скопје, 18 – 19.10.2013.

16. *Називи на политички, општествени и воени функции во македонските црковнословенски ракописи*, Меѓународна научна конференција „Македонистиката меѓу традицијата и современите предизвици“, Скопје 21 – 22.11.2013.

17. *Византиското влијание во орнаментиката на ракописите од Речникот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, II меѓународен научен симпозиум „Денови на Јустинијан I“, Скопје, 26 – 27.9.2014.

18. *Функционалната состојност на лајдош /j/ во современиот македонски јазик*, Меѓународна конференција „Z fonetického a fonologického výskumu slovanských jazykov“, Košice, Slovenská republika, 23 – 24.10.2014 (коавторство со В. Лаброска).

19. *Кон категоризациската nomina instrumenti (македонско-полски паралели)*, Осма македонско-полска меѓународна конференција „Македонија и Полска во модернизационите процеси во XIX – XXI век: историја – политика – јазик – култура – литература“, Скопје, 26 – 27.5.2015.

20. *Мошвиите на иницијалиите во Радомирово евангелие*, Меѓународна научна конференција „Мисирков – предизвик за нови проучувања во науката“, Струмица, 2 – 3.11.2016.

21. *За орнаментиката во евангелијата во Речникот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, Меѓународна научна конференција на манифестацијата „Денови на Благоја Корубин“, „На почетокот беше збор“, Струга 2017.

ЗА ПОВТОРЕН ИЗБОР НА НАУЧЕН СОВЕТНИК ВО ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје, на својата 6. редовна седница одржана на 12.9.2017 год., нè избра за рецензенти по пријавата на д-р Александра Ѓуркова на конкурсот за повторен избор на соработници во научни звања од областа: историја на македонскиот јазик, објавен во весниците „Нова Македонија“ бр. 24130 и во „Коха“ бр. 3157 од 25.8.2017 год. Во врска со тоа, а врз основа на поднесените документи, го предлагаме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Александра Ѓуркова е родена на 18.1.1971 год. во Скопје, каде што го стекнала основното и средното образование. Студиите на Институтот за класични студии на Филозофскиот факултет во Скопје ги завршила во 1996 год. со среден успех 9,76 и ја добила наградата *Манинѝ* како најдобар студент на овој Факултет за 1994/95 год. На постдипломските студии по македонски јазик на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ се запишала во учебната 1996/97 год.

Магистерскиот труд под наслов *Декларативниѝе зависносложени реченици во Крнинскиоѝ дамаскин*, под менторство на д-р Зденка Рибарова, го одбрала во 2001 год., а во 2006 год. ја одбрала и докторската дисертација под наслов *Сврзувачкиѝе средсѝва во црковнословенскиѝе ракоѝиси од македонска редакција*, исто така под менторство на д-р Зденка Рибарова.

Во 1998 учествувала на 12. Лингвистички курс „Вилем Матезиус“ во Прага, Чешка Република, во 1999/2000 год. престојувала на специјализација на Институтот за славистика на Универзитетот во Виена, Австрија, додека во 2002/2003 год. на Институтот за славистика на Универзитетот во Лозана, Швајцарија. И во 2006 и во 2008 год. повторно учествувала на Лингвистичкиот курс „Вилем Матезиус“ во Прага.

Во март 2010 год. била на едномесечен студиски престој во Старословенскиот институт во Загреб, со стипендија од Министерството за наука, образование и спорт на Р Хрватска. Во рамките на овој престој е реализирано истражување за директниот и индиректниот говор во црковнословенскиот јазик со проф. д-р Милан Михаљевиќ, а резултатите се презентирани во заедничка студија под наслов *Upravni i neupravni govor u hrvatskoj i makedonskoj redakciji crkvenoslavenskoga jezika*. Исто така, д-р

Ѓуркова одржала и предавање на тема *Финалниџе зависнослужени речениџи во македонскиџе црковнослуженски ракоџиси*, во рамките на Загрепскиот лингвистички кружок.

Има завршено неколку универзитетски курсеви по германски и француски во СР Германија и во Швајцарија, а во 2009 год. се здобила со диплома за шпански како странски јазик/ ниво Б1 од Институтот „Сервантес“ во Мадрид.

Д-р Александра Ѓуркова од јули 1997 год. работи во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, во Одделението за историја на македонскиот јазик, и тоа на проектот *Речник на црковнослуженскиот јазик од македонска редакџија*, а во периодот од 2000 до 2003 е вклучена како соработник во проектот *Речник на црковнослуженски лексички паралели* под раководство на д-р Мито Арѓировски. Во 2001 год. е избрана во звањето асистент-истражувач, во 2006 во звањето научен соработник, во 2010 во звањето виш научен соработник, а на 1.11.2012 во звањето научен советник во Одделението за историја на македонскиот јазик.

Во периодот од последниот избор е вклучена во работата на проектот *Речник на црковнослуженскиот јазик од македонска редакџија* под раководство на д-р Лилјана Макаријоска, како и во работата на проектот *Речник на синоними во македонскиот јазик* (од 2009 год.) под раководство на д-р Симона Груевска-Маџоска. На проектот *Речник на црковнослуженскиот јазик од македонска редакџија* таа главно е ангажирана со лексикографска обработка на службените зборови за св. 11, 12 и 13 од вториот том, а на *Речникот на синоними во македонскиот јазик* со обработка на лексикографските статии од буквите В, И, Ј, О и Т, во согласност со методологијата на изработка на Речникот.

Во периодот од 2012 до 2013 год. е главен истражувач на проектот *Јазичноџо џланирање и јазичниџе џолиџики во РМ*, финансиран од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, во чии рамки заедно со научно-стручниот тим (д-р Симона Груевска-Маџоска, м-р Бобан Карапејовски и м-р Бојан Петревски), спроведува истражувања и анкети на темите поврзани со јазичното планирање во Македонија, учествува во организирање научни трибини и објавува научни и стручни прилози во научни списанија и зборници.

Во периодот 2014 – 2015 год. е вклучена во работата на проектот за ревидирање и осовременување на *Правоиџиот на македонскиот сџандарген (лиџераџурен) јазик*, предвиден во рамките на Националната стратегија за развој на културата за периодот 2013 – 2017 на Министерството за култура на РМ и учествува на јавните стручни расправи за Правописот на македонскиот јазик и Јавната расправа по повод новото издание, како дел од авторскиот тим на *Правоиџиот на македонскиот јазик* (2015, 2017).

Д-р Ѓуркова во текот на учебните 2006/2007 и 2007/2008 год. е вклучена во наставата на Факултетот за применети јазици на Универзитетот „Американ колеџ“ во Скопје, на предметот Современ македонски јазик 1 и 2, а од 2011/12 год. во рамките на вториот циклус студии по *македонистика со комуникологија* во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ активно е вклучена во наставата по предметот *Македонски јазичен систем: синхронија и дијахронија* и тоа од областа на синтаксата на црковнословенскиот и на современиот македонски јазик. Покрај тоа, на студиите од втор циклус (едногодишни и двогодишни) изведува настава по предметите *Историјска синтакса на македонскиот јазик*, *Социолингвистика* и *Поетика* и е акредитирана како ментор на кандидати кои изработуваат магистерски трудови во рамките на студиите од втор циклус во Институтот за македонски јазик. Член е на Одборот за втор циклус студии по Македонистика со комуникологија на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ (2012 – 2014).

Д-р Ѓуркова своите научни трудови ги објавува во домашни и странски лингвистички списанија (*Македонски јазик*, *Литературен збор*, *Филолошки студии*, *Сектор*, *Stylistika*, *Slavia*, *Slovo*), како и во зборници на трудови од научните собири на кои учествувала. Објавените трудови и рефератите презентирани на научни собири во периодот од последниот избор до денес се однесуваат на црковнословенската синтакса, на синтаксата на современиот македонски јазик, на стилистички и на социолингвистички теми.

Кон пријавата за повторен избор, д-р А. Ѓуркова има приложено библиографија која содржи 69 наслови на трудови објавени или предадени за печат во периодот 1995 – 2016, од кои 53 во периодот од изборот во звањето научен соработник до денес, односно 23 во периодот од последниот избор до денес, како и преглед на учествата на научни собири и меѓународни конференции во Р Македонија и во странство со реферати што се однесуваат главно на црковнословенската синтакса и на социолингвистички теми, како на пр. *XXXIII научна конференција* (Охрид 2006) *XXXIX научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура* (Охрид 2012), Меѓународна конференција *Англицизмите во Европа* (Регензбург 2006), Меѓународна научна конференција *60 години Филолошки факултет „Блаже Конески“* (Скопје 2006), на научните собири *Функционалните стилови во македонскиот јазик* (Скопје 2006), и *Јазичите во контакт некогаш и денес* (Скопје 2007), Меѓународна конференција *Историја, историографија и настава по историја* (Скопје 2007), *Меѓународен македонистички собир* (Охрид 2008), јавна расправа *Јазикот и политичката комуникација*, *Година на македонскиот јазик* (Скопје 2008), *Меѓународен славистички конгрес* (Охрид 2008), Меѓународна конференција *Меѓу јазичите и културите* (Љубљана 2009), Меѓународен научен собир *Свети Наум Охридски и словенската духовна, културна и писмена традиција* (Охрид 2010), Трет меѓународен хрватско-македонски симпозиум *Хрватско-македонски книжевни, јазични и културни врски* (Риека 2011),

XV меѓународен славистички конгрес (Минск 2013), XLI и XLII научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура (Охрид 2014, 2015), Научно-стручната конференција *Crkvenoslavenska i hrvatska povijesna leksikografija* (Загреб 2016), има одржано предавање на I меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура (Охрид 2017) и др.

На нејзината прва монографија што ја обработува синтаксата на Крнинскиот дамаскин, се надоврзуваат монографијата *Синтакса на сложената реченица во македонските црковнословенски ракописи* (2008), прв монографски труд од областа на историската синтакса во кој комплексно се истражува сложената реченица на материјалот на македонските црковнословенски текстови, како и поголем број статии од областа на црковнословенската синтакса: *Теориски аспекти на црковнословенската синтаксичка анализа*, *Сврзувачките средства во македонските црковнословенски ракописи*, *Лексикографска обработка на сврзувачките средства во македонските црковнословенски ракописи*, *Грчкото влијание во црковнословенската и во македонската синтакса*, *Стило и семантиката во македонските црковнословенски ракописи од синтаксички аспекти*, *Аспекти на македонската историска синтакса*, *Сврзничка синонимија: споредбено-историски аспекти*, *Речениците со директен и индиректен говор во македонските црковнословенски ракописи*, *Сврзничкиот да во македонските црковнословенски текстови во споредба со другите јужнословенски редакции на црковнословенскиот*, *Експликативните реченици во Радомировото евангелие*, *Целните зависнословени реченици од дијакронски аспекти*, *Сврзничките и сврзничките состави во црковнословенската лексикографија (со осврт на македонските средновековни текстови)*, *Синтаксичката промена и конструкцијата акузатив со партицип во старословенскиот и во црковнословенскиот јазик од македонска редакција*.

Д-р Ѓуркова посветува внимание и на синтаксата на современиот македонски јазик во трудовите: *Специфичности на компликативните сврзници во македонскиот и во другите јужнословенски јазици*, *Проблеми на збороредот во современиот македонски јазик*, *Кохезијата и сврзувачките средства во библиските преводи*, а значаен дел од објавените трудови се посветени на социолингвистички теми: *Социолингвистички аспекти на македонскиот јазик: од стандардизацијата до актуелните промени*, *Актуелни состојби во македонскиот јазик од 1991 до денес*, *Македонскиот јазик и јазикот на масовната култура*, односно на теми поврзани со актуелните состојби и пројавените тенденции во македонскиот стандарден јазик, со јазичната политика и јазичното планирање, во рамки на процесот на глобализацијата и на евроинтеграцијата, на пр.: *Билингвизмот и јазичната политика*, *Македонскиот јазик и јазиците на Европа*, *Европската интеграција: перспектива и предизвик за јазиците и културите*, *Актуелните проблеми на јазичното планирање во РМ*, *Културни репрезентации и ставови за*

јазичиџе во РМ, Јазичниџе сџавови и јазичиџе во јавнаџа комуникаџа во Македониџа, на стилистички теми, на истражувањето на публицистичкиот стил, односно новинарскиот потстил: *Креаџивносџа и насловосџ, Збор-два за новинарскиосџ џосџсил денес, Акџуелни џенденџии во македонскиосџ џублицистџички сџил, Сџилосџ и јазикосџ на македонскиџе инџернеџ-џорџали* и др.

Се изделуваат и трудовите сврзани со јазикот на поетските дела и препевите на Григор Прличев: *Сџилскиосџ израз на Гриџор Прличев во беседаџа 'Чувај се себеси', Прличевиџе беседи – сџилисџички асџекџи, Прличевиџе џреџеви на Хомеровиџе еџови – дел од аџџичкоџо наследсџво во словенскиосџ светџ, Илијада и Одисеја во џреџев на Гриџор Прличев: јазични и кулџуролошки асџекџи, а најзначајна е монографијаџа под наслов: *Поеџикаџа на Гриџор Прличев – Сџилскиосџ израз во Армаџолос и Сергаросџ*.*

Д-р Ѓуркова е секретар на редакџијаџа на списанието *Македонски јазик* од 2014 год. и рецензент за повеќе трудови објавувани во ова годишно списание.

Од септември 2008 год. е член на Комисијаџа за социолингвистика при Меѓународниот славистички комитет, и учествува во нејзината работа со презентација на трудови за македонскиот јазик (*Contemporary Changes in Macedonian language from a sociolinguistic perspective, Slavonic Languages from the Sociolinguistic Perspective, Języki słowiańskie w ujęciu socjolingwistycznym*). Од 2013 год. е член на Комисијаџа за стилистика при Меѓународниот славистички комитет и е вклучена со претставување на современите стилски тенденции во македонскиот јазик (*Кон џексџ-сџилисџикаџа на македонскиосџ јазик, Сџилосџ и јазикосџ македонскиџе инџернеџ-џорџали*).

Во 2009 е член на Работната група за изработка на наџрт-верзија на Предлог-законот за изменување и дополнување на Законот за употреба на македонскиот јазик при Министерството за култура.

Д-р Ѓуркова покажува и интерес за прикажување нови изданија што се објавуваат кај нас, за учество во радио и телевизиски емисии итн.

Од гореизнесеното може да се заклучи дека д-р Александра Ѓуркова е компетентен научен работник кој сѐ повеќе се докажува во областа на историјаџа на македонскиот јазик, односно во потесната област – историска синтакса, но се посветува и на синтаксата на современиот македонски јазик, на социолингвистички, стилистички истражувања, на темите поврзани со јазичното планирање и јазичната политика. Имајќи го ова предвид, со задоволство му препорачуваме на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ да ја преизбере во звањето **научен советник**.

Оценка за целокупната активност за преизбор во звањето научен советник

Научноистражувачка дејност	во земјата	во странство
	поени	
Монографија или научна книга	16	
Дел од монографија или научна книга	4	
Дел од лексикографски труд од национално значење	30	
Труд во лингвистички списанија	14	33
Труд во зборник на трудови од научен собир	24	15
Труд во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	30	18
Приказ/хроника	1	
Учество на научен проект	15	
Раководител на проект	4	
Учество на меѓународен научен собир со реферат	57	24
Одржано предавање	2	3
Учество во наставна дејност	3	
Учество во наставна дејност на втор циклус студии	9	
Визитинг-научник, студиски престој	6	
Член на редакциски одбор на списание	4	
Рецензирање на труд во меѓународно списание	8	
Член на комисија од научен/стручен карактер	4	4

Член на различни комисии	1	
Учество во радио, ТВ-емисии и др. јавни настапи	3	
Друг придонес во научноистражувачка (стручна) дејност	3	
вкупно:	335	

Рецензентска комисија

Д-р Лилјана Макаријоска, н. сов., с. р.

Д-р Емилија Црвенковска, ред. проф., с. р.

Д-р Димитар Пандев, ред. проф., с. р.

БИБЛИОГРАФИЈА

(од изборот во звањето научен соработник)

Статии и монографии:

1. Билингвизмот и јазичната политика, *Литературен збор* LII, 1–3, Скопје 2006, 42–50.
2. Македонскиот јазик и јазикот на масовната култура, *XXXII научна конференција на XXXVIII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура*, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје 2006.
3. Теориски аспекти на црковнословенската синтаксичка анализа, *Кирилومتодиевистика*, бр. 3, Менора, Скопје 2006, 41–49.
4. Стилскиот израз на Григор Прличев во беседата 'Чувај се себеси', *Зборник на трудови Функционалните стилови во македонскиот јазик*, Скопје 2006, 114–125.
5. Сврзувачките средства во македонските црковнословенски ракописи, *Македонски јазик*, LVII, Скопје 2006, 121–135.
6. Лексикографска обработка на сврзувачките средства во македонските црковнословенски ракописи, *XXXIII научна конференција на XXXIX меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура*, Скопје 2007, 203–212.
7. Прличевите беседи – стилистички аспекти, *Stylistyka* XVI, Polish Academy of Sciences, Opole 2007, 321–330.
8. Грчкото влијание во црковнословенската и во македонската синтакса, *Зборник на трудови Јазичните во контекст на некогаш и денес*, Јазикот наш денешен кн. 16, Скопје 2008, 114–120.
9. *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, II–8, (vina), ред. Л. Макаријоска, З. Рибарова, Р. Угринова-Скаловска, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2008.
10. *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, II–9, (v7), ред. Л. Макаријоска, З. Рибарова, Р. Угринова-Скаловска, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2008.
11. *Синтакса на сложената реченица во македонските црковнословенски ракописи* (монографија), Посебни изданија бр. 49, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2008.

12. Социолингвистички аспекти на македонскиот јазик: од стандардизацијата до актуелните тенденции, *Филолошки студии*, том 2; Скопје, Загреб, Перм, Љубљана 2008; www.philologicalstudies.org

13. Македонскиот јазик и јазиците на Европа, Зборник од *Меѓународниот славистички конгрес* 2008, Македонски славистички комитет, МАНУ, Скопје 2008, 109–122.

14. Македонскиот јазик и актуелните јазични тенденции, *Македонскиот јазик, минајќо, сегаашност, иднина*, Посебни изданија кн. 54, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2008, 57–66.

15. Европската интеграција: перспектива и предизвик за јазиците и културите, Зборник од Меѓународната конференција *Историја, историографија и настава по историја*, Сојуз на историчарите на Македонија, Скопје 2008.

16. *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, том II, св. 10, ред. Н. Андријевска, Л. Макаријоска, З. Рибарова, Р. Угринова-Скаловска, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2009.

17. *Поетика на Григор Прличев – стилскиот израз во Армаиолос и Сергарои*, „Македонска реч“, Скопје 2009.

18. Актуелни состојби во македонскиот јазик од 1991 год. до денес, *Med jeziki in kulturami (Меѓу јазиците и културите)*, *Jezikovna situacija v novonastalih državah bivše Jugoslavije*. V. Požgaj Hadži, T. Balažic Bulc, V. Gorjanc (ur.). Ljubljana: Filozofska fakulteta 2009, 97–111.

19. Стилот и семантиката во македонските црковнословенски ракописи од синтаксички аспект, *Македонски јазик*, LX (2009), Скопје 2009, 147–155.

20. Англицизмите во македонскиот јазик, *Литературен збор*, LVII, 4–6, Скопје 2009, 14–23.

21. Креативноста и насловот, *Stylistyka XVIII*, Polish Academy of Sciences, Opole 2009, 1–14.

22. Збор-два за новинарскиот потстил денес, *Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ посветен на проф. д-р Л. Минова-Ѓуркова*, Скопје 2009, 149–161.

23. *Nomina instrumenti* во македонските црковнословенски шексови од Катица Трајкова: За еден нов труд од областа на црковнословенската лексикологија, *Македонски јазик*, LX, Скопје 2009, 323–326.

24. Аспекти на македонската историска синтакса, *Филолошки сѝудии*, 8/ 2010 вол. 1, Историја и филологија, Скопје-Перм-Љубљана-Загреб 2010, 205–215.

25. Сврзничка синонимија: споредбено-историски аспекти, *Меѓународен научен собир „Свети Наум Охридски и словенската духовна, културна и писмена традиција“*, Охрид 2010, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје 2011, 275–284.

26. Прличевите препеви на Хомеровите епови – дел од античкото наследство во словенскиот свет, *Hrvatsko-makedonske književne, jezične i kulturne veze, Zbornik radova* 3, Kalogjera G., Tocinovski V. (ur.), Filozofski fakultet, Rijeka 2011, 291–301.

27. Речениците со директен и индиректен говор во македонските црковнословенски ракописи, *Македонски јазик*, год. LXIII, Скопје 2012, 166–176.

28. Contemporary Changes in Macedonian language from a sociolinguistic perspective, *Języki słowiańskie w ujęciu socjolingwistycznym (Slavonic Languages from the Sociolinguistic Perspective)*. H. Kurek (ed.), Prace przygotowane na XV Międzynarodowy Kongres Slawistów Mińsk 2013, Księgarnia Akademicka Krakow 2012, 23–33.

29. Актуелни тенденции во македонскиот публицистички стил, *Зборник на трудови од Првиот меѓународен славистички конгрес, Bosanskohercegovački slavistički kongres*, Zbornik radova, knj.1, Slavistički komitet, Sarajevo 2012, 351–360.

30. Конјункцијата во уметничколитературната проза на Блаже Конески: лингвостилистички аспекти, Меѓународна конференција *Поетиката, стилстиката и лингвистиката на Ѓексѝовиќ на Блаже Конески во Корѝусот Гралис*, В. Тошовиќ (Hg.), Institut für Slawistik der Karl-Franzens Universität Graz, Филолошки факултет – Скопје, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје 2013, 51–68.

31. Проблеми на збороредот во современиот македонски јазик, *XXXIX научна конференција на XLV меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура*, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје 2013, 125–135.

32. Sociolingvistička situacija u Makedoniji od 1991. do danas, *Jezik između lingvistike i politike*. V. Požgaj Hadži (ur.), Biblioteka XX vek, Beograd 2013, 159–181.

33. Кохезијата и сврзувачките средства во библиските преводи, *Кирилометодиевската традиција и македонско-рускиот духовни и културни врски*, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје 2013, 255–263.

34. Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција, том II, св. 11, ред. Н. Андријевска, Л. Макаријоска, З. Рибарова, Р. Угринова-Скаловска, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2013.

35. Современи промени во македонскиот стандарден јазик, *Филолошки студии* 2012/2, 2013 www.philologicalstudies.org

36. Upravni i neupravni govor u hrvatskoj i makedonskoj redakciji crkvenoslavenskoga jezika, *Vita Litterarum Studiis Sacra, Zbornik u čast akademiku Radoslavu Katičiću*, M. Ježić, I. Andrijanić, K. Krnic (ur.), FF Press, Zagreb 2014, 139–171 (со M. Mihaljević).

37. Кон текстстилистиката на македонскиот јазик, *Стилистика сејогня и завѣра*. Кафедра стилистики русского языка, Стилистическа комиссия международного комитета славистов. Москва: Факультет журналистики МГУ, Москва 2014, 103–107.

38. Актуелните проблеми на јазичното планирање во РМ, *Македонски јазик* LXV, Скопје 2014, 191–201 (со С. Груевска-Маџоска).

39. Реченицата на Блаже Конески од лингвостилистички аспект, *Македонски јазик* год. LXV, Скопје 2014, 231–244.

40. Културни репрезентации и ставови за јазиците во РМ, *Културна меморија*. Зборник на трудови т.2, Ми-Ан, Центар за култура и културолошки студии, Скопје 2015, 79–90.

41. Специфичности на комплетивните сврзници во македонскиот и во другите јужнословенски јазици, *XLI научна конференција на XLVII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура*, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје 2015, 7–18.

42. Сврзникот *ga* во македонските црковнословенски текстови во споредба со другите јужнословенски редакции на црковнословенскиот, *Slovo*, 65, Staroslavenski institut, Zagreb, 2015, 1–20.

43. Стилот и јазикот на македонските интернет-портали, *Интеракција на Интернетот и стилистиката, Интернетот и стиловиџе*. *Interaktion von Internet und Stilistik, Internet und Stil*. B. Tošović, A. Wonisch (Hg.). Graz: Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität, 2016, 45–54.

44. Јазичните ставови и јазиците во јавната комуникација во Македонија, *Globalizacja a przemiany języków słowiańskich*, Bydgoskie Studia nad Pragmatyką Językową, Kurek H., Świącicka M., Peplińska M. (red.), Bydgoszcz, 2016, 56–71.

45. Латинизмите и транскрипцијата од латински во македонскиот правопис, *XLII научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура*, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје 2016, 123–131.

46. *Правоиис на македонскиоѝ јазик*, I издание Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ Скопје 2015, II издание Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ и ИП „Култура“ Скопје 2017.

47. Prescription and Language Management in Macedonia, *Prescription and Tradition in Language. Establishing Standards across Time and Space*. I. Tieken-Boon van Ostade and C. Percy (Eds.). Bristol: Multilingual Matters, Скопје 2016, 318–330.

48. *Речник на црковнословенскиоѝ јазик од македонска редакција* II, 12, ред. Н. Андријевска, Л. Макаријоска, З. Рибарова, Р. Угринова-Скаловска, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2016.

49. Експликативните реченици во Радомировото евангелие, *Зборник во честѝ на ѝроф. д-р Радмила Уѝринова-Скаловска ѝо ѝовод деведесетѝѝодинишнинаѝа од раѝањетѝо*, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје 2016, 97–105.

50. Целните зависносложени реченици од дијахрониски аспект, *Еѝоха Свеѝи Климентѝ Охридски* (јубилејно издание, 916–2016), т. 2, МАНУ, Скопје 2016, 1001–1009.

51. Туѓојазичните влијанија во современиот македонски јазик: нормативни аспекти, *Sociokultúrne aspekty v slovanských jazykoch*, Banská Bystrica 2017 (во печат)

52. Сврзниците и сврзничките состави во црковнословенската лексикографија (со осврт на македонските средновековни текстови), *Filologija*, Загреб, 2017 (во печат)

53. Илијада и Одисеја во препев на Григор Прличев: јазични и културолошки аспекти. *STUDIA CLASSICA ANNIVERSARIA, 70 ѝодини Инстѝиѝѝѝѝ за класични стѝудиѝ*. Скопје: Филозофски факултет, 2017 (во печат)

54. Синтаксичката промена и конструкцијата акузатив со партицип во старословенскиот и во црковнословенскиот јазик од македонска редакција, *Македонски јазик*, LXVIII, Скопје 2017 (во печат)

Учество на научни конференции во Македонија и во странство:

1. *Лексикоѝрафска обработѝка на сврзувачкиѝе средстѝва во македонскиѝе црковнословенски ракоѝиси*. XXXIII Научна конференција на XXXIX Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 28 – 29.8.2006

2. *Анѝлицизмиѝе во македонскиоѝ: кулѝурни и линѝвисѝѝѝѝѝ асѝектѝи*. Меѓународна конференција *Анѝлицизмиѝе во Евроѝа*, Универзитет Регензбург, СР Германија, септември 2006

3. *За Прличевите беседи*, 60 години Филолошки факултет „Блаже Конески“, Меѓународна научна конференција, Скопје, декември 2006

4. *Стилскиот израз на Григор Прличев во беседата Чувај се себеси*. „Функционалните стилови во македонскиот јазик“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 13 – 14.4.2006.

5. *Грчко-то влијание во црковнословенската и во македонската синтакса*, „Јазичите во контакт некогаш и денес“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, април 2007.

6. *Европската интелекција: перспектива и предизвик за јазичите и културите*, Меѓународна конференција „Историја, историографија и настава по историја“, Сојуз на историчарите на Македонија, Скопје, 21 – 23.11.2007.

7. *Аспекти на македонската историска синтакса*. Меѓународен македонистички собир, Година на македонскиот јазик, Охрид, 29 – 31.8.2008.

8. *Македонскиот јазик и јазичите на Европа*. Меѓународен славистички конгрес, Меѓународен славистички комитет, Охрид, септември 2008.

9. *Македонскиот јазик во политичката комуникација*. Јавна расправа „Јазикот и политичката комуникација“, Година на македонскиот јазик, септември 2008.

10. *Актуелни состојби во македонскиот јазик од 1991 год. до денес*. Меѓународна конференција "Med jeziki in kulturami" (*Меѓу јазичите и културите*), Филозофски факултет, Љубљана, октомври 2009.

11. *Сврзничка синонимија: споредбено-историски аспекти*. Меѓународен научен собир „Свети Наум Охридски и словенската духовна, културна и писмена традиција“, Охрид, 4 – 7.11.2010.

12. *Речник на лингвистички термини и Историска граматика на македонскиот дијалектен котилекс*, Научна конференција „Науката за македонскиот јазик – состојби и перспективи“ (МАНУ, април 2011).

13. *Прличевите прејеве на Хомеровите епови – дел од античко-то наследство во словенскиот свет*, Трет меѓународен симпозиум „Хрватско-македонски книжевни, јазични и културни врски“, Риека, 23 – 25.3.2011.

14. *Проблеми на збороредот во современиот македонски јазик*, XXXIX научна конференција на XLV меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура во Охрид, јуни 2012.

15. *Contemporary Changes in Macedonian language from a sociolinguistic perspective*, XV славистички конгрес во Минск, август 2013.

16. *Културни репрезентации и сѐавови за јазиците во РМ*, Годишна конференција „Културна меморија“, Центар за култура и културолошки студии, септември 2013.

17. *Реченицата на Блаже Конески*, Меѓународна научна конференција *Македонистиката меѓу традицијата и современите предизвици*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 21 – 22.11.2013.

18. *Јазичното планирање во РМ и јазичниот пресврт*, Јазична трибина „Јазичното планирање во РМ – состојби и перспективи“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 15.10.2013 (воведно излагање).

19. *Специфичности на комплезивните сврзници во македонскиот и во групите јужнословенски јазици*, XLI научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Охрид, 29 – 30.6.2014.

20. *Јазичните сѐавови и јазиците во јавната комуникација во Македонија* Меѓународна научна конференција на Социолингвистичката комисија при МСК «Глобализација и изменения славјанских јазици» на Универзитетот во Бидгошч, Полска, септември 2014.

21. *DOM in Macedonian and Greek from a diachronic perspective*, Меѓународна конференција *Диференцијалното обележување на објектот и јазичниот контакт* (Le marquage différentiel de l'objet à l'épreuve du contact linguistique / Differential Object Marking and Language Contact), на Институтот за ориентални јазици и цивилизации (INaLCO) во Париз, Франција, 5 и 6.12.2014.

22. *Стилот и јазикот македонските интернети-портали*, Меѓународна конференција „Интеракција на Интернетот и стилистиката, Интернетот и стиловите“ на Универзитетот во Грац, Австрија, 16 – 19.4.2015.

23. *Латинизмите и транскрипцијата од латински во македонскиот правопис*, XLII научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Охрид, јуни 2015.

24. *Сврзниците и сврзничките состави во црковнословенската лексикографија (со осврт на македонските средновековни текстови)*, Научно-стручна конференција „Crkvenoslavenska i hrvatska povijesna leksikografija“, Старословенски институт, Загреб, Хрватска, 29.6. – 2.7. 2016.

25. *Илијада и Одисеја во преглед на Григор Прличев: јазични и културолошки аспекти*, STUDIA CLASSICA ANNIVERSARIA, 70 години Институт за класични студии, Филозофски факултет, Скопје, 22 – 23.11. 2016.

26. *Философска терминологија: Преводи на византиски текстови со философска содржина на црковнословенски*, Трибина Македонски филозофски терминологски речник: искуства и предизвици (Античка филозофија), Скопје, 16.3.2016.

27. *Јазичниот контакт и јазичното влијание од грчкиот во црковнословенскиот јазик*, Предавања на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 30.6.2017.

РЕФЕРАТ

ЗА ПОВТОРЕН ИЗБОР НА НАУЧЕН СОВЕТНИК ВО ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКИ
ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје, на својата 6. редовна седница одржана на 12.9.2017 год., нè избра за рецензенти по пријавата на д-р Симона Груевска-Маџоска на конкурсот за повторен избор на соработници во научни звања од областа: лексикологија и лексикографија на македонскиот јазик, објавен во весниците „Нова Македонија“ бр. 24130, и „Коха“ бр. 3157 од 25.8.2017 год. Во врска со тоа, а врз основа на поднесените документи, го предлагаме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Симона Груевска-Маџоска е родена на 10.12.1967 во Скопје каде што го стекнала основното и средното образование. Во учебната 1986/87 год. се запишала на Филолошкиот факултет, на групата Македонски јазик и историја на книжевноста. Студиите ги завршила во 1990 год. и во 1992 год. се запишала на постдипломски студии на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“. Магистерскиот труд под наслов *Лексикаџа и сџилоџ во делаџа на Живко Чинџо* го одбрала во 1997 год., а докторската дисертација под наслов *Лексичка синонимџа во македонскиџ сџандарген јазик* ја одбрала во 2006 год. Од 1992 год. работела во повеќе средни училишта во Скопје како професор по Македонски јазик и литература.

Од своето вработување во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, д-р Груевска-Маџоска е вклучена во работата на Одделението за лексикологија и лексикографија. Во звањето асистент-истражувач е избрана во 1998 год., во звањето научен соработник во 2006 год., во звањето виш научен соработник во 2010, а во звањето научен советник во 2012 год.

Во рамките на своето стручно усовршување била на студиски престој во Краков, Полска, а била и учесник на Курсот по општа лингвистика *Villem Mathesius* „Вилем Матезиус“ во Прага, Чешка.

Д-р Груевска-Маџоска учествува во работата на проектите: *Речник на македонскаџа народна џоезџа* (1998 – 2000), *Инџенцијално-синџаксички речник на македонскиџе џлаџоли* (2000 – 2001), *Толковен речник на македонскиџе јазик* (1998 – 2006), *Јазичноџо џланирање и јазичниџе џолиџики во Република Македонија* (2013) финансиран од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, *Електронски корџус на македонскиџе јазик* (2014, координатор на почетните активности) во соработка со МАНУ и Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, *Правоџис на македонскиџе јазик* (2014 – 2015) и *Речник на синоними во македонскиџе јазик* (главен истражувач).

Во 2013 од страна на Советот за македонски јазик при Министерството за култура е предложена за составувач на Елаборатот за проектот *Македонски правопис на македонскиот јазик*, заедно со: д-р Елка Јачева-Улчар од Институтот за македонски јазик и д-р Симон Саздов од Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, а подоцна и за член на Редакцијата со: д-р Снежана Веновска-Антевска, д-р Елка Јачева-Улчар, д-р Симон Саздов и д-р Живко Цветковски. При реализацијата на овој проект во 2014 и 2015 год. учествува во организирањето стручни расправи и две завршни јавни расправи во Институтот и на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје.

Кон својата пријава, д-р Груевска-Маџоска има приложено библиографија која содржи 39 трудови објавени или предадени за печат, од кои 14 се објавени во периодот по изборот во звањето научен советник, како и преглед на учествата на научните собири. Своите трудови д-р Груевска-Маџоска ги објавува во македонски и во странски научен печат, во списанијата: *Македонски јазик*, *Литературен збор*, *Септемар*, *Културен живот*, *Синтези*, *Култура*, *Македоника*, *Slavia Meridionalis*, *Studia Slavica et Balcanica*.

Монографскиот труд *Лексичка синонимија во македонскиот стандарден јазик* е посветен на проблемот на синонимијата како начин на збогатување на речничкиот состав на јазикот и претставува основа за изработка на *Речникот на синоними во македонскиот јазик*, проект на кој д-р Груевска-Маџоска, како главен истражувач, е континуирано ангажирана. Синонимијата е предмет на интерес во значаен дел од објавените статии: *Причини за појава на синоними во јазикот*, *Синонимиите во функционалните стилови*, *За класификацијата на синонимиите*, *Лексичка синонимија во македонскиот стандарден јазик*, *За некои проблеми на лексичката синонимија*, *За изработката на речник на синоними во македонскиот јазик*, *Причини за појава на синоними во јазикот*, *Синонимиите во уметничката литература на македонски јазик*.

Со монографскиот труд *Социолингвистички оiledи се поврзани и други социолингвистички трудови: Современи случувања во македонскиот јазик од социолингвистички аспект*, *Огразот на транзицијата врз лексичкиот систем на македонскиот јазик*, *Состојбата со македонскиот и со хрватскиот јазик од социолингвистички аспект*, *Актуелната состојба со српскиот и македонскиот јазик од социолингвистички аспект*, *Англоамериканскиот јазик како линва франка на денешницата и неговото влијание врз македонскиот јазик од социолингвистички аспект* и др.

Истражувањата на д-р Груевска-Маџоска се однесуваат на актуелните состојби со статусот на македонскиот јазик и другите јазици што се зборуваат и што се изучуваат во РМ, на законските регулативи сврзани со македонскиот јазик и јазиците што се зборуваат во РМ и планирањето на корпусот на македонскиот јазик и правописот на македонскиот јазик – адаптацијата на англицизмите и на заемките од другите јазици во македонскиот јазик и оформување на практични решенија. Овие состојби се предмет на истражување и во рамки на проектот *Јазичното планирање и јазичните политики во РМ*, како и во трудовите: *Системот на македонскиот јазик во Република Македонија*, *Јазичната норма и идентитетот*, *За идентитетот*, *Транзициите и македонскиот јазик*, *Language, Borders, Identity*, *Јазичната политика во Република Македонија – меѓу законската*

реџулаџива и џраќџикаџа, Јазичниџе џолиџики и јазичноџо џланирање во РМ – законскаџа реџулаџива сврзана со јазичниџе во РМ. Акџуелниџе џроблеми на јазичноџо џланирање во РМ, За намалувањеџо на сџаџиусоџи на македонскиоџи јазик во РМ и др.

Во врска со работата на Правописот се трудовите: *Придонесоџи на Радмила Уџринова-Скаловска за Правоџисоџи на македонскиоџи лиџераџиурен јазик, За џоџпребаџа од доџолнување на Правоџисоџи на македонскиоџи лиџераџиурен јазик, За уџоџпребаџа на лаџиницаџа во кирилични џексџови, За некои џроблеми со уџоџпребаџа на џолемаџа буква.*

На јазикот и стилот на современите македонски автори се посветени трудовите: *За јазикоџи и сџилоџи на Живко Чинџо, Лексички и сџилски особеносџи на јазикоџи и џворешџивоџо на Живко Чинџо, Фоносџилемниџе во џрозаџа на Драџи Михајловски*

Резултатите од своите истражувања д-р Груевска-Маџоска ги презентира на меѓународни научни собири во земјата и во странство: *XXXIII, XXXIV, XLIV научна конференција џри Меѓународниоџи семинар за македонски јазик, лиџераџиура и кулџура, Меѓународен македонисџички собир* во рамки на манифестацијата 2008 – година на македонскиот јазик (Охрид, 30.8 – 1.9.2008), *Меѓународен научен собир Биџола – џема за кулџурно и умеџничко џворешџиво на авџори од Р.Македонија и Р.Србија* (Битола, 21 – 22.10.2011), *III меѓународен симпозиум „Хрватско-македонски книжевни, јазични и културни врски“* (Риека, Хрватска, 23 – 25.3.2011), *Наукаџа за македонскиоџи јазик – сосџојби и џерсџекџиви* (МАНУ, Скопје, 18 – 19.4. 2011), *Меѓународен научен собир „Македонскиоџи иденџиџеџи: лиџераџиура, јазик, исџорија, кулџура“* (Скопје 7 – 8.11.2011), *Borders and Identities Conference* (University of Rijeka and New York University, Rijeka 29 – 30.3.2013), *The International Scientific Conference* (Skopje 3 – 4.11.2014), *International Conference on Social Sciences and Humanities* (Skopje 13 – 15.5.2016), *Предавања на XLIX меѓународен семинар за македонски јазик, лиџераџиура и кулџура* (Охрид 21.6.2016), *Меѓународен симпозиум 40 џодини Каџегра за џурски јазик и книжевносџи* (Скопје 18 – 19.5.2017), *Меѓународен слависџички собир* (Скопје 15 – 16.6.2017) и др.

Д-р Груевска-Маџоска има одржано две предавања на Државниот натпревар по македонски јазик за ученици од средното образование од Радовиш (2007) и во Куманово (2008), како и предавање на Универзитетот „Американ колеџ“ во Скопје (ноември 2009).

Член е на Редакцијата на *Македонскиоџи речник на знаковен јазик* објавен во 2000 год.

Член е на Редакцијата, а потоа главен уредник на списанието „Македонистика“ (2014 – 2017) и е рецензент на повеќе научни трудови за списанијата *Македонски јазик* и *Македонисџика*.

Во 2009 година е именувана за член на Комисијата за развој и афирмирање на знаковниот јазик, негово унапредување од лингвистички, фонолошки и морфолошки аспект, синтакса и негова стандардизација при Министерството за труд и социјална

политика на РМ; во 2015 год., пак, е именувана за член на Комисијата за верификување на прашањата за полагање лекторски испит при Министерството за култура.

Д-р Груевска-Маџоска вложува напори за оспособување научноистражувачки кадар за понатамошна лексикографска работа од областа на лексичката синонимија – како главен истражувач на проектот *Речник на синоними во македонскиот јазик* ангажира помлади, односно надворешни соработници.

На Меѓународниот балкански универзитет во Скопје (од 2009 год.) изведува настава по предметите Македонски јазик 1 и 2, а исто така е вклучена во наставата на Универзитетот „Американ колеџ“ во Скопје по предметите Современ македонски јазик 1 и 2.

Од 2011/12 год., во рамки на вториот циклус студии по *Македонистика со комуникологија* при Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје изведува настава по предметите: Лексикологија, Семантика, Стилистика, Култура на говорот и Социolingвистика, а на докторските студии по предметот Јазична политика и јазично планирање.

Во 2015 год. д-р Груевска-Маџоска е еден од добитниците на наградата „Гоце Делчев“, награда за особено значајни достигнувања во науката од интерес за РМ, за капиталниот лексикографски труд *Толковен речник на македонскиот јазик*.

Д-р Груевска-Маџоска неколку месеци (во 2008 год.) пишува *Јазично каџче* во весникот „Време“, давајќи одговори на низа јазични прашања интересни за пошироката јавност. Учесник е на неколку трибини (*Јазичното планирање и јазичните политики во РМ – состојби и перспективи*), јазични работилници, на јавни стручни расправи за Правописот на македонскиот јазик. Учествува во неколку телевизиски емисии, интервјуа, во повеќе наврати се осврнува на актуелните состојби во современиот македонски јазик, на прашања поврзани со јазичната политика и сл.

Член е на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје (2013 – 2015).

Д-р Груевска-Маџоска е компетентен научен работник чии истражувања се пред сè во областа лексикологија и лексикографија. Оценувајќи ја позитивно нејзината досегашна научноистражувачка дејност од областа на лексикологијата и лексикографијата на македонскиот јазик, односно социolingвистичките и стилистичките истражувања, истражувањата поврзани со актуелните состојби во македонскиот јазик и јазичната политика, со задоволство му препорачуваме на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ да ја преизбере во звањето **научен советник**.

Оценка за целокупната активност за преизбор во научен советник

Научноистражувачка дејност	во земјата	во странство
	поени	
Монографија или научна книга	16	
Дел од монографија или научна книга	4	
Дел од лексикографски труд од национално значење	6	
Труд во лингвистички списанија	14	
Труд со оригинални резултати во научно списание опфатено со СЦИ/ЦА/останати		6
Труд во зборник на трудови од научен собир	32	6
Труд во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	30	
Приказ/хроника	2	
Учество на проект	21	
Раководител на научен проект	4	
Учество на меѓународен научен собир со реферат	75	6
Одржано предавање	6	
Учество во наставна дејност	3	
Учество во наставна на втор циклус студии	9	
Промоција на научен труд/зборник	2	
Рецензирање на труд во меѓународно списание	8	
Член на редакциски одбор на списание	12	
Член на редакциски одбор	9	
Член на организациски одбор на научен собир	2	
Награди-признанија за научни достигнувања	5	

Член на комисија од научен/стручен карактер	4	
Член на различни комисии	3	
Учество во радио, ТВ-емисии и др. јавни настапи	4	
Објавени јазични текстови, колумни, ставови во дневен и неделен печат	12	
Друг придонес во научноистражувачка (стручна) дејност	3	
вкупно:	294	

Рецензентска комисија

Д-р Лилјана Макаријоска, н. сов., с. р.

Д-р Еленка Стоевска-Денчова, н. сов., с. р.

Д-р Олгица Додевска-Михајловска, н. сов., с. р.

БИБЛИОГРАФИЈА

(од изборот во звањето научен соработник)

Монографии:

1. *Толковен речник на македонскиот јазик*, том III, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2006.
2. *Лексичка синонимија во македонскиот стандарден јазик*. Едиција „Посебни изданија“, кн. 56, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2009.
3. *Социолингвистички оџеги*, Едиција „Јазикот наш денешен“ кн. 19, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2010.
4. *Правилник на македонскиот јазик*, I издание Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ Скопје 2015, II издание Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ и ИП „Култура“ Скопје 2017.

Статии и трудови од зборници од научни собири:

1. Причини за појава на синоними во јазикот, *Лингвистичен збор*, 1-3, Скопје 2006, 51–56.
2. Синонимите во функционалните стилови, *Функционалните стилови во македонскиот јазик*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2006, 24–29.
3. Дали сме изгубени во преводот. *Културен живот*, 3–4, Скопје 2006, 30–33.
4. За класификацијата на синонимите, *Зборник од меѓународниот симпозиум по повод 60 години постојење на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје и 85 години од раѓањето на акад. Блаже Конески*, Скопје 2007 (предадена за печат)
5. Лексичка синонимија во македонскиот стандарден јазик, *Македонски јазик* LVII, Скопје 2007, 147–157.
6. За изработката на речник на синоними во македонскиот јазик, *XXXIII научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, лингвистика и култура*, Скопје 2007, 261–269.
7. За јазикот и стилот на Живко Чинго. *Синтези, македонски книжевен гласник*, Скопје 2007–7, 74–76.
8. Општествено-политичката терминологија во Република Македонија – развој и промени, *Меѓународна научна конференција „Историја, историографија и настава по историја“*, Скопје 2007, 501–505.

9. Одрозот на транзицијата врз лексичкиот систем на македонскиот јазик, *Меѓународна научна конференција „Транзициите во историјата и културата“*, Скопје 2008, 695–699.
10. Англоамериканскиот јазик како лингва франка на денешницата и неговото влијание врз македонскиот јазик од социолингвистички аспект, *Јазичките во контакти – некогаш и денес*, Скопје 2008, 25–28.
11. Лексички и стилски особености на јазикот и творештвото на Живко Чинго, *XXXIV научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура*, Скопје 2008, 95–102.
12. Причини за појава на синоними во јазикот, *Македонскиот јазик – минато, сегашност, иднина*, Скопје 2008, 119–123.
13. Комуникацијата на младите преку Интернет и СМС-пораки, *Зборник во чест на проф. д-р Лилјана Минова-Ѓуркова по повод 70 години од раѓањето*, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје 2009, 119–124.
14. За некои проблеми на лексичката синонимија, *XXXIII научна конференција на XXXIX меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура*, Скопје 2010, 19–26.
15. Современи случувања во македонскиот јазик од социолингвистички аспект, *Меѓународен македонистички собир*, Скопје 2010, 83–88.
16. За потребата од дополнување на Правописот на македонскиот литературен јазик, *Зборник трудови од научниот собир Македонскиот јазик во историски и во современ контекст (што направивме и што треба да направиме во македонската наука за јазикот)*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (предадена за печат)
17. Состојбата со македонскиот и со хрватскиот јазик од социолингвистички аспект, *Zbornik radova s Međunarodnog znanstvenog skupa Hrvatsko-makedonske književne, jezične i kulturne veze*, knj. III, Rijeka 2011, 303–308.
18. Статусот на македонскиот јазик во Република Македонија, *Септембар*, кн. II, Скопје 2011, 544–550.
19. Јазичната норма и идентитетот, *Зборник на трудови од научниот собир „Стандарднојазичната норма и македонскиот јазик. Јазикот и идентитетот“*, Јазикот наш денешен, кн. 20, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2011, 57–62.
20. За идентитетот, границите и македонскиот јазик, *Македоника*, г. I, бр. 2, Македоника литера, Скопје 2011, 3–13.
21. „Language, Borders, Identity“, Cultural spaces. Identity within / beyond borders. Review of Interstud Interdisciplinary Centre for Studies of Contemporary Discursive Forms. Alma Mater, Basau, 2012, 217–224 (меѓународно списание со фактор на влијание ISSN 2065-3204; the scientific journal is ranked as B+ by CNCS in 2012 and it is also indexed in the Fabula, Index Copernicus, CEEOL databases)

<http://www.ceeol.com/aspx/publicationdetails.aspx?publicationid=1a160f94-b5af-4741-9d80-f2f374261480>)

22. Јазичната политика во Република Македонија – меѓу законската регулатива и практиката, Instytut Slawistiki Polskiej Akademii Nauk Towarzystwo Naukowe Warszawskie, Slavia Meridionalis, *Studia Slavica et Balcanica*, 12, Warszawa 2012.

23. Актуелната состојба со српскиот и македонскиот јазик од социолингвистички аспект, *Битола – тема за културно и уметничко творештво на автори од Р Македонија и Р Србија*, Битола 2012.

24. За употребата на латиницата во кирилични текстови, *Зборник на трудови од научниот собор Современите лингвистички истражувања во македонистиката / Придonesoi на македонските лингвисти во стабилизација и во стандардизација на јазичната норма на македонскиот јазик*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2012, 237–241.

25. Јазичните политики и јазичното планирање во РМ – законската регулатива сврзана со јазиците во РМ. *Култура. Culture*. IV број, Ми-Ан, Скопје 2013, 227–236.

26. Актуелните проблеми на јазичното планирање во РМ, *Македонски јазик*, год. LXV, Скопје 2014 (коавторство со А. Ѓуркова).

27. Македонскиот правопис од 1945 до 2015 (По повод 70-годишнината од издавањето на првиот Правопис на македонскиот јазик), *Македонски јазик*, год. LXVI, Скопје 2015, 7–16 (коавторство со Е. Јачева-Улчар)

28. Фоностилемите во прозата на Драги Михајловски, *Македонски јазик*, год. LXVI, Скопје 2015, 205–216 (коавторство со В. Ташова).

29. Language Through The Prism Of Pop Culture. *Popular Culture: Reading From Below. Proceedings of the International Scientific Conference*, Institute of Macedonian Literature – Skopje 2016, 413–422.

30. Придonesoi на Радмила Угринова-Скаловска за Правоиsoi на македонскиот литературен јазик, *Зборник по повод 90 год. од раѓањето на Р. Угринова-Скаловска*, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје 2016, 87–90.

31. 70 години македонски правопис, *Литературен збор*, 4–6, Скопје 2016 (коавторство со Е. Јачева-Улчар)

32. За некои проблеми со употребата на големата буква, *XLII научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура* (Охрид, 27 – 28.6.2016), Скопје 2016.

33. Синонимите во уметничката литература на македонски јазик. *Предавања на XLIX меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура*, Скопје 2017, 106–117.

Прикази:

1. Јазичната политика и статусот на македонскиот јазик, *Македонски јазик*, LVII, Скопје 2007, 269–271.
2. „Ново издание од областа на македонистиката“ (*Jezik između lingvistike i politike*, Požgaj Hadzi, Vesna), *Македонски јазик*, LXIV, Скопје 2013, 247–252.

Научно-популарни прилози:

„Глумец, актер или артист?“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 31 мај – 1.6.2008, с. 20;
 „Големи и мали (букви)“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 7 – 8.6.2008, с. 25;
 „Компјутерџија, моторџија, филмаџија, театарџија?“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 13 – 15.6.2008, с. 23; „Бенч марк?“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 21 – 22.6.2008, с. 21;
 „Кирилица – латиница“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 28 – 29.6.2008, с. 20; „За некои влијанија од англискиот јазик“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 12 – 13.7.2008, с. 21;
 „Цртички во јазикот“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 19 – 20.7.2008, с. 21; „Цртички во јазикот (2)“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 26 – 27.7.2008, с. 20; „Заедно или посебно“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 9 – 10.8.2008, с. 20; „Рже не се држе“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 16 – 17.8.2008, с. 21; „Имаме ли јазичен стандард?“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 23 – 24.8.2008, с. 24; „Интернационализми или архаизми?“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 30 – 31.8.2008, с. 20; „Влечуга или влекач?“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 6 – 8.9.2008, с. 20; „Прирачник за декодирање (или како да ги разберете вашите деца)“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 13 – 14.9.2008, с. 20; „Прирачник за декодирање (II) (или како да ги разберете вашите деца)“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 20 – 21.9.2008, с. 20; „Прирачник за декодирање (III) (или како да ги разберете вашите деца)“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 27 – 28.9.2008, с. 21; „Нејзе или неа?“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 4 – 5.10.2008, с. 20; „Пиете ли чај од брусница?“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 18 – 19.10.2008, с. 20; „Председател или претседател?“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 25 – 26.10.2008, с. 20; „Бесшумно или бешумно?“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 1 – 2.11.2008, с. 20; „Прсиплева и прст и плева“, *Јазично каџче*, весник „Време“, 8 – 9.10.2008, с. 21; „Статусот на македонскиот јазик во Република Македонија“, „Дневник“, 20.12.2011.

Учества на научни собири и меѓународни конференции:

1. *Синонимииџе во функционалниџе сџилови*, Научен собир „Функционалните стилони во македонскиот јазик“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 13 – 14.4.2006.
2. *Огразиџ на џтранзиџијаџа врз лексичкиџ сисџем на македонскиџ јазик*. Меѓународна научна конференџија „Транзиџиите во историјата и културата“, Скопје, 30 – 31.10.2006.

3. *За класификацијата на синонимите*, Меѓународен симпозиум по повод 60 години постоење на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје и 85 години од раѓањето на акад. Блаже Конески, Скопје, 18.12.2006.
4. *Општествено-политичката терминологија во Република Македонија – развој и промени*, Меѓународна научна конференција „Историја, историографија и настава по историја“, Скопје, 21 – 23.11.2007.
5. *Современи случувања во македонскиот јазик од социолингвистички аспекти*. Меѓународен македонистички собир, Охрид, 29 – 31.8.2008.
6. *Англоамериканскиот јазик како лингва франка на денешницата и неговото влијание врз македонскиот јазик од социолингвистички аспекти*, Научен собир „Културата и јазикот“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 4 – 5.4.2008.
7. *Лексички и стилски особености на јазикот и творештвото на Живко Чинџо*, XXXIV научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид 13 – 30.8.2008.
8. *За некои проблеми на лексичката синонимија*, XXXIII научна конференција на XXXIX меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 24 – 25.8.2009.
9. *Јазичната норма и идентитетот*, Научен собир „Стандарднојазичната норма и македонскиот јазик. Јазикот и идентитетот“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 15.4.2010.
10. *За употребата од дојолнување на Правотописот на македонскиот литературен јазик*, Научен собир „Македонскиот јазик во историски и во современ контекст (што направивме и што треба да направиме во македонската наука за јазикот)“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 25 – 26.2.2010.
11. *За употребата на големата буква*, Студиски ден посветен на научниот советник Тодор Димитровски, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 30.11.2010.
12. *За употребата на латиницата во кирилични текстови*, Научен собир Современите лингвистички истражувања во македонистиката / Придонесот на македонските лингвисти во стабилизација и во стандардизација на јазичната норма на македонскиот јазик, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 11 – 12.5.2011.
13. *Актуелната состојба со српскиот и македонскиот јазик од социолингвистички аспекти*. Битола – тема за културно и уметничко творештво на автори од Р Македонија и Р Србија, Битола, 21 – 22.10.2011.
14. *Состојбата во македонскиот и во хрватскиот јазик од социолингвистички аспекти*, III меѓународен симпозиум Хрватско-македонски книжевни, јазични и културни врски, Риека, Хрватска, 23 – 25.3.2011.

15. *Науката за македонскиот јазик – состојби и перспективи*, МАНУ, Скопје, 18 – 19.4.2011.
16. *Ситуација на македонскиот јазик во Република Македонија*, Меѓународен научен собир „Македонскиот идентитет: литература, јазик, историја, култура“, Институт за македонска литература, Скопје, 7 – 8.11.2011.
17. *Фејсбук*, Научен собир „Македонскиот јазик како средство за комуникација и како израз на културата“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 10 – 11.5.2012.
18. *Јазичните политики и јазичното планирање во РМ – законската регулатива сврзана со јазичните во РМ*, First International CCCS Conference: Cultural Memory, Скопје, 5 – 7.9.2013.
19. *За намалувањето на ситуација на македонскиот јазик во РМ*, Јазична трибина „Јазичното планирање и јазичните политики во РМ – состојби и перспективи“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 15.10.2013.
20. *Придonesој на Лилјана Минова-Ѓуркова за науката за македонскиот јазик*, Меѓународна конференција „Македонистиката меѓу традицијата и современите предизвици“ по повод 60 години од основањето на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 20 – 22.11.2013.
21. *The influence of state borders on national and language identity*. Borders and Identities Conference 2013, 29 – 30.3.2013, University of Rijeka, Organized jointly by the University of Rijeka and New York University.
22. *Language through the lens of Pop-culture*, Popular Culture: Reading from below. The International Scientific Conference. Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, Institute of Macedonian Literature, Skopje, 3 – 4.11.2014.
23. *Main Problems in Learning Macedonian Language as L2 for Turkish Speaking Students*, Challenges: From Diversity to Synergy. ICSSH 2016, International Conference on Social Sciences and Humanities, Skopje, 13 – 15.5.2016.
24. *Синонимите во уметничката литература на македонски јазик*, Предавање на 49. Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 21.6.2016.
25. *Турцизмите во синонимски односи во македонскиот јазик*, Меѓународен симпозиум „40 години Катедра за турски јазик и книжевност“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 18 – 19.5.2017.
26. *Туѓојазичните влијанија во начинот на следење на придавките во македонскиот јазик*, Меѓународен славистички собир, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 15 – 16.6.2017.
27. *Јазичната ситуација во Република Македонија*, XLIV научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 17 – 18.6.2017.

РЕФЕРАТ

ЗА ПОВТОРЕН ИЗБОР НА НАУЧЕН СОВЕТНИК ВО ИНСТИТУТОТ ЗА
МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје, на својата 6. редовна седница одржана на 12.9.2017 год., нè избра за рецензенти по пријавата на д-р Мери Цубалевска на конкурсот за повторен избор на соработници во научни звања од областа: историја на македонскиот јазик, објавен во весниците „Нова Македонија“ бр. 24130 и „Коха“ бр. 3157 од 25.8.2017 год. Во врска со тоа, а врз основа на поднесените документи, го предлагаме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Мери Цубалевска е родена на 11.3.1962 год. во Скопје. Основното и средното образование го стекнала во Скопје, во 1984 год. Дипломирала на Филолошкиот факултет во Скопје, група македонски јазик – еднопредметна, а во учебната 1987/88 год. се запишала на постдипломски студии по македонски јазик на Филолошкиот факултет во Скопје. Во 1993 год. го одбрала магистерскиот труд *Лексикаџа на коменџароџ кон Поџодиновџоџ и Болоњскиџоџ џсалџир*, а во 2007 год. докторската дисертација под наслов: *Вџџаџкиџоџ минеј (со џосебен акценџ врз лексикаџа).*

Од 1985 год., д-р Цубалевска е вработена во Одделението за историја на македонскиот јазик при Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, прво како приправник, од 1987 год. како помлад асистент и од 1994 год. како асистент-истражувач. Во 2007 год. е избрана во звањето научен соработник, во 2010 во звањето виш научен соработник, а во 2013 во звањето научен советник.

Од своето вработување во Институтот, д-р М. Цубалевска е ангажирана на проектот *Речник на црковнословенскиџоџ јазик од македонска редакџија*, учествувајќи во сите фази од работата врз проектот: подредување на научната документација, расчитување на црковнословенски текстови, ексцерпција на контексти и нивна компарација, определување на грчки еквиваленти, индексирање на материјалот, усвојување на основните принципи на лексикографска обработка и др.

Во рамки на работата на Проектот има расчитано дел од текстот на: коментарот кон Погодиновиот и Болоњскиот псалтир, Ваташкиот минеј, Крнинскиот дамаскин, Хлудовиот и Шафариковиот триод, Кратовското евангелие, Загребскиот триод, Слеченскиот апостол и др. Работи на лексикографска обработка на материјалот од буквата в, на проверка и коректура на контекстите од ракописите, на дополнување на Индексот со материјалот од Загребскиот триод врз основа на картотеката.

Освен тоа била ангажирана и на проектот *Лексикаџа на џоеџскиџе џворби на Клименџ Охридски* (2001 – 2003).

Вклучена е како соработник на Меѓународниот проект *Визанџискиџе кулџурни и јазични модели кај јужниџе Словени: реџеџџа и џрансформација* (2012 – 2013), со Р. Бугарија, под раководство на д-р Емилија Црвенковска од Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, а во согласност со програмските цели на Проектот.

Во периодот 2014 – 2015 год. е вклучена во работата на проектот за ревидирање и осовременување на *Правоиџсоџ на македонскиџ сџандарген (лиџератџурен) јазик*, предвиден во рамките на Националната стратегија за развој на културата за периодот 2013 – 2017 на Министерството за култура на РМ.

Во моментов работи на лингвистичка анализа на текстот на коментарот кон Погодиновиот псалтир (со Л. Макаријоска).

Кон својата пријава, д-р Цубалевска има приложено библиографија која содржи 41 труд, објавени или предадени за печат, од кои 23 се објавени во периодот по изборот во звањето научен советник, како и преглед на учествата на научните собири.

Своите трудови ги објавува во списанијата: *Македонски јазик, Лиџератџурен збор, Кирилмеџодиевскиџика, Македонскиџика*, а резултати од своите истражувања има презентирало на научните собири: *Меѓународен македонскиџички собир* во рамки на манифестацијата 2008 – година на македонскиот јазик (Охрид 2008), Научен собир *Македонскиџ јазик во исџориски и во современ конџексџ* (Скопје 2010), Меѓународен научен собир *Св. Наум Охридски и словенскаџа духовна, кулџурна и џисмена џрадиџија* (Охрид 2010), Меѓународен научен собир *Биџола – џема за кулџурно и умеџничко џвореџџво на авџори од Р Македонија и Р Србија* (Битола 2011, 2013), *IV македонски конџрес од исџоријаџа на медицинаџа со меѓународно учесџво* (Скопје 2013), Меѓународен научен собир *Кирилмеџодиевскаџа џрадиџија и македонско-рускиџе духовни и кулџурни врски*, по повод 1150 години од Моравската мисија и словенската писменост (Охрид 2013), Меѓународна научна

конференција *Македонистиката меѓу традицијата и современите предизвици* (Скопје 2013), Меѓународен научен собир *Лексикологијата и лексикографијата – мостови меѓу јазиците* (Битола 2014), Меѓународен научен собир *Афирмација, проглаголување и проширување на вековните културни врски меѓу Р Македонија и Р Србија* (Битола 2015), Прва меѓународна научна конференција *Филологија, култура и образование* (Штип 2016), Меѓународен научен собир *Јазикот наш денешен – јазикот наш насушен* (Скопје 2016), Меѓународна научна конференција *Мисирков – предизвик за нови проучувања во науката* (Струмица 2016), Меѓународен научен собир *На почетокој беше збор* (Струга 2017), Меѓународен научен собир *Врските меѓу Република Македонија и Република Србија низ вековите и денес* (Битола 2017).

Интересот за историската лексикологија и лексикографија, како и зборообразувањето во македонските црковнословенски ракописи доаѓа до израз во сите трудови на д-р Цубалевска, како и во рефератите на научните собири.

Монографскиот труд под наслов *Ваџашикот минеј* (со посебен акцент врз лексиката) претставува лексичко-семантичка и зборообразувачка анализа на овој ракопис, а на овој химографски текст се посветени и други трудови: *За Ваџашикот (празничен) минеј од 1453 год.*, *Зајисите во Ваџашикот минеј*, *Пролошките читања во Ваџашикот минеј*, *Лексичките и зборообразувачките особености во Ваџашикот минеј*, *Белешки за лексичките слоеви во Ваџашикот минеј*, *Зборообразувачките особености на Ваџашикот минеј*, *Ваџашикот минеј во македонската ракописна традиција*, *За глаголскиот систем во Ваџашикот минеј*, *Глаголската префиксација во Ваџашикот минеј*, *Глаголската попрефиксација во Ваџашикот минеј*, *Јазичните особености кај споредните исци на Ваџашикот минеј* и др.

Во трудот *Лексичкиот фонд на коментарот кон Појодиновитот псалтир* се анализира зборовниот фонд на коментарот кон Појодиновитот и Болошкиот псалтир, што се карактеризира со повеќе лексички наслојки. Со овој труд непосредно е поврзан и монографскиот труд *Лексиката на Коментарот кон Појодиновитот псалтир* објавен во едицијата Посебни изданија на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, како и трудот *Кон фонетските и правописните особености на Појодиновитот псалтир*. Анализата овозможува целосна компарација на Коментарот кон Појодиновитот со Болошкиот псалтир, како и со црковнословенски коментирани псалтири од други редакции. Од областа на зборообразувањето на коментарот кон псалтирниот текст е трудот *Зборообразувачките тенденции во коментарот кон Појодиновитот и Болошкиот псалтир*.

Коментарот содржи лексичко богатство од различни семантички сфери, што се предмет на интерес во трудовите *Кон именувањето на атмосферскиите и природните појави во коменитарот кон Појодиновити и Болоњскиот исалтир, Називите од областа на растителниот и животинскиот свет во коменитарот кон Појодиновити исалтир* и др.

Интересот кон проучувањето на псалтирите од македонско потекло се потврдува со трудот *Јазичните особености на Григоровичевити исалтир*, додека кон македонските апостоли во трудовите: *За лексиката на Охридскиот апостол, Лексиката на апостолиите (со посебен акцент на Охридскиот апостол)*.

Српското јазично влијание врз македонското ракописно наследство е предмет на интерес во повеќе трудови: *Српското јазично влијание во Ваџашикити минеј, Македонско-српските јазични врски во XV век (огразени во јазикот на споредните исци на Ваџашикити минеј)* и др.

Д-р Цубалевска посветува внимание на употребата на црковнословенизмите и турцизмите во современата македонска литература во трудовите: *За употреба на турцизмите во современата македонска литература* (со Л. Макаријоска), *Турцизмите во творештвото на Петре М. Анреевски, За црковнословенската лексика во македонскиот јазик Архаизирање на јазикот во творештвото на Михаил Ренцов*.

Од учебната 2006/2007, на покана од Државниот универзитет во Тетово е вклучена во наставата како предметен професор по предметите: Лингвистика на македонскиот јазик, Зборообразување во македонскиот јазик и Споредбена граматика на словенските јазици, а од учебната 2013/2014 и со предметите: Психолингвистика и Социолингвистика. Во рамките на вториот циклус студии *Македонски јазик* на Филолошкиот факултет при Државниот универзитет во Тетово е вклучена во наставата со предметите: Македонскиот јазик меѓу балканските јазици, Социолингвистика и Проучување на македонското ракописно наследство. Ментор е на 20 дипломски трудови и член на повеќе од 30 комисији за одбрана на дипломски трудови на Филолошкиот факултет при Државниот универзитет во Тетово.

Во рамките на вториот циклус студии по *македонистика со комунологија* на Институтот за македонски јазик, од учебната 2011/2012 год. е вклучена во наставата со предметите: Методологија на лингвистичките и антрополошките проучувања, Зборообразување, Историско зборообразување и Споредбено зборообразување на словенските јазици. Во рамките на третиот циклус студии по македонистика е вклучена во наставата со предметот Историска лексикологија и семантика.

Д-р Цубалевска била член на повеќе комисии за одбрана на магистерски трудови и за одбрана на еден докторски труд.

На барање на Министерството за образование и наука на Р. Македонија била ангажирана (во период од една година), како ментор во изучувањето на македонскиот јазик на м-р Луо Јун од НР Кина.

Била член на рецензентски комисии за избор во наставно-научни звања, рецензент на три монографии, како и на научни трудови во списанијата *Македонски јазик* и *Македонистика*, во издание на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“.

Во рамките на манифестацијата *Отворени денови на Институтот за македонски јазик*, член е на Организацискиот одбор на тркалезната маса „Кон македонските граматички“, како и нејзин учесник (Македонско село-Нерези), а има учествувало и на неколку јазични работилници во рамките на докторските студии по македонистика, како и на неколку тркалезни маси, стручни расправи и др.

Член е на Организацискиот одбор на Меѓународната научна конференција *Миналото на јазичниот свет – денес и утре* (15 – 16.11.2017); член на редакцискиот одбор на списанието *Македонистика*, член на Комисијата за изработка на Правилник за издавачка дејност на Институтот; член на Комисијата за вториот циклус студии по македонистика со комуникологија – Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје (двегодишни).

Во периодот 1.9.2014 – 23.1.2015 ја извршува функцијата вршител на должност директор на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје. Била член на Советот на Институтот, а во моментот е заменик-претседател на Советот на Институтот.

Од гореизнесеното може да се заклучи дека д-р Мери Цубалевска е научен работник чии истражувања се, пред сè, во областа на историјата на македонскиот јазик, односно во потесната област – историската лексикологија и зборообразување, но и пошироко од областа на црковнословенската традиција во македонскиот јазик, а придонесуваат за расветлување на одделни прашања поврзани со јазикот на македонските црковнословенски текстови. Оценувајќи ја позитивно научноистражувачката дејност, со задоволство му препорачуваме на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ да ја преизбере во звањето **научен советник**.

Оценка за целокупната активност за преизбор во научен советник

Научноистражувачка дејност	во земјата	во странство
	поени	
Монографија или научна книга	16	
Дел од монографија или научна книга	4	
Дел од лексикографски труд од национално значење	6	
Труд во лингвистички списанија	20	
Труд во зборник на трудови од научен собир	34	
Труд во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	36	
Пообемен лингвистички труд	6	
Приказ/хроника	3	
Учество на проект	21	3
Раководител на проект	2	
Учество на меѓународен научен собир со реферат	48	
Ментор на магистерски труд и др.	5	
Учество во наставна дејност	3	
Учество во наставна на втор циклус студии	9	
Рецензирање на монографија или научна книга	6	
Рецензирање на труд во меѓународно списание	8	
Член на редакциски одбор на списание	8	
Член на организациски одбор на научен собир	3	
Член на комисија од научен/стручен карактер	3	

Член на различни комисии	4	
Друг придонес во научноистражувачка (стручна) дејност	3	
вкупно:	251	

Рецензентска комисија

Д-р Лилјана Макаријоска, н. сов., с. р.

Д-р Стоја Поп-Атанасова, н. сов., с. р.

Д-р Снежана Веновска-Антевска, н. сов., с. р.

БИБЛИОГРАФИЈА

(од изборот во звање научен соработник)

Монографии

1. *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, т. I, Вовед, а-б, гл. уредник З. Рибарова, ред. Л. Макаријоска, З. Рибарова, Р. Угринова-Скаловска, Скопје 2006.
2. *Ваташкиот минеј (со посебен акцент врз лексиката)*, Посебни изданија на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2009, 337 стр.
3. *Лексиката на Коментариот кон Појодиновитиот ислитир*, Посебни изданија на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2013 (со Л. Макаријоска).
4. *Правилс на македонскиот јазик*, I издание Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ Скопје 2015, II издание Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ и ИП „Култура“ Скопје 2017.

Статии

1. За Ваташкиот (празничен) минеј од 1453 година, *Македонски јазик LVIII*, Скопје 2007.
2. Пролошките читања во Ваташкиот минеј, *Кирилометодиевистика*, 4, Скопје 2007, 51–60.
3. Записите во Ваташкиот минеј, *Литературен збор*, 4–6, Скопје 2007, 13–17.
4. Лексичките и зборообразувачките особености во Ваташкиот минеј, *Литературен збор*, 4–6, Скопје 2007, 17–24.
5. Зборообразувачките особености на Ваташкиот минеј, Научен собир *Македонскиот јазик минало – сегашност – иднина*, Скопје 2008, 195–202 (со Л. Макаријоска).
6. Белешки за лексичките слоеви во Ваташкиот минеј, *Македонски јазик LX (2009)*, Скопје 2009, 195–200.
7. За глаголскиот систем во Ваташкиот минеј, *Македонски јазик, LXI*, Скопје 2010, 173–179.

8. Основните карактеристики на лексичкиот фонд на Ваташкиот минеј, Зборник од *Меѓународниот македонистички собир*, Скопје 2010, 405–410.

9. Местото на Ваташкиот минеј во македонското ракописно наследство, Научен собир *Македонскиот јазик во историски и во современ контекст*, Скопје 2010 (предадена за печат).

10. Јазичните особености на Григоровичевиот псалтир, *Литературен збор*, 1–3, Скопје 2010, 65–70.

11. Називите од областа на растителниот и на животинскиот свет во коментарот кон Погодиновиот псалтир, *Македонски јазик LXI*, Скопје 2010, 117–131 (со Л. Макаријоска).

12. Зборообразувачките тенденции во коментарот кон Погодиновиот и Болоњскиот псалтир, *Кирилометодиевистика* 6, Скопје 2010, 17–33 (со Л. Макаријоска).

13. Кон именувањето на атмосферските и природните појави во коментарот кон Погодиновиот и Болоњскиот псалтир, *Литературен збор*, 1–3, Скопје 2010, 17–33 (со Л. Макаријоска).

14. Лексичките и зборообразувачките особености на Шафариковиот триод, Зборник од реферати од Меѓународниот научен собир *Свети Наум Охридски и словенската духовна, културна и писмена традиција*, Скопје 2011, 285–294 (со Л. Макаријоска).

15. Лексичкиот фонд на коментарот кон Погодиновиот псалтир, *Македонистика* 11, Скопје 2012, 223–265 (со Л. Макаријоска).

16. Српското јазично влијание во Ваташкиот минеј, Зборник на реферати од Меѓународниот научен собир *Битола – тема за културно и уметничко творештво на автори од Р. Македонија и Р. Србија*, Битола 2012, 287–290.

17. Глаголската префиксација во Ваташкиот минеј, *Македонски јазик*, LXIII, Скопје 2012, 187–196.

18. Глаголската полипрефиксација во Ваташкиот минеј, *Кирилометодиевистика* 7, Скопје 2013, 51–58.

19. Српското јазично влијание врз македонското ракописно наследство, Зборник на реферати од Меѓународниот научен собир *Битола – тема за културно и уметничко творештво на автори од Р. Македонија и Р. Србија*, Битола 2014, 497–503.

20. Кон фонетските и правописните особености на Погодиновиот псалтир, Зборник на реферати од меѓународниот научен собир *Кирилометодиевската традиција и македонско-рускиот духовни и културни врски*, по повод 1150 години од Моравската мисија и словенската писменост, Скопје 2014, 271–277.

21. За лексиката на Охридскиот апостол, *Македонски јазик*, LXVI, Скопје 2015, 91–100.

22. Лексиката на апостолите (со посебен акцент на Охридскиот апостол), Зборник на реферати од меѓународниот научен собир *Македонско-словачки книжевни, културни и јазични врски*, Скопје 2016, 81–89.

23. Српското јазично влијание во тетовскиот говор, Зборник на реферати од меѓународниот научен собир *Афирмација, проглаголување и проширување на вековниот културни врски меѓу Р.Македонија и Р. Србија*, Битола 2016.

24. Придонесот на коментираниот псалтир за црковнословенската лексикографија, Зборник на трудови од меѓународниот научен собир *Лексикологијата и лексикографијата – мостови меѓу јазиците*, Скопје 2016, 195–203.

25. За црковнословенската лексика во македонскиот јазик, *Зборник во чест на проф. д-р Радмила Уринова-Скаловска по повод деведесетгодишнината од раѓањето*, Скопје 2016, 301–309.

26. Аспекти на проучување на старословенската лексика, Прва меѓународна научна конференција *Филологија, култура и образование*, Штип 2016, 1079–1088.

27. Јазичните особености кај споредните писци на Ваташкиот минеј, Зборник на реферати од Меѓународниот научен собир *Јазикот наш денешен – јазикот наш насушен*, Скопје 2016, 286–296.

28. За употребата на турцизмите во современата македонска литература, *Зборник на реферати од XLIII меѓународна научна конференција* (Охрид 25 – 26 јуни 2016), Скопје 2017, 184–198 (со Л. Макаријоска).

29. Лексичкото богатство на коментарот кон Погодиновиот и Болоњскиот псалтир, *Епоха Свети Климент Охридски (јубилејно издание, 916 – 2016)*, т. 2, МАНУ, Скопје 2016, 1153–1158.

30. За Ваташкиот (празничен) минеј од 1453 година, *Епоха Свети Климент Охридски (јубилејно издание, 916–2016)*, т. 2, МАНУ, Скопје 2016, 1171–1185.

31. Кон лексиката на Охридскиот апостол, Зборник на реферати од Меѓународната научна конференција *Македонистиката меѓу традицијата и современиите предизвици*, Скопје 2017 (во печат).

32. Архаизирање на јазикот во творештвото на Михаил Ренцов, Зборник на реферати од Меѓународната научна конференција *Мисирков – предизвик за нови истражувања во науката*, Скопје 2017 (во печат).

33. Турцизмите во творештвото на Петре М. Анреевски, Зборник на реферати од Меѓународен научен собир *На почетокот беше збор*, Скопје 2017 (во печат).

34. Македонско-српските јазични врски во XV век (одразени во јазикот на споредните писци на Ваташкиот минеј), Зборник на трудови од VII меѓународен научен собир *Врските меѓу Република Македонија и Република Србија низ вековите и денес*, Битола 2017 (во печат).

Прикази и хроники

1. Емилија Црвенковска, Лилјана Макаријоска, *Орбелски триод*, Стари текстови, кн. X, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ Скопје 2010, *Кирилометодиевистика* 7, Скопје 2013, 187–192.

2. Нов прилог кон македонската палеославистика, *Македонски јазик LXIV*, Скопје 2013.

3. Втора книга од едицијата за Григоровичевиот паримејник, *Кирилометодиевистика* 8, Скопје 2014, 157–161 (со Л. Макаријоска).

Учество на научни собири

1. *Лексичките и зборообразувачките особености на Ваташкиот минеј*, Меѓународен македонистички собир во рамките на манифестацијата 2008 – година на македонскиот јазик, Охрид, 30.8 – 1.9.2008.

2. *Местото на Ваташкиот минеј во македонското ракописно наследство*, Научен собир „Македонскиот јазик во историски и во современ контекст“, Скопје, 25 – 26.2.2010.

3. *Лексичките и зборообразувачките особености на Шафариковиот триод*, Меѓународен научен собир „Свети Наум Охридски и словенската духовна, културна и писмена традиција“, Охрид, 4 – 7.11.2010 (со Л. Макаријоска).

4. *Српскојо јазично влијание во Ваџашкиој минеј*, Меѓународен научен собир „Битола – тема за културно и уметничко творештво на автори од Р. Македонија и Р. Србија, Битола, 21 – 22.10.2011.

5. *Српскојо јазично влијание врз македонскојо ракописно наследство*, Меѓународен научен собир „Битола – тема за културно и уметничко творештво на автори од Р.Македонија и Р.Србија“, Битола, 31.5 – 1.6.2013.

6. *Улогата на моливите во лекувањето (според македонските црквенословенски текстови*, Историја на медицината со меѓународно учество, Скопје, 18 – 19.4.2013 (со Л.Макаријоска).

7. *Кон фонетските и граматичките особености на Појодиновото исалир*, Меѓународен научен собир „Кирилометодиевската традиција и македонско-руските духовни и културни врски“, по повод 1150 години од Моравската мисија и словенската писменост, Охрид, 3 – 4.10.2013.

8. *Кон лексиката на Охридскиот апостол*, Меѓународна научна конференција „Македонистиката меѓу традицијата и современите предизвици“, Скопје, 21 – 22.11.2013.

9. *Придонесот на коментираниите исалири за црквенословенската лексикографија*, Меѓународен научен собир „Лексикологијата и лексикографијата – мостови меѓу јазиците“, Битола, 28.2 – 2.3.2014.

10. *Лексиката на апостолите (со посебен акцент на Охридскиот апостол)*, Меѓународен научен собир „Македонско-словачки книжевни, културни и јазични врски“, Скопје, 2 – 3 јули 2015.

11. *Српскојо јазично влијание во текстовскиот јовор*, Меѓународен научен собир „Афирмација, продлабочување и проширување на вековните културни врски меѓу Р. Македонија и Р. Србија, Битола, 30 – 31.10.2015.

12. *Аспекти на проучување на старословенската лексика*, Прва меѓународна научна конференција „Филологија, култура и образование“, Штип, 18 – 19.3.2016.

13. *Јазичните особености кај споредните исци на Ваџашкиот минеј*, Меѓународен научен собир „Јазикот наш денешен – јазикот наш насушен“, Скопје, 14 – 15.4.2016.

14. *Архаизирање на јазикот во творешвото на Михаил Ренцов*, Меѓународна научна конференција „Мисирков – предизвик за нови проучувања во науката“, Струмица, 2 – 3.11.2016.

15. *Турцизмиите во творештвото на Петре М. Андреевски*, Меѓународен научен собир „На почетокот беше збор“, Струга, 9 –10.5.2017.

16. *Македонско-српскиот јазични врски во XV век (огразени во јазикот на споредните јасци на Вашишкиот минеј)*, Меѓународен научен собир „Врските меѓу Република Македонија и Република Србија низ вековите и денес“, Битола, 19 – 20.5.2017.

РЕФЕРАТ

ЗА ПОВТОРЕН ИЗБОР НА НАУЧЕН СОВЕТНИК ВО ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКИ
ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје, на својата 6. редовна седница одржана на 12.9.2017 год., нè избра за рецензенти по пријавата на д-р Елка Јачева-Улчар на конкурсот за повторен избор на соработници во научни звања од областа: македонска ономастика, објавен во весниците „Нова Македонија“ бр. 24130 и „Коха“ бр. 3157 од 25.8.2017 год. Во врска со тоа, а врз основа на поднесените документи, го предлагаме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Елка Јачева-Улчар е родена на 12.1.1968 год. во Велес. Основното и средното образование го стекнала во Скопје, а во 1986 год. се запишала на Филолошкиот факултет во Скопје, на групата македонски јазик со јужнословенски јазици и дипломирала во 1991 год. со просечен успех 9,60. Работела хонорарно како лектор при Лекторското одделение во Македонското радио.

Во учебната 1992/93 год. се запишала на постдипломски студии по македонски јазик на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје. Од 1993 год. е вработена како помлад асистент-истражувач во Институтот за старословенска култура од Прилеп.

Во 1998 год. го одбрала магистерскиот труд под наслов *Ќустендилски шриог – јазична анализа* под менторство на д-р Вангелија Десподова и во 1999 год. се здобила со звањето асистент-истражувач во Институтот за старословенска култура во Прилеп. Во 2005 год. ја одбрала докторската дисертација *Тојонимијата на шиквешкиот реион* на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, под менторство на д-р Љубица Станковска и во 2006 се стекнала со звањето научен соработник, во 2010 год. е избрана за виш научен соработник, а во 2013 за научен советник.

Во рамките на своето стручно усовршување во 1993 год. посетувала Летна школа по руски јазик на Московскиот универзитет „Ломоносов“ со престој и во Ракописниот оддел на Лениновата библиотека; во 1994 год. била на студиски престој во Ќустендил и во Софија, Р Бугарија; во 1998 год. на научно истражување во Ракописниот оддел на Националната библиотека во Париз, како и на истражување во Виенската национална библиотека; во 2008 и 2009 учествувала на Семинарот за словенечки јазик, литература и култура при Филозофскиот факултет во Љубљана, Р Словенија.

Во Институтот за старословенска култура од Прилеп, д-р Елка Јачева-Улчар е вклучена на проектот *Писмени сѝоменици за средновековната култура на Македонија*,

под раководство на д-р Вангелија Десподова и е коавтор на изданија: *Сџарословенско-македонскиот речник со грчки паралели* и *Трескавечки еухолоиум* што се резултат од работата на овој проект. Од 2001 год. е ангажирана на проектот *Тојонимите како синонимици на културата*, под раководство на д-р Љубица Станковска.

Од 2006 год. до денес работи како научен соработник во Одделението за ономастика во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“.

Од крајот на 2000 год., д-р Јачева-Улчар е вклучена во работата на макропроектот *Географски и функционални карактеристики на морфосинтаксички балканизми*, на Истражувачкиот центар за ареална лингвистика при МАНУ, под раководство на акад. Зузана Тополињска. Од 2006 до 2008 год. е вклучена во македонскиот тим на меѓународниот проект (со фински слависти) за *Кониковското евангелие*, ракопис од првата половина на XIX век, пишуван со грчко писмо. Ангажирана е и на меѓународниот проект *Компаративни проучувања на географските термини во македонската и словенската топонимија*, под раководство на д-р Љубица Станковска, од македонска страна, и на д-р Метка Фурлан, од словенечка.

Во периодот 2009 – 2011 год. е главен истражувач на топонимистичкиот проект на Институтот за македонски јазик, *Речник на топонимите од Воденско*, како и на билатералниот проект со Р Словенија, *Словенскиот суфикс *-ina во ајелативниот и топонимистичкиот фонд на македонскиот и на словенечкиот јазик. Структурно-семантичка анализа*.

Во рамки на соработката со Управата за заштита на културното наследство на Р Македонија, во 2007 год., д-р Јачева-Улчар го подготви Елаборатот за заштита на топонимите на Р Македонија како дел од духовното културно наследство, со што беше овозможено топонимите да добијат и своја правна заштита и да се пристапи кон дигитализирање на топонимистичката картотека (внесен е во компјутер топонимистичкиот материјал од Северозападна Македонија, од Скопско, од Битолско итн.). Од мај 2008 е вклучена како експерт во работата на поткомисијата УНГЕГН (која се занимава со стандардизација на географските имиња) која работи во рамките на Обединетите нации и вложува напори за ревитализирање на Комисијата за стандардизација на географските имиња на Р Македонија.

Во текот на 2009 год. д-р Јачева-Улчар учествува во работата на проектот *Лексикон на информатичко-комуникациски термини* на Министерството за информатичко општество (заокружен со објавување на *Поимник на македонски зборови од областа на информатичката терминологија*).

Од 2012 до 2016 год. е член на Советот за македонски јазик при Министерството за култура на Р Македонија, а во 2013 од страна на Советот е назначена за главен координатор на проектот *Македонски правопис на македонскиот јазик*, како и за составувач на Елаборатот, заедно со: д-р Симона Груевска-Маџоска од Институтот за македонски јазик и д-р Симон Саздов од Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, а подоцна е назначена и за член на Редакцијата со: д-р Снежана Веновска-Антевска, д-р Симона Груевска-Маџоска, д-р Симон Саздов и д-р Живко Цветковски (претседател). За потребите

на овој проект во текот на 2014 и 2015 год. има организирано 8 стручни расправи и две завршни јавни расправи во Институтот и на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје.

Д-р Елка Јачева-Улчар е иницијатор и претседател на Организацискиот одбор на меѓународниот симпозиум „За македонските работи“ (2012), под покровителство на Министерството за образование и наука, а во 2015 год. е уредник на Зборникот од овој симпозиум.

Во периодот 2013 до 2017 год. е член на редакцијата на списанието *Македонистика*, рецензира научни трудови за ова списание, како и за списанието *Македонски јазик*.

Д-р Јачева-Улчар во 2010 год. е вклучена во изработката на Елаборатот за постдипломските студии „Македонистика со комуникологија“ при Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје, а од учебната 2011/2012 г. е ангажирана со настава по предметите: Македонски јазичен систем (синхронија и дијахронија), Ономастичките истражувања во Македонија и Основи на ономастичките истражувања. Ментор е на магистерскиот труд „Ојконимијата во Велешко“ на кандидатката Милена Николовска, одбранета во 2014 год.

Од учебната 2008/2009 до учебната 2011/2012 год. на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, држи предавања од предметите: Старословенски јазик, Историја на македонскиот јазик, Историска граматика на македонскиот јазик и Ономастика. Во учебната 2015/2016 год. на истиов универзитет предава Старословенски јазик, а од 2017 год. Старословенски јазик и Споредбена граматика на словенските јазици. Ментор е на кандидатките Александра Милевска и на Кристина Мијалкова, кои работат на теми од областа на литературната антропомастика на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Во 2016 год. е член гостин во Комисијата за одбрана на докторската дисертација на кандидатот Ѓоко Николовски под наслов „Jezikovna osnova stare crkvene slovanščine“ на Филозофскиот факултет при Универзитетот во Марибор.

Во 2013 и во 2015 год. е координатор на Лингвистичката секција на Меѓународната научна конференција на Семинарот за македонски јазик, литература и култура во Охрид, има промовирано два зборника од научни конференции. Во рамките на Семинарот во 2014 и во 2016 год. одржала циклус предавања од македонската топономастика и антропомастика, како и предавање на тема *Антропономастички категории со посебен осврт врз презимето кај Македонците*.

Во периодот од 2010 до 2012 е претседател на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје, а од 15.3.2013 до 15.9.2013 в.д. директор на Институтот.

Д-р Елка Јачева-Улчар од 1998 е член на Извршниот одбор на Сојузот на друштвата за македонски јазик и литература, во периодот 2002 – 2006 год. е секретар, а од 2009 до 2013 год. и претседател. Редовно е вклучена во организирањето на натпреварите по македонски јазик.

Од 2008 год. д-р Јачева-Улчар е член на Националната комисија за учебници при Министерството за образование и наука на Р Македонија.

По нејзина иницијатива е формирано Здружението на лектори на Р Македонија (кое дотогаш беше Секција на лектори во рамките на Сојузот на друштвата за македонски јазик и литература на РМ) и во рамки на активностите на Здружението во 2011 год. има одржано предавање под наслов *За онимиџиџе (или за сојсџивениџиџе именки): џеорџиџски и џрактџични џроблеми*.

Своите трудови д-р Јачева-Улчар ги објавува во повеќе списанија и весници: *Сџугенџски збор*, *Нова Македонија*, *Разџлеги*, *Лик*, *Современосџиџ*, *Лиџераџурен збор*, *Balkanoslavica*, *Кулџурен живоџиџ*, *Македонски јазик* и др., и во зборници од научните собири организирани во земјава и во странство, како и на страниците на странските списанија: *Folia onomastica* (Загреб), *Ономаџолошки џрилози* (Белград), *Filologija* (Загреб), *Jezikoslovni zapiski* (Љубљана), *Филолошки сџугиџи* (Скопје, Загреб, Љубљана и Москва).

Д-р Елка Јачева-Улчар има објавено 80-ина трудови, од кои во периодот од изборот во звањето научен соработник се 51. Значаен дел од трудовите се од областа на историјата на македонскиот јазик и ономастиката: *Сеџашно време – форма и значење во сџарословенскиоџиџ и македонскаџа редакџија на црковнословенскиоџиџ јазик*, *Перфекџиџиџ во сџарословенскиоџиџ јазик – форма и значење (врз џримџери од македонски црковнословенски ракоџиси)*, *Да-консџрукџиџиџе во црковнословенскиџе ракоџиси од македонска редакџија*, изработени во рамките на проектот на ИЦАЛ при МАНУ, *Кон синџаџмаџа ловџи на луџе/ рибари на луџе во еванџелскиџе џексџови од македонска редакџија* и др. Во трудовите *Некои заеднички џеоџрафски аџелаџиви во словенџкаџа и македонскаџа џоџонимија* и *За еџимолоџијаџа и сџрукџураџа на некои номина аџенџиџс во словенскиџе јазџици* се следи компаративен пристап на јужнословенскиот, односно општословенскиот јазичен фонд, а интересот кон антропономастиката, посебно кон поткатегоријата презиме се следи во статиите: *Женскоџо џрезиме во Македонија*, *Моџиваџиски џаралели во каџеџоријаџа џрезиме каџ Македонџиџе и Хрваџиџиџе*, *За еден џиџиџ џрезимиџа во џолскаџа и во македонскаџа аџиџроџонимија*, *За некои македонски џрезимиџа со џиџурски јазичен елементџиџ во нивниоџиџ сосџав*, додека кон ономастиконот во литературни дела во статиите како *Ономасџиџконоџиџ во Панонскиџе леџенди* и *Личниџиџе имиџа во романоџиџ Храџеџшко*. Покажува интерес и кон балканистички теми, на пр. во: *Грамаџиџикаџа на крушевскиоџиџ аромански од Збиџњев Голомб (македонско-аромански конфронџиџаџиџи)*, *Придонесоџиџ на Божидар Насџев кон ароманскиџе исџиражуваџа*, *Балканскиоџиџ модел на свеџиџиџ виден низ џризмаџа на една охридска сџароџрадска џесна*, *Треџманоџиџ на женаџа во народниоџиџ живоџиџ и во народнаџа книжевносџиџ на Македонија* и др., кон дијалектолошки теми: *Прилоџиџ кон аџценџиџиџ во малешевскиоџиџ џовор*, *Еџимолоџијаџа на македонскиџе дијалекџиџни називи за млџчни џроизводи и нивниџиџ лексџички џаралели во рускиоџиџ јазик* и др.

Д-р Јачева-Улчар учествува на научни собири и конференции, организирани во земјава и во странство: Меџународен научен собир *Транџиџиџиџе во исџоријаџа и кулџураџа* (Скопје 2008), Научен собир *Јазџиџиџе во конџаџкџиџ некоџаш и денес* (Скопје

2008), Трета македонско-словенечка конференција (Охрид 2007), II меѓународен научен собир *Македонско-хрватски книжевни и културни врски* (Охрид 2007), Научен собир *Балканскиот јазичен свештолег* (Скопје 2009), *Geographical names as part of the Cultural Heritage* (Wien 2009), *Македонистички конгрес* (Охрид 2008), *10 th Meeting of the United Nations Group of Experts on Geographical Names, Working Group on Exonyms* (Tainach 2010), *International Congress of Onomastic Science* (Barcelona 2011), *Praslovanska dialektizacija v luci etimoloskih raziskav, Ob stoti obletnici rojstva akad. Franceta Bezlaja* (Ljubljana 2010), Конференција и заседание на Комисијата за фонетика и фонологија при Меѓународниот славистички комитет (Скопје 2010), *XXXVII научна конференција* на XLIV меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура (Охрид 2011), Меѓународниот научен симпозиум *Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура* (Скопје 2011), Научен собир *Поетикаа, стилстиката и лингвистиката во текстовите на Б. Конески во корпусот Гралис* (Грац 2012), Меѓународен славистички собир (Скопје 2017), Меѓународен симпозиум *40 години Каџегра за шурски јазик и книжевност* (Скопје 2017) и др.

Во 2014 год. учествува на Етимолошки симпозиум во Брно, Р Чешка и во работата на Комисијата за етимологија при Меѓународниот славистички конгрес.

По повод Светскиот ден на мајчиниот јазик во НУ-УБ „Гоце Делчев – Штип во 2014 год. има одржано предавање за актуелните состојби во македонистиката, а во рамките на Втората меѓународна конференција на ЗРПМ, предавање за подновениот Правопис на македонскиот јазик. Во 2016 год. има одржано пленарно предавање на конференцијата „Славјански мир: общност и многообразие“ при Институтот за славјановедение при РАН во Москва, а учествува и на Меѓународниот научен симпозиум *Славјански јазици и култури во современом мире* на ГУМ „Ломоносов“ во Москва.

Д-р Јачева-Улчар е добитник на наградата „Гоце Делчев“, награда за особено значајни достигнувања во науката од интерес за РМ, за капиталниот лексикографски труд *Толковен речник на македонскиот јазик*.

Врз основа на научноистражувачката дејност д-р Јачева-Улчар се потврдува како компетентен научен работник чии истражувања се, пред сè, во областа ономастиката, но и во областа на историјата на македонскиот јазик, дијалектологијата и балканистиката. Оценувајќи ги позитивно досегашните активности, со задоволство му препорачуваме на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ да ја преизбере во звањето **научен советник**.

Оценка за целокупната активност за преизбор во научен советник

Научноистражувачка дејност	во земјата	во странство
	Поени	
Дел од монографија или научна книга	20	6
Дел од лексикографски труд од национално значење	6	
Труд во лингвистички списанија	24	9
Труд во зборник на трудови од научен собир	36	15
Труд во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	24	6
Учество на проект	18	6
Раководител/координатор на проект	8	6
Учество на меѓународен научен собир со реферат	57	15
Одржано предавање	2	
Учество во наставна дејност	3	
Учество во наставна на втор циклус студии	9	
Ментор на магистерски труд	3	
Промоција на научен труд/зборник	2	
Рецензирање на труд во меѓународно списание	8	
Член на редакциски одбор на списание	8	
Член на редакциски одбор	3	
Член на организациски одбор на научен собир	2	
Претседател на организациски одбор на научен собир	2	
Награди-признанија за научни достигнувања	5	
Член на комисија од научен/стручен карактер	2	
Член на различни комисии	3	

Учество во радио, ТВ-емисии и др. јавни настапи	1
Објавени јазични текстови, колумни, ставови во дневен и неделен печат	1
Друг придонес во научноистражувачка (стручна) дејност	3
вкупно:	313

Рецензентска комисија

Д-р Лилјана Макаријоска, н. сов., с. р.

Д-р Живко Цветковски, ред. проф., с. р.

Д-р Симона Груевска-Маџоска, ред. проф., с. р.

БИБЛИОГРАФИЈА

(од изборот во звањето научен соработник)

Монографии

1. *Konikovo Gospel / Кониовско еванѓелие* (во коавторство со фински и македонски научници), ред. Јоуко Линдстет, Људмил Спасов, Јухани Нуорлуото, Helsinki, 2008.
2. *Послание до ѱоѱомциѱе*, Скопје 2008 (во коавторство со М. Бојадиевска, И. Стефоска и Т. Филиповски).
3. *Поимник на македонски зборови од областа на информатичката терминологија*, Скопје 2009 (група автори)
4. *Сеѱаиносѱ како линѱвисѱички ѱоим (ѱрамаѱички средсѱва за изразување сеѱаиносѱ во словенскиѱе и во балканскиѱе јазии, Скопје 2010, 17–26 (група автори).*
5. *Перифрасѱични консѱрукции со esse и habere во словенскиѱе и во балканскиѱе јазии, Скопје 2011, 11–18 (група автори).*
6. *Толковен речник на македонскиот јазик*, т. VI, ред. С. Велковска, К. Конески, Ж. Цветковски, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2015 (група автори)
7. *Правоиис на македонскиот јазик*, I издание Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ Скопје 2015, II издание Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ и ИП „Култура“ Скопје 2017.

Статии во списанија и во зборници од научни собири:

1. Лексемите од туѓо потекло во топонимијата од Тиквешкиот регион, *Folia onomastica Croatica* (посветена на акад. П. Шимуновиќ по повод 70-тиот роденден), knj. 12–13, Zagreb 2006, 239–248.
2. Кон етимологијата и деривацијата на неколку топоними од Тиквешкиот регион, *Слависѱички сѱудии*, бр. 12, Зборник посветен на акад. Рина Усикова по повод 70-тиот роденден, Скопје 2006, 85–92.
3. Јазикот во преводот на „Orlando furioso“ од Григор Прличев, *XXXII научна конференција на XXXVIII семинар за македонски јазик, лиѱераѱура и кулѱура*, Скопје 2006, 305–310.
4. Кон антропонимите во романот „Девет Керубинови векови“ од Славко Јаневски, Научен собир *Функционалниѱе сѱилови во македонскиот јазик*, Скопје 2006, 92–97.
5. Македонскиот јазичен израз во преводот, *Кулѱурен живои 1–2*, Скопје 2006, 8–11.

6. Личните имиња во романот „Храпешко“, *Културен живот* 3–4, Скопје 2006, 72–77.
7. Терминологијата во Кратката словенска граматика на Григор Прличев, *4. меѓународни лексиколошко-лексикografski znanstveni skup* (2005), *Filologija*, knj. 46–47, Poseban otisak, Zagreb 2006, 123–130.
8. Ојконимијата во Тиквешкиот регион, Трудови по повод 80-годишниот роденден на акад. Павле Мерку, *Jezikoslovni zapiski*, glasilo Instituta za slovenski jezik Frana Ramovsa 13. 1–2, 2007, САЗУ, Љубљана 2007, 179–188.
9. Питу Гули и неговото семејство, *Трет меѓународен симпозиум за Власиите на Балканот*, Штип 2006 (предаден за печат).
10. Белешки од анализата на топонимскиот материјал од тиквешкиот регион, *Македонски јазик*, LVI, Скопје 2006, 141–155.
11. Македонскиот јазичен израз во преводот, *Културен живот* 1–2, Скопје 2006, 8–11.
12. Топонимите во Македонија во преодните периоди на историјата, Меѓународен научен собир *Транзиции во историјата и културата*, Скопје 2008, 769–774.
13. Ономастичките проучувања во Македонија од осамостојувањето до денес, *Предавања на 40. Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура*, Скопје 2008, 111–123.
14. Идиоглотски и алоглотски правописни влијанија во Кониовското евангелие, Научен собир *Јазичието во контакт некогаш и денес*, Скопје 2008, 154–161 (во коавторство со М. Чичева-Алексиќ)
15. Рефлексии на духовното културно наследство на Македонија во нејзината топонимија, *Филолошки студии*, изд. 2008, т. 1., и на http://philologicalstudies.org/index.php?option=com_content&task=view&id=138&Itemid=60
16. Лексиката во Кониовското евангелие, Зборник реферати на македонските слависти за *XIV меѓународен славистички конгрес* во Охрид, Скопје 2008 (во коавторство со М. Чичева-Алексиќ), 539.
17. За некои исчезнати ојконими во тиквешкиот регион, *Научен собир по повод 50 години од Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“* (16 – 17.10.2003), Скопје 2009.
18. Geographical names of FYRO Macedonia as part of its cultural heritage, *Geographical names as part of the Cultural Heritage*, Wien 2009, 169–172.
19. Женското презиме во Македонија, *Зборник реферати во чест на проф. Лилјана Минова-Ѓуркова*, Скопје 2009, 163–168.
20. Некои заеднички географски апелативи во словенчката и македонската топонимија, Зборник реферати од *Трета македонско-словенска конференција*, Скопје 2009, 217–222.

21. Мотивациски паралели во категоријата презиме кај Македонците и Хрватите, II меѓународен научен собир *Македонско-хрватски книжевни и културни врски* (Охрид, 2007), Скопје 2009, 353–360.
22. Балканскиот модел на светот виден низ призмата на една охридска староградска песна, Научен собир *Балканскиот јазичен свейполег*, Скопје 2009, 133–146.
23. Ономастиконот во Панонските легенди, *Македонистички конгрес* (Охрид 2008), Скопје 2010, 145–152.
24. Oiconyms in the Albanian translation of the Law on Territorial Organization of the Republic of Macedonia from 2004, *10 th Meeting of the United Nations Group of Experts on Geographical Names, Working Group on Exonyms*, Tainach 2011, 319–323.
25. Genealogic, semantic and structural approach to the Macedonian toponymic system, *International Congress of Onomastic Science*, Barcelona (5–9.9.2011), <http://www.gencat.cat/llengua/BTPL/ICOS2011/186.pdf>, 1811–1817).
26. Прилог кон акцентот во малешевскиот говор, *Литературен збор*, бр. 4–6, Скопје 2012, 19–23.
27. Интервенциите на Павел Божигропски во текстот на Кониовското евангелие, *Македонски јазик*, год. LXIII, 2012, 197–203 (коавторство со М. Чичева-Алексик)
28. Антонимијата во македонската топонимија, *XXXVII научна конференција на XLIV меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура*, Скопје 2012, 199–206.
29. За еден тип презимиња во македонската и во полската топонимија, *Studia linguistica Polono-(Meridiano) Slavica*, т. 14–15, Скопје 2013, 71–77.
30. Ојконимијата на Воденско, Егејска Македонија, *Реферати на македонските слависти на 15. меѓународен славистички конгрес во Минск*, Белорусија (2013), *Контексти*, Скопје 2012, 215–225.
31. Да-конструкциите во црковнословенските ракописи од македонска редакција, *Субјунктив со посебен осврт на македонските да-конструкции*, МАНУ, Скопје 2015, 155–162.
32. Семантика корня *īal-* в апеллятивном и ономастическом фонде македонского языка, *Etymological Research into Old Church Slavonic*, Praha 2015, 159–169.
33. Суфиксот *-ina како зборообразувачки во текстовите на Блаже Конески во корпусот „Гралис“, *Македонски јазик*, LXVI, Скопје 2015, 193–204 (во коавторство со У. Гајдова)
34. Македонскиот правопис од 1945 до 2015 година (По повод 70-годишнината од издавањето на првиот Правопис на македонскиот јазик), *Македонски јазик*, LXVI, Скопје 2015, 7–16 (во коавторство со С. Груевска-Маџоска)
35. 70 години македонски правопис, *Литературен збор*, год. LXII, Скопје 2015, 5–10 (во коавторство со С. Груевска-Маџоска).

36. Трајко Стаматоски како ономастичар, *Литературен збор*, год. LXII, Скопје 2015, 11–14.
37. За некои проблеми во врска со изведувањето етници од имиња на држави и на населени места, *XLII меѓународна научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура* (Охрид, 27 – 28.6.2015), Скопје 2016, 69–76.
38. За полисемичноста на *де* во македонскиот јазик, *Македонски јазик* год. LXVII, 2016, 147–158.
39. Кон синтагмата *ловци на луѓе/рибари на луѓе* во евангелските текстови од македонска редакција, *Зборник во чест на проф. д-р Радмила Уринова-Скаловска по повод деведесетгодишнината од раѓањето*, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје 2016, 107–112 (во коавторство со М. Чичева-Алексиќ)
40. За потребата од подновување на македонскиот правопис, *Билтен на Советот за македонски јазик*, Скопје 2016 (предадена за печат).
41. *Етимологијата на македонските дијалектни називи за млечни производи и нивните лексички паралели во рускиот јазик*, Меѓународен славистички собир, Скопје 2017 (во печат).
42. *За некои македонски презимиња со шурски јазичен елемент во нивниот состав*, Меѓународен симпозиум *40 години Кашегра за шурски јазик и книжевност*, 18–19 мај 2017 год. (во печат).

Учества на научни собири, предавања и сл.

1. *Топонимите во Македонија во преодните периоди на историјата*, Меѓународен научен собир „Транзициите во историјата и културата“, Скопје, 30 – 31.10. 2006.
2. *Ономастичките проучувања во Македонија од осамостојувањето до денес*, Предавање на 40. Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 13 – 30.8.2007.
3. *Идиолотски и алолотски правописни влијанија во Кониковското евангелие*, Научен собир „Јазичите во контакт некогаш и денес“, Скопје, 14.4.2007 (во коавторство со М. Чичева-Алексиќ)
4. *Лексиката во Кониковското евангелие*, XIV меѓународен славистички конгрес, Охрид, 10 – 16.9.2008 (во коавторство со М. Чичева-Алексиќ).
5. *Некои заеднички топонимски аспекти во словенската и македонската топонимија*, Трета македонско-словенска конференција, Охрид, 12 – 15.9.2007.
6. *Мотивациски паралели во календарската презиме кај Македонците и Хрватите*, II меѓународен научен собир „Македонско-хрватски книжевни и културни врски“, Охрид, 10 – 11.10.2007.

7. *Балканскиот модел на светот виден низ призма на една охридска староградска ѝсна*, Научен собир „Балканскиот јазичен светоглед“, Скопје, 15 – 16.4.2009.

8. *Ономастикото во Панонските леџенди*, Меѓународен македонистички собир, Охрид, 29.8 – 1.9.2008.

9. *Oiconyms in the Albanian translation of the Law on Territorial Organization of the Republic of Macedonia from 2004*, 10 th Meeting of the United Nations Group of Experts on Geographical Names, Working Group on Exonyms, Tainach 2011.

10. *Genealogic, semantic and structural approach to the Macedonian toponymic system*, International Congress of Onomastic Science, Barcelona, 5 – 9.9.2011.

11. *За етимологијата и структурирањата на некои nomina agentis во словенските јазици*, Меѓународен научен собир „Praslovska dialektizacija v luci etimoloskih raziskav“, (Ob stoti obletnici rojstva akad. Franceta Bezljaja), Ljubljana, 16 – 18.9.2010.

12. *Анџонимијата во македонската топонимија*, XXXVII научна конференција на XLIV меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 5 – 6.7.2010.

13. *За онимиите (или за сојствениите именки): теоретски и практични проблеми*, предавање во организација на Здружението на лектори на РМ, Скопје, 20.11.2011.

13. *Историјата на македонскиот јазик на Б. Конески од перспективата на 21 век*, Меѓународен научен симпозиум „Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура, Скопје, 15 – 16.12.2011.

14. *За македонскиот правопис (историјата и перспективи)*, Научен собир „Македонски денови“, ИНАЛКО, Париз, 4 – 6.12.2012.

15. *За актуелните состојби во македонистиката*, предавање во НУ–УБ „Гоце Делчев – Штип, 21.2.2014.

16. *Македонската топонимска и антропонимска*, циклус предавања на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, јуни 2014.

18. *За состојбата со топонимиите во Р Македонија во 2001 година*, 60 години македонски јазик „Македонистиката меѓу традицијата и современите предизвици, Скопје, 21 – 22.11.2013.

17. *За обновениот Правопис на македонскиот јазик*, предавање на Втората меѓународна конференција на ЗРПМ, 25.10.2014.

19. *За некои проблеми во врска со изведувањето единици од имиња на држави и на населени места*, XLII меѓународна научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 27 – 28.6.2015.

20. *Улогата на Советот за македонски јазик во јазичното планирање во Република Македонија*, III меѓународен научен симпозиум „Славянские языки и культуры в современном мире“, МГУ „Ломоносов“, Москва, 23 – 26.5.2016.

21. „За полифункционалноста и полисемичноста на *ge* (во корелација со *aj*) во македонскиот јазик“, пленарно предавање на Научната конференција „Славјанскиот мир: общност и многообразие“, Институтот за славјановедение при Руската академија на науките, Москва, 24.5.2016.

22. *Етимологијата на македонските дијалектни називи за млечни производи и нивните лексички паралели во рускиот јазик*, Меѓународен славистички собир, Скопје, 15 – 16.6.2017.

23. *За некои македонски презимиња со турски јазичен елемент во нивниот состав*, Меѓународен симпозиум „40 години Катедра за турски јазик и книжевност“, Скопје, 18 – 19.5.2017.

24. *Антропонимски категории со посебен осврт врз презимето кај Македонците*, Предавање на I летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 18.6 – 2.7.2017.

РЕФЕРАТ

ЗА ПОВТОРЕН ИЗБОР НА ИСТРАЖУВАЧ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА XX ВЕК ПРИ ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА ВО СКОПЈЕ

Советот на Институтот за македонска литература во Скопје, на својата 17. редовна седница одржана на 4.7.2017 година, донесе Одлука за формирање Рецензентска комисија во состав: д-р Лорета Георгиевска - Јаковлева, научен советник/редовен професор, д-р Веле Смилевски, научен советник во пензија и д-р Наташа Аврамовска, научен советник/редовен професор за избор на еден истражувач во сите звања во Одделението за македонска литература во XX век при Институтот за македонска литература во Скопје.

Рецензентската комисија ги разгледа материјалите пристигнати на конкурсот за повторен избор на еден научен советник при Институтот за македонска литература и го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс, во дневните весници Вечер и Коха од 23.6.2017 година, се пријави д-р Мишел Павловски, научен советник/редовен професор во Одделението за македонска литература во XX век при Институтот за македонска литература.

Кон својата пријава, д-р Мишел Павловски ги достави: неопходните материјали; 1. пријава со кратка биографија, 2. уверение за завршен степен на образованието, 3. пополнет формулар за избор во научно звање и 4. прилог на поважни трудови,

Врз основа на доставените материјали, Рецензентската комисија дојде до следните сознанија за биографијата, научноистражувачката и наставната дејност на кандидатот д-р Мишел Павловски.

1. Биографски податоци

Д-р Мишел Павловски докторирал на Руската академија за театарска уметност - ГИТИС во Москва, Руска Федерација (1998) и на Факултетот за драмски уметности во Скопје (2003). Полиња на неговиот истражувачки интерес се современата македонската драма и театар, теорија на драмата и театарот, културолошките студии, постколонијалната теорија, прашањата за идентитетот, културната меморија и културната политика. Бил раководител на проектот Македонска литературна база, како и главен и одговорен уредник на меѓународното списание „Спектар“ (2010-2012). Раководител е на Одделението за македонска литература XX век при Институтот за македонска литература, член е на Друштвото на писателите на Македонија, на Друштвото за општа и компаративна книжевност на Македонија, како и член на меѓународната мрежа за истражување на медиумите ECREA. Автор или коавтор е на следниве монографии: (1993), „Од првична идеја до држава“ (коавтор со Јован Павловски); (1996), „Македонија, вчера и денес“ (коавтор со Јован Павловски); (1998), „Чиста игра - биомеханиката во режисерскиот систем на В. Е. Мејерхолд“; (2005), „Театарот и митот“, (2014) „Тесписовите светови“. Учествува во изработката на Миановата општа и македонска енциклопедија (МИ-АН, 2006). Учествувал во проектот „Македонскиот театар во контекст на балканската театарска сфера“ (Театролошки институт, ФДУ, 2003-06). Учествувал на бројни меѓународни научни конференции во земјава и во странство. Автор е на поголем број научни статии во домашната и странската периодика. Д-р Мишел Павловски е редовен професор на Институтот за македонска литература при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,

по предметите Теми и методи на културолошките студии, Постколонијална теорија и Интеркултурен театар, на вториот циклус студии на студиската програма Културолошки студии во литературата и професор на докторските студии на студиските програми Македонистика и Културолошки студии. Тој е акредитиран ментор за двете студиски програми. За книгата Од првична идеја го држава (коавтор со Јован Павловски), добитник е на државната награда „Мито Хаџи Василев Јасмин“ за публицистика. За ЦД-ромот „Театарот на македонска почва“ (ФДУ, 2003), добитник е на колективната награда „Гоце Делчев“.

На 8.1.2013 година, д-р Мишел Павловски е избран во звањето научен советник и во моментот е во ова звање во областа на македонската литература во XX век. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр.1044 од 15.12.2012 година.

2. Научноистражувачка дејност на д-р Мишел Павловски за периодот 2013-2017 год.

а) Учество на меѓународни и национални проекти

Во периодот кој е предмет на овој извештај, д-р Мишел Павловски учествувал во повеќе меѓународни и домашни научни проекти, како:

- национален координатор на проектот ISCH COST Action IS0704 An Interoperable Supranational Infrastructure for Digital Editions (Intereijition). Главен истражувач: Joris VAN ZUNDERT;
- национален координатор на проектот ISCH COST Action IS0906 Transforming' Audiences, Transforming Societies (2010-2014). Главен истражувач: Dr Geoffroy;
- национален координатор на проектот ISCH COST Action IS1007 Investigating Cultural Sustainability (2011-2015);
- национален координатор на проектот ISCH COST Action IS1404 Evolution of reading in the age of digitisation (E-READ) (2014 -);
- национален координатор на проектот ISCH COST Action IS1402 Ageism - a multi-national, interdisciplinary perspective (2014 -);
- раководител на проектот Македонска литературна дата база, ИМЛ.

Она што го карактеризира проектниот ангажман на д-р Мишел Павловски во последниот петгодишен период е поинтензивната свртеност кон меѓународните проекти, како и проширувањето на полето на интерес со теми кои се мултидисциплинарни и со кои ги промислуваат современите општествени појави. Притоа, мора да се нагласи и неговиот континуиран ангажман во проектните активности во домашна средина, особено во проектите на Институтот за македонска литература. Како креатор и раководител на проектот Литературна база на податоци, Павловски се определува долгогодишно и континуирано да ги евидентира податоците од истражувањата во науката за литературата, а како учесник во проектот *Анџолоџија на македонската книжевност (книжевни остварувања од IX до XXI век)*, го прави изборот на делот посветен на македонската драма. Во меѓународните проекти, очигледна е неговата интензивна партиципација во COST-програмата, преку која создава мрежа на истражувачи со слични научноистражувачки преференции. Така, во COST-акцијата IS0704 An Interoperable supranational Infrastructure for Digital Editions придонесува за размена на знаењета во користењето на техничко-технолошките алатки со науката, што пак се надоврзува учеството на следната COST-акција

ISO906 Transforming Audiences, Transforming Societies, со што се потврдува неговиот континуиран интерес за современите технологии, овојпат во насока на проучување на медиумската публика. Тој интерес се задржува и преку учеството на проектот *Evolution of reading in the age of digitisation (E-READ)*, овојпат преку проучување на трансформациите и еволуцијата на читањето и восприемањето на пишаниот текст при употреба на различни електронски уреди за читање и читањето на хартија. Новина во неговиот научен ангажман претставува ангажманот на проектот *Ageism - a multi-national, interdisciplinary perspective*, каде што свој придонес дава во проучувањето на сликата што се создава за старите лица во литературата и медиумите. Учеството во овој проект значи и едно свртување кон практиката, односно кон проучување на релациите помеѓу создавањето на слики и живееното искуство на маргинализираните групи какви што се старите лица. Во заклучокот на делот посветен на проектните активности на д-р Мишел Павловски, можеме да го повториме ставот, а со тоа и да го потврдиме, на претходната комисија, имено дека тој е „љубопитен истражувачки дух кој е отворен за растајување на различни аспекти на интердисциплинарното поврзување на хуманистичките и општествените науки“.

б) Учество на научни собири

За време на конкурсниот период, д-р Мишел Павловски зема учество во следниве домашни и меѓународни научни собири и конференции (селектиран список):

- Македонска театарска критика: текови и процеси Меѓународна научна конференција Критика и молк: читање на македонската литература и култура, 2016
- Хаос, свештенички и вештици, Međunarodni znanstveni skup Hrvatsko-makedonske književne, jezične i kulturne veze 5, Rijeka, 6. – 7. listopada 2017;
- Academia vs Forums: Official and Unofficial Knowledge - The "Case" of Cyril and Methodius, International Conference MEDIA ARCHAEOLOGY: memory, media and culture in the digital age Belgrade: Faculty of Media and Communications, Center for Media and Communications, 2015;
- „Ангели и змејови“, XVIII меѓународен симпозиум за балканскиот фолклор; тема: „Теорија и емпирија: Институционализирана фолклористика и етнологија во Македонија и на Балканот“, Институт за фолклор, 2015;
- Dissonant voices of the Project „Skopje 2014“, International transdisciplinary conference CULTURE(S) IN SUSTAINABLE FUTURES: theories, policies, practices Helsinki, Finland 2015
- The term european values in printed media in Macedonia, Second Annual International CCCS Conference 2014 “Media: Theory and Practice”, 2014;
- Cultural Memory, identity and Web 2.0, First Annual International CCCS Conference 2013 "Cultural Memory", 2013.

Веќе од насловите на темите презентирани на научните конференции станува јасно дека д-р Мишел Павловски својот научен интерес го остварува на неколку подрачја: тоа се, пред сè, медиумите и театарот, но и литературата и културната политика. Може да се каже дека негова опсесивна тема е одговорот на прашањето што се случува со знаењето во ерата на печатените и електронските медиуми. Оттука, тој го проучува односот на „официјалното“ и „неофицијалното“ знаење, знаењето кое го информира системот на вредности, идентитетот сл. Сметаме дека самиот факт што голем дел од своите истражувања ги пласира на меѓународни научни собири говори во прилог на тоа дека неговиот ангажман придонесува за видливост на македонската наука во меѓународен контекст.

в) Објавени трудови во периодиката

Д-р Мишел Павловски има објавено повеќе текстови во периодиката, од кои би ги издвоиле:

двата текста објавени во списанија со импакт фактор, и тоа првиот во коавторство, вториот самостојно:

1. Pavlovski, Mishel; Georgievska-Jakovleva, Loreta (2016): Academia vs Forums. Official and Unofficial Knowledge - The "Case" of Cyril and Methodius. In *Belgrade Journal of Media and Communications* 5 (10), pp. 11–28
2. Pavlovski, Mishel (2013): Image, Europe, drama. In *Humaff* 23 (1), pp. 56–65. DOI: 10.2478/s13374-013-0106-8

Првиот текст е посветен на проблемот на пренос на знаењето во услови на напредни технологии. Врз основа на споредба меѓу податоците, фактите, тезите кои се пласираат на порталите кои дискутираат на темата „Св. Кирил и Методиј“ и она што е официјален став за светите браќа, се промислуваат и релациите кои се воспоставуваат меѓу официјалното, академско знаење и знаењето кое се пласира на интернет-порталите. Текстот ги проблематизира и двата вида знаења: академското, како недоволно отворено за дијалог со нови тези и претпоставки, и неофицијалното, како недоволно стручно, парцијално и несистематизирано. Низ конкретни анализи на поставените проблеми, текстот има за цел да одговори на прашањето зошто, во услови на развиени академски студии, широката публика е склона кон прифаќање на сомнителните и не до крај проверени факти пласирани на порталите. Еден од можните одговори се посочува и во текстот: академското знаење е затворено, достапно за пошироката публика која се интересира за одредени теми, напишано на стручен и недоволно разбирлив јазик и неподготвено да влезе во дијалог (да прифати или аргументирано да одбие) со нови тези кои се инсталираат надвор од научната средина.

Вториот текст, преку примерот на драмите на Горан Стефановски, го проблематизира прашањето за начините на кои се креира супра-националниот европски идентитет. Текстот ја постулира тезата дека заедничкиот европски идентитет најнапред мора да се апсолвира на национално ниво, каде што мултикултурализмот се доживува како „утописка теорија“, а интеркултурализмот како опасност за „малите“ нации. Драмите на Стефановски се добар извор за анализа на проблемите кои стојат на патот на прифаќање на идејата за Европа без граници, пред сè во конструирањето на проблематичниот Друг (Балканот) од страна на западноевропскиот имажинаториум и конструирањето на национално-романтичарски наратив од страна на балканскиот.

Би ги издвоиле и четирите текста во списанија со меѓународен уредувачки одбор, од кои два во коавторство.

1. Павловски, Мишел; Георгиевска-Јаковлева, Лорета (2017): Автономијата на културата, глобализацијата и идентитетот: македонски случај. In *Култура/Culture* 6 (13), pp. 220–232.
2. Pavlovski, Mishel (2012): Image of Europe in Macedonian Drama. In *Култура/Culture* (3), pp. 57–69.
3. Pavlovski, Mishel; Georgievska - Jakovleva, Loreta (2015): The Scope and Meaning of the Term European Values as used in Macedonian Print Media. In *Култура/Culture* (11), 141-149
4. Павловски, Мишел (2013): Филозофските нишки на Гоце Смилевски во „Разговор со Спиноза“. In *Контекст* (10), pp. 207–214

Во првиот труд, д-р Павловски останува верен на својот генерален интерес – културните и уметничките процеси да ги поврзува со идентитетот, националното и културната политика. Текстот ги проучува прашањата за автономноста на културата во времето на глобализацијата, како и конфронтациите и промените кои настануваат и во културата и во согледбите за идентитетот под влијание на глобализациските процеси.

Вториот труд го потврдува интересот на Павловски за идентитетските прашања, расветлувајќи ги односите и релациите Македонија-Европа. Како и во претходно споменатиот текст, тој е критички настроен кон неможноста да се надминат стереотипите и предрасудите и во Европа и на Балканот.

Третиот труд повторно се занимава со посочените релации, но сега во медиумите. Текстот има за цел да испита колку вредностите што се промовираат во македонските печатени медиуми се совпаѓаат со европските. Посебен придонес на овој текст е што развива сопствена методологија, проверлива и на ниво на емириски податоци (давајќи прецизна квантитативна анализа) и на ниво на толкување, интерпретација на фактите (квалитативна, дискурзивна анализа). Од деталната анализа спроведена на двете нивоа, во текстот се изведуваат заклучоци кои покажуваат дека нема голема разлика во вредностите што се форсираат во македонските печатени медиуми и европските вредности. Она што се покажува како проблематично, се заклучува во текстот, се двојните аршини за примена на одредени права, како од страна на Европската Унија, така и од страна на македонскиот естаблишмент чии ставови се рефлектираат и форсираат во медиумите.

Во четвртиот труд, д-р Мишел Павловски, зборувајќи за романот на Гоце Смилевски, ги определува основните постулати на филозофијата на Спиноза кои се актуелни и применливи и во современиот културен контекст, притоа нагласувајќи ја многуслојноста на романот на Смилевски.

Со оглед на досега кажаното, може да се констатира дека научниот интерес на д-р Мишел Павловски и во овој петгодишен период е врзан за прашањето за конструирање на идентитетите (но ако во претходниот тој беше насочен кон родовиот, овие текстови се концентрираат на националниот), на дистинкцијата Ориент-Оксидент, и на производството и дистрибуцијата на знаењето.

Кандидатот е автор на редица **монографски изданија**, како и на **делови од монографии** и/или научни книги. Меѓу другите би ги нагласиле:

Тесџисовиџе свеџови, МИ-АН, Скопје, 2014; Pavlovski, Mishel, Loreta Georgievska - Jakovleva "The Scope and Meaning of the Term European Values as used in Macedonian Print Media", MI-AN, 2014; Pavlovski, Mishel, Loreta Georgievska - Jakovleva "Creative Economics", MI-AN, 2014; *Театарот и миџот*, МИ-АН, Скопје, 2004; *Чуџа иџа*, МИ-АН, Скопје, 1998; Pavlovski, Mishel; Georgievska - Jakovleva, Loreta (2015): *Strumica, the city I want to live in!* In S. Hristova, M. D. Šešić, M. D. Evi, N. Duxbury (Eds.): *Culture and Sustainability in European Cities. Imagining Europolis*: Taylor & Francis; Павловски, Мишел (2014): *Македонска грама*. In Маја Јакимовска - Тошиќ (Ed.): *Антологија на македонската книжевност. книжевни остварувања од IX до XXI век*. Скопје: ИМЛ, pp. 373–422.

Овде би дале краток осврт на книгите *Тесџисовиџе свеџови*, *The Scope and the Meaning of the Term European Values as used in Macedonian print media* и *Креативни економии*, како и на делот од книгата *Culture and Sustainability in European Cities. Imaginig Europolis*, изработен во коавторство, со наслов "Strumica, the city I want to live in", кои пак ги одразуваат темелните научни интереси на д-р Мишел Павловски: театарот, медиумите и културните политики. Првата е збирка од театарски критики и е конципирана како преглед на појавите, процесите и остварувањата во театарот во даден временски период, со што основната цел - да се проследи театарскиот живот во Македонија во еден, гледано од денешна дистанца, диманичен минат период, кој на овој или оној начин, претставува предлошка за денешните остварувања. Втората поаѓа од ставот дека европскиот идентитет е базиран на европските вредности кои треба да бидат заеднички за сите членки на Европската Унија, а Република Македонија, како земја кандидат, треба да придонесува во градењето на тие вредности. Оттука и истражувачките прашања на кои се бара одговор, како: Кои

се вредностите во кои веруваат европските граѓани? Што терминот европски вредности значи во Македонија? Дали постои разлика помеѓу разбирањето на европските вредности во Македонија и она што е декларирано од Европската Унија, судејќи според македонските печатени медиуми. Преку детална анализа (квантитативна и квалитативна) е дојдено до релевантни заклучоци и понудени се конкретни препораки. Последната наведена се надоврзува на интересите на претходната и се однесува на прашање кое кај нас ретко се обработува. Станува збор за истражување на група автори на темата културни/креативни економии/индустрии кое има и теоретски аспект и анализа на случај. Во книгата се поаѓа од тезата дека креативноста е единствен ресурс кој не се троши. Напротив, со сè поголемата експлоатација, тој се зголемува. Поаѓајќи од овој став, во книгата се истражуваат можностите за економски развој и раст во Република Македонија преку користење на овој ресурс, како во урбаните, така и во руралните средини.

3. Наставната дејност

Кандидатот д-р Мишел Павловски активно партиципира во наставната дејност и во Институтот за македонска литература во Скопје, но и на други високообразовни институции.

Научните интереси на д-р Мишел Павловски се рефлектираат и во рамките на високообразовната дејност на Институтот за македонска литература при УКИМ. Насоченоста кон медиумите и современите средства за комуникација придонесуваат да ги осмисли курсевите интеркултурен театар на втор циклус студии и политиките на театарскиот дискурс на трет циклус студии, потоа современа култура - сајберкултура на трет циклус студии, а константниот негов интерес за културолошките студии е препознатлив во курсот теми и методи на културолошките студии. Актуелноста на овој тип студии може да се согледа и преку нивната споредливост/препознатливост во меѓународниот простор на високото образование.

Д-р Мишел Павловски е ментор на повеќе магистранди и докторанди.

4. Општествени ангажмани

Д-р Мишел Павловски, освен што активно партиципира во работата на Институтот за македонска литература при УКИМ, особено како раководител на Одделението за македонска литература 20 век, тој активно учествува и во работата на Семинарот за македонски јазик, литература и култура во Охрид. Тој е член на: Македонскиот славистички комитет, Друштвото на писателите на Македонија, Друштвото за компаративна книжевност на РМ, како и на европската мрежа за истражување на медиумите ECREA. Тој е еден од идејните творци и основачи на Центарот за култура и културолошки студии, член е на редакцискиот одбор на меѓународното списание *Culture/Култура*, како и раководител или учесник на повеќе научноистражувачки проекти реализирани во рамките на овој Центар.

Во рамките на неговата ангажираност во ИМЛ, д-р Мишел Павловски е главен и одговорен уредник на меѓународното списание „Спектар“ бр. 56,57, 58, 59 и 60.

За својот професионален и општествен ангажман, д-р Мишел Павловски е носител на две врвни државни награди: наградата „Мито Хаџи Василев Јасмин“ и наградата „Гоце Делчев“.

5. Заклучок и предлог

Рецензентската комисија, врз основа на изнесените информации и согледувања, а во согласност со посочените факти за научната, наставно-педагошката и општествената

дејност на кандидатот, смета дека д-р Мишел Павловски, со повеќестраноста на неговата истражувачка активност, може да се смести во оние љубопитни духови кои секогаш се во потрага по нови и актуелни сознанија. Оттука, она што може да се истакне како особен квалитет на неговите истражувања е аналитичност, примена на сознанија од повеќе области, примена на нови методолошки пристапи, креативност и инвентивност, со цел да се дадат можни толкувања и решенија на актуелни проблеми. Неговите постигнати резултати се мошне значајни во областа на историјата и теоријата на македонската драма и театар, културолошките студии, особено оние топови кои се поврзани со интеркултурноста и постколонијалната теорија и студиите за медиумите. Со таквите квалитети, д-р Мишел Павловски е потврдено име не само во нашата научна средина, туку и на меѓународен план. Тоа, пак, говори дека станува збор за стручен и компетентен истражувач во областа на хуманистичките и општествените науки.

Од досега изнесеното во извештајот, ни претставува особена чест и задоволство што имаме можност на Советот на Институтот за македонска литература да му предложиме д-р Мишел Павловски да биде повторно избран во звањето **научен советник/редовен професор во Одделението за македонска литература 20 век.**

Рецензентска комисија

Д-р Лорета Георгиевска - Јаковлева, н. сов., с.р.

Д-р Веле Смилевски, н. сов. во пензија, с.р.

Д-р Наташа Аврамовска, н. сов., с.р.

О Б Р А З Е Ц

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Мишел Јован Павловски**

Институција: Институт за македонска литература, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје

Научна област: хуманистички науки

Ред. бр.	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ	Поени	
		во земјата	во странство
1.	Монографија/научна книга⁶	8	12
	<i>Тесписовите светови</i> , МИ-АН, Скопје, 2014	8	
	Pavlovski, Mishel, Loreta Georgievska - Jakovleva "The Scope and Meaning of the Term European Values as used in Macedonian Print Media", MI-AN, 2014	8	
	Pavlovski, Mishel, Loreta Georgievska - Jakovleva "Creative Economics", MI-AN, 2014	8	
	<i>Театарот и митот</i> , МИ-АН, Скопје, 2004	8	
	<i>Чиста игра</i> , МИ-АН, Скопје, 1998	8	
2.	Дел од монографија/научна книга⁷	4	6
	Pavlovski, Mishel; Georgievska - Jakovleva, Loreta (2015): Strumica, the city I want to live in! In S. Hristova, M. D. Šešić, M. D. Evi, N. Duxbury (Eds.): Culture and Sustainability in European Cities. Imagining Europolis: Taylor & Francis		6

⁶ Монографија е научно или критичко издание кое целосно обработува одредена проблематика врз основа на сопствени и податоци од други автори.

⁷ Делот претставува заокружена целина (на пример, глава во научна книга)

	Павловски, Мишел (2014): Македонска драма. In Маја Јакимовска - Тошиќ (Ed.): Антологија на македонската книжевност. книжевни остварувања од IX до XXI век. Скопје: ИМЛ, pp. 373–422.	4	
3.	Прегледан труд (СЦИ/ЦА/останати)	15/10/5	
	Pavlovski, Mishel; Georgievska-Jakovleva, Loreta (2016): Academia vs Forums. Official and Unofficial Knowledge - The "Case" of Cyril and Methodius. In <i>Belgrade Journal of Media and Communications</i> 5 (10), pp. 11–28	9	
	Pavlovski, Mishel (2013): Image, Europe, drama. In <i>Humaff</i> 23 (1), pp. 56–65. DOI: 10.2478/s13374-013-0106-8	10	
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен на еден од светските јазици во научно списание со меѓународно значење	6	
5.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание опфатено во СЦИ/ЦА/останати или објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор⁸	6	
	Павловски, Мишел; Георгиевска-Јаковлева, Лорета (2017): Автономијата на културата, глобализацијата и идентитетот: македонски случај. In <i>Култура/Culture</i> 6 (13), pp. 220–232.	5,4	
	Pavlovski, Mishel (2012): Image of Europe in Macedonian Drama. In <i>Култура/Culture</i> (3), pp. 57–69..	6	
	Pavlovski, Mishel; Georgievska - Jakovleva, Loreta (2015): The Scope and Meaning of the Term European Values as used in Macedonian Print Media. In <i>Култура/Culture</i> (11), 141-149	5,4	

⁸ Меѓународен уредувачки одбор е одбор во кој учествуваат експерти од соодветната научна област од најмалку 5 земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува 40% од вкупниот број членови

	Павловски, Мишел (2013): Филозофските нишки на Гоце Смилевски во Разговор со Спиноза. In <i>Контексти</i> (10), pp. 207–214.	6	
6.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание⁹	4	
7.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно популарно списание	2	со меѓ. уредувачки одбор 3
8.	Труд со оригинални научни резултати во зборник на трудови од научен/стручен собир	2	3
	Pavlovski, Mishel (2012): The Idea of Europe in Jordan Plevnesh's Plays. In Sona Stojmenska-Elzeser, Vladimir Martinovski (Eds.): Literary dislocations. Déplacements littéraires = Kníževni dislokacii. Skopje: Institute of Macedonian Literature, pp. 423–428.		3
	Pavlovski, Mishel; Georgievska Jakovleva, Loreta (2014): Holocaust sites of remembrance in Macedonia. How do we learn about the Holocaust, or what should be remembered to prevent it from happening again. In Nevena Daković (Ed.): Conference Proceedings Representation of the Holocaust in the Balkans in Arts and Media. Belgrade: Diskurs; Faculty of Dramatic Arts - Institute for Theatre, Film, Radio and Television, pp. 19–34.		2,7
	Павловски, Мишел (2013): Кочо Рацин и современоста. Затворен круг на толкувања. In <i>Алманах на 49 Рацинови средби</i> .	2	
9.	Прегледен напис во научно списание	2	3
10.	Пленарно предавање на научен/стручен собир	3	5
11.	Секциско предавање на научен/стручен собир	2	3
12.	Одржано предавање по покана од научна институција/Универзитет	2	3
13.	Учество на научен/стручен собир со реферат (постер/усно)	1/1,5	1,5/2

⁹ Во случај кога еден научен/стручен, односно апликативен труд има повеќе автори, кога се два автори - секој добива по 90% од бодовите, кога се три автори - секој добива по 80% од бодовите, кога се четири и повеќе - секој добив по 60% од бодовите.

	Македонска театарска критика: текови и процеси Меѓународна научна конференција Критика и молк: читање на македонската литература и култура, 2016		2
	Хаос, свештенички и вештици, Međunarodni znanstveni skup Hrvatsko-makedonske književne, jezične i kulturne veze 5, Rijeka, 6. – 7. listopada 2017		2
	Academia vs Forums: Official and Unofficial Knowledge - The "Case" of Cyril and Methodius, International Conference MEDIA ARCHAEOLOGY: memory, media and culture in the digital age Belgrade: Faculty of Media and Communications, Center for Media and Communications, 2015		2
	„Ангели и змејови“, XVIII меѓународен симпозиум за балканскиот фолклор; тема: „Теорија и емпирија: Институционализирана фолклористика и етнологија во Македонија и на Балканот“, Институт за фолклор, 2015	1,5	
	Dissonant voices of the Project „Skopje 2014“, International transdisciplinary conference CULTURE(S) IN SUSTAINABLE FUTURES: theories, policies, practices Helsinki, Finland 2015		2
	The term european values in printed media in Macedonia, Second Annual International CCCS Conference 2014 “Media: Theory and Practice”, 2014		2
	Cultural Memory, identity and Web 2.0, First Annual International CCCS Conference 2013 "Cultural Memory", 2013		2
14.	Одбранета докторска дисертација	8	8
	Митопоетските елементи во современата македонска драматика	8	
15.	Одбранет магистерски труд	5	5
	Биомеханичките принципи во режисерскиот систем на В. Е. Мејерхољд		5
16.	Одбранет специјалистички труд	2	2
17.	Раководител на научен проект	национален 4	меѓународен 6

	Национален електронски проект Македонска литературна база на податоци, ИМЛ	4	
18.	Национален координатор на меѓународен научен проект	6	
	ISCH COST Action IS0704 An Interoperable Supranational Infrastructure for Digital Editions (Interedition) (2008-2012)	6	
	ISCH COST Action IS0906 Transforming Audiences, Transforming Societies (2010-2014)	6	
	ISCH COST Action IS1404 Evolution of reading in the age of digitisation (E-READ) (2014 -)	6	
	ISCH COST Action IS1402 Ageism - a multi-national, interdisciplinary perspective (2014 -)	6	
	ISCH COST Action IS1007 Investigating Cultural Sustainability (2011-2015)	6	
19.	Учесник во научен проект (најмногу во 3)	национален 2	меѓународен 3
	COST Action IS0703 The European Research Network on Learning to Write Effectively (ERN-LWE)	3	
	Опсегот и значењето на поимот европски вредности во македонските печатени медиуми	2	
	Креативни економии: ново знаење за нови иницијативи	2	
20.	Ментор на докторска дисертација	3	
	Маријана Јанчевска	3	
	Весна Павловиќ	3	
21.	Ментор на магистерски трудови	1	
	„Застапеноста и третманот на поетското творештво во постколонијалните земји на <i>Струшките вечери на поезијата</i> “ од кандидатот Гоце Ристовски	1	
	„Културните програми на МРТВ и идентитетот“ од кандидатката Елена Стефановска	1	

	„Влијанието на медиумите во конструирање на идентитетот“ од кандидатката Наташа Илиевска-Таневски	1		
	„Актерот и Тадеуш Кантор“ од кандидатката Јасмина Кантарџиева	1		
	„Филмски менаџмент: теорија, искуства, македонски состојби“ од кандидатката Даниела Станковска-Плачковска	1		
	„Културата како фактор во креирање на безбедносната политика и стратегија“ од кандидатката Наталија Георгиевска	1		
	„Протест и перформанс – поврзаноста на политичките протести со перформативните дејствија“ од кандидатката Јасмина Василева	1		
22.	Одржување на настава по задолжителен/изборен предмет¹⁰	прв циклус	втор циклус	трет циклус
		0,04	0,05	0,06
	Фонологија на СМЈ 1, Филолошки факултет, ДУТ	1,2		
	Фонологија на СМЈ 2, Филолошки факултет, ДУТ	1,2		
	Македонска драма и театар, Филолошки факултет, ДУТ	1,2		
	Модерна/постмодерна, Филолошки факултет, ДУТ	1,2		
	Теми и методи во културолошките студии Културолошки студии во книжевноста, ИМЛ		0.75	
	Постколонијална теорија Културолошки студии во книжевноста, ИМЛ		1,5	
	Театарот и неговата публика Културолошки студии во книжевноста, ИМЛ		1,5	
	Виртуелна култура Културолошки студии / УКИМ, ИМЛ			1,8

¹⁰ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниот начин: неделен број на часови * бр. на работни недели во семестар (15) * по бодување (0,04/0,05/0,06). Пример 3 (часа неделно)*15 (недели)* 0,05 (поени за предавања од задолжителен предмет од втор циклус студии) = поени

	Политиките на театарскиот дискурс Културолошки студии / УКИМ, ИМЛ			1,8
	Македонската драма – процеси, појави и поетики Македонистика потпрограма македонска книжевност/ УКИМ,			1,8
23.	Настава во летни школи и работилници	раководител	учесник	
		1,5	1	
24.	Одржување на теренска настава¹¹	0,04		
25.	Одржување на вежби (лабораториски, аудиториски или изработка на семинарски труд)¹²	0,03		
26.	Консултации со студенти¹³	0,002		
27.	Ментор на дипломска работа/научна студија	0,2		
28.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат	0,5		
	„Скулптурата во урбаниот простор (Скопје)“ м-р Стојче Тоциновски	0,5		
	„Концептите на поимот идентитет во македонските печатени медиуми“, м-р Биљана Рајчинова-Николова	0,5		
	„Концептите на поимот идентитет во македонските печатени медиуми“ од кандидатката м-р Биљана Рајчинова-Николова (член на Комисија за оцена на пријавената тема за изработка на докторска дисертација)	0,5		
	Докторска дисертација „Скулптурата во урбаниот простор (Скопје)“ од м-р Стојче Тоциновски (член на	0,5		

¹¹ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниот начин: неделен број на часови * бр. на работни недели во семестар (15) * по бодување (0,04). Пример 3 (часа неделно)* 15 (недели)* 0,04 (поени за предавања од теренска настава) = поени

¹² Вкупниот број поени во семестар се добива на следниот начин: неделен број на часови * бр. на работни недели во семестар (15) * по бодување (0,03). Пример 3 (часа неделно)*15 (недели)* 0,03 (поени за часови вежби) = поени

¹³ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниот начин: број на студенти * бодување. Пример: 100 (студенти во семестар) * 0,002 (бодување) = 0,2 поени

	Комисија за оцена на пријавената тема за изработка на докторска дисертација)	
	Докторска дисертација „Влијанието на новите комуникациски технологии врз формирањето на виртуелни заедници: реконструирање на идентитетите во процесот на блогирање“ од м-р Неда Бакевска. (член на Комисија за оцена на пријавената тема за изработка на докторска дисертација)	0,5
29.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	0,3
	„Културата и електронските медиуми“ од кандидатката Јелисавета Танасковска	0,3
	„Актерот и Тадеуш Кантор“ од кандидатката Јасмина Кантарџиева	0,3
	„Жената и каменот“ од кандидатката Вангелија Велева	0,3
	„Аспектите на родот во драмскиот дискурс на Харолд Пинтер“ од кандидатката Нина Стефанова	0,3
	„Културен идентитет – интермедијално раслојување“ од кандидатот Владо Ефтимов	0,3
	„Производството на културните потреби и вредности низ примерите на огласувањето и рекламирањето“ од кандидатката Николина Јосевска	0,3
	„Застапеноста и третманот на поетското творештво од постколонијалните земји на <i>Струшките вечери на поезијата</i> “ од кандидатот Гоце Ристовски	0,3
	„Медитеранските елементи во современата македонска поезија и популарна култура“ од кандидатот Томислав Каранфиловски	0,3
	„Литературното знаење низ примерот на драмските текстови Македонска крвава свадба од Војдан Чернодрински и Балканот не е мртов од Дејан Дуковски“ од кандидатката Соња Здравковска-Андоновиќ	0,3
	„Филмски менаџмент: теорија, искуства, македонски состојби“ од кандидатката Даниела Станковска-Плачковска	0,3

	„Влијанието на медиумите во конструирање на идентитетот“ од кандидатката Наташа Илиевска-Таневски	0,3
	„Слободно време: граѓанскиот наспрема концептот во ерата на медиумската експанзија“ од кандидатката Кети Петкоска	0,3
	„Идентитетот на жената во книжевноста за деца (врз примери од светската книжевност)“ од кандидатката Наташа Сарафова	0,3
	„Културните програми на МРТВ и идентитетот“ од кандидатката Елена Стефановска	0,3
	„Медиумот телевизија и антиципацијата на видео уметноста“ од кандидатката Гена Теодосиевска	0,3
	„Синдром на обезгласеност“ од кандидатката Маријана Јанческа	0,3
	„Културата како фактор во креирање на безбедносната политика и стратегија“ од кандидатката Наталија Георгиевска	0,3
	„Културната политика на Република Македонија имплементирана во Годишните програми за остварување на националниот интерес во културата (2000 – 2010)“ од кандидатката Лилјана Дамовска	0,3
	„Културолошки аспекти на драмскиот опус на Венко Андоновски“ од кандидатката Маја Ивановска	0,3
	„Родовите во неолитот во македонската археологија“ од кандидатката Виолета Шамбар	0,3
	„Протест и перформанс – поврзаноста на политичките протести со перформативните дејствија“ од кандидатката Јасмина Василева	0,3
	„Гледната точка и нејзиното влијание врз финансиската конструкција на играниот филм“ од кандидатот Томислав Алексов	0,3
30.	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа	0.2

31.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	0,1	
32.	Позитивно рецензиран универзитетски учебник	автор	коавтор
		8	6
33.	Учебник издаден во странство	автор	коавтор
		10	8
34.	Изменето и дополнето издание на учебник	автор	коавтор
		4	3
35.	Превод на учебник	3	
36.	Интерна скрипта од предавања ¹⁴	4	
	Теми и методи на културолошките студии	4	
	Постколонијална теорија	4	
37.	Интерна скрипта од вежби	3	
38.	Основен школски или средношколски учебник	автор	коавтор
		7	6
39.	Научно-популарна книга	автор	коавтор
		6	4
40.	Научно-популарна или наставно-историска статија во стручно-методско списание	1	
41.	Рецензент на универзитетски учебник	1	
42.	Рецензент на учебник за средно образование	0.5	
43.	Пакет материјали за одреден предмет	1	
44.	Уредник на зборник на текстови за одреден предмет	2	
45.	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИОНО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ	Поени	
		во земјата	во странство

¹⁴ Интерната скрипта предавања и интерната скрипта вежби треба да се одобри од Советот на Институтот

46.	Книга од стручна област	Автор	коавтор
		8	7
47.	Поглавје во книга	Автор	коавтор
		3	2
48.	Речник	Автор	коавтор
		6	3
49.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија	1	
50.	Дизајн или изработка на информациски систем	1	
51.	Учество во работата на комисији за државни натпревари	1	
	Сојуз на друштвата за македонски јазик и литература, Битола, 2014	1	
	Сојуз на друштвата за македонски јазик и литература, Ново Село, 2015	1	
	Сојуз на друштвата за македонски јазик и литература, Скопје, 2015	1	
52.	Учество во промотивни активности на институтот	0,5	
53.	Член на национална жири-комисија	1	
	Награда на ДПМ „Стале Попов“, 2013	1	
	Награда на ДПМ „Стале Попов“, 2014	1	
	Награда на ДПМ „Даница Ручиѓај“, 2015	1	
	Рациново признание 2012	1	
54.	Член на меѓународна жири-комисија	2	
55.	Уредник на научно списание СЦИ/ЦА/останати	5/3	
	„Спектар“	3	
	„Култура/Culture“	3	
	„Investigating Culture“	3	

56.	Член на уредувачки одбор на научно /стручно списание СЦИ/ЦА/останати	2/0,5	
57.	Уредник на зборник на трудови	2	3
	Павловски, Мишел; Георгиевска - Јаковлева, Лорета (Eds.) (2014): Опсегот и значењето на поимот „европски вредности“ во македонските печатени медиуми. ЦККС. Скопје: Ми-Ан.	2	
	Павловски, Мишел; Георгиевска - Јаковлева, Лорета (Eds.) (2014): Креативни Економии. ЦККС. Скопје: Ми-Ан.	2	
58.	Уредник на зборник на трудови од научен/стручен собир	1	2
	Pavlovski, Mishel; Georgievska - Jakovleva, Loreta (2015): Cultural memory 1. Conference proceedings : Skopje, 5-7 September 2013. 2 volumes. Skopje: Knigoizdatelstvo Mi-An (1).	1	
	Pavlovski, Mishel; Georgievska - Jakovleva, Loreta (2015): Cultural memory 2. Conference proceedings : Skopje, 5-7 September 2013. 2 volumes. Skopje: Knigoizdatelstvo Mi-An (2).	1	
59.	Претседател на организационен одбор на научен/стручен собир	2	3
60.	Член на организационен одбор на научен/стручен собир	1	2
	First International CCCS Conference 2013 "Cultural Memory"	1	
	Second International CCCS Conference 2014 "Media: Theory and Practice"	1	
	Third International CCCS Conference 2015 "Identity and Culture"	1	
	Fourth International CCCS Conference 2016 "Dislocations and Cultural Conflicts: Migrations, Diaspora, Terrorism, Borders (MDTB)"	1	

61.	Основач на научна лабораторија	7			
62.	Награди/признанија за научни постигнувања	5		10	
	Награда „Гоце Делчев“	5			
63.	Визитинг-научник	/		6	
64.	Студиски престој во странство	до 3 мес.	до 6 мес.	повеќе	
		0,5	1	2	
65.	Изготвување и пријавување на научен/образовен проект	национален		меѓународен	
		носител 1	сораб.0, 5	носител 2	сораб. 1
66.	Член во извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира НИ дејност (FP7, COST, ICGEB, IEAE, и сл.)	претседател		член	
		4		2	
67.	Директор	6			
68.	Раководител на внатрешна организациона единица	3			
	Раководител на Одделението за македонска литература	3			

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ	211,05
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИОНО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ	29
Вкупно	240,05

Рецензентска комисија

Д-р Лорета Георгиевска - Јаковлева, н. сов., с.р.

Д-р Веле Смилевски, н. сов. во пензија, с.р.

Д-р Наташа Аврамовска, н. сов., с.р.